

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

2. CİLT

Özel Eğitim ve
Rehberlik Hizmetleri
Genel Müdürlüğü

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ 2. CİLT

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Kürşat DULKADİR

KOORDİNATÖR

Aslıhan İLHAN

ETKİNLİK DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Prof. Dr. Feride BACANLI
Prof. Dr. Mehmet GÜVEN
Prof. Dr. Şerife İŞİK
Prof. Dr. Kemal ÖZTEMEL
Dr. Hicran ÇETİN GÜNDÜZ
Dr. Nazife ÜZBE ATALAY
Dr. Mehmet Berkay ÖZÜNLÜ
Arş. Gör. Ümre KAYNAK
Arş. Gör. Sabire KILIÇ
Arş. Gör. Elvan YILDIZ AKYOL
Arş. Gör. Abdullah Mücahit ASLAN

ÖZEL EĞİTİM UZMANLARI

Prof. Dr. Çiğil AYKUT
Dr. Betül YILMAZ
Arş. Gör. Banu KARAAHMETOĞLU

SON OKUMA

Aslıhan İLHAN
Merve LAÇİN
Gülhan ERSOY

BASKI VE CİLT

Gazi Mesleki Eğitim Mekezi
Emniyet Mh. Abant 1 Caddesi No:12 Yenimahalle/ANKARA
Tel: +90 312 212 62 18

GENEL YAYIN NO

7615

TANITICI YAYINLAR DİZİ NO

1651

ISBN

978-975-11-6432-2

Her hakkı saklıdır. Bu yayının tümü ya da bir bölümü T.C. Millî Eğitim Bakanlığında izin almaksızın hiçbir biçimde çoğaltılamaz, basılıp yayınlanamaz.

** Etkinlik yazarları her etkinliğin altında bulunan "Etkinliği Geliştiren:" başlığı altında yer almaktadır.

İÇİNDEKİLER

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - TANIDIKÇA BENİMSİYORUM	22
2. HAFTA - KURALLARLA BİR BÜTÜNÜZ	24
3. HAFTA - İLGİ VE HOBİ KARTLARIM	26
4. HAFTA - KORODA BEN DE VARIM	30
5. HAFTA - SORUMLULUK BENDE	32
6. HAFTA - BİLİN BAKALIM BEN NERESİYİM?	35
7. HAFTA - DEĞER HİKÂYEMİZ	44
8. HAFTA - DEĞERLERİMİ KEŞFEDİYORUM	47
9. HAFTA - BENİM MESLEĞİM BENİM DEĞERLERİM	53
10. HAFTA - YOLA ÇIKMAK	58
11. HAFTA - AKADEMİK GELİŞİMİM İÇİN OKUL ŞART	62
12. HAFTA - DUYGULARINI DA SÖYLE	65
13. HAFTA - DEĞERLERİ BULUYORUM PUANLARI TOPLUYORUM	68
14. HAFTA - OKULUMDA GÜVENDEYİM	72
15. HAFTA - KARIYER TRENİ	77
16. HAFTA - BLOG SAYFAM	83
17. HAFTA - DÖNÜŞEN MESLEKLER	87
18. HAFTA - ZORBALIK MI? HANGİSİ?	91
19. HAFTA - HADİ GEL KONUŞALIM...	95
20. HAFTA - TEŞEKKÜRLER HAYAT	103
21. HAFTA - İYİLİK HÂLİM	107
22. HAFTA - SEÇMEYİ DÜŞÜNDÜĞÜM MESLEK KİŞİSEL ÖZELLİĞİME UYGUN MU?.....	111
23. HAFTA - SİBER ZORBALIĞIN FARKINA VAR	115
24. HAFTA - YOL HARİTAM	119
25. HAFTA - ARKADAŞIM MİSİN?	124
26. HAFTA - ÖZ KAYNAKLARIM-I	129
27. HAFTA - ÖZ KAYNAKLARIM-II	134
28. HAFTA - SEÇİMLERİMİZ	137
29. HAFTA - BENİM HAYIRIM VAR	142
30. HAFTA - SORUMLU MİMAR	148
31. HAFTA - GÜÇLÜ SEÇİM.....	152
32. HAFTA - AMAÇLARIM İÇİN KARARLARIM-I	156
33. HAFTA - AMAÇLARIM İÇİN KARARLARIM-II	160
34. HAFTA - YARDIM İSTİYORUM (3N 1K)	162
35. HAFTA - AMAÇLARIM VE BEN	166
36. HAFTA - BOŞLUKLARI DOLDURALIM	169

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - SOSYAL FAALİYETİMİ SEVİYORUM!	174
2. HAFTA - BAHAR ŞENLİĞİNDE STANDIM VAR!	178
3. HAFTA - DOĞRU SEÇİM, DOĞRU MESLEK, MUTLU KARIYER	185
4. HAFTA - KARARIMDA NELER ETKİLİ?	192
5. HAFTA - AŞAMA AŞAMA KARARLAR	196
6. HAFTA - VERİMLİ ÇALIŞMAK > ÇOK ÇALIŞMAK	200
7. HAFTA - PISA'DA BAŞARILI OLMAK İSTER MİSİNİZ?	203
8. HAFTA - HATIRLAYAMIYORUM!	206
9. HAFTA - STRATEJİK DAVRANIYORUM	209
10. HAFTA - KARIYER HEDEFİM	212
11. HAFTA - AMAÇ PİRAMİDİM	217
12. HAFTA - KARIYERİM İÇİN YAPMAM GEREKENLER	221
13. HAFTA - BENİM AĞACIM BENİM KARARIM	225
14. HAFTA - DUYGULARIM DENİZ	230
15. HAFTA - KARIYER AMACIMI BELİRLİYORUM	234
16. HAFTA - AMACIM-BEKLENTİM	237
17. HAFTA - MESLEKİ KARAR DÖNGÜM	240
18. HAFTA - MESLEĞE GİDEN DERS TOMBALASI	243
19. HAFTA - KARARLARIMI DEĞERLENDİRİYORUM	249
20. HAFTA - AMAÇ AĞACINDAKİ İLK ADIMIM: DERS SEÇİMİ	253
21. HAFTA - ÇABAM BOŞA DEĞİL	260
22. HAFTA - İPUÇLARINI ANLA TEPKİLERİNİ AYARLA	264
23. HAFTA - GELİŞEN GÜÇLERİM	268
24. HAFTA - ZORLU HAYAT	273
25. HAFTA - YEŞEREN UMUTLAR	280
26. HAFTA - DÜĞÜM KURDELELER	287
27. HAFTA - ALIŞKANLIK PİRAMİDİ	290
28. HAFTA - KART GÖSTERME	296
29. HAFTA - SORUNUN FARKINDAYIM	302
30. HAFTA - BANA TAKTİK VER?	308
31. HAFTA - ORADA DUR!	318
32. HAFTA - ŞİDDETE DUR DE!	323
33. HAFTA - TAKIMIZ GELİŞİYORUZ	332
34. HAFTA - YÖNERGELER GÜVENLİ, HAYATIM DEĞERLİ	336
35. HAFTA - DOĞAL YAŞAMI YAŞATIYORUM	341
36. HAFTA - BOŞLUKLARI DOLDURALIM	347

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - BAŞARI YOLCULUĞU	352
2. HAFTA - BAŞARMAK İÇİN KENDİMİ TANIYORUM	355
3. HAFTA - ÇALIŞ VE BAŞARILI OL!	358
4. HAFTA - KİŞİLİĞİM=BEN	363
5. HAFTA - BİR DE BU TARAFTAN BAK!	368
6. HAFTA - AYAĞIMA BAĞLI ENGEL	372
7. HAFTA - NE ZAMANA KADAR?	376
8. HAFTA - DEĞERLERİM VE DAVRANIŞLARIM	381
9. HAFTA - ÜÇÜ BİR ARADA TAM İSABET	389
10. HAFTA - OLUR YA DA OLMAZ, DENEYİME DEVAM	397
11. HAFTA - BAŞARISIZLIK KARŞISINDA NE YAPACAĞIMI BİLİYORUM	402
12. HAFTA - GELECEĞİMİN YILDIZI BENİM	405
13. HAFTA - AMAÇLARIN İÇİN HAREKETE GEÇİ!	409
14. HAFTA - LİDERLİK MERDİVENİM	413
15. HAFTA - FARK ET, ÇÖZÜM OL!	419
16. HAFTA - YARATICI OBJELER TABLOSU	429
17. HAFTA - AÇIK KAPI-I	436
18. HAFTA - AÇIK KAPI-II	444
19. HAFTA - DUYGULARIMLA İYİYİM	446
20. HAFTA - ARKADAŞLIKTA ZOR KONULAR!	451
21. HAFTA - GÜVENİLİRLİK SÜZGEÇİ	461
22. HAFTA - SAĞLIĞIM İÇİN BİRİ DEĞİL HEPSİ	471
23. HAFTA - KENDİMİ SEVDİĞİM KADAR SAĞLIKLIYIM	477
24. HAFTA - BEN HAZIRIM!	484
25. HAFTA - YAŞAMIMDA AKRAN DESTEKLERİM	490
26. HAFTA - KARARLARIMA SOSYAL DESTEKLERİMİN ETKİSİ	493
27. HAFTA - İKİ UÇLU TERAZİ: SORUMLULUKLAR VE SEÇİMLER	497
28. HAFTA - GÜVENİLİR KAYNAK GÜVENİLİR GELECEK	503
29. HAFTA - KARIYER YOLCULUĞUMDAKİ GÜVENLİ YOLLAR	509
30. HAFTA - PLANIM VARSA GERİSİ KOLAY	515
31. HAFTA - KARARLAR ADASI KEŞFİ	520
32. HAFTA - KARIYER ADIMLARIM.....	528
33. HAFTA - BEN KİMİM?	530
34. HAFTA - DOĞRU KAYNAK, DOĞRU TERCİH	534
35. HAFTA - AMAÇLARIMA GİDEN YOLDA DEĞERLERİM	542
36. HAFTA - BOŞLUKLARI DOLDURALIM	548

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

1. HAFTA - GÜÇ BENDE ARTIK!	552
2. HAFTA - HAZIRIM, BAŞARACAĞIM	556
3. HAFTA - VAKİT NAKİTTİR	562
4. HAFTA - ZAMAN PLANINI GÖZDEN GEÇİR!	567
5. HAFTA - MEDYAMETRE	570
6. HAFTA - BEDENİM VE HİSSETTİKLERİM	574
7. HAFTA - DÖRT ADIMDA BAŞARI	579
8. HAFTA - KARARLILIK KARNEM	586
9. HAFTA - KİŞİSEL KARIYER PLANIMI OLUŞTURUYORUM	590
10. HAFTA - BİLGİ KAYNAKLARI	595
11. HAFTA - KÜLTÜREL DUYARLILIK SERTİFİKAM	598
12. HAFTA - SİYAH VE BEYAZ	603
13. HAFTA - FARKINDAYIM SAVUNUYORUM	607
14. HAFTA - GÖZDEN GEÇİR, DÜZENLE, UYGULA!	616
15. HAFTA - KAYGIN SONSUZA KADAR SÜRMEYECEK	619
16. HAFTA - BİR ÖZ GEÇMİŞ YAZ EN ETKİLİSİNDEN	622
17. HAFTA - DOĞRU ADAY BENİM! İŞTE ÖZ GEÇMİŞİM	632
18. HAFTA - STRES DEDEKTİFİ	637
19. HAFTA - İŞ GÖRÜŞMESİ İÇİN HAZIRIM	642
20. HAFTA - İLK İŞ GÖRÜŞMEM	647
21. HAFTA - GÖNÜL AĞACI	651
22. HAFTA - KARAKTER GÜÇLERİMLE İYİYİM	656
23. HAFTA - İYİ KARTLAR	663
24. HAFTA - MESLEĞİME GİDEN YOLLAR	666
25. HAFTA - KARIYERİME ADIM ADIM	670
26. HAFTA - MESLEĞİME KARAR VERDİM	674
27. HAFTA - KARARIMI YAZIYORUM	679
28. HAFTA - BAŞ ET, VAZGEÇME	684
29. HAFTA - SINAV HAZIRLIĞIMDA DUYGU YÖNETMENİYİM	688
30. HAFTA - KAYGIM BAŞIMDA DUMAN	695
31. HAFTA - ÖĞRENMENİN YAŞI YOK	701
32. HAFTA - ÜNİVERSİTE SINAVI DEDEKTİFLERİ	705
33. HAFTA - ÜNİVERSİTE YOLUNDA	708
34. HAFTA - GELECEK ÇARKIM	714
35. HAFTA - FİLM ŞERİDİ	717
36. HAFTA - BOŞLUKLARI DOLDURALIM	720

ÖN SÖZ

Toplumun sürekli gelişmesi; çocuklarımızı tüm gelişim alanlarında destekleyerek onların kendilerine hayatın her alanında yetebilen, bağımsız, üretken ve mutlu bireyler olabilmeleriyle mümkündür. Yürüttüğümüz çalışmalarındaki temel amacımız öğrencilerimizin öğrenme yaşantıları yoluyla kendini tanıyabilen, kendinin ve başkalarının duygularını anlayabilen, kendi duygularını ifade edebilen, çevresine ve topluma uyum sağlayabilen, problem çözme ve karar verme becerilerine sahip bireyler olabilmeleri yolunda üzerimize düşen vazifeyi yerine getirebilmektir. Bu kapsamda 2020 yılında güncel ihtiyaçlar ve bilimsel gelişmeler ışığında Sınıf Rehberlik Programını hazırladık. Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ile öğrencilerin ihtiyaçlarının birleşimi doğrultusunda yapılandırılan bu program; öğrencilerin her bir gelişim alanına ilişkin bilgi ve becerilerini en üst düzeye çıkarmak amacıyla örgün eğitim sürecinden akademik başarılarının yanında iyi oluşları yüksek bireyler olmalarına destek sunmaktadır.

Sınıf Rehberlik Programındaki kazanımlar doğrultusunda öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişimlerine katkı sağlamak için hazırladığımız okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise kademelerine yönelik olmak üzere dört kitaptan oluşan Sınıf Rehberlik Etkinlikleri Setinin 1. cildi 2021-2022 öğretim yılında uygulayıcılarımızın kullanımına sunduk. Saha personeli ile yapılan toplantılar, izleme ve değerlendirme çalışmaları neticesinde sınıf rehberlik etkinliklerinin okul rehberlik hizmetleri için çok önemli bir ihtiyacı karşıladığına şahit olduk. Buradan hareketle sınıf rehberlik programının uygulanması sürecinde öğretmenlerimize materyal çeşitliliğini artırabilmek için etkinlik örneklerimizi çeşitlendirdik ve etkinlik kitaplarımızın ikinci ciltlerini hazırladık. Elinizde bulunan sınıf rehberlik etkinlikleri örneklerinden oluşan bu set ile programın uygulanması sürecinde öğretmenlerimize uygulamaya kolaylığı sağlanacak ve sınıf rehberlik hizmetleri zengin etkinliklerle öğrenci ihtiyaçlarına daha duyarlı hâle getirilecektir.

2.cildini hazırladığımız sınıf rehberlik etkinliklerini tüm öğretmenlerimizle, öğrencilerimizle ve velilerimizle paylaşmaktan dolayı mutluluk duyuyorum. Etkinlikleri hazırlama sürecinde emeği geçen herkese teşekkürlerimi sunuyorum.

Prof. Dr. Kemal Varın NUMANOĞLU
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürü

ÖN SÖZ

Bilim ve bilişim teknolojilerindeki hızlı gelişmeler, küreselleşme tüm toplumların sosyal ve ekonomik hayatlarında hızlı değişimlere sebep olmaktadır. Bireyler ve ülkeler için ekonomik güvenlik her zamankinden daha fazla yenilikçi, yaratıcı ve tasarıma bağımlı hâle geldi. İş birliği yaparak çalışabilme, problemleri hızlı ve yaratıcı bir şekilde çözebilme, esnek olma, belirsizliğe dayanabilme başarısının ve günlük yaşamın anahtarı olma yolundadır.

İnsan yaşamının tüm alanlarındaki bu değişimler eğitimciler için yeni sorumluluklar vermektedir. Bireylere eğitim yoluyla kazandırılması gereken çağın gerektirdiği beceriler, genel olarak 21. yüzyıl becerileri şeklinde ifade edilmektedir. Bunlar; **(1) Temel alanlar:** Dil, güzel sanatlar, matematik, fen, küresel farkındalık ve mali okuryazarlık vb. **(2) Öğrenme ve keşfetme becerileri:** Yaratıcılık, kritik düşünme, problem çözme becerileri, vb. **(3) Bilgi, medya ve teknoloji becerileri:** Bilgi okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı vb. **(4) Yaşam ve kariyer becerileri:** Sorumluluk, esneklik, uyum, girişkenlik, öz-yönetim, sosyal ve kültürlerarası beceriler, liderlik ve benzerleridir.

Dünyadaki söz konusu bu değişimlerden ve yeniliklerden Türkiye de etkilenmektedir. Özellikle değişen eğitim anlayışı ve ihtiyaçlar karşısında MEB, Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sınıf Rehberlik Programlarının yeniden yazılması gereksinimini belirlemiştir. Bu gereksinimi karşılamak için 2019-2020 tarihleri arasında değişen eğitim anlayışı ve ihtiyaçlar doğrultusunda genel gelişim özellikleri, alanda ortaya çıkan güncel bilimsel bilgiler ve kültürel özelliklere odaklanılarak öğrencilerin güçlü yönlerine vurgu yapan ülkemize özgü *teelif bir Sınıf Rehberlik Programı* hazırlanmıştır. Titizlikle yürütülen çalışmalar sonucunda Sınıf Rehberlik Programı'nın *Akademik, Kariyer ve Sosyal Duygusal* gelişim alanları ve her bir gelişim alanında yeterlik alanları belirlenmiştir. Her üç gelişim alanı da her sınıf düzeyinde yer alacak şekilde okul öncesinden 12. sınıf düzeyi dahil her öğretim kademesi için her iki eğitim-öğretim dönemini kapsayacak şekilde 36'şar kazanım belirlenmiştir.

Sınıf Rehberlik Programı kazanımlarının temel alındığı etkinliklerdeki temel hedef, çocuk ve öğrencilerin akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişimlerini sağlamaktır. Etkinlikler kâğıt-kalem uygulamaları yerine mümkün olduğunca çocukların ve öğrencilerin etkinlik sürecine aktif katılımını gerektiren, yansıtıcı düşüncelerine ve hayal kurmalarına olanak tanıyacak şekilde hazırlanmıştır.

Sınıf Rehberlik Programı kazanımları temel alınarak geliştirilen bu Kitapta sunulan etkinlikler uygulanabilecek örnek etkinliklerdir. Bununla birlikte Sınıf Rehberlik Programı kazanımları temel alınarak öğrenci, okul, okulun bulunduğu bağlam ve diğer değişkenlere göre yeni etkinlikler geliştirilebilir. Her bir uygulayıcı, kazanımları kazandıracak şekilde etkinlik geliştirebilir ve uygulayabilir. Geliştirilen bu etkinlikler örnek olarak hazırlanmıştır Buradaki amaç, sınıf rehber öğretmeni ya da okul psikolojik danışmanının/rehber öğretmenin sınıfa hangi ayağı ile gireceğini tarif etmek değildir.

Sınıf Rehberlik Programlarının dayandırıldığı temel bilimsel görüşlere ve Akademik, Kariyer ve Sosyal Duygusal gelişim alanlarının özelliklerine uygun 455 kazanım için birer etkinlik geliştirilmiştir. Sınıf rehber öğretmeni ve okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmene öğrencilerinin, okulunun ve bölgesinin, ihtiyaçlarına göre uyarlayabileceği etkinlik için bir seçenek sunulmuştur.

Etkinlik geliştirme aşaması pandemi (Covid-19) dönemine denk gelmesi nedeni ile çevrimiçi ortamda yapılan çalıştaylar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Çevrimiçi çalıştaylarda sahada çalışan okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmene ve öğretmenler ile bir araya gelerek öncelikle Sınıf Rehberlik Programı geliştirme süreci kapsamında geliştirilen kazanımlar ve Sınıf Rehberlik Programı'nın, vizyonu ve misyonu paylaşılmıştır. Katılımcılar etkinlik geliştirme süreci hakkında bilgilendirilmiş ve sonrasında öğretim elemanlarının danışmanlığında okul psikolojik danışmanları ve öğretmenler etkinlikler geliştirmişlerdir. Bu etkinliklerin uygulanabilir, güncel ve amaca uygun etkinlikler olmasına özellikle özen gösterilmiştir. Bunların yanı sıra her bir etkinlik için kazanım değerlendirme bölümü eklenerek kazanımın amaca hizmet edip etmediği belirlenmiştir. Bu bölüm ülkemiz psikolojik danışma ve rehberlik çalışmalarında hesap verilebilirlik için önemli bir gelişmedir.

Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerinin hazırlanmasında emeği geçen öğretim elemanlarına Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü personeline ve çalışma sürecinde katkılarını esirgemeyen değerli psikolojik danışmanlara ve öğretmenlere teşekkür eder, etkinliklerin öğrenci, sınıf rehber öğretmeni ve okul psikolojik danışmanlarına/rehber öğretmenlerine yararlı olmasını dileriz.

Etkinlik Düzenleme Kurulu

GİRİŞ

Okullarımızda verilen rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin bir bölümünü sınıf rehberlik programları ve bu programda belirlenen kazanımlar temel alınarak uygulanan grup rehberlik etkinlikleri oluşturmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığı Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 09/07/2020 tarih ve 17 sayılı kararı ile okulöncesi, ilkokul, ortaokul ve liseler olmak üzere tüm kademe ve sınıf düzeylerinde yeni Sınıf Rehberlik Programı uygulamaya konmuştur. Bu programın genelinde akademik, kariyer ve sosyal duygusal gelişim alanları ve bu gelişim alanlarının altında da yeterlik alanları belirlenmiştir. Daha sonra her bir sınıf düzeyi için gelişim ve yeterlik alanları temel alınarak kazanımlar belirlenmiştir. Sınıf Rehberlik Programı'nda her bir sınıf düzeyinde 36 kazanım olmak üzere toplamda 468(1) kazanım bulunmaktadır. Kazanımların öğrencilere aktarılmasında grup rehberliği etkinlikleri önemli rol oynamaktadır. Bu nedenle Millî Eğitim Bakanlığı ve Etkinlik Düzenleme Kurulu'nun ortak çalışmasıyla her bir kazanım için örnek etkinlikler geliştirilmiştir. Bu kitapta sırasıyla;

1. Sınıf Rehberlik Programı'ndaki kazanımlara ilişkin örnek etkinlikler geliştirilirken dikkat edilen hususlar
2. Etkinliklerin uygulanmasında dikkat edilmesi gereken hususlar
3. İhtiyaç duyulan etkinliklerde öğrencileri gruplara ayırmak için kullanılacak gruplara ayırma örnekleri
4. Özel gereksinimli öğrenciler için öğretimsel uyarlamalar
5. Her bir kazanım için geliştirilen Örnek Etkinliklere yer verilmiştir.

1. ETKİNLİK GELİŞTİRMEDE DİKKAT EDİLEN VE EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Giriş bölümünde de bahsedildiği gibi Sınıf Rehberlik Programı'ndaki kazanımların öğrenciye aktarılmasında grup rehberliği etkinliklerinin önemi büyüktür. Etkinliklerin istenen amaca ulaşabilmesi için etkinlik geliştirmede belirli hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir.

Sınıf Rehberlik Programı'nda yer alan kazanımlara ilişkin grup rehberliği etkinlikleri geliştirme aşamasında dikkat edilen hususlar aşağıda sunulmuştur. Burada unutulmaması gereken önemli bir nokta kitapçığın sonunda verilen tüm etkinliklerin "örnek" etkinlikler olduğudur. Okul Psikolojik Danışmanları/Rehber Öğretmenleri ve Sınıf Rehber Öğretmenleri, sınıf rehberlik programlarına ve kazanımlara bağlı kalmak kaydıyla, kendi görev yaptığı bölgenin, okulun, sınıfın şartlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak özgün etkinlikler geliştirebilir ve bunları kullanabilir. Özgün etkinlikler geliştirip uygulamak isteyen okul psikolojik danışmanları/rehber öğretmenleri ve sınıf rehber öğretmenlerine bir yol haritası olması açısından örnek etkinliklerin geliştirilmesinde dikkat edilen hususların önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle özgün etkinlikler geliştirmek isteyenlerin Tablo 1'i ve diğer hususları incelemesi yararlı olacaktır.

(1) Her bir sınıf düzeyinde 36. kazanım öğrencilerin sınıf rehberlik programlarına ilişkin duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için ayrıldığından toplamda 455 örnek grup rehberliği etkinliği geliştirilmiştir.

Tablo 1. Etkinlik Geliştirmede Dikkat Edilecek Hususlar

ETKİNLİĞİN ADI (Kazanımla bağlantılı, dikkat çekici bir isim verilmeli)

Gelişim Alanı	Sınıf Rehberlik Programı'nda yer alan gelişim alanı dikkate alınmalıdır.
Yeterlik Alanı	Sınıf Rehberlik Programı'nda yer alan yeterlik alanı dikkate alınmalıdır.
Kazanım/Hafta	Sınıf Rehberlik Programı'nda yer alan kazanım ifadesi ve hafta dikkate alınmalıdır.
Sınıf Düzeyi	Sınıf Rehberlik Programı'nda yer alan sınıf düzeyi dikkate alınmalıdır.
Süre	Ders saati ve gelişim düzeyi dikkate alınmalı
Araç-Gereçler	1- Araç- gereçler kısmında süreçte kullanılacak materyalleri net ve açık bir şekilde ifade ediniz ve uygulayıcının materyalleri okuduğunda ne hazırlaması gerektiğini düzgün bir şekilde anlamasını sağlayınız.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Ön hazırlık kısmında uygulayıcının etkinliği uygulamadan önce ne gibi hazırlıklar yaparak sınıfa gitmesi gerektiği hakkında uygulayıcıyı açık ve anlaşılır ifadelerle bilgilendiriniz.2. Etkinlik içeriği ve araç-gereçler dikkate alınmalı.3. Etkinlik için gerekli olan <i>araç gereçlerin hazırlanması</i> (örneğin çalışma yapraklarının öğrenci sayısı kadar çoğaltılması, çalışma yapraklarının kesilmesi, posterin tahtaya asılması gibi), <i>sınıf düzeninin ayarlanması</i> (örneğin U şeklinde oturma, sıraların kenara çekilmesi gibi), <i>bir hafta önce ya da birkaç gün önce öğrencilerin görevlendirilmesi</i> gibi.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1- Etkinliği geliştirirken süreç basamaklarının etkinliği uygulayacak kişinin daha rahat anlaması adına yalın, sade fakat aynı zamanda net bir şekilde anlaşılır olmasına dikkat ediniz.2- Etkinlik süreci işlem basamakları şeklinde anlatılmalı.3- Sürecin belirlenmesinde aşağıdaki tekniklere yer aşağıdaki, başlıklara yer verilmeli farklı tekniklerden yararlanılmalı: <p>GİRİŞ</p> <ul style="list-style-type: none">• Merak uyandırıcı bir açılış• Etkinlik hedefinin ne olduğunun açıklanması• Etkinlik içeriğinin kısa bir özetinin verilmesi• Bu aşamada öğrencilerin geçmiş öğrenmeleri de uyarılıp gündeme getirilmelidir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

YAŞANTININ GELİŞTİRİLMESİ

Tasarlayacağımız yaşantının hedef yönünde düşünce, duygu ve davranışları uyar-
ması beklenir.

- Yazma egzersizleri (cümle tamamlama, liste yapma, günlük tutma vb.)
- Kültür fizik egzersizleri (dans, oyunlar, temel spor hareketleri vb.)
- Sanat uğraşları (resim, müzik, kolaj, çamur etkinlikleri vb.)
- Okuma (hikâyeler, şiirler okuma vb.)
- Bilgi toplama etkinlikleri (araştırma yapma, grup tartışmaları, röportaj yapma, video/kısa film çekme vb.)

YAŞANTIYA YÖNELİK TEPKİLERİN İFADE EDİLEBİLECEĞİ BİR YÖNTEM OLUŞTURMA

Bu aşamada öğrencilerin kendilerine sunulan yaşantıyla ilgili duygu, düşünce ve davranışsal tepkileri toplanır.

Tartışma soruları

- Öğrenciler bu etkinlikte ne oldu diye tartışmak istemeli
- Öğrenciler bu etkinliğe yönelik tepkilerini paylaşmak istemeli
- Öğrenciler kendilerini bu etkinliğin nasıl etkilediği üzerine düşünmeli (Bu yaşantı sonucunda ne fark ettin, bu etkinlikten sonra yaşamında neyi değiştirmek istersin)
- Öğrenciler diğerlerini bu etkinliğin nasıl etkilediği üzerine düşünmeli (Bu yaşantı sonucunda sınıf arkadaşların ile ilgili ne öğrendin, bu yaşantı sınıfı nasıl etkilemiş olabilir)
- Öğrenciler öğrendiklerini günlük yaşama nasıl aktarabileceklerini düşünmeli (Diğerleriyle birlikte çalışma konusunda bu deneyimden ne elde ettin, burada bugün öğrendiklerinle bağlantılı olarak bu hafta nasıl bir şey yapmak istersin)

TEPKİLERİN İŞLENMESİ

Öğrencilerin etkinlikte deneyimledikleri yaşantıya yönelik tepkilerini alıp bu yaşantılar hakkında ortak yönlerin, farklılıkların, ortaya çıkan temaların belirleneceği aşamadır.

VARGI

Yaşantı tamamlandıktan sonra etkinlikte yaşananların özetlenerek ulaşılan sonuçların paylaşılmasıdır.

4. Etkinlik yazıldıktan bir gün sonra okunarak dış bir gözle tekrar değerlendirilmelidir. Etkinliklerde süreçte kullanılan ısınma, etkinlik ya da materyaller arasında ilişki kurulmalı, süreç birbirinden kopuk parçalar hâlinde görünmemelidir.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinliğin amacına ulaşmış olup olmadığına ilişkin değerlendirme yapmak grup rehberliğinin önemli hedeflerinden biridir. Her ne kadar her şeyi ölçmek mümkün olmasa da, sonuçta ya da süreçte amaca uygun olarak bir değerlendirme yapmak gereklidir. **Bunun için aşağıdakilerden faydalanılabilir:**

- Öğrencilerin etkinliğin amacına erişebilme düzeyini belirlemek (kendini değerlendirmeye yönelik ölçekler, checklist, anket vb.)

Kazanımın Değerlendirilmesi:

- Öğrencilerin kazanıma ilişkin davranışları sergilemesini sağlayacak uygulamaları ödev olarak verme (poster hazırlama, günlük tutma, proje hazırlama, röportaj yapma vb.)
- Aileler ve öğretmenleri sürece dahil etme (gözlem yapma, öğrenciyi değerlendirme vb.)

Uygulayıcıya Not:

- İhtiyaç duyulması hâlinde uygulayıcının dikkat etmesi gereken özel hususlar, alternatif yollar ve alternatif araç-gereçlere yer verilmeli.
- (Bu bölüm etkinlik öncesi yapılacak olan hazırlığa ilişkin bilgilerin yer aldığı bölüm değildir. Bu tarz konular etkinliğe hazırlık kısmına yerleştirilmelidir.)

Etkinliği Geliştiren:

Etkinliği Geliştiren: kişi ya da kişilerin isimleri yazılmalı.

1. Etkinliği kazanım ifadesini öğrencilere kazandıracak şekilde planlayınız. Kazanım ifadesinde değişiklik yapmayınız ve özellikle kazanımdaki fiile dikkat ediniz.
2. Etkinlik içeriğini belirlemeden önce mutlaka kazanımla ilgili alan yazını okuyunuz ve kuramsal bilgileri dikkate alınız.
3. Etkinliğin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmasına dikkat ediniz.
4. Etkinliğin bir ders saati (yaklaşık 40 dakika) içerisinde uygulanabilir olmasına dikkat ediniz.
5. Kâğıt-kalem uygulamaları yerine mümkün oldukça öğrencilerin sürece aktif katılım sağlayacakları, düşüncelerine ve hayal kurmalarına olanak tanıyan içerikler belirleyiniz. Bu noktada hazırlanacak Çalışma Yapraklarında düz metin yerine içerikle ilgili görsellere (tablo, şekil, fotoğraflar vb.), öğrencilerin dikkatlerini çekecek uygulamalara ya da materyallere yer verebilirsiniz.
6. Etkinlikle ilgili akademik bilgiler verilmesi gerekiyorsa Etkinlik Bilgi Notu şeklinde düzenleyiniz ve alıntı yapılan kaynakların birincil kaynaklar olduğundan emin olunuz.
7. Etkinliği geliştirirken süreç basamaklarının etkinliği uygulayacak kişinin daha rahat anlaması adına yalın, sade fakat aynı zamanda net bir şekilde anlaşılır olmasına dikkat ediniz.
8. Araç-gereç gerektirmeyen etkinlikler geliştirmekten kaçınınız.
9. Etkinliğin başlangıç sürecinde öğrencilerin sürece ısınması için yapılacak etkinlikleri, temel kazanımın kazandırılması için uygulanacak etkinliğe oranla görece daha kısa tutmaya özen gösteriniz.
10. Etkinliklerde öğrencileri gruplara ayırmak için etkinlik yazım kılavuzundaki "Gruplara Ayırma Örnekleri" başlığı altından etkinliğinizin doğasına en uygun olan yöntemi seçiniz.
11. Etkinliğe başlarken geliştireceğiniz etkinliğin doğasına uygun olarak etkinlik amacını bildirebilirsiniz veya bildirmemeyi tercih edebilirsiniz.
12. Süreç basamakları arasındaki geçişi, akışı bozmayacak şekilde yapınız.
13. Sürecin başlangıcında doğrudan etkinliğe geçmek yerine ilgi çekici bir giriş cümlesi ile öğrencilerin dikkatini etkinliğe odaklayınız.
14. Etkinlik geliştirirken etkinliğin temel kazanımı kazandırmaya yönelik ve temel kazanımla alakalı olduğundan emin olunuz.
15. Etkinlik için bir kaynaktan bilgi alma ihtiyacınız olduğunda bilgiyi doğru (birincil) bilgi kaynaklarından aldığınızdan emin olunuz.
16. Etkinliğin içinde herhangi bir kaynaktan alınan tüm bilgileri doğrudan almadan, sadeleştirerek kendi cümlelerinizle ifade ediniz.

17. Etkinlikleri yazarken klasik örnekler vermekten kaçınınız, daha özgün ve orijinal örnekleri tercih ediniz.
18. Etkinlik yazarken öğrenciye ders verme amacı gütmeyen, kazanımı süreçte kendi kendilerine kazanmalarını sağlayacak etkinlikler yazmaya özen gösteriniz.
19. Oyun temelli, yaratıcı ve hayal kurmaya olanak verecek etkinliklerle süreci eğlenceli hâle getirip zenginleştiriniz.
20. Süreç sonunda tartışma soruları sorarak etkinliğin pekiştirilmesini ve anlaşılmasını sağlayınız. Tartışma soruları ile etkinliği pekiştirmeden süreci sonlandırmayınız.
21. Oluşturulan tartışma sorularının kazanım ile tutarlı olmasına ve kazanımı pekiştirmeye yönelik olmasına dikkat ediniz.
22. Etkinlik içinde veya çalışma yapraklarında kullanılan “tanınmış kişilere” örnekler verilirken daha ulaşılabilir, öğrencileri motive edebilecek örnekler vermeye dikkat ediniz.
23. Etkinliklerde örnek sunarken kullanılan isimlere sınıfta o isimde bir öğrenci olabileceğini düşünerek dikkat ediniz, mümkünse Uygulayıcıya Not: olarak sınıfta örnekteki isime sahip bir öğrenci varsa örnekteki ismi sınıfta olmayan bir isimle değiştirebileceğini belirtiniz.
24. Kazanımın değerlendirmesi kısmında öğrencinin kazanımı pekiştirmesini sağlayacak, etkinlik süreci dışındaki sürede yapabileceği, onu aktif kılacak, yaparak ve yaşayarak öğrenmesini sağlayacak yaşantılar kurgulayınız.

2. ÖRNEK ETKİNLİKLERİN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Örnek etkinliklerin verimli şekilde kullanılması ve amacına ulaşması için uygulama sırasında uygulayıcı tarafından dikkat edilmesi gereken hususlar aşağıda sıralanmıştır:

- Her bir kazanıma ilişkin etkinliğin uygulanacağı günden bir hafta önce okunması gerekmektedir. Bu sayede ön hazırlık gerektiren etkinlikler için gerekli hazırlığın yapılması kolaylaşacaktır. Bu süreçte;
 - Araç-gereçler kısmı dikkatle incelenmesi ve gerekli araç gereçlerin etkinliğin uygulanacağı güne kadar hazır hâle getirilmesi.
 - Uygulayıcı için ön hazırlık kısmının dikkatle incelenmesi ve gerekli düzenlemelerin uygulama öncesi yapılması
 - Süreç kısmının en az bir kez okunması,
 - İhtiyaç duyulması hâlinde kullanılacak alternatif yöntemler ve eğer varsa özel gereksinimli öğrencileriniz için yapabileceğiniz düzenlemelerin yer aldığı Uygulayıcıya Not: kısmının okunması,
 - Etkinlikte öğrencilere bilgi ya da geribildirim verilebilmesi için hazırlanmış olan etkinlik bilgi notu varsa etkinlik öncesinde incelenmesi önerilmektedir.
- Örnek etkinliklerin süreç kısmında tüm basamaklar açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmiştir ve birbirine bağlıdır. Bu nedenle etkinlik uygulanırken süreçteki hiçbir aşamanın atlanmamasına özen gösterilmesi etkinliğin amacına ulaşması açısından önemli görülmektedir.
- Ders süresi dikkate alınarak olabildiğince fazla gönüllü öğrenciyi sürece katmaya özen göstermek fakat katılım göstermek istemeyen öğrencileri sürece katmaya zorlamamanın etkililiği artıracağı önerilmektedir.
- İki hafta arka arkaya tekrar eden kazanımların içeriklerinin dikkatle incelenmesi, her bir haftada yalnızca o hafta ele alınması gereken konuları ele alıp diğer haftanın konularına değinilmemesi etkinliklerin çerçevesi-

nin daha rahat çizilmesine yol gösterecektir.

- Kazanımlar bir bütün ve birbirini tamamlayıcı şekilde hazırlandığı için etkinliği yapılacak olan kazanım ön bilgiler içeriyorsa Sınıf Rehberlik Programı'nda o konuya ilişkin daha önceki sınıf düzeylerinde yer alan kazanımların dikkatle incelenmesi, eğer öğrencilerin etkinliğin uygulanması sırasında ihtiyaç duyacakları eksik bilgileri varsa etkinlik öncesinde ya da etkinliğin süresini olabildiğince az etkileyecek şekilde öğrencilere aktarılmasının etkinlik sürecini daha etkili hâle getireceği düşünülmektedir.

Örneğin, 2021-2022 Eğitim-Öğretim yılında 9. Sınıfta uygulayacağınız karakter güçleri ile ilgili bir etkinliğe ilişkin temel bilgiler Sınıf Rehberlik Programı'nda 7. sınıfta yer alabilir. Fakat bu dönemde 9. sınıfta öğrenim gören öğrenciler 7. sınıftayken bu program yürürlükte olmadığından öğrencilerinizin karakter güçlerine ilişkin bilgileri, etkinliğin uygulanabilmesi için yeterli olmayabilir. Bu durumda etkinliği uygulayacağınız dersten önceki bir zamanda karakter güçleriyle ilgili kısa bilgiler verebilir ya da öğrencilerden etkinliği yapacağınız güne kadar bu konuda bilgi toplamalarını isteyebilirsiniz. Bunun dışında etkinliğinizin süresini planlayarak etkinlik öncesinde de kısaca karakter güçleri konusuna değinebilirsiniz. Program değişikliği sebebiyle 1-2 sene kadar bu tip durumların yaşanması beklenmektedir.

- Özellikle sosyal duygusal gelişim alanında yer alan bazı konular öğrencilerin bir kısmı için hassasiyet içerebilir (örn. beden imgesi). Bu tip durumlarda öğrencilerin olumsuz etkilenmemeleri için her bir etkinliğin önceden okunması yoluyla risk teşkil eden bir durumlarda sınıf içi öğrenci etkileşiminin kontrolü gibi düzenlemeler ile olumsuzlukların önüne geçilmesi sağlanabilir.

3. GRUPLARA AYIRMA ÖRNEKLERİ

Etkinliklerin geliştirilmesi sürecinde öğrencilerin birbirleriyle etkileşimlerde bulunabilecekleri ve iş birliği yapabilecekleri bir ortam oluşturulmasına dikkat edilmiştir. Böylece öğrencilere;

- Kendisine olan güveni, konu alanına ilişkin tutum ve ilgi gibi özelliklerini artırma,
- Motivasyonlarını artırma,
- Dinleme, empati, uzlaşma, çatışma yönetimi ve gelecekte karşılaşılabilecekleri durumlara transfer edebilecekleri beceriler geliştirmelerine yardım etme,
- "Ait olma" gereksinimlerini karşılamalarına yardım etme,
- Birbirleri hakkında daha detaylı bilgi sahibi olmalarını, birbirlerini daha iyi tanımalarını sağlama,
- Başkalarının fikirlerine saygılı olmayı ve hoşgörülü olmayı içselleştirmelerine yardım etme hedeflenmiştir.

Gruplara ayrılarak gerçekleştirilecek olan etkinliklerde grupların her seferinde aynı olmamasına ve farklı kişilerden oluşmasına dikkat edilmesi önemlidir. Aşağıda etkinlik içinde öğrencileri gruplara ayırmada kullanılabilecek örnek çalışmalara yer verilmiştir:

1. Öğrencilere doğum tarihleri sorularak, doğum tarihleri Aralık-Şubat ayları arasında olanlar bir grup, Mart-Mayıs ayları arasında olanlar bir grup, Haziran-Temmuz ayları arasında olanlar bir grup, Eylül-Kasım ayları

arasında olanlar da diğer bir grup olmak üzere gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre aylar aralığı azaltılabilir, arttırılabilir).

2. Öğrencilere kardeşleri olup olmadığı sorulur. Tek çocuk olanlar bir grup, 2 kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş olanlar bir grup, 4 kardeş olanlar bir grup gibi gruplara ayrılabilir (etkinliğin gerektirdiği grup sayısına göre tek çocuk ve iki kardeş olanlar bir grup, 3 kardeş ve daha fazla olanlar bir grup gibi birleştirilerek grup sayıları ayarlanabilir).
3. 4-5 farklı renklerde şekerler bir kutu içine konulur. Öğrencilerin sayısı ve etkinlikte çalışacak grup sayısı dikkate alınarak şekerlerin rengi ve sayısı belirlenebilir. Her öğrencinin kutudan bir şeker alması ve şekerlerin renklerine göre gruplara ayrılması sağlanabilir.
4. Etkinlikte yer alacak her grup için bir set olacak şekilde küçük kâğıtlar hazırlanır. Her bir sette grupta yer alacak öğrenci sayısı kadar kâğıt bulunmalıdır. Örneğin 30 öğrenciyi 5 gruba ayıracaksanız 5'li kâğıtlardan 6 set oluşturulmalıdır. Her set için bir konu belirlenir ve o konuya ait kavramlar ya da kelimeler kâğıtlara yazılır. Örneğin "değerler" setinde "vatanseverlik, minnettarlık, barış, yardımseverlik, dürüstlük" kelimeleri yer alabilir; "Takım Sporları" setinde "Basketbol, Futbol, Voleybol, Hentbol, Su Topu" yer alabilir. Bu temalar belirlenirken öğrencilerin sınıf seviyelerine dikkat edilmelidir. Her öğrenciden bir kâğıt seçmesi ve sonra arkadaşlarının da içinde yer aldığı seti oluşturmaları ve gruplarını bulmaları istenir.
5. Öğrencilerin isimlerinin ilk harfi alfabenin ilk 7 (ayrılacak grup sayısına göre bu aralık daraltıp, genişletilebilir) harfi ile başlayanlar bir grup, sonraki 7 harfi ile başlayanlar ikinci grubu, sonraki 7 harf ile başlayanlar üçüncü grubu, kalan harflerle başlayanlar dördüncü gruba atanabilir.
6. Öğrencilerin isimlerindeki harf sayısına göre gruplara ayrılabilir. İsminde 4 harf olanlar bir grup, 5 harf olanlar bir grup, 6 harf olanlar bir grup şeklinde oluşturulabilir.
7. Dört mevsim isimleri büyük kartonlara yazılır ve dört farklı köşeye asılır. Öğrencilerden birer mevsim adı söylemeleri istenir ve söyledikleri mevsimin köşelerine gitmeleri istenir. Sınıftaki öğrenciler böylece gruplara ayrılabilir.
8. İçi görünmeyen bir kutuya ayrılacak grup sayısı kadar farklı renkte ve yakın sayılarda boncuklar atılır. Öğrencilerin içlerine bakmadan birer boncuk çekmeleri istenir. Aynı renkte boncuk çeken öğrenciler aynı grupta olacak şekilde öğrenciler gruplara ayrılabilir.
9. Öğrencilerden bir kâğıda kimseye göstermeden 0-100 arası bir rakam yazmaları istenir. İstenen sayıda gruba göre 0-20 arası rakam yazanlar bir grup, 21-40 arası yazanlar bir grup, 41-60 arası yazanlar bir grup şeklinde gruplar oluşturulabilir.
10. Öğrencilerin okula ulaşım şekillerine göre gruplar oluşturulabilir. Yürüyerek gelenler bir grup, ailesi tarafından kendi araçlarıyla bırakılanlar bir grup, servisle gelenler bir grup, otobüs-metro-dolmuşla gelenler bir grup olabilir.
11. Dört ya da beş farklı boyutta öğrenci sayısı kadar çubuk hazırlanır ve bir kutuya konulur. Öğrencilerden birer çubuk almaları istenir ve çubukların boylarına göre öğrenciler gruplara ayrılabilir.
12. Öğrencilere boş zamanlarında yapmaktan en çok hoşlandığı etkinlik sorularak aynı etkinliği yapmaktan hoşlanan öğrenciler aynı gruplara atanabilir.
13. Öğrencilerden müzik eşliğinde dans etmeleri istenir. Müzik durduğunda üçerli, ikiserli, beşerli grup ol şeklinde yönerge verilebilir.

14. Öğrencilere “aklınızdan bir renk tutun” şeklinde komut verilir. Daha sonra mavi tutanlar kimler? Kırmızı tutanlar kimler? Şeklinde sorularla gruplar oluşturulabilir.
15. Öğrenciler tuttukları takımlara göre gruplara ayrılabilir.
16. Farklı bölgelerden gelen öğrenciler varsa, öğrencilerin doğum yerlerinin olduğu ilin bulunduğu bölgeye göre gruplara ayrılabilir.
17. Öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek benzer cevapları veren öğrenciler aynı gruplara atanabilir:
 - En sevdiği yemek
 - En sevdiği renk
 - En sevdiği meyve
 - En sevdiği müzik türü
 - En sevdiği oyun
 - En sevdiği çiçek

4- ÖZEL GEREKSİNİMLİ ÖĞRENCİLER İÇİN ÖĞRETİMSSEL UYARLAMALAR

Öğrencileri farklı gelişimsel alanlarda desteklemek için hazırlanan bu etkinliklerin uygulayıcıya/öğretmene not kısmında, etkinlikleri gerçekleştirme sürecinde özel gereksinimli öğrenciler için yapılabilecek öğretimsel uyarlamalara da yer verilmiştir. Bu uyarlamalar farklılaştırılmış öğretim ve öğrenme için evrensel tasarım ilkeleri kapsamında temellendirilerek çevresel düzenlemeler, materyal uyarlamaları, öğrenme içeriğini farklılaştırma, öğrenme sürecini farklılaştırma ve öğrenme ürünlerini farklılaştırmaya yönelik öneriler şeklinde ifade edilmiştir. Öğretmenlerin/uygulayıcıların etkinlikleri gerçekleştirirken, sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerinin gereksinimlerine göre sürece katılımlarını destekleyecek uyarlamaları yapmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle etkinliklerde yer verilen uyarlama önerilerine ilişkin kavramsal çerçeve bu kısımda da başlıklarıyla özetlenmiştir:

Çevresel Düzenlemeler: Özel gereksinimli öğrencilerin fiziksel çevresini ısı, ışık ve oturma düzeni açısından düzenleme boyutunda; sosyal çevresini ise etkinlikleri gerçekleştirme sürecinde küçük grup çalışmalarına yer verilmesi ve akranları ile farklı şekillerde bir arada olmasına yönelik düzenlemeler boyutunda ele alınarak çeşitli öneriler sunulmuştur. Örneğin, materyal seçim ve dağıtımında çocuklardan destek alma, küçük grup çalışmalarında öğrencilere akran eşleşmesi yapılması gibi önerilere yer verilmiştir.

Materyal Uyarlamaları: Özel gereksinimli öğrencilerin etkinlik sürecine katılımlarını desteklemek üzere etkinlik materyallerinde yapılan değişiklikleri ve düzenlemelere yönelik öneriler bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, çalışma yapraklarındaki yazıların puntolarının büyütülerek veya dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilmesi; materyallere tutarken kavramayı artırıcı parçalar/özellikler ekleme gibi önerilere yer verilmiştir.

Öğrenme İçeriğini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin gelişim ve öğrenme özelliklerine göre etkinliklerde öğretilecek içeriğin basitleştirilmesine ya da çeşitlendirilmesine yönelik uyarlama önerileri bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, etkinlik sürecindeki çalışmaların özel gereksinimli öğrenciler için küçük parçalara bölünerek aşamalı hâle getirilmesi, tartışma sorularının basitleştirilerek öğrencilerin katılımlarının desteklenmesi, öğrenciden etkinliğin tamamı yerine sınırlı miktarının/bölümünün yapılmasının istenmesi etkinliklerin basitleştirilmesine yönelik öneriler kapsamında sunulmuştur. Etkinliklere öğrencilerin gereksinimlerine göre, katılımlarını artıracak şekilde müzik, resim gibi çalışmaların eklenmesi ise etkinlikleri çeşitlendirmeye yönelik ele alınmıştır.

Öğrenme Sürecini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin katılımlarını desteklemek üzere etkinlik sürecindeki etkileşimin düzenlenmesine ilişkin öneriler bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, özel gereksinimli öğrencilere neyin nasıl yapılacağını anlatmak üzere yetişkin ya da akran desteğinin sunulması, etkinlikte yer alan çalışma yapıları yapılırken öğrencilerin bireysel olarak desteklenmesi; onlara geribildirim sunulması ve soru sorulduğunda yanıtlara yönelik çeşitli hatırlatıcıların kullanılmasına yönelik öneriler verilmiştir.

Öğrenme Ürünlerini Farklılaştırma: Özel gereksinimli öğrencilerin etkinlik sürecinde öğrendiklerini (kazanımlarını) kendi özelliklerine göre farklı şekillerde ifade edebilmesine yönelik uyarılma önerileri bu kapsamda ele alınmıştır. Örneğin, çalışma yapıları ile çalışılırken öğrencilerin farklı şekillerde tepki vermelerine (yazmak yerine resim yaparak ifade etmelerine ya da sözel olarak anlatmak yerine yazarak anlatmalarına) fırsat tanıma, soru sorulduğunda sözel olarak değil resimli kartlardan seçerek yanıt verme gibi öneriler sunulmuştur.

Etkinliklerin gerçekleştirilme sürecinde özel gereksinimli öğrencilerin katılımların desteklenmesine yönelik bu kavramsal çerçevede ifade edilen öğretimsel uyarlamaların, uygulayıcıların/öğretmenlerin öğrencilerini desteklemeye yönelik farkındalık sağlayan öneriler olduğu unutulmamalıdır. Sınıflarındaki özel gereksinimli öğrencilerin mevcut performansı ve gelişimsel özelliklerine göre bu önerilerden hangilerine etkinliklerde yer verilip verilmeyeceği öğretmenlerin/uygulayıcıların kararı ile belirlenebilir.

5- ÖRNEK ETKİNLİKLER

ORTAÖĞRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

TANIDIKÇA BENİMSİYORUM

Gelişim Alanı	Akademik Gelişim Alanı
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Okulun yakın çevresini, bölümlerini ve okulda çalışan personeli tanır./1.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Okul çevresini, okulun bölümlerini ve okul personelinin tanıtım sunu 2. Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilerin okul çevresini, bölümlerini, personelinin tanıyabilmesi için rehberlik saatinden birkaç gün önce bu konuyla ilgili fotoğraflar çekilir. Fotoğrafların yer aldığı bir tanıtım sunusu hazırlanır. Bu sunuda verilecek bilgilerle ilgili sınıf rehber öğretmeni, rehberlik saatinden önce öğrencilere bilgileri aktarabilecek ve öğrencilerden gelebilecek olası soruları cevaplayabilecek şekilde hazırlanır. Okulun bölümlerini, öğrencilerin zihinlerinde netleştirebilmeleri için, tarif edebilecek şekilde ön hazırlık yapar. 2. Tanıtım sunusu etkileşimli tahtada açılır veya sununun çıktısı alınarak tahtaya asılır.
Süreç (Uygulama Basamakları)::	1. Etkinliğin amacının öğrencilerin okula ve çevresine uyum sağlayabilmelerine katkı sağlamak olduğu belirtilerek etkinliğe şu yönerge ile başlanır: <i>"Sevgili öğrenciler, hepiniz okulumuza hoş geldiniz. Bugün sizlerle okulumuzu ve çevresini daha yakından tanımak için bir etkinlik yapacağız. Sırasıyla okulumuzun bölümleri (kütüphane, laboratuvar, kantin vb.), okul personelimiz ve okulumuzun çevresinde neler olduğunu fotoğraflarla birlikte tanıyacağız."</i> 2. Öğrencilere okul hakkında daha önceden neler bildikleri sorulur, öğrencilerin verdikleri cevaplar tahtanın bir köşesine yazılır. Okulla ilgili en çok tekrar eden bilgilerin yanına işaret konur. 3. Okulun çevresini, bölümlerini, okul personelinin tanıtım sunu tahtaya yansıtılır/asılır ve bilgiler verilir. 4. Sunu bitirildikten sonra aşağıdaki sorularla etkinliğe devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> • Bugünkü etkinliğimizde en çok aklınızda kalan neydi? • Okul ve çevresinde en çok hoşunuza giden kısım ne oldu? • Okulda en çok zaman geçireceğinizi düşündüğünüz bölüm neresi olur? • Okul ve çevresinde nelerin olmasını isterdiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Bugün okulumuzun çevresini, bölümlerini, personelimizi hep birlikte tanımış olduk. Yeni bir yere alışmak hiçbir zaman kolay değildir fakat o yeri tanımaya başladıkça daha çok benimseriz. Sizler de artık okulumuzun bir parçasısınız, okulda zaman geçirdikçe her geçen gün daha çok uyum sağlayacaksınız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir sonraki rehberlik saatine kadar okulun çevresini, bölümlerini görmeleri ve okulu daha yakından tanıyabilmek için gezmeleri istenebilir.
2. Okul personeli, kendileriyle röportaj yapılabilmesi için sınıfa davet edilebilir. Bu röportaj için sınıfın hep birlikte röportaj sorularını hazırlamaları istenebilir. Daha sonra aralarından seçtikleri iki temsilcinin hazırlanan soruları personellere sormaları sağlanabilir. Bir sonraki ders, bu röportajın paylaşılması için sınıf rehber öğretmenine gösterilmesi ve sınıf panosuna asılması istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin okulla ilgili paylaşımlarda bulunurken okulu, çevresini ve personeli olumsuz etiketleme ifadelerinden kaçınmaları sağlanmalıdır. Öğrencilerin okulun yakın çevresini ve okulu; fiziki, akademik, sosyal anlamda tanımlarına katkı sağlayacak ifadelerin paylaşılmasına dikkat edilmelidir.
2. Sununun yansıtılmasına imkân olmayan durumlarda renkli çıktı alınabilir.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Okulun yakın çevresi ve okulun fiziki bölümleri tanıtılırken akran eşleşmesi yapılabilir.
 2. Sunu sırasında öğrencilere geri bildirim sağlanabilir.
 3. Röportaj sorularını hazırlama sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nurgül ACAR ZORBAZ

2. HAFTA

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

KURALLARLA BİR BÜTÜNÜZ

Gelişim Alanı	Akademik Gelişim Alanı
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Eğitim öğretim sürecine ilişkin yönetmeliklerin kendisini ilgilendiren kısımları hakkında bilgi sahibi olur./2.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Renkli kâğıt 2. Makas 3. Kavanoz 4. Tahta kalemi-silgi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği, Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Ödül ve Disiplin Yönetmeliği'nin güncel hâline ulaşılarak incelenir. 2. Yönetmeliğin öğrencileri ilgilendiren kısımları ile ilgili, doğru ve yanlış bilgiler renkli kâğıtlara maddeler hâlinde yazılarak çıktı alınır; bu çıktılar makasla kesilir, katlanır, kavanoza atılır. 3. Etkinlik bitiminde sınıf panosuna asmak için yönetmeliğin öğrencileri ilgilendiren kısımlarının çıktısı alınır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının "lise öğrenimleri boyunca yönetmeliklerin kendileriyle ilgili kısımları hakkında bilgi sahibi olmaları" olduğu ifade edilerek etkinliğe başlanır. 2. Şu yönerge ile etkinliğe devam edilir: <i>"Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle eğitim-öğretim sürecine ilişkin yönetmeliklerin sizinle ilgili kısımlarının neler olduğuyla ilgili bir etkinlik yapacağız. Sizce bu yönetmelikte nelerden bahsediyor olabilir?"</i> 3. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır, en çok tekrar edenlerin yanına işaret konur. <i>"Sizlerin de belirttiği üzere bu yönetmelikte sınıf geçme, hangi durumların disiplin suçu sayıldığı, takdir-teşekkür belgesi gibi belgelerin nasıl alınacağı, ödüllendirmeler, devam-devamsızlık durumlarının nasıl hesaplandığı, ders seçimi, nakil ve geçişlerle ilgili hususlar belirtilmektedir."</i> 4. Uygulayıcı tarafından sınıf mevcuduna bağlı olarak sınıfı iki veya üç gruba ayırılır. Etkinliğin nasıl olacağı hakkında şu yönerge verilir:

Süreç (Uygulama Basamakları):

"Şimdi yapacağımız etkinlikte her gruptan bir arkadaşınız, sırasıyla, tahtaya gelip kavanozdan bir kâğıt çekecek. Çektiği kâğıttaki bilginin doğru veya yanlış olduğuna karar verecek; doğru cevap verirse kendi grubunuzun hanesine +10 puan yazılacak, yanlış cevap verirse -10 puan yazılacak."

- Öğrencilerin daha iyi kavrayabilmesi amacıyla ilk etkinlik uygulayıcı tarafından yapılır. Uygulayıcı tarafından kavanozdan bir kâğıt çekilir, **"Günlük toplam ders saatinin 2/3'ü ve daha fazlasına gelmeyenlerin devamsızlığı bir gün, diğer devamsızlıklar ise yarım gün sayılır."**¹ ifadesine doğru olarak cevap verilir ve +10 puan alınır.
- Öğrencilerin her birinin etkinliğe katılması ve kazanan grubun belirlenmesiyle oyun sonlandırılır.
- Etkinliğe aşağıdaki sorularla devam edilir:
 - Bugünkü etkinliğimizle ilgili düşünceleriniz neler?
 - Yönetmeliklerle ilgili aklınızda kalan kısımlar neler oldu?
 - Yönetmeliklerin veya kuralların yaşamımıza ne gibi katkıları olduğunu düşünüyorsunuz?
 - Eğer yönetmelikler veya kurallar olmasaydı yaşantımız nasıl olurdu?
- Öğrencilerden gelen cevaplar üzerine konuşulduktan sonra şu açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili çocuklar, hepimiz toplu bir şekilde yaşıyoruz. Toplu yaşamamıza rağmen her birimizin düşünceleri, istekleri, olaylar karşısındaki uygulamaları farklılaşmaktadır. Bu farklı isteklerin, uygulamaların karmaşa yaratmaması ve işleyişte bir düzen sağlayabilmek için kurallara, yönetmeliklere ihtiyaç duyulmaktadır. Örneğin oynadığımız oyunun bile kuralları belli olmasaydı kargaşa çıkardı ve düzen sağlayamazdık; bu yüzden yaşamlarımızda her zaman düzenin sağlanabilmesi için yönetmelikler, kurallar bulunacaktır. Bugün eğitim-öğretim sürecinizde sizi ilgilendiren, ihtiyaç duyacağınız bilgileri öğrenmiş olduk. İlerleyen zamanlarda bu kısımların aklınızda daha çok yer ederek size yol göstereceğini düşünüyorum."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

- Eğitim-öğretim süreciyle ilgili yönetmeliklerin belli kısımları, öğrencilerin her zaman görüp bilgilerinin sürekliliğini sağlamak amacıyla sınıf panosuna asılır.
- Öğrencilerden eğitim-öğretim sürecini düzenlemeye yönelik yönetmelik veya kural yazma yetkileri olsaydı nasıl maddeler yazılabileceğiyle ilgili düşünceleri ve birkaç madde yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Yönetmeliklerin öğrencileri ilgilendiren kısımlarıyla ilgili kavanoza koyulacak renkli kâğıtları hazırlarken bulunulan lise türüne (meslek, imam hatip, spor lisesi vb.) uygun maddelerin de kavanozda yer almasına dikkat edilmelidir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
- Gruplama yapılırken öğrencilerin destek alabilecekleri akranları ile bir arada olmasına özen gösterilebilir.
 - Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
 - Etkinliğin nasıl gerçekleştirileceğinin kuralları tahtaya yazılabilir veya çizelge hâline getirilerek görselleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nurgül ACAR ZORBAZ

¹ Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği.
https://ogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2016_11/03111224_ooky.pdf adresinden bilgi edinilmiştir.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLGİ VE HOBİ KARTLARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi ve hobilerini ayırt eder./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sarı renkli A4 kâğıdı 2. Kırmızı renkli A4 kâğıdı 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğe başlamadan önce sınıf mevcudu kadar sarı ve kırmızı A4 kâğıdı alınmalıdır ve sınıftaki her öğrenciye dağıtılmalıdır. 2. Etkinlik Bilgi Notu ve Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere etkinliğin amacının, ilgi ve hobiler arasındaki farkı ayırt etmek, olduğu söylenir. 2. "Sevgili öğrenciler, şimdi size ilgi ve hobi kavramlarını tanımlayacağım. İlgi ve hobi arasındaki farktan bahsedeceğim." açıklaması yapılır ve Etkinlik Bilgi Notundaki ilgi ve hobi kavramları okunur, arasındaki farklardan bahsedilir. 3. Daha sonra, "Sevgili öğrenciler, ilgi ve hobi kavramlarının tanımlarını dinlediniz. Şimdi sizlerden içinde ilgi ve hobilerinizin de anlatılacağı bir hikâye yazmanızı istiyorum. Gönüllü arkadaşlarımız bu hikâyelerini sınıfa sesli bir şekilde okuyabilecekler. Diğer arkadaşlarımız da ilgilerin geçtiği cümlelerde sarı A4 kâğıdını, hobilerin geçtiği cümlelerde kırmızı A4 kâğıdını havaya kaldıracaktır. Hikâye bittikten sonra ilgiler sarı A4 kâğıdına, hobiler kırmızı A4 kâğıdına yazılacaktır." yönergesi verilir. 4. Gönüllü öğrenciler hikâyelerini paylaşır ve paylaşım bittiğinde sınıf, sınıf listesine göre ikiye ayrılır. Bir grup ilgi grubu bir grup hobi grubu olur. Sarı A4 kâğıtları ilgi grubuna, kırmızı A4 kâğıtları hobi grubuna verilir. 5. Öğrenciler kâğıtlarda yazılı her cümleyi okur ve yazılanın ilgi mi hobi mi olduğuna Çalışma Yaprağı-1'den yardım alarak karar verilir. 6. Yanlış yazılanlar varsa düzeltilir ve grup yazmanı tarafından tek bir A4 kâğıdına bütün ilgi ve hobiler yazılır. 7. Grup yazmanlarının yazdığı ilgi (sarı renk A4) ve hobiler (kırmızı renk A4)

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Çalışma Yaprağı-1 ile karşılaştırılarak sınıf panosuna asılır.
8. Etkinliğe tartışma sorularıyla devam edilir:
 - İlgilerinize başka örnekler verebilir misiniz?
 - Hobilerinize başka örnekler verebilir misiniz?
 - İlgilerimizi fark etmek neden önemlidir?
 - Hobilerimizi fark etmek neden önemlidir?
 - İlgî ve hobilerimiz arasındaki farkları bilmek neden önemlidir?
 9. Öğrencilere soru sorma ve cevap alma sürecinin ardından "Sevgili öğrenciler; bugün sizinle ilgi ve hobilerin benzer görünseler de birbirinden farklı olduklarının ayırımına vardık." denerek etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden, sınıfa ilgi ve hobilerini yansıtan resimler ya da kendi fotoğraflarını getirmeleri istenir.
2. Öğrencilerden, ilgi ve hobilerini etkinlikteki gibi düzenleyerek yazıp evde dolaplarına, panolarına asmaları istenir.
3. İlgi ve hobileri için sloganlar hazırlayıp kâğıda yazarak evde dolaplarına, panolarına asmaları istenir.
4. Öğrencilerin günlük hayatta yaptıkları aktivitelerin ilgi mi yoksa hobi mi olduğu konusunda düşünmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notundaki tanımlar okunduktan sonra gönüllü öğrencilerin kendi tanımlarını yapmalarını isteyin ve tanımları çeşitlendirin.
2. Sınıfın tamamının etkinliğe aktif olarak katılımını sağlamaya çalışın.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Hikâye yazmak yerine öğrencilerden kâğıtlarına ilgi ve hobileri açıklayan çizim yapmaları istenebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
 3. Ek süre verilerek öğrencilerin çalışma kâğıdını tamamlamalarına destek olunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yasin DURMUŞ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İlgi: Bir kimse herhangi bir zorlama olmadığı ya da kendisine bir ödül sözü verilmediği hâlde bazı faaliyetleri kendiliğinden yapıyor ve bundan doyum sağlıyorsa kişinin o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı, genellikle onun yetenekli olduğu alandır. İnsan ancak yetenekli olduğu alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Bir kimsenin, giriştiği bir iş ya da bir çalışma alanında başarılı olması kişiye doyum sağlar. Böylece kişi aynı alanda tekrar çalışma isteği duyar. Buna karşılık kişinin girişimleri başarısızlıkla sonuçlanırsa hevesi kırılır ve o işi tekrar yapmak isteği olmaz (Kuzgun,2019).

Hobi: Hobi; boş zamanlarda para kazanmak için değil, eğlenerek ve keyif alarak yapılan aktivitelerdir. İnsanlar genellikle hobisini/hobilerini düzenli bir şekilde yapmaya çabalar. Hobilere örnekler: Çeşitli ülkelerin paralarını biriktirmek, pul toplamak, çiçek yetiştirmek, okumak, örgü örmek, ahşap boyama ve taş boyama...

İlgi ve hobi arasındaki fark: İlgi, merak ve alaka duyduğunuz şeylerdir. Hobi ise hem ilgi duyduğunuz hem de boş zamanlarınızda düzenli olarak yaptığınız şeylerdir. İlgi soyut, hobi ise eyleme dönüşen somut bir şeydir. Bir şeye sadece ilgi duyup hobi olarak yapmayabilirsiniz.

KAYNAK:

Kuzgun, Y. (2019). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Yayıncılık. (7. baskı)

Çalışma Yaprağı 1

İLGİLER	HOBİLER
Matematiksel işlemleri yapmaktan zevk almak	Deney yapmak
Kitap okurken dilin özelliklerine dikkat etmek	Günlük tutmak
Hayvanların bakımıyla ilgilenmek	Kitap okumak
Bilgisayar oyunu tasarlamak	Balık tutmak
Mimari yapıların ayrıntılarını incelemek	Seyahat etmek
Teknoloji ve tasarımla uğraşmak	Bilgisayar oyunu oynamak
Sosyal ilişkilerde gözlemler yapmak	Bir spor dalıyla uğraşmak
Yeni aletler tasarlamak	El işi yapmak
Tarihi olaylara ilgi duymak	Pul koleksiyonu yapmak
İnsanların sağlığı için araştırmalar yapmak	İp atlamak
Ayrıntılarla uğraşmaktan keyif almak	Film/dizi seyretmek
El sanatlarında farklı ürünler tasarlamak	Farklı bir dil öğrenmek
Doğa olaylarına karşı ilgi duymak	Kodlama yapmak
Ticarette uğraşmaktan keyif almak	Bisiklet sürmek
Çocuklarla ilgili etkinlikler tasarlamaktan hoşlanmak	Bulmaca çözmek

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

KORODA BEN DE VARIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve okulun çevresine uyum
Kazanım/Hafta	Okulunun ve sınıfının bir üyesi olduğunu fark eder./4.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkileşimli tahta 2. Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinliğe başlamadan önce çeşitli müzik aletlerinin kullanıldığı bir korodan şarkı seçilmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere etkinliğin amacının her öğrencinin okulunun ve sınıfının bir üyesi olduğunu fark etmesi olduğu söylenir. 2. Uygulayıcı tarafından "Sevgili öğrenciler, şimdi sizlerle bir koronun şarkısını dinleyeceğiz." denir ve etkileşimli tahtadan şarkı açılır. 3. Şarkı bittikten sonra "Sevgili öğrenciler, dinlediğiniz şarkıda hangi müzik aletlerinin sesini fark ettiniz?" sorusu sınıfa sorulur. 4. Cevaplar alındıktan sonra "Bu müzik aletlerinin koroya ne gibi faydaları vardır?" sorusu sınıfa sorulur. 5. Şarkı dinlendikten sonra sınıfa, "Bu koroda gitaristler olmasaydı koro nasıl etkilenir?" sorusu sorulur. 6. Daha sonra öğrencilerden koroda kemancılar ve yan flütçüler olmasaydı koronun nasıl olacağını hayal etmeleri istenir. 7. Sınıfa "Sevgili öğrenciler, bu müzik aletlerinin her birini kendinize benzetin. Sizin sınıfınıza ve okulunuza ne gibi faydalarınız var?" sorusu yöneltilir. 8. "Sevgili öğrenciler, şimdi sınıfınızı veya okulunuzu bu koro gibi düşünün. Siz bu sınıfta olmasaydınız nelerin eksik olacağını düşünmenizi istiyorum." denir. 9. Gönüllü olan öğrencilerden cevaplarını tahtaya yazmaları istenir. 10. Bir öğrencinin sınıfta olmadığına nelerin eksik olacağı diğer öğrencilere sorulup cevaplar alınır ve tahtaya yazılır. 11. Öğrencilere soru sorma ve cevap alma sürecinin ardından "Sevgili öğrenci-

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

ler, bugün sizinle okulunuzun ve sınıfınızın bir üyesi olduğunuzu, hepinizin sınıfta bir yeri olduğunu ve sınıfınız için değerli olduğunuzu anlayacağınız bir etkinlik yaptık.” açıklaması yapılarak etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerinizden bu etkinliği evde de yapmalarını isteyip evde kendileri olmazsa nelerin eksik kalacağını düşünmelerini isteyebilirsiniz.
2. Öğrencilerinizden sınıfta olup olmamasının bir fark yaratmadığını düşünenlere (varsa) bu durumu nasıl tersine çevirebileceklerini düşünmelerini isteyebilirsiniz.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkileşimli tahta erişimi olmayan okullarda, uygulayıcı kendi bilgisayarını okula getirerek bir koronun söylediği şarkıyı dinletebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
 2. Sorulara yanıt verme sürecinde öğrencilere ipucu verilebilir, hatırlatma yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yasin DURMUŞ

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SORUMLULUK BENDE

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenir./5.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Renkli tahta kalem 3. Öğrenci sayısı kadar yapışkanlı kâğıt 4. Renkli küçük kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlikten birkaç gün önce Çalışma Yaprağı-1'deki yazan rolleri üstlenebilecek gönüllü üç öğrenci seçilir ve görevlendirilir. Bu öğrenciler, rollerine uygun bir metin hazırlayarak etkinlik devam ederken uygulayıcının belirttiği zamanda rol oynama tekniğiyle canlandırma yaparlar.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenmek olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. 2. Etkinliğin başlangıcında uygulayıcı tahtaya renkli kalemle SORUMLULUK yazar. "Sorumluluk deyince aklımıza neler geliyor?" sorusu öğrencilere yöneltilir. Beyin fırtınası tekniği kullanılarak öğrencilerin aklına ilk gelen sözcükler tahtadaki SORUMLULUK kelimesinin etrafına yazılır. Sonrasında uygulayıcı tarafından "Sevgili öğrenciler, sorumluluk bireyin uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışlarının sonuçlarına sahip çıkabilmesidir." açıklaması yapılır. 3. Öğrenci sayısı kadar önceden hazırlanmış yapışkanlı kâğıtlar sınıfa dağıtılır. "Öğrencilerin okul hazırlığına ilişkin sorumlulukları nelerdir?" sorusu yöneltilir ve düşünceleri için onlara zaman tanınır. Öğrencilerden bu soruya ilişkin cevaplarını kâğıtlara yazmalarını ister. Gönüllü olarak söz hakkı alanlar sorumlulukları konusundaki düşüncelerini tahtaya gelir, yapıştırırlar ve sınıfla paylaşırlar. 4. Etkinliğin devamında uygulayıcı tarafından tahtaya "SORUMLU MUYUZ?", "YOKSA SORUNLU MUYUZ?" soruları farklı iki renkte kalemle yazılır. Öğrencilere, okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenmedikleri zaman yaşanabilecek sorunlara dikkat çekmek için örnekler verilir ve daha önceden Çalışma Yaprağı-1'e göre görevlendirilen öğrencilerden hazırlığını yaptık-

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

ları çalışmayı sunmaları istenir. Yapılan drama etkinliği sonrasında sorumlu olmak ve sorunlu olmak arasındaki farka dikkat çekilir. Öğrencilerden de geçmiş yaşantılarından örnekler vermeleri istenir.

5. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci devam ettirilir:

- Bu etkinlik ile neleri fark ettiniz?
- Okul hazırlığına ilişkin sorumlulukları üstlenmek size nasıl bir yarar sağlar?

6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklamalarla etkinlik sonlandırılır:

"Bireyin toplumsal bir varlık olarak sorumluluk sahibi olması beklenir. Eğitim yaşantımız süresince de öğrenci kimliğimiz ile yerine getirmemiz gereken sorumluluklarımız olduğunu bilip ona göre davranmalıyız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden okul hazırlığına ilişkin ".....benim sorumluluğumdur." cümlesini tamamlaması istenir ve okul hazırlığına ilişkin üstlenmeleri gereken sorumlulukların farkına varıp varmadıkları değerlendirilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin uygulanması sırasında öğrenciler tarafından okul hazırlığına ilişkin sorumluluklara dair yeterince paylaşım olmaz ya da öğrenciler doğru cevaplar vermekte zorlanırlarsa yönlendirme yapabilmek için uygulayıcı tarafından önceden öğrencilerin buldukları sınıf seviyesi ve gelişim özelliklerine uygun sorumluluklar belirlenir. Bu sorumluluklar farklı renklerdeki kâğıtlara yazılır. Öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerin kâğıtlara yazılmış olan sorumluluklar hakkında konuşmaları sağlanır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
4. Kazanımların değerlendirilmesi sürecinde okul hazırlığı için gerekli sorumlulukları içeren kontrol listeleri hazırlanarak öğrencilerin bunları takip etmesine rehberlik edilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hüseyin SADIRLI

Çalışma Yaprağı 1

Sorumluluklarının bilincinde, öğrenmeye istekli ve derse önceden hazırlanarak gelmiş bir öğrenci ve sorumluluklarını üstlenmemiş diğer öğrenci ile ders esnasında yaşanabilecek sorunları vurgulayan, öğretmen olarak, öğrenciler arasında geçen bir olay canlandırınız.

1.SORUMLULUKLARINI ÜSTLENMİŞ ÖĞRENCİ ROLÜ

Okulun belirlediği kılık kıyafete ve temizlik kurallarına özen gösteren, okula zamanında gelen ve ders giriş çıkış saatlerine uyan, ders araç ve gereçlerini zamanında ve eksiksiz getiren, derse etkin katılan, derslere devam edip sınıf içerisinde aktif olan, günlük konu tekrarı yapıp derse hazırlıklı gelen, öğrenmeye açık ve istekli olan, öğretmenlerine çekinmeden sorular sorabilen ve motivasyonunu yüksek tutan öğrenci.

2.SORUMLULUKLARINI ÜSTLENMEMİŞ ÖĞRENCİ ROLÜ

Okulun belirlediği kılık kıyafete ve temizlik kurallarına özen göstermeyen, okula zamanında gelmeyen ve ders giriş çıkış saatlerine uymayan, ders araç ve gereçlerini eksik getiren, derse etkin katılmayan, derse hazırlıklı gelmeyen, öğrenmeye isteksiz, öğretmenlerine konu dışı sorular sorabilen ve motivasyonu düşük, beslenme ve uyku düzenine dikkat etmeyen, devamsızlık yapan ve derslerini takip etmeyen, okula yasaklanmış, sağlığa zararlı ve eğitim işlevini engelleyecek eşya getiren, tüm zamanını teknolojik aletleri kontrolsüz kullanmaya ayırıp (internet, cep telefonu vb.) amacının dışında kullanan öğrenci.

3. ÖĞRETMEN

Okul hazırlığına ilişkin sorumluluklarını üstlenmiş ve üstlenmemiş öğrenciyle ayrı ayrı diyalog kuracak ve yaşanabilecek sorunları vurgulayacak bir rol üstlenecek.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİLİN BAKALIM BEN NERESİYİM?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Çevreye Uyum
Kazanım/Hafta	Okulun eğitsel imkânları hakkında bilgi edinir./6.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 4. Etkinlik Bilgi Notu-2 5. Çalışma Yaprağı-3 6. Etkileşimli tahta 7. Renkli/fosforlu kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sınıf mevcuduna göre öğrenciler beşer kişilik gruplar hâlinde yarışacağı için Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'nin çıktısı alınıp grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu-1'in öğretmende bulunmak üzere bir adet çıktısı alınır. 3. Etkinlik Bilgi Notu-2 yarışma sonunda etkileşimli tahtaya yansıtılmak üzere hazır bulundurulur. 4. Çalışma Yaprağı-3'ün bir adet çıktısı alınır. 5. Renkli kalem hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının okulun eğitsel imkânları hakkında bilgi edinmek olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilerle okulun eğitsel imkânlarının neler olduğu ile ilgili bir bulmaca etkinliği yapılacağı ve yarışma şeklinde uygulanacağı açıklanır. 3. Gruplandırma yöntemlerinden biri kullanılarak öğrencilerden beşer kişilik gruplar oluşturulur. 4. Grup üyeleri bir araya geldikten sonra, gruplara Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 kâğıdı dağıtılmadan önce; <ul style="list-style-type: none"> • Bulmacayı çözmek için 15 dakika süreleri olduğu, • Gruplarına bir isim vermeleri gerektiği, • Bulmacayı yanlışsız olarak ilk tamamlayan grubun yarışmanın kazananı olacağı açıklanır ve çalışma yapıları dağıtılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Öğrencilerin gruplarına isim vermeleri için 2-3 dakikalık süre verildikten sonra yarışma başlatılır.
6. Uygulayıcı tarafından 15 dakika süre tutulur. Bu süre bitmeden getiren grup olursa cevapları kontrol edilir. Yanlış cevaplar varsa yapraklar geri verilip öğrencilere süre bitene kadar devam edebilecekleri söylenir.
7. Süre bitince öğrencilerden cevapları teslim etmeleri istenir ve cevaplar alındıktan sonra etkileşimli tahtadan Etkinlik Bilgi Notu-2 açılır.
8. Cevaplarını ilk getiren gruptan son getirene doğru cevaplar değerlendirilir ve öğrenciler tahtadan cevap anahtarına bakarken cevaplar birlikte kontrol edilir.
9. Bulmacayı yanlışsız olarak ilk çözen grup belirlendikten sonra birinci ilan edilir.
10. Birinci grubu ödüllendirmek için; diğer gruplardan arkadaşlarını alkışlamaları istenir.
11. Ayrıca Çalışma Yaprağı-3'e kazanan grubun adı renkli bir şekilde yazılarak sınıf panosuna asılır.
12. Uygulayıcı tarafından, tüm cevaplar incelenip cevap anahtarı kontrol edildikten sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'deki okulun eğitsel imkânlarıyla ilgili bilgiler de öğrencilere verilir.
13. Süreç aşağıdaki tartışma soruları ile devam ettirilir:
 - Okulumuza gelmeden önce eğitsel imkânlarının neler olduğu hakkında bilginiz var mıydı?
 - Okulun eğitsel imkânlarını bilmek sizlere neler kazandırır?
 - Okulların eğitsel imkânları akademik başarınızı nasıl etkiler?
 - Okulumuzun eğitsel imkânlarını nasıl verimli kullanabiliriz?
14. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Eğitim-öğretim yuvalarımız olan okullarımız sizlerin gelişimini desteklemek için her türlü eğitim imkânlarını sağlamaya çalışmaktadır. Okullara göre bu imkânlar değişmektedir. Okulun eğitsel imkânları arttıkça, çeşitlendikçe öğrencilerin hayata hazırlanmasında, kendilerini tanımada, akademik, mesleki sosyal ve duygusal gelişimlerinde sağladığı katkı artmaktadır, diyebiliriz. Sizlerin yeni şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanmanız bu imkânları en etkili ve doğru şekilde kullanmanızı teşvik edecektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere okullarında hangi eğitsel imkânların olduğu ve onlardan nasıl yararlandıklarıyla ilgili açıklama yapmaları istenebilir.
2. Bulmacadaki eğitsel imkânlardan hangilerinin en fazla ve neden ilgilerini çektiği sorulabilir.
3. Bulmacada olmayan/okulda bulunmayan eğitsel imkânlar üzerine düşünmeleri ve akıllarına gelen fikirleri paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir.
 - Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek cevap anahtarını öğrencilere tahtaya yansıtarak gösterebilir.
 - Etkinlik öncesinde cevap anahtarının A3 boyutunda bir poster şeklinde çıktısı alınarak cevaplama işlemi tamamlandıktan sonra bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin grup oluşturma sürecinde destek alabilecekleri akranları ile bir arada olmaları sağlanarak sosyal ortam düzenlenebilir.
2. Gerekliyse gruplara ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarında öğrencilerin dolduracakları alanların sayısı performanslarına göre azaltılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Semiha BAĞDATLI, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

BULMACA

BİLİN BAKALIM BEN NERESİYİM BULMACASI	GRUBUN ADI:
--	--------------------------

Çalışma Yaprağı 2

SORULAR

- 1.Okulun tüm eğitim-öğretim çalışmalarından sorumlu birimiyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 2.Öğretmenlerin hazırlık, çalışma ve vakit geçirme alanıyım. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 3.Başta öğrenciler olmak üzere, öğretmen ve velilere her türlü konuda, onlara yardımcı olmak, yol göstermek amacıyla varım. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 4.Sizler için eğitim-öğretimi desteklemek ve ihtiyacınız olan bilgi kaynaklarına ulaşmanız için hizmet sunan okul birimiyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 5.Bilişim teknolojileri denince akla gelen, teknoloji ve yazılım dünyasındaki gelişmeleri, bu alandaki ders uygulamaları için kullanıla birimim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 6.Sizlerin özellikle fen derslerinde deney, gözlem yapmanıza imkân sağlamak için kurulmuş birimlerim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 7.Çeşitli müzik aletlerini çalmayı öğrenmek isteyenler için çok iyi bir fırsatım. Okulun en özel alanlarından biriyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 8.Boyalar, fırçalar olmazsa olmazım. Yaratıcı ve yetenekli öğrencilerin gözdesiyim. Okulun en renkli yeriyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 9.Öğrencilerin çağımızın yeni gelişmelerine yönelik hayal etme, tasarlama, programlama ve kodlama vb. alanlarda çalışmalar yapabileceği birimim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 10.Toplu etkinlikler olunca akla ilk gelen yerim. Seminer, tiyatro, panel vb. etkinlikler için ayrılan birimim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 11.Okul türüne göre değişir isimlerim. Mesleki ve teknik liselerin en önemli birimleriyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 12.Öğrencilerin en çok zaman geçirdiği alanım. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 13.Okul ve teknoloji denince ilk akla gelen benim. Eğitim-öğretime çeşitli kolaylıklar getirmekteyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 14.Okul dışında olan etkinliklerin en keyiflisi benim. Eğitim-öğretimin en kalıcı izlisiyim. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 15.Öğrencilerin ilgi, yeteneklerini geliştirmek ve sosyal yönden desteklemektir amacım. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 16.Basketbol, voleybol, futbol, masa tenisi ve daha niceleri benden sorulur. Öğrencilerin en sevdiği bölümüm. Bilin bakalım ben neresiyim?
- 17.Törenlerin mekânıyım, teneffüslerin vazgeçilmeziyim. Bilin bakalım ben neresiyim?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

EĞİTSEL İMKÂNLAR

1. OKUL İDARESİ:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Yönetim MADDE 77- (1) Okul yöneticileri; öğretmenlere, öğrencilere, velilere ve çevreye eğitim ve öğretimde liderlik yapar, verimliliğin artırılmasına, ekip ruhunun oluşturulmasına, okulun çevreyle bütünleşmesine ve kurum kültürünün geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapar, okulu hizmete hazır durumda bulundurur. Bilimsel ve teknolojik gelişmeler, verimlilik ve saydamlık ilkeleri doğrultusunda okulu sürekli yeniler ve geliştirir, zamanı ve tüm imkânları okulun amaçlarını gerçekleştirmek için kullanır.

(2) Okul yönetimi;

- Araştırma ve planlama,
- Örgütlenme,
- Rehberlik,
- İzleme, denetim ve değerlendirme,
- İletişim ve yönetim görevlerini yerine getirir.

2. ÖĞRETMENLER ODASI:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Hizmet odaları MADDE 99- (1) Okulda, müdür, müdür yardımcısı, müdür yardımcıları, öğretmen, rehberlik (Mülga ibare:RG-1/7/2015-29403) (...) servisi, memur ve diğer personel için uygun odalar ayrılır. Bu odalar, hizmetin gerektirdiği şekilde standardına uygun ve sade olarak düzenlenir.

3. REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ:

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ: Tanımlar MADDE 3:

Ortaöğretim kademesinde rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri; öğrencinin bireysel özelliklerini değerlendirip sağlıklı bir kimlik oluşturması, ergenlik dönemindeki değişimlere uyum sağlaması, değerlerini fark etmesi ve kendi değerleri ile toplumsal değerler arasında bağ kurabilmesi, verimli, sistemli ve planlı çalışma alışkanlığı kazanması, kariyer hedefleri doğrultusunda üst öğrenim, meslek ve iş alanlarına yönelmesi amacıyla yürütülür.

4. KÜTÜPHANE:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Kütüphane MADDE 100- (1) Kütüphane, 22/8/2001 tarihli ve 24501 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Kütüphaneleri Yönetmeliği ve ilgili diğer mevzuata göre düzenlenir ve işletilir.

5. BİLGİSAYAR SINIFI VE 12. DERSLİKLER:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Derslikler MADDE 97- (1) Derslikler, derslerin özelliklerine ve içeriğine göre düzenlenebilir. Derslik donatımları; öğrenci sayısı, yaş ve gelişim durumları ile engelli bireylerin özel durumları dikkate alınarak yapılır. Derslikler hiçbir şekilde yönetim ve hizmet odasına dönüştürülemez.

6. LABORATUVARLAR ve 11. TEKNİK ATÖLYELER

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Atölye ve laboratuvarlar MADDE 98- (Değişik: RG 16/9/2017-30182) (1) Alan, dal ve derslerin özelliklerine göre okullarda, atölye ve laboratuvar kurulur; eğitim ve öğretime hazır bulundurulur. Atölye ve laboratuvarlar, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin de yararlanabilecekleri şekilde düzenlenir. Bu bölümlerde bulunması gerekli araç-gereç ve donatım listesi Bakanlıkça belirlenir.

7. MÜZİK ATÖLYESİ VE 8. GÖRSEL SANATLAR ATÖLYESİ:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Görsel sanatlar ve müzik odası veya derslikleri MADDE 102-
(1) Okullarda görsel sanatlar ve müzik odası veya derslikleri oluşturulabilir. Bu oda veya dersliklerde görsel sanatlar ve müzikle ilgili kitap, araç, gereç, döküman ve malzeme bulundurulur.

9. ROBOTİK ATÖLYE, 10. KONFERANS SALONU VE 17. OKUL BAHÇESİ:

Eğitim ve öğretim etkinlikleri MADDE 8- (4) Öğrencilerin ilgi, istek ve yetenekleriyle ortaöğretim kurumlarının özelliklerine göre öğretmen gözetiminde bireysel veya gruba yönelik alan uygulamaları, etkinlikler ve serbest çalışmalar yapılır. Bu kapsamda spor salonu, spor sahası, müzik odası, atölye, laboratuvar, kütüphane, konferans salonu ve diğer uygulama mekânlarından öğrencilerin yararlanmaları için okul yönetimince gerekli tedbirler alınır. Ortaöğretim kurumlarında hangi uygulamalara ve etkinliklere yer verileceğine okul, çevre ve uygulanan programların özelliğine göre zümre öğretmenler kurulunun önerisi doğrultusunda okul yönetimince karar verilir.

13. ETKİLEŞİMLİ TAHTA:

Etkileşimli Tahta; 75" boyutlarında tasarım ve üretimi gerçekleştirilmiştir. Tamamen yerli teknolojilerle geliştirilen bu tahtalar, geniş ekran kullanım alanı, 4K ultra HD çözünürlüğü ve parlamayı engelleyen koruma camı, infrared dokunmatik ekranı, yüksek performanslı bilgisayar ve kablolu-kablosuz internet seçenekleri ile teknoloji temelli bir eğitim için maksimum destek sağlayarak kusursuz bir görsel deneyim sunmaktadır.

14. GEZİLER VE 15. KULÜP ÇALIŞMALARI:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Sosyal etkinlikler MADDE 18-(1) (Değişik:RG-1/7/2015-29403) Öğrenci kulüp faaliyetleri, topluma hizmet etkinlikleri, geziler, törenler ile diğer bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinlikler öğretmen, öğrenci, veli ve ilgili çevrenin katılımıyla okulda ya da okul müdürlüğüne belirlenen, eğitim ve öğretimin amaçlarına uygun mekânlarda yapılır. Ancak etkinlikler sırasında öğrencilerin her türlü zararlı alışkanlıklar, olumsuz davranışlar ve aşırılıklardan korunması, israftan kaçınılması için okul yönetimince öğretmenler ve velilerle iş birliği yapılarak gerekli tedbirler alınır.

16. SPOR SALONU:

ORTAÖĞRETİM KURUMLARI YÖNETMELİĞİ: Spor alanları ve spor tesisleri MADDE 101-(1) Spor alanı, spor tesisi ve çok amaçlı salonu bulunan okullarda bu yerler, beden eğitimi dersleriyle her tür sosyal, kültürel ve sportif etkinlikler için kullanıma hazır durumda bulundurulur.

(2) Spor alanları öğrencilerin farklı spor etkinliklerini yapabilecekleri şekilde planlanır.

(3) Spor odasında, sporla ilgili kitap, araç-gereç, döküman ve malzeme bulundurulur.

(4) Spor alanları ve spor salonlarından, imkânlar ölçüsünde diğer okulların ve çevrenin de faydalanması sağlanır.

(5) Spor tesislerinin kullanımıyla ilgili açıklamalar, rahatlıkla görülebilecek yerlere asılır. Tesislerin korunmasıyla ilgili güvenlik önlemleri alınır.

(6) Spor alanları, spor tesisleri ve diğer tesislerin işletilmesiyle ilgili hususlarda 9/2/2012 tarihli ve 28199 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Millî Eğitim Bakanlığı Okul Aile Birliği Yönetmeliği hükümlerine uyulur.

KAYNAK:

- Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği (http://ogm.meb.gov.tr/meb_ays_dosyalar/2017_09/20161748_MYLLY_EYYT-YM_BAKANLIYI_ORTAYYRETYM_KURUMLARI_YYNETMELYYY.pdf)
- Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği (<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2020/08/20200814-2.htm>)
- <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/etahta.html>

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

CEVAP ANAHTARI

BİLİN BAKALIM BEN NERESİYİM BULMACASI (Cevap Anahtarı)

10 K O N F E R A N S S A L O N U

11 T E K N İ K A T Ö L Y E L L E R İ

12 D E R S L İ K L E R

13 A K İ L L İ T A H T Ü

14 G E Z İ L E R

15 K U L Ü P Ç A L I Ş M A L L A R I

16 S P O R S A L O N U

17 O K U L B A H Ç E S İ

2 Ö Ğ R E T M E N L E R Ö D A S I

3 R E H B E R L İ K S E R V İ S İ

4 K Ü T Ü P H A N E

5 İ L G İ

6 L A B O R A T U V A R L A R

7 M Ü Z İ K A T Ö L Y E S İ

8 G Ö R S E L S A N A T L A R A T Ö L Y E S İ

9 R O B O T T İ K A T Ö L Y E

BİRİNCİLİK KUPASI GÖRSELİ

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞER HİKÂYESİMİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerlerinin farkına varır./7.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Renkli kalemler 3. 5 Adet A4 kâğıdı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Yaşam değerlerini hatırlamak adına Etkinlik Bilgi Notu incelenir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Renkli kalemler öğrenci sayısı kadar temin edilir. 4. Etkinliğin 4. aşaması için gerekli olan sıra düzeni ders öncesinde ayarlanmalıdır. Grupların birbirlerinden bağımsız çalışabileceği ve grup içinde birlikte olabilecekleri şekilde sıralar düzenlenmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili arkadaşlar, bugün sizin de ilginizi çekeceğini düşündüğüm ve sonunda kendimiz ile ilgili bir farkındalığa varacağımız bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimizin konusu yaşam değerlerimiz. Yaşam değerleri; yaşam stratejisinin seçiminde kişinin önem verdiği, nasıl yaşadığını ve hangi kararları alacağını belirleyen şeylerden oluşan ahlaki ve maddi yönlerimizin kategorileridir. Aslında bu değerler biz fark etsek de fark etmesek de hayatımızı nasıl yönlendireceğimize karar vermemize yardımcı oluyor. O zaman hep birlikte yaşam değerlerimizi keşfetmeye başlayabiliriz." 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 ve farklı renklerdeki kalemler dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır: "Sizlere dağıttığım çalışma yapraklarında yaşam değerlerinin isimleri ve açıklamaları yazıyor, ancak yaşam değerlerinden anlaşılır olmayanlar varsa bana sorabilirsiniz. Şimdi sizin için en önemli olan en az önemli olana doğru sıralama yaparak size dağıttığım çalışma yapraklarını doldurmanızı istiyorum. Yaptığınız sıralamaya göre yaşam değerlerinin puanları en önemli olan 14, en az önemli olan 1 olmak üzere çalışma yapraklarında yazmaktadır." 3. Gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak sınıf beşer kişilik gruplara ayrılır ve her gruba birer tane A4 kâğıdı verilir. Aşağıdaki açıklama yapılır: "Şimdi her gruptan Çalışma Yaprağı-1'i grup arkadaşlarıyla incelemesini ve grupça en yüksek puan verilen yaşam değerini belirlemesini istiyorum."

Süreç (Uygulama Basamakları):

Sonrasında bu yaşam değerinin önemini anlatan kısa bir hikâye yazmasını istiyorum. Hikâyenizi oluştururken hikâyenin kahramanı olarak herhangi bir canlıyı kullanabilirsiniz. Bir insan olabilir hayvan olabilir, bitki olabilir. Önemli olan size verilen yaşam değeri ile seçtiğiniz canlıyı ilişkilendirebilmenizdir. Yazdığınız hikâyede tüm grup üyelerinin katkısının olmasına dikkat ediniz."

4. Bu aşamada uygulayıcı, gruplar arasında dolaşarak öğrencilere yardımcı olur ve tüm grup üyelerinin çalışmaya katkıda bulunması için onları cesaretlendirir. Hikâyelerine bir başlık vermeleri gerektiğini hatırlatır. Hikâyelerin olabildiğince hızlı tamamlanmasını sağlamak amacıyla telkinlerde bulunabilir ancak öğrenciler yetiştirme kaygısını hissetmemelidir.
5. Gruplar hikâyelerini tamamladıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır:
"Şimdi sırayla grup hâlinde tahtaya gelmenizi ve seçtiğiniz sözcünün önce yaşam değerini, hangi canlı ile ve neden o canlı ile ilişkilendirdiğini söylemesini, ardından hikâyenizi okumasını istiyorum. Sonra hikâyenizi sınıf panosuna asabilirsiniz."
6. Tüm gruplar hikâyelerini okuyup panoya astıktan sonra sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:
 - Sizlere verilen yaşam değerlerini önem sırasına koyarken neler hissettiniz?
 - Grup çalışmasında belirlediğiniz yaşam değerine uygun hikâyeyi oluştururken zorlandınız mı? Evet ise, hangi konularda zorlandınız?
 - Daha önce yaşam değerleriniz üzerine düşünmüş müydünüz?
 - Yaşam değerlerimizin farkına varmanın bize ne gibi katkıları olabilir?
 - Yaşam değerlerinin hayatımızda yaptığımız önemli seçimlerde ne gibi etkisi olabilir?
7. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:
"Bugün sizlerle yaşam değerlerimiz hakkında konuştuk. Yaşam değerleri kişiden kişiye göre değişebilir ve çok fazla çeşitlendirilebilir. Her biriniz birbirinizden farklı bireyler olarak farklı yaşam değerlerine sahip olabilirsiniz. Ancak bugün hem kendi yaşam değerlerimizin farkına vardık hem de sınıfımız için ortak öneme sahip olan yaşam değerlerini belirlemiş olduk. Bu sayede ileride yapacağımız seçimlerde bizleri yönlendirecek olan yaşam değerlerimizin önemini kavradık ve onları değerlendirmemiz, gerektiğinde değiştirmemiz gerektiğini fark ettik."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden yaşam değerlerini yazıp puanladıkları çalışma yapraklarını evde çalışma masalarının üzerine yapıştırmaları ve zaman içinde yaşam değerlerine verdikleri puanlarında gerçekleşebilecek değişiklikleri değerlendirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprığı-1'in doldurulma sürecinde öğrencilere gereksinimleri doğrultusunda bireysel destek ya da akran desteği sağlanabilir.
2. Çalışma yapraklarındaki yazıların puntosu büyütülerek ve yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
3. Öğrencilerin çalışma yaprağını hikâye yazarak yapmaları yerine kendi performanslarına göre farklı tepkilerle (Örneğin resim/çizim yaparak) tamamlamaları istenebilir.
4. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımı kolaylaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nuri Cemal BALCI

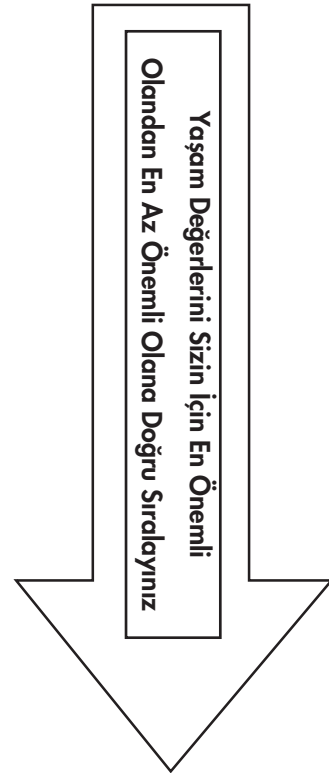
Çalışma Yaprağı 1

YAŞAM DEĞERLERİ

- a) **Başarı:** Kendine meydan okumak, kendisiyle yarışmak ve gelişmek için sıkı çalışmak.
- b) **Aidiyet:** Başkaları tarafından kabul edilmek ve onlarla aynı gruba dâhil olduğunu hissetmek.
- c) **Çevrecilik:** Çevreyi koruma, gözetme ve iyileştirme çabası içinde olmak.
- d) **Özgecilik:** Başkalarının iyiliği için çalışmak ve onlara yardım etmek.
- e) **Yaratıcılık:** Yeni fikirlere sahip olmak ve yeni şeyler üretmek. Orijinallik ve pratik zekâ. İşleri tasarlarırken ve yaparken yeni ve üretken yollar düşünmek.
- f) **Servet:** Para kazanmada ve bir şeyler satın almada başarılı olmak.
- g) **Sağlık:** Sağlıklı ve fiziksel olarak etkin olmak.
- h) **Tevazu:** Spot ışıkları aramamak, başarıları öne çıkarmayıp onların kendi kendini göstermesini tercih etmek, kendini diğer insanlardan daha özelmış gibi görmemek.
- i) **Bağımsızlık:** Kararlarını kendisi vermek ve kendi yolunu çizmek.
- j) **Karşılıklı bağımlılık:** Geleneklere ve ailesi veya grubunun beklentilerini izlemek.
- k) **Analiz:** Problemleri anlamak ve çözmek için mantıksal kuralları kullanmak.
- l) **Mahremiyet:** Yalnız zaman geçirmek.
- m) **Sorumluluk:** Güvenilir ve bel bağlanabilir olmak.
- n) **Maneviyat:** Varoluşun anlamı ve daha yüksek amaçlar hakkında güçlü ve tutarlı inançlara sahip olma, varoluş içindeki yerini bilmek, inançların davranışları şekillendirmesi ve bir rahatlık kaynağı olması.

YAŞAM DEĞERLERİM

- 1) (14 PUAN)
- 2) (13 PUAN)
- 3) (12 PUAN)
- 4) (11 PUAN)
- 5) (10 PUAN)
- 6) (9 PUAN)
- 7) (8 PUAN)
- 8) (7 PUAN)
- 9) (6 PUAN)
- 10) (5 PUAN)
- 11) (4 PUAN)
- 12) (3 PUAN)
- 13) (2 PUAN)
- 14) (1 PUAN)

KAYNAK:

- Bacanlı, H. ve Bacanlı, F. (2007). Yaşam Değerleri Envanterinin Faktör Yapısı ve Güvenirliliği. 9. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. 17-19 Ekim, Çeşme.
- Işık, Ş. (2020). (Ed.) Karakter Güçleri ve Erdemler. Ankara: Pegem A

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞERLERİMİ KEŞFEDİYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi mesleki değerlerinin farkına varır./8.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 A3 boyutunda çıkartılıp tahtaya asılır ya da etkileşimli tahtadan yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır. 3. Meslek değerlerini hatırlamak adına Etkinlik Bilgi Notu incelenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına "Değer" yazılır ve ardından "Değer ne demektir?" sorusu sınıfa yöneltilerek etkinlik başlatılır. 2. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra "Hayatımıza yön veren, çeşitli davranış ve tutumlarımıza kaynaklık eden, bizim için nelerin kabul edilir ve istenilir olduğunu, nelerin de kabul edilemez olduğunu gösteren yönlendirici ilkelere değer demektir." (Güngör, 2010; Rokeach, 1973; akt: Yazıcı, 2014¹) şeklinde bir açıklama yapılır. 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır. <p>"Günlük hayatımızdaki davranış, düşünce ve tutumlarımıza yön veren değerlerimiz olduğu gibi mesleki tercihlerimize yön veren mesleki değerlerimiz de vardır. Mesleki değerleri; bir meslekten elde edilmesi düşünülen, mesleği bizim için tercih edilir kılan, o mesleğe girme sonucunda o mesleğin getirilerinden elde edilecek doyum alanları olarak tanımlayabiliriz. Mesleki değerler çeşitli ihtiyaçlarımıza göre bir mesleğin daha çok tercih edilebilir ya da daha az tercih edilebilir olmasına kapı aralar (Yeşilyaprak,2019)." Bugün sizlerle mesleki değerlerimizi fark etme ile ilgili bir etkinlik yapacağız.</p>

¹ Yazıcı, M. (2016). Değerler ve Toplumsal Yapıda Sosyal Değerlerin Yeri. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24(1), 209-223.

² Yeşilyaprak, B. (2019). Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı: Kuramdan uygulamaya. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-1 mesleki değerler listesi asılır ve Etkinlik Bilgi Notunda yer alan bilgilerden de faydalanarak her bir mesleki değer hakkında kısaca bilgi verilir.
5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve tabloda yer alan örnek durumları okuyarak öncelikle birinci kutucukta yer alan benim mesleğim ile başlayan bölüme kendi mesleki değerlerini anlatan kısa bir paragraf yazmaları istenir. Ardından da diğer kutucuklardaki örnek durumlarda yer alan kişilerin mesleki tercihlerine yön veren mesleki değerlerin neler olabileceğini bulup örnek durumların altına yazmaları istenir.
6. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi doldurma işlerinin bitmesinden sonra sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır.
 - Okuduğunuz örnek durumlarda hangi mesleki değerleri tespit ettiniz?
 - Siz kendi mesleki değerlerinizi yazdığınız metinde kendinizle ilgili hangi mesleki değerlere yer verdiniz?
 - Örneklerdeki mesleki değerlerden sizin için uygun olduğunu düşündüğünüz mesleki değerler var mı? Varsa hangileri?
 - Örnek durumlardaki kişilerin mesleki değerleri arasında ne gibi farklılıklar ve benzerlikler vardır.
7. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilerek sınıf içi etkileşim sürdürülür:
 - Mesleki değerlerin insanların meslek seçiminde nasıl bir etkisi vardır?
 - Siz mesleki seçimlerinizi ve tercihlerinizi belirlerken mesleki değerlerinizi ne ölçüde dikkate alıyorsunuz?
8. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra benzer ve farklı cevapların toplanmasından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Mesleklerin sahip oldukları özelliklere verilen değer kişiden kişiye farklılık göstermektedir. Meslek seçmek durumunda olan insanlar çeşitli ihtiyaçlarının yoğunluğuna göre mesleki değerlerini önem sırasına koymakta ve en güçlü şekilde ihtiyaçlarını karşılayacağını düşündükleri mesleklere yönelmektedirler. Mesleki değerler ve bu değerlere verilen öncelikler bireylerin yaşı, cinsiyeti, kişilik özellikleri, içinde bulunduğu kültürel ve ekonomik yapıya göre farklılaşabilir. Bu farklılaşma ile bağlantılı olarak mesleki seçimler mesleki değerler tarafından da şekillendirilir. İş bulma sıkıntısının yoğun olduğu ve gelir dağılımının eşit olmadığı bir toplumda yaşayan bireyler sosyal güvence ve mesleğin kazanç durumuna mesleğin diğer özelliklerinden daha çok değer verebilirler ya da hayatında sürekli hareketlilik ve değişiklik isteyen, durağanlıktan hoşlanmayan kişiler için düzenli bir yaşamı gerekli kılan meslekler uygun olmayabilir. Bunun yanı sıra içinde bulunan toplumsal yapıdaki zaman içinde meydana gelen değişimlerde mesleki değerleri farklılaştırabilir. Örneğin, teknoloji ve dijital platformlardaki hızlı değişme ve gelişme daha işlevsel ve gelişmiş teknolojik ürünler icat etmeyi gerekli kıldığı için yaratıcılık ve yeteneği kullanabilme ön plana çıkan bir mesleki değer olarak karşımıza çıkmaktadır. Görüldüğü gibi mesleki değerler kişisel ve toplumsal ihtiyaçlara cevap verebildiği ölçüde değerlidir ve bireylerin meslek seçimine etki eder. İnsanların ve toplumların ihtiyaçları farklılaştıkça mesleki değerleri de farklılaşmaktadır. Bu yüzden herkes için geçerli ortak bir mesleki değerden bahsetmek mümkün değildir. Bu nedenle doğru meslek tercihi yapabilmek için öncelikle ihtiyaçlarımızı tespit edebilmeli sonra bu ihtiyaçlarımızı karşılayabilecek mesleki değerlere uygun mesleklere yönelmeliyiz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin aile ve yakın çevresindeki insanların meslek seçiminde rol oynayan mesleki değerleri ve bu değerlere kaynaklık eden ihtiyaçlarını araştırmaları istenebilir.
2. Öğrencilerin son 20 yıl içinde ön plana çıkan ve daha geri planda kalan mesleki değerleri araştırmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. İçeriği anlaşılamayan mesleki değerler hakkında Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak öğrencilere bilgi verilmelidir.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-2 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya puntoları büyütülerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma yaprağındaki doldurulacak kısımların sayısı öğrencilerin performansına göre azaltılabilir.
3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin etkinliğe katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1³

MESLEKİ DEĞERLER

YETENEĞİ KULLANMA

YARATICILIK

İLGİLERİ GELİŞTİRME

DEĞİŞİKLİK

KAZANÇ

DÜZENLİ YAŞAM

SOSYAL GÜVENCE

KAZANÇ

DÜZENLİ VE KARARLI
YAŞAM

İLERLEME

ÜN SAHİBİ OLMA

RİSK ALMA

LİDERLİK

BAĞIMSIZLIK

İŞ BİRLİĞİ

TOPLUMSAL SAYGINLIK

YARIŞMA

³ Kuzgun, Y. (2011). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara.

Çalışma Yaprağı 2

DEĞERLERİ KEŞFEDELİM

Benim Mesleğim

Yapacağım işlerde birilerine hesap vermekten çok hoşlanmam. O yüzden herkesin birlikte çalıştığı ve çalışılan ortamda herkesin yaptığı işle ilgili birbirine açıklama yapmak zorunda kaldığı meslekler bana çoğu kez sıkıcı gelir. Oysa ben tüm sorumluluğun ve yetkinin bende olduğu bir meslek hayal ediyorum. Başkalarına bağımlı çalışmanın özgür ve yaratıcı kararlar almamı da engelleyeceğini düşünüyorum. Kendi kendimle kaldığım zamanlarda daha özgün fikirler ortaya koyabilirim. Yaratıcılığımı harekete geçirecek işleri tek başıma daha kolay ortaya koyabilirim.

Benim Mesleki Değerlerim:

Arkadaşlarım sesimin çok güzel olduğunu söylerler. Her fırsat bulduğumda onlara şarkı söylemekten, gitar çalmaktan çok hoşlanırım. Hatta çoğu zaman kendimi herkesin tanıdığı bir ses sanatçısı olarak hayal ederim. Çok iyi başardığım bir işi hem kazanç elde etmek hem de tanınır olmak için ortaya koymak benim için önemli. Gelecekteki mesleğim acaba bana bütün bunları yapma şansı verecek mi?

Benim Mesleki Değerlerim:

Sürekli aynı işleri yapmaktan çok hoşlanmıyorum. Her gün bir masa başında oturup bir önceki günle aynı işleri yapacağım bir meslek eminim hayatı benim için daha sıkıcı kılardı. Yapacağım meslek farklı uğraşlara imkân sağlayacağı gibi önemli sorumluluklar, heyecan ve herkesin yapmaya cesaret edemeyeceği çeşitli işleri de içermeli. Elbette ki işimi yaparken aldığım riskler oranında işimdeki yetkilerim ve kazancım da yüksek olmalı.

Benim Mesleki Değerlerim:

İtibarın insanlar için önemli olduğunu düşünüyorum. Yaptığınız iş sizin toplumdaki yerinizi belirleyebilir. O yüzden kazancı çok yüksek olmasa bile mutlaka saygınlığı yüksek olan bir mesleğim olsun istiyorum. Hatta böyle bir işte yapılan uğraşları planlama, düzenleme ve değerlendirme yetkisine sahip olmak herkese önderlik etmek çok güzel olurdu?

Benim Mesleki Değerlerim:

Yaşamımdaki belirsizlikler beni çoğunlukla tedirgin eder. O yüzden seçeceğim meslek sonucunda kazanacağım para, çıktığımda iş bulabilme durumu ve çalışma saatleri benim için çok önemlidir. Gece nöbet tutmak, bir gün bir yerde başka bir gün başka bir yerde farklı şartlarda ve değişken ücretlerle çalışmak hiç bana göre değil.

Benim Mesleki Değerlerim:

Çevremdeki insanlarla sürekli bir etkileşim ve iletişim içinde olmaktan hoşlanırım. Hatta çoğu kez bir iş yapacağım zaman başkalarına danışır işi onlarla paylaşarak yapmayı severim. Ayrıca her an farklı koşullarda farklı yerlerde çalışmayı da tercih ederim. Gelecekteki mesleğim insanlarla birlikte bir ürün ortaya koymayı sağlayan ve her an farklı yerlerde çalışmamı sağlayan bir iş olmalı.

Benim Mesleki Değerlerim:

Benim için gelecekte çok para kazanmak ve tanınır olmak çok önemli. Ayrıca ne iş yaparsam yapayım o işte en iyisi olmak, mesleğin en üst noktalarında yer almak istiyorum. İlerleme ve kariyer olanaklarının kısıtlı olduğu, sürekli yerinde sayan bir çalışma koşuluna sahip mesleklerin beni geliştirmeyeceğini ve mutlu etmeyeceğini düşünüyorum.

Benim Mesleki Değerlerim:

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

MESLEKİ DEĞERLER⁴

1.Yeteneği kullanma ve geliştirme	Yeteneklere uygun işler yapma ve yetenekleri geliştirme
2.Yaratıcılık	Özgün fikirler ortaya koyabilme ve bunları uygulayabilme.
3.İlgileri Geliştirme	Hoşa giden etkinliklerde bulunma, ilgi çekici işler yapma
4.İşlerin çeşitli olması	İş yerinde görevlerin değişiklik ihtiyacına cevap vermesi.
5.Kazanç	Çok para kazanma
6.Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme	İş saatlerinin ve elde edilecek gelirin düzenli olması.
7.Sosyal güvence	İşsiz kalmama, gelecekte rahat bir yaşam için kararlı bir gelire sahip olma (emeklilik vb.).
8.İlerleme:	Bilgi ve deneyimi geliştirerek meslekte üst konumlara geçebilme.
9.Ün, şöhret sahibi olma	Adını duyurma, herkesçe tanınan bir kimse olma.
10.Risk Alma	Bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç, daha üst düzeyde mevki veya ün sahibi olabilme
11.Liderlik	Başkalarını yönetebilecek bir konuma gelme.
12.Bağımsızlık	Kendi işinin sahibi olabilme, başkalarına bağımlı olmadan çalışabilme.
13. İş birliği	Başkalarına danışarak sorumluluğu başkaları ile paylaşarak çalışabilme
14.Toplumsal saygınlık	Toplumda saygın bir yer edinme, iyi bir mevki sahibi olma
15.Yarışma	Başkaları ile yarışarak başkalarına üstün olduğunu kanıtlama.

⁴ Kuzgun, Y. (2011). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM MESLEĞİM BENİM DEĞERLERİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi mesleki değerlerinin farkına varır./9.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 A3 boyutunda çıkartılıp tahtaya asılır ya da etkileşimli tahtadan açılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: <i>"Sevgili çocuklar, geçtiğimiz hafta mesleki değerleri tanımak ile ilgili bir etkinlik yapmış, mesleki değerlerin ve değer önceliklerinin kişiden kişiye, ihtiyaçlara ve içinde yaşanılan toplumun şartlarına göre farklılık göstereceğinden, herkes için geçerli olan ortak bir mesleki değer olamayacağından bahsetmiştik. Bugün de geçtiğimiz hafta yaptığımız paylaşımlar doğrultusunda kendi mesleki değerlerimizin farkında olmak ile ilgili bir etkinlik yapacağız."</i> Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına Çalışma Yaprağı-1 asılır ve mesleki değerler sınıfa tekrar kısaca hatırlatılır. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır. <i>"Hepimizin "İleride ne olacaksınız?" sorusu sorulduğunda gelecekte yapmayı düşündüğümüz iş ile ilgili bir hayali vardır. Yapmayı düşündüğümüz işleri tanımlarken seçeceğimiz meslekle ilgili uğraşlar sonucunda elde edeceğimiz doyumlara da vurgu yaparız. Bazılarımız için seçmeyi düşündüğü meslek ün sahibi olmanın yolunu açtığı için değerli olurken, bazılarımız meslekte yapılan uğraşlar sonucunda yeteneğini kullanma imkânına sahip olacağı için değerli olur. Benzer şekilde toplumsal saygınlık bizim için önemli ise, bizim bu beklentimizi karşılayacağını düşündüğümüz mesleklere yönelebiliriz ya da yarışmaya, rekabete dayalı uğraşlar bizim için doyum kaynağı ise özünde yarışma ve yarışarak kazanmaya dayalı işlerin ön planda olduğu meslekleri seçebiliriz. Şimdi sizlerden seçmeyi düşündüğünüz meslekleri ve bu meslekler yoluyla hangi mesleki değerlerinizin karşılanıyor olmasını is-</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

tediğinizi Çalışma Yaprağı-2'nin 1. ve 2. bölümüne yazmanızı istiyorum."

4. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi doldurma işlerinin bitmesinden sonra sınıfa aşağıdaki sorular yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır:
 - Gelecekte seçmeyi düşündüğünüz meslekler hangileri?
 - Bu mesleklerin karşılımasını istediğiniz mesleki değerler hangileri?
5. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra öğrencilere tekrar Çalışma Yaprağı-2'ye bakmaları ve mesleki değerlerini kendileri için en önemli olandan daha az önemli olana doğru sıralamaları istenir.
6. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'nin son bölümünü de tamamlamalarından sonra aşağıdaki sorular yöneltilerek sınıf içi etkileşim sürdürülür:
 - Mesleki değerlerinizi bir tercih sırasına koyduğunuzda sizin için meslek seçimlerinize etki eden öncelikli mesleki değerleriniz hangileridir?
 - Hangi mesleki değerler sizin için daha az önemli?
 - Seçmek istediğiniz mesleklerdeki öne çıkan mesleki değer alanları sizin öncelikli mesleki değer sıralamanızla ne ölçüde uyumlu?

7. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır:

"Meslek seçmek durumunda olan kişilerin birtakım ihtiyaçlarına ve içinde buldukları kişisel ve sosyal şartlara göre mesleki değerlerinin önem sırası değişebilir. Örneğin, maddi açıdan sıkıntılı bir ailede yetişen bir kişi için yapacağı meslekten kazanacağı para, bu meslekte başkaları ile iş birliği içinde çalışmaktan daha önemli olabilir. Bazı kişiler ise mesleğin kazancından, mesleğin kendisine sağladığı düzenli yaşam olanaklarını ön planda tutabilir. Bunun sonucu olarak da daha çok kazanç getirmese bile düzenli bir yaşamı garanti edeceğine inandığı mesleklere yönelebilir. Bunun yanında seçmeyi düşündüğümüz meslekte yapılan işler ve çalışma koşulları ile o mesleği tercih etmeniz hâlinde ulaşmayı düşündüğümüz doyum alanları arasında da bir uyum olmalıdır. Örneğin, başkasına karşı sorumlu olmadan kendi işini yapabilmeye, bağımsızlığa önem veren bir kişi ast üst ilişkileri içerisinde başkalarına bağlı ve belli bir hiyerarşinin olduğu meslekleri yaparken zorlanabilir ve yaptığı meslekten doyum alamaz."

8. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilerek sınıf içi etkileşim sürdürülür:
 - Bugünkü etkinlikte kendi mesleki değerlerinizle ilgili elde ettiğiniz bilgilere baktığınızda, var olan mesleki değerleriniz arasında ne gibi ortak yönler var?
 - Mesleki değerlerinizin farkında olmak, meslek seçimi konusunda size nasıl bir katkı sağlar?
 - Değerlerinize uygun bir meslek seçimi yaptığınızda bunun kişisel ve mesleki yaşamınız üzerinde ne gibi katkıları olur?
9. Öğrencilerden gelen cevapların paylaşılmasından sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Meslek seçmek yaşam biçimini seçmek demektir. Bütün hayatımızı etkileyecek bir kapsama sahip olan mesleki yaşantımızdan doyum almadığımızda yaşamdan alacağımız doyum da etkilenecektir. Meslekten doyum alabilmenin yolu seçeceğimiz mesleğin yetenek ve ilgilerimize uygun olmasının yanı sıra meslekte yapılan işler ve çalışma koşulları yönüyle bizim ihtiyaçlarımıza ve doyum alanlarımıza karşılık gelmesinden geçmektedir. Bir meslekteki uğraşlar ve çalışma koşulları ne kadar bizim için değerli olan doyum alanlarına karşılık geliyorsa o oranda meslekteki verimliliğimiz ve yaşam doyumumuz artacaktır. Bu anlamda mesleki değerlerimizin, bir meslekten neler beklediğimizin farkında olmalı ve seçimlerimizi bu yönü de dikkate alarak yapmalıyız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin şu an ki mesleki değerlerini ve mesleki değer önceliklerini çalışma odalarında görebilecekleri bir yere yazmaları, belirli zaman aralıkları ile bu değerler ve öncelikleri açısından kendilerini gözden geçirmeleri istenir. Süreç içinde değer öncelikleri değişirse bu değişiklikleri not etmeleri söylenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı bu etkinlikte mesleki değerleri hatırlatacağı Çalışma Yaprağı-1 için bir önceki hafta yapılan etkinlikte kullanılan Çalışma Yaprağı-1'i kullanabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-2 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya puntoları büyütülerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Çalışma yaprağındaki doldurulacak kısımların sayısı öğrencilerin performansına göre azaltılabilir.
 3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin etkinliğe katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1¹

MESLEKİ DEĞERLER

YETENEĞİ KULLANMA

YARATICILIK

İLGİLERİ GELİŞTİRME

DEĞİŞİKLİK

KAZANÇ

DÜZENLİ YAŞAM

SOSYAL GÜVENCE

KAZANÇ

DÜZENLİ VE KARARLI
YAŞAM

İLERLEME

ÜN SAHİBİ OLMA

RİSK ALMA

LİDERLİK

BAĞIMSIZLIK

İŞ BİRLİĞİ

TOPLUMSAL SAYGINLIK

YARIŞMA

¹ Kuzgun, Y. (2011). *Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş*. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara.

Çalışma Yaprağı 2

BENİM MESLEĞİM, BENİM DEĞERLERİM

Gelecekte Seçmeyi Düşündüğüm Meslekler

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

Seçeceğim Mesleğin Karşılmasını İstedğim Değerler

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

Benim İçin Önceliği Olan Değerler

(Seçmeyi düşündüğünüz meslekler yoluyla karşılanmasını istediğiniz mesleki değerlerinizi, sizin için en öncelikli olandan daha az öncelikli olana göre sıralayınız.)

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....
- 5.....
- 6.....

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

YOLA ÇIKMAK

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik gelişimi için amaçlar oluşturur./10.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı- 1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesi uygulayıcı tarafından incelenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının bireylerin akademik gelişimi için amaçlar oluşturması olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. Aşağıdaki araştırma okunarak etkinliğe devam edilir: <i>"Almanya'nın Tübingen şehrinde bulunan Max Planck Biyolojik Siberetik Enstitüsünde yapılan bir araştırma insanların bir referans noktası olmadığı zaman düz bir çizgi üzerinde yürüyemediğini göstermiştir. (Souman, 2009). Araştırmacılar, GPS aygıtları yardımıyla Tunus'ta Sahra Çölü'nde, Almanya'da da Bienwald Ormanında saatlerce yürüyen gönüllüleri takip etmiştir. Sonuçlar katılımcıların sadece ay ya da güneşi görebildikleri zaman düz bir yolda ilerleyebildiğini gösterir. Referans noktaları bulutların arkasına girer girmez, katılımcılar farkında olmadan çember çizmeye başlarlar."</i> Yukarıda anlatılan araştırma hakkında öğrencilerin düşünceleri alınır. Öğrencilere eğitsel başarıları ve akademik gelişimleri için ne tür amaçlarının olduğu sorulup verilen cevaplar tahtaya yazılır. Öğrencilerin amaçları tahtaya yazıldıktan sonra Çalışma Yaprağı-1, her bir öğrenciye dağıtılıp öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'de yer alan özelliklere göre amaç belirlemeleri istenir. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra gönüllü öğrencilerin amaçlarını sınıfla paylaşımları istenir. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> Sizin ve arkadaşlarınızın belirlediği amaçlarda ortak ve farklı yönler nelerdir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bu etkinlikte amaç belirlerken neleri fark ettiniz?
 - Amaç belirlemek, akademik gelişiminizi nasıl etkiler?
 - Amaçlarınızın ulaşılabilir olması, sizi nasıl etkiler?
 - Amaçlarınızın basit, açık ve anlaşılır olması neden önemlidir?
8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Akademik gelişiminiz için oluşturacağınız amaçlar ihtiyacınıza yönelik olmalı, belli bir zaman diliminde potansiyelinize uygun olarak gerçekleştirilebilmeli, sizler için anlamlı olmalı, ölçülebilir olmalı; açık, net, anlaşılır ifadeler içermelidir. Amaç oluşturmanız akademik gelişiminiz için yola çıkmanın ilk adımıdır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1’de oluşturdukları her bir amaç için bir hafta boyunca yaptıklarını, günlük olarak not edip bir sonraki derste sınıfla paylaşımları istenir.

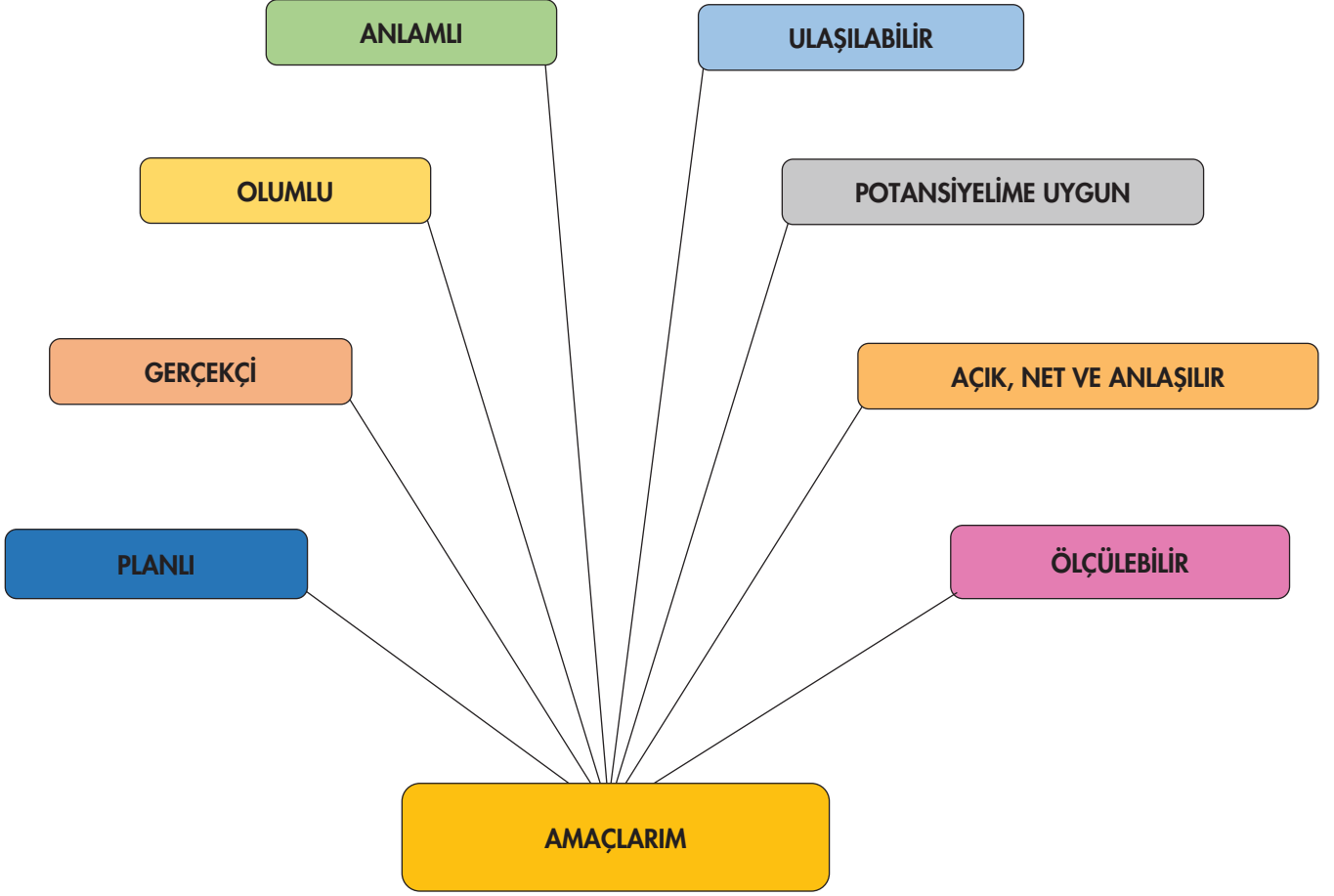
Uygulayıcıya Not:

1. Çevrim içi ders yapılıyor ise beşinci süreçte, Çalışma Yaprağı-1 ekrana yansıtılıp öğrencilerden amaç oluşturmaları istenir.
 2. Sürecin altıncı basamağında, uygulayıcı tarafından, Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilerin uygun amaçlar belirleyebilmesine destek olunur.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Öğrencilerin destek alabilecekleri akranları ile bir arada, grup çalışması yapmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
 2. Ek süre verilerek öğrencilerin çalışma kâğıdını tamamlamalarına destek olunabilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan yazıların puntosu büyütülebilir, kâğıt kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Safa BİNGÖL

Çalışma Yaprığı 1

☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐
☐

ETKİNLİK BİLGİ NOTU¹

Amaç belirlerken dikkat etmemiz gerekenler:

Yapmak istediğim şey nedir?

Gerçekleştirmek istediklerinizin çerçevesini açık ve olumlu ifadelerle tanımlayın. Örneğin “Bunu yapmayacağım, bunu istemiyorum.” gibi olumsuz ifadeler yerine, “Bunu yapacağım, yapmak istiyorum.” gibi olumlu ifadeler kullanmalısınız.

Yapmak istediğim şey benim için ulaşılabilir mi?

Sizin için ulaşılması çok zor olan veya mantıksız amaçlar sizde bıkkınlık yaratabileceği gibi gerekli olan çabayı göstermenizi engelleyecektir.

Amacıma ulaşmak için gerekli özelliklere sahip miyim?

Amaçlarınızı belirlerken kendi kapasitenizi ve kabiliyetinizi dikkate almalısınız. Kendinizi aşan amaçlar veya size uymayan amaçlar belirlerseniz hayal kırıklığına uğrarsınız ve öz güveniniz sarsılır.

Amaçlarım açık, net, anlaşılır ve gerçekçi mi?

Amaçlarınız, açık ve kesin olmalıdır. Çünkü bu ifade ne için uğraştığımızı bize hatırlatan ve tüm süreç boyunca hedefe ulaşmak için gerekli olan motivasyonu sağlayan önemli bir unsurdur.

Amaçlarınız planlanabilir mi?

Hedefinizi açık ve net bir şekilde tanımladıktan sonra bu hedefe ulaşmak için atmanız gereken adımların planlanması gerekir. Planlama hedefe ulaşmanızda size bir yol haritası çizer ve hedefe doğru ilerleyişinizi izleme-değerlendirme imkânı sunar.

¹ Bursa İl Millî Eğitim Müdürlüğü- Kitapçık No: 6 Amaç Belirleme Ve Motivasyon

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AKADEMİK GELİŞİMİM İÇİN OKUL ŞART

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Sosyal Duygusal
Kazanım/Hafta	Okula devam etme ve akademik gelişim arasındaki ilişkiyi değerlendirir./11.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkileşimli tahta 2. Tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprığı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından etkinliği amacının okula devam etme ve akademik gelişim arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi olduğu açıklanır. Uygulayıcı tarafından "Okula gelmek hangi yönlerden bizim gelişimimizi sağlar?" diye sorularak öğrencilerden gelen cevaplar alınır. Sonrasında aşağıdakine benzer toparlayıcı bir cümle ile açıklama yapılır: "Okula gelmek ve devam etmek öğrenciler için birçok açıdan gelişim fırsatı sunar: İletişim, sosyalleşme, yetenekleri keşfetme, mesleki amaçlar oluşturma veya mesleğe yönelme, mesleki bilgi ve beceri geliştirme, empati kurma, kendine ait bir değerler sistemi oluşturma... Bunlardan bir tanesi de akademik gelişimi desteklemesidir." Öğrencilere "Eğer okul olmasaydı akademik gelişiminizi nasıl sağlardınız?" diye sorularak öğrenci cevapları alınır ve tahtaya yazılır. Uygulayıcı tarafından "Okula zaman zaman çeşitli nedenlerle (hastalık, geç kalma, sınavlara hazırlanma vs.) devam edemeyebiliyorsunuz. Devam etmediğiniz günlerden sonra okula geldiğinizde derslerdeki akademik durumunuzla ilgili neler söylersiniz? Derslerde ne gibi zorluklar yaşarsınız?" diye sorularak öğrenci cevapları alınır ve tahtaya yazılır. Çalışma Yaprığı-1 sınıfa dağıtılarak öğrencilerin cevaplamaları için 10 dakika süre verilir. Süre bittikten sonra gönüllü öğrencilerden Çalışma Yaprığı-1'e yazdıklarını paylaşmaları istenir. Etkileşim aşağıdaki sorularla devam ettirilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Çalışma Yaprağı-1'i cevaplarırken neler hissettiniz?
 - Akademik gelişiminizin desteklenmesi için başka nelere ihtiyaç duyarsınız?
 - Okula devam etmediğiniz zaman nelerden geri kaldığınızı düşünüyorsunuz?
6. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:
- "Okula devam etme akademik olarak bize birçok açıdan katkı sağlar. Örneğin daha planlı oluruz. Sabah kalkmak, belirli bir süre planlanmış derslere katılmak, derslere ilişkin sorumluluklarımızı yerine getirmek, yeni bilgiler öğrenmek, iletişimimizi güçlendirmek, arkadaşlarla sosyalleşmek gibi konularda katkı sağlar. Bunlar da hedeflediğimiz noktaya doğru daha emin adımlarla gitmemize yardımcı olur."*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'e yazdıklarını tekrar gözden geçirmeleri, gelecek haftaya kadar eklemek istediklerini eklemeleri ve isteyenlerin sınıfta paylaşımları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'in çoğaltılma imkânı yok ise etkileşimli tahtadan açılarak veya perdeye/duvara yansıtılarak öğrencilerin cevaplarını herhangi bir kâğıda yazmaları istenebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
 2. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
 3. Çalışma yaprağının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

Okula Devam ve Akademik Gelişim

Okula devam etme ile akademik gelişim arasında nasıl bir ilişki vardır?

Okula devam ettiğinizde akademik olarak kendinizi nasıl değerlendirirsiniz?

Okula devam etmediğiniz zaman derslere karşı tutumunda bir değişiklik oluyor mu? Nasıl?

Okula devam etmediğinde akademik olarak ne gibi zorluklarla karşılaşıyorsunuz?

Akademik gelişim için okula devam etme size göre neden önemlidir?

Akademik olarak sınıftan geri kaldığınızda bunu nasıl telafi edebilirsiniz?

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYGULARINI DA SÖYLE

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişiler arası ilişkilerde duyguları ifade etmenin önemini fark eder./12.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Her öğrenci için Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>“Sevgili arkadaşlar, çoğu kez duygularımızı ifade etmekten çekiniriz. Bunun birçok sebebi olabilir. Alacağımız tepkiden çekinebiliriz, yanlış anlaşılma ya da kendimizi yanlış ifade etme kaygısı bizleri durdurabilir. Bugün sizlerle duygularımızı ifade etme ile ilgili bir etkinlik gerçekleştireceğiz. Sizlere birer çalışma yaprağı dağıtacağım ve çalışma yaprağındaki örnek olaylara ilişkin, duyguların nasıl ifade edilebileceğine ilişkin kişisel cevaplarınızı yazmanızı isteyeceğim.”</i></p> Açıklamanın ardından öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Çalışma Yaprağı-1’i doldurmaları için 10 dakika verilir. Öğrencilerin tam olarak kendilerinden ne beklediğini, duygularını nasıl ifade edeceklerini kolaylaştırmak adına aşağıdaki açıklama paylaşılır: <p><i>“Çalışma Yaprağı-1’de görmüş olduğunuz örnek olayları yaşamış ya da olaylara şahit olmuş olabilirsiniz. Böyle bir durumla karşılaşp duygularınızı en açık hâliyle ifade ettiğinizde iletişime olan katkısını gözlemleme fırsatı edinmiş olacağız. Şunu özellikle belirtmeliyim ki çalışma yaprağındaki örnek olaylarda bir doğru cevap yoktur, sizin için doğru olan duyguyu belirtmenizi ve nasıl ifade edeceğinizi yazmanızı istiyorum.”</i></p> Çalışma yaprağı doldurulduktan sonra her bir örnek olay üzerine konuşulur. Örnek olaylara yönelik şu sorular öğrencilere sorulur. Gönüllü öğrencilerden cevaplarını paylaşmaları istenir. <ul style="list-style-type: none"> Bu örnek olayda karakter/karakterlerin duyguları nelerdi? Sizler bu duyguları ifade ederken hangi cevapları verdiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur.

- Duygularımızı açıkça ifade etmek iletişimi güçlendirir mi?
- Duygularımızı doğru tanımlamak, ifade etme biçimimizi etkiler mi?
- Duygularımızı ifade etmemiz kişiler arası ilişkilerimizi (aile, arkadaş, çevre) nasıl etkiler?

5. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili gençler, bu etkinlikte gördük ki hepimiz benzer olaylar yaşayabiliriz ama bu olaylara karşı aynı duyguları hissetmeyiz. Burada mühim olan, ne hissetmiş olursak olalım duygumuzu doğru ifade ettiğimizde iletişimimizde sağlıklı bir yol alabileceğiz. Kimle ne yaşarsak yaşayalım, duygularımızı doğru ve anlaşılır bir şekilde ifade etmek, tüm ilişkilerimizin daha sağlıklı devam etmesini sağlayacaktır. Lise hayatına yeni başlamış sizlerin duygularınızı tanımlama ve açıkça ifade etme becerisi kazanmanız, sağlıklı ve uzun ömürlü ilişkiler kurmanızı ve lise hayatınızı daha mutlu geçirmenize katkı sağlayabilir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Kişiler arası ilişkilerde duyguları ifade etmenin önemine ilişkin öğrencilerin daha önce yaşadıkları benzer olayları düşünmeleri ve etkinlikteki gibi durumu kısaca özetleyip sonrasında duygusunu nasıl ifade edeceğini düşünmeleri, bu doğrultuda mümkünse o kişi ya da kişilerle iletişime geçerek mümkün değilse kâğıda yazarak duygularını ifade etmeleri yönünde cesaretlendirebilirsiniz.

Uygulayıcıya Not:

1. Bu etkinlikte esas amaç öğrencilerin duygularını ifade edebilmelerinin, iletişimlerine ve yaşantılarına faydalarının altını çizmektir. Etkinlik sürecinde öğrencileri bu konuda teşvik edici cümleler kullanılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken tüm örnek olayların bir seferde tamamlanması yerine görevler parçalara bölünerek ve aşamalı hâle getirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mehtap BOZDEMİR

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay: Ayşe o gün okuldan sonra tiyatro etkinliği için okulda kalmak zorundadır. Okulda çalışmaya kalacağına annesine haber vermeyi unutmuştur. Okul çıkış saatinden iki saat sonra eve gittiğinde annesi kapıda onu beklemektedir.

Annenin duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

Ayşe'nin duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

Örnek Olay: Sabah okula gelirken otobüse binen Burçin, boş bulduğu bir koltuğa oturmuş kitap okuyordu. Kitaba dalmış olan Burçin yanında ayakta duran yaşlı kadının sesiyle irkildi. Yaşlı kadın yüksek sesle, Burçin'e bakarak gençlerin saygısız olmaları ve kendisinin ayakta kalmasından yakınıyordu.

Burçin'in duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

Örnek Olay: Kaan arkadaşlarına takılmaktan, onlara dış görünüşleriyle ilgili şakalar yapmaktan keyif alıyordu. Oğuz'un ise kendi dış görünüşüyle ilgili takıntıları vardı. Kaan o gün sınıfta herkese yaptığı gibi Oğuz'a da dış görünüşüyle ilgili şaka yaptı. Bunu daha önceleri de yapmıştı.

Oğuz'un duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

Örnek Olay: Furkan ve Melis okul başkanlığı için aday olmuşlardı. Zorlu bir seçim sürecinden sonra okul bahçesinde herkesin önünde konuşma yapmaları gerekiyordu. Melis heyecandan konuşması esnasında çok takıldı. Okul arkadaşları arasında gülüşmeler oldu. Konuşma sırası gelen Furkan, konuşmasına "Melis arkadaşımız bu seçim için çok çalıştı, bu nedenle sizlerin karşısında heyecanlandı. Onun için kocaman bir alkış istiyorum, teşekkürler Melis." diyerek başladı.

Melis'in duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

Örnek Olay: Matematik dersinde çok çalışmasına rağmen istediği sonucu alamayan Nazlı, bugün yapılacak yazılıya çalışmak için geç saatlere kadar ders çalışmıştı. Sınav olduktan sonra öğretmenleri ikinci derste cevapları söylemişti. Nazlı yine düşük alacaktı, cevapları doğru değildi. Sıra arkadaşı Zeynep ise yüksek bekliyordu, öğretmenin söylediği her cevapta yüksek sesle seviniyor ve çok kolaydı deyip duruyordu. Nazlı istemsizce ağlamaya başladı.

Zeynep'in duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

Nazlı'nın duygusu nedir?

Duygusunu nasıl ifade etmelidir?

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞERLERİ BULUYORUM PUANLARI TOPLUYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerleri ile mesleki değerlerini ayırt eder./13.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Yaşam değerleri ve meslek değerlerini hatırlatmak ve öğrencilerle paylaşabilmek adına Etkinlik Bilgi Notu süreç boyunca yanınızda olmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Süreç şu açıklamayla başlatılır: "Sevgili öğrenciler, geçtiğimiz haftalarda önce, bir hafta yaşam değerlerinden, sonra da iki hafta mesleki değerlerden bahsetmiştik. Bugün yapacağımız etkinlikte yaşam değerlerini ve mesleki değerleri ne kadar hatırladığımız ve bunların farkları üzerine konuşacağız. Aranızda hatırlayanlar vardır eminim. Bugün değerleri ne kadar hatırladığınızı ve hangi değerini hangi alana ait olduğunu bulmaya çalışacağız. Bunu eğlenceli bir şekilde yapacağız. Her birinize bir Çalışma yaprağı vereceğim. Bu formun üst kısmında "sen kimsin" yazan bölüme gizli bir rumuz yazmanızı isteyeceğim. Yani kimin kâğıdı olduğunu bilmeyeceğiz ve lütfen rica ediyorum elinizden geldiğince cevaplarınızı gizleyiniz. Süreniz 10 dakika olacak." Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Öğrenciler rumuzlarını belirlerken açıklamaya şu şekilde devam edilir: "Çalışma yaprakları tamamlanıp toplandıktan sonra kâğıtlar karma bir şekilde sizlere tekrar dağıtılacak ve siz yalnızca rumuzunu gördüğünüz arkadaşınızın formunun doğruluğunu kontrol edeceksiniz." Öğrenciler formları doldurmaya başladıkları zaman uygulayıcı büyük ve okunur bir şekilde tahtanın soluna Yaşam Değerleri, sağına da Mesleki Değerler yazmalıdır. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için verilen 10 dakika sonunda kâğıtlar toplanır ve karışık bir şekilde öğrencilere tekrar dağıtılır. Şu açıklamayla birlikte etkinliğin diğer aşamasına geçilir: "Evet çocuklar, hatırladığınız kadarıyla Yaşam Değerlerini ve Mesleki Değerleri ayırdınız. Şimdi sizlerle birlikte tahtaya sırasıyla tüm değerlerimizi yazacağız. Sizler, elinizdeki arkadaşlarınızın formu üzerinde doğru yerleştirilmiş her bir değer için 3 puan vereceksiniz. Tüm değerlerimizi tamamlama-

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

duğumuzda bakalım kimler değerlere ve değerler arasındaki farklara hâkim göreceğiz."

4. Tahtaya öğrencilerden alınan yanıtlarla birlikte değerlerin yazımına geçilir. Her yazılan değer üzerine Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak kısa açıklamalar yapılabilir.
5. Aşağıdaki sorularla etkileşim devam ettirilir:
 - Değerler arasında, benzerlik gösterdiğini düşündüğünüz değerler var mı, neden?
 - Birbirleriyle bağlantılı olduğunu düşündüğünüz iki ayrı değer grubunda benzer değerler var mı?
 - Yaşam değerleri ile mesleki değerler arasında en temel fark sizce nedir?
6. Tüm değerler tahtaya yazıldıktan sonra öğrencilerin arkadaşlarına değerlendirme notları vermeleri istenir. En yüksek puanı alan rumuzun/rumuzların sahibi öğrenci/öğrenciler, kimliğini/kimliklerini açıklayabilirler.
7. Aşağıdakilere benzer sorularla tartışma başlatılır:
 - Mesleki değerlerle yaşam değerlerini bilmek neden önemlidir?
 - Bu etkinlik sonrası mesleki değerleriniz ile yaşam değerlerinizi ayırt edebildiniz mi?
 - Sizin 9. sınıf öğrencileri olarak yaşam değerleri ve meslek değerlerinde başı çeken değerleriniz nelerdir, neden?
8. Aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Evet gençler, bu etkinliğimizde gördük ki yaşam değerleri doğumdan ölüme kadar tüm zamanları ve tüm insanları kapsar; mesleki değerler ise eğitim süreciyle başlayıp kişinin kendisi için en doğru mesleği seçmesi, seçtiği meslekten memnuniyet duymasına kadar olan zamanı kapsayan değerlerdir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden yaşam değerleri ve mesleki değerlerini birlikte ele alarak evde kendi değer sıralamalarını oluşturmaları, daha sonraki derste gönüllü öğrencilerin sıralamalarını paylaşmaları istenebilir. Böylelikle iki ayrı gruba ait değerlerin aynı sıralamada olabileceğinin, yaşam değerleri ile mesleki değerlerin hayatta birbirinden bağımsız olamayacağını altı çizilebilir.
2. Öğrencilerden çalışma kâğıtlarını evlerine götürmeleri ve aileleri ile yaşam değerleri ve mesleki değerler üzerine konuşmaları istenebilir. Aileleri ile sahip oldukları ortak ve farklı değerler üzerine konuşulabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Bu etkinlikte öğrencilerin önceki haftalarda yapmış oldukları etkinlikleri göz önünde bulundurarak değerleri hatırlamaları ve bu değerlerin tanımlarına hâkim olmaları hedeflenmektedir. Değerlerin daha kalıcı öğrenilmesi için sınıf panosuna Yaşam Değerlerimiz ve Mesleki Değerlerimiz şeklinde bir görsel asılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya yazı puntosu büyütülerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Çalışma yaprağındaki doldurulacak kısımların sayısı öğrencilerin performansına göre azaltılabilir.
 3. Ek süre verilerek öğrencilerin etkinliği tamamlamalarına destek olunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mehtap BOZDEMİR

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

MESLEK DEĞERLERİ¹

- 1. Yeteneği kullanma ve geliştirme:** Yeteneklere uygun işler yapma ve yetenekleri geliştirme.
- 2. Yaratıcılık:** Özgün fikirler ortaya koyabilme ve bunları uygulayabilme.
- 3. İlgileri geliştirme:** Hoşa giden etkinliklerde bulunma, ilgi çekici işler yapma.
- 4. İşlerin çeşitli olması:** İş yerinde görevlerin değişiklik ihtiyacına cevap vermesi.
- 5. Kazanç:** Çok para kazanma.
- 6. Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme:** İş saatlerinin ve elde edilecek gelirin düzenli olması.
- 7. Sosyal güvence:** İşsiz kalmama, gelecekte rahat bir yaşam için kararlı bir gelire sahip olma. (Emeklilik vb.)
- 8. İlerleme:** Bilgi ve deneyimi geliştirerek meslekte üst konumlara geçebilme.
- 9. Ün-şöhret sahibi olma:** Adını duyurma, herkesçe tanınan bir kimse olma.
- 10. Risk Alma:** Bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç, daha üst düzeyde mevki veya ün sahibi olabileme.
- 11. Liderlik:** Başkalarını yönetebilecek bir konuma gelme.
- 12. Bağımsızlık:** Kendi işinin sahibi olabileme, başkalarına bağımlı olmadan çalışabilme.
- 13. İş birliği:** Başkalarına danışarak sorumluluğu başkaları ile paylaşarak çalışabilme.
- 14. Toplumsal saygınlık:** Toplumda saygın bir yer edinme, iyi bir mevki sahibi olma.
- 15. Yarışma:** Başkaları ile yarışarak başkalarına üstün olduğunu kanıtlama.

YAŞAM DEĞERLERİ²

- 1. Başarı:** Kendine meydan okumak, kendisiyle yarışmak ve gelişmek için sıkı çalışmak.
- 2. Aidiyet:** Başkaları tarafından kabul edilmek ve onlarla aynı gruba dâhil olduğunu hissetmek.
- 3. Çevrecilik:** Çevreyi koruma, gözetme ve iyileştirme çabası içinde olmak.
- 4. Özgecilik:** Başkalarının iyiliği için çalışmak ve onlara yardım etmek.
- 5. Yaratıcılık:** Yeni fikirlere sahip olmak ve yeni şeyler üretmek.
- 6. Servet:** Para kazanmada ve bir şeyler satın almada başarılı olmak.
- 7. Sağlık:** Sağlıklı ve fiziksel olarak etkin olmak.
- 8. Tevazu:** Başarıları hakkında ağırbaşlı ve ılımlı olmak.
- 9. Bağımsızlık:** Kararlarını kendisi vermek ve kendi yolunu çizmek.
- 10. Karşılıklı bağımlılık:** Geleneklere ve ailesi veya grubunun beklentilerini izlemek.
- 11. Analiz:** Problemleri anlamak ve çözmek için mantıksal kuralları kullanmak.
- 12. Mahremiyet:** Yalnız zaman geçirmek.
- 13. Sorumluluk:** Güvenilir ve bel bağlanabilir olmak.
- 14. Maneviyat:** Kendinden büyük bir şeyleri parçası olarak manevi inançları olmak.

¹Kuzgun, Y. (2011). Meslek rehberliği ve danışmanlığına giriş. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara.

²Bacanlı, H. Ve Bacanlı, F. (2007) 9.Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. 17-19 Ekim, Çeşme..

Çalışma Yaprağı 1

Sen Kimsin:

Yaşam Değerleri	Yeteneği kullanma ve geliştirme	Mahremiyet	Liderlik	Yaratıcılık	Yarışma	Mesleki Değerler
	Yaratıcılık	Çevrecilik	Özgeçilicilik	Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme	Bağımsızlık	
	İlgileri geliştirme	Bağımsızlık	İlerleme	Sorumluluk	Sosyal güvence	
	İşlerin çeşitli olması	Sağlık	Servet	Toplumsal saygınlık	Risk Alma	
	Kazanç	Tevazu	İş birliği	Analiz	Başarı	
	Aidiyet	Ün-şöhret sahibi olma	Karşılıklı bağlılık	Maneviyat	Hatırla, ayırt et☺	

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

OKULUMDA GÜVENDEYİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Okul ve çevresinde risk oluşturabilecek durum ve ortamlara karşı kendisini korur./14.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 5 adet renkli fon kartonu 5 adet renkli keçeli kalem (5 gruba yetecek kadar) Bant (Kartonları tahtaya yapıştırmak için)
Uygulayıcı için Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 5 adet fon kartonuna her kartona bir başlık olacak şekilde "SINIFLAR, LABORATUVAR VE ATÖLYELERDE", "MERDİVEN, KORİDOR VE TUVALETLERDE", "KANTİNDE", "OKUL BAHÇESİNDE", "OKUL ÇEVRESİNDE" yazılır. Etkinliğin 3. ve 5. adımlarındaki uygulamalar için "Etkinlik Bilgi Notu" önceden okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının okulda ve okul çevresinde karşılaşılabilecek tehlikeli veya riskli durumları fark etmek ve bu durumlardan korunmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. "Tehlike", "Risk" ve "Güvenli" kelimeleri tahtaya yazılarak sınıfa bu kelimelerin ne anlam ifade ettiği sorulur ve öğrencilerin paylaşımları alınır. Paylaşımlar alındıktan sonra öğrencilerin söylediklerini pekiştirmek üzere bir özet yapılarak kavramlar kısaca tanımlanır ve ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <p>"Hayatımızda fiziksel ve psikolojik sağlığımızı tehdit edebilecek pek çok risk ve tehlike ile karşı karşıya kalabiliriz. Evde, okulda, sokakta, gittiğimiz herhangi bir yerde bu risklerle ilgili kazalar geçirebiliriz. Günümüzün büyük bir çoğunluğunu okulda geçirdiğimizi ve okulda çok sayıda kişi ile bir arada yaşadığımızı düşündüğümüzde riskli ve tehlikeli olabilecek durumların farkında olmamızın çok önemli olduğunu unutmamız gerekir. Şimdi sizlerle okulda tehlike oluşturabilecek veya çeşitli kazalara sebep olabilecek durumları tartışacağımız bir etkinlik yapacağız."</p> Açıklamadan sonra öğrenciler 5 gruba ayrılır. Önceden hazırlanan "SINIF, LABORATUVAR VE ATÖLYELERDE", "MERDİVEN, KORİDOR VE TUVALETLERDE", "KANTİNDE", "OKUL BAHÇESİNDE", "OKUL ÇEVRESİNDE" başlıklı kartonlar gruplara paylaşılır ve etkinlik yönergesi aşağıdaki şekilde verilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Vermiş olduğum kartonlardaki başlıklarda belirtilen yerlerde karşılaşılabileceğimiz tehlikeli durumları grup arkadaşlarınızla birlikte tartışarak yazmanızı istiyorum. Bunun için 2 dakika süreniz var. 2 dakikadan sonra gruplar yer değiştirerek bir sonraki grubun yerine geçecek ve bu sefer de o grubun önündeki kartonda belirtilen yerdeki tehlikeleri ve riskli durumları yazacak, arkadaşlarınızın yazdıklarına eklemeler yapacaksınız. Tüm gruplar tüm başlıklarla çalıştıktan ve gruplar eski yerlerine geldikten sonra da yazılanları paylaşacağız."

4. Gruplara verilen süre bittikten sonra bir sözcü seçmeleri ve seçilen sözcülerden yazılanları büyük grupla paylaşmaları istenir. Eksik görülen noktalar öğretmen tarafından ekleme yapılarak (Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak) tamamlanır ve aşağıdaki açıklama ile sürece devam edilir:

"Günümüzün büyük bir çoğunluğunu geçirdiğimiz okulumuzun içinde ve çevresindeki tehlikeli olabilecek veya sağlığımız için risk oluşturabilecek durumları hep beraber keşfettik. Okullarda ve bizim okulumuzda da okul idareleri, çalışan herkesin ve siz öğrencilerin güvenliğini sağlamak üzere çeşitli güvenlik önlemleri alıyor; kantinde sağlığımız için zararlı olmayan maddelerin satılması, merdivenlerin teneffüs saatine kadar kuruyacak şekilde silinmesi, acil durumlarda yangın merdivenlerinin kullanılmasını sağlamak gibi. Alınan söz konusu önlemlere ek olarak sizlerin de güvende olmakla ilgili önemli sorumluluklarınız var. Olası riskler ve tehlikeler karşısında güvenli ve tedbirli davranışları sergilemeniz çok önemli. Haydi şimdi de biraz önce keşfettiğimiz tehlike riski taşıyan durumlarda güvenli davranışların neler olabileceğini tartışalım."

5. Açıklama yapıldıktan sonra kartonlar herkesin görebileceği şekilde duvara veya tahtaya asılır ve yazılan maddeler üzerinde tek tek durularak belirtilen durumlarda güvenli ve tedbirli davranışların neler olabileceği sorularak öğrencilerin düşünceleri ve sınıfla paylaşmaları sağlanır. Paylaşımların ardından öğrencilere okulda ve çevrede bulunan uyarı işaretlerinin tedbirli davranılması için yol gösterici olduğu bilgisi verilerek bu uyarı işaretlerine uymanın bireyleri güvende tutacağı ifade edilir.
6. Aşağıdaki tartışma soruları öğrencilere yöneltilerek öğrencilerin düşünmesi ve tartışması sağlanır:

- Bugün yaptığımız etkinlik size daha önce fark etmediğiniz hangi riskli durumları fark ettirdi?
- Etkinlik sonucunda öğrendiklerinizden yola çıkarak, riskli durumlar karşısındaki davranışlarınızı ne kadar güvenli buldunuz? Neleri değiştirmeniz gerektiğini düşündünüz?
- Okul idaresi tarafından güvenliğinizi için alınan önlemlere karşı duyarlı ve sorumlu olduğunuz davranışlara örnekler verebilir misiniz?

7. Tartışma soruları ile ilgili öğrenci değerlendirmeleri alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle vaktimizin büyük bir kısmını geçirdiğimiz okulumuzun çeşitli bölümlerinde, bahçesinde ve çevresinde tehlikeli olabilecek veya çeşitli kazalara sebebiyet verebilecek durumları keşfettik. Söz konusu durumlarla ilgili nasıl güvenli davranabileceğimizi tartıştık. Okulunuzun sizlerin fiziksel ve psikolojik sağlığını korumak adına, söz konusu risklerle ilgili aldığı önlemler kadar, sizlerin bu önlemlere ilişkin farkındalığınız, duyarlılığınız ve sorumlu hissetmeniz ve ayrıca güvenli davranış sergilemeniz çok önemlidir. Her birey bu konudaki kişisel sorumluluklarını kabul eder ve özenli davranırsa hem fiziksel hem de hem psikolojik açıdan sağlıklı ve güvenli bir okul ortamı sağlanabilir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden evden okula gelirken okulun çevresinde ve okulun içinde gördüğü uyarı işaretlerini not etmeleri ve bu işaretleri etkinlikte konuşulan risklerle ilişkilendirecek şekilde bir görsel veya poster hazırlamaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin girişinde öğrencilerle tartışılan kavramlar kısaca aşağıdaki şekilde tanımlanabilir:

Tehlike: Zarara yol açabilecek durum veya olay.

Risk: Tehlikeden kaynaklı zararlı sonuç meydana gelme ihtimali.

Güvenli: Emniyetli, tehlikesiz.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tehlike, risk ve güvenlik kavramları örnek olaylar ile anlatım ise görsellerle sunularak zenginleştirilebilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sedef ÜNSAL SEYDOOĞULLARI

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

RİSKLİ DURUMLAR VE GÜVENLİ DAVRANIŞLAR

Okulun içinde, bahçesinde ve çevresinde; çalışan, öğretmen ve öğrencilerin sağlığı ve güvenliğini tehdit edebilecek, öğrencilerin dikkat etmesi gereken durumlar ve güvenli öğrenci davranışları aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

(Öğretmen, etkinliğin 3. ve 4. adımlarında, verilen bilgilerden faydalanarak öğrencilerin cevaplarına eklemeler yapabilir.)

SINIFLAR, LABORATUVAR VE ATÖLYELER

- Sınıf kapıları (Kapıları açıp kapatırken bir başkasına çarpmamasına dikkat etmek, parmak sıkışması gibi kazalara ilişkin kişisel önlemler almak.)
- Sınıf pencereleri (Camlar açıkken yaklaşmamak, camlardan sarkmamak, dışarıya herhangi bir cisim atmamak.)
- Sınıftaki kolon, köşe, radyatör veya metal direkler (varsa- okul idaresi tarafından alınan önlemlere –izolasyon malzemesi ile kaplanması gibi- zarar vermemek, korumak)
- Sınıftaki elektrik prizleri (Prizler açıkta ise okul yönetimine bilgi vermek.)
- Sınıfın hijyeni (Okul idaresinin aldığı önlemlerin yanında kişisel temizliğe ve sınıf temizliğine özen gösterme konusunda sorumlu davranmak.)
- Elektrikli araç gereçler (Öğretmen kontrolünde kullanmak.)
- Açık durumdaki prizler (Okul idaresi tarafından alınan önlemleri koruma sorumluluğunu taşımak ve güvenlik önlemlerinin zarar görmesi durumunda öğretmeni bilgilendirmek.)
- Laboratuvarlarda tehlikeli ve kimyasal maddeler (Deney maddelerine öğretmen izni olmadan yaklaşmamak, alınan izin dahilinde kullanırken eldiven, gözlük gibi gerekli güvenlik tedbirlerini almak.)
- Atölyelerde bulunan makine ve aletler (Söz konusu aletleri öğretmen izni olmadan, gerekli tedbirleri almadan çalıştırmamak ve onlara yaklaşmamak.)

MERDİVEN, KORİDOR VE TUVALETLER

- Lavaboların sağlamlığı (Lavabolara yaslanma, yük bindirme gibi davranışlarda bulunmamak, sağlam olmaması durumunda öğretmen veya okul idaresini bilgilendirmek.)
- Lavaboların hijyeni (Hijyen kurallarına dikkat etmek.)
- Islak zeminler (Kaygan zeminlerdeki kayma riskini göz önünde bulundurarak koşmamak.)
- Merdivenler (Düşme riskini göz önünde bulundurarak koşmamak.)
- Tırabzanlar (Tırabzanlardan sarkmamak, kaymamak, üzerine oturmamak.)
- Yangın merdivenleri (Acil durumlar dışında yangın merdivenlerini kullanmamak.)

KANTİN

- Satılan yiyeceklerin sağlığa uygunluk durumu (Okul idaresi tarafından gerekli önlemler alınır.)
- Kantin ortamının hijyen durumu (Okul idaresi tarafından gerekli önlemler alınmasına rağmen, hijyenik olmayan bir

durumla karşılaştığında gerekli bilgilendirmelerin yapılması.)

- Kantinde satılan ürünlerin hijyeni (Okul idaresi tarafından gerekli önlemler alınmasına rağmen, hijyenik olmayan bir durumla karşılaştığında ürünün tüketilmemesi ve gerekli bilgilendirmelerin yapılması.)
- Kantinde çalışanların hijyeni
- Kantin alanı (Çalışanların bulunduğu alana girmemek.)

OKUL BAHÇESİ

- Bahçedeki basketbol potası, voleybol ve kale direkleri (Sahalardaki hasar görmüş, kırık, sallanan ve yıkılma riski taşıyan alet ve alanlara yaklaşılmaması ve öğretmen veya okul idaresinin bilgilendirilmesi.)
- Bahçede rögar, foseptik çukuru, kanalizasyon, kuyu vb.nin varlığı (İlgili uyarı işaretlerini dikkate alarak bu bölgelere yaklaşılmaması.)
- Araç park yerleri (Araç giriş çıkışlarına ve park yerlerine yaklaşmamak.)
- Bahçe ve girişlerdeki zeminin buzlu ve kaygan olması (Kayıp düşmelere karşın kaygan ve buzlu zeminlerde dikkatli yürümek.)

OKULUN ÇEVRESİ

- Okul çevresinden veya yakınından trafik akışı veya ana yol olması (Okul giriş ve çıkışlarında yoldan geçen araçlara varsa ışıklara ve uyarı işaretlerine dikkat etmek, kaldırımdan yürümek.)
- Okul yakınında inşaat yapımının olması (İnşaata yaklaşmamak.)
- Okul etrafındaki büfe veya bakkalların öğrenciler için güvenliği (Bakkal veya büfede öğrenci sağlığına uygun olmayan ürünler varsa satın almamak.)
- Okul çevresinde rögar, foseptik çukuru, kanalizasyon, kuyu vb.nin varlığı (Uyarı levhalarını dikkate alarak tehlikeli alanlara yaklaşmamak.)
- Okul çevresinde görülen ve öğrencilerle iletişimde bulunan yabancı ve şüpheli kişiler (Fark edildiğinde okul idaresine bilgi verme sorumluluğunu taşımak.)

¹ Millî Eğitim Bakanlığı (2015) İş Sağlığı ve Güvenliği-Çalışanların El Kitabı

Memduhoğlu, H. B. ve Taştan, M. (2007). Okul ve öğrenci güvenliği: Kavramsal bir çözümleme. Çukurova Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 34(3), 69-83

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER TRENİ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını tekrar inceler./15.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkileşimli tahta 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Etkinlik Bilgi Notu 5. Tahta ve tahta kalemi
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Uygulama öncesinde sınıftaki sıralar Etkinlik Bilgi Notunda gösterilen şekle getirilir. 3. Çalışma Yaprağı-2'deki görseller etkileşimli tahtada gösterilmeye hazır olacak şekilde bekletilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Sevgili gençler, bugün sizlerle meslek seçiminde hedef belirleme üzerine bir etkinlik yapacağız. Hedef belirleme tıpkı bir tren yolculuğu gibidir. Ulaşmak istediğimiz yere gidebilmemiz için önce doğru trende olduğumuzdan emin olmamız gerekir. Bu yolculuğu tamamlamak için de birkaç istasyonda durmamız gerekir. Aynı tren yolculuğundaki gibi önce bize uygun mesleği seçmeli, sonra bu amaçta kısa ve uzun vadeli hedeflerimizi belirlemeliyiz."</i> 2. Öğrencilerin hepsine Çalışma Yaprağı-1'de bulunan tren biletleri dağıtılır. 3. Çalışma Yaprağı-2'deki ilk görsel açılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Mesleki hedef belirlerken doğru trene bindiğimizden emin olmamız gerekir. Bunun için de kendi özelliklerimizi gözden geçirmeliyiz. Bu özelliklerimizi şöyle gruplayabiliriz: İlgilerimiz, yeteneklerimiz, değerlerimiz, kişilik özelliklerimiz. İlgilerimiz; yapmaktan hoşlandığımız ve yaparken keyif aldığımız işlerdir. Yeteneklerimiz; çok hızlı öğrenebildiğimiz, çok iyi yapabildiğimiz uğraşlardır. Değerlerimiz; ün, maddi kazanç, saygınlık, esneklik gibi işle ilgili kriterlerimizdir. Kişilik özelliklerimiz ise girişkenlik, cesaret, konuşkanlık, soğukkanlılık gibi bireysel özelliklerimizdir. Şimdi sizden de bunların her biri</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

İçin sizi en iyi tanımlayan 2 nitelik seçmenizi ve bunları biletinize yazmanızı istiyorum. Ayrıca içinizden iki kişinin etkinlikte bana yardımcı olmasını rica ediyorum."

4. Gönüllü öğrencilerden biri gişe memuru, biri yazman olarak belirlenir; Etkinlik Bilgi Notunda gösterildiği gibi yerlerine geçmeleri sağlanır.
5. Gönüllü bir öğrenci yolcu olarak seçilir ve "Şimdi (öğrencinin adı), bilet gişesinden sana uygun bileti almak için görevliye bilgilerini vermelisin." yönergesi verilir.
6. Gişe memuru özellikleri sesli bir şekilde okur. Yazman bunları tahtaya yazar. Öğrenci kendisine uygun olduğunu düşündüğü mesleği trenin varış noktası olarak söyler. Sınıf bu özelliklerin hangi mesleği çağrıştırdığı konusunda fikir üretmek de arkadaşlarına seçenek sunar.
7. Uygulayıcı tarafından öğrencilere "..... (öğrencinin adı) arkadaşınız, rotasını seçecek trenine binecek." açıklaması yapılır.
8. Gişe memuru bilete mesleği yazar, öğrenciye geri verir.
9. Çalışma Yaprağı-2'deki ikinci görsel açılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:
"Sevgili gençler kendimize uygun mesleği seçtikten sonra yapmamız gereken, kısa ve uzun vadedeki amaçlarımızı belirlemektir. Kısa süreli hedeflerimiz 12 aya kadar bir süreyi kapsarken uzun vadeli hedeflerimiz yıllar süren bir zamanı kapsar."
10. Öğrenciye bu yolculukta ilk istasyonda nereye ulaşacağı aşağıdakine benzer şekilde sorulur ve ardından sınıf da fikir sunarak öğrenciye katkıda bulunur:
"En kısa sürede gerçekleştirmeyi düşündüğün hedefin nedir? İlk istasyon nerede olacak?"
11. Daha sonra öğrenciye bu yolculukta ikinci istasyonda nereye ulaşacağı sorulur:
"Uzun bir sürede ulaşacağını düşündüğün hedefin nedir? Sonraki istasyon nerede olacak?"
12. Ardından yolcu varış noktasına ulaşır ve ona şu soru yöneltilir:
"Hedefine ulaştın (öğrencinin ismi). Nasıl hissediyorsun?"
13. Bu süreç süreye dikkat edilerek birkaç öğrenciyle daha yürütülebilir.
14. Aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç değerlendirilir:
 - Kısa ve uzun vadeli hedef belirlemek kariyer planlamamıza nasıl katkı sağlar?
 - Kısa ve uzun vadeli hedef belirlenmediğinde ne olur?
15. Etkinlik şu yönergeyle sonlandırılır:
"Bugün sizlerle uygun meslek seçmenin, kariyeri kısa ve uzun vadeli olarak planlamanın ne kadar önemli olduğunu gözlemledik. Hedeflerimizi bu şekilde kısa ve uzun vadede gerçekçi bir şekilde planlarsak nasıl davranmamız gerektiğini de net olarak görebiliriz. Eve gittiğinizde biletinizi çalışma odanıza, yatağınızın yanına, cüzdanınıza koyabilirsiniz. Biletinize baktıkça yolculuğunuzu hatırlayın. Siz kendiniz için doğru kararı verdikten sonra o yolculuk çok keyifli ve huzurlu geçecek inanın."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden biletlerini daha sonra ara ara incelemeleri ve kısa ve uzun vadeli hedefleri konusunda tekrar düşünmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkileşimli tahta ya da projeksiyon cihazı olmaması durumunda uygulayıcı sunumları kişisel bilgisayarından açabilir, renkli çıktı alıp tahtaya asabilir ya da şemaları tahtaya aynı şekilde çizebilir.
 2. Farklı öğrencilere söz verilerek grubun tamamının sürece katılması amaçlanmalıdır.
 3. Öğrencilerin kısa ve uzun vadeli hedefleri birden fazla olabilir, hepsi üzerinde durulabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ve puntoları büyütülerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin etkinliğe katılımları desteklenebilir.
 3. Öğrencilerden desteğe gereksinimi olanlara yönelik etkinlik sürecinde akran eşleşmesi yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Duygu ÖZMEN GÜLPEK

Çalışma Yaprağı 1

TREN BİLETİ

YOLCU ADI:

YOLCU BİLGİLERİ:

VARIŞ NOKTASI:

İLGİLERİM:

YETENEKLERİM:

DEĞERLERİM:

ÖZELLİKLERİM:

Çalışma Yaprağı 2

İLGİLERİM

YETENEKLERİM

DEĞERLERİM

ÖZELLİKLERİM

BANA UYGUN MESLEK

BANA UYGUN MESLEK

UZUN VADELİ HEDEFLERİM

KISA VADELİ HEDEFLERİM

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

GIŞE MEMURU

YAKIN İSTASYON

UZAK İSTASYON

T
A
H
T
A

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BLOG SAYFAM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Fiziksel, duygusal, sosyal ve kültürel açıdan bireysel farklılıkları kabul eder./16.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkileşimli tahta veya projeksiyon 2. Tahta ve tahta kalemi 3. Çalışma Yaprığı-1 4. Çalışma Yaprığı 2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprığı-2 öğrenci sayısına çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının fiziksel, duygusal, sosyal ve kültürel açıdan bireysel farklılıkların kabul edilmesi olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından etkileşimli tahtada Çalışma Yaprığı-1 açılır, sonrasında etkinliğe aşağıdaki soru ile devam edilir ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. <ul style="list-style-type: none"> • Tahtadaki görüntü sizler için neler ifade ediyor? 3. Uygulayıcı tarafından "Parmak izi kişiye özel bir koddur. Hiç birinizin parmak izi birbirine benzemez. Parmak izinden başka ne gibi özelliklerimiz bizi diğer insanlardan farklı kılar?" sorusu sorulur. Tahta fiziksel, duygusal ve sosyal-kültürel farklar şeklinde üçe bölünür. Alınan cevaplar ilgili başlığın altına yazılır. Sonrasında aşağıdaki açıklama yapılır: <p>"İnsanları birbirinden ayıran özelliklere bireysel farklılıklar denir. Bireysel farklılıklar fiziksel, duygusal, sosyal ve kültürel alanlar ile ilgi ve yetenek alanlarını kapsar. Bizi diğerlerinden ayıran bu özellikler, bizi biz yapan özelliklerdir."</p> 4. Uygulayıcı tarafından "Şimdi sizlerle kendi blog sayfamızı tasarlamak için bir etkinlik yapacağız." denir ve Çalışma Yaprığı-2 öğrencilere dağıtılır. Sonrasında "Kendi sayfanızı hazırlarken kendinizi başkalarından farklı kılan özellikleriniz ile ilgili bilgiler vermeye dikkat edin." denir. Öğrencilere 10 dakika süre verilir ve sonrasında gönüllü öğrencilerden kendi internet sayfasının özelliklerini sınıfa sunması istenir. Etkinlik aşağıdaki sorularla devam eder:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kendi sayfanızı hazırlarken neler hissettiniz?
- Kendinizle ilgili neler fark ettiniz?
- Arkadaşlarınız blog sayfalarını okurken neler dikkatinizi çekti?
- Herkesin farklı sayfalar tasarlamasını nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Fiziksel, duygusal, sosyal ve kültürel açıdan farklılıkları kabul ettiğinizin göstergeleri neler? (Yaşamınızda bunu nasıl gösteriyorsunuz/deneyimliyorsunuz?)

5. Sonrasında aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Benim Sayfam etkinliğinde de olduğu gibi herkesin dünyayı algılama biçimi, ihtiyaçları, özellikleri, olaylara bakış açıları, yetenekleri ve ilgi alanları birbirinden farklıdır. Bu farklılık bizleri biz yapan, toplumları oluşturan en büyük zenginliktir. Birbirimizden farklı yönlerimizle bir bütün olarak yaşamak sosyal yaşamın en temel gerekliliğidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Her öğrencinin kendi blog sayfasını tasarlaması ve isteyen öğrencilerin sayfalarını sınıf panosuna asmaları sağlanabilir.
2. Öğrenciler isterlerse kendi kişisel web ya da sosyal medya hesaplarında etkinlik kapsamında hazırladıkları blogları paylaşabilirler.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-2'nin çoğaltılma imkânı yok ise etkileşimli tahta veya projeksiyon kullanılarak öğrencilerden cevaplarını boş kâğıtlara yazmalarını istenebilir. Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Öğrencilerin kendi blog sayfalarını hazırlama aşamasında öğretmen/akran desteği sağlanabilir.
 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprığı 2

BLOG SAYFAM

BLOG Sayfam

Seni sen yapan 3 özelliğin

.....

.....

.....

Fotoğraf Alanı

Kendinle ilgili sayfanda hangi özelliklerini anlattırısın?

.....

.....

.....

Benim Bloğum kısmında fiziksel, sosyal, kültürel ve duygusal farklılıklar kabul etme ile ilgili ne paylaşımı yapmak istersin?

.....

.....

.....

Fiziksel, sosyal, kültürel ve duygusal farklılıklar kabul ettiğini gösteren nasıl bir resim/görsel kullanırsın?

.....

.....

.....

Ana Sayfa

Hakkımda

Benim Bloğum

İletişim

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

DÖNÜŞEN MESLEKLER

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleklerin zaman içindeki değişimini ve gelişimini takip eder./17.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkileşimli tahta, bilgisayar veya projeksiyon cihazı 4. Yazı tahtası kalem veya tebeşir 5. 20x20 cm ebatlarında kapaklı bir kutu veya kumbara
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı sınıfa gelmeden önce kendisine yazılan, "Uygulayıcıya Not:" kısmını okur. 2. Uygulayıcı sınıfta süreci başlatmadan önce "Eski ve yeni meslekler" formunu tahtaya yansıtır, gösterir veya tahtaya çizer.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Süreci başlatmak için öğrencilere, "Meslek nedir?" sorusu sorulur, etkileşim başlatılır. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. 2. Uygulayıcı tarafından "meslek" tanımı okunur: "Meslek, belirli bir eğitim ile kazanılan, sistemli bilgi ve becerilere dayalı, insanlara yararlı mal üretmek, hizmet vermek ve karşılığında para kazanmak için yapılan kuralları belirlenmiş iştir." (TDk.,1988:1012) 3. Öğrencilere "Tarihsel süreç boyunca gelişmelere paralel olarak değişen insan ihtiyaçları doğrultusunda meslekler de dönüşmüştür. Geçmişte daha çok insan gücüne dayanan, bedenen çalışma gerektiren işler yaygınken günümüzde daha çok bilgi, beceri, yaratıcılık, planlama gibi zihinsel beceriler gerektiren meslekler daha yaygın hâle gelmiştir. Ağır, tehlikeli, hassas nitelikli işler makineler, robotlar hatta yapay zekâ uygulamaları tarafından yapılmaktadır. Sonuç olarak bazı meslekler de unutulmaya yüz tutmuştur." açıklaması yapılır ve ardından "Unutulmaya yüz tutan mesleklerden hangilerini aklınıza geliyor?" sorusu sorulur. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. 4. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır, öğrencilerin incelemesi için zaman tanınır. At arabalarının yerini motorlu araçların alması ile geçerliliğini yitiren ve hayatımıza yeni giren mesleklere örnek verilir. Öğrencilere bu listeye eklenebilecek güncelliğini yitiren başka meslek bilip bilmedikleri sorulur, gelen cevaplar da listeye eklenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Öğrencilere "Geleceğin meslekleri neler olabilir?" diye sorularak etkinliğe devam edilir. Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır.
6. Çalışma Yaprağı-2 Geleceğin Meslekleri, tahtaya yansıtılır ve öğrencilerin incelemesi için zaman tanınır.
7. Öğrencilere "Hangilerini ilk kez gördünüz? Hangileri değişik geldi? Hangileri ilginizi çekti?" soruları sorularak etkileşim sürdürülür.
8. Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Meslek seçerken güncel hatta gelecek ihtiyaçları göz önüne almak iş bulma açısından akılcı olacaktır. Ancak meslek seçerken sadece iş bulma imkânlarına bakmak da yeterli değildir. Öğrencilerin ilgi ve yeteneklerini gerçekçi biçimde değerlendirmeleri, kendilerini iyi tanımaları gereklidir. Birçok faktörün etkili olduğu meslek seçme sürecinde öğrenciler meslek seçimi konusunda araştırma yapabilir, çevrelerindeki mesleklerle ilgili gözlemler yapabilir, meslek sahipleri ile görüşebilir, EBA ve internet ortamında meslek tanıtımları ile ilgili videoları izleyebilirler. Ayrıca bu konuda rehberlik ve psikolojik danışma servisinden destek alabilirsiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden ilgilerini çeken güncel meslekleri küçük bir deftere not etmeleri istenebilir.
2. Sınıfta bir kutu oluşturulabilir. Öğrencilerden ilgilerini çeken mesleklerin isimlerini yazarak bu kutuya atmaları istenebilir. Bir hafta sonra kutu açılarak içindeki meslek isimleri incelenebilir. En çok merak edilen meslekler tespit edilerek ayrıca bir meslek tanıtma etkinliği hazırlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin amacı öğrencilerin kendileri ile ilgili farkındalıklarını geliştirmektir. Bir taraftan kendilerini keşfederken diğer taraftan da meslekleri keşfetmeleridir. Kendileri ile ilgili farkındalıkları arttıkça, kendilerine en uygun mesleği seçme imkânı da artacaktır. Bu tip etkinliklerle kariyer planlarını oluşturmalarına destek verilmiş olacaktır.
2. Etkinliğin verimini artırmak için öğrencilerin katılımını teşvik etmek çok önemlidir. Öğrencileri duygu ve düşüncelerini ifade etmeleri için cesaretlendirmek, gönüllü öğrencileri kutlamak, sınıf içinde güven ortamı sağlamak ve bunu sürdürmek çok belirleyicidir.
3. Kararsızlık yaşayan veya meslekler konusunda hiçbir fikri olmadığını söyleyen öğrenciler ile ders sonunda, bireysel olarak görüşüp rehberlik ve psikolojik danışma servisinden konu ile ilgili destek alabileceği söylenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'deki açıklamaların yanına görselleri de eklenebilir.
2. Soruları yanıtlama sürecinde öğrencilere ipuçları verilerek hatırlatmalar yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nihal ÇINAR

Çalışma Yaprağı 1

ESKİ VE YENİ MESLEKLER	
At arabacılığı	Motorlu araç şoförlüğü
Attar	Eczacı
Uçak Dinleyiciler	Radarı Operatörleri
Haberciler/Ulaklar	Muhabirler

Çalışma Yaprağı 2

100 / 2000 ÖNCELİKLİ ALANLARDAN ÖRNEKLER

Mikro ve Nano Teknoloji	Veri Bilimi ve Bulut Bilişim
Ağ Teknolojileri (5G Nesnelerin İnterneti)	Robot Teknolojileri
Akıllı ve Yenilikçi Malzemeler	Moleküler Onkoloji
Cebir ve Kodlama Teorisi	Siber Güvenlik / Kriptoloji
Blokcincir Teknolojisi	Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri
İleri ve Akıllı İmalat	İlaç Çalışmaları
Yapay Zeka ve Makine Öğrenmesi	Moleküler Farmakoloji ve İlaç Araştırmaları
Gıda İşleme Teknolojileri	İnsan Beyni ve Nörobilim
Sürdürülebilir ve Akıllı Ulaşım	Aşı Çalışmaları
Sürdürülebilir Su Kaynakları	Göç Çalışmaları

KAYNAK:

YÖK – Geleceğin Meslekleri Çalışmaları s:13 <https://www.google.com/search?q=geleceğin+meslekleri&oq=geleceğin&aqs=chrome.1.69i57j0i433j0i131i433j0l2.5724j0j8&client=tablet-android-samsung-nf-rev1&sourceid=chrome-mobile&ie=UTF-8>

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZORBALIK MI? HANGİSİ?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Zorbalık ve türlerini bilir./18.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısınca çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notundan 1 adet çıktı alınarak etkinlik öncesinde incelenmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle zorbalık ve türlerini öğrenmemizi sağlayacak bir etkinlik yapacağız. Zorbalık, bir ya da birden çok kişinin kendilerinden daha zayıf birilerine tekrarlı bir biçimde yaptıkları olumsuz davranışlardır." Zorbalık ve zorbalık türleri hakkında bilgilerin yer aldığı Etkinlik Bilgi Notu, etkileşimli tahta/projeksiyon yardımıyla tahtaya yansıtılarak ya da okunarak sınıf rehber öğretmeni tarafından öğrencilere aktarılır. Zorbalık ve türleri hakkında bilgi aktarımı yapıldıktan sonra, öğrencilerin bilgilerini pekiştirmeleri amacıyla, sınıf 4 kişilik gruplara ayrılarak her gruba bir adet Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Her grubun örnek olayları okuyarak; örnek olayın zorba davranış olup olmadığı, zorba davranışsa bunun sebebi, hangi zorbalık türüne girdiği ile zorba ve kurbanın muhtemel özellikleri grup üyeleri arasında tartışılır ve ardından çalışma yaprağındaki ilgili boşluklara, grubun düşüncelerini yazmaları istenir. Bu etkinlik için gruplara 10 dakikalık süre verilir. Tüm grupların çalışması sona erdikten sonra, örnek olaylar sırayla sınıf rehber öğretmeni tarafından okunup grupların paylaşımları tek tek alınır. Her gruptan en az bir üye, paylaşım yapması için teşvik edilir. Örnek olaylarla ilgili, gruplardan farklı cevaplar gelmesi durumunda, sınıfla birlikte cevaplar tartışılarak doğru cevaplara ulaşılmaya çalışılır. Sürece aşağıdaki tartışma sorularıyla devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> Tüm bu çalışmalardan sonra sizin zorbalık tanımınız nedir? Fiziksel zorbalık kapsamında daha önce şahit olduğunuz ya da zorba

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

davranış kapsamında olabileceğini düşündüğünüz ne tür örnekler verebilirsiniz?

- Sözel zorbalık kapsamında daha önce şahit olduğunuz ya da zorba davranış kapsamında olabileceğini düşündüğünüz ne tür örnekler verebilirsiniz?
- Sosyal olarak dışlama kapsamında daha önce şahit olduğunuz ya da zorba davranış kapsamında olabileceğini düşündüğünüz ne tür örnekler verebilirsiniz?

8. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle zorbalık ve türleri hakkında konuştuk. Zorbalığa maruz kalma; zorba, kurban ve izleyiciler açısından olumsuz durumlara sebep olabilmektedir. Zorbalık ve türlerini tanımak; yaşayabileceğiniz ya da çevrenizde yaşanabilecek muhtemel bir zorba davranışı tanıyıp bu davranışa, uygun tepkiler verebilme ya da gerektiğinde bir yakınınızdan/öğretmeninizden/uzmandan yardım alma konusunda size yol gösterici olacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kitle iletişim araçlarını taramaları ve burada zorbalık ile ilgili, en az 3 haber bulmaları istenebilir. Etkinlikte yapıldığı gibi haberlerdeki konuları neden zorbalık olarak değerlendirdikleri, bu zorbalıkların hangi zorbalık türüne girdiği ve bu zorbalıkların mağdur kişiye etkilerinin neler olabileceği kapsamında değerlendirme yapmaları ve bunları not almaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil kelime sayısı ve zorluğu dikkate alınıp sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Kazanımın değerlendirilmesi aşamasında, öğrencilerin kitle iletişim araçlarını tarayarak zorbalık haberi bulmaları etkinliğinde, öğrencilerden istenilen haber sayısı azaltılarak etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Münire KAYTAN LEVENT

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ZORBALIK VE TÜRLERİ

Zorbalık, bir ya da birden çok kişinin kendisinden daha zayıf birisine tekrarlı bir biçimde yaptığı olumsuz davranışlardır. Bir davranışın zorbalık olarak kabul edilmesi için, kişiye yönelik kasıtlı zarar verme amacı gütmesi, davranışın süreklilik göstermesi ve zorba ile kurban arasında bir güç dengesizliğinin olması gerekmektedir. Fiziksel, sözel ve sosyal olarak dışlama olmak üzere üç farklı zorbalık türü bulunmaktadır. Fiziksel zorbalık; bir başkasına zarar vermek amacıyla itmek, tekmelemek, yumruk atmak, vurmak, tokat atmak, çelme takmak gibi davranışları içerirken; sözel zorbalık, başkalarına şifko, dört göz gibi rahatsız edici isim takmak, alay etmek, küçük düşürmek, tehdit etmek, hakaret etmek, küfür etmek gibi davranışları içermekte; sosyal olarak dışlama olarak adlandırılan zorbalık türü ise; başkasını görmezlikten gelme, umursamama ya da hiçbir şeye dâhil etmeme gibi davranışlarını içermektedir (Ayas ve Pişkin, 2011).

Zorbalık ve saldırganlık birbirinden farklı kavramlardır. Zorbalıkta, saldırganlıktan farklı olarak; zorba ve kurban arasında zorba lehine güç dengesizliğinin olması, kurbanın zorbalıktan etkilenerek kendisini savunmasız hissetmesi ve zorbaca davranışın birçok kez tekrar etmesi gerekmektedir. Zorbalığı yapan öğrenci zorba olarak tanımlanmaktadır ve zorbalar genellikle öfke kontrolleri olmayan, kendileri de geçmişte zorbalığa maruz kalan ve zorbalığı eğlence olarak gören öğrenciler olarak betimlenmektedir. Zorbalığa maruz kalan, zorba davranışın yöneldiği öğrencilere ise kurban denilmektedir. Kurbanlar akranlarına göre daha kolay incinebilen, kaygılı, güvensiz, genellikle psikolojik ve fizyolojik olarak zayıf olan öğrencilerdir. Zaman zaman zorbalık yaparken zaman zaman da zorbalığa maruz kalan öğrenciyse zorba/kurban ve zorbalığa dâhil olmayan öğrencileri niteleyen zorbalığa, katılmayan grubu denilmektedir (Totan ve Kabakçı, 2010).

KAYNAK:

- Ayas, T. ve Pişkin, M. (2011). Lise öğrencileri arasındaki zorbalık olaylarının cinsiyet, sınıf düzeyi ve okul türü bakımından incelenmesi. İlköğretim Online, 10(2), 550-568.
- Totan, T. ve Kabakçı, Ö. (2010). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinde sosyal duygusal öğrenme becerilerinin zorbalığı yordama gücü. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 23 (2), 575-600.

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay	Zorba Davranış Mı?	Evetse, Zorba Davranış Olma Sebebi	Evetse, Zorba Davranış Türü	Zorbanın Muhtemel Özellikleri	Kurbanın Muhtemel Özellikleri
12. sınıf öğrencisi Efe'nin, 9. sınıf öğrencisi Merf'e kantinden istediklerini almadığı için "Çıkışta görüşünüz." demesi.	Evet Hayır				
10. sınıf öğrencisi Ayşe'nin farklı bir kültüre mensup olduğu için sınıf arkadaşları tarafından yalnız bırakılması, Ayşe'yle iletişime geçilmemesi.	Evet Hayır				
Sınıf arkadaşlarından daha az güçlü olan Ali'ye, sınıf arkadaşlarından bazılarının şakalaşma bahanesiyle, Ali'nin kafasına vurmaları.	Evet Hayır				
9-A ve 9-B sınıfı öğrencilerinin öğlen arası çıkan bir anlaşmazlık sonucu birbirleriyle kavga etmeleri.	Evet Hayır				
Maddi durumu yeterli olmayan Zeynep'in kullandığı eski model cep telefonunu gören Merve'nin, her zaman yaptığı gibi Zeynep'e küçümseyici bir ses tonuyla "Alexander Graham Bell'in telefonunu mu kullanıyorsun?" demesi.	Evet Hayır				
Maç sırasında iki öğrencinin birbirine kötü sözler söylemeleri.	Evet Hayır				
Gizem'in sınıf arkadaşları tarafından kendilerinden farklı olduğu bahanesiyle proje ödevlerine, sınıfa ait sosyal medya gruplarına dâhil edilmemesi.	Evet Hayır				
Yemekhane sırasında 11. sınıf öğrencisi Murat ve Mesur'un sonradan gelerek 9. Sınıf öğrencisi Burak'ı itip, sıranın önüne geçmeleri.	Evet Hayır				
Emre'nin kendisine isim takan sınıf arkadaşının üzerine yürümesi.	Evet Hayır				

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

HADİ GEL KONUŞALIM...

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Başlangıç sosyal becerileri kullanır./19.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 bir adet çoğaltılır ve ilgili yerlerinden kesilerek hazır hâle getirilir. 3. Çalışma Yaprağı-3 ve Çalışma Yaprağı-4 bir adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının dinleme, konuşma ve soru sorma gibi sosyal becerileri kullanmak olduğu açıklanır. 2. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün yaşantımızın her anında kullandığımız dinleme, konuşma ve soru sorma üzerinde duracağız. Her zaman kullanmamıza rağmen doğru kullanılmadığında kişiler arası sorunlara kaynaklık eden 3 önemli konuyu konuşacağız."</i> 3. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak grup paylaşımı yapılır: <ul style="list-style-type: none"> • Dinlemek neden önemlidir? • Konuşmayı başlatırken ve sürdürürken nelere dikkat etmek gerekir? • Soru sormanın iletişimdeki yeri hakkında düşünceleriniz nelerdir? 4. Sınıftaki öğrencilerden 4 grup oluşturulur. Birinci gruba Çalışma Yaprağı-1, ikinci gruba Çalışma Yaprağı-2, üçüncü gruba Çalışma Yaprağı-3 ve dördüncü gruba Çalışma Yaprağı-4 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

“Sevgili öğrencilerim, her grupta bir çalışma yaprağı bulunmakta. 1. grup dinleme, 2. grup konuşmayı başlatma, 3. grup konuşmayı sürdürme ve 4. grup soru sorma etkinliğini tamamlayacak. 1. gruptaki öğrencilerin verilen durumları sınıfın önünde canlandırmasını istiyorum. 2. gruptaki öğrencilerin verilen durumlara ilişkin bir konuşma başlatmasını ve konu üzerinde konuşmasını istiyorum. 3. gruptaki öğrencilerin verilen duruma ilişkin konuşmayı sürdürmesini istiyorum. 4. gruptaki öğrencilerin ise verilen durumlara uygun soru sormasını istiyorum. Tüm bunları gruplarınızda öncelikle tartışın. Bunun için 5 dakikanız var. İsterseniz yazılı olarak çalışma kâğıtlarına not alabilirsiniz. Daha sonrasında her bir grup içerisindeki gönüllü öğrencilerin sınıf önüne gelerek paylaşımda bulunmasını istiyorum.”

5. Öncelikle 1. grup dinleme etkinliğindeki durumları sınıf içinde canlandırır. Aşağıdaki sorular sorularak sınıf paylaşımı yapılır. Gerekli durumlarda Etkinlik Bilgi Notundan yararlanır.
 - Sizce durumlar arasında dinleme yönünden ne gibi farklılıklar var?
 - Konuşan kişi bu durumlarda ne gibi duygular hissetmiştir?
 - İyi bir dinleyici olmak için nelere dikkat etmek gerekir?
6. 2. grup konuşmayı başlatma etkinliğindeki durumları sınıf içerisinde canlandırır ve konuşmayı başlatır. Aşağıdaki sorular sorularak sınıf paylaşımı yapılır. Gerekli durumlarda Etkinlik Bilgi Notundan yararlanır.
 - Hangi durumda konuşmayı başlatmak daha kolaydı?
 - Konuşmayı başlatırken dikkat ettiğiniz noktalar nelerdir?
7. 3. grup konuşmayı sürdürme etkinliğindeki metne dayalı konuşmayı sürdürür. Gruptaki gönüllü öğrenciler sınıfın önüne geçerek konuşmayı devam ettirir. Aşağıdaki sorular sorularak sınıf paylaşımı yapılır. Gerekli durumlarda Etkinlik Bilgi Notundan yararlanır.
 - Konuşmayı sürdürürken hangi noktalara dikkat edilmelidir?
 - Bu konuşmayı farklı şekilde nasıl sürdürdünüz?
8. 4. grup soru sorma etkinliğine ilişkin sordukları soruları sınıf ile paylaşır. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak grup paylaşımı yapılır. Gerekli durumlarda Etkinlik Bilgi Notundan yararlanır.
 - Bu soruları sorarken amacınız nelerdi?
 - Hangi durumlarda soru sorma ihtiyacı duyarız?
 - Soru sorma iletişimi nasıl etkiler?
9. Tartışma sorularının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Dinlemenin, konuşmayı başlatmanın, konuşmayı sürdürmenin ve soru sormanın önemi üzerinde durduk. Aynı zamanda sınıf içerisinde bu becerileri gerek grup içinde gerek sınıf ortamında paylaştık. Bu konular başında da belirttiğimiz gibi hayatımızın her anında bizimle. Bu nedenle bu becerileri doğru kullanmanın yaşantımıza katkısı oldukça fazla olacaktır. Özellikle kişiler arası ilişkilerimizi daha da güçlendirecektir.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak düşünceleri ve bir sonraki haftaya kadar kısaca yanıtlarını yazmaları istenir:
 - Bugüne kadar tanıdığınız birinin yanından selam vermeden, merhaba demeden geçtiniz mi? Neden?
 - Bugüne kadar bir tanıdığınız yanınızdan selam vermeden, merhaba demeden geçti mi? Bu durum size ne hissettirdi?
 - Haftaya kadar 3 kişiyi etkin dinlemeye çalışın.
 - Haftaya kadar 3 kişiyle konuşmayı başlatın ve sürdürün.
 - İletişim sürecindeki sorularınıza dikkat edin.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek öğrencilere materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
4. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Seda SEVGİLİ KOÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Dinleme, konuşmayı sürdürme ve soru sorma süreçlerinde aşağıdaki adımlara dikkat edilir:

- Konuşan kişinin yüzüne doğru bakınız.
- Karşı tarafın söylediklerini sonuna kadar dinleyiniz ve gerektiğinde “hıhı”, “evet” gibi sözcükler kullanarak dinlediğinizi belli edecek şekilde başınızı sallayınız.
- Karşı tarafın sözü tamamlandıktan sonra söylemek istediklerinizi söyleyiniz.
- Soru sorarak, duygularınızı ya da düşüncelerinizi ifade ederek konuşmayı devam ettiriniz.

Konuşmayı başlatırken aşağıdaki noktalara dikkat edilir:

- Öncelikle karşıdaki kişiye selam, günaydın, iyi akşamlar, merhaba gibi uygun olan kelimeyle selamlayın.
- “Nasılsınız?” gibi bir giriş yapın.
- Karşınızdaki kişi sizi dinliyor ise ana konuya başlayın (Akkök, 1999).

KAYNAK:

- Akkök, F. (1999). İlköğretimde sosyal becerilerin geliştirilmesi: Öğretmen el kitabı. İstanbul: Özgür Yayınları.

Çalışma Yaprağı 1

Aşağıdaki görev metinleri A ve B olmak üzere ayrı ayrı kesilir ve birinci gruba dağıtılır. Öğrencilerin A ve B olmak üzere ikili şekilde görevleri canlandırmaları istenir.

GÖREV I

A kişisi: Karşınızdaki kişiye tatilinizi nasıl geçirdiğinizi anlatın. Birlikte vakit geçirmekten hoşlandığınız insanlar, ziyaret ettiğiniz yerler ve yediğiniz yiyecekler hakkında konuşun.

B kişisi: Karşınızdaki konuşurken mümkün olduğunca ilgisiz olmaya çalışınız. Bakışlarınızı sınıfın etrafında dolaştırın, yere bakın, saatinizle oynayın. Göz kontağı kurmayın ve karşınızdakine bakmayın. Daha fazla açıklama yapmasını ya da bilgi vermesini istemeyin.

GÖREV II

A kişisi: Karşınızdaki kişiye tatilinizi nasıl geçirdiğinizi anlatın. Birlikte vakit geçirmekten hoşlandığınız insanlar, ziyaret ettiğiniz yerler ve yediğiniz yiyecekler hakkında konuşun.

B Kişisi: Karşınızdaki kişinin konuşmasını bölmeye çalışın. Kendi tatiliniz hakkında konuşarak konuşmayı kontrolünüz altına almaya çalışın. Karşınızdakinin konuşmasına değil kendi anlatacaklarınıza odaklanın.

GÖREV III

A kişisi: Karşınızdaki kişiye tatilinizi nasıl geçirdiğinizi anlatın. Birlikte vakit geçirmekten hoşlandığınız insanlar, ziyaret ettiğiniz yerler ve yediğiniz yiyecekler hakkında konuşun.

B Kişisi: Tüm dikkatinizi karşınızdaki konuşan kişiye verin. Ona bakın, başınızı sallayın, biraz öne doğru eğik şekilde oturun, sık sık göz teması kurun, gülümseyin, sorular sorun ve daha ilgili olduğunuzu gösterin. "Evet", "Hıhı", "anlıyorum" gibi şeyler söyleyin ve tamamen dikkatinizi ona verdiğinizizi gösterin. Kısaca etkin dinleyin.

Çalışma Yaprağı 2

Aşağıdaki durumlar karşısında konuşmayı nasıl başlatır ve nasıl devam ettirirsin?

Sınıfta konuşmak istediğin bir arkadaşın var ve soru çözüyor. Bu arkadaşınla konuşmayı nasıl başlatır ve konuşmayı nasıl devam ettirirsin?

Üst sınıftan 3 arkadaş koridorda sohbet ediyor. Sen de onların konuşmasına katılmak istiyorsun. Konuşmayı nasıl başlatır ve konuşmayı nasıl devam ettirirsin?

Sınıf arkadaşlarından ikisi birlikte proje ödevlerini yapıyor. Sen de onların projelerine katkı sağlamak istiyorsun. Projeye dâhil olmak için konuşmayı nasıl başlatır ve konuşmayı nasıl devam ettirirsin?

Ödevini yaparken zorlandın. Bir arkadaşından destek almak istiyorsun. Bu durumu arkadaşına nasıl söylersin?

Çalışma Yaprağı 3

Defne ve Demir sınıf arkadaşıdır. Bir gün öğretmenleri sınıfta münazara yapılacağını belirtir. Sosyal medyanın günümüzdeki yeri üzerine öğrencilerin çalışma yapmasını ister. Bunun üzerine Defne sosyal medyanın günümüzdeki önemine değinirken, Demir, sosyal medyada vakit öldürmek yerine daha farklı kazanımlar sağlayacak etkinliklerin yapılması yönünde görüşünü bildirir. Defne ve Demir'in yerinde olsaydınız bu konuşmayı nasıl sürdürdünüz?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Çalışma Yaprağı 4

Bu yılki derslerinizi düşünün. Anlamadığınız bir konu var. Bu konu ile ilgili öğretmene soru sormak istiyorsun? İletişimi başlatmak için nasıl sorular sorabilirsin?

.....

.....

Arkadaşınız sizden ödünç aldığı kitabı kaybediyor. Bu nedenle size bu durumu açıklamaya çalışıyor. Arkadaşının kendini ifade etmesini kolaylaştırmak için bu süreçte ne gibi sorular sorabilirsin?

.....

.....

Yarın için okuldan sonra arkadaşlarıyla bir plan yaptın. Ancak bu durumu henüz ailenle konuşmadın. Ailenden izin alma sürecinde kendi durumunu açıklarken ve onları dinlerken ne gibi sorular sorarsın?

.....

.....

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

TEŞEKKÜRLER HAYAT

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Başlangıç sosyal becerileri kullanır./20.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Bir kutu 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu etkinlik öncesinde okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılır ve ilgili yerlerden kesilerek kutuya atılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı sınıfa gelince öncelikle öğrencilerden bir kalem ister. Kalem veren öğrenciye vurgulu bir şekilde teşekkür eder. Etkinliğin amacının teşekkür etme, iltifat etme, kendini tanıtmaya ve diğer insanları tanıtmaya gibi sosyal becerileri kullanmak olduğu açıklanır. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Bir önceki hafta sizlerle dinleme, konuşma ve soru sormanın önemi üzerinde durmuştuk. Bu hafta da yine yaşantımızda çok önemli olan teşekkür etme, iltifat etme, kendini ve diğer insanları tanıtmaya konularını konuşacağız. Tıpkı bir önceki haftada olduğu gibi bu konular da yaşantımızın her anında bizimle." Gerekli durumlarda Etkinlik Bilgi Notundan bilgi paylaşımı yapılarak öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve grup paylaşımı yapılır: <ul style="list-style-type: none"> Teşekkür etmek neden önemlidir? Hangi durumlarda teşekkür ederiz? İltifat etme nedir? İltifat ederken nelere dikkat etmeliyiz? Kendinizi tanıtırken nelere dikkat edersiniz? Diğer insanları tanıtırken hangi özelliklerini söylersiniz? Tartışma sorularından sonra aşağıdaki açıklama yapılır: "Sevgili öğrencilerim, şimdi elimdeki kutuda bulunan not kâğıtlarından birer tane çekeceksiniz. Bu kâğıtlarda bir arkadaşına teşekkür et, bir arkadaşına iltifatta bulun, kendini sınıfa tanıtmaya ve bir kişiyi tanıtmaya (Bir arkadaşınız, akrabanız, aile üyeniz, model aldığınız vb. herhangi biri olabilir.) şeklinde yazılar

Süreç (Uygulama Basamakları):

bulunmaktadır. Sizlerden isteğim bu çektiğiniz kâğıtlarda yazanları yerine getirmeniz. Hazırsanız ilk sıradan kutuyu dolaştırmaya başlıyorum."

6. Kutuda yer alan not kâğıtları ile ilgili sırasıyla öğrencilerin paylaşımları alınır. Etkinlik sürecinde zorlanan öğrenciler ya da paylaşımında bulunmak istemeyen öğrenciler uygulayıcı tarafından desteklenebilir ya da yeni bir not kâğıdı seçmeleri istenilebilir.
7. Paylaşımın ardından aşağıdaki tartışma soruları sorulur.
 - Teşekkür ederken kendinizi nasıl hissettiniz? Sizce karşınızdaki ne hissetti?
 - İltifat ederken kendinizi nasıl hissettiniz? Sizce karşınızdaki ne hissetti?
 - Sınıfa kendinizi tanıtırken nelere dikkat ettiniz?
 - Bir kişiyi diğer insanlara nasıl tanıttınız? Tanıtırken nelere dikkat ettiniz?
8. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle teşekkür etme, iltifat etme, kendinizi tanıtma ve bir kişiyi tanıtma üzerine durduk. Bir önceki hafta da benzer şekilde önemli sosyal becerilerden birkaçını etkinlikler aracılığıyla değerlendirmiştik. Bu sosyal becerilerin yaşantımızdaki yeri oldukça büyük. Bu nedenle sosyal becerilerimizi uygun şekilde geliştirmek için günlük yaşantımızda sıklıkla kullanmalıyız."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Bir sonraki haftaya kadar öğrencilerden aşağıdaki sosyal becerileri gerçekleştirmeleri ve gerçekleştirebildiklerini not etmeleri istenir.
 - 3 kişiye teşekkür etme
 - 3 kişiye iltifat etme
 - 1 kişiye kendini tanıtma ve 1 kişiyi diğer insanlara tanıtma

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'de her bir kategoriden on tane olmak üzere toplam kırk kart bulunmaktadır. Sınıftaki öğrenci sayısına göre Çalışma Yaprağı-1'den birden fazla çıktı alınarak her öğrenciye bir kart gelmesi sağlanır.
2. Öğrencilerin birbirine teşekkür ederken ve iltifat ederken alaycı bir dil kullanmamasına dikkat ediniz.
3. Sınıfta her öğrenci için konuşulmasına özen gösterin. Eksik kalan öğrenciler olursa o kişiler için uygulayıcı iltifatta bulunabilir veya o kişilere kendilerini tanıtmaları için söz hakkı verebilir.
4. Teşekkür ederken sınıfında kendisine daha önce bir iyilikte bulunan veya yardımcı olan öğrenciye yönelik etmesini sağlayın. Örnek olarak "Ali bana daha önce ders notlarını vermişti. Teşekkür ederim." cümlesi verilebilir.
5. Kendisini tanıtırken zorlanan öğrenciler aşağıdaki sorularla desteklenebilir:
 - Nerelisin? İsminin bir konma hikâyesi var mı? En sevdiğin renk hangisidir? Dünyada en çok hangi ülkeyi görmek istersin?

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek öğrencilere materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
4. Teşekkür etme, iltifat etme, kendinizi tanıtma ve bir kişiyi tanıtma becerilerine örnek canlandırmalara yer verilerek öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Seda SEVGİLİ KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt
Teşekkür Et	İltifat Et	Kendini Tanıt	Bir Kişiyi Tanıt

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İltifat etme ve teşekkür etme iletişim sürecinde ve arkadaşlık ilişkisinde oldukça önemlidir. İltifatta hoş ve güzel şeyler söylenir. İltifatın nasıl söylendiği veya gelecek iltifatın karşısında verilecek tepkinin nasıl olacağı bazı çalışmalarda açıklanmaya çalışılmıştır. İltifatı kabul etmede ilk süreç “teşekkür etmek”tir (Öztürk, 2016).

Sınıf içerisinde öğrencilerin birbirine yapabileceği bazı iltifat ifadelerine aşağıda yer verilmiştir:

- Saçının kesimini çok beğendim.
- Montunun rengi çok güzel.
- Bunu başarmak için çok çalışmış olmalısın.
- Oldukça azimli bir arkadaşsın.
- Aferin, oldukça fazla emek verdin.

Teşekkür etme sürecinde aşağıdaki adımlardan yararlanılabilir:

• Karşınızdaki kişi size iyilik mi yaptı? Yardım mı etti? İltifat mı etti? Öncelikle teşekkür etmesini gerektiren bir şey yaptı mı bunu düşünerek karar verin.

- Doğru zamanda ve doğru yerde dostça teşekkürlerinizi sunun.
- Teşekkür ederken neden teşekkür ettiğinizi de belirtin (Erkan ve Kaya, 2005).

KAYNAK:

- Erkan, S. ve Kaya, A. (2005). Grupla psikolojik danışma ve rehberlik programları. Ankara: Pegem.
- Öztürk, N. (2016). Arkadaşlık becerisi psiko-eğitiminin 9-12 yaş arası öğrencilerin arkadaşlık niteliğine etkisi. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

İYİLİK HÂLİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliği Sağlama
Kazanım/Hafta	İyilik hâlini destekleyen davranışlar açısından kendini gözden geçirir./21.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta kalem 2. A3 Kâğıdı 3. Pano iğnesi 4. Renkli yapışkan kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilerden 1 hafta boyunca kendilerini; öz bakım, fiziksel egzersiz, beslenme ve uyku düzeni başlıklarında güçlü ve zayıf olduğu yanlarını gözlemlemeleri, gözlemlerini not almaları ve bu notları etkinlik günü yanlarında getirmeleri istenir. 2. Grup sayısı kadar A3 kâğıdı temin edilir. 3. Her gruba 10 adet dağıtılacak sayıda renkli yapışkan kâğıt temin edilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak grup etkileşimi başlatılır: <i>"Sevgili gençler, daha önce farklı yıllarda ve derslerde iyilik hâlini destekleyen davranışlarla ilgili bilgi edindiniz. Bugün bu davranışların neler olduğunu, bu davranışlara sahip olmanın yararlarını ve olumsuz etkilerini tekrar gözden geçireceğiz. Sevgili gençler, geçen hafta iyilik hâlini destekleyen davranışları gözlemlemenizi ve bunları not almanızı istemiştik."</i> 2. Öğrencilere etkinliğin uygulanabilmesi için gruplara ayrılacakları açıklanır. 3. Tahtaya öz bakım, fiziksel egzersiz, beslenme ve uyku düzeni başlıkları yazılarak tahta dörde ayrılır. Öğrencilerden iyilik hâlini destekleyen dört başlıktan birini seçmeleri istenir. Öğrencinin adı seçtiği başlık altına yazılır. Çok sayıda öğrencinin bir başlığı seçmesi durumunda aynı başlık altında birkaç grup oluşturulur. 4. Oluşturulan gruplarda öğrencilerin birbirlerini görerek birlikte çalışabilecekleri masa ve sıra düzeni oluşturmaları sağlanır. 5. Her gruba farklı iki renkte toplam 10 yapışkan kâğıt dağıtılır ve aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: <i>"Geçen hafta sizlerden dört başlıkta kendinizi gözlemlemenizi ve bunları not almanızı istemiştik. Oluşturduğumuz gruplarda seçtiğiniz iyilik hâli davranışı (öz bakım, fiziksel egzersiz, beslenme ve uyku düzeni) üzerinde çalışma</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

yapacaksınız. Sevgili öğrenciler, size dağıtılan iki farklı renkteki yapışkan kâğıtlardan birine grup temasında yer alan iyilik hâlini destekleyen davranışa sahip olmanın yaşamımıza katkıları/faydaları/olumlu etkilerini düşünüp yazacaksınız. Diğer renkteki yapışkan kâğıda ise iyilik hâlini destekleyen davranışa yeterince sahip olmamanın yaşamımıza olumsuz etkilerini ve bu durumun ortaya çıkardığı sonuçları yazacaksınız.”

6. Her gruba A3 kâğıdı dağıtılır ve gruplardan A3 kâğıtlarını ikiye bölmeleri istenir.
7. Tüm gruplar çalışmalarını tamandıktan sonra gönüllü olan gruptan başlanarak grup üyelerinin kendi yaşantılarındaki gözlemlerinden yola çıkarak yazdıkları örnekleri sınıfla paylaşmaları ve yapışkan kâğıtları gruplara dağıtılan A3 çalışma kâğıtlarının bir yanına olumlu etkileri diğer yana olumsuz etkileri olmak üzere yapıştırmaları istenir.
8. Birinci grup paylaşımlarını tamandıktan sonra diğer gruplardaki öğrencilerin eklemek istedikleri olup olmadığı sorulur. Varsa paylaşımlar alınarak ikinci gruba geçilir. Bu şekilde tüm grupların paylaşımlarını tamamlamaları sağlanır.
9. Uygulayıcı tarafından grupların sunumundan sonra Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilerin eksiklikleri tamamlanır ve Etkinlik Bilgi Notu özetlenerek öğrencilerle paylaşılır.
10. Süreç tartışma soruları çerçevesinde değerlendirilir:
 - İyilik hâlini destekleyen davranışlarla ilgili güçlü ve zayıf yönleriniz nelerdir?
 - Zayıf yönlerinizi azaltmak için yaşantınıza eklemeyi planladığınız davranışlar neler?
 - İyilik hâlimize zarar veren hayatınızdan çıkarmak istediğiniz davranışlar neler?
 - İyilik hâlinizi destekleyen davranışların birisinde yaşanan dengesizlik diğer davranışları da olumsuz etkiler mi?
11. Tartışma soruları sonrasında çalışma kâğıtları sınıf panosuna asılır ve aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, iyilik hâlini destekleyen davranışlar bir araya gelerek anlamlı bir bütün oluşturur. Dolayısıyla günlük hayatımızda düzenli olarak öz bakımımızı yapmalı, yeterli ve dengeli beslenmeli, spor yapmalı ve uyku düzenimize dikkat etmeliyiz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. 1-7 Mart Yeşilay Haftası’nda ya da 7-13 Nisan Dünya Sağlık Haftası’nda öğrencilerden, iyilik hâlini destekleyen davranışlar ile ilgili afiş, poster veya slogan hazırlamaları istenebilir.
2. Rehberlik panosu öğrenciler tarafından hazırlanan poster, afiş ve sloganlarla düzenlenebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Uygulayıcı, etkinlik sürecinde yapılacakları aşama aşama görselleştirebilir ve nasıl yapılacağını bunun üzerinden öğrencilere anlatabilir.
 2. Öğrencilerin grup oluşturma sürecinde destek alabilecekleri akranları ile bir arada olmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Orhan KÜTÜKOĞLU

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

İyilik Hâlimizi Destekleyen Davranışlar

Vücudumuzda doğal bir denge hâli mevcuttur. Bu doğal denge hâlinin korunması iyilik hâlimizi destekler. Bunun içinde bilinçli bir gayret gösterilmesi gerekir. Vücudumuzda ki doğal dengenin korunması ve iyilik hâlimizin desteklenmesi için;

Yeterli ve Dengeli Beslenin

Günlük hayatımızda, metabolizmamızın harcadığı enerjiye bağlı olarak almamız gereken bir kalori miktarı mevcuttur. Kalori ihtiyacımızın günlük olarak karşılanmasına yeterli beslenme denir. Dengeli beslenme ise, yeterli beslenmenin vücudun ihtiyacı olan tüm maddelerden yeterli miktarda alınmasına denir. Dengeli beslenmede kaloriyle beraber besinin niteliği de önemlidir. İhtiyaç harici aldığımız maddeler zaman geçtikçe çeşitli hastalıklara neden olacaktır.

Sağlıklı Beslenmek İçin:

- Çok şişman ya da aşırı zayıf değil, ideal vücut ağırlığında olun.
- Abur cuburla ve sürekli aynı yiyecek içeceklerle beslenmeyin.
- Katkı maddesi içeren yapay gıdalardan uzak durun.
- Enerji ve besin içeren yiyeceklerin her çeşidinden yeterli miktarlarda yiyin.
- Bir öğünde tıka basa yemek yerine, yiyeceklerinizi öğünlere bölün.
- Kaynağı ve üretim süreci belirsiz gıdalarla değil, hijyenik gıdalarla beslenin.
- Yiyeceklerinizi bilinçsizce değil; rengini, tazeliğini, tadını ve kokusunu değerlendirerek alın.
- Ambalajlı ürünleri gözü kapalı değil, etiketlerini okuyup inceleyerek alın.
- Herhangi bir kronik hastalığınız yoksa günde en az 2 litre su tüketmeye özen gösterin.

Kişisel Hijyeninize Özen Gösterin

Kişisel Bakıma Özen Göstermek İçin

- Yüz, ağız, göz ve kirpik; saç, kulak, boyun, el ve tırnaklarınızı temiz tutun.
- Beden, koltuk altı, genital bölge, ayak ve ayak tırnaklarınızı temiz tutun.
- Ağız ve diş, kulak, burun temizliğinize özen gösterin.
- Günlük bakımınızı ve banyonuzu yapın.
- Yaşadığınız çevreyi ve ortamı temiz tutun.
- Kişisel bakım aletlerinizi (diş fırçası, tırnak makası) kimseyle paylaşmayın, onları ortak yerlerde bırakmayın.
- Bulaşıcı hastalığı olanların eşyalarını kullanmayın.
- Lokanta vb. yerlerdeki çatal-kaşık temizliğini kontrol edin.
- Tuvaletleri temiz kullanın.

Hareketli Olun, Spor Yapın

Günlük yaşam içinde herkes az ya da çok fiziksel aktivitede bulunur ve enerji harcar. Ancak beslenmeyle aldığımız enerji gün içinde harcanandan fazlaysa bu fazla enerji vücut tarafından yağa dönüştürülerek depolanır. Bu yağ deposu da çeşitli hastalıklara davetiye çıkarır. Oysa düzenli fiziksel aktivite ve egzersizin, sağlıklı yaşama-ya doğrudan ve dolaylı birçok katkısı vardır.

Spor ve hareketliliğin faydaları;

- Kalp ve damar sağlığını iyileştirir.
- Dokuların daha iyi beslenmesini sağlar.
- Kandaki kolesterol ve şeker seviyesini düzenler.

- Vücudun görünümünü güzelleştirir.
- Beyne giden kanın dolaşımını ve hormonların salgılanmasını düzene sokar ve böylece düşünme, iletişim kurma, akılda tutma, yorumlama ve karar verme gibi entelektüel işlevleri iyileştirir.

İyi fiziksel aktivite için;

- Tempolu yürüyüşten daha şiddetli bir egzersiz türü uygulayacaksanız uzman yardımı almayı unutmayın.
- Yumuşak tabanlı spor ayakkabı, teri emen pamuklu atlet ve rahat eşofmanlarla egzersiz yapın.
- Egzersize başlamadan önce ısınma ve bitirdikten sonra soğuma hareketleri yapmayı ihmal etmeyin
- Beden sınırlarını zorlamadan egzersiz yapın. Kalp atışlarının rahatsız edecek derecede artması veya herhangi bir ağrı hissetmeniz durumunda egzersize ara verin.

Uykunuza Dikkat Edin

Sağlıklı bir hayat için uyku, yemek içmek kadar önemli bir ihtiyaçtır. Uyku sayesinde beden dinlenir, zihin yenilenir. Organlar kendini tamir eder. Çocuklar yeterli miktarda uyursa sağlıklı büyür; gençler, orta yaşlılar ve yaşlılar yeterli uykuyla sağlıklarını korurlar. Beynin içindeki bir bezden salgılanan ve melatonin adı verilen hormon uykuyu yönetir, düzenler, vücudun biyolojik saatini ayarlar. Bu hormon karanlıkta salınmaya başlar, ışıkla salınması azalır. Özellikle ani ve parlak ışık melatonin seviyesini azaltır!

Uyku ile İlgili Nelere Dikkat Edelim?

• Herkes için geçerli olan sabit bir uyku süresi yoktur. Bu süre kişiden kişiye, bünyeden bünyeye farklılık gösterebilir. Ancak insanların büyük bir bölümü için ortalama uyku süresi 6-8 saattir. Bununla beraber insan, hayatının farklı evrelerinde daha az veya daha çok uykuya ihtiyaç duyabilir.

• Gereğinden az veya çok uyumak sağlık açısından sakıncalıdır. Yaşam biçimi yeterli uykuya izin verecek şekilde planlanmalıdır. Uyku saatleri günlük işlere göre düzenlenebilir. Ancak ideal olanın gece uykusu olduğu unutulmamalıdır.

• Uyku ruh sağlığına dair bir göstergedir. Uykusuzluk bazı hastalıklara yol açabileceği gibi, bazı rahatsızlıkların belirtisi de olabilir. Ayrıca burun tıkanıklığı ve aşırı şişmanlık gibi fiziksel etkenler de uykusuzluk sebebi olabilir. Uyuyamayan veya uyuduğu hâlde dinlenemeden uyananların hekime başvurmaları gerekir.

• Her yaşta insanda uyku bozukluğu görülebilir. Uyku bozukluğu sadece gece boyunca uykusuz kalmak değildir. Aynı zamanda uykunun kalitesinin bozulmasıdır.

• Vücudun asıl ihtiyacı uzun süre uyumak değil, derin ve dinlendirici bir uykudur.

Kaliteli Bir Uyku İçin;

- Akşamları hafif yemekler tercih edin.
- Uykudan kısa süre önce ağır yemekler yemeyin.
- Kahve ve kafeinli içecekleri çok tüketmeyin, özellikle uyku saatine yakın zamanlarda bu tür içecekleri içmemeye dikkat edin.

• Hareketsiz kalmayın, gün içinde olabildiğince hareketli olmaya çalışın.

• Işık açıkken uyumaya çalışmayın, uyumak için mümkün olduğunca karanlık bir ortam oluşturun.

• Uygun bir yatak ve yastık seçtiğinizden emin olun.

• Gece geç saatlere kadar beklemeyin, çok geç olmadan yatın.

• Uyandıktan sonra tekrar uyumaya çalışmayın, uyandıysanız uykunuzu almışsınız demektir, hemen kalkın.

• Sabah erken kalkın.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SEÇMEYİ DÜŞÜNDÜĞÜM MESLEK KİŞİSEL ÖZELLİĞİME UYGUN MU?

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kendi özellikleriyle kariyer kararlarını ilişkilendirir./22.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilerin kişilik özellikleri ile meslekler arasında bağ kurmalarını kolaylaştırmak amacıyla Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, meslek ile kişilik özellikleri arasında önemli bir ilişki vardır. Kariyerinizle ilgili seçmek istediğiniz mesleğin kendinize ne kadar uygun olup olmadığını bilmek, kendi kişisel özelliklerinizi tanımaktan geçer. Örneğin doktor olmak isteyen birinin soğukkanlı ve gerçekçi olması; avukat olmak isteyen birinin ikna gücü yüksek ve dışa dönük olması; psikolog olmak isteyen birisinin ise dinleyebilme yetisinin gelişmiş, sabırlı ve empatik olması gerekmektedir. Bugün kişisel özelliklerinizle kariyer kararlarınızı doğru ilişkilendirmenize yönelik bir etkinlik yapacağız. Bunun için Çalışma Yaprağı-1'de belirtilen kişilik özellikleri ile meslekler arasındaki bağı incelemenizi istiyorum."</i> Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i inceledikten sonra kendi kişilik özelliklerini Çalışma Yaprağı-1'in boş sayfasına yazmaları istenir. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-2 dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmaları için 15 dakika süre verilir: <i>"Çalışma Yaprağı-2'de bir daire ve bu dairenin etrafında kareler görüyorsunuz. Sizden istediğim dairenin içine seçmeyi düşündüğünüz mesleği/meslekleri yazın. Karelerin içine ise Çalışma Yaprağı-1'den faydalanarak bu mesleğin/mesleklerin gerektirdiği kişisel özellikleri yazın."</i> Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'yi doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları sağlanır. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci devam ettirilir: <ul style="list-style-type: none"> Kişilik özelliklerinize uygun olabilecek başka hangi meslekler olabilir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kişilik özelliklerinize uygun olmayan meslekler hangileri olabilir?
- Kişisel özelliklerinize uymayan bir mesleği seçmek sizi nasıl etkiler?
- Kişilik özelliklerimizle kariyer kararlarımızın uyumlu olması neden önemlidir?

6. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili çocuklar, bu etkinliğimizde her mesleğin kendine özgü bazı kişilik özellikleri gerektirdiğini gördük. Kişilik özelliklerinizin farkına vardığınızda kariyer seçimlerinizi sağlıklı yapmış olursunuz. Böylece ileride seçtiğiniz mesleği yaparken de severek yaparsınız.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2’yi evlerinde pano, duvar vb. yerlere asmaları ve ilerleyen zamanlarda kendilerinde fark ettikleri kişisel özellikleri yazmaları istenebilir. Bu kişisel özellikleri karşılayabilecek yeni meslekler keşfettiklerinde bunu eklemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağındaki görseller ve yazılar büyütülerek, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokümanal özellikler eklenerek materyal görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
3. Öğrencilere etkinliği tamamlamaları için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Orhan KÜTÜKOĞLU

Çalışma Yaprağı 1

HOLLAND'IN 6 KİŞİLİK TİPİ

KİŞİLİK TİPİ	BELİRGİN ÖZELLİKLERİ	BASKIN TALEPLER/ ETKİNLİKLER	TİPİK MESLEKLER
GERÇEKÇİ	Sabırlı ve hoşgörülü, pratik, maddeci, erkeksi, anti sosyal, uyumlu, içten, doğal, sabırlı, iç görüleri ve başarıma güdüleri fazla	*Kas etkinliği, motor koordinasyonu gerektiren işler *Açık havadaki işler, mekanik, sistematik çalışmalar *Nesneler, eşyalar, makineler ve hayvanlarla ilgili etkinlikler	Otomobil tamircisi-her çeşit araç teknisyeni, elektrikçi, mühendis, ziraat ile ilgili meslekler, beden eğitimi öğretmeni
ARAŞTIRICI	Entelektüel, analitik düşünce yapısına sahip, rasyonel, eleştirel, titiz, sabırlı, yöntemci, bağımsız, popüler olmaktan hoşlanmayan	*Analitik gözlem yapma *Sistematik deneysel çalışma *Fiziksel, biyolojik ve kültürel olguları araştırma	Biyolog, genetikçi, matematikçi, kimyager, fizikçi, astronot, antropolog, tıp teknisyeni
ARTİSTİK	Heyecan ve coşkuları dengesiz, hayalci, fevri, karmaşık, sezgileri güçlü, bağımsız, duygusal, uyumlu olmayan, duyarlı ve etkileyici	*Estetik faaliyetler yapma *Tutkulu, bağımsız, sistematik olmayan aktiviteler *Sanatsal etkinlik ve ürünler yaratma *Bağımsız yaratıcı çalışmalar	Yazar, ressam, aktör, tiyatro sanatçısı, müzisyen, kompozitör, dekoratör ve mimar
SOSYAL	Yardımcı, sorumluluk sahibi, sosyal iş birliğine yatkın, empatik, arkadaş canlısı, içten, sabırlı, nazik, anlayışlı	*İnsanlarla birlikteliği saptayan aktiviteler *Başkalarını eğiterek geliştirmek, yardım etmek *Başkalarını ikna etme, yönlendirme	Sosyal hizmet uzmanı, rehabilitasyon danışmanı, psikolog, psikolojik danışman, halkla ilişkiler uzmanı, üniversite öğretim üyesi, öğretmen
GİRİŞİMCİ	Dışa dönük, enerjik, kendine güvenli, atılgan, fevri, ikna yeteneği yüksek, sabırsız, meraklı, maceracı, iyimser, sosyal, konuşkan	*Başkalarını ikna etmeye yönelik faaliyetler *Sosyal eğlendirici etkinlikler *Organize edilmiş çalışmalar	Satıcı, pazarlamacı, komisyoncu, menajer, politikacı, avukat
GELENEKSEL	Dikkatli, titiz, itaatkâr, tutarlı, esnek olmayan, düzenli, sabırlı, vicdanlı, öz denetimli, hayal gücünden yoksun, dengeli	*Sistemli kurallara bağlı aktiviteler *Nesnelerle ilgili sistematik çalışmalar *Kayıt tutma, hesaplama, kontrol işlemleri, veri işleme makineleri kullanma	Banka veznedarı, kütüphaneci, daktilograf, postacı, muhasebeci, kitapçı, finans elemanı

KAYNAK:

Prof. Dr. Binnur YEŞİLYAPRAK Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Kuramdan Uygulamaya-201

Çalışma Yaprağı 2

Bu mesleğin gerektirdiği kişisel özellikler

Bu mesleğin gerektirdiği kişisel özellikler

Seçmek İstediğim Meslek/
Meslekler

Bu mesleğin gerektirdiği kişisel özellikler

Bu mesleğin gerektirdiği kişisel özellikler

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SİBER ZORBALIĞIN FARKINA VAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Siber zorbalığın yaşamındaki etkilerini fark eder./23.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. 14 adet A4 kâğıt
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu fotokopi çektilir ya da dijital ortamda yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-3 1 adet çoğaltılır ve etkinlik öncesinde ilgili yerlerden kesilerek hazır hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: <i>"Değerli gençler, bugün sizinle siber zorbalığın yaşamımızdaki etkileri üzerine bir etkinlik gerçekleştireceğiz. İnternet temelli iletişim araçlarının kullanımının yaygınlaşması hayatımızda birçok alanda kolaylık sağlamıştır. Ancak bu iletişim araçları kolaylığın yanı sıra problemleri de beraberinde getirmiştir. Sizce ne gibi problemleri beraberinde getirmiş olabilir? Siber zorbalık nedir?"</i> Cevaplar alındıktan sonra siber zorbalığın tanımı yapılır: <i>"Siber Zorbalık: Bilgisayar, cep telefonu ve diğer teknolojik temelli araçları kasıtlı ve tekrarlı bir biçimde kullanarak başkalarına zarar vermektir (Hinduja ve Patchin, 2015). Karşılaştığımız veya karşılaşılabileceğimiz siber zorbalık eylemlerinin tümü kendi içinde farklılıklar göstermektedir. Siber zorbalığın ne olduğunu, etkilerini anlamak ve korunmak için sorunun çeşitlerini bilmamızda fayda vardır."</i> Etkinlik Bilgi Notunda verilen siber zorbalık türleri öğrencilere açıklanır. Daha sonra sınıf yedi gruba ayrılır. Her grubun kendine isim vermesi istenir. Her gruba A4 kâğıt dağıtılarak grup isimlerini yazmaları istenir. Bu sırada uygulayıcı tarafından daha önceden Çalışma Yaprağı-1'de verilen siber zorbalık türleri kesilerek hazırlanan küçük kâğıtlar her gruba bir tane olacak şekilde dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Hepinizden elinizdeki siber zorbalık türünün olası etkilerini anlatan bir kısa hikâyeye yazmanızı istiyorum. Hikâyeye yazarken önce mekân, kişi, zaman ve olay yapısını belirleyerek yazmaya başlamanız çalışmanızı kolaylaştıracaktır. Süreniz 10 dakikadır."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Uygulayıcı tarafından “Sizlerden şimdi siber zorbalığın etkilerini anlatan hikâyelerinize vurgulayıcı bir slogan oluşturmanızı istiyorum.” açıklaması yapılarak gruplara A4 kâğıdı dağıtılır.
6. Çalışmalar tamamlandıktan sonra, grup sözcüleri tarafından hikâyeler ve sloganlar sınıfla paylaşılır.
7. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
 - Yakın bir zamanda çevrenizde bu hikâyelere benzer sorun yaşayan tanıdıklarınız oldu mu? Neler yaptılar?
 - Dinlediğiniz hikâyelere benzer olaylarla karşılaştınız mı? Bu olaylar yaşamınızı nasıl etkiledi? (Öğrencilere yardımcı olması için bu başlıklar sorulabilir: Aile ilişkileri, okul başarısı, arkadaş ilişkileri ve kendinize yönelik duygu/düşünce ve davranışlarınız vb.)
 - Siz dinlediğiniz hikâyelere benzer olaylarla karşılaştaysanız neler yaptınız, neler hissederdiniz?
8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Değerli gençler; siber zorbalıkla ilgili yaşanan deneyimlerin yol açtığı stres, korku ve hayal kırıklıklarının ciddi akademik, psikososyal ve yaşamsal problemlere sebep olabileceğini gördük. Yaşadığınız hayal kırıklığı, endişe, kızgınlık, kendini üzgün hissetme gibi duygular okul yaşamınızı, arkadaş ve aile ilişkilerinizi de etkileyebilmektedir. Güvenli internet kullanımı konusunda bilgi sahibi olmak, siber zorbalığa maruz kalma riskini azaltacaktır. Ayrıca öğrencilere; siber zorbalığın yasal olarak suç olduğu, savcılığa suç duyurusunda bulunulması gerektiği, bu tür davranışla karşılaştıklarında ailelerinden ve okul rehberlik ve psikolojik danışma servisinde yardım alınması gerektiği hatırlatılır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Yazılan hikâyeler ve sloganlar eşleştirilerek sınıf panosuna asılır.
2. Öğrencilerden haftaya siber zorbalığın etkilerini ve yazdıkları sloganları içeren poster hazırlamaları istenebilir.
3. Etkinlik sonunda EBA’dan “İnterneti Güvenli Kullanın” videosu izletilebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Yapılan açıklamalar ve verilen yönergelerde kullanılan dil; kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (psikososyal vs.) temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
 3. Hikâye yazarken ve slogan oluştururken öğretmen gruplara rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Handan AKKAYA

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

SİBER ZORBALIK TÜRLERİ

Siber zorbalık, eylemin yapılış amacını dikkate alınarak yedi farklı kategoriye ayrılır. Bunlar aşağıda açıklanmıştır.

1. Çevrim İçi Kavga: Kaba ve öfkeli bir dil kullanarak çevrim içi kavga etmek olarak tanımlanmıştır. Çevrim içi kavgalar hakaret, tehdit, kaba bir dil ve saldırganca tutum içerir. Bu tarz siber zorbalık olayları genellikle çevrim içi oyunlarda, forumlarda, bir haberin altındaki yorumlarda veya sohbet odalarında meydana gelmektedir (Willard, 2007; Kowalski, Limber, ve Agaston, 2008, s.62; Hinduja ve Patchin, 2015).

2. Zarar Verme: Sürekli olarak edepsiz ve hakaret içeren mesajlar göndermek şeklinde tanımlanmıştır. En önemli noktalardan birisi "süreklilik" göstermesidir. Çevrim içi kavgadan farkı ise daha uzun süreli olmasıdır. Genellikle kişisel iletişim kanalları/araçları (elektronik posta, anlık mesajlaşma, metin mesajı vb.) kullanılarak yapılır (Willard, 2007; Özer, 2016).

3. Kötüleme, İftira Atma: Biri ile internet ortamında dalga geçmek, aşağılamak, itibarına ve arkadaşlık ilişkilerine zarar vermek için o kişi hakkında dedikodu yayma, paylaşım yapmak olarak tanımlanmıştır. Mağdur genellikle yapılan paylaşımı doğrudan görmez. Ayrıca sıklıkla öğrenciler tarafından okul personeline ve arkadaşlarına karşı kullanılabilir (Willard, 2007, s.7-8).

4. Başka Bir Kimliğe Bürünme: Kendi kimliğini gizleyerek başka birine zarar verecek şekilde paylaşımında bulunmak şeklinde tanımlanmıştır. Bu siber zorbalık türünde amaç mağdurun saygınlığını zedeleyerek arkadaşlık ilişkilerini bozmak, onu sıkıntıya sokmaktır (Özer, 2016). Siber zorbalığın bu türü mağdurun kişisel internet sayfası, blogu ya da profili kullanılarak gerçekleştirilebilir. Zorba mağdurun hesabını kullanarak onun ağzından başka birine tehditkâr bir mesaj gönderebilir.

5. Kandırma: Birine ait bir sırrı veya onun hakkında utandıracak bir bilgiyi, görüntüyü çevrim içi ortamda paylaşmak olarak tanımlanmıştır. Zorba, bu bilgileri veya görüntüleri açığa çıkarmak için o kişiye arkadaşça yaklaşır ve elde edilen özel bilgileri internet ortamında yayar (Hinduja ve Patchin, 2015). Bu siber zorbalık türü intikam almak veya birini tehdit etmek amacıyla yapılabilir. Ayrıca birine ait kişisel mesajları okumak da bu kategori içinde değerlendirilebilir (Willard, 2007, s.9).

6. Dışlama: Birini kasıtlı bir biçimde acımasızca çevrim içi bir gruptan dışlamak veya gruba almamak olarak tanımlanmıştır. Dışlama herhangi bir çevrim içi oyun, blog ya da şifre korumalı iletişim ortamında meydana gelebilir. Dışlama mağdur üzerinde yoğun bir duygusal etkiye neden olabilir (Kowalski vd., 2008, s.65).

7. Siber Taciz: Birini tekrarlı olarak yoğun tehdit ve korku içeren bir biçimde kasıtlı olarak taciz etmek olarak tanımlanmıştır.

KAYNAK:

- Korkmaz, K. (2018) Bilişsel Davranışçı Temelli Siber Zorbalık Önleme Programının Etkisi. Yüksek Lisans Tezinden alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 1

ÇEVİRİM İÇİ KAVGA

ZARAR VERME

KÖTÜLEME, İFTİRA ATMA

BAŞKA BİR KİMLİĞE BÜRÜNME

KANDIRMA

DIŞLAMA

SİBER TACİZ

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

YOL HARİTAM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Zorbalıkla baş etme yollarını kullanır./24.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı, Çalışma Yaprağı-1'in çıktısını almalıdır. Bu yaprakları formuna uygun olarak keserek etkinliğe hazırlamalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili arkadaşlar, daha önceki derslerimizde zorbalık ve türlerine dair bazı çalışmalarımız olmuştu. Bugün de sizlerle 'Zorbalıkla karşılaştığımızda neler yapabiliriz, zorbalıkla nasıl baş ederiz?' konusu üzerine bir etkinlik yapacağız." Öğrenciler 5 gruba ayrılır. Hazırlanan örnek hikâyeler gruplara dağıtılır ve şu açıklama yapılır: "Arkadaşlar, sizlere dağıttığım örnek hikâyeleri grup olarak okuyarak üzerine düşünmenizi istiyorum. Sizler böyle bir durumla karşılaştığınızda neler yaparsınız, nasıl mücadele edersiniz? Grup olarak bir yol haritası hazırlamanızı istiyorum. Bunun için 5 dakikalık süremiz olacak. 5 dakikalık süremiz başlamıştır." 5 dakikalık süre dolduktan sonra şu açıklamayla etkinliğe devam edilir: "Süremiz bitmiştir. Çalışmalarımızı tamamlayalım. Sizlerden bir grup sözcüsü seçmenizi istiyorum. Grup sözcüleri hazırlanan yol haritalarını sınıfa sunacaktır. Hazır olan grubu tahtaya alalım. Kim başlamak ister?" Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra her grubun sözcüsünden önce örnek hikâyeyi, ardından grupça hazırladıkları yol haritasını sınıfa sunması istenir. Ardından, örnek hikâye ve sunulan yol haritasıyla ilgili diğer öğrencilerden de görüşler alınır. Bu işlemler tüm örnek hikâyelerle ilgili olarak tekrarlanır. Etkinlik Bilgi Notu okunarak öğrencilerin cevaplarının eksiklikleri giderilir ve konu bütünleyici olarak özetlenir. Sonra aşağıdaki sorularla sürece devam edilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bugün ele alınan baş etme yollarını kullanmak için ihtiyaç hissettiğiniz zamanlar oldu mu? Siz bu durumlarla nasıl baş ettiniz?
- Bu baş etme yollarından hangilerini kullanmak size daha zor gelir? Nedenini açıklar mısınız?
- Bu baş etme yollarını kullandığınız deneyimleriniz oldu mu? Oldu ise kullandığınız baş etme yollarını etkililiğini değerlendirir misiniz?

7. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Yerkürede hava koşulları; güneşli, serin, bulutlu, yağmurlu, karlı, fırtınalı şeklinde değişkenlik gösterebiliyor. Bu hava koşullarından bazıları istediğimiz hava durumu olsa da bazıları istemediğimiz hava durumları olabiliyor. Günlük hayatta istemediğimiz hava durumlarıyla karşılaştığımız gibi hikâyelerde yaşananlara benzer, istemediğimiz olay ve durumlarla da karşılaşabiliyoruz. Sevgili arkadaşlar, soğuk havalarda zarar görmemek ve kendimizi korumak için sıkı giyiniyorsunuz. Zorbalığa karşı da bu yöntem ve becerileri kendinizi korumak için edinebilirsiniz. Günlük hayatta karşılaşılabileceğiniz zorbalık durumlarında sizler de bu yöntemleri kullanabilirsiniz. Çevrenizde zorbalık davranışlarına maruz kalan kalan arkadaşlarınız varsa onlara da bu yolları anlatarak yardımcı olabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden etkinlikte ele alınan baş etme yöntemlerini arkadaşları, kardeşleri, kuzenleri ile paylaşmaları ve zorbalıkla baş etme konusunda onların da bilinçlenmelerini sağlamaları istenebilir.
2. Öğrencilerden zorbalık durumuyla karşılaştıklarında etkinlikte ele alınan baş etme yöntemlerini kullanmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrenciler arasında Çalışma Yaprağı-1'deki hikâyelerde geçen isimlerle aynı ismi taşıyan öğrenci varsa hikâyedeki isimleri değiştiriniz.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Öğretmen zorbalık davranışlarını durdurma yollarını anlatırken bireysel olarak ya da gönüllü öğrencilerle rol yapıp model olarak etkinlik sürecini farklılaştırabilir.
 3. Uzun ya da zor anlaşılır olma durumlarına göre örnek hikâyeler gruplara dağıtılırken, grupların özellikleri göz önünde tutularak etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mehmet METİN

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Hikâye-1

9. sınıf öğrencisi Ataberk, lise hayatına yeni başlayacaktı. Okulu ilçe merkezindeydi. Ataberk ise köyde yaşıyordu ve ilköğretimini köy okulunda tamamlamıştı. İlk defa bu denli uzun süre köyden uzaklaşıyordu. Şehirdeki yaşlıları ile birlikte eğitim hayatına başlayacaktı. Lise yaşamı başladıktan bir süre sonra Ataberk yeni okuluna, sınıfına, arkadaşlarına uyum sağlamakta zorluklar yaşıyordu. Öyle ki köyden geldiği için hiç arkadaşı yoktu. Ataberk'in diğer sınıf arkadaşları; mahalleden, önceki okullarından birbirlerini tanıyorlardı ve arkadaşlıklar. Ataberk derslere girip çıkıyor, ders aralarında ise çoğunlukla kendi hâlinde takılıyordu, zaman zaman ders aralarında, sınıf arkadaşlarının bir araya gelerek konuştukları, sohbet ettikleri ortama girmeye çalışıyordu. Bir süre sonra Ataberk'in sınıf arkadaşları Can, Yunus ve Atınç; Ataberk yanlarından geçerken Ataberk'in dış görünüşüyle, yürüyüşüyle, hâl ve hareketleri ile alay ediyorlar ve ona gülüyorlardı, kendi aralarında yüksek sesle Ataberk'in hoşuna gitmeyecek şeyler söylüyorlardı. Ataberk çoğunlukla sadece gülmeleri duyuyor, söylenenleri pek anlayamıyordu, ancak kendisiyle ilgili hoş şeyler olmadığını duyuyordu. Ataberk gülen arkadaşlarının yanına gittiğinde, kendisine yönelik çeşitli şakalarla karşılaşılıyor ama bu şakalara anlam veremiyordu. Ataberk hem onlarla arkadaş olmak istiyor hem de bu şakalardan dolayı üzülüyordu, bu şakaların kendisine yapılmasını istemiyordu. Öyle ki Ataberk, sınıf arkadaşlarının bu şakalarından hoşlanmadığını, kendisine yapılmasını istemediğini ifade ettiğinde tartışma çıkıyor ve arkadaşları tarafından tartaklanıyordu. Tüm bu olanlara rağmen Ataberk'in arkadaşları Can, Yunus ve Atınç aynı davranışları ve şakaları yapmaya devam ediyorlardı. Bir süre sonra Ataberk kimseyle konuşmamaya başlamıştı.

Örnek Hikâye-2

Elif Naz, 9. sınıfın ikinci dönemi şimdiki okuluna nakil olmuştu. Elif Naz, sınıf arkadaşları ile arkadaş olmak istiyordu. Lakin Canan, Merve ve Sibel Elif Naz'ın selamlarını almıyor, onu tersliyorlardı. Bir süre sonra Canan, Merve ve Sibel Elif Naz'la arkadaş olan sınıf arkadaşlarının yanlarına gidip 'Onunla arkadaş olmayın, yoksa sizi pişman ederiz.' şeklinde cümleler kuruyorlardı. Bu cümleleri ciddiye almayan Zeynep, Elif Naz'la arkadaş olmaya devam atmıştı. Canan, Merve ve Sibel, koridorda karşılaştıkları Zeynep'in yanından geçerken Sibel, Zeynep'e omuz atmıştır. Sonrasında çıkan tartışmada Canan, Merve ve Sibel Zeynep'in saçını çekmişler, yüzünü tırmalamışlar ve ona tokat atmışlardı. Bu olaydan sonra Elif Naz sınıf arkadaşlarıyla konuşmaya gitmiş ve Canan, Merve ve Sibel'e neden böyle yaptıklarını sormuştu. Bunun üzerine Canan, Merve ve Sibel 'Sen bize bağıramazsın!' diyerek Elif Naz'ın üzerine yürümüşler, saçını çekip yere düşmesine sebep olmuşlardır ve sonrasında Elif Naz'a tekme atmışlardı.

Örnek Hikâye-3

Kenan, çeşitli sebeplerden dolayı obezite ile mücadele ediyordu, beden eğitimi derslerinde zorlanıyordu. Kilolarından kurtulmaya çalışıyor ama çok başarılı olamıyordu. Lise yaşamında Kenan'ın kiloları iyice sorun olma-ya başlamıştı. Çünkü Kenan'a üst sınıflar 'kamyon' diyerek dalga geçmeye başlamışlardı. Kenan bu durumdan rahatsızdı. Tepkisini veriyor, onlara durumu açıklıyordu ama üst sınıftaki arkadaşları Kenan'ı gördükleri anda 'kamyon' demeye devam ediyorlardı. Bir süre sonra bu durumdan çok rahatsız olan Kenan okula gelmek istemiyordu.

Örnek Hikâye-4

Emre ilk sınavlarından kötü not almıştı. Buna rağmen derslerle ilgilenmiyor, ders dışı faaliyetlerle fazla zaman geçiriyordu. İkinci sınav tarihleri belli olmaya başlamıştı. Emre sınıfta kalmak istemiyor ve ders notlarını yükseltmeyi hedefliyordu. Emre'nin sınıf ve sıra arkadaşı Neriman'la arası iyiydi. Neriman'ın sınıfta pek arkadaşı yoktu. Emre'yle sıra arkadaşı olduğu için iyi anlaşıyordu. Neriman derslerinde başarılı bir öğrenciydi. Emre sınav günü sınavlara çalışmadan okula gelmişti. Kopya hazırlamıştı, ancak tek başına kopya çekmekten korkuyordu ve başaramayacağını düşünüyordu. Emre sıra arkadaşı Neriman'dan yardım istedi. Neriman kopya vermeyeceğini ve bu konuda yardım etmeyeceğini söyledi. Bunun üzerine Emre Neriman'a 'Kalk buradan, yanımda oturma, benim ile konuşma.' gibi cümleler kurdu ve 'Benle sınavda kâğıdını değişmezsen bir daha senle konuşmam.' diye Neriman'ı zorladı. Sınav anında Neriman, kendi önündeki kâğıdı doldurduktan sonra istemeyerek Emre'ye uzattı. Neriman kâğıdı Emre'ye verirken öğretmenleri durumu fark etmiş ve her ikisinin de kâğıdını aldı. Sınavdan sonra Emre, Neriman'a 'Sınav öncesinde konuştuklarımızı hocaya söylersen seni mahvederim, herkesle aranı bozarım.' diyerek Neriman'ı yalan söylemeye zorladı.

Örnek Hikâye-5

Güney, sınıf arkadaşlarıyla arası iyi olan bir öğrenciydi. Lakin Güney'in de arkadaşlık kuramadığı kişiler vardı. Güney aynı sınıfta olduğu Sumru ile arkadaş olmak istiyor ama Sumru, Güney'den uzak duruyordu. Güney bir süre sonra bu durumdan rahatsız oldu. Bir hafta sonu tatilinden dönüşte, Sumru karşılaştığı her arkadaşı tarafından 'Neredeydin, neden böyle bir şey yaptın?' benzeri sorularla karşılaştı. Duruma anlam veremeyen Sumru arkadaşlarıyla konuştuğunda okulda kendisiyle ilgili bazı söylentiler yayıldığını fark etti. Güney, Sumru'nun yanına gelerek 'Benim ile arkadaş olmazsan, daha neler yaparım sana, ne söylentiler çıkarırım.' diyerek arkadaş olma yönündeki ısrarlarını sürdürdü.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Zorbalık Davranışlarını Durdurma Yolları

Zorbalık davranışına maruz kalanlar için:

Her şeyden önce bu davranışların sizin hatanız olmadığı, böyle bir davranış kimsenin hak etmediğini ve bunların sadece sizin başınıza gelmediğini aklınızdan çıkarmayın. Dolayısıyla yardım aramaktan utanmayın, çekinmeyin, korkmayın.

Güvendiğiniz birisine neler yaşadığınızı anlatın. Bu kişi rehber öğretmeniniz, anneniz, babanız, öğretmeniniz, müdürünüz ya da sizden büyük sınıflarda olan başka bir öğrenci olabilir.

Eğer bu kişi size yardım edemezse ya da bir şey yapamazsa güvenebileceğiniz başka birini bulun. Yardım alana kadar pes etmeyin.

Beden duruşunuzu değiştirin. Sırtınız ve başınızı dik tutun. Korktuğunuzu, alt üst olduğunuzu karşıdaki kişiye belli etmemeye çalışın. Eğer zorbalık yapan çocuk korktuğunuzu anlarsa daha da üstünüze gelebilir.

Eğer sözlü olarak sizi taciz ediyorsa hiç cevap vermeyin, kafanızı çevirin ya da uzaklaşın. Bir müddet sonra sıkılıp bırakacaktır.

Eğer fiziksel güç ya da şiddet kullanmaya kalktıysa hemen oradan uzaklaşmaya çalışın ve güvenli bir yere gidin.

Zorbalık davranışları genellikle تنها yerlerde olur. Öğretmenlerin sizi göremeyecekleri, yardım isteyemeyeceğiniz yerlerde yalnız gezmeyin.

Kendinizi güvende hissettirebilecek bir arkadaş grubu edinmeye çalışın.

Zorbalık davranışına şahit olursanız:

Arkadaşlarınızla birlikte zorbalık yapan çocuğu nazikçe uyarın ve bu davranışların karşıdaki kişiyi çok incitebileceğini söyleyin.

Böyle davranışlara şahit olduğunuzda zorbalık yapan çocuğu cesaretlendirecek davranışlarda bulunmayın. Yaptıklarına gülmeyin, tezahürat yapmayın, alkışlamayın.

Böyle bir durumda hemen öğretmenlerinizden birine haber verin.

Zorbalığa maruz kalan kişiyle arkadaş olun, onu grubunuza alın.

Zorbalık yapan çocuklarla da arkadaş olabilir; ona doğru davranışlarda bulunmayı öğretebilirsiniz.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ARKADAŞIM MISIN?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sanal arkadaşlığı arkadaşlık ilişkileri kapsamında sorgular./25.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik öncesinde Etkinlik Bilgi Notu incelenmelidir. 2. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik başlatılır: "Sevgili gençler, biz insanlar hayatta kalmak için birbirimize tarih boyunca ihtiyaç duymuşuzdur. Birbirimizle hep iş birliği yapmak ve dayanışma hâlinde olmak zorundayız. Birbirimize olan bu ihtiyaçlarımız sadece fizyolojik değildir. Hepimiz zaman zaman sevinçlerimizi, acılarımızı paylaşmak isteriz. Bunu da arkadaşlık ilişkilerimizle gerçekleştiririz. Bugün etkinliğimizde sanal arkadaşlıklarımızı değerlendireceğiz." 2. Öğrencilere arkadaşlık kavramının kendilerine neler hatırlattığı, arkadaşlığın özellikleri sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 3. Sanal arkadaşlık kavramı ise "Günümüzde teknolojinin etkilerini arkadaşlık kavramında da görüyoruz. Sanal arkadaşlık internet ortamında gelişen ilişkidir." şeklinde öğrencilere açıklanır. 4. Aşağıdaki yönerge öğrencilere okunur: "Arkadaşlar şimdi sizlere insanların sanal arkadaşlık deneyimlerini okuyacağım." 5. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere uygulayıcı tarafından okunur. 6. Öğrencilere iki deneyim hakkındaki fikirleri sorulur. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. 7. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: "Sevgili arkadaşlar, şimdi ise sanal arkadaşlıklarınızı düşünmenizi ve bunları güvenilirlik, iletişim ve ihtiyaçlarınız kapsamında değerlendirmenizi istiyorum. Ardından günlük hayattan örneklerimizi paylaşarak Çalışma Yaprağı-2'yi dolduralım."

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

8. Gönüllü öğrencilerden alınan cevaplar değerlendirilip öğrenciler tarafından Çalışma Yaprağı-2 doldurulurken uygulayıcı tarafından da tahtaya yazılır.
9. Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak eksik kalan maddelerin tamamlanması sağlanır.
10. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:
 - Sanal arkadaşınız var mı? Sanal arkadaşı olanlar için hangi ihtiyaçla sanal arkadaşlığı tercih ettiniz?
 - Sanal arkadaşlıklarınızda nelere dikkat edersiniz?
 - Sanal arkadaşlıkta karşıdaki kişinin güvenilir olduğunu nasıl anlarsınız?
 - Sanal arkadaşlık, arkadaşlıktan beklentilerinizin ne kadarını karşılıyor?
11. Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır.
12. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün birlikte insan olarak en büyük ihtiyaçlarımızdan birinden; arkadaşlıktan ve sanal arkadaşlıktan bahsettik. Teknolojinin her alana etkisi olduğu gibi arkadaşlıklarımıza da etkisi olduğunu biliyoruz. Yüz yüze arkadaşlık ilişkilerimizde dikkat ettiğimiz hususlar gibi sanal arkadaşlıkta da bu arkadaşlığın bize etkilerini değerlendirmek önemlidir. Sanal arkadaşlıkta yüz yüze arkadaşlıktan farklı olarak anonimliğin getirdiği bilinmezlik nedeniyle güven konusunda daha temkinli davranmak, kendimizi ve ilişkilerimizi korumak adına önemlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden temel psikolojik ihtiyaçlar kapsamında (ait olma, eğlence, başarıma/güç, özgürlük) sanal arkadaşlıklarını değerlendirmeye münazara planlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin zorlandığı noktalarda Etkinlik Bilgi Notu-1 yardımıyla öğrencilere ipuçları verilerek yardım edilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması sırasında yazılması gereken madde sayısı sınırlandırılarak etkinlik basitleştirilebilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen bireysel geri bildirimler sunarak destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gizem TAVLAN

Çalışma Yaprağı 1

SANAL ARKADAŞLIKLAR VE SONUÇLARI

“25 sene yurt dışında yaşadım. Aldığım tazminat birikimlerimi ülkemde değerlendirmek istiyordum. Aklıma yakınlarımdan yardım almak yerine sosyal medyadan uzun zamandır tanıştığım kişiden yardım talebinde bulunmak geldi. Onunla sadece sosyal medyada görüşüyorduk. Bana karşı oldukça ilgili idi. Beni sahipleniyordu. Bu yakın ve sıcak ilgisi beni duygusal olarak da ona bağlamıştı. Güvenmiştim. Bir gün kendisine birikimlerimi değerlendirmek istediğimi söyledim. Kabul etti. Tanıdığı emlakçı olduğunu ve daha ucuza bir konut alabileceğimi belirtti. Bana birçok satılık evin fotoğraflarını gönderdi. Banka EFT havale sistemiyle 300 bin TL gönderdim. Tapu işlemleri için de tekrardan 10 bin TL havale yaptım. Evraklarım elimde. İstanbul’a gelerek kendisiyle görüşmek istedim. Gaziantep’e gittiğini ve hastası olduğunu söyledi. Bir hafta sonra tekrar aradığımda kendisine ulaşamadım. Belirttiği emlakçıya gittim. Böyle bir satışın olmadığını anlattı. Bana gönderdiği dekont da sahte imiş. Yıllardır biriktirdiğim emeklerimin yok olmasına sebep olan şahıstan davacı ve şikayetçiyim.”¹

“Sosyal medya hesabı üzerinden bir kitap okuma grubuna üye olmuşum. Birlikte kitaplar okuyor sonra da değerlendirme yapıyorduk. Yorumlamalardan sonra gruptan bir kişi özelden yazmaya başladı ve biz kitap hakkında özelden konuşmaya devam ettik. Aramızda özelden konuşmalarımız devam ederken aynı ilin farklı ilçelerinde yaşadığımızı, yakın yaşlarda olduğumuzu öğrendik. Artık kitaplar dışında da sohbet etmeye başladık ve bir gün arkadaşım bizim ilçemize geleceğini söyledi. Buluşmaya karar verdik. Uzun bir süredir konuştuğumuz, sesini duyduğum, kendisini tanıdığım ve güvenilir olduğuna inandığım için buluşmaya gittim. Sanalda başlayan arkadaşlığımız böylece yüz yüze görüşmelerle de devam etti.”²

¹ <https://www.aa.com.tr/tr/bilim-teknoloji/sanal-ortamda-kadinklara-ask-tuzagi/1543045> adresinden elde edildi ve düzenlendi.

² RÖportaja elde edilmiştir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

ARKADAŞIM MISIN?

ARKADAŞLIĞIN ÖZELLİKLERİ

- Arkadaşı için iyi niyetler besleme ve en iyi olanı isteme
- Sempatik olma ve empati yapabilme
- Arkadaşına gerçekleri söylemenin çok zor olduğu zamanlarda bile dürüst olma ve yaptığı benzer hatalarına karşı uyarma
- Karşılıklı saygı ve anlayış
- Arkadaşlığın temeli, iki birey arasındaki dayanışmaya bağlı olma
- Bir arkadaşlığın oluşabilmesi için belirli süreli bir etkileşimin olması

SANAL ARKADAŞLIK: İnternet ortamında gelişen ilişkidir.

ARTI YANLARI

- Sosyal destek,
- Sesli sessiz animasyonlar kullanarak duyguları ifade edebilme,
- Anlık olarak iletişim kurabilme,
- Sanal ortamda birlikte oyun oynayabilme,
- Aynı tartışma gruplarına katılabilmek vb.

EKSİ YANLARI

- Sanal ortamda görsel ve işaretsel öğelerin eksikliği yanlış anlaşılmalara sebebiyet verebilir.
- Yüz yüze iletişim beden dili, etkin dinleme gibi pek çok iletişim becerimizi kullanabildiğimiz bir alandır.
- Yüz yüze yapılan görüşlerin aksine sanal ortamda fiziksel görünüş ve jestlerin olmaması kişilerin birbirlerini aldatmalarında kolaylık sağlar. Sanal alemde kişiler görünüşleri, isimleri, yaşları, cinsiyetleri ve meslekleri gibi konularda yanlış bilgiler vererek farklı imajlar yaratabilirler.
- Hakaret ve öfke içeren mesajlara, yorumlara maruz kalınabilir.
- Çevrim içi ilişkilerde algı kanallarında birtakım yanılgılar olabilir, yüz yüze iletişimde ise algı kanalları daha fazla olduğundan daha fazla dikkat ve hassasiyet oluşur.

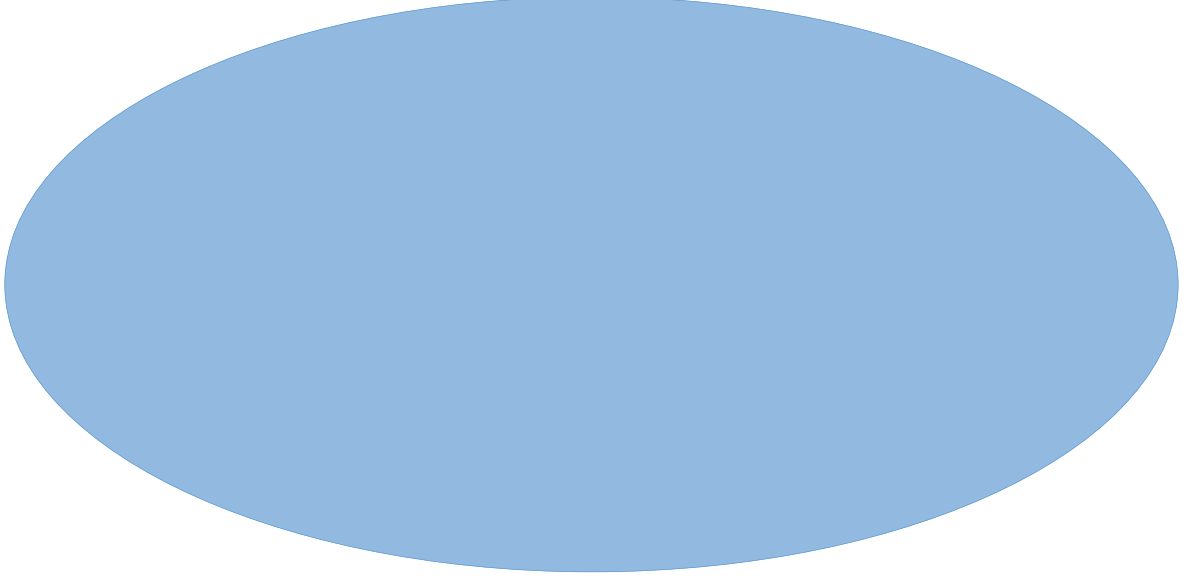
KAYNAK:

Korukçu Sarıcı M.B. (2009). Gençlerin İnternet Sohbet Ortamlarında Kurdukları Arkadaşlıklar: Sanal Arkadaşlık Fenomeni Üzerine Bir Araştırma (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi. (Tez no: 235789). Örnekler çoğaltılmıştır.

Çalışma Yapağı 2

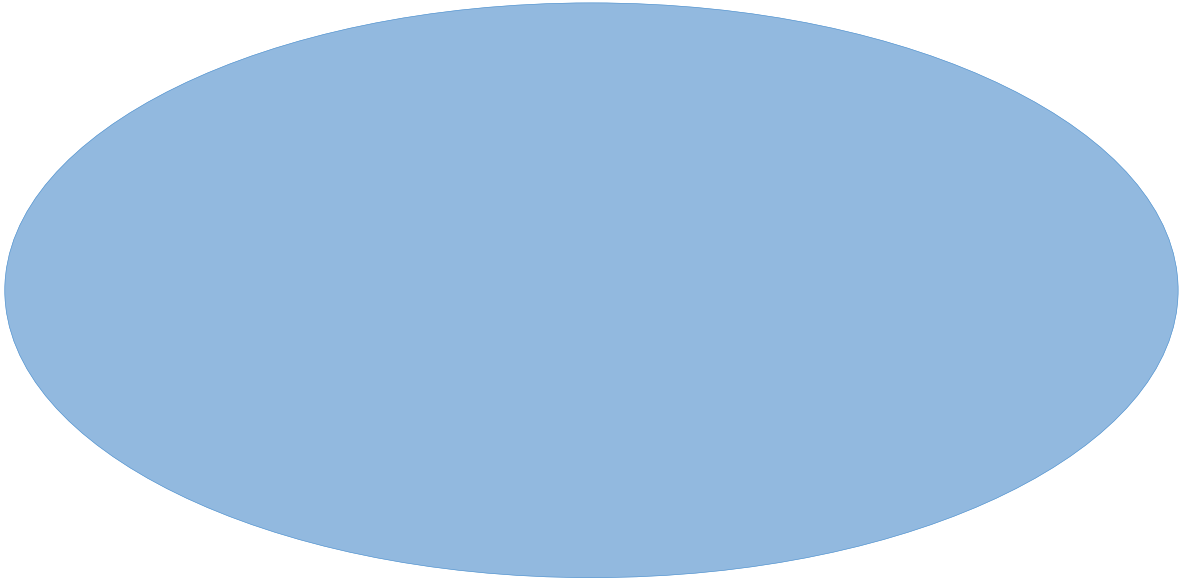
SANAL ARKADAŞLIĞI DEĞERLENDİRİYORUM

A
R
T
I
L
A
R

SANAL ARKADAŞLIK

E
K
S
İ
L
E
R

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖZ KAYNAKLARIM-I

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini fark eder./26.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Boş bir çekiliş kutusu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2'deki bölümler sınıf mevcuduna denk gelecek şekilde çoğaltılır ve dersten önce makasla kesilerek hazır hâle getirilir. 3. Etkinliğin 3. maddesindeki uygulama için etkinlik öncesinde Çalışma Yaprağı-1 çoğaltıldıktan sonra bölümler makasla kesilerek her öğrenciye birer tane verilir. Öğrencilerden kendilerini diğer insanlardan ayıran, özel kılan karakter güçlerini düşünmelerini ve bunları maddeler hâlinde yazmaları istenir. Kartlar doldurulduktan sonra katlanıp çekiliş kutusuna atmaları istenir. Kartlara ad-soyad yazmamaları söylenir. Daha sonra her bir öğrenci bir kart çekerek burada yazan özelliklere uyan arkadaşını bulması istenir. Bu şekilde öğrencilerin kendine ait özel ve güçlü yönleri konusunda farkındalıkları artırılmaya çalışılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliğin hedefi vurgulanır: <i>"Her insanı diğer insanlardan ayıran ve hayatını kolaylaştırıcı, güçlü ve özel yönleri vardır. Bu yönler insan davranışındaki ideal nitelik ve en üst düzeydeki ahlaki davranışları oluşturan yönlerdir ve buna 'karakter güçleri' denmektedir. Her insanın kendine özgü, yaşamına mutluluk ve doyum sağlayan, başka insanlarda hayranlık uyandıran ve övgüyle bahsettiği karakter güçleri vardır. Bu güçler tüm kültürlerde yaygın olarak bilinen özelliklerdir ve herkes tarafından kabul gören erdemler içinde sınıflandırılır. Bu etkinliğimizde karakter güçlerimizi tanımaya çalışacağız. Bunun için bazı araçlardan yararlanacağız. Bir sonraki hafta yapacağımız etkinliğimiz yine aynı amaç doğrultusunda karakter güçlerimizi tanımaya yönelik araçlar uygulayıp sonuçlarını birlikte değerlendireceğiz."</i> 2. Öğrencilere aşağıdaki sorulara benzer sorular sorularak onların dikkati çekilir ve cevap vermek isteyen bütün öğrencilere söz verilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Sizi diğer insanlardan ayıran ve özel kılan şeyler neler? Hiç düşündünüz mü?
- Yaşamınızda zorlukların üstesinden gelmenize yardımcı olan güçlü yanlarınızın farkında mısınız? Bunlar neler?
- Başkalarının sizi övdüğü, takdir ettiği şeyler neler?
- Bu farklı, güçlü ve özel yönleriniz hayatınızı kolaylaştırmada sizlere nasıl yardımcı oluyor? Ne işe yarıyor?

3. Daha sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve "Erdemler ve Karakter Güçleri" hakkında bilgi verilir ve sırasıyla açıklanır. Açıklamalar öğrencilerle tartışılır.

4. Öğrencilere kendilerini özel kılan ve güçlü yönleri konusunda farkındalık düzeylerini belirlemek amacıyla Çalışma Yaprağı-2'deki uygulama yapılır. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve formun üzerindeki açıklama yapılarak kartları doldurmaları istenir. Her öğrenciden katladıkları kartları çekiliş kutusuna atmaları istenir. Uygulayıcı tarafından kartlar karıştırılır ve her öğrenciden birer tane çekmeleri istenir. Uygulayıcı tarafından şuna benzer bir yönerge verilir:

"Gönüllü öğrencilerden çektiği kâğıttaki özellikleri sesli bir şekilde sınıfa okumasını istiyorum. Okunan bu özellikleri düşünerek sınıftaki arkadaşını bulmasını istiyorum. Eğer bulamazsa diğer arkadaşlarınız yardımcı olabilir. Kartı dolduran ve bu özellikleri ifade edilen arkadaşınızın bir süre sessiz kalmasını istiyorum."

5. Aşağıdakilere benzer sorular sorularak öğrencilerin farkındalık düzeyleri artırılır:

- Arkadaşlarınızın karakter güçleri ile ilgili yeni neler fark ettiniz?
- Kendiniz ile ilgili daha önce farkına varmadığınız ama şimdi fark ettiğiniz karakter gücü oldu mu?
- Bu özelliklerinizin olduğunu fark ettiğinizde neler hissettiniz ve düşündünüz?

6. Aşağıdaki yönergeye benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır.

"Karakter güçlerinizi tanımanız ve bunları günlük yaşamınızda kullanmanız sizin yaşamın zorluklarıyla daha kolay başa çıkabilmenizi, daha mutlu olmanızı ve akademik başarınızın daha yüksek olmasına katkı sağlar. Güçlü karakter özelliklerimize odaklanmak, bir nevi çantamızda var olan ve işimizi kolaylaştıran aletleri kullanmak gibidir. Elimizde olmayanlara, yetersizliklerimize odaklanmak yerine var olanları en etkili bir biçimde kullanmak daha işlevseldir. Bu anlamda da karakter güçlerini öz kaynaklarımız olarak nitelendirmek doğru olacaktır. İşte bu hafta karakter güçlerinizi tanımaya yönelik uygulamalar yaptık. Önümüzdeki hafta daha detaylı olarak kendinizi değerlendirmeniz için bir form vereceğim. Bunu doldurarak değerlendirme yapacağız. Bir hafta boyunca sizin güçlü ve özel yanlarınıza ilişkin daha çok gözlem yapmanızı istiyorum."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden çevrelerindeki en az 5 kişiye (anne, baba, kardeş, arkadaş vb.) karakter güçlerini tanıtan formu vererek ve onların içinden kendilerinde gördükleri karakter güçlerini söylemeleri istenir. Aldıkları cevapları not ederek haftaya getirmeleri istenebilir.
2. Öğrencilerin etkinlik sürecinde fark ettikleri karakter güçlerinin her biri ile ilgili hafta boyunca 5 davranışta bulunmaları (örneğin "azim" karakter gücü ile ilgili davranışlar göstermek gibi) ve bu güçlerinin gerçekte var olup olmadığına ilişkin bir değerlendirme yapıp bunları not etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-2'nin çoğaltılmasında güçlük yaşanırsa atık kâğıtlardan veya kullanılmayan defterlerden yararlanılarak uygulama yapılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma kağıtları; büyük puntoda basılarak, braille yazı eklenerek, yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Öğrenciler kendi karakter güçlerini yazarken öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek verebilir.
3. Öğrenciler karakter güçlerini yazarken ek süre verilerek etkinlik basitleştirilebilir.
4. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı göz önünde bulundurularak sadeleştirilip etkinlik basitleştirilebilir.
5. Kazanımın değerlendirilmesi aşamasında öğrencilerin belirtilen sayıdan daha az yakınıyla görüşmesi ve daha az sayıda davranışta bulunmaları istenerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

“KARAKTER GÜÇLERİ VE ERDEMLER”

Dünyadaki tüm kültürlerde ortak kabul gören erdemler ve bu erdemleri oluşturan karakter güçleri şu şekilde sıralanmıştır:

		TANIM	KARAKTER GÜCÜ
BİLGELİK	1	Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyi olmak	Özgünlük
	2	Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmak	Merak
	3	Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif almak	Öğrenme Aşkı
	4	Esnek ve açık fikirli olmak, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat etmek	Açık fikirlilik
	5	Önemli konularda farklı bakış açılarına sahip olmak	Çok Yönlü Bakış Açısı
CESARET	6	Güvenilir, tutarlı davranan ve dürüst bir insan olmak	Dürüstlük
	7	Sıkıntı ya da zorluk karşısında pes etmemek	Cesur olma
	8	Başlanılan bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba göstermek	Azim
	9	Enerjik neşeli ve hayat dolu olmak	Yaşam Coşkusu
İNSANLIK	10	Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına nezaketli davranmak	Nezaket
	11	Sevgiyi almak ve vermek konusunda başarılı olmak	Sevme ve sevilme
	12	Kişiler arası becerilere sahip olmak	Sosyal Zekâ
ADILIK	13	İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçmek	Hakkaniyet
	14	İnsanlara yön veren biri olmak	Liderlik
	15	Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesi olmak ve grubun başarısına katkı sağlamak	Takım Çalışması
ÖLÇÜLÜK	16	Kin tutmamak, rahatsız edenleri bile kolayca affedeabilmek	Affetme
	17	İlgi odağı olmak istememek ve mütevazı olmak	Açık gönüllülük
	18	Dikkatli ve tedbirli olmak; davranışlardan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri almak	Tedbirlilik
	19	Zor koşullarda bile duyguları ve davranışları kontrol edebilmek	Öz denetim
AŞKINLIK	20	Sözlerle ve davranışlarla iyi şeyler için teşekkürleri ifade etmek	Şükran duyma
	21	Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanmak ve umut edebilmek	Umut
	22	Neşeli ve komik olmak, mizahı sevmek	Mizah
	23	Yüce bir gücün varlığına inanmak, dinî ya da manevi uygulamalara önem vermek	Maneviyat
	24	Doğada, sanatta, yaşamın birçok alanında mükemmeliyeti ve güzelliği derinden hissetmek	Estetik ve mükemmelliğin takdiri

Çalışma Yaprağı 2

<p>BENİ DİĞER İNSANLARDAN AYIRAN VE ÖZEL KILAN KARAKTER GÜÇLERİM NELER?</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>	<p>BENİ DİĞER İNSANLARDAN AYIRAN VE ÖZEL KILAN KARAKTER GÜÇLERİM NELER?</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>
<p>BENİ DİĞER İNSANLARDAN AYIRAN VE ÖZEL KILAN KARAKTER GÜÇLERİM NELER?</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>	<p>BENİ DİĞER İNSANLARDAN AYIRAN VE ÖZEL KILAN KARAKTER GÜÇLERİM NELER?</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>
<p>BENİ DİĞER İNSANLARDAN AYIRAN VE ÖZEL KILAN KARAKTER GÜÇLERİM NELER?</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>	<p>BENİ DİĞER İNSANLARDAN AYIRAN VE ÖZEL KILAN KARAKTER GÜÇLERİM NELER?</p> <p>1.</p> <p>2.</p> <p>3.</p> <p>4.</p> <p>5.</p>

KAYNAK:

Karakter Güçleri ve Erdemler, Editör: Prof. Dr. Şerife IŞIK, Pegem Yayıncılık, Ankara.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖZ KAYNAKLARIM-II

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini fark eder./27.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Projeksiyon/tahta 3. Yapışkanlı kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından aşağıdaki sorulara benzer sorular sorularak öğrencilerin dikkatleri çekilir: <ul style="list-style-type: none"> Bir önceki haftaki etkinliğimizde elde ettiğiniz tecrübelerden de yola çıkarak karakter güçlerinizi tanıma ve fark etme konusunda yeterli olup olmadığınız konusunda neler söyleyebilirsiniz? Karakter güçleriniz arasında en baskın ve belirgin olanının farkında mısınız? Bu karakter güçlerinizin hayatınıza nasıl etki ettiği konusunda neler düşünüyorsunuz? Çevrenizdeki insanlar sizin belirgin ve özel olan karakter güçlerinizin farkındalar mı? Bunları nasıl ifade ediyorlar? Uygulayıcı tarafından öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak bir önceki hafta yapılan etkinlik ışığında formu doldurmaları istenir. Öğrenciler formu doldurduktan sonra gönüllü olan öğrencilerden sonuçlarını aşağıdaki kriterlere göre değerlendirmeleri ve sınıfla paylaşımları istenir. Mümkün olduğunca çok öğrenciyle değerlendirme yapılır. <i>"İşaretlediğiniz maddeler sizin özel ve farklı kılan karakter güçlerinizi göstermektedir. 6 ayrı erdemin hangisinin altındaki karakter güçleri daha fazla işaretlenmişse o erdeminizin daha baskın ve yüksek olduğunu göstermektedir."</i> Aşağıdakilere benzer sorular sorularak değerlendirmeye devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> Tespit ettiğiniz bu karakter güçleriniz sizin hayatınıza, başka insanlara, ülkenize, dünyaya veya doğaya hangi yönlerden katkı sağlıyor?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Size olumlu yönden neler kazandırıyor?
 - Sizin hayatta mutlu olmanıza ve doyum sağlamanıza nasıl katkı sağlıyor?
 - Bu karakter güçlerine sahip olmaktan mutlu musunuz?
5. Etkinlik sonunda öğrencilere yapışkanlı kâğıtlar (veya renkli A4 kâğıtları) dağıtılır. Öğrencilerden kendilerinde en baskın olan karakter gücünü ifade eden bir slogan yazmaları veya şekil-logo oluşturarak tahtaya (veya panoya) yapıştırılmaları istenir. Tüm öğrenciler tamamladıktan sonra sınıftaki diğer öğrencilerin incelemesine fırsat verilir.
6. Aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:
- “Sevgili öğrenciler, iki haftadır karakter güçlerinin ne olduğunu, hangi güçlere ve öz kaynaklara sahip olduğunuz ile ilgili etkinlikler yaptık. Karakter güçlerinizi daha iyi tanıdığınızı, farkına vardığınızı düşünüyorum. Bundan sonra bu özelliklerinizi daha da pekiştirecek tutum ve davranışlar gösterebilir; böylece hem kendinize, hem çevrenize, doğaya, ülkenize ve dünyaya daha faydalı bireyler olabilirsiniz.”*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden baskın olan karakter gücünü günlük hayatta daha etkili ve yaygın uygulamaları için bir eylem planı yapmalarını (örneğin her karakter gücüm için günde en az 3 kez davranış göstermek gibi) istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Yapışkanlı kâğıt bulunamaması durumunda renkli A4 kâğıdı, o da yoksa normal kâğıtlar küçük not kâğıdı büyüklüğünde parçalara bölünerek hazırlık yapılabilir. Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1; daha büyük puntoda basılarak, Braille yazı ile hazırlanarak, yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken ve slogan yazarken öğrenciye gerektiğinde ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışırken ve slogan yazarken öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek öğrenciye destek sunabilir.
4. Öğrencilerin kâğıtlara yapacağı etkinlikte akran eşleşmesi yapılması sağlanabilir veya grup çalışması yapılabilir.
5. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin etkinlik sürecine katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bekir EROL

Çalışma Yaprağı 1

KARAKTER GÜÇLERİ VE ERDEMLER DEĞERLENDİRME FORMU

Açıklama: Aşağıda 6 ayrı başlık altında erdemler ve bu erdemleri oluşturan 24 ayrı karakter gücü verilmiştir. Bu maddeleri tek tek okuyarak kendinizi yansıttığınızı düşündüğünüz maddenin yanına "X" işareti koyunuz.

		KARAKTER GÜCÜ	AÇIKLAMA	X
BİLGELİK	1	Özgünlük	Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyiyimdir.	
	2	Merak	Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanırım.	
	3	Öğrenme Aşkı	Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif alırım.	
	4	Açık fikirlilik	Esnek ve açık fikirliyim, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat ederim.	
	5	Çok Yönlü Bakış Açısı	Arkadaşlarım önemli olduğunu düşündüğümüz konularda bana danışırlar.	
CESARET	6	Dürüstlük	Kendimi güvenilir, değerleriyle tutarlı davranan ve dürüst bir insan olarak görürüm.	
	7	Cesur olma	Korktuğum zamanlarda bile sıkıntı ya da zorluk karşısında pes etmem.	
	8	Azim	Başladığım bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba gösteririm.	
	9	Yaşam Coşkusu	Enerjik, neşeli ve hayat doluyum.	
İNSANLIK	10	Nezaket	Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına nezaketli davranırım.	
	11	Sevme ve sevilme	Ve sevgiyi almak ve vermek bana doğal gelir.	
	12	Sosyal Zekâ	Kişiler arası becerilere sahip olan biri olarak bilirim.	
ADİLİK	13	Hakkaniyet	İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçerim.	
	14	Liderlik	İnsanlar genellikle lider olarak beni seçerler.	
	15	Takım Çalışması	Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesiyim ve grubumun başarısına katkı sağlamak için çaba harcarım.	
ÖLÇÜLÜLÜK	16	Affetme	Kin tutmam, beni rahatsız edenleri kolayca affedebilirim.	
	17	Alçakgönüllülük	İlgi odağı olmayı ve diğerleri gibi herkesin dikkatini çekmeyi sevmiyorum.	
	18	Tedbirlilik	Dikkatli ve tedbirliyimdir; davranışlarımdan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri alırım.	
	19	Öz denetim	Zor koşullarda bile duygularımı ve davranışlarımı kontrol edebilirim.	
AŞKINLIK	20	Şükran duyma	Sözlerimle ve davranışlarımla iyi şeyler için teşekkürlerimi ifade edebilirim.	
	21	Umut	Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanırım ve umut ederim.	
	22	Mizah	Neşeli, komik ve mizahı seven biriyim.	
	23	Maneviyat	Yüce bir gücün varlığına inanırım, dinî ya da manevi uygulamalar benim için önemlidir.	
	24	Estetik ve mükemmelliğin takdiri	Doğada, sanatta, yaşamın birçok alanında mükemmeliyeti ve güzelliği derinden hissedirim.	

KAYNAK:

Karakter Güçleri ve Erdemler, Editör: Prof. Dr. Şerife IŞIK, Pegem Yayıncılık, Ankara.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SEÇİMLERİMİZ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate alır./28.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'in bir adet çıktısı alınır. 2. Çalışma Yaprağı-2'nin bir adet çıktısı alınır ve her bir örnek olay ayrı ayrı kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilerde merak uyandırmak amacıyla şu soru sorulur: "Bir telefon almak isteseyiz ne gibi özelliklere dikkat edersiniz?" Ardından öğrencilerden cevaplar alınır. Bu sorunun ardından öğrencilerin aşağıdaki özellikleri bulmaları sağlanır: <ul style="list-style-type: none"> Bütçeye uygunluk Sağlamlık Popüler markalara yönelmektense kullanıcının telefonda beklentilerini belli oranda sağlıyor olması Zevke uygunluk vs. Ardından bir telefon seçerken dikkat etmemiz gereken özellikler olduğu gibi hayatımızda da bazı kararları alırken dikkat etmemiz gereken özellikler olduğu vurgusu yapılarak ilgi, yetenek ve mesleki değerlerin hatırlatılması amacıyla Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır/yansıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <p><i>"Sevgili öğrenciler; geçtiğimiz haftalarda ilgi, yetenek ve mesleki değerlerin neler olduğunu öğrendiniz. Şimdi hatırlamanız amacıyla tahtaya asıyorum/yansıtıyorum. Bugün sizlerle alan/bölüm/dal/ders (Okul türüne göre hangisinin seçimi yapılacaksa o söylenir.) seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerler üzerine bir etkinlik yapacağız."</i></p> Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i inceledikten sonra sınıfın oturma düzeni küme şeklinde 5 grup olacak şekilde ayarlanır. Sonrasında öğrencilerin her birine 1'den 5'e kadar rakam söylenir. Uygulayıcı öğrencileri gruplara ayırmak için şu yönergeyi verir: "1 rakamını söylediğim öğrenciler bir grup

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

oluşturarak birinci masaya otursunlar.” Bu yönerge 2, 3, 4 ve 5 rakamı verilen öğrenciler için de tekrarlanır. Bu yöntemle öğrenciler 5 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-2’deki örnek olayların her biri bir gruba dağıtılır ve sonra öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:

“Sevgili öğrenciler, size dağıttığım çalışma yapraklarında her bir grubun bir örnek olayı bulunmaktadır. Sizlerden grup hâlinde bu örnek olayları okumanızı, örnek olaydaki arkadaşınızın seçimi hakkında fikir alışverişinde bulunmanızı, ona yardımcı olmak isterseniz nasıl bir fikir vereceğinizi hep beraber tartışmanızı istiyorum. Ardından seçeceğiniz grup sözcüsü arkadaşınız önce örnek olayı okuyacak ve ardından fikirlerinizi bizimle paylaşacaktır.”

5. Öğrencilere örnek olayları incelemeleri için yeterli süre verildikten sonra grup sözcüsünü seçmeleri istenir.
6. Birinci grup sözcüsü önce örnek olayını tüm sınıfa okur ve grubun örnek olay hakkındaki fikirlerini sınıfla paylaşır. Ardından aşağıdaki sorular sorularak tüm gruplardan fikir belirtmeleri istenir:
 - Örnek olaydaki arkadaşınızla ilgili ne düşünüyorsunuz?
 - Arkadaşınız seçimini yaparken neyi veya neleri ihmal etmiş olabilir?
 - Alan/bölüm/dal/ders seçiminde neleri dikkate almamız faydalı olacaktır?
7. Tüm grupların sırasıyla yukarıdaki paylaşımları yapmaları sağlandıktan sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla etkinlik değerlendirilir:
 - Bu etkinlikte neleri fark ettiniz?
 - İlgi, yetenek ve mesleki değerlerinizin seçimlerinizdeki yeri hakkında neler söylemek istersiniz?
 - Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerlerinizi dikkate almak neden önemlidir?
8. Aşağıdaki sorularla öğrencilerin kendi seçimlerine yönelik düşünceleri istenir:
 - Bu etkinlikteki arkadaşlarınıza benzer bir seçim süreci daha önce yaşadınız mı? Bundan nasıl etkilendiniz?
 - Önünüzde yeni bir seçim süreci olacak. Bu seçim sürecinde hangi alan/bölüm/dal/dersi seçmeyi düşünüyorsunuz?
 - Bu seçiminiz kendi ilgi, yetenek ve değerlerinize baktığınızda onlarla ne kadar uyumlu duruyor?
9. Aşağıdaki cümlelerle etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, alan/bölüm/dal/ders seçimi kariyer hayatınızın belirlenmesindeki önemli dönüm noktalarındandır. Hepinizin farklı ilgileri, yetenekleri ve mesleki değerleri var. Bu seçimleri yaparken en çok dikkat etmeniz gereken işte bu ilgi, yetenek ve değerleriniz olmalıdır. Seçimlerinizi bunlardan bağımsız yapmak sizi doyum almadığınız veya yapmakta çok zorlandığınız bir mesleğe itebilir. Sadece ilginize, sadece yeteneğinize ya da sadece önemseydiğiniz mesleki değere hitap eden meslekler seçmek yerine ilginize hitap eden, yeteneğinize uygun, çalışırken de tatmin edici değerlere sahip meslekler seçmeniz gerekir. Yaparken keyif aldığınız, yeteneklerinize uygun ve sizi mutlu edecek mesleki değere sahip bir meslek seçmek için doğru alan/bölüm/dal/ders seçimi yapmalı ve eğitim hayatınızı öyle şekillendirmelisiniz.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir sonraki haftaya kadar alan/bölüm/dal/ders seçiminde etkinlikteki öğrencilere benzer sorunlar yaşayan arkadaşları olup olmadığını gözlemlenmesi istenir. Eğer varsa bu etkinlikte edindiği deneyimi onunla paylaşması istenir.
2. Ayrıca kendi ilgi, yetenek ve değerlerini tekrar gözden geçirmelerini ve buna uygun alan/bölüm/dal/ders tercihlerinin neler olabileceği üzerinde düşünmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Grup sözcüleri paylaşımlarını yaptıktan sonra sorulan sorulara diğer gruplardan cevap alınırken her seferinde farklı bir öğrenciden görüş almaya dikkat edilmelidir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-2, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Çalışma yaprağının nasıl yapılacağı öğrencilere anlatılarak onlara model olunabilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Merve KURUL

Çalışma Yaprağı 1

İLGİLER:

- ✓ **Temel Bilim:** Fizik, kimya, biyoloji gibi bilimlerin konusunu oluşturan olayları incelemekten hoşlanma.
- ✓ **Sosyal Bilim:** Sosyoloji, antropoloji, psikoloji, tarih gibi bilimlerin konusunu oluşturan olayları incelemekten hoşlanma.
- ✓ **Canlı Varlık:** Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten hoşlanma.
- ✓ **Mekanik:** Çeşitli alet ve makineleri incelemekten, onarmaktan, işletmekten, alet ve makine yapmaktan hoşlanma.
- ✓ **İkna:** Başlarına düşüncelerini aktarmaktan, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkilemekten hoşlanma.
- ✓ **Ticaret:** Alım satım işleriyle uğraşmaktan, ticaret yoluyla kâr elde etmekten hoşlanma.
- ✓ **İş Ayrıntıları:** Ayrıntılar üzerinde çalışmaktan, her işi günü gününe yapmaktan, her şeyi düzenli tutmaktan hoşlanma.
- ✓ **Edebiyat:** Her türlü edebi eseri incelemekten, eleştirmekten, edebi eserler yazmaktan hoşlanma.
- ✓ **Güzel Sanatlar:** Resim, heykel gibi plastik sanatlar ve el sanatlarıyla ilgili eserleri incelemekten ve bu tür eserleri üretmekten hoşlanma.
- ✓ **Müzik:** Bir müzik aleti çalmaktan, müzik dinlemekten ve beste yapmaktan hoşlanma.
- ✓ **Sosyal Yardım:** Hasta yoksul ve sakat insanlara yardım etmekten ve onların sıkıntılarını azaltmaktan hoşlanma.

YETENEKLER:

- ✓ **Sözel Yetenek:** Sözcüklerle ifade edilen kavramları anlama ve arasındaki ilişkileri görebilme yeteneğidir. Zengin sözcük dağarcığına sahip olma, okuduğunu anlayabilme, değişik sözcükler kullanarak etkileyici bir üslupla kendini ifade edebilme.
- ✓ **Sayısal Yetenek:** Sayılarla düşünebilme, işlem yapabilme, olayları matematiksel eşitliklerle ifade edebilme.
- ✓ **Şekil-Uzay Yeteneği:** Geometrik şekilleri, şema ve krokileri algılayabilme, cisimlerin mekânda konumunu tasarlayabilme.

MESLEKİ DEĞERLER:

- ✓ **Yetenekleri Kullanma:** Bireyin sahip olduğu yetenek ve becerileri işinde kullanabilme olanağı bulması.
- ✓ **Ekonomik Kazanç:** Çok para kazanma ve yüksek hayat standartlarında yaşama.
- ✓ **Toplumsal Saygınlık:** Toplumda saygın bir yer edinme, yaptıklarından ötürü onurlandırılma, statü ve itibar sahibi olma.
- ✓ **Yaratıcılık:** İşin yeniliklere açık olması, özgün şeyler ve düşünceler keşfetme, tasarlama ve bunları uygulayabilme olanağı tanıması.
- ✓ **Sosyal Güvence:** İşsiz kalmama veya kendini güvende hissedecek bir gelire ve emeklilik gibi olanaklara sahip olma.
- ✓ **Güvenlik:** İşin tehlikelerden uzak, güvenli ortam ve koşullarda yapılması.
- ✓ **Meslekte İlerleme:** Bilgi ve becerileri geliştirerek meslekte ilerleme olanakları bulma.
- ✓ **Risk Alma:** İşin bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç elde etme veya daha üst düzeydeki yerlere gelme olasılığı tanıması.
- ✓ **İş birliği:** İşin başkalarıyla iş birliği yapma veya sorumluluğu onlarla paylaşma olanağı tanıması.
- ✓ **Değişiklik:** İşlerin çeşitli olması, sıkça değişik görev ve etkinlikler yapabilme olanağı tanıması.
- ✓ **Düzeltilmiş Yaşam:** Çalışma saatlerinin ve yapılan işlerin rutin ve düzenli olması.
- ✓ **Yarışma:** İşin yarışarak başkalarından üstün olduğunu kanıtlama olanağı tanıması.
- ✓ **Liderlik:** Başkalarını yönetecek ve denetleyecek bir konumda olma.

KAYNAK:

- YEŞİLYAPRAK, B (2012), Mesleki Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı, Pegem Akademi, Ankara
- KUZGUN, Y (2014), Rehberlik ve Psikolojik Danışma, Nobel Akademik Yayıncılık, Ankara

Çalışma Yaprağı 2

Örnek Olay 1:

Burak, 9.sınıf öğrencisidir. Kitap okumayı çok sevmektedir. Çok okuyan, okuduğunu kolayca anlayan, duygu ve düşüncelerini değişik sözcüklerle ifade edebilen bir öğrencidir. Tarih ve coğrafya derslerinde arkadaşlarının zorlandığı konularda onlara yardımcı olmakta ve bunda hiç zorlanmamaktadır. Ancak matematik dersinde çoğu zaman zorlanmaktadır. Anlamaya çalışmasına rağmen derslerde genelde sıkılmakta ve sınavlardan ortalamasının altında not almaktadır.

Ailesi Burak'ın sadece sözel derslerde iyi olduğunu bilmesine rağmen Burak'ın hukuk okumasını istemektedir. Bu yüzden alan tercihiinde eşit ağırlık alanını seçmesini beklemektedir. Burak ise bu konuda ailesiyle aynı fikirde olmamasına rağmen ailesinin beklentilerini karşılamak istemekte ve onları kırmak istememektedir.

Örnek Olay 2:

Eymen, bir mesleki ve teknik anadolu lisesinin 9. sınıf öğrencisidir. Eymen'in el ve parmak becerisi oldukça gelişmiştir. Bu becerisini mutfakta kullanmaktan çok keyif almaktadır. Ailesine ve arkadaşlarına farklı tarif ve sunumlar denediği yemekler ve tatlılar yapmaya çalışmaktadır. Eymen mutfakta zaman geçirmekten, internette farklı sunum ve tarifleri araştırmaktan hem keyif almakta hem de bunları yapmaya çalışırken zorlanmamaktadır. Kendini ileride ünlü bir şef olarak hayal etmektedir. Çevresi tarafından da yaptığı yemekler beğeniyle karşılanmaktadır.

Eymen önce okuduğu okulun Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanını seçmek ve üniversitede de Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümüne gitmeyi planlamaktadır. Ancak Eymen'in ablası Zeynep aynı lisenin Ulaştırma Hizmetleri Alanından mezun olmuş ve üniversitede Ulaştırma ve Lojistik okumuştur. Ardından iyi bir kurumda işe girmiş, iyi bir maaşla çalışmaktadır. Ailesi Eymen'in de böyle bir iş hayatı olmasını istemekte ve kesinlikle Yiyecek İçecek Hizmetleri Alanına gitmesini istememektedir. Eymen hayalleriyle ailesinin beklentileri arasında sıkışmış durumdadır.

Örnek Olay 3:

Berna, 9. sınıf öğrencisidir. Okulundaki seçmeli derslerden birine karar vermesi gerekmektedir. Berna'nın müziğe karşı ilgisi vardır. Bir enstrüman çalan insanlara hayranlık duymakta ve kendisi de çalmak istemektedir. Müzik dinlemekten keyif alır ve sesleri dinleme, ayırt etme ve seçme özelliğine sahiptir. Daha önceki yıllarda okul korosuna katılmış şarkılar söylemiş ve çok da keyif almıştır. Şimdi seçmeli derslerden müziği seçmek ister ancak yakın arkadaşları beden eğitimini seçmek istediğini söylemişlerdir. Berna arkadaşlarından ayrılmak istemediği için hangi dersi seçeceği konusunda kararsızdır.

Örnek Olay 4:

Esra, 9. sınıf öğrencisidir. Son birkaç yıldır "Ne olmak istiyorsun?" sorusuna hep "Psikolog olmak istiyorum." yanıtını vermiştir. Esra önce eşit ağırlığı seçmek ve ardından üniversitede Psikoloji Bölümünü okumak istemektedir. Psikologları çok gizemli bulmakta ve insanların kendileriyle ilgili bilmedikleri yanlarını gördükleri için bu mesleğin sıra dışı olduğunu düşünmektedir. İnsan davranışları hakkında daha çok bilgi edinecek olmak ona çok cazip gelmektedir. Bu sebeple psikoloji okuyanların toplumun gözünde farklı bir yere sahip olduğuna inanmaktadır. Ancak Esra insanlarla iletişim kurmaktan çok hoşlanmayan, arkadaşları ya da ailesi herhangi bir sorun anlattığında çok çabuk sıkılan bir gençtir. Genellikle yalnız kalmayı sever ve iletişimde empati kurmakta zorlanır. Esra'nın sayısal dersleri oldukça iyidir. Hatta pek çok öğretmeni Esra'nın sayısal derslerdeki yeteneğini takdir eder ve Esra da sayısal dersleri çalışmaktan keyif alır. Ancak alan tercihi konusunda hala psikolojiye gitmek için eşit ağırlık seçmek istemektedir.

Örnek Olay 5:

Ayşe, 9. sınıf öğrencisidir. İleride resim öğretmeni olmak istemektedir. Resim yapmaya ilgisi vardır ve boş zamanlarını resim yaparak değerlendirir. Güzel sanatlar lisesi sınavlarına girmiş ve başarısız olmuştur. Liseye kadar resim derslerinde yaptığı çalışmalarla hep ortalamasının altında kalırken sayısal derslerde çoğunlukla başarı göstermiştir. Öğretmenleri tarafından çoğu zaman sayısal derslerde takdir edilmekte ve bu alandan seçeceği mesleklerde başarılı olabileceğini söylemektedirler. Ayşe de sayısal derslerden keyif almasına ve bu dersleri hiç zorlanmadan yapıyor olmasına rağmen resme olan ilgisi kafasını karıştırmaktadır.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM HAYIRIM VAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kişisel güvenliği için "Hayır!" demeyi alışkanlık hâline getirir./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. 3 Adet renkli karton 3. Boya kalemi 4. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen (Bu alternatifler Uygulayıcıya Not: kısmında belirtilmiştir.) seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapmalıdır. 2. Uygulayıcıya Not kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin ilgisini çekeceğini düşündüğüm bir konuda etkinlik yapacağız. Konumuz kişisel güvenliği sağlama! Hepinizin bildiği doğuştan gelen bir kendimizi koruma özelliğimiz var. Bu özellik insanlarda olduğu gibi hayvanlarda da mevcuttur. Hayvanlar doğası gereği değişik şekillerde tehlikeli durumlarla karşılaştıklarında kendilerini korur."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahta veya projeksiyon yardımıyla tahtaya yansıtılarak öğrencilerin görseli incelemeleri sağlanır ve uygulayıcı tarafından görseldeki açıklamalar okunur. 3. Ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Tahtaya yansıttığım görselde görmüş olduğunuz bu hayvanların alışkanlıkları, kendilerini korumaları, yaşamlarının bir parçasıdır. Kişisel güvenliği için insanlar da gerekli durumlarda hayır demeyi alışkanlık hâline getirmelidirler."</i> 4. Uygulayıcı tarafından öğrencilere bu zamana kadar "hayır deme" üzerine birçok etkinlik yaptıkları hatırlatılır. 5. Ardından öğrenciler üçer kişilik gruplara ayrılır. 6. Gruplara ayrılan öğrencilerden, kendilerinden yaşça küçük öğrenciler için "Kişisel güvenlik için 'Hayır!' demenin önemi ve gerekliliği" konulu afiş hazırlamaları istenir. Kartonlar ve boya kalemleri gruplara dağıtılır. Öğrenci-

Süreç (Uygulama Basamakları):

lere bunun için 15 dakika süre verilir. Sonrasında hazırlanan afişler sınıfta uygun olan yere bant ile yapıştırılır. Gruplara, asılmış olan afişleri incelemeleri için 5 dakika süre verilir.

7. Aşağıdaki tartışma soruları ile sürece devam edilir:
 - Hayır demenin yaşamınızın bir parçası olmasının faydaları nelerdir?
 - Hayır deme yöntemlerini yaşamında etkili bir şekilde uygulayamayan insanlar için tavsiyeleriniz nelerdir?
 - Hayır demenin önemini bilmenize rağmen hayır demekte zorlandığınızı oluyor mu? Zorlansanız bile hayır demeyi nasıl başarabilirsiniz?
 - Bu etkinlik ile daha önce fark etmediğiniz yeni bir şey öğrendiniz mi?
8. Süreç aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler kişisel güvenliğimiz için 'Hayır' demek bizim daha sağlıklı, güvenli ve mutlu bireyler olmamıza katkı sağlar. Bu yüzden kişisel güvenliğimiz için 'Hayır' demeyi alışkanlık hâline getirmeliyiz."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Okulun kardeş okul gibi projeleri ya da yakın çevresinde daha alt kademe-lerdeki okullar varsa bunlarla iş birliği yapılarak öğrencilerin hazırladığı afişler bu okullarla paylaşılabilir, hatta imkân dâhilinde öğrenciler afişlerini bu okullardaki öğrencilere tanıtarak hayır demenin önemini ve gerekliliğini anlatabilirler.
2. Öğrenciler tarafından kişisel güvenliği için 'Hayır' deme becerilerine yönelik video/sunu/kompozisyon hazırlanıp okulun internet sitesinde yayınlanması sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir.
 - Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
 - Grup sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabılır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1'in tüm öğrenciler tarafından rahatlıkla görülebilmesi için hem resimlerin hem de yazıların büyük boyutlarda ve net olmasına dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.
 2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 3. Öğretmen gruplara geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Aslı ALTUNKUŞ

Çalışma Yaprağı 1

BUKALEMUNLAR

GÖRSEL; <https://tr.wikipedia.org/wiki/Bukalemun>

Bukalemunlar çok ağır hareket eden, ağaçlarda ve çalılar üzerinde yaşayan hayvanlardır. Derilerinde renk maddesi denilen 'kromatoforlar' bulunur. Bu sayede buldukları ortama renk uyumu sağlayarak düşmanlarından korunurlar. Bukalemunlarda sempatik sinir sisteminin salgısı ile pigmentlerin dağılması ve toplanması sağlanarak renk değişimi meydana gelir. Böylece çok ağır hareket eden bu hayvan, bulunduğu ortamda fark edilmeden güvenli bir şekilde yaşamını sürdürebilir (Bilim ve Teknik sayı 295 s.44). (<https://edergi.tubitak.gov.tr/edergi/yazi.pdf;jsessionid=mTJf1H+mC+7i-9tiCfsOnbfj?dergiKodu=4&cilt=25&sayi=295&sayfa=44&yaziid=6510>)

Çalışma Yaprağı 1

KUNDUZLAR

Görsel: <https://bilimgenc.tubitak.gov.tr/makale/tasarimci-ve-muhendis-hayvanlar>

Kunduzlar, kendi yaşadıkları bölgelere yabancı kunduzların girmemesi konusunda dikkatlidirler. Bu yüzden yabancıları o bölgeden geçmemeleri için uyararak bazı engeller kurar ve bu engellerde yuvalarında ve avlandığı yerlerde, yaşadıkları gölden aldıkları çamurla küçük tepcikler yaparlar. Bu tepciklere kunduzun kendine özgü bezlelerinden çıkan keskin kokulu bir maddeyi (casteroum) bırakırlar. (<https://services.tubitak.gov.tr/edergi/yazi.pdf;jsessionid=Fiw2doti9DVFnxGpVGUsZrEC?dergiKodu=4&cilt=20&sayi=233&sayfa=22&yaziid=4162>)

Çalışma Yaprağı 1

TEKSAS BOYNUZLU KERTENKELE

Teksas boynuzlu kertenkele korkunç görümlü bir hayvandır. Kahverengi, şişman ve kumlu yaşam alanında müthiş bir şekilde kamufle olan bu kertenkelenin en önde gelen savunması sert mizacıdır. Eğer yırtıcılara karşı bu işe yaramazsa, kertenkele düşmanlarını on ikiden vuracak şekilde gözlerinden kan fışkırtıyor. 1.5 metreye kadar fışkırtabildiği bu kanda, yırtıcıları uzaklaştıran zehirli bir kimyasal bulunuyor. E tabi bu tuhaf silahın da bir bedeli var. Sadece bir kere kullandığında bile vücudunda gerekli olan kanın büyük bir kısmını fışkırtıyor.

<https://onedio.com/haber/hayvanlar-aleminden-7-inanilmaz-savunma-mekanizmasi-431915>

Çalışma Yaprağı 1

KESELİ SIÇAN

Sadece Amerika'da bulunurlar ve Avustralya kıtası dışında yaşayan en büyük keseli familyasıdır. Bu sevimli sıçan türü, çok korktuğunda istemsiz bir şekilde kendini yere bırakıyor ve düşmanına ölü olduğunu ikna edene kadar saatlerce böyle durabiliyor. İştah kaçırabilir belki ama korku, bu hayvanlarda taklitlerine destek anlamında ceset kokusu salgılayabiliyor.

<https://onedio.com/haber/possum-zoru-gordu-mu-olu-taklidi-yapiyor-opossum-akilli-opossum-gibi-ol-666124>

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

SORUMLU MİMAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Toplumsal rollerinin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmediğinde karşılaşılabileceği sonuçları değerlendirir./30.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Yapışkanlı kâğıt 3. Kâğıt 4. Torba/kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı, kolaylık sağlaması açısından yapışkanlı kâğıtlara uygulama öncesinde roller ve sorumluluklar yazarak etkinlik sırasında vakit kazanabilir. 2. Uygulayıcı, etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapmalıdır. 3. Uygulayıcıya Not kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle sorumlulukları yerine getirme konusunda etkinlik yapacağız. Hepinizin bildiği gibi toplumsal rollerimizin getirdiği sorumluluklarımız var." 2. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahta veya projeksiyon yardımıyla tahtaya yansıtılarak öğrencilerin görseli incelemeleri sağlanır ve uygulayıcı tarafından görseldeki açıklamalar okunur. 3. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır: <ul style="list-style-type: none"> Sorumluluklarımızı yerine getirmek neden önemli? Sorumluluklarınızı yerine getirmekte zorlandığınız oluyor mu? 4. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak toplumsal rol ve sorumluluğun ne oldukları ve bunlar yerine getirilmediğinde nelerle karşılaşılabileceği vurgulanır. "Rol, grup ya da kurumlarda üzerimize düşen görevdir. Örneğin, okulda öğrenci, ailede çocuk, kardeş, abla, ağabey; okul takımında kaptan ya da

Süreç (Uygulama Basamakları):

kaleci olmak rollerimizden bazılarıdır. Aynı anda birden fazla rolümüz olabilir. Rollerimiz, davranışlarımız üzerinde de etkilidir. Grup içerisinde rolü olan bir kişinin yaptığı işlerin sonucunu üstlenmesine 'sorumluluk' denir. İnsanlar sorumluluklarını yerine getirmediğinde kendileri ve çevredeki insanlar açısından olumsuz sonuçlar doğar. Örneğin kaleci, bazı top oyunlarında kalenin önünde durarak topun kaleye girmesini önlemekle görevli oyuncudur. Kaleci bu sorumluluğu yerine getirmediğinde diğer takım arkadaşları da bu durumdan olumsuz etkilenir. Oyunun düzeni bozulur, sorunlar yaşanmaya başlar."

5. Uygulayıcı tarafından yapışkanlı kâğıtlar bütün öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden yapışkanlı kâğıtlara toplumsal rol ve bu rollere ilişkin sorumlulukları yazması istenir. Öğrencilere 2-3 dakika süre tanınır.
6. Süre bitiminde yazılan kâğıtlar torba/kutuda toplanır.
7. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre 3-4 kişilik gruplara ayrılır ve her gruba torbadan bir kâğıt seçtirilir. Öğrencilerden kâğıda yazılan rol ve sorumluluğu yerine getirmediğinde karşılaşılabilecek sorunları değerlendirip yazmaları istenir.
8. Yazma işlemi için öğrencilere 10 dakika süre tanınır. Süre sonunda yazılanların, diğer gruplarla paylaşılması için her grubun kendi sözcüsünü seçmesi istenir.
9. Gönüllü olan gruba başlanarak yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
10. Birinci grup paylaşımlarını tamamladıktan sonra diğer gruplardaki öğrencilerin eklemek istedikleri olup olmadığı sorulur. Varsa paylaşımlar alınarak ikinci gruba geçilir. Bu şekilde tüm grubun paylaşımlarını tamamlamaları sağlanır.
11. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki sorular sorulur:
 - Sorumluluklarınızı yerine getirmediğiniz zaman kendinizi nasıl hissederdiniz?
 - Toplumsal rol ve bu rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmenin bireysel ve toplumsal sonuçları neler olabilir?
 - Sorumluluklarımızı yerine getirmenin kendimize ve çevremize faydaları nelerdir?
12. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle toplumsal rollerin gerektirdiği sorumlulukları yerine getirmediğimizde karşılaşılabileceğimiz sonuçları değerlendirdik. Bildiğiniz gibi evde, okulda, hayatın birçok alanında rol ve sorumluluklarımız var. İnsanlarla bir arada yaşadığımız için bu rol ve sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizde daha düzenli, mutlu bir yaşamımız olur. Bu nedenle rol ve sorumluluklar yaşamımızı kolaylaştırır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden gruplar hâlinde toplumsal rol ve sorumluluk kavramı üzerine bir poster hazırlamaları istenebilir. Hazırlanan posterler sınıfta ya da koridorlarda sergilenabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir:
 - Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
 - Öğrenci sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabilir.
 - Etkinlik öncesinde A3 boyutunda bir poster şeklinde çıktı alınarak bu poster bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1, yazıların puntosu büyütülerek ve kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir. Gereksinimi olan öğrenciler için bu şekilde hazırlanıp öğrencilere verilebilir.
2. Öğrencilerin yapışkanlı kâğıtları yazı yazarak doldurması yerine kendi performanslarına göre farklı şekillerde (örneğin daha önceden hazırlanan etiketleri yapıştırarak) tamamlaması istenebilir.
3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Aslı ALTUNKUŞ

Çalışma Yaprağı 1

Bir Mimar Sinan eseri olan Şehzadebaşı Camisi'nin 1990'lı yıllarda devam eden restorasyonunu yapan firma yetkililerinden bir inşaat mühendisi, caminin restorasyonu sırasında yaşadıkları bir olayı şöyle anlatmıştır: "Cami bahçesini çevreleyen havale duvarında bulunan kapıların üzerindeki kemerleri oluşturan taşlarda yer yer çürümeler vardı. Restorasyon programında bu kemerlerin de yenilenmesi yer alıyordu. Biz inşaat fakültesinde teorik olarak kemerlerin nasıl inşa edildiğini öğrenmiştik fakat taş kemer ile ilgili pratiğimiz yoktu. Kemerleri nasıl restore edeceğimiz konusunda ustalarla toplantı yaptık. Sonuç olarak kemeri alttan yalayan bir tahta kalıp çakacaktık. Daha sonra kemeri yavaş yavaş söküp, yapım teknikleri ile ilgili notlar alacaktık ve yeniden yaparken bu notlardan faydalanacaktık. Kalıbı sökmeye kemerin kilit taşından başladık. Taşı yerinden çıkardığımızda, hayretle iki taşın birleşme noktasında olan silindirik bir boşluğa yerleştirilmiş bir cam şişeye rastladık. Şişenin içinde dürülmüş bir beyaz kâğıt vardı. Şişeyi açıp kâğıda baktık. Osmanlıca bir şeyler yazıyordu, hemen bir uzman bulup okuttuk. Bu bir mektuptu ve Mimar Sinan tarafından yazılmıştı. Şunları söylüyordu. 'Bu kemeri oluşturan taşların ömrü yaklaşık 400 senedir. Bu müddet zarfında taşlar çürümüş olacağından, bu kemeri yenilemek isteyeceksiniz. Büyük bir ihtimalle yapı teknikleri de değiştiğinden, bu kemeri nasıl yeniden inşa edeceğinizi bilemeyeceksiniz. İşte bu mektubu, ben size, bu kemeri yeniden nasıl inşa edeceğinizi anlatmak için yazıyorum.' Koca Sinan mektubuna böyle başladıktan sonra, o kemeri inşa ettikleri taşları Anadolu'nun nerelerinden getirttiklerini söyleyerek izahlarına devam ediyor ve ayrıntılı bir biçimde kemerin inşasını anlatıyordu. Bu mektup bir insanın, yaptığı işin kalıcı olması için gösterebileceği çabanın insanüstü bir örneğidir. Bu mektubun ihtişamı; modern çağın insanların bile zorlanacağı taşın ömrünü bilmesi, yapı tekniğinin değişeceğini bilmesi, 400 sene dayanacak kâğıt ve mürekkep kullanması gibi yüksek bilgi seviyesinden gelmektedir. Şüphesiz bu yüksek bilgiler de o koca mimarın erişilmez özelliklerindedir. Ancak erişilmesi gerçekten zor olan; bu bilgilerden çok daha muhteşem olan, 400 sene sonraya çözüm üreten sorumluluk duygusudur."

KAYNAK:

- https://tr.wikipedia.org/wiki/Mimar_Sinan#/media/Dosya:Mimar_Sinan_architecte_de_Soliman_le_Magnifique.jpg
- <https://www.dersteknik.com/2012/03/mimar-sinanin-sorumluluk-duygusu.html>

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇLÜ SEÇİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini zorluklar karşısında kullanmayı bilir./31.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Makas 4. Torba/kutu (2 Adet)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan örnek olaylar öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak işaretli yerlerden kesilip bir kutu/torbaya konur. 2. Çalışma Yaprağı-2’de yer alan karakter güçleri ve erdemler öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak işaretli yerlerden kesilip bir kutu/torbaya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle sahip olunan karakter güçlerini zorluklar karşısında nasıl kullandığımızla ilgili bir etkinlik yapacağız. Bugüne kadar yaşamımızda birçok sorunla karşılaşmış olabiliriz. Yaşamımızdaki bu zorluklar, kendimizle, aile içi ilişkilerle, arkadaş ilişkileri ile okul ve akademik yaşam ile ilişkili olabilir. Bu zorluklar karşısında bizlerin sergilediği tutum ve davranışlar, kullandığı baş etme yöntemleri de farklılıklar gösterebilir.”</i></p>
	2. Aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrencilerin duygu ve düşüncelerini paylaşmalarını cesaretlendirilir: <ul style="list-style-type: none"> • Karşılaştığınız zorluklar karşısında ne tür tutumlar sergilediniz? • Zorlu yaşam olayları karşısında, davranışlarınızda ne tür farklılıklar oldu? • Zorlu yaşam olayları karşısında kendinizi güçlü hissetmenizi sağlayan özellikleriniz oldu mu? Bunlar nelerdi?
	3. Öğrencilerin yanıtları alındıktan sonra Çalışma Yaprağı-1’de yer alan örnek olaylardan ve Çalışma Yaprağı-2’de yer alan erdemlerden oluşturulan kutudan/torbadan her öğrencinin bir örnek olay ve erdem çekmesi istenir.
	4. Sonrasında aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:

Süreç (Uygulama Basamakları):

"Çektiğiniz örnek olayı, çekmiş olduğunuz erdemin altında bulunan karakter güçleri ile nasıl çözebileceğinizi düşünün. Sonra örnek olayı, kutu/torbadan çektiğiniz erdemin altında bulunan karakter güçlerini kullanarak bu sorunun çözüm sürecinde neler yapılabileceğini bizlerle paylaşmanızı istiyorum."

5. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
6. Aşağıdaki sorular ile süreç devam ettirilir.
 - Bu güçleri kullanmanın zorluklar karşısında nasıl bir etkisi olur?
 - Bu etkinlikte kendinizle ilgili fark ettiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler?
 - Kendi yaşamınızda yaşadığınız zor bir durumda sahip olduğunuz güçlü yanlarınızı kullanarak baş ettiğiniz bir yaşantınız oldu mu? Oldu ise paylaşır mısınız?
7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Bizler, kişiliğimize doğuştan gelen özelliklerimize karakter gücü dediğimiz (olumlu ve güçlü yanlarımız) özellikleri ekleyerek geliyoruz. Güçlü karakter özelliklerimize yoğunlaşarak, bir nevi elimizde var olanları en etkili şekilde kullanarak, yaşamımızı güzelleştirebilir ve daha mutlu olabiliriz. Karakter güçleri ile bakış açımızı değiştirerek farklı çözümler üretebiliriz. Ayrıca fark ettiğimiz ve bize yardımcı olan özelliklerimizi, üzerine koyarak daha da geliştirebiliriz."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca yaşamlarında daha önce karşılaştıkları zorlukları düşünmeleri, karşılarına çıkan zorlukların üstesinden gelmek için kullandıkları karakter güçlerini not almalarını, bu notları görebilecekleri yerlere kendilerine hatırlatmak amacıyla asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Örnek olaylar uygulayıcı tarafından sınıfın ve öğrencilerin ihtiyaç ve özelliklerine göre değiştirilebilir.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin puntolarının büyük olmasına dikkat edilerek ya da kâğıtlara Braille yazı eklenerek materyalde uyarılama yapılabilir.
 2. Öğrenciler örnek olayın çözümünde kullanabilecekleri erdemleri düşünürken öğretmen onlara bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
 3. Örnek olayın çözümünde kullanabilecekleri erdemler hakkında düşünmeleri sırasında öğrencilere ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.
 4. Öğrencilerin örnek olayın çözümünde kullanabilecekleri erdemleri sözel olarak açıklamalarının yanında, rol oynama gibi farklı şekillerde de açıklamalarına de izin verilerek farklı biçimlerde tepki vermeleri sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Emre UĞUZ

Çalışma Yaprağı 1

Ailemle aramda hep bir duvar var gibi. Ne onlar beni önemiyor, ne de ben onları önemiyor gibiyim. Kimse kimsenin fikirlerini sormuyor. Hele hisler... Onların hiçbir önemi yok gibi geliyor. Aile içinde kendimi çok değersiz hissediyorum.

Benim iki samimi arkadaşım var. Ama birine karşı daha yakın hissediyorum. O bir hata yaptığı zaman hemen affediyorum. Diğer arkadaşım aynı şekilde davrandığında, onu kolay kolay affedemiyorum. Hâlbuki ikisi de yakın, samimi arkadaşım. Sanırım, diğer arkadaşıma biraz haksızlık ediyorum.

Küçüklüğümde beri hep kendi başıma çalışırım, ödevlerimi kendim yaparım. Bu nedenle başkalarıyla birlikte çalışmaktan zorlanırım. Ama bazen tek başıma üstesinden gelemediğim ve öğrenemediğim konular olabiliyor. Böyle durumlarda ne yapacağımı bilemiyorum.

Okulda bir sorunla karşılaştığımda, nasıl davranmam gerektiğini bilmiyorum. Sorunlar gözümde büyüyor ve benim için çözülmesi imkânsız bir hâl alıyor. Kendimi tedirgin ve huzursuz hissediyorum.

Odama çekilip saatlerce masa başında çalıştıktan sonra, aklımda hiçbir şeyin kalmadığını fark ediyorum. Okuduğum her şey zihnimden siliniyor gibi hissediyorum. Bu durumdan nasıl sıyrılacağımı, daha farklı nasıl çalışacağımı bilmiyorum.

Derslerimde başarılıyım fakat birinci olamıyorum, futbolda da iyiyim fakat en iyisi olamıyorum. Böyle olunca mutsuz oluyorum, kendimi arkadaşlarımla kıyaslıyorum. Bazı zamanlar baş ağrım oluyor, doktor fiziksel bir sorunun olmadığını söylüyor. Eğer kusursuz birisi olursam arkadaşlarım tarafından değerli ve popüler birisi olarak görüleceğimi düşünüyorum.

Annem odamı, çok dağınık bıraktığımı söylüyor. Duvarlarda hep kâğıtların olduğunu, kıyafetlerimin dolapta olması gerekirken yerlerde olduğunu, çalışma masamın üzerinin karma karışık olduğunu söylüyor. İçimde ben de senin gibi düşünüyorum anne, kafam da odam gibi karma karışık.

Sanki ne kadar çalışırsam çalışayım yapamayacağım, yetemeyeceğim diye hissediyorum. Ailem benim için birçok şey yapıyor, ben onları hep mahcup ediyorum diye düşünüyorum. Bu düşünceden kurtulamıyorum. Midem kasılıyor, ellerim titriyor, çok gergin hissediyorum. Bir türlü bu gerginliğimi atamadığım için sınavlarıma odaklanamıyorum.

Çalışma Yaprağı 2

ERDEM VE KARAKTER GÜÇLERİ

ERDEM		TANIM	KARAKTER GÜCÜ
BİLGELİK	1	Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyiyimdir.	Özgünlük
	2	Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanırım.	Merak
	3	Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif alırım.	Öğrenme Aşkı
	4	Esnek ve açık fikirliyim, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat ederim.	Açık fikirlilik
	5	Arkadaşlarım önemli olduğunu düşündüğümüz konularda bana danışır.	Çok Yönlü Bakış Açısı
CESARET	6	Kendimi güvenilir, değerleriyle tutarlı davranan ve dürüst bir insan olarak görürüm.	Dürüstlük
	7	Korktuğum zamanlarda bile sıkıntı ya da zorluk karşısında pes etmem.	Cesur olma
	8	Başladığım bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba gösteririm.	Azim
	9	Enerjik neşeli ve hayat doluyum.	Yaşam Coşkusu
İNSANLIK	10	Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına nezaketli davranırım.	Nezaket
	11	Sevgiyi almak ve vermek bana doğal gelir.	Sevme ve sevilme
	12	Kişilerarası becerilere sahip olan biri olarak bilinirim.	Sosyal Zekâ
ADILIK	13	İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçerim.	Hakkaniyet
	14	İnsanlar genellikle lider olarak beni seçerler.	Liderlik
	15	Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesiyim ve grubumun başarısına katkı sağlamak için çaba harcarım.	Takım Çalışması
ÖLÇÜLÜLÜK	16	Kin tutmam, beni rahatsız edenleri kolayca affedebilirim.	Affetme
	17	İlgi odağı olmayı ve diğerleri gibi herkesin dikkatini çekmeyi sevmiyorum.	Alçak gönüllülük
	18	Dikkatli ve tedbirliyimdir; davranışlarımdan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri alırım.	Tedbirlilik
	19	Zor koşullarda bile duygularımı ve davranışlarımı kontrol edebilirim.	Özdenetim
AŞKINLIK	20	Sözlerimle ve davranışlarımla iyi şeyler için teşekkürlerimi ifade edebilirim.	Şükran duyma
	21	Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanırım ve umut ederim.	Umut
	22	Neşeli, komik ve mizahı seven biriyim.	Mizah
	23	Yüce bir gücün varlığına inanırım, dinî ya da manevi uygulamalar benim için önemlidir.	Maneviyat
	24	Doğada, sanatta, yaşamın birçok alanında mükemmeliyeti ve güzelliği derinden hissederim.	Estetik ve mükemmelliğin takdiri

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIM İÇİN KARARLARIM-I

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçiminde karar verme becerisini kullanır./32.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrenci sayısı kadar A4 kâğıt 2. Okulda seçilebilecek alan/dal/dersleri gösterir A3 boyutunda poster. (Okul psikolojik danışmanından /Rehber öğretmeninden destek alınabilir.) 3. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik öncesinde alan/dal/ders seçimi yönetmeliklerinin son hâlini incelemek yararlı olacaktır. 2. Kazanımlardan 15-17. ve 28. hafta etkinlikleri gözden geçirilebilir. 3. Etkinlik Bilgi Notu okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili gençler, daha önceki derslerimizde kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarınız, mesleklerin zaman içindeki değişimini ve gelişimini, alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerler konularında sizlerle etkinlikler gerçekleştirdik. Kimler neler hatırlıyor, paylaşmak isteyen var mı?"</i> sorusu sorularak her bir kazanımla ilgili gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır. 2. Her öğrenciye birer A4 kâğıt verilir. <i>"Şimdi sizlere verilen kâğıtlara daha önce belirlediğiniz veya kariyer hazırlığı sürecinde belirlediğiniz amaçları not etmenizi istiyorum."</i> Öğrencilere 5 dakika süre verilir. Süre bitiminde paylaşım yapmak isteyen öğrencilerden kariyer amaçları dinlenir. 3. Kariyer amaçları paylaşımından sonra hazırlanan poster tahtaya asılır. Öğrencilerle birlikte incelenir ve şu yönerge verilir: <i>"Okulumuzda seçebileceğiniz alan/dal/dersleri görüyorsunuz. Kariyer amaçlarınıza ulaşabilmeniz için bu listeden hangi dersleri seçmelisiniz? Şimdi yazdığınız kariyer amaçlarının karşısına seçebileceğiniz alan/dal/dersleri yazınız."</i> 4. <i>"Kariyer amacınızı veya seçebileceğiniz dersleri yazarken karar vermek</i>

Süreç (Uygulama Basamakları):

- size zor gelebilir. Şimdi kararlarımızı verirken bize yardımcı olacak bir çalışma yapalım.*" denir ve Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır.
5. Karar verme basamakları adım adım tahtaya yazılarak öğrencilerden örneklendirmesi istenir. Karar verme basamakları Etkinlik Bilgi Notundan da faydalanılarak öğrencilerle paylaşılır.
 6. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:
 - Yaşamınız boyunca hangi konularda kararlar veriyorsunuz?
 - Size göre yaşamınızla ilgili vereceğiniz hangi kararlar daha kritiktir.
 - Karar verme becerisini kullanarak alan/dal/ders seçmek neden önemlidir?
 - Kariyer amaçlarınızla okulumuzun alan/dal/derslerle uyumlu mu?
 - Seçenekleriniz hakkında ne tür bilgiler topladınız?
 7. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:
"Bugün kariyer amaçlarımız ile okulumuzda seçebileceğiniz alan/dal/dersleri konuştuk. Haftaya bu konuda etkinliğimize devam edeceğiz."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kariyer amaçları için seçebilecekleri alan/dal/dersleri düşünmeleri istenir.
2. Bir sonraki haftaya kadar karar verme becerisi üzerine düşünmeleri istenir.
3. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i bir sonraki derse kadar doldurmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı; öğrenciler kariyer amaçlarını, kariyer amaçlarına ulaşmak için seçilebilecek alan/dal/dersleri yazarken aralarda dolaşp yazmakta zorluk çeken öğrencilere destek verilebilir.
 2. Okulda seçilebilecek alan/dal/dersleri gösterir posterin, sınıfın uygun bir yerinde, bir sonraki derse kadar asılı kalması sağlanır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
 3. Ek süre verilerek öğrencilerin etkinliği tamamlamaları kolaylaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Güller SEZGİN

Çalışma Yapağı 1

KARAR VERME BASAMAKLARI

PROBLEMİ TANIMLAYIN (VERİLECEK KARARI TANIMLAYIN)	
SEÇENEKLERİ BELİRLEYİN	
SEÇENEKLER HAKKINDA BİLGİ TOPLAYIN	
SEÇENEKLERİ İNCELEYİN	
UYGUN SEÇENEĞİ BELİRLEYİN VE UYGULAYIN	
SONUCU GÖZDEN GEÇİRİN VE DEĞERLENDİRİN	

ETKİNLİK BİLGİ NOTU¹

KARAR VERME SÜRECİ VE BASAMAKLARI

Karar verme; TDK'ye göre bir sorunu karara bağlamak, karşılaştırmak olarak tanımlanmıştır. Yani karar verme, olması muhtemel olasılıklardan birini seçme işlemi olarak tanımlanabilir.

Bir hedefe ulaşılabilmesi amacıyla elde bulunan imkân ve koşullar doğrultusunda mümkün olabilecek çeşitli olası eylem şekilleri içinden en uygununun seçilmesi 'karar' şeklinde ifade edilebilir.

Karar vermek, seçeneklerle ilgili belirsizlikleri yeterli düzeyde azaltarak, bu seçenekler arasından en uygun olanı seçmekle ilgili işlemler dizisi olarak betimlemiştir. (Doğan,2010)

Karar vermede amaç; ortaya yeni ve farklı çözümler getirmek değil, bireyin önceden belirlediği kısıtlar doğrultusunda mevcut olan en uygun seçeneği ve çözümü belirlemesidir.

Bu süreci kolay kılmak adına yapılacak en doğru yol, tüm seçenekleri mevcut kısıtlara göre değerlendirmek ve 'uygunluk' göre alternatifleri sıraya koymaktır.

Carney ve Wells (1995) ise, karar verme sürecini tanımlarken yedi çember metaforunu kullanmıştır. Ona göre karar verme süreci birbiri içine geçmiş yedi çemberden oluşmaktadır. Bu yedi çember aşağıdaki gibi açıklanır:

- **Farkında Olma:** Karar vermek için hazır olmak rahatsızlık hissini varlığıyla başlar. Bu hislerin varlığı da içsel veya dışsal baskıya yol açar.

- **Kendini Değerlendirme:** Bireyin kendini tanıması karar vermenin en önemli bileşenidir. Bu bileşeni oluşturan da ilgi, yetenekler, değerler, beceriler ve isteklerdir.

- **Araştırma:** Özellikle kariyer kararı vermede birey kendini tanımaya ve meslek yaşamına ilişkin geniş, anlamlı ve doğru bilgiyi araştırmalıdır. Doğru karar vermek, bu araştırmalardan geçer.

- **Bütünleştirme:** Bireyin alternatifleri arasından seçtiği ideal kararlar, sahip olduğu özellikleri kıyaslaması gerekir. İstekler ile bireyin özellikleri arasında uzlaşma sağlanmasıdır. Kararlar, bütünleştirme ve tutarlılık süzgecinden geçirilir.

- **Sorumluluk:** Çoğu zaman birey karar vermeye ve bunun için hareket etmeye ihtiyaç duyacaktır. Sorumluluk alma vakti gelince, doğru seçim için doğru ve yeterli bilgi gereklidir.

- **Uygulama:** Sorumluluk olarak karar vermeyi başarılı kılabilecek şey bir plan dahilinde gerçekleşmesi olacaktır. Plan; karar verirken ne, niçin, ne zaman ve nasıl sorularına yanıt aramaktır. İyi bir planlama, belirsizlikleri ve beklenmedik durumları en aza indirir. Bununla birlikte, plan dahilinde tüm ihtimalleri yordayabilmek çok mümkün görünmemektedir.

-**Yeniden Değerlendirme:** Karar verme sürecinde istenilen sonuçlara varılabilmesi için kişinin kararlarını yeniden değerlendirebilmesine ve eğer gerekliyse düzeltme yapmasına olanak sağlanmalıdır. İlla ki kararın kötü olması bu süreci gerekli kılmaz. Verilen karar kapsamında daha fazla öğrenme yaşantısı oluşturabilmek için gereklidir.

1 Coşgun, H. (2019). Kariyer Karar Verme Grup Rehberliği Programının Öğrencilerin Kariyer Karar Verme Güçlük Düzeylerine Etkisinin İncelenmesine Yönelik Bir Araştırma. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı İnsan Kaynakları Yönetimi Bilim Dalı, İstanbul.

Aktaş, N. (2016). Lise Öğrencilerinin Motivasyon Kaynakları Ve Karar Verme Stratejileri. Yüksek Lisans Tezi, Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim Programı, Aydın.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIM İÇİN KARARLARIM-II

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçiminde karar verme becerisini kullanır./33.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkileşimli tahta 2. Tahta kalemi 3. Bir önceki hafta öğrencilerle paylaşılan Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik öncesinde alan/dal/ders seçimi yönetmeliklerinin son hâlini incelemek yararlı olacaktır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından tahtaya “Karar verme gücü, sahip olduğumuz önemli güçlerden biridir. Kararlarımız hayatımızın hem kalitesini, hem de yönünü belirler. (Paul MCKENNA).” sözü yazılır. Öğrencilere aşağıdaki soru yöneltilir ve öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır: <i>“Sevgili gençler, şimdi sizlerden düşünmenizi istiyorum. Nelere karar verme gücüne sahipsiniz? Kararlarınızı verirken hangi basamakları kullanırsınız?”</i> Daha sonra <i>“Sizlerin de belirttiği gibi hayatımızda bazı kararları kendimiz alırken bazı kararlar bizim dışımızda alınabilir. Hayatımızın yönünü belirleyen kararlardan bir tanesi kariyer seçimimizdir. Geçen hafta sizlerle, belirlediğiniz kariyer amaçlarınıza ulaşmak için okulumuzda seçebileceğiniz alan/dal/dersleri ve karar verme basamaklarını incelemiştik. Hatırlıyorsunuz değil mi? Sizlerden okulumuzdaki alan/dal/dersleri tekrar incelemenizi ve düşünmenizi istemiştim. Bu konu ile ilgili paylaşım yapmak isteyen var mı?”</i> sorusu yöneltilir ve gelen paylaşımlar alınır. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> Kariyer amaçlarınızla yaptığınız alan/dal/ders seçimleri uyumlu mu? Karar verme becerisini kullanmak neden önemlidir? Kariyer amaçlarınız doğrultusunda alan/dal/ders seçerken karar verme becerisini kullanmak neden önemlidir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır.

"Alan/dal/ders seçimlerimiz sadece bir kez yapacağımız bir şey değildir. İlerleyen yıllarda okulumuzun özelliklerine göre seçebileceğimiz alan/dal/derslerle ilgili yeni kararlar vermemiz gerekecek. Bu kararları verirken belirlediğiniz kariyer amaçlarına uyumlu olması için gerekli incelemeleri ve araştırmaları yapmayı unutmayınız. Zorlandığımız anlarda karar verme basamaklarını hatırlamakta yarar var."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Alan/dal/ders seçiminizde zorlandığınızı düşünüyorsanız okul rehber öğretmeni/psikolojik danışmanından yardım alabilirsiniz.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
2. Karar verme sürecine ilişkin durumlar örneklendirilerek öğrencilere ipuçları verilerek hatırlatmalar yapılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Güller SEZGİN

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

YARDIM İSTİYORUM (3N 1K)

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini bilir./34.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Torba/kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek olaylardan her öğrenciye bir örnek olay gelecek şekilde çoğaltılır ve işaretli yerlerden kesilip katlanarak bir torba/kutuya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin de bilgi sahibi olduğumu düşündüğüm bir konuda etkinlik yapacağız. Konumuz, yardım isteme."</i> Aşağıdaki soru yöneltilerek öğrenciler duygu ve düşüncelerini paylaşmaları için cesaretlendirilir: <ul style="list-style-type: none"> Yardım istemek neden önemlidir? Gönüllü öğrencilerden alınan cevaplardan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Hepimiz bugüne kadar yaşamımızda pek çok sorunla karşılaşmış olabiliriz. Bu sorunlar yaşamımızın her alanı ile ilişkili olabilir. Kendimizi güvende hissetmediğimiz, iyi hissetmediğimiz zamanlarımız olabilir. Bu sorunların üstesinden gelebilmek için yardım isteyebiliriz. Yaşadığımız sorunları, daha hızlı ve kolay bir şekilde çözüme kavuşturabilmek, kişisel güvenliğimizi sağlamak ve daha iyi hissedebilmek için yardım istemek önemlidir."</i> Uygulayıcı tarafından öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olaylardan oluşturulan kura kutu/torbasından birer örnek olay çekmeleri istenir. Sonrasında aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır: <i>"Sevgili öğrenciler, çektiğiniz örnek olayı sınıfta okuyarak örnek olaydaki karakterimizin kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyebileceğini"</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

düşünmenizi ve düşüncelerinizi bizlerle paylaşmanızı istiyorum.”

6. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Her öğrencinin paylaşımından sonra diğer öğrencilere yardım süreci ile ilgili farklı önerileri olup olmadığı sorulur.
7. Çalışma Yaprağı-1’deki her örnek durum en az bir kez ele alındıktan sonra aşağıdaki tartışma soruları öğrencilere yöneltilir:
 - Bu etkinlikte farklı bir yardım kaynağı öğrendiniz mi?
 - Yardım isteme süreçleri hakkında bilgi sahibi olmak neden önemlidir?
8. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Sevgili arkadaşlar, hepimizin bildiği gibi yaşamımızda tek başımıza üstesinden gelemediğimiz durumlarla karşılaşabilir ve yardım almaya ihtiyaç duyabiliriz. Bugün hep birlikte yardım istemenin önemini, hangi durumda, kimden, nereden, ne zaman ve nasıl yardım isteyeceğimiz konusunu konuştuk. Yaşamımızın devamında da karşılaşabileceğimiz bu tarz sorunlar karşısında, bugün edindiğimiz bilgileri kullanmamız, çözüm yolu bulma konusunda etkili olacaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden, yardım arama süreçlerinde ihtiyaç durumları ve başvurulacak kaynaklar ile ilgili bilgiler toplamalarını ve bunları kartvizit hâline getirerek sınıf panosuna ya da okul panosuna asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Gönüllü olarak kura çeken öğrencinin cevap vermediği/veremediği durumlarda, sınıftaki diğer öğrencilere söz verilerek etkileşim devam ettirilebilir.
 2. Gönüllü olarak kura çeken öğrencinin cevap verdiği durumlarda da sınıftaki diğer öğrencilere söz verilerek cevaplar çeşitlendirilebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan yazıların puntosu büyütülerek ve yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da çalışma yaprağına dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1’deki duruma ilişkin paylaşım yapmak isteyen öğrencilerin kolaylaştırıcı sorular ya da ipuçları ile katılımları desteklenebilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları kolaylaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sinan YAZICIOĞLU

Çalışma Yaprağı 1

Aileme bir türlü başarılarım yetmiyor. Her zaman daha fazla olsun istiyorlar, ben bu beklentileri karşılayamaktan çok korkuyorum. Komşu çocuklarıyla kıyaslanmak hoşuma gitmiyor, bu konuda devamlı baskı altında hissediyorum ve bu baskı nedeniyle sınavlarda istediğim performansı gösteremiyorum.

Son zamanlarda geceleri uyku ile ilgili sorunlar yaşıyorum ve uykusuz kaldığımdan sabahları uyanamıyorum, okula geç kalıyor ve derslerime odaklanamıyorum.

Bu aralar telefonda çok fazla vakit geçiriyorum. Ders çalışırken biraz ara vereyim diyorum, bir bakmışım saatler geçmiş. Gözlerimi, zihnimi telefondan alamıyorum. Ders çalışmayınca pişman oluyorum. Üniversite için çok güzel hayallerim vardı hâlbuki.

Resim yapmayı seviyorum ve bu konuda yetenekli olduğum söyleniyor. İlerde yapacağım mesleğimin, resim ile ilgili olmasını hayal ediyorum. Fakat annem babam, mühendis ya da doktor olmam gerektiğini söylüyor. Bu konuda hiç anlaşamıyoruz.

Evde yalnız kaldığım bir gündü. Mutfaktan su almak için ayağa kalktığımda birden başım döndü, gözlerim kararı. Ayaklarımın yerden kesildiğini hissettim. Yere düşecek gibi oldum.

Bir gün sosyal medyada vakit geçirirken güzel bir ayakkabı gördüm. Fiyatı olması gerekenden ucuz olunca satın almak istedim ve sipariş verdim. Siparişim elime ulaştığında kutudan ayakkabı değil de oyuncak telefon çıktı.

Bahçeden acı acı bir kedi sesi geliyordu. Merak edip bahçeye baktığımda kedinin yaralandığını gördüm. Onun bu durumuna çok üzüldüm. Yardım etmek istedim, neler yapabileceğimi düşündüm fakat elimden bir şey gelmiyordu.

Bir yaz günüydü. Ailemle ormanlık alanda yürüyüş yapıyorduk. Yürürken ağaçların arasından süzülen dumanı fark ettik. Biraz yaklaşınca bir grubun mangal yaktığını ve piknik yaptığını gördük. Gördüklerimize şaşırdık, çünkü bu alanda piknik yapmak, mangal yakmak yasaktı.

Her gün aynaya korkarak bakıyorum, kendimi görmek istemiyorum. Ben bile kendi görüntüme katlanamazken arkadaşlarımın beni beğenmesine anlam veremiyorum. Beğenilmek hoşuma gitse de o kadar güzel olduğumu düşünmüyorum. Beni üzmemek için böyle söylediklerini düşünüyorum.

Bir yaz akşamıydı. Arkadaşlarımdan ayrılmış eve dönüyordum. 2 kişi önümü kesti ve benden telefonumu istediler. Ben vermek istemeyince zorla almaya çalıştılar. Korktum ve koşmaya başladım. Onlar da arkamdan koşuyorlardı.

Emre derslerinde başarılı, mutlu, çevresi tarafından örnek gösterilen bir öğrenciydi. Ancak son zamanlarda Emre'nin tutum ve davranışlarında birtakım değişiklikler ortaya çıkmaya başladı. Emre bir süredir çok uyuyor, sürekli yalnız kalmak istiyor ve bazı günler okula gitmek bile istemiyordu. Emre'nin bu durumunu fark eden anne babası, Emre ile bu konuda konuşmak istediler fakat Emre bir sorun olmadığını söyleyerek konuyu kapattı. Emre, okulda bazı üst sınıf öğrencileri tarafından kendilerine para vermesi için sürekli rahatsız edilerek bu durumu herhangi birine anlatmaması için de tehdit ediliyordu. Emre, bu durumu nasıl çözeceğini bilmemekteydi.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIM VE BEN

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarını gerçekleştirme konusunda kendini değerlendirir./35.Hafta
Sınıf Düzeyi	9. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprığı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprığı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün hep birlikte akademik amaçlarımızı gerçekleştirme konusunda kendimizi değerlendirmeye ilgili bir etkinlik gerçekleştireceğiz."</i> Öğrencilere "Amaç kelimesinden ne anlıyoruz?" sorusu yöneltilerek grup etkileşimi başlatılır. Öğrencilerden alınan cevaplardan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki tanım yapılır: Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre amaç; "Ulaşmak istenilen sonuç." <i>"Hepimiz yaşamımızın her döneminde gerçekleştirmek istediğimiz birçok amaç belirliyoruz. Öğrenim hayatımız boyunca belirlediğimiz akademik amaçlar da bu amaçların önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Amaçlarımıza ulaştığımızda ise başarılı olduğumuzu hissederiz."</i> Yukarıdaki açıklama yapıldıktan sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir: <ul style="list-style-type: none"> Amaç belirlemek neden önemlidir? Başarılı olmak neden önemlidir? Akademik amaçlar neler olabilir? Bu amaçlara ulaşmak ve başarılı olmak için neler yapmalıyız? Tüm öğrencilere Çalışma Yaprığı-1 dağıtılarak 10 dakika süre verilir. Öğrencilerden Çalışma Yaprığı-1'i akademik amaçlarını düşünerek doldurmaları istenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Gönüllü öğrencilerden yazdıklarını sınıfla paylaşmaları istenir.
7. Öğretmen aşağıdaki soruları sorar ve grup etkileşimi devam eder:
 - Akademik amaçlarınızı gerçekleştirme sürecinde ne gibi sorunlarla karşılaştınız?
 - Karşılaştığınız sorunları çözmek için neler yaptınız?
 - Akademik amaçlarınıza ulaşma konusunda kendinizde gördüğünüz olumlu ve olumsuz yönler nelerdir?
8. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Sevgili arkadaşlar, etkinliğimize katılımınız ve vermiş olduğunuz cevaplar için hepinize teşekkür ederim. Bugün sizlerle akademik amaçlarımızı ve bu amaçlara ulaşma konusunda kendimizi nasıl değerlendirdiğimizi konuştuk. Yaşamımızda belirlediğimiz akademik amaçlarımıza ulaştığımız anlar olabileceği gibi ulaşamadığımız anlar da olacaktır. Bu gibi durumlara neden olan, özellikle kendimizden kaynaklanan faktörleri tespit ederek düzeltmek, özellikle yani amaç belirleme sürecinde, daha sonra da akademik amaçlarımıza ulaşmamızda ve başarılı olmamızda önemli bir rol oynayacaktır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1’i evde her zaman görebilecekleri bir yere asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Grup etkileşimi için öğretmen tarafından sorulan sorulara öğrencilerin verdiği cevaplar tahtaya yazılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağındaki bölümler; renklendirilerek, yazıların puntoları büyütülerek görme bakımında işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
 3. Öğrencilerin performansına göre çalışma yaprağında doldurmaları gereken kısımların sayısı azaltılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sinan YAZICIOĞLU

Çalışma Yaprağı 1

Bugüne kadar gerçekleştirdiğim amaçlarım:

1.

2.

3.

4.

5.

Gerçekleştirmek için neler yaptım:

1.

2.

3.

4.

5.

Bugüne kadar gerçekleştiremediğim amaçlarım:

1.

2.

3.

4.

5.

Neden gerçekleştiremedim:

1.

2.

3.

4.

5.

9. SINIF ETKİNLİKLERİ

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır./36. Hafta
Sınıf Düzeyi	İlkokul-Ortaokul-Lise kademelerindeki tüm sınıf düzeyleri
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının sene boyunca Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak boş bırakılan yerleri kendi düşünce ve duygularına göre doldurmaları istenir. 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için yeterli süre verilir. 4. Ardından gönüllü öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'deki cevaplarını paylaşır. (Gönüllü öğrenci çıkmaması hâlinde uygulayıcı teşvik eder.) 5. Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> • Rehberlik etkinliklerine yönelik duygu ve düşünceleriniz neler? • Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için önerileriniz neler? • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan sizi etkileyen bir yaşantınızı paylaşır mısınız? 6. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. <p><i>"Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanlarında birçok faaliyete katıldınız. Bu etkinliklerle akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınızı planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik kazanımlar elde ettiniz. Aynı zamanda kendinizi tanıyıp, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirdiniz. Kişiler arası becerileri geliştirmek için</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalıştınız. Meslekleri tanıyıp, çalışma hayatı konusunda bilgiler edindiniz. Rehberlik etkinlikleri bu bilgiler ışığında sizi hayata hazırlama, beceri kazandırma, güçlü yanlarınızı geliştirme konularında destekler. Eğitim öğretim sürecinizde yine rehberlik etkinlikleri yaparak yeni kazanımlar öğreneceksiniz. Bu dönemin etkinlikleri sona erdi, ancak siz bu zamana kadar öğrendiğiniz bilgi ve becerileri yaşamınıza geçirebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan /rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden istedikleri bir konu ile ilgili etkinlik tasarımları istenir. Tasarlanan etkinlikler okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine iletilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni tasarlanan etkinlikleri EBA ya yükleyebilir veya etkinlik oluşturma birimlerine ulaştırabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Boşlukları Dolduralım

Bu sene yaptığınız rehberlik etkinliklerinin değerlendirilmesi, geliştirilebilmesi amacıyla sizin fikirlerinize ihtiyacımız var. Etkinliklere ilişkin duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan kısımlara yazabilirsiniz. İhtiyaç duyar-sanız arka sayfayı kullanabilirsiniz.

1- Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde
.....
.....
faaliyetleri yaptık.

2- Rehberlik etkinliklerinde daha önce bilmediğim.....
.....
.....
konuları öğrendim.

3- En çok.....
.....
.....
etkinliklere katılmaktan keyif aldım.

4-
.....
.....
etkinliklere katılmaktan çok hoşlanmadım.

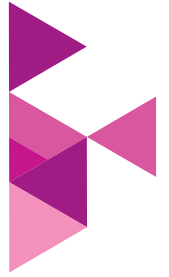
5- Bence
.....
.....
konularında da etkinlikler olmalı.

TEŞEKKÜR EDERİM.

**ORTAÖĞRETİM
SINIF REHBERLİK
ETKİNLİKLERİ**

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SOSYAL FAALİYETİMİ SEVİYORUM!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişimine katkılarını değerlendirir./1.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu A3 kâğıdına basılarak sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, okulumuz bir eğitim öğretim yuvasıdır. Okulumuzdaki akademik dersler (matematik, fizik, tarih) öğretim ayağımızı güçlendirirken ders dışı eğitsel ve sosyal etkinliklerde bizim eğitim ayağımızı güçlendirmektedir."</i> Uygulayıcı tarafından <i>"Bugün sizlerle, okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmanın gelişiminize ne tür katkılar sağladığını değerlendireceğimiz bir etkinlik yapacağız."</i> şeklinde etkinliğin amacı açıklanır. Öğrencilere; <i>"Sizce eğitsel ve sosyal etkinlik ne demektir?"</i> sorusu yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır. <i>"Eğitsel ve sosyal etkinlikler Millî Eğitim Bakanlığı Sosyal Etkinlikler Yönetmeliğine göre şöyle tanımlanıyor; öğretim programlarının yanında ile bilimsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda öğrenci kulübü ve toplum hizmeti çalışmaları ile bu kapsamdaki diğer etkinliklere 'sosyal etkinlik' denir."</i> Daha sonra öğrencilere, <i>"Okul içinde ve dışında eğitsel ve sosyal etkinlik deyince aklınıza hangi etkinlikler geliyor? Aklınıza gelen sosyal ve eğitsel etkinlikleri bir kâğıda ya da defterinize not edin lütfen."</i> denir ve sınıf içi etkileşim sürdürülür. Yazdıkları etkinliklere ilişkin cevapların alınmasının ardından uygulayıcı tarafından <i>"Sizlerin de belirttiği gibi okul içinde ve dışında katılabileceğiniz pek çok eğitsel ve sosyal etkinlik bulunmaktadır. Şimdi lütfen tahtaya astığım 'Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler Listesini' inceleyin ve kendi yazdığınız</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

etkinliklerle karşılaştırın.” denir, liste tahtaya asılır ve öğrencilerin incelemesi için süre verilir.

7. Öğrencilerin listeyi incelemesinin ardından uygulayıcı tarafından *“Şimdi ise sizlerle küçük bir hikâye paylaşmak istiyorum.”* denir ve aşağıdaki hikâye okunur:

“Yiğit, derslerinde oldukça başarılı bir 10. sınıf öğrencisiydi. Notlarının oldukça yüksek olmasına rağmen okulda yapılan her türlü etkinlikten hep geri durmayı tercih ederdi. Verilen görevi yerine getiremeyeceğini, eline yüzüne buluşturacağını düşünürdü. Bu tür etkinliklere katılanları hep gıpta ile izler, kendisinin neden yapamadığını sorgulardı. Oysa Yiğit’in çeşitli şiirler yazdığı bir defteri vardı. Oturdıkları sitenin bahçesinde akşamları kimse olmadığında sık sık basketbol oynardı, derslere çalışırken aklına pek çok proje gelir ama bunu hiçbir öğretmeni ile paylaşmazdı. Ona en sevdiği özelliğinin ne olduğunu sorsalar şüphesiz çok yardımsever biri olduğunu söyleyebilirdi.”

8. Uygulayıcı tarafından hikâye sonlandırıldıktan sonra; *“Şimdi hep birlikte biraz düşünelim.”* denir ve öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur:

- *Sizce Yiğit okuldaki hangi tür eğitsel ve sosyal etkinliklere katılabilir?*
- *Peki, Yiğit bu tür eğitsel ve sosyal etkinliklere katıldığında kendisine ne tür katkılar sağlayabilir?*
- *Yiğit birden fazla sosyal etkinliğe katılabilir mi? Sosyal etkinliklere katılım gösterdiğinde ne hisseder?*
- *Sizler de lütfen daha önce katıldığınız eğitsel ve sosyal etkinlikleri düşünün bu etkinlikler nelerdi?*
- *Okul içinde ve dışında katıldığınız eğitsel ve sosyal etkinlikler yaşantınızda ve gelişiminizde sizlere ne tür katkılar sağladı?*

9. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bu etkinliğimizde de farkına vardığımız gibi aslında eğitsel ve sosyal etkinliklere katılmak kişisel gelişimimize pek çok katkı sağlamaktadır. Bu katkıları; yeni beceriler kazanma, yetenekli olduğumuz alanı belirleme, kendimizi ifade edebilme, bağımsız iş yapabilme, sorumluluk alabilme, grup çalışmalarına katılım sağlayabilme, topluma etkileşim kurabilme, girişimci olabilme, zamanı planlayabilme, öz güven sağlama, arkadaşlık ilişkilerini güçlendirme, stresle baş edebilme şeklinde sıralayabiliriz. Sizler de çeşitli eğitsel ve sosyal etkinliklere katılım göstererek, eğitim hayatınız boyunca pek çok deneyim yaşayarak kişisel gelişiminize katkı sağlayabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden, gelecek derse kadar, okul içinde ve dışında katılmayı çok istedikleri bir eğitsel ve sosyal etkinliği belirlemeleri ve bunun kendi gelişimlerine sağlayabileceği katkıları yazmalarını istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu, A3 kâğıdına basılma fırsatı bulunamamış ise tüm öğrencilerin göreceği şekilde tahtaya yazılabilir.
2. Sınıf içerisinde Yiğit isimli bir öğrenci bulunuyor ise farklı bir isim kullanılabilir.
3. Öğrencilerin eğitsel ve sosyal etkinliklerden bahsederken olumlu ve katkı sağlayan sonuçlarına odaklanmaları ön planda tutulmalı, olumsuz yaşantılara yer verilmemesine dikkat edilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Akran eşleşmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Eğitsel ve sosyal etkinlikler listesi öğrencilerle paylaşılarak listede yer alan etkinliklerle ilgili öğrencilere ek bilgi sunulabilir.
3. Öğrencilerin eğitsel ve sosyal etkinliklerden ilgisini çeken etkinliklere ilişkin kendisini gözlemesi sağlanarak öğretmen desteği sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bahar ÜNAL AĞAÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU (Eğitsel ve Sosyal Etkinlikler Listesi)

STEM

SATRAÇ

ROBOTİK
KODLAMA

ORİGAMİ

SERĞİ KERMES

DRAMA

TİYATRO

PROJE
ÇALIŞMALARI

GEZİLER

AKIL OYUNLARI

BİLİM
OLİMPİYATLARI

YARIŞMALAR

SPORTİF
FAALİYETLER

TARİHİ KÜLTÜREL
GEZİLER

HALK OYUNLARI

KONFERANS
SEMİNERLER

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAHAR ŞENLİĞİNDE STANDIM VAR!

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Okul içinde veya dışında etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerini dikkate alır./2. Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu önceden okunur. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından tahtaya büyük harfler ile "İLGİ" ve "YETENEK" kelimeleri yazılır. 2. Daha sonra uygulayıcı tarafından "Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle okul içinde ve dışında etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerimizi dikkate almamız gerektiği ile ilgili bir etkinlik yapacağız." şeklinde etkinliğin amacını açıklanır. 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilere, aşağıdaki sorular yöneltilir ve sınıf içi etkileşim başlatılır: "Şimdi tahtaya yazdığım bu iki kelimeye dikkatle bakın, bu iki kelime size ne anlam ifade ediyor? <ul style="list-style-type: none"> • İlgi nedir? • Yetenek nedir? • İlgi ve yetenek arasındaki farklar nelerdir? • İlgi duyduğumuz alanda yetenekli olabilir miyiz? Yoksa sadece ilgili miyiz?" 4. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu okunur. 5. Etkinlik Bilgi Notu okunduktan sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. 6. "Sizlere vermiş olduğum bu çalışma yapraklarında ilgi ve yetenek kavramlarının tanımları bulunuyor. Ayrıca kendi ilgi ve yeteneklerinizi

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

yazmanız içinde ilgi sütunu ve yetenek sütunu bulunmakta. Şimdi biraz düşünün ve bu sütunlara kendi ilgi ve yeteneklerinizi yazın. Çalışma yaprağını doldurmanız için sizlere 5 dakika süre vereceğim, süre bitiminde kâğıtları sizden toplayacağım ve isminizi belirtmeden yazdıklarınızı sınıfımızla paylaşacağım." denir ve öğrencilere çalışma yaprağını doldurmaları için 5 dakika süre verilir.

7. Süre bitiminin sonunda, kâğıtlar toplanır ve rastgele seçilen kâğıtlar uygulayıcı tarafından öğrencilerin isimlerini belirtmeden sınıftaki diğer öğrencilere okunur.

8. Aşağıdaki sorular sınıfa yöneltilerek bir tartışma süreci başlatılır:

- Okuduğum bu "ilgilere" sahip arkadaşınız sizce okuldaki hangi eğitsel ve sosyal etkinliklere katılır?
- Okuduğum bu "yeteneklere" sahip arkadaşınız sizce okuldaki hangi eğitsel ve sosyal etkinliklere katılır?
- Bu yetenek listesi sizce okuldaki hangi çalışmalara karşılık gelebilir?
- Bu ilgi listesi sizce okuldaki hangi çalışmalara karşılık gelebilir?

9. Paylaşımlar bittikten sonra uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır:

"Sizlerin de gördüğü gibi aslında hepimizin ilgi ve yetenekleri farklı. Kimimiz müzik alanında bir beste yapacak kadar yetenekliyken kimimiz de güzel şarkılar dinleyerek müziğe ilgili olabiliriz. İlgi ve yeteneklerimiz zaman zaman örtüşürken bazen de birbirinden bağımsız olabilmektedir."

10. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve sonra şu yönerge ile devam edilir:

"Şimdi sizlerden düşünmenizi istediğim bir şey var; okulumuz bahçesinde bir "Bahar Şenliği" düzenlenecek ve bahçemizin her köşesine çeşitli stantlar kurulacak. Sizlerden de bu şenlikte ilgi ve yetenekleriniz doğrultusunda bir stant açarak şenliğe katkı sağlamanız isteniyor.

- Şenliğe hangi standı açarak katkı sağladınız?
- Standınızda ilgi ve yeteneklerinize uygun, sizi temsil eden, nelere yer verirdiniz?
- Sizi diğer stantlardan ayıran ne olurdu?

Sizlere dağıtacağım çalışma yapraklarına standınızın özelliklerini yazabilir ya da resmini çizebilirsiniz."

11. Öğrencilere stantlarını tamamlamaları için süre verilir. Süre bitimi sonunda aşağıdaki sorular uygulayıcı tarafından öğrencilere yöneltilir:

- Standını bizlerle paylaşmak isteyen arkadaşımız var mı?
- Kendi seçtiğiniz, kendi tasarladığınız bir standı sergilemek sizde ne tür duygular uyandırdı?
- Standınızda ilgi ve yeteneklerinizi sergileyebildiğini görmek, bu ilgi ve yeteneklerinizin gelişimine sizce ne tür bir katkı sağlayabilir?
- İlgi ve yeteneklerimize uygun etkinlikleri sergilemek neden önemlidir?

12. Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Bugün sizlerle okul içinde ve dışında sosyal etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerinizi dikkate almanız gerektiği ile ilgili bir etkinlik yaptık. Her birinizin ilgi ve yetenekleri birbirinden farklılık gösterir. Aslında ders dışı etkinliklere katılırken ilgi ve yeteneklerinizi dikkate alarak katıldığınızda, daha çok mutlu olabileceğiniz, daha çok kendinizi ait hissedebileceğiniz ve daha çok sahipleneceğiniz ortamlar bularak, üretkenliğinizi artırabilirsiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi ilgi ve yeteneklerine uygun okul içi ve dışında katıldıkları etkinlikleri düşünmeleri, bu etkinliklere yönelik var ise resim ve videoları sınıfta arkadaşları ile paylaşmaları; bu dokümanları evde odalarına ya da çalışma masalarına asmaları, etkinliğe yönelik duygu ve düşüncelerini içeren bir günce yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrenciler eğitsel ve sosyal etkinliklere katılırken ilgi ve yetenekleri doğrultusunda seçim yaptıklarında, o etkinliği daha çok sahiplenirler. Etkinlik sırasında daha üretken olduklarının farkına varır, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda seçim yapmanın önemini fark ederler.
 2. Çalışma yapraklarını çoğaltma imkânı yok ise öğrencilerden herhangi bir kâğıda çalışmalarını yapmaları istenebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprakları-1 ve 2 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntalarda yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bahar ÜNAL AĞAÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

YETENEK NEDİR?

Yetenek; herhangi bir davranışı (bilgi veya beceriyi) öğrenebilme gücüdür. Yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar kapasitesini kullanarak geliştirdiği zihinsel, duyuşsal ya da psikomotor beceri olup daha sonra kişinin göreceği eğitimden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza yardımcı ipuçları sayılabilir. Bir kişinin yeteneği, o kişi bir eğitim programına alınacağı zaman gündeme gelen bir özelliğidir.

İLGİ NEDİR?

İlgi, bir kimsenin bir kişiye, bir nesneye veya faaliyete karşı gösterdiği hoşlanma, hoşlanmama ya da kayıtsız kalma şeklindeki tepki olarak tanımlanmıştır.

İlgi belli etkinliklere isteyerek yönelme, bu etkinlikleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka etkinliklere tercih etme ve bu etkinlikleri yaparken yorgunluk yerine coşku, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir.

YETENEK TÜRLERİ

- 1. Sözel Yetenek:** Sözcüklerle ifade edilmiş kavramları öğrenebilme, sorunları algılayıp çözebilme ve düşünceleri doğru, açık bir biçimde anlatabilme gücünü ifade eder.
- 2. Sayısal Yetenek:** Sayılarla ifade edilen problemleri çözebilme, sayısal kavramları daha çabuk öğrenebilme ve sayılarla akıl yürütebilme gücünü gösterir.
- 3. Şekil-Uzay İlişkileri Yeteneği:** Şekiller arasındaki benzerlik ve farklılıkları şekillerdeki değişimin temelindeki ilkeyi algılayabilme, düzlem üzerinde çizilmiş bir cisim üç boyutlu görebilme gücünü ifade eder.
- 4. Mekanik Yetenek:** Bir alet veya makinenin işleyişini anlayabilme, alet ve makineleri şemasına bakarak kurabilme, işletebilme ve onarabilme gücü olup bütün teknik mesleklerde başarı için gereklidir.
- 5. Müzik Yeteneği:** Sesleri ince frekansları ile algılayabilme, melodileri çabuk öğrenebilme, bir müzik aleti çalabilme, besteler yapabilme gücünü ifade eder.
- 6. Güzel Sanatlar Yeteneği:** Resim, karikatür, heykel el işleri gibi saat ürünlerini üretebilme gücünü ifade eder.
- 7. Tiyatro Yeteneği:** Bir olayı sahnede canlandırma, olaydaki kişileri canlandırma gücünü ifade eder.
- 8. Bedensel Yetenekler:** Kas koordinasyonuna sahip olmak, çeşitli spor dallarında dans, bale gibi etkinliklerde başarılı olma gücünü ifade eder.

İLGİ TÜRLERİ

- 1. Temel Bilim:** Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren bir ilgi alanıdır. Bu ilgisi yüksek olan insanlar Tıp, Veterinerlik, Mühendislik gibi uygulamalı alanlarda da çalışmalarını doyum sağlayabilir.
- 2. Sosyal Bilim:** Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan bir ilgi alanıdır. Bu ilgisi yüksek olan kişiler Hukuk, Siyaset Bilimi, Sosyoloji, Tarih, Psikoloji, İlahiyat gibi alanlarda çalışmaktan mutlu olabilirler.
- 3. Canlı Varlık:** Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir. Bu ilgiye sahip insanlar açık havada çalışmaktan hoşlanırlar. Veterinerlik, Ziraat ve Orman Mühendisliği, Su Ürünleri, Bahçe ve Tarla Bitkileri, Balıkçılık, Hayvancılık ve benzeri işlerle uğraşmak onlara zevk verir.
- 4. Mekanik İlgi:** Bu ilgisi yüksek olan kişiler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır. Makine, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, Gemi İnşaatı, Uçak Mühendisliği, Tekstil Mühendisliği, Teknik Eğitim Fakültesi gibi teknik alanlarda başarı ve doyum için gereklidir.
- 5. İkna:** Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekleştirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren bir ilgi alanıdır. Bu ilgi alanı ile ilgili meslekler arasında Yazarlık, Gazetecilik, Diplomati, Yöneticilik, İşletmecilik, Din Görevlisi, Öğretmenlik, Avukatlık, Halkla İlişkiler, Sigortacılık, Sinema-TV gibi meslekler gelmektedir.
- 6. Ticaret:** Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kâr elde etme, bir malı müşteriye tanıtmaya ve satmaya gibi faaliyetlerde ifadesini bulan ticaret ilgisi Pazarlama ve Reklamcılık ile yakından ilgilidir. Ancak ticarete ilgi duyan insanlar hangi meslekte olursa olsunlar, meslekleri ile ilgili bir ticarete yönelebilirler.
- 7. İş Ayrıntıları:** Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren bu ilgi alanı Muhasebe, Sekreterlik, İşletme, İktisat, Maliye, İstatistik, Mimarlık, Tasarım ve Çizim, Haritacılık, Kütüphanecilik, Arşiv ve benzeri kendini gösterir.
- 8. Edebiyat:** Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır. Edebiyat, Diller (Filoloji), Basın-Yayın, Gazetecilik, Yazarlık, Şairlik ve benzeri.
- 9. Güzel Sanatlar:** Bu ilgi alanı daha çok Resim, Heykel ve El sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymakla ifadesini bulur. Güzel Sanatlar Fakültesi en uygun eğitim programıdır.
- 10. Müzik:** Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir. Konservatuvarlar en uygun eğitim alanıdır.
- 11. Sosyal Yardım:** Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltma gibi davranışlarda ifadesini bulur. Tıp, Psikoloji, Sosyal Hizmetler, Hemşirelik, Psikolojik Danışmanlık, Özel Eğitim Öğretmenliği gibi mesleklerde kendini gösterir.

KAYNAK:

- Kuzgun, Y. (2011). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara

Çalışma Yaprağı 1

YETENEK NEDİR?

Yetenek; herhangi bir davranışı (bilgi veya beceriyi) öğrenebilme gücüdür. Yetenek bir kimsenin belli bir yaşa kadar kapasitesini kullanarak geliştirdiği zihinsel, duyuşsal ya da psikomotor beceri olup daha sonra kişinin göreceği eğitimden ne ölçüde yararlanabileceği hakkında bir tahminde bulunmamıza yardımcı ipuçları sayılabilir. Bir kişinin yeteneği, o kişi bir eğitim programına alınacağı zaman gündeme gelen bir özelliğidir.

İLGİ NEDİR?

İlgi, bir kimsenin bir kişiye, bir nesneye veya faaliyete karşı gösterdiği hoşlanma, hoşlanmama ya da kayıtsız kalma şeklindeki tepki olarak tanımlanmıştır.

İlgi belli etkinliklere isteyerek yönelme, bu etkinlikleri kısıtlayıcı koşullar altında bile başka etkinliklere tercih etme ve bu etkinlikleri yaparken yorgunluk yerine coşku, bıkkınlık yerine devam etme isteği duyma durumlarında, varlığına hükmettiğimiz bir iç uyarıcı olarak düşünülebilir.

KAYNAK: Kuzgun, Y. (2011). Meslek Rehberliği ve Danışmanlığına Giriş. Nobel Akademik Yayıncılık Eğitim ve Danışmanlık: Ankara

➤ İLGİLERİM	➤ YETENEKLERİM

Öğrencinin Adı Soyadı:

Çalışma Yaprağı 2

BAHAR ŞENLİĞİ STANDIM!

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DOĞRU SEÇİM, DOĞRU MESLEK, MUTLU KARIYER

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate alır./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Lise Türüne Göre Alan/bölüm/dal/ders Çizelgesi 4. Alan/bölüm/dal/ders Seçim Dilekçesi Örneği 5. Akıllı Tahta, Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu bir hafta önceden uygulayıcı tarafından sınıf panosuna asılır. Ayrıca dijital ortamlarda öğrencilerle paylaşılır. 2. Öğrencilerden Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi hakkında bilgi edinilmesi ve kendimizi tanıyalım bölümündeki yeteneklerim, ilgilerim ve mesleki değerlerim ölçeklerinin uygulanarak sonuçlarının sınıfa getirilmesi istenir. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 4. Etkinlik öncesinde lise türüne göre alan/bölüm/dal/ders seçim çizelgesi ve Alan/bölüm/dal/ders Seçim Dilekçesi Örneği derse getirilmek üzere hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe giriş yapılır: <i>"Bu dersimizde kariyer gelişim alanından alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi, yetenek ve mesleki değerleri dikkate almak konulu bir etkinlik yapacağız. Kariyerinizi oluşturacak mesleğinize yönelik seçim yapmanız gereken önemli aşamalardan birindesiniz. Yapacağınız bu seçimle meslek hayatınıza yön vermiş olacaksınız o yüzden seçim yaparken çok dikkatli olmanız, bazı özelliklerinizi dikkate almanız gerekmektedir. Sizin için hazırlanan etkinlik bilgi notunda bu özelliklerden yetenek, ilgi ve mesleki değerler hakkında kısaca bilgi verilmiştir."</i> 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak yapmaları gereken anlatılır: <i>"Size dağıtılan çalışma yaprağında ilgili alanlara yeteneklerinizi, ilgilerinizi, mesleki değerlerinizi ve başarılı olduğunuz dersleri yazmanızı istiyorum. Bunun için 10 dakika süreniz var, değerlendirme kısmını şimdilik doldurmuyoruz." denerek öğrencilere gerekli süre verilir. Süre sonunda</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

“Şimdi sizden Ulusal Mesleki Bilgi Sisteminden aldığınız sonuçları tekrar gözden geçirmenizi ve yazdığınız yetenek, ilgi, mesleki değerler, başarılı olduğunuz derslerle kıyaslayarak değerlendirme kısmına uyumlu olup olmadığını ve seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/dersin hangisi olduğunu yazmanızı istiyorum.” denilerek 10 dakika süre verilir.

3. Etkinlik süreci aşağıdaki tartışma sorularıyla sürdürülür:

- Alan/bölüm/dal/ders seçiminde ilgi yetenek ve değerlerin dikkate alınması neden önemlidir?
- Kendinizde olduğunu düşündüğünüz yetenek, ilgi, mesleki değerlerde Ulusal Mesleki Bilgi Sistemindeki ölçekleri doldurup sonucu aldıktan sonra bir değişiklik oldu mu? Eğer değişiklik olduysa sizce bunun sebebi nedir?
- Seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/ders ile yetenek, ilgi ve mesleki değerleriniz örtüşüyor mu? Örtüşmüyorsa sizce bunun sebebi nedir?
- Seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/ders ile başarılı olduğunuz dersler örtüşüyor mu? Örtüşmüyorsa sizce bunun sebebi nedir?
- Seçmeyi düşündüğünüz alan/bölüm/dal/ders ile yetenek, ilgi, mesleki değer, başarılı olduğunuz dersler örtüşmüyor ise ne yapmayı düşünüyorsunuz? Bu konuda yardım alabileceğiniz kişiler kimlerdir?

4. Öğrencilerden sorulara cevaplar alınarak gerekli değerlendirmeler sınıf ortamında yapılır.

5. Akıllı tahtaya Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Çizelgesi ve Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Dilekçesi Örneği yansıtılarak gerekli bilgilendirmeler yapılır ve varsa öğrencilerin soruları cevaplandırılır.

6. Son olarak aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Hayatınızın kariyer anlamında önemli dönüm noktalarından birindeyiz. Burada yapacağınız doğru seçimler sizi doğru mesleğe götürme yolunda atılmış büyük adımlardır. Doğru meslek ise sizin mutlu bir kariyer geçirmenizi dolayısıyla mutlu bir hayat geçirmenizi sağlayacaktır. Bu nedenle alan bölüm ders seçiminde ilgi yetenek ve değerlerimizi dikkate almak çok önemlidir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin doğru ve güvenilir kaynaklardan faydalanarak yetenek, ilgi ve mesleki değerlerini daha gerçekçi tanımları sağlanarak bu bilgiler ışığında doğru alan/bölüm/dal/ders seçimi yapmalarının önemini kavramaları sağlanmıştır. Öğrenciler bu bilgileri saklayarak meslek seçimi ve tercih dönemlerinde kullanabilirler.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin kendi ilgi, yetenek ve mesleki değerlerini tanıma konusunda eksik ya da yanlış bilgileri olabileceği düşünülerek Ulusal Mesleki Bilgi Sistemindeki ölçekleri mutlaka doldurmaları ve etkinlik bilgi notunu okumaları gerekmektedir.
2. Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Çizelgesi ve Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Dilekçesi Örneği panoya asılarak öğrencilerde merak duygusunun oluşması sağlanabilir.
3. Lise Türüne Göre Alan/Bölüm/Dal/Ders Çizelgesi ve Alan/Bölüm/Dal/Ders Seçim Dilekçesi Örneği için okul idaresi ve okul psikolojik danışma ve rehberlik servisinden destek alınabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hale getirilebilir.
2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
3. Öğrencilerden performanslarına göre çalışma yaprağının bir kısmını yapmaları istenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yusuf DERGEÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

YETENEK

Yetenek, öğrenme gücü, belli bir eğitimden yararlanabilme gücü olarak tanımlanabilir. Yetenek, kalıtımla getirilen zihinsel gücün, eğitim ve çevre etkisi ile geliştirilmiş kısmını ifade eder. Böylece bir kimsenin belli bir yaşa kadar geliştirdiği becerilere bakarak onun yeni bir eğitimden ne kadar yararlanabileceği kestirilebilir. Bir kişi bir alandaki yeteneğini yani öğrenme gücünü tanımak için o güne kadar o alanda yaptığı çalışmalardan elde ettiği başarılarına bakabilir.

Yetenek Türleri

Sözel Yetenek

Sözel Akıcılık: Zengin bir sözcük dağarcığına ve çağrışım gücüne sahip olma, duygu ve düşünceleri, değişik sözcükler kullanarak etkileyici bir biçimde ifade edebilme, akıcı bir üslupla konuşabilme ve yazabilme, orijinal ve sanat değeri olan kompozisyonlar yazabilme.

Sözel Akıl Yürütme: Sözcükler ve/veya ifadeler arasındaki benzerlik ve farkları görebilme, okuduğunu anlayabilme, düşünceleri açık ve anlaşılır bir biçimde aktarabilme.

Genel Yetenek

Bir problemin kaynağını görebilme ve problem çözüm yolları bulabilme gücüdür.

Genel Akademik Yetenek

Soyut kavramları öğrenebilme, sembollerle akıl yürütebilme gücüdür.

Sayısal Yetenek

Hesaplama: Sayılarla dört işleme dayalı hesapları çabuk ve doğru bir şekilde yapabilme, bir işlemdeki hatayı çabucak bulabilme.

Sayısal Akıl Yürütme: Matematik ilke ve kavramları kullanarak problemleri çözebilme, sayılar arasındaki ilişkileri görebilme.

Şekil-Uzay Yeteneği

Şekil algısı: Nesnelerin, resimlerin veya geometrik şekillerin detaylarını algılama, nesnelere, resimler veya şekiller arasında gölge, genişlik, boy vb. özellikler yönünden farkları görebilme.

Uzay İlişkilerini Görebilme: Bir şeklin düzlem üzerinde ya da bir cismin uzayda döndürülmesi ile alacağı biçimi göz önünde canlandırabilme, açılımı verilmiş bir cismin kapalı halini görebilme veya tersini yapabilme.

Renk Algısı: Renkleri tanıma, renklerdeki benzerlikleri ve farkları algılama, aynı renkteki iki cisimde ton farkını görebilme.

Bellek: Sözcükleri, sayıları, sembolleri çabucak belleme ve uzun zaman hatırdaki tutma.

Ayrıntıyı Algılama: Çevredeki uyarıcıları ve aralarındaki farkları çabucak ve doğru bir şekilde algılayabilme.

Mekanik Yetenek

Bir alet veya makinenin çeşitli parçaları arasındaki ilişkiyi, bir aletin işleyişindeki temel ilkeyi görebilme, bir aleti işletebilme, onarabilme, bir şemaya göre bir aleti kurabilme.

El Becerisi: Elleri ve kolları kolaylıkla ve ustalıkla hareket ettirebilme, nesnelere kaldırma, döndürme ve yerleştirme hareketini çabuk ve düzgün bir biçimde yapabilme.

Parmak Becerisi: Parmakları doğru ve hızlı bir biçimde kullanarak küçük objeler üzerinde çalışma, çok ince işleri yapabilme.

El-Göz İş birliği: Eli ve gözü birbiriyle uyum halinde ve hızlı bir biçimde kullanabilme, ipliği iğne deliğinden geçirme gibi işleri çabuk ve doğru bir şekilde yapabilme.

İLGİ

İlgi, bir kimse herhangi bir zorlama olmadığı ya da kendisine bir ödöl sözü verilmediği halde bazı faaliyetleri kendiliğinden yapıyor ve bundan doyum sağlıyorsa o tür faaliyetlere karşı ilgisi olduğu söylenebilir. Bir kimsenin ilgi duyduğu bir faaliyet alanı genellikle onun yetenekli olduğu alandır. İnsan ancak yetenekli olduğu alanda başarılı çalışmalar yapabilir. Bir kimsenin, giriştiği bir iş ya da bir çalışma alanında başarılı olması kişiye doyum sağlar. Böylece kişi aynı alanda tekrar çalışma isteği duyar. Buna karşılık kişinin girişimleri başarısızlıkla sonuçlanırsa istekleri kırılır ve o işi tekrar yapmak isteği duymaz olur.

İlgi Türleri

Temel Bilim: Temel bilim ilgisi Fizik, Kimya, Biyoloji gibi bilimlerin konularını oluşturan doğal olayları incelemek, Matematik konuları ile uğraşmak gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Sosyal Bilim: Sosyal olayları incelemek ve nedenlerini araştırmak gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.

Canlı Varlık: Hayvan ve bitkilerin yaşayışını incelemekten, onları yetiştirip üretmekten zevk alma davranışları içerir.

Mekanik İlgi: Bu ilgisi yüksek olan kimseler çeşitli alet ve makineler yapmak, işletmek ve onarmak gibi faaliyetlerden hoşlanır.

İkna: Başkalarına düşüncelerini aktarma, belli bir amacı gerçekteşirmek için başkalarını etkileme gibi davranışları içeren ilgi alanıdır.

Ticaret: Alım satım işleri ile uğraşma, ticaret yolu ile kâr elde etme, bir malı müşteriye tanıtmaya ve satmaya gibi faaliyetlerle ilgili alandır. Ancak ticarete ilgi duyan insanlar hangi meslekten olursa olsunlar, meslekleri ile ilgili bir ticarete yönelebilirler.

İş Ayrıntıları: Ayrıntılarla uğraşmaktan hoşlanma, her işi günü gününe yapma, bir yazı veya hesabı inceden inceye kontrol etme, her şeyi düzenli tutma gibi davranışlarda kendini gösteren ilgi alanıdır.

Edebiyat: Her türlü edebi eseri inceleme, eleştirme ve edebi eserler yazma gibi davranışlarda ifadesini bulan ilgi alanıdır.

Güzel Sanatlar: Bu ilgi alanı daha çok resim, heykel ve el sanatları ile ilgili eserleri incelemek veya bu tür eserler ortaya koymaya ilgili alandır.

Müzik: Müzik aleti çalma, müzik dinleme, beste yapma gibi davranışlarda kendisini gösterir.

Sosyal Yardım: Sosyal yardım ilgisi, hasta, yoksul ve sakat insanlara yardım etme ve onların sıkıntılarını azaltmaya gibi davranışlarla ilgili alandır.

MESLEKİ DEĞER

Meslek faaliyetlerinin sonunda beklenen doyum genellikle meslek değeri olarak adlandırılır. İlgilerin de belli faaliyetlerin yapılması sırasında yaşanan mutluluğu ifade eden bir kavram olduğuna değinilmişti ancak ilgi, faaliyetin özünden duyulan doyumunu, değer ise o faaliyetin yapıldığı ortamdan ve getirdiği toplumsal ödöllelerden kaynaklanan doyumları içerir.

İlgiler daha çok meslek alanlarından birine yönelişimizde rol oynayan kişilik özelliğimizdir. Değerler ise genelde belli bir meslek alanında iş ya da pozisyon tercihinde etkili olmaktadır. Bilindiği gibi belli bir meslek alanında çok değerli iş ve pozisyonlar vardır. Bunlar bireylerin değerli ihtiyaçlarına farklı düzeyde cevap verebilmektedirler. Değerleri yakından tanıyan bir kimse, bunlara uygun iş ve pozisyonlarına kolaylıkla bulabileceği mesleklere yönelebilir ve eğitimi sırasında kendini o pozisyonların gereklerine göre hazırlar.

Yeteneği kullanma ve geliştirme: Yeteneklere uygun işler yapma ve yetenekleri geliştirme.

Yaratıcılık: Özgün fikirler ortaya koyabilme ve bunları uygulayabilme.

İlgileri geliştirme: Hoşa giden etkinliklerde bulunma, ilgi çekici işler yapma.

İşlerin çeşitli olması: İş yerinde görevlerin değişiklik ihtiyacına cevap vermesi.

Kazanç: Çok para kazanma.

Düzenli ve kararlı bir yaşam sürme: İş saatlerinin ve elde edilecek gelirin düzenli olması.

Sosyal güvence: İşsiz kalmama, gelecekte rahat bir yaşam için kararlı bir gelire sahip olma.

İlerleme: Bilgi ve deneyimi geliştirerek meslekte üst konumlara geçebilme.

Ün ve şöhret sahibi olma: Adını duyurma, herkesçe tanınan bir kimse olma.

Risk alma: Bazı tehlikeleri göze alarak daha çok kazanç, daha üst düzeyde mevki veya ün sahibi olabilme.

Liderlik: Başkalarını yönetebilecek bir konuma gelme.

Bağımsızlık: Kendi işinin sahibi olabilme, başkalarına bağımlı olmadan çalışabilme.

İş birliği: Başkalarına danışarak, sorumluluğu başkaları ile paylaşarak çalışabilme.

Toplumsal saygınlık: Toplumda saygın bir yer edinme, iyi bir mevki sahibi olma.

Yarışma: Başkaları ile yarışarak, başkalarına üstün olduğunu kanıtlama:

Bağımsızlık: Bağımsız olabilme, işini başkalarına bağımlı olmadan istediği gibi yapabilme.

Özel yaşam: İşin, kişinin özel yaşamına zaman ayırabilme olanağı tanınması.

İkna: İşin başkalarını ikna edip, onları etkileyerek belli eylemlere yöneltme olanağı tanınmasıdır.

Çalışma Yaprağı 1

Aşağıdaki tabloya alan /bölüm/dal/ders seçiminde dikkat etmeniz gereken özelliklerinizi ve başarılı olduğunuz dersleri yazmanızı istiyorum. Size daha sonra vereceğim sürede ise Ulusal Mesleki Bilgi Sisteminden aldığınız sonuçları tekrar gözden geçirmenizi ve yazdığınız yetenek, ilgi, mesleki değerler, başarılı olduğunuz derslerle kıyaslayarak değerlendirme kısmına uyumlu olup olmadığını ve seçmeyi düşündüğünüz alanın/bölümün/dalın/dersin hangisi olduğunu yazmanızı istiyorum.

YETENEKLERİM	
İLGİLERİM	
MESLEKİ DEĞERLERİM	
BAŞARILI OLDUĞUM DERSLER	
DEĞERLENDİRME	

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARIMDA NELER ETKİLİ?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamındaki karar verme sürecini etkileyen faktörleri açıklar./4.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Karar verme becerisi küçük yaşlarımızdan itibaren kullandığımız hayatımızın yönünü belirleyen önemli bir beceridir. Aldığımız kararlar hayatımızın nasıl devam edeceğini belirler. Bu kararlar alınırken bizi etkileyen, dikkate aldığımız bazı faktörler vardır. Bu etkinliğimizde kişiden kişiye değişkenlik gösteren bu faktörleri açıklamaya çalışacağız."</i>Etkinlik Bilgi Notu sınıfa sesli olarak okunur.Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak açıklama yapılır: <i>"Sizden dağıtılan çalışma yaprağına hayatınızı etkileyen önemli kararlardan bir tanesini yazmanızı istiyorum. Bu kararın son zamanlarda aldığınız kararlardan biri olması hatırlamanızı kolaylaştıracaktır. Daha sonra aşağıdaki tabloya bu kararı alırken sizi etkileyen kişisel, ailesel ve çevresel faktörleri listelemenizi istiyorum. Şimdi size bunun için 10 dakika veriyorum."</i>Öğrenciler çalışma yaprağını doldurduğunda, öğrencilerden mümkün olduğunca fazla paylaşım yapmaları istenir.Aşağıdaki sorularla etkinliğe devam edilir:<ul style="list-style-type: none">Karar verme sürecinde hangi faktörlerin daha etkili olduğunu fark ettiniz? Sizce bunun sebebi nedir?Aldığımız kararların önem derecesi etkileyen faktörleri değiştirir mi? Sizce bunun sebebi nedir?Aldığımız kararları etkileyen faktörleri bilmenin bize ne katkısı olur?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Öğrencilerin verdikleri cevaplardan sonra diyerek etkinlik sonlandırılır:

"Aldığımız kararların hayatımızı nasıl etkilediğini hep beraber gördük. Her gün hepimiz büyük ya da küçük onlarca karar alıyoruz. Bu kararları alırken etkilendiğimiz faktörleri beraberce konuştuk. Belki de hiç farkında olmadan etkilendiğimiz bir faktörün farkına vardık. Karar alma sürecimizi etkileyen faktörleri bilmek verdiğimiz kararın etkili olup olmadığını, aldığımız kararın bize ve diğer insanlara olan etkilerini fark etmemizi sağlar bazen de hangi kişisel özelliklerimi değiştirmem ya da geliştirmem gerektiği konusunda farkındalık sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden en az bir hafta boyunca, gün içinde aldığı kararlardan 3 tanesini yazıp bu kararları almasında etkili olan faktörleri düşünmesi ve not alması istenir. Bir hafta sonunda karar alma sürecinde etkili olan faktörleri gözden geçirmesi ve değerlendirmesi istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek ve yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da yazılara dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma Yaprağı doldurulurken bireysel desteğe gereksinimi olan öğrenciler için geri bildirim verilebilir.
3. Öğrencilerden performanslarına göre çalışma yaprağının bir kısmını doldurmaları istenebilir.
4. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yusuf DERGEÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Karar verme süreci zor ve emek isteyen bir süreçtir. Karar verme sürecinde birçok faktör devreye girerek ve bu faktörler kararlarımız üzerinde etkili olmaktadır. Bu faktörlerden bazıları aşağıdaki gibidir:

Kişisel Özellikler: Karakter, değerler, geçmiş deneyimler, fiziksel özellikler, mizaç, kararın algılanma tarzı, karar vericinin riske karşı tutumu, ön yargılar, yanlış genellemeler, ihtiyaçlar ve beklentiler vb. özellikler.

Aile: Aile ile olan ilişki, ailenin eğitim düzeyi, sosyoekonomik durum, aile yapısı vb. özellikler.

Çevre: Yaşanan ülke, dünyanın sosyoekonomik durumu, politik faktörler, çevresel faktörler, tarihsel faktörler vb. özellikler.

Çalışma Yaprağı 1

Hayatınızı etkileyen önemli kararlardan hatırladığınız bir tanesini (en yakın zamandaki) kısaca buraya özetlemenizi istiyorum.

Bu kararı alırken sizi etkileyen faktörleri aşağıdaki tabloya listelleyiniz:

KİŞİSEL FAKTÖRLER

ÇEVRESEL FAKTÖRLER

AİLESEL FAKTÖRLER

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AŞAMA AŞAMA KARARLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Karar verme basamaklarını kullanır./5.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Yazı tahtası 2. Tahta kalemi 3. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 öğrenci mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından tahtaya büyük harflerle 'etkili karar verebilmek' yazılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama ve sorular yöneltilir: <i>"Bugün, 'Birlikte etkili karar vermek nedir, etkili karar vermek neden önemlidir ve etkili karar vermek neden önemlidir?' sorularının cevaplarını beraber öğreneceğiz. Karar vermek deyince aklınıza neler geliyor? Verilen her karar etkili midir? Etkili karar vermek için nelere dikkat etmeliyiz?"</i> Gönüllü katılımcılardan cevaplar alınır. Etkinlik Bilgi Notunda bulunan etkili karar verme basamakları ve örnekleri uygulayıcı tarafından öğrencilere okunur. Daha sonra parantez içindeki örnek de madde madde yorumlanarak okunur ve öğrencilerin de fikir belirtmesi için söz hakkı tanınır. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Bir konuda birçok farklı, etkili karar verebiliriz. Bu basamaklara dikkat edildiği sürece etkili kararlar, herkes için farklı olabilir."</i> Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: <i>"Bu etkinliği herkes bireysel yapacak ve etkinlik bitince gönüllü öğrencilerden karar verme aşamalarını ve sonucu sınıfla paylaşmasını isteyeceğiz."</i> Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir. <ul style="list-style-type: none"> Bugüne kadar vermiş olduğunuz bir kararı düşünün, bu kararınızı verirken bugün ele alınan karar verme basamaklarını kullandınız mı?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

Bu süreci paylaşır mısınız?

- Bu karar verme basamaklarında en çok hangisinde/hangilerinde zorlanıyorsunuz? Neden?
- Karar verme basamaklarını kullanmak neden önemlidir?
- Karar verme basamaklarını kullanmanın sizin karar verme süreçlerinize nasıl etkileri olacağını düşünüyorsunuz?

8. Günlük hayatta her karar aşamasında etkili karar verme basamakları kullanıldığında sağlıklı karar vermenin kolaylaşacağı uygulayıcı tarafından hatırlatılarak etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır:

"Bugün sizlerle karar verme basamaklarının neler olduğunu örnekler üzerinden ele aldık. Karar verme basamakları kullanıldığı sürece kişilere göre farklı kararlar alınsa dahi hepsinin etkili olacağını öğrendik. Karar vermeniz gereken her durumda karar verme basamaklarını kullanmak karar sürecini kolaylaştırır ve karar sürecinizi daha iyi yöneterek karar vermenizi sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin bu basamakları göz önüne alarak yakın zamanda karar vermeleri gereken bir durumu düşünüp karar verme basamaklarını kullanarak karar verme sürecini yapılandırmaları ve bu süreci görselleştirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Gönüllü öğrencinin çıkmama ihtimaline karşı, çalışma yaprağını uygulayıcı da doldurmalı ve cesaretlendirmek adına kendi hazırladığı çalışma yaprağını gerekirse sınıfla paylaşmalıdır.
2. Sınıfta etkileşimli tahta ya da projeksiyon aleti varsa öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu, dağıtılmadan tahtaya yansıtılarak tanıtılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm görevlerin tek seferde yapılmasının istenmesi yerine her birinin sırayla doldurulup arkasından tartışılması istenerek etkinlik aşamalandırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğretim süreci farklılaştırılabilir.
4. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen, bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Elife OĞUZ

Çalışma Yaprağı 1

Sizler için bir ekinlik hazırladık. Sizden etkili karar verme basamaklarına uyarak bir karara varmanız beklenmektedir:

Ezgi ve Kubilay 18 yaşında ikiz kardeşlerdir. Liseyi bitirinceye kadar asla birbirlerinden ayrılmamışlardır. Ezgi doktor, Kubilay ise pilot olmak istemektedir. Birbirinden ayrılmak istemeyen kardeşler farklı okullarda ve şehirlerde mi yoksa aynı şehirde aynı bölümde mi okumaları gerektiğine beraber karar vermeye çalışırlar. Hayal ettikleri meslek için farklı okullarda ya da şehirlerde mi yoksa birlikte herhangi bir bölümde mi okumalıdır? Farklı bir seçenek olabilir mi diye düşünürler. Onlara seçenekler ve karar için yardımcı olur musunuz? Unutmayın kararlar insanın hayatını belirler. Ezgi ve Kubilay'a seçeneklerini fark etmeleri ve etkili bir şekilde karar verebilmeleri için yardımcı olalım.

KARAR VERME BASAMAKLARI:

1. VERİLECEK KARARI TANIMLAYIN.

.....

2. KARARDAN BEKLEDİĞİNİZ SONUÇ NEDİR?

.....

3. SEÇENEKLER NEDİR? BİLGİ TOPLAYIN.

.....

4. SEÇENEKLERİN ARTI VE EKSİSİNİ BULUN.

.....

	1. SEÇENEK	2. SEÇENEK	3. SEÇENEK
SEÇENEĞİN ARTILARI			
SEÇENEĞİN EKSİLERİ			

5. KIYASLA VE KARAR VER:

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Etkili karar verebilmek için belli basamaklar vardır. Bu basamaklara uyulduğunda verilen karar etkili olur ve daha sonra pişmanlık oluşturmaz. Bu adımları sizler için sıraladık ve parantez içinde örnekler verdik.

1. Verilecek kararı tanımlayın. (Bilgisayar satın almak.)
2. Karardan beklediğiniz sonucu tanımlayın. (Bütçeme uygun, kapasitesi yüksek ve rengi uygun bir bilgisayar almak.)
3. Seçeneklere dair bilgi toplayın. (X, Y ve Z markalı bilgisayarların fiyatları, kapasiteleri ve renkleri incelenir.)
4. Seçeneklerin artıları ve eksileri bulunur. (X bilgisayarının fiyatı ve kapasitesi uygun, Y bilgisayarının rengi ve fiyatı uygun ama kapasitesi uygun değil. Z bilgisayarının sadece rengi uygun, fiyatı yüksek ve kapasitesi düşük.)
5. Artı ve eksileri kıyaslayıp karar verin. (Öncelikler fiyat ve kapasite olmalıdır, bilgisayar renk seçenekleri zaten kısıtlı olduğundan X marka bilgisayarını satın almak uygun bulunmuştur.)

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

VERİMLİ ÇALIŞMAK > ÇOK ÇALIŞMAK

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklar./6.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere öğrenmek ve verimli çalışmak için ne gibi stratejiler kullandıkları, neler bildikleri sorulur; gönüllü öğrencilerin cevapları dinlenir.2. Öğrenmek ve verimli çalışmak için farklı stratejiler olduğu, bu stratejilerden bazılarının "Çalışma Yaprağı -1"de yer aldığı söylenir. Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öğrencilerin burada yer alan soruları cevaplamaları istenir.3. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra her bir öğrenme ve verimli çalışma stratejisi için öğrencilerin cevaplarını paylaşmaları istenir. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.4. Öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları sorulur ve cevapları alınır:<ul style="list-style-type: none">• Örnek yazarken zorlandığınız bir strateji oldu mu, olduysa sizce sebebi ne olabilir?• En çok ve en az kullandığınız stratejiler nedir?• Bundan sonra daha fazla kullanmak istediğiniz, faydalı olabileceğini düşündüğünüz bir strateji var mı, varsa nedir?5. Öğrencilere etkinlikte tekrar stratejileri, anlamlandırmayı artıran stratejiler, yürütücü biliş stratejileri, duyuşsal stratejiler üzerine çalıştıkları hatırlatılır; etkinlik özetlenir, öğrencilere bir sonraki hafta bu konuda çalışılmaya devam edileceği söylenir ve süreç sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca ders çalışırken Çalışma Yapağı-1'de yer alan stratejileri denemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma yapağının çoğaltılması mümkün değilse çalışma yapağı projeksiyonla yansıtılabilir ya da okunarak öğrencilerin sorulara söz isteyerek cevap vermeleri sağlanabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yapağı-1, yazılarının puntosu büyütülerek ve dokunsal özellikler eklenerek görme bakımında işlevsel hâle getirilebilir.
2. Öğrencilerin akranları ile grup oluşturmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hifa NAZİLE YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

1. **Tekrar Stratejisi:** Bu strateji sayesinde öğrendiklerimiz kısa süreli hafızadan uzun süreli hafızaya transfer edilebilir.

Öğrendiklerinizi tekrar edebilmemiz için kullanabileceğiniz yöntemlere örnek veriniz:

.....

.....

2. **Anlamlandırmayı Artıran Stratejiler:** Bu stratejiler öğrenilen bilginin anlamlandırılmasını sağlar. Bu stratejiler hem bilgilerin uzun süreli hafızaya transferini kolaylaştırır hem de uzun süreli bilgilerin zihinde “organize edilmesini” sağlar. Uzun süreli hafızanın bir bilgi yığınından ziyade anlamlı, düzenli, kullanılabilir olmasını sağlar. Bilginin sadece “hafızaya alınmış” olarak kalmamasını, kullanılabilmesi sağlar. Öğrenilen şeylerin daha önceki öğrenilenlerle ilişkilendirilmesi, önceki öğrenilenlerle arasında bağ kurulması, açıklanması, öğrenilenlerin kategorize edilmesi, sınıflandırması, örgütlemesi anlamlandırma stratejisine örnektir.

Kullanabileceğiniz anlamlandırma stratejilerine örnek veriniz:

.....

.....

3. **Yürütücü Bilgi Stratejileri:** Birçok öğrenme stratejisi vardır bunların bazıları bazı kişilere daha uygunken bazıları daha az uygun olabilir. Ayrıca bazı stratejiler bazı konuların öğrenilmesine daha uygunken bazıları daha az uygundur. Yürütücü bilgi stratejileri kişinin hangi strateji ile daha iyi öğrendiğinin farkında olabilmesi, nasıl daha iyi öğrendiğini bilmesi; bu stratejileri kullanması ve hatta geliştirmesi; ayrıca öğrenilecek konuya uygun stratejileri seçebilme becerisidir.

Size daha çok uyan öğrenme stratejileri nelerdir?

.....

.....

4. **Duyuşsal Stratejiler:** Yukarıdaki zihinle ilgili tüm stratejiler kullanıldığında bile bazen verimli çalışmak mümkün olmayabilir. Duyuşsal stratejiler bu stratejilerin kullanılabilmesi için engelleri kaldıran ve kişiyi motive eden stratejilerdir. Örneğin zor bir konu karşısında “anlayamıyorum, yapamayacağım” diyen iç sesle başa çıkılması, motivasyonun sağlanması, odaklanmanın sürdürülebilmesi bu stratejilere örnektir. Kabaca verimli çalışmak için duyguların düzenlenmesi olarak değerlendirilebilir.

Kullandığınız duyuşsal stratejiler nelerdir? Hangi durumlarda bu stratejileri kullanıyorsunuz?

.....

.....

KAYNAK:

Şubaşı, G. (2000). Etkili Öğrenme: Öğrenme Stratejileri. Milli Eğitim Dergisi, (146). Erişim adresi: http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/subasi.htm

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

PISA'DA BAŞARILI OLMAK İSTER MİSİNİZ?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini açıklar./7.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notunda yer alan öğrenme ve verimli çalışma stratejileri ve tanımları kesilerek ayrılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere bu hafta bir önceki haftaki gibi öğrenme ve verimli çalışma stratejileri hakkında çalışmaya devam edileceği söylenir. 2. Bir önceki haftadan hatırladıkları, kullandıkları, denedikleri stratejilerin neler olduğu, bu konuda neler paylaşmak istedikleri sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevap alınır. 3. Öğrencilere PISA sınavını bilip bilmedikleri sorulur ve bu sınav hakkında bildiklerini paylaşmaları istenir. 4. Bu etkinlikte PISA gibi uluslararası öğrenci değerlendirmelerinde yer alan öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini öğrenecekleri söylenir. 5. Öğrencilerin yarısına kesilen stratejilerinin isimleri, yarısına ise stratejilerinin tanımları verilir. Öğrencilerden sınıfta dolaşıp, karşılaştıkları kişilerle konuşarak sahip oldukları tanım veya stratejilerin isimlerini eşleştirmeleri istenir. Örneğin A öğrencisinde "ezberleme" stratejisinin ismi yazılı olan kâğıt varsa karşılaştığı kişilere onlarda hangi kâğıt olduğunu sorarak "ezberleme"nin tanımına sahip olan öğrenciyi bulmaya çalışacaktır. Eşleştiren öğrenciler yan yana hareketsiz durur ve eşleşmenin bitmesini beklerler. Eşleşme bittikten sonra uygulayıcı doğru cevapları okur ve eşler cevaplarını kontrol ederler. 6. Her bir strateji ve tanımı tüm sınıfta birlikte okunur. Ardından her stratejiyle ilgili aşağıdaki sorularla tartışma süreci başlatılır, gönüllü öğrencilerden cevapları alınır: <ul style="list-style-type: none"> • Sizce bu strateji nerede kullanılır? • Bu stratejinin avantaj ve dezavantajları neler olabilir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

7. Öğrencilere etkinlikte anlama ve hatırlama stratejisi, ezberleme stratejisi, kontrol stratejisi, keşfetme stratejisi ve özetleme stratejisi üzerine çalıştıkları hatırlatılır, etkinlik özetlenir ve süreç sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca öğrendikleri stratejileri denemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Eğer sınıf tüm öğrencilerin hareket etmesi için uygun değilse etkinlik, tanım yazılı kâğıtlara sahip olan öğrencilerin oturup isim yazan öğrencilerin dolaşması şeklinde yapılabilir.
2. Eğer sınıf kimsenin hareket etmesi için uygun değilse Etkinlik Bilgi Notundaki isimler ve tanımlar ayrılır ve her kâğıdın arkasına 1'den 10'a kadar rastgele sayılar yazılır. Tüm kâğıtlar ters bir şekilde masaya yerleştirilir. Öğrencilerden iki sayı söylemeleri istenir. Söylenen sayıların arkasında ne yazdığı uygulayıcı tarafından okunur ve tekrar arkaları çevrilerek masaya kapatılır. Öğrenciler tekrar iki sayı söyler ve uygulayıcı söylenen numaraların arkasında ne yazdığını okuyarak kapatır. Öğrenciler bu şekilde sayılar söyleyerek tanım ve ismi eşleştirmeye çalışır. Eşleştirilen kâğıtlar oyundan çıkarılır. Tüm eşleşme tamamlanana kadar oyun devam eder.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Eşleşerek açıklamaları bulma sürecinde öğrencilere rehberlik edilebilir.
2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
3. Etkinlik Bilgi Notuna açıklamalara uygun görsel ve semboller eklenerek hatırlatıcı olarak kullanılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hifa Nazile YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Anlama ve Hatırlama Stratejisi

İçeriğin ne anlattığını, ne anlama geldiğini anlayabilmeyi, anlamlandırabilmeyi ve gerektiğinde uzun süreli bellekten çağırabilmeyi, hatırlayabilmeyi sağlar.

Ezberleme Stratejisi

Tekrar tekrar okuyarak, gözden geçirerek içeriğin hafızaya alınmasıdır. Burada anlamlandırma olmak zorunda değildir. Sadece gerektiğinde bilginin hatırlanmasını sağlar.

Kontrol Stratejisi

Kontrol stratejileri, üst bilişsel stratejilerdir. Öğrenme sırasında yapılan planlamalar, öğrenmenin değerlendirilmesi, anlaşılıp anlaşılmadığının, verimin değerlendirilmesi gibi faaliyetleri içerir.

Keşfetme Stratejisi:

Öğrenilen yeni bilginin eski bilgilerle ilişkilendirilmesidir. Bu sayede bilgi daha derinlemesine anlaşılabilir, verimli kullanılabilir, uygulamada kullanılabilir, daha kolay hatırlanabilir.

Özetleme Stratejisi

Öğrenilen bilginin önemli kısımlarının anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde derlenmesidir.

KAYNAK:

- Uyar, Ş., Doğan, N. (2014). PISA 2009 Türkiye Örneğinde Öğrenme Stratejileri Modelinin Farklı Gruplarda Ölçme Değişmezliğinin İncelenmesi. Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2014 (3), 30-43.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

HATIRLAYAMIYORUM!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörleri açıklar./8.hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kese kâğıdı veya kâğıtların sığabileceği boyutta bir kutu.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörler ile ilgili derse girmeden önce bilgi edinilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısının yarısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 ikiye bölünür.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından sınıftaki öğrencilere, "Bazen hatırlamak istediğimiz önemli bilgileri, anıları, ders notlarını vb. durumları hatırlayamayız. Bunu 'unuttum, hatırlayamadım' gibi kavramlarla ifade ederiz. Bu durum istisnasız hepimizin başına gelmiştir. Sizler de bu durumlara örnek vermek ister misiniz?" denir ve bir etkileşim başlatılır. Görüş belirtmek isteyen öğrencilerle paylaşım yapılarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Öğrencilere bu hafta "Hatırlayamıyorum" isimli etkinliği uygulayacaklarını ve bu etkinliğin başarıya engel bir durum olan "unutmanın" farkına varmamızı sağlayacağı belirtilir. 3. Öğrencilere ikiye bölünen çalışma yaprakları dağıtılır ve uygulayıcı tarafından "Bazı durumlarda çalıştığımız dersleri veya bildiğimiz bilgileri hatırlamakta zorlanırsınız." denir ve çalışma kâğıdına her öğrencinin hatırlamada zorlandığı durumları maddeler hâlinde yazması istenir. 4. Öğrencilere zaman verilir ve herkes yazmayı tamamladığında öğretmen, kâğıtları kese kâğıdı veya kutuya atar, karıştırdıktan sonra sıra ile öğrencilerin çekmesi sağlanır. İşlem tamamlandıktan sonra, herkesin aynı anda kâğıtları açması istenir ve gönüllü olan öğrenciler tahtaya kalkarak kâğıtta yazan hatırlamakta zorlandıkları yaşantıyı okur ve bunun çözümü için neler yapılması gerektiğine dair fikirlerini tüm öğrencilerin önünde belirtir. 5. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak etkinlik sürdürülür:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Belirtilen örnek yaşantılarda en çok ilginizi çeken hangisi oldu? Neden?
 - Hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörlerden size göre hangileri önemlidir?
 - Belirtilen çözüm önerilerinden hangisini ya da hangilerini uygulamak istersiniz? Neden?
6. Gönüllü öğrenciler fikirlerini belirttikten sonra uygulayıcı tarafından etkinliğin özeti yapılır ve unutmaya neden olan faktörlerin ortadan kaldırılması için gerekli davranışlara son kez değinilerek öğrencilerde farkındalık oluşturulur.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin hatırlamayı zorlaştıran ve unutmaya neden olan faktörlere yönelik araştırma yapmaları ve bu nedenleri ortadan kaldırmak için yapabileceklerini düşünmeleri istenir.
2. Öğrencilerin arkadaşlarının kâğıdını okurken, kendisini onun yerine koyup, çözüm düşünürken aynı zamanda empati becerisi de gelişecektir.

Uygulayıcıya Not:

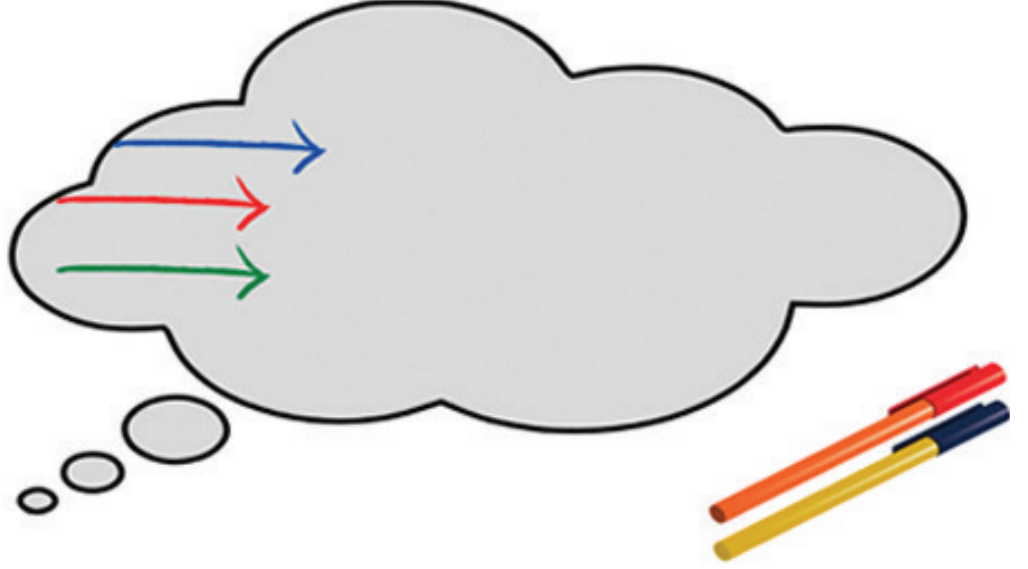
1. Öğrenci isimleri, kâğıtlara gizliliğini sağlamak amacıyla yazılmamalıdır.
 2. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere EBA platformu veya Zoom uygulaması üzerinden uygulanması durumunda Çalışma Yaprağı-1 ekrana yansıtılarak etkinlik uygulanabilir.
 3. Çekiliş usulü yapılamayacak durumda öğretmen el kaldırırlardan kendi düşüncelerini paylaşmak isteyenlere söz hakkı vererek bir tartışma ortamı oluşturabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağı, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ve yazılarının puntosu büyütülerek görme bakımında işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Akran eşleşmesi yapılarak öğrencilerin akranlarından destek alması sağlanabilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

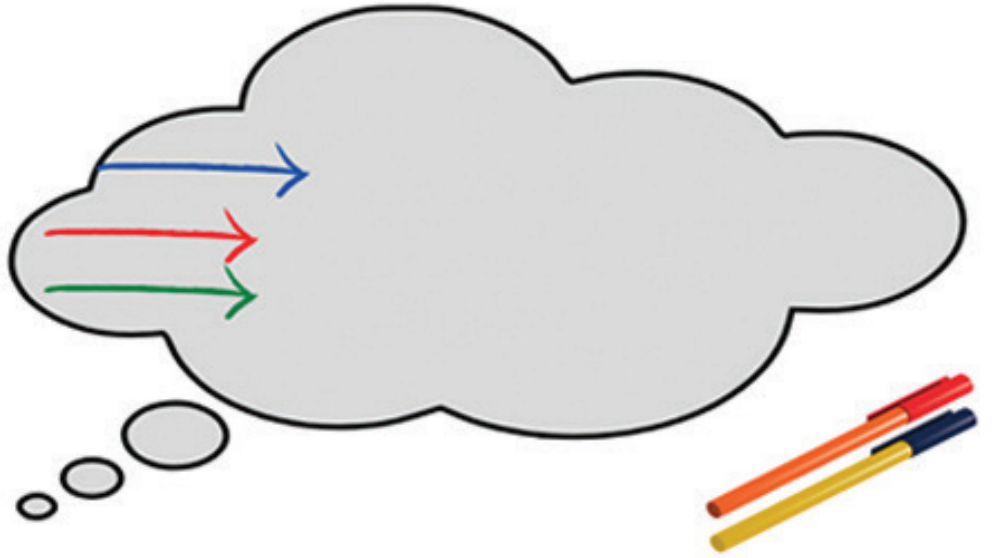
Hakan ÖZDEMİR, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprığı 1

Hangi Durumlarda Unutuyorum?

Hangi Durumlarda Unutuyorum?

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

STRATEJİK DAVRANIYORUM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanma açısından kendisini değerlendirir./9.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının öğrencinin, öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanma açısından kendisini değerlendirmesi olduğu açıklanarak etkinliğe başlanır. 2. Öğrencilerden altıncı ve yedinci haftadaki rehberlik etkinliklerinde ele alınan ve açıklanan öğrenme ve verimli ders çalışma stratejilerinden (tekrar stratejileri, anlamlandırmayı artıran stratejiler, yürütücü biliş stratejileri, duyuşsal stratejiler, anlama, hatırlama, ezberleme, kontrol, keşfetme, özetleme) hatırladıklarını belirtmeleri ve açıklamaları istenir. Öğrencilerin hatırladığı ve belirttiği stratejiler tahtaya yazılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden ihtiyaç duydukları öğrenme ve verimli çalışma stratejilerinden beş tanesini ilgili sütuna yazmaları ve bu stratejileri kullanım durumuna göre 0: kullanmıyorum, 1: kısmen kullanıyorum, 2: kullanıyorum şeklinde işaretlemeleri istenir. 4. Tüm öğrencilerden kendi puanlarını toplamaları istenir. 0-10 arasında olacak puanlarla ilgili şöyle bir yol izlenir: Öğrenci aldığı puan kadar damalı bayrağa giden yoldaki parçaları karalar. Örneğin, 4 puan almışsa damalı bayrağa giden yolda 4 parçayı karalar. 5. Gönüllü öğrencilerden kaç puan aldıklarını açıklamaları istenir. Öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak değerlendirme yapmaları sağlanır: <ul style="list-style-type: none"> a) Aldığın puanı düşündüğünde verimli çalışma stratejilerini kullanmada kendini ne kadar başarılı hissediyorsun? b) Hangi stratejileri daha çok kullanıyorsun? c) Öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini kullanırken güçlü ve zayıf yönlerin neler?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- d) Verimli çalışma stratejilerini kullanırken neler hissediyorsun?
e) Stratejileri kullanmada ne yaparsan daha iyi puanlar alabilirsin?

6. Etkinliğe aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:

- Gerçekleştirdiğimiz bu etkinlikle ilgili düşünceleriniz neler?
- Bu etkinlikle ilgili neleri fark ettiniz?
- Bu etkinlikten sonra neleri değiştirmek istersiniz?
- Arkadaşlarınızla gerçekleştirdiğiniz bu etkinlikte keşfettiğiniz ortak ve farklı yönler neler oldu?
- Bu etkinlikte öğrendiklerin ile ilgili bu hafta neler yapmayı planlıyorsunuz?

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, öğrenme ve verimli ders çalışma stratejilerini öğrenmeniz ve bu stratejileri olumlu ve anlamlı akademik amaçlarımız ve çalışmalarımız için sabırla kullanmanız çalışmalarınızı önemli ölçüde verimli kılacak ve sizleri başarıya götürecektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'de yazdıkları öğrenme ve verimli çalışma stratejilerini bir ay boyunca kullanmalarını istenir. Elde ettikleri sonuçlarını sınıfla paylaşmaları sağlanır.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 çevrim içi derste uygulayıcı tarafından ekrana yansıtılır. Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Öğrencilerin akranları ile grup çalışması yapmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
 2. Çalışma yaprağının nasıl yapılacağı öğrencilere aşama aşama anlatılarak model olunabilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya çalışma yaprağına dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

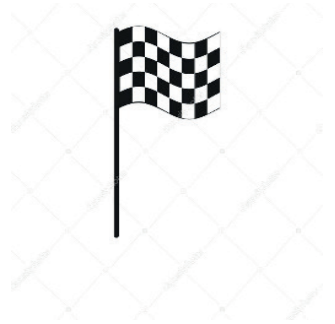
Safa BİNGÖL, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

SIRA NO:	Öğrenme ve Verimli Ders Çalışma Stratejileri	KULLANMIYORUM (0 PUAN)	KISMEN KULLANIYORUM (1 PUAN)	KULLANIYORUM (2 PUAN)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
TOPLAM PUAN				

Bayrağa giden yol

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER HEDEFİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirler./10.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkileşimli Tahta ya da Projeksiyon 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından tahtaya "Hedefi olmayan gemiye, hiçbir rüzgâr yardım edemez. (Montaigne)" yazılır ve şu açıklama yapılır: <i>"Tahtaya yazmış olduğum ve çoğunuzun bugüne kadar duymuş olduğumu varsaydığım bu söz, bize hedef belirlemenin önemini anlatmaktadır. Hedef belirleme ise kariyer planlamanın temel bir amacıdır. Kariyer planlama, her şeyden önce bireyin çalışma yaşamında gerçekleştirmek istediği şeylere ulaşmaya yönelik gerçekleştirdiği bir faaliyettir. Bugün de kariyer planımızı yaparken kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirlemek üzerine bir çalışma yapacağız."</i> Öğrencilere amaçlarının ne olduğunu sorulur. Gelen cevaplar tahtaya yazılır. Ardından öğrencilere "Tahtadaki bu amaçları ulaşılma süreleri açısından incelediğinizde, aralarında nasıl bir fark var?" sorusu yöneltilerek kısa ve uzun dönem amaçların arasındaki farkın ne olduğu konusuna değinilir. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Doldurmaları için öğrencilere gerekli süre verilir. Süre bitiminde öğrenciler sınıf listesindeki sıraya göre, bir baştan bir sondan olacak şekilde, ikiyeşerli olarak eşleştirilir ve eşleşen öğrencilerin yazdıkları hakkında birbirleri ile konuşmaları için 5 dakika süre verilir. Süreç aşağıdaki tartışma soruları kapsamında devam eder: <ul style="list-style-type: none"> Amaç belirlememiz neden önemlidir? Kariyer hedefinizi yazarken neler hissettiniz? Kısa vadeli hedeflerinize yazdıklarınızı paylaşmak ister misiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kısa vadeli hedeflerinizi yerine getirebilmek için yapacaklarınız gerçekçi mi?
 - Kısa vadeli hedeflerinizi yerine getirebilmek için yapacaklarınız ulaşılabilir mi?
 - Kısa ve uzun vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir?
5. Etkinlik Bilgi Notu etkileşimli tahta ya da projeksiyon aracılığı ile yansıtılır ve öğrencilerin okuması için süre verilir. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır:

"Kariyerinizi planlarken bir ömür boyu gerçekleştirmek için peşinden koşacağınız ana hedefinizi belirlemek, öncelikli olmalıdır. Daha sonra ana hedefinizi ve vizyonunuzu en kolay şekilde gerçekleştirebilmenizi sağlayacak kısa vadeli hedeflerinizi belirleyebilirsiniz. Kariyer hedefinizin sizi fikirsel ve duygusal açıdan en yüksek derecede tatmin edecek, ekonomik ve sosyal açıdan sizi doyuma ulaştıracak bir hedef olmasına dikkat etmelisiniz. Hedeflerinizi belirlemenin yanında bunları nasıl başaracağınızı, hangi zaman diliminde gerçekleştireceğinizi ve başarılı olmak için nasıl bir yol izleyeceğinizi planlamak da kariyer amaçlarınızı oluşturmak için oldukça önemlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin oluşturdukları kısa hedeflerden en az biri ile ilgili bir sonraki rehberlik dersine kadar bir adım atmaları istenir.

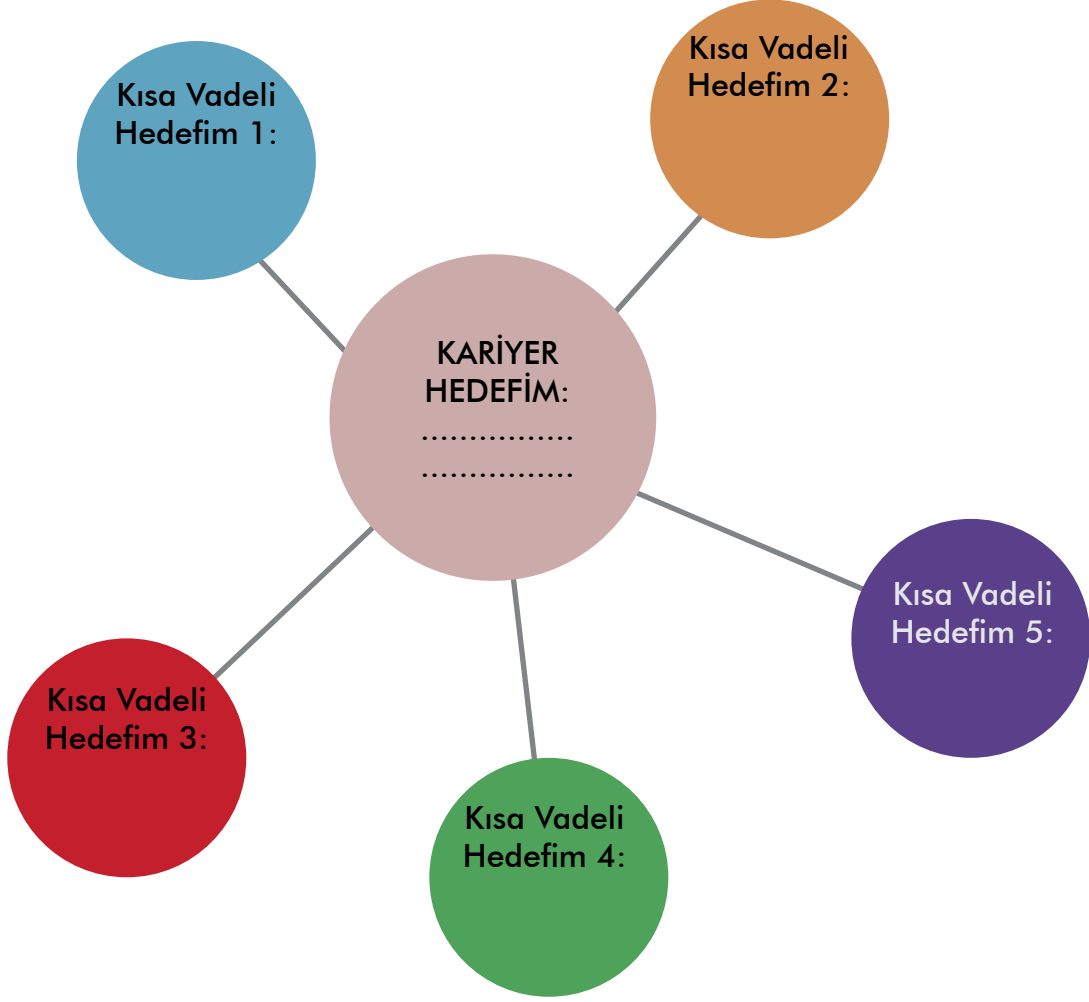
Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf rehber öğretmeni, ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/rehber öğretmenden destek alabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntolarda yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gülizar YILDIZ

KARİYER HEDEFİM

Belirlediğim kısa vadeli hedeflerime ulaşmak için yapacaklarım:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Kariyer Amacı ve Kısa ve Uzun Dönemli Amaçlar¹

Kariyer amacı belirlemenin en önemli basamağı kişinin kendini objektif olarak değerlendirmesi ve bu yönde yapması gereken çalışmaları belirlemesidir. Kişinin güçlü yönlerini bilmesi ve bu yönler üzerinde artırıcı şekilde çalışması, zayıf yönlerini belirleyerek zayıflıklarını da azaltma yönünde çalışması gerekmektedir. Kendini tanıma sürecini tamamlayan kişi kariyer hedeflerine bir adım daha yaklaşmış olacaktır. Planlama sürecinde en önemli konu ise kişinin kendini ve yapmak istediklerini çok iyi şekilde belirlemesidir. Tüm bu aşamaları adım adım, sağlıklı bir şekilde ve mümkün olduğunca kısa sürede geçtikten sonra uygulama için harekete geçmek kariyer amacının işe yaramasını sağlayacaktır. Seçeneklerinizi birkaç taneye indirdikten sonra derinlemesine bir araştırma yapıp, o alanda çalışan kişilerle görüşmeler yapmakta kariyer amacı belirlemede yapılması gereken basamaklardır.

Mesleki gelişim sürecinde amaç belirlemek ve plan yapmak çok önemlidir. Mesleki gelişimimizi planlarken kısa, orta ve uzun vadeli hedefler belirlememiz amaçlarımıza ulaşmamızı kolaylaştıracaktır.

• Kısa vadeli hedefler:

Ders başarısını artırmaya yönelik çalışmalar yapmak

Seçimi düşünülen mesleğe temel olabilecek ders dışı ve sosyal etkinliklere katılma

Yabancı dil öğrenilebilecek kaynakları araştırma

• Orta vadeli hedefler:

Seçmeyi düşündüğü mesleğin gerektirdiği özellikleri araştırma

Yapmaktan hoşlandığı etkinlikler, yetenekli olduğu alanlar konusunda kendini daha iyi değerlendirmeye çalışma

Kendi özellikleri ve beklentileri ile seçmeyi düşündüğü meslek arasında bağlantı kurmaya çalışma

Seçmeyi düşündüğü mesleğe temel olabilecek ders dışı etkinliklere, sosyal etkinliklere katılma

Bilgisayar mühendisi olmak için hangi alan/dalı seçmesi gerektiğini ve üniversitelerdeki bilgisayar mühendisliği bölümlerinin puanlarını araştırma

Yabancı dil öğrenmeye başlama ve kendini geliştirebileceği etkinliklere katılma

Üniversite sınavına hazırlanma

• Uzun vadeli hedefler:

İş arama becerilerini (öz geçmiş hazırlama, mülakat tekniklerini öğrenme vb.) geliştirme

İşe başvuruda kullanılmakta olan yabancı dil sınavlarını geçme

Mesleğe ilişkin iş fırsatlarını araştırma

Mesleği ile ilgili yüksek lisans seçeneklerini araştırma

¹ <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/kariyer-akademi/kariyer> Erişim tarihi: 17/02/2021

Amaç Belirlemede Ölçütler²

1. Amaç **anlaşılır** olmalıdır. Kişi amacın ne olduğunu anlayabilmeli ve bu amaca ulaşabilmek için atılacak ilk adımları belirleyebilmelidir.
2. Amaç **inandırıcı** olmalıdır. Kişi bu amaca ulaşabileceğine inanabilmelidir.
3. Amaç ulaşılabilir olmalıdır. Kişi sahip olduğu yetenek ve güçlerle amaca ulaşabilmelidir. Örneğin 10 yaşında bir çocuğun gelecek yıl 100 kilogramlık bir ağırlığı kaldırmayı amaçlaması ulaşılacak bir amaç değildir.
4. Amaç **kontrol edilebilir** olmalıdır. Amaç kişinin kendi çabasıyla kontrol edebileceği biçimde ifade edilmelidir. Örneğin, ünlü bir film yıldızıyla mutlu bir evlilik yapmak, kontrol edilebilir bir amaç değildir. Çünkü evlilik sadece bir kişinin davranışlarına bağlı değil, iki kişinin anlaşması ile gerçekleşebilecektir.
5. Amaç **zaman ve nicelik açısından ölçülebilir** olmalıdır. Genel ifadeler amaca ulaşıp ulaşılamadığını değerlendirmede güçlük yaratacaktır. Örneğin temiz bir evim olsun istiyorum yerine, pazar gününe kadar çalışma masasını temizlemek istiyorum demek daha uygun olacaktır.
6. Amaç **arzu edilir** olmalıdır. Amaç kişinin ne yapması gerektiğini değil, gerçekten ne istediğini yansıtmalı.
7. Amaç **alternatifsiz** olarak ifade edilmelidir. Araştırmalar amacın şunu ya da bunu yapabilirim, biçiminde ifade edildiğinde her ikisine de ulaşılamadığını göstermektedir. Bu, amaçlar oluşturmada esnekliğin olmaması anlamına gelmez. Eğer kişi amacını değiştirmek isterse yeni bir amaç oluşturulabilir, ancak bunu yine alternatifsiz olarak yapmalı ve tek bir amaç belirlemelidir.
8. Amaç **yapıcı ve geliştirici** olmalıdır, amaç kişiye çevresine ve topluma zarar verici nitelikte olmamalıdır. Örneğin; cumartesi günü 10 tane arabanın lastiklerini patlatmak yukarıdaki ölçütlerin birçoğunu karşılar, ancak yapıcı değil yıkıcı olduğundan uygun bir amaç olmayacaktır.

² <https://www.kisiselgelisim.com/hedef-belirleme-ve-hedefler-icin-planlar-yapma/> Erişim tarihi: 04/01/2021

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇ PİRAMİDİ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirler./11.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Geçen hafta yapılan çalışma kısaca hatırlatılarak etkinliğe başlanır. Bu hafta da kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirlemek üzerine bir ekinlik yapacakları belirtilir. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Doldurmaları için öğrencilere gerekli süre verilir. Gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır. Aşağıdaki tartışma soruları yöneltilerek öğrenciler, duygu ve düşüncelerini paylaşmaları için cesaretlendirilir: <ul style="list-style-type: none"> Uzun vadeli amaç nasıl belirlenir? Uzun vadeli amacı belirlerken kendimizi tanımak gerekir mi? Kariyer amacımızı belirlerken bir eylem planı olmalı mı? Nasıl olmalı? Kariyer amacınız gerçekçi mi? Kariyer amacınız ulaşılabilir mi? Zaman zaman kısa ve uzun vadeli amaçlarınızı güncellemek ya da düzenlemek gerekir mi? Neden? Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. Kariyer amacını belirlemeleri için çalışma yaprağında bulunan soruları gerçekçi olarak cevaplamaları istenir. Doldurmaları için öğrencilere gerekli süre verilir. Gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır. Aşağıdaki sorularla tartışma başlatılır? <ul style="list-style-type: none"> Kısa vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir? Orta vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir? Uzun vadeli kariyer amacı belirlemek neden önemlidir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Kısa ve uzun vadeli kariyer amacı belirlemek mesleğimi seçmemde neden önemlidir?

4. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Yaşamında her alanda başarıya ulaşmış insanların hepsi kendilerine bir amaç koymuşlardır. Amaç belirlemek sizlere uzun vadede vizyon ve kısa vadede motivasyon sağlar. Amaçlar hayatınızı en iyi şekilde yaşayabilmeniz için sizi ilgili bilgileri kazanmaya odaklar, zamanınızı ve kaynaklarınızı düzenlemenize yardımcı olur. Net ve açık bir şekilde tanımlanmış olan kariyer amaçları, bu hedeflere ulaşma başarısını ölçülebilir hâle getirir. Açık ve net şekilde adım adım amacınızı belirlemeniz hedefe ne kadar yaklaştığınızı gösterecektir. Unutmayın ki hiçbir başarı tesadüf değildir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin hazırladıkları amaç piramidini odalarına ya da ders çalışırken görebilecekleri bir yere asmalarını istenebilir. Bir hafta sonunda, bir ay sonunda ve bir dönem sonunda periyodik olarak öğrencilerden piramidlerindeki durumlarını değerlendirmeleri istenebilir. Bu noktada öğrenciler ile bire bir iletişim kurularak öğrenciler desteklenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf rehber öğretmeni ihtiyaç duyduğu noktada okul psikolojik danışmanından/ rehber öğretmeninden destek alabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

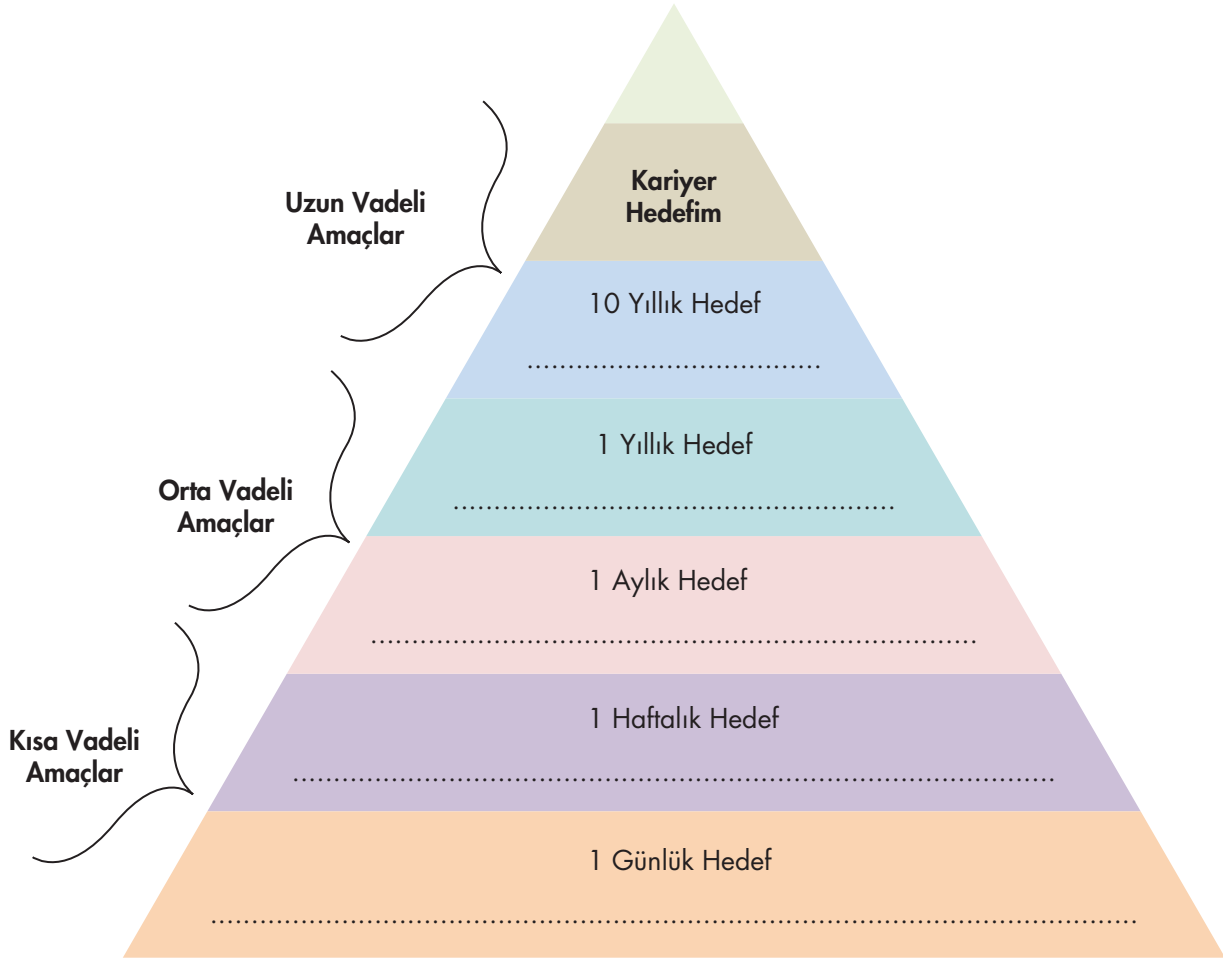
1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya büyük puntuyla yazılarak görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan doldurulması gereken alanların sayısı öğrencilerin performanslarına göre azaltılabilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gülizar YILDIZ

Çalışma Yaprağı 1

AMAÇ PİRAMİDİM

Çalışma Yaprağı 2

Kariyer Amacı Belirleme

1. Kısa vadeli amaçlarınız nelerdir?

.....

.....

.....

2. Orta vadeli amaçlarınız nelerdir?

.....

.....

.....

3. Uzun vadeli amaçlarınız nelerdir?

.....

.....

.....

4. Bu amaçlara ulaşmak için engellerim nelerdir?

.....

.....

.....

5. Bu amaçlara ulaşmak için yapabileceklerim nelerdir?

.....

.....

.....

6. Kariyer amacım bir istek mi yoksa amacım mı?

.....

.....

.....

7. Kariyer amacım değişikliklere açık ve esnek mi yoksa sabit bir yapıya mı sahip?

.....

.....

.....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYERİM İÇİN YAPMAM GEREKENLER

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçlarıyla seçmek istediği kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurar./12.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Akademik amaçlar ile kariyer hedefleriyle ilgili akademik koşulları gösteren örnekleri içeren Etkinlik Bilgi Notu incelenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır ve gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve uygun olan bir tanesi tahtaya yazılır: <i>"Sevgili öğrenciler, geçtiğimiz hafta kısa ve uzun vadeli kariyer amaçlarını belirledik şimdi de bu amaçlarla gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kuracağız. Öncelikle kariyer hedeflerini paylaşmak isteyen var mı?"</i> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Siz de biliyorsunuz ki kariyer hedeflerimize ulaşmak için söz konusu kariyerin gerektirdiği bazı koşullar var ve o koşulları iyi analiz edip akademik amaçlarımızı belirleyebilirsek hedeflerimize giden yol daha sağlıklı ve kazançlı olur. Örneğin, doktor olmak istiyoruz, özellikle biyoloji ve kimya dersleri gibi tıpla iç içe olan derslerimizde başarılı olmalıyız. Bu açıdan bakarsak sizce tahtaya yazdığımız hedef için gerekli koşullar neler olabilir?"</i> Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve benzer olmayan birkaç ifade tahtada yazılan hedefin altına yazılır. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Arkadaşlar hedefimiz belli, bu hedef için gerekli koşullar belli; peki hedefini ve koşulları kapsayan akademik amaçlarımız, hamlelerimiz ve çalışmalarımız neler olmalı?"</i> Gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve benzer olmayan birkaç ifade tahtada yazılan koşulların altına yazılır. Her öğrenciye "Çalışma Yaprağı-1" dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere çalışma yaprağını doldurmaları için 15 dakika süre verilir: <i>"Sevgili çocuklar, çalışma yaprağında tahtada yaptığımız çalışmanın boş</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

olarak tablo hâline getirildiğini görüyorsunuz. Siz de hedeflediğiniz kariyerle ilgili olarak amaç ve koşulları doldurunuz.”

7. Öğrenciler çalışma yaprağını doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları sağlanır. Tüm gönüllü öğrencilere söz hakkı verilmeye çalışılır. Hedef ve koşullarıyla örtüşmeyen amaçlar öğrencilere uygun şekilde ifade edilerek düzeltilir.
8. Aşağıdaki sorularla etkinlik süreci değerlendirilir:
 - Bu etkinlikte neleri fark ettiniz?
 - Hedeflerinizi içeren koşullar ile akademik amaçlarınız arasında bağ kurabildiniz mi?
 - Akademik amaçlar ile seçmek istediğimiz kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurmak neden önemlidir?
 - Sizi kariyer hedeflerinize ulaştıracak yapmanız gerekenler hakkında farkındalık kazanabildiniz mi?
9. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, kariyerimiz ile ilgili birçoğumuzun hedefleri vardır. Ama bu hedeflere ulaşmak için bilmemiz ve yapmamız gereken de bazı durum ve davranışlar vardır. Bunların farkında olmak da çok avantajlı bir durumdur. Akademik amaçlarımızla seçmek istediğimiz kariyerlerin gerektirdiği akademik koşullar arasında bağ kurarsak daha mutlu bir geleceğe adım atmış olabiliriz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler öğrendikleri bilgiler doğrultusunda akademik amaçlarıyla seçmek istediği kariyerlerin gerektirdiği akademik koşulları örneklendirebilir.
2. Öğrencilerden seçmek istedikleri kariyerin gerektirdiği akademik koşulları listeleyip evde duvarlarına, panolarına asmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğretmen süreçteki çalışma yaprağı faaliyetine geçmeden Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak örnekleri çoğaltabilir. Her bir alana ekleme yapabilir.
 2. Öğrenciler (gönüllü öğrenciler hariç) 3 hedef belirlemek zorunda değiller. Bir tane hedef de yeterli olabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet KILINÇ

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER HEDEFLERİM	KARİYER KOŞULLARI	AKADEMİK KOŞULLAR
1.	- - - -	- - - -
2.	- - - -	- - - -
3.	- - - -	- - - -

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARİYER HEDEFLERİM	KARİYER KOŞULLARI	AKADEMİK KOŞULLAR
1. DOKTOR OLMAK	<ul style="list-style-type: none">- Tıp eğitimi almak- Akademik yetenek (Eğitimi alabilmek için sınavda sayısal alandan en azından ilk 20 bin öğrenci arasına girmek)- Disiplinli çalışmak- Özellikle biyoloji olmak üzere kimya ve fizik gibi sayısal derslere karşı ilgi ve yetenek- Sabırlı olmak ve insanlara karşı sevgi ve hoşgörülü bir biçimde iletişim becerilerine sahip olmak	<ul style="list-style-type: none">- Liseden başarılı bir şekilde mezun olmak- Planlı ve verimli çalışarak sınava hazırlanmak ve belirli bir sıralama yapmak- Yeteneklerine uygun seçmeli dersleri seçmek- Sayısal derslerin notlarını artırmak ve o dersleri öğrenme yöntemlerini zenginleştirmek- İletişim becerileri konusunda kendini geliştirmek
2. HÂKİM YA DA SAVCI OLMAK	<ul style="list-style-type: none">- Hukuk eğitimi almak- Disiplinli çalışma- Akademik yetenek (Özellikle Türkçe, matematik, mantık, felsefe, sosyoloji derslerinde beceri)- İkna becerilerine sahip olmak- Hızlı okuma, okuduğunu anlama ve ezber yeteneğinin olması- Çalışma disiplini sahip olmak	<ul style="list-style-type: none">- Liseden başarılı bir şekilde mezun olmak- Planlı ve verimli çalışarak sınava hazırlanmak ve çalışma disiplinine sahip olmak- Yeteneklerine uygun seçmeli dersleri seçmek- Eşit-ağırlık derslerinin (TM) notlarını arttırmak ve o dersleri öğrenme yöntemlerini zenginleştirmek- İkna becerilerini geliştirmek
3. PROFESÖR OLMAK	<ul style="list-style-type: none">- Akademik kariyer yapmak- Herhangi bir bölümde lisans, yüksek lisans ve doktora derecesinde eğitimleri tamamlamak- Araştırmaya, öğrenmeye ve öğretmeye meraklı, sürekli okuyan ve kendini geliştiren bir çaba- Yabancı dil bilme- Sıkı bir çalışma disiplinine sahip olma	<ul style="list-style-type: none">- Liseden başarılı bir şekilde mezun olmak- Planlı ve verimli çalışarak sınava hazırlanmak ve çalışma disiplinine sahip olmak- Yabancı dil öğrenme- Araştırmaya bilime merak yeteneklerinin geliştirilmesi

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BENİM AĞACIM BENİM KARARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Beden imgesini etkileyen faktörler açısından kendini değerlendirir./13.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Saat 5. Projeksiyon 6. Renkli yapışkanlı kâğıtlar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-2 etkinlikten önce öğrenci sayısınca çoğaltılır. 2. Uygulayıcının etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı kullanma imkânı olmadığı durumlarda Uygulayıcıya Not: kısmında alternatif olarak belirtilen seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile çalışmaya başlangıç yapılır: <i>"Sevgili gençler, bugün sizlerle beden imgemizi etkileyen faktörler üzerine bir çalışma yapacağız. Önce gelin beden imgesi ne demekmiş tanımına bir bakalım."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan cümleler okunur ve son soru cümlesi öğrencilere yöneltilir. (Sorulara cevaplar verilirken de ekranda Çalışma Yaprağı-1 yansıtılmaya devam edilmelidir.) 3. Gönüllü öğrencilere söz hakkı verilir. 4. Uygulayıcı tarafından cevaplardan sonra öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir. <ul style="list-style-type: none"> • Gelin sizinle hayal dünyamıza kısa bir yolculuk yapalım. Eğer siz bir ağaç olsaydınız, nasıl bir ağaç olurduunuz? • Hayalinizdeki ağacı nasıl tarif edersiniz? • Sizce bu ağaç, yetişmek için hangi koşullara ihtiyaç duyar? 5. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır ve Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılarak oradaki bilgiler öğrencilerle paylaşılır. 6. Sonrasında Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönerge

Süreç (Uygulama Basamakları):

öğrencilerle paylaşılır:

“Şimdi çalışmamızın son kısmında kendimize odaklanalım ve şu soruyu soralım kendimize. Edindiğiniz bu bilgilerden yola çıkarak kendi beden imgenizde hangi faktörlerin sizi daha fazla etkilediğini düşünüyorsunuz? Cevaplarınızı yapışkanlı kâğıtlara yazmanızı ve size dağıtılan Çalışma Yaprağı-2’deki hangi başlığı ilgilendiriyorsa o başlığa yapıştırmanızı istiyorum.”

7. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra aşağıdaki sorularla süreç devam ettirilir:

- Beden imgesi neden önemlidir?
- Beden imgemizi oluşturan faktörleri ve bu faktörlerin etkisini bilmek bize nasıl bir katkı sağlar?
- Beden imgesini etkileyen faktörleri kendi beden imgenizle ilişkilendirirseniz neler söyleyebilirsiniz?
- Beden imgenize yönelik fark ettiğiniz/öğrendiğiniz neler oldu?
- Beden imgesiyle çalışıyor olmak sizde ne hissettirdi?

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Bu etkinliğimizde beden imgemizi etkileyen birçok faktör olduğunu ve bu faktörlerin her birimizi farklı düzeylerde etkilediğini fark ettik. Beden imgemizi etkileyen faktörlerin farkında olmak kimlik gelişimimizi, yaşama ve bedenimize ilişkin vereceğimiz kararlarımızı, daha sağlıklı bir yaşam sürdürmemizi sağlayacaktır.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi ağaçlarını çizerek onların ağaçlarının gelişimindeki su, rüzgâr, güneş, toprak, zaman faktörlerini düşünmeleri ve buradan hareketle kendi beden imgelerinde bu faktörlerin etkilerinin ve rollerinin ne olduğunu değerlendirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir:

- Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
- Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabilir.
- Etkinlik öncesinde A3 boyutunda bir poster şeklinde çıktı alınarak bu poster bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu çıktı alınacaksa puntolarının büyük olmasına ya da Braille yazı eklenmesine dikkat edilerek, projeksiyondan yansıtılacak ise de yazıların kolay okunacak şekilde net ve büyük olmasına dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-2’nin puntolarının büyük olmasına ya da Braille yazı eklenmesine dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.
3. Öğrencilere beden imgeleri hakkındaki görüşlerini yazmaları ve uygun yere yapıştırılmaları konusunda bireysel rehberlik edilerek destek sunulabilir.
4. Öğrencilere gerekirse ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe Rümeyza KÜRTÜNLÜ

Çalışma Yaprağı 1¹

BEDEN İMGESİ
Kendi bedenimizi nasıl gördüğümüze yönelik kişisel resimlerimiz.

Aynaya baktığımızda ne görüyoruz?
Gördüklerimizi etkileyen faktörler neler olabilir?

1. Görseller Canva tasarım uygulamasından, kişisel eğitim üyeliğimle görsellerden yararlanılarak hazırlanmıştır. İçerik Bedene Yolculuk-Anı Yay.'ndan faydalanılmıştır.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

“Güneş, su, zaman, rüzgâr, toprak gibi faktörler ağaçların büyüüp gelişmelerinde etkili faktörlerdendir. Her ağaç bu faktörleri belli oranda aldığında sağlıklı bir gelişim göstermektedir. Aksi takdirde çok su aldığında, çok fazla gün ışığına maruz kaldığında ya da toprağı kendisine uygun özellikleri barındırmadığında ağaç kendisini ortaya çıkaramamaktadır. Aynı ağaçlar gibi biz de kendi beden imgemizi oluştururken bazı faktörlerin etkisi altında kalıyoruz. Bu faktörlerle bağlantı kuracak olursak:

Güneş: Ailemizi ifade eder. Ailemizin beden imgesine yönelik tutumları (nasıl bir bedene sahip olunması gerektiği) ya da kendi bedenleriyle ilgili cümleler duymuş olabiliriz. Biz farkında olmasak da ailemiz kendi resmimizi çizirken oluşturacağımız düşünce kalıplarında etkili.

Toprak: Kişisel özelliklerimiz. Nasıl ki her bitki kendi toprağında büyürse bizler de kendi toprağımızda büyürüz. Özgüvenimiz, kendimize olan inancımız, saygımız bizim olumlu beden imgesine yönelik oluşturacağımız pozitif inançlarda önemli faktörlerdendir.

Zaman: Bir ağaç nasıl ki zamanla büyüyorsa, bizler de fiziksel değişimler göstererek büyüyüyoruz. İçinde bulunduğumuz dönem de dikkate alırsak yaşadığımız fiziksel değişimlerin beden imgemizi etkilediğini ifade edebiliriz.

Rüzgâr: Bir bitki rüzgârlar aracılığıyla tohumlarını daha geniş alana yayar. Bizlerin de akranlarımızı hem etkileyebilme hem de onlardan etkilenebilme potansiyelimiz vardır.

Su: Bir bitki için kendisine uygun miktarda su onun kendisi olabilmesi için büyük bir yardımcı olabilirken fazlası da onun kendisi olma yolculuğunu engelleyebilir. Medya da bizim benlik imgemizi oluşturmamızda etkili bir faktör. Televizyon dizileriyle insanlara sunulan karakterlerle izleyicilere mesajlar vermekte. Herkesin aynı şekilde görünmesi gerektiğini hissine kapılmaktadır bireyler. Medyayı; kendi beden imgemizi oluştururken aynı bitkinin uygun miktarda suyu alması gibi, bizler de medyanın sunduğu beden algısını değil, kendimizi daha fazla tanımak ve bizim için sağlıklı olan egzersizler-yemek alışkanlığı-içinde bulunduğumuz gelişim dönemiyle ilgili uzmanlardan bilgi alarak bu kaynağı kendimize en uygun şekilde kullanabiliriz.

Gördüğünüz gibi ekrandaki görselin merkezinde bir ağaç var, çevresinde ise ağacı ağaç yapan koşullar. Yani merkezde biz varız, bu incelediğimiz faktörler ise bizim kendi bedenimizi tanımlarken etkili olan faktörler. Her birinizi etkileyen faktörler değişim gösterebilir. Ailemiz, akranlarımız ya da medya bizim görüşlerimizi etkilerken en fazla etkilediğimiz faktör değişebilir.

Çalışma Yaprağı 2

Bedensel imgemizi etkileyen faktörler

Bireysel faktörler;

- Fiziksel değişimler
- Kişilik özellikleri
- Beslenme alışkanlıkları

Sosyokültürel faktörler;

- Aile
- Medya
- Akranlar

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYGULARIM DENİZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Gelişim dönemi ile duygusal dalgalanmaları arasında bağ kurar./14.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 bir adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Etkinliğin amacının gelişim dönemi ile duygusal dalgalanmalar arasında bağ kurmak olduğu açıklanır.2. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle duygularınızda gün içerisinde fark ettiğiniz ani değişimler üzerinde duracağız. Gün içerisinde çok sayıda duygu hissederiz. Bazen yaşadığınız bu duygular hızlı bir şekilde değişiklik gösterebilir. Özellikle içinde bulunduğunuz gelişim dönemi duygularınızda zaman zaman dalgalanmalar olmasına kaynaklık edebilmektedir."</i>3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır.4. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak grup paylaşımı yapılır:<ul style="list-style-type: none">• Gün içerisinde hangi duyguları yaşıyorsunuz?• Bu duyguların hangilerini daha yoğun yaşıyorsunuz?• Yaşadığınız duygular sıklıkla değişim gösteriyor mu?• Gün içerisinde duygularınızda dalgalanmalar oluyor mu?5. Aşağıdaki açıklama yapılarak Çalışma Yaprağı-2'de bulunan örnek olaylar okunur: <i>"Şimdi sizlere bazı örnek olaylar okuyacağım. Ben okurken kendi yaşantınızda benzer durumlar yaşayıp yaşamadığınızı düşünmenizi ve soracağım sorulara yanıt vermenizi istiyorum."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Gönüllü öğrencilerden örnek olaylar dışında duygu dalgalanması yaşadığı olayları paylaşmaları istenir. Aşağıdaki sorular sorularak grup tartışması yapılır:

- Duygularınızdaki bu ani değişimlere sizce neler sebep oluyor?
- İçinde bulunduğunuz gelişim dönemini duyguların değişimi yönünden nasıl yorumlarsınız?
- Bu ani duygusal değişimler sizi nasıl etkiliyor, bu durumla nasıl başa çıkıyorsunuz?

7. Tartışma sorularının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Ergenlik dönemi beraberinde birçok değişimi getirir. Bunlardan biri de hormonal düzeydeki değişimlerdir. Bu değişimle birlikte duyguların ani değişimleri de olasıdır. Bu nedenle bu hafta yoğunlukla duygularınız ve duygularınızdaki değişimler üzerinde durduk. Yaşantınızdaki bu duygu dalgalanmalarına içinde bulunduğunuz gelişim döneminin de etkisi olduğunu konuştuk."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden "Bir senarist olsanız içinde bulunduğunuz dönemdeki duygu dünyanızı yansıtan nasıl bir senaryo yazardınız?" sorusunu düşünmeleri ve bu soru için cevap yazmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerin kâğıtlara pasta grafiği çizmeleri ve yaşadığı duygulara göre bu grafiği bölmeleri istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Çalışma yaprağının tamamlanması için öğrenciye ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

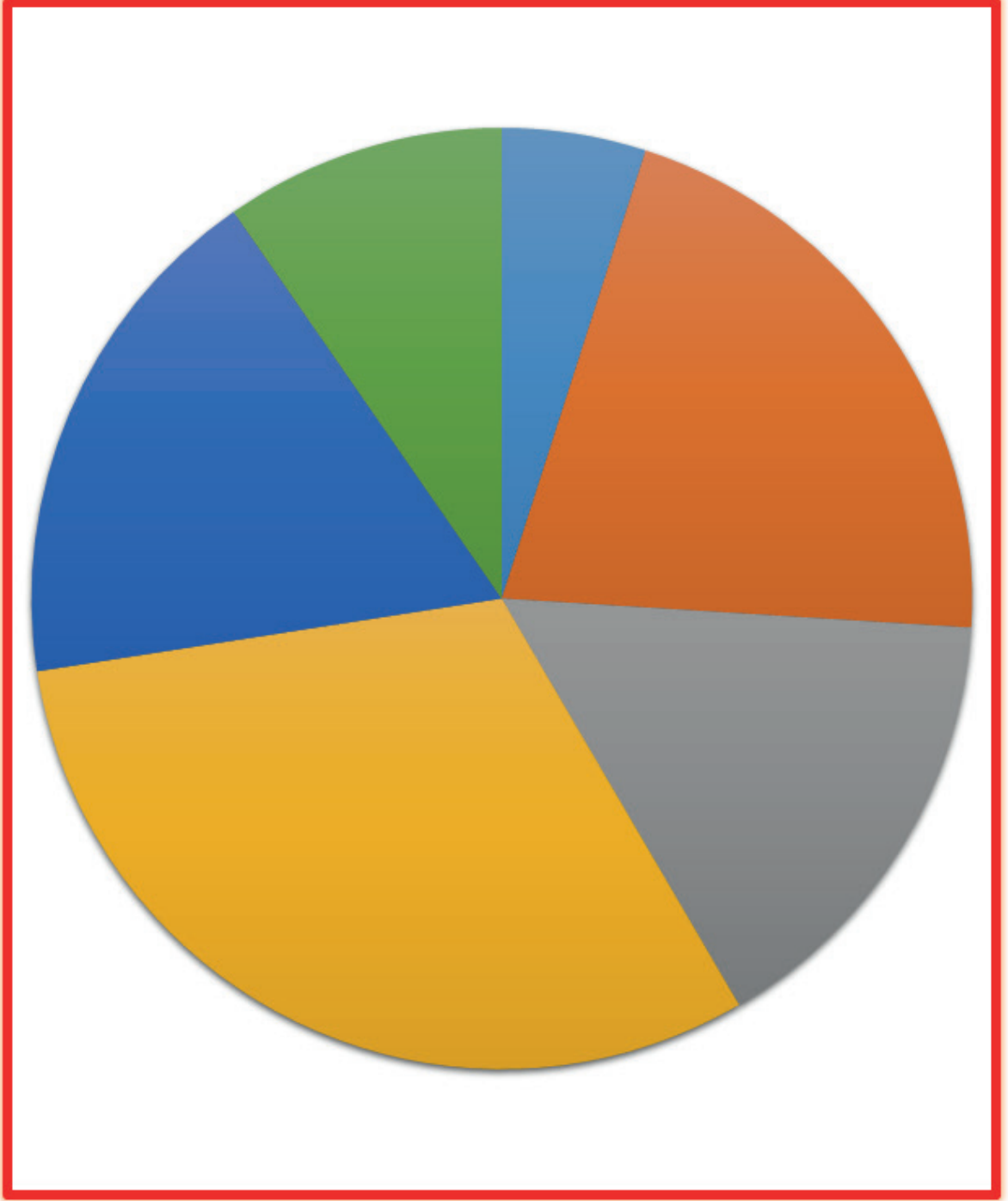
Etkinliği Geliştiren:

Seda SEVGİLİ KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Aşağıdaki grafiğe gün içerisinde yaşadığınız duyguları yazınız. Daha yoğun yaşadığınız duyguları geniş dilimlere, daha az yaşadığınız duyguları dar dilimlere yazabilirsiniz.

Gün içerisinde yaşadığınız duygular daha fazla ise grafikteki dilimleri daha küçük parçalara bölebilirsiniz.

Çalışma Yaprağı 2

Aşağıdaki örnek olaylar öğrencilere sırayla okunur. Her örnek olaydan sonra öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak grup paylaşımı yapılır.

1. Bu olaydaki karakter hangi duyguları hissetmiştir?
 2. Yaşantınızda benzer bir olay ve duygu değişimi yaşadınız mı?
- Deniz, sabah uyandığında çok enerjik hissediyordu. Yatağından kalktı en sevdiği şarkıyı mırıldanarak banyoya gitti. Aynada yüzünde çıkan sivilceyi görünce tüm enerjisi gitti ve çok üzüldü.
 - Ayşe, ders arasında okul bahçesinde en sevdiği arkadaşını başka biriyle konuşurken gördü. Canı sıkıldı, öfkelenildi. Arkadaşı teneffüs bitiminde yanına geldiğinde birlikte kahkahalar atmaya başladılar.
 - Derin'in okuldaki günü oldukça güzel geçti. Eve gidince annesi okulunun nasıl geçtiğini ve neler yaptığını sordu. Derin annesine aniden sert bir tepki verdi.
 - Abisiyle kavga eden Çınar, kapıyı çarparak odasına geçti. Kendini kötü hissediyordu. Yatağına uzandı. Daha sonra odasındaki radyoyu açtı ve en sevdiği müziği duyunca gülümsedi.
 - Hayatta kimsenin kendisini anlamadığını düşünen Şebnem mutfakta bir parça çikolata buldu. Bulduğu çikolatayı ağızına attı ve dans etmeye başladı.
 - Ali, güne çok enerjik başlamıştı. Ancak servise bindiği anda çok bunalmış ve enerjisi bitmiş hissediyordu.
 - Yarınki sınav nedeniyle kaygılı olan Ece, sevdiği bir arkadaşından aldığı bir mesaj ile havalara uçtu.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARİYER AMACIMI BELİRLİYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırır./15.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkileşimli tahta/projeksiyon 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısına çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarının karşılaştırması olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından "Kendinizle ilgili ne gibi hayalleriniz var?" sorusu sorularak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 3. Cevaplar alındıktan sonra "Peki bu hayalleri gerçekleştirmek için neler yapmanız gerekir?" sorusu sorularak gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır. 4. Uygulayıcı tarafından "Önceki haftalarda kariyer amacı belirleme konusunu görmüştük. Amaç nedir, hatırlayan var mı?" sorusu sorularak gelen cevaplara dönütler verilir ve aşağıdaki gibi kariyer amacının tanımı yapılır. <i>"Amaç; bir şeyde ulaşmak istenen sonuçtur. Kariyer amacı ise mesleki anlamda ulaşmak istediğimiz sonuç olarak tanımlanabilir."</i> 5. Daha sonra "Amaç belirlerken nelere dikkat ederiz?" sorusu sorularak gelen cevaplar tahtaya yazılır. Amaç yazımı ile ilgili eksiklikler var ise açıklama yapılarak öğrencinin nasıl amaç yazılacağını kavramasına yardımcı olunur. 6. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Amaç; ulaşmak istediğimiz sonuçtur, üniversite sınavını kazanmak gibi. Hedef ise amaca ulaşmak için yapılacak somut, ölçülebilir, zaman içeren, eyleme dönük ve gerçekçi olmalıdır. Hedef ifadesi olarak örneğin üniversitede bilgisayar mühendisliği bölümünü kazanmak için 6 ay içinde TYT matematik konularını bitirip en az 30 net yapacağım."</i> 7. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları için 10 dakika

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

süre verilir. Gönüllü öğrencilerden çalışmalarını okuması istenir. Etkileşim aşağıdaki sorularla devam eder:

- Amaç belirlerken hangi duyguları yaşadınız?
- Amaç belirlemede zorlandınız mı, Neden?
- Amaca ulaşmak için hedeflerinizi kolay belirleyebildiniz mi?
- Bir amaca sahip olmak sizce neden önemlidir?

8. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırır:

"Herkesin gelecekte ne yapacağı, ne işle uğraşacağı, nasıl yaşayacağı ile ilgili hayalleri vardır. İnsanlar bu hayallere ulaşmak için neler yapması gerektiği ile ilgili bilgiler toplar, hedefler koyar ve hedeflerin hayallerine ulaşmada yeterli olup olmadığını değerlendirir. Bu süreç bizim meslek edinme sürecimiz olarak açıklanabilir. Hayal ettiğimiz şeylere ulaşmak için önce amaçlar belirleriz. Amaçlara ulaşmak için de neler yapılması gerektiği ile ilgili bir araştırma yaparak planlama ve hedefler oluştururuz. Bu bizim amacımıza daha planlı ve kolay ulaşmamıza katkı sunar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Her öğrenciden kendi kariyer amacını ve hedeflerini belirlemesi ve bunları yazdığı kâğıdı odasına asması istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1 bir sonraki hafta için yanlarında bulundurmaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1, kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
2. Öğrencilere etkinliği tamamlamaları için ek süre verilebilir.
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER AMACIMI BELİRLİYORUM

Adı-Soyadı:

Sınıfı:

Hayalim:

Kariyer Amacım:

Hedeflerim: (Amaca ulaşmak için nelere ihtiyacım var, neler yapmam gerekiyor.)

1.

2.

3.

4.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMACIM-BEKLENTİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırır./16.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta Kalem 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uzun ve kısa vadeli kariyer amaçları belirleme etkinliği ve bir önceki hafta yapılan etkinlik gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. Çoğaltma imkânı yok ise tahtaya yansıtılır ve öğrencilerden bir kâğıda doldurmaları istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştırmak olduğu ifade edilir. 2. Uygulayıcı tarafından "Kariyer beklentisi deyince aklınıza neler geliyor?" sorusu öğrencilere yöneltilir ve öğrencilerin cevapları tahtaya yazılır. Eksik olanlar aşağıdaki listeden eklenir. - Promosyon - Yükselme imkânı - Yeni deneyimler kazanma - Kendi projesini üretme - Yeterince dinlenebilme zamanı olması - Tatile gidebilme - Seyahat edebilme - İyi bir ücret kazanma - Yeni fikirler üretme - Çalışma hayatı ve diğer yaşam alanı arasında denge sağlama - Takım lideri olabilme - Esnek çalışma vb.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Öğrencilere "Geçen hafta kariyer amaçları ile ilgili bir çalışma yaptık. Kariyer amacı ve amaçla ilgili hedefleri belirlemiştik. Amaç ve hedeflerini söylemek isteyen var mı?" diye sorularak gönüllü olanlardan cevaplar alınır ve sonrasında "Bugün kariyer beklentileri ile kariyer amaçlarını karşılaştıracamız." şeklinde açıklama yapılır.
4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve 5-10 dakika süre verilir. Süre bitiminde öğrencilerden gönüllü olanlar sınıfla yazdıklarını paylaşır.
5. Süreç aşağıdaki sorularla devam ettirilir:
 - Kariyer beklentilerinizle kariyer amacınızı karşılaştırırken neler hissettiniz?
 - Amacınız veya beklentinizi değiştirmeyi düşündünüz mü? Neden?
 - Kariyerinizle ilgili karşılaştırma yaparken neleri fark ettiniz?
 - Kariyer amaçları ile beklentileri hiç uyuşmayan var mı? Böyle bir durumda ne yapardınız?
 - Kariyer beklentilerimizle kariyer amaçlarımızı karşılaştırmak neden önemlidir?
6. Tüm soruların cevapları sınıftan alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Kariyer amacımız ile kariyer beklentimizin uyuşması amaca ulaşmamızda bize güç verir. Beklentilerimiz ileride yapacağımız meslekle ilgili motivasyonumuzu, yeni şeyler üretme isteğimizi, yükselme ve eğitim imkânlarımızı, çalışma alışkanlıklarımızı, hatta yapacağımız işe giderken ki duygularımızı bile etkilemektedir. Bu yüzden beklentilerimiz ve isteklerimiz doğrultusunda bir amaç edinmek o amaca ulaşmak, sahip olmak ve sonrasında başarılı olmak için önemlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin kariyer amacı ile kariyer beklentilerini aile üyeleriyle tartışmaları ve bu ikisini karşılaştırmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak veya materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Çalışma yaprağının nasıl doldurulacağı öğrencilere anlatılarak onlara model olunabilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

İbrahim AYDOĞDU

Çalışma Yaprağı 1

AMACIM-BEKLENTİM

ADI-SOYADI:

SINIFI:

NUMARASI:

Kariyer Amacım

.....

.....

.....

.....

Kariyer Beklentilerim

.....

.....

.....

.....

- 1- Kariyer beklentilerinizden en çok hangileri kariyer amacınız ile uyushmaktadır?
- 2- Kariyer amacınızla uyushmayan kariyer beklentileriniz hangileridir?
- 3- Kariyer amacınızla kariyer beklentilerinizi karshilastirdiginizda degistirmek istediginiz veya eklemek istediginiz bir sey var mi?
- 4- Kariyer beklentileriniz acısından kariyer amacınızı nasıl değerlendiriyorsunuz?

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEKİ KARAR DÖNGÜM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kariyer karar verme süreçlerinde kendi görüşleri ile aile ve yakın çevresinin görüşlerini karşılaştırır./17.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Uygulayıcı meslek seçiminin karar verme sürecinde ilgi, yetenek, değerler ile kendi görüşünü ve aile görüşlerini ele alarak karar vermenin önemi konusunda sunum hazırlayabilir ya da bu konuyla ilgili bilgilendirme yazısı okuyabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: "Sevgili öğrenciler, size verdiğim formu kendi düşüncelerinize göre doldurunuz. Doldurduğunuz formdaki bilgileri dürüst bir şekilde doldurursanız kendinize mesleki yönden sağlıklı bir şekilde yardımcı olabilirsiniz." Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için 10-15 dakika verilir. Öğrenciler formu doldurduktan sonra gönüllü olanlardan formda yazdıklarını arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir. Verilen bilgilere göre tahtaya 'ebeveynlerin çocuklarına uygun gördükleri meslek grupları ile çocukların seçmek istedikleri meslek grupları' karşılıklı yazılır. İki seçenekte de benzer meslekler varsa öğrencilere bu mesleğin iki grup tarafından da neden seçildiği sorulur. Benzer olmayan meslekler için de bu mesleklerin neden seçilmiş olduklarını tahmin etmeleri istenir. Daha sonra öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir: <ul style="list-style-type: none"> Meslek seçimimizi kimler etkiler? Meslek seçimize kim karar vermelidir? Meslek seçim sürecimizi nasıl etkiliyoruz? Meslek seçimimizi ebeveynlerimiz nasıl etkiler? Meslek seçimimizi yakın çevremiz nasıl etkiler? Meslek seçimine kararı verme sürecinde kendi görüşlerimiz ile aile ve yakın çevremizin görüşlerini karşılaştırmak neden önemlidir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Uygulayıcı çocukların düşüncelerini öğrendikten sonra etkinlik aşağıdakine benzer bir açıklamayla bitirilir:

"Meslek seçimi hayatımızı şekillendiren en önemli kararlardan biridir. Mesleğimiz ilerdeki eş seçimimizi, okuduğumuz kitabı, hobilerimizi, çocuk yetiştirme şeklimizi, hayat standartlarımızı vb. birçok şeyi etkilemektedir. Meslek seçerken o mesleği sevmek ve isteyerek yapabilmek önemlidir. Bunun için meslek seçimi kişinin kendisine bırakılmalıdır. Kişi bu kararları alırken ailesinden yardım alabilir ve karar alma sürecinde destek isteyebilir. Kişi ailesinden aldığı destekle ve kendi verdiği kararlarla sevebileceği bir meslek seçmelidir. İstemediği bir mesleği yapan kişinin hayattaki verimliliği azalacaktır. Onun için değerli öğrencilerim, kendi sevebileceğiniz ve yapabileceğiniz meslekleri seçmek sizi doğru yönlendirecek ve mesleğinizdeki işlevselliğinizi arttıracaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere doldurdıkları "Mesleki Karar Döngüsü" çalışma yaprağı verilir. Bu formdaki konuları ve bilgileri eve gittiklerinde aileleriyle tekrar konuşup gözden geçirmeleri istenir. Bu konuşmadan sonra öğrencilerin meslek seçimine karar verme süreçlerini tekrar gözden geçirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çocuklar ergenlik çağında oldukları için etkinliği uygulayan psikolojik danışmana/rehber öğretmene 'kararımızı biz kendimiz veririz mesajını verebilmek için' formu doğru doldurmayabilirler. Bunun için öğrencilere formu doldururken kaygılarının olmaması gerektiği, ailelerinin ve kendilerinin düşünceleri ne ise onu yazmaları gerektiği söylenmelidir. Bunun bir etkinlik olduğu, hedefinizin en doğru cevaba ulaşmak değil onların neler düşündüğünü anlamak olduğu söylenmelidir. Bu etkinliğin amacının onlara mesleki karar vermekte yardım etmek olduğu söylenmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

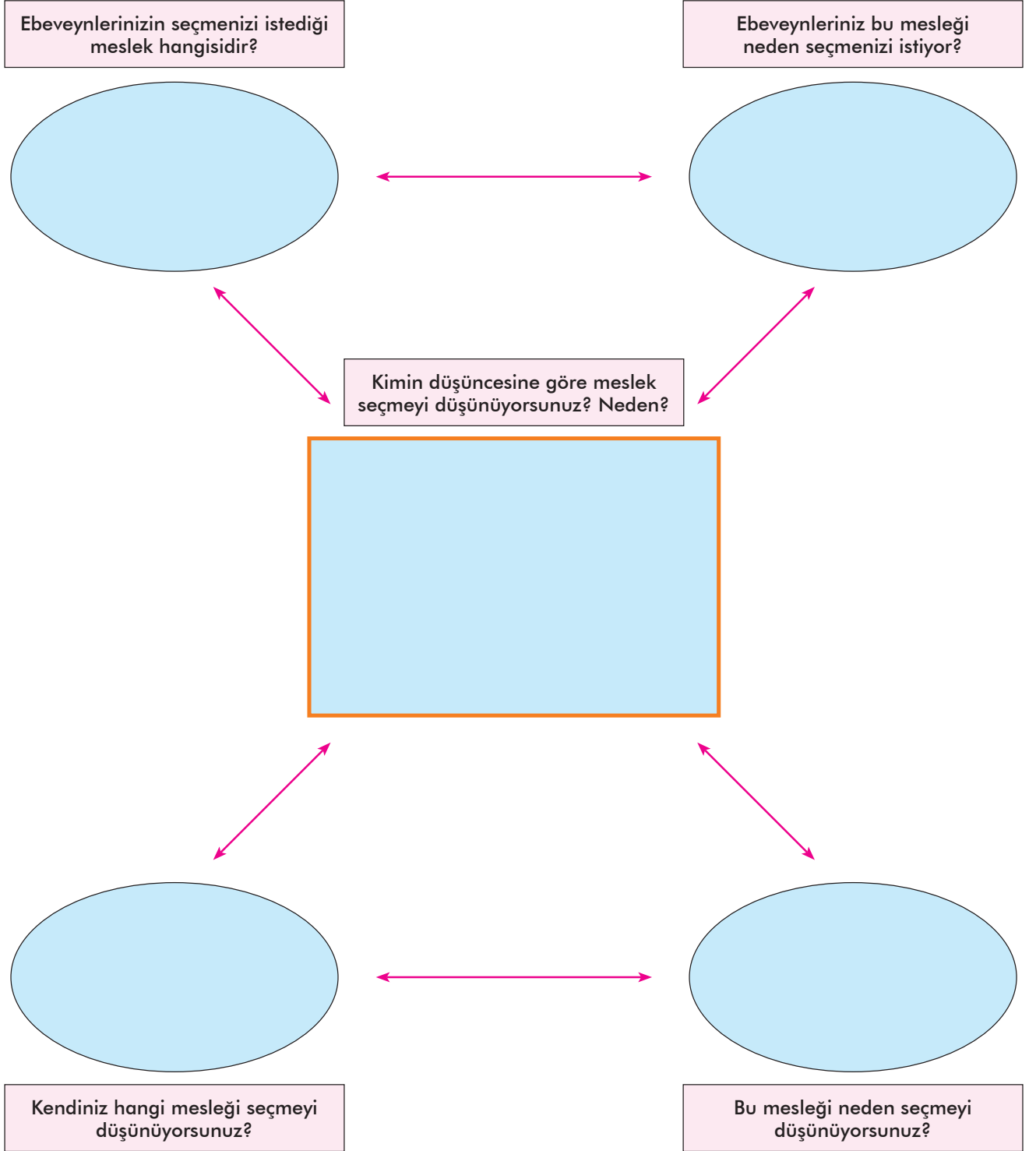
1. Çalışma Yaprağı-1, daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için öğrencilere ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanmasında öğretmen bireysel olarak rehberlik edip, geri bildirim sunarak öğrencilerine destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Duygu AYHAN

Çalışma Yaprağı 1

MESLEKİ KARAR DÖNGÜSÜ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEĞE GİDEN DERS TOMBALASI

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Derslerin mesleklerle ilişkisini açıklar./18.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprağı-12. Çalışma Yaprağı-23. A4 Kâğıdı4. Kalem5. Makas6. Bez torba ya da kutu vb.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Sınıf gruplara bölünür. Gruplardaki öğrenci sayısının beşi geçmemesine dikkat edilir.2. Meslek kartları sınıfta oluşturulacak grup sayısına göre kesilir.3. 10. sınıf müfredatında yer alan dersler küçük kâğıtlara yazılır, bez torba veya kutuya atılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin dikkatini çekmek için sınıfa şu sorular yöneltilir:<ul style="list-style-type: none">• Hayaliniz olan meslek nedir?• Hayalinizdeki mesleği yapabilmek için şu an nelere ihtiyacınız var?• Hayaliniz olan mesleğe ulaşabilmek için hangi derslerde başarılı olmanız gerekir?2. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra, öğrencilere Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak dersler ve meslekler hakkında kısaca bilgi verilir.3. Gruptaki öğrenci sayısı beşi geçmeyecek şekilde, öğrenciler sınıf mevcuduna göre gruplara ayrılır.4. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlanmış olan boş meslek kartları öğrencilere dağıtılır.5. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlanıp bez torba içerisine atılmış olan derslerin adının yazılı olduğu kâğıtlar sırayla çekilir ve kâğıtta çıkan ders sınıfa okunur.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Öğrenciler, uygulayıcının çekmiş olduğu dersi meslek kartında yazan meslek ile ilişkilendirmeye çalışır. Çekilen dersin meslek kartındaki meslek ile ilişkili olduğunu düşünen grup, öğretmene bu durumu iletir ve uygulayıcıdan kâğıdı alarak meslek kartındaki kutucuğa koyar. İki grup da aynı dersi içeren kâğıdı almak istediğinde öğrencilere uygulayıcı tarafından ek kart verilebilir. Bunun için etkinlik öncesinde hazırlanan torbada yer alan ve farklı mesleklerle ilişkili ortak olan ders sayıları artırılabilir.
7. Meslek kartındaki tüm kutucukları ilk dolduran grup oyunu kazanır. Daha sonra bez torbadan kâğıtlar çekilerek diğer grupların da meslek kartlarındaki kutucukları doldurmaları sağlanır.
8. Tüm gruplar tarafından meslek kartlarındaki kutucuklar doldurulduktan sonra birinci olan grup kendi içinden bir sözcü seçer. Seçilen bu sözcü meslek kartında yazan mesleği sınıfa okur ve o meslekle ilişkili olduğunu düşündükleri derslerin neler olduğu sınıfa açıklar.
9. Uygulayıcı tarafından grup sözcüsüne aşağıdaki sorular sorularak etkinlik devam ettirilir:
 - Meslek ile dersler arasında nasıl bir ilişki olduğunu düşünüyorsun?
 - Seçmiş olduğunuz dersler dışında başka hangi derslerin bu meslekle ilişki olduğunu düşünüyorsun?
10. Öğrenci meslekle ilişkili olduğunu düşündüğü dersi meslek kartındaki boş kutucuğa yerleştirir. Daha sonra öğrenci tarafından seçilen dersin meslekle ilişkisi sınıfça tartışılır.
11. Uygulayıcı şu sorularla etkinliğe devam eder:
 - Seçmiş olduğunuz derslerden hangisini değiştirmek isterdin? Yerine hangi dersin olması gerektiğini düşünüyorsun?
 - Mesleklerle dersleri ilişkilendirmek sizce neden önemlidir?
12. Grup sözcülerinden grubun düşünceleri alındıktan sonra meslek ders ilişkisinin öneminden bahsedilir.
13. Aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Bu etkinliğimizde meslekler ile dersler arasında nasıl bir ilişki olduğunu öğrendik. İlerde yapmak istediğimiz mesleğe ulaşabilmek için hangi derslerde daha başarılı olmamız gerektiğini inceledik. Meslek ve ders arasındaki bağın önemini gördük."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler farklı derslerin öğretmenleri ile iletişim kurarak dersler ile meslek arasındaki ilişkinin önemini kavrayabilirler.
2. Öğrenciler seçecekleri meslekleri başarıyla yapabilmeleri için hangi derslerde daha çok başarı göstermeleri gerektiğinin farkına varabilirler.
3. Öğrenciler ders ve meslek arasındaki ilişkiyi açıklayabilir. Derslere yönelik tutum geliştirirken bu ilişkinin önemini de göz önünde bulundururlar.

Uygulayıcıya Not:

1. Meslek kartı hazırlanırken ve etkinliğin üçüncü basamağında öğrencilere bilgi verilirken Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılabilir.
2. Uygulayıcı meslek ile ders ilişkisi kurarken kutucuk sayısını azaltabilir veya artırabilir. Kutucuk sayısının üçten aşağı düşmemesine ve beşten yukarı çıkmamasına dikkat edilir.
3. Uygulayıcı meslekle ilişkili olduğunu düşündüğü dersleri kendisi belirleyebilir. Belirleme yaparken Etkinlik Bilgi Notunda ve çalışma yapraklarında yer alan Meslekle İlişkisi Olduğu Düşünülen Dersler bölümünden yardım alabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Öğrencilerin tombaladan çekilen kartta ne yazdığını ve meslek-ders ilişkisi hakkında yapılan açıklamaları rahatlıkla duyabilecekleri şekilde oturmaları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ersin ALAKUŞ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Mimar & Mühendis: Her çeşit yapının, kullanıcıların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde, estetik ilkeleri göz önünde bulundurarak tasarımı yapan ve yapımını denetleyen kişidir.

Eczacı: Doktorlarca düzenlenen reçetelerde yer alan hazır ilaçları müşteriye satan, hazırlanması gerekli ilaçları hazırlayan, laboratuvarında, ilaçların geliştirilmesi ve analiziyle ilgili araştırmalar yapan kişidir.

Psikolog: Bireyin bireysel ve toplumsal tutum, davranış, düşünme ve duygu durumlarını inceleyen; davranışın ve zihinsel süreçlerin bilimsel tanım ve açıklamalarını temel alan kişidir.

Avukat: Bireylerin birbirleriyle ve devletle ilişkilerinde ortaya çıkan anlaşmazlıklarda hukuki bilgisine başvurulmuş ve bireyleri ilgili yerlerde, özellikle mahkemelerde temsil eden ve haklarını savunan kişidir.

Arkeolog: Sosyoloji, tarih, coğrafya ve etnoloji gibi konularda yetkinliği olan ve ortaya çıkarılmış olan ürünleri bu alanlar üzerinden inceleyip araştıran bireylerdir.

Gazeteci: Haberleri dürüst, etik ve tarafsız bir şekilde araştırma, belgeleme, yazma ve sunma ile görevli meslek profesyonellerine verilen unvandır.

Doktor: Doktor, hastalıkları önlemek ve tedavi etmek için tıp eğitimi görmüş kişidir.

Okul Öncesi Öğretmeni: Okul öncesi çocuklara bedensel, zihinsel, duygusal ve sosyal yönden sağlıklı bir şekilde gelişmeleri için gerekli eğitimi veren kişidir.

Çalışma Yaprağı 1

ÖRNEK MESLEK KARTLARI

Mimar & Mühendis

--	--	--	--

Eczacı

--	--	--	--

Psikolog

--	--	--	--

Avukat & Hâkim

--	--	--	--

Arkeolog

--	--	--	--

Gazeteci

--	--	--	--

Çalışma Yaprağı 2

MESLEK İLİŞKİLİ OLDUĞU DÜŞÜNÜLEN DERSLER (ÖRNEKTİR)

Mimar & Mühendis

- ✓ Matematik
- ✓ Fizik
- ✓ Görsel Sanatlar

Psikolog

- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı
- ✓ Felsefe
- ✓ Tarih

Gazeteci

- ✓ Tarih
- ✓ Sosyoloji
- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı

Doktor

- ✓ Kimya
- ✓ Matematik
- ✓ Fizik

Avukat

- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı
- ✓ Matematik
- ✓ Tarih

Okul Öncesi Öğretmeni

- ✓ Görsel Sanatlar
- ✓ Türk Dili ve Edebiyatı
- ✓ Tarih

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLARIMI DEĞERLENDİRİYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Ders/alan/dal seçerken karar verme becerisini kullanır./19.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. A3 boyutunda renkli kâğıtlar 2. Önceden hazırlanmış altı adet altı farklı renkte (mavi, beyaz, yeşil, kırmızı, sarı ve siyah) düşünce şapkası 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Renkli kâğıtlar şapka şeklinde kesilir. 2. Şapkalar etkinlik başında öğrencilere de hazırlatılabilir. 3. Öğrenciler sınıf mevcuduna göre beşerli gruplara ayrılır. 4. Etkinlik Bilgi Notu okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı öğrencilerin dikkatini çekmek için sınıfa girdiğinde öğrencilere şu soruları yöneltir: <ul style="list-style-type: none"> • Tercihlerimizi yaparken nelerden (kişi, olay, toplum) etkileniriz? • Tercihlerimize yönelik karar alırken neleri düşünerek bu kararları alırız? • Yakın zamanda geleceğinizle ilgili bir tercihte buldunuz mu? Bulduysanız, tercihinizin sonuçları ne oldu? 2. Öğrencilerden cevapları alındıktan sonra, tercih yaparken karar verme becerisini kullanabilmenin öneminden bahsedilir. Uygulayıcı tarafından öğrencilere, <i>"Sevgili öğrenciler, kararlarımızın etkili ve faydalı olabilmesi için öncelikle kararlarımıza yönelik tanım yapmamız, kararlarımıza yönelik sonuç ve beklentilerimizi irdelememiz, kararlarımız ile ilgili bilgi toplayarak seçenekleri incelememiz ve son olarak karar verme aşamasına gelmemiz önemlidir."</i> şeklinde bilgi verilir. Öğrencilere karar verme basamakları hakkında bilgi verilirken Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılır. 3. Öğrencilere alan ve ders seçiminin öneminden bahsedilir. Daha sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <p><i>"Seçeceğiniz alanda başarılı olabilmek için o alanda göreceğiniz dersleri bilmeniz önemlidir. Alan seçimi yaparken aynı zamanda ilgi duyduğunuz ve başarılı olabileceğinizi düşündüğünüz derslerin alanla ilişki olduğunu bilmeniz önemlidir. Alan seçimi yapmanız aynı zamanda ileride yapacağınız</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

meslek tercihiniz üzerinde de etkili olmaktadır. Öğrenciler beşerli gruplara ayrılır. Her gruba beş adet farklı renkte olan şapkalar dağıtılır.

4. Uygulayıcı tarafından öğrencilere şapkaların işlevleri hakkında kısa bilgi verilir ve öğrencileri gruplara ayırdıktan sonra her gruba beş şapka dağıtılır. Öğrencilere, her grubun şu an bir alan/dal seçimi kararı verecekleri söylenir. Alan/dal seçiminin hangisi olacağına öğrenciler karar verebilir. Daha sonra uygulayıcı tarafından öğrencilere şu sorular yöneltilerek etkinliğe devam edilir:
 - Alan/ders seçerken nelere dikkat etmeliyiz?
 - Ders seçimi veya alan seçimi yaparken nelerden etkileniriz?
5. Öğrencilerden cevaplar alındıktan sonra, öğrenciler şapkaları kendi aralarında paylaşırlar. Her şapkanın farklı bir karar verme becerisini temsil ettiği öğrencilere uygulayıcı tarafından açıklanır.
6. Öğrenciler, alan seçimi yaparken şapkanın temsil ettiği renge göre düşüncelerini ifade ederler.
7. Gruplar arasında sadece beyaz şapka takan öğrenciler iletişim kurabilirler. Beyaz şapka takan öğrenci diğer gruplardan bilgi alır ve bu bilgiyi kendi grubuyla paylaşır.
8. Mavi şapka grup sözcüsü olarak belirlenir. Grup sözcüsü öğrenciler, arkadaşlarının vermiş oldukları kararları açıklamak için sınıfın önüne gelir. Uygulayıcı bu aşamada grup sözcüsü olan öğrenciye şu soruları sorarak etkinliği devam ettirir:
 - Alan/dal seçimi yaparken başlangıçta neye/hangi alana ihtiyaç duyduunuz?
 - Alan/dal seçimine yönelik kararınız sonucunda neler olmasını bekliyorsunuz?
 - Alan/dal seçimine yönelik karar verirken nasıl bilgi topladınız? Hangi bilgilere dayanarak seçim yaptınız?
 - Alan/dal seçimine yönelik seçenekleri değerlendiginizde bu seçeneklerin olumsuz tarafları neler?
 - Alan/dal seçimine yönelik seçenekleri değerlendiginizde bu seçeneklerin olumlu tarafları neler?
 - Sonuç olarak alan/dal seçimine yönelik son kararınız ne oldu? Hangi alanı tercih ettiniz?
9. Uygulayıcı tarafından grup sözcülerinden sırayla düşünceleri alınır. Tüm grup sözcüleri konuştuğundan sonra öğrencilerin vermiş olduğu kararlar ve bu kararları etkileyen faktörler özetlenir.
10. Tartışma sorularıyla süreç devam eder:
 - Alan seçimi yaparken dikkat edilmesi gereken süreçler nelerdir?
 - Alan seçimi ile dersler arasında nasıl bir ilişki vardır?
 - Karar verme basamaklarının etkin kullanımı ile alan ve ders seçimi arasında nasıl bir ilişki vardır?
 - Karar verme süreçlerini etkili kullanmak kişisel hayatımızda ve eğitim hayatımızda bize ne gibi faydalar sağlar?
11. Öğrencilerin, etkinliğe yönelik duygu ve düşünceleri alınır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

12. Uygulayıcı tarafından *"Bu etkinliğimizde karar verme becerilerimizi geliştirmenin bize sağlayacağı faydayı konuştuk. Karar verme basamaklarını kullanmanın hayatımızda nasıl bir önem arz ettiğini inceledik. Alan seçimi ile dersler arasındaki ilişkilerin neler olduğunu tartıştık. Son olarak karar verme basamaklarını kullanarak alan seçimi yapmanın ve alan seçimi ile ders arasındaki ilişkinin önemini incelemiş olduk."* denir ve etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler karar verme basamakları hakkında bilgi sahibi olurlar.
2. Öğrenciler alacakları kararlarda karar verme basamaklarını kullanabilirler.
3. Öğrenciler ders/alan/dal seçerken karar verme basamaklarını etkin bir şekilde kullanabilirler.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı, sürecin ikinci basamağında Etkinlik Bilgi Notundan faydalanarak öğrencileri karar verme basamakları hakkında bilgilendirebilir.
2. Uygulayıcı, sürecin üçüncü ve dördüncü basamağında Etkinlik Bilgi Notundan faydalanabilir.
3. Uygulayıcı, gruplar arasında gezerek öğrencilerin şapkalarının işlevine göre karar vermelerine yardımcı olabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Şapkaların dağıtımında şapkaların temsil ettiği görevlere göre öğrenci özellikleri dikkate alınarak sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ersin ALAKUŞ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Karar Verme Basamakları

1. Verilecek kararı tanımlayın.
2. Karardan beklediğiniz sonucu belirleyin.
3. Bilgi toplayın.
4. Seçenekleri ve bu seçeneklerin her birinin avantaj ve dezavantajlarını belirleyin.
5. Kararı verin.

Karar Verme Beceri Şapkaları ve Anlamları

Tanım Şapkası

Beklenen Sonuçlar Şapkası

Bilgi Toplama Şapkası

Seçeneklerin Avantajı
Şapkası

Seçeneklerin Dezavantajı
Şapkası

Karar Şapkası

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇ AĞACINDAKİ İLK ADIMIM: DERS SEÇİMİ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Kariyer hazırlığı sürecinde belirlediği amaçlar doğrultusunda alan/dal/ders seçimi yapar./20.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır ve öğretmen tarafından okunur. 3. Çalışma Yaprağı-3 her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğe şu açıklama yapılarak başlanır: <i>"Amerikalı ünlü yazar Robert Byrne 'Yaşamın amacı, amacı olan bir yaşamdır.' der. Yaşamda amaçlarımız uğrunda yürür, amaçlarımız doğrultusunda seçimler yaparız."</i> Öğrencilere kısa-orta ve uzun vadeli amaçlarını hatırlatmak amacıyla uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Sevgili öğrenciler, geçen haftalarda kısa ve uzun vadeli amaçlarımızın neler olabileceğini belirlemiştik. Hatırlamanız amacıyla bu amaçlarımızı, orta vadeli amaçlarımızı da ekleyerek Amaç Ağacına yazalım."</i> "Amaç Ağacı" formunun doldurulmasının ardından paylaşımda bulunmak isteyen öğrencilerden paylaşımları alınır. Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır, sayısal-eşit ağırlık-sözel ve dil alanında öğrenci alan belli başlı üniversite bölümleri uygulayıcı tarafından okunur. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve doldurmaları için 10 dakika süre verilir. Ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, 11. sınıfta alacağımız zorunlu derslerimiz ve seçmeli olarak alabileceğimiz derslerimiz sizlere dağıtılan formdaki gibidir. Bu tablo doğrultusunda ulaşmak istediğimiz amaçlar için ilk adımı atacağız. Öncelikle şu maddeleri bilmemiz de faydalı olacaktır:</i> a) Ders saati planlamaları Millî Eğitim Bakanlığının "Talim Terbiye Kurulu"

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

kararı doğrultusunda yapılmaktadır.

b) Anadolu lisesindeki bir öğrencinin 11. sınıfta alabileceği zorunlu ders saati 21 iken seçmeli olarak alabileceği ders saati 18'dir.

c) Öğrenciler üniversitede yönelmek istedikleri bölümler doğrultusunda 18 saatlik ders seçimini yapabilecekleri gibi sadece ilgi duydukları dersleri de seçebilirler.

d) Ders seçimlerinde önemli nokta okulun imkânlarına bağlı kalarak öğrenci ve velilerin isteği doğrultusunda yapılmasıdır ancak; seçmeli dersler en az 10 öğrencinin isteği doğrultusunda açılır. O yüzden bir dersin açılabilmesi için 10 öğrenci tarafından seçilmesi gerekmektedir. Açılmayan bir dersi tercih eden öğrenciler tercihleri doğrultusunda okulda açılan diğer derslere yönlendirilir.

Şimdi ders seçimi yaparken Amaç Ağacınızı da göz önünde bulundurmanızı ve ona göre seçimler yapmanızı istiyorum. Bu seçimler sizin nihai seçimleriniz değildir. Bu etkinlik için yapacağınız seçimlerdir unutmayınız."

6. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-3'ü doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.

7. Tartışma sorularıyla etkinlik sürecine devam edilir:

- 18 saatlik seçmeli derslerinizi doldururken zorlandınız mı?
- Seçtiğiniz dersleri kariyer amaçlarınız doğrultusunda mı seçtiniz?
- Seçmeyi çok istediğiniz ancak kariyer amaçlarınızla uyumadığı için seçemediğiniz dersler oldu mu? Oldu ise hangileri?
- Ders seçimlerinizde kariyer amaçlarınıza uyan dersleri mi yoksa ilgi alanınıza uyan dersleri mi seçtiniz?
- Ders seçimlerinizde kariyer amaçlarınıza uyan dersleri mi yoksa yeteneklerinize uyan dersleri mi seçtiniz?

8. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Thomas Edison, 'Sevdiğiniz bir işi meslek edinirseniz hayatta bir gün dahi olsa işte çalışmış olmazsınız. Ben hayatta bir gün dahi işte çalışmadım. Çalışmalarımın tümü sadece keyif ve mutluluktan ibaretti.' der. Bir de bu aynanın olumsuz yüzü var. O da sevmediğiniz, beceremediğiniz bir mesleği yaparak yaşantınızı sürdürebilme ihtimalidir ki bu hiç istediğiniz bir şey olmasa gerek. Evet, sevgili arkadaşlar sağlıklı bir meslek seçiminin ilk adımı, yani kariyerinizin belki de başlangıç noktası, ders seçimlerimizdir. Bu seçimleri kariyer amaçlarımız doğrultusunda yaparsak daha başarılı ve doğru tercihler yaparız. Bu süreç zarfında seçmek istediğiniz dersler hakkında bilgi toplamanız ve bu derslerin size uyup uymadığı konusunda bir fikriniz yoksa okul ve sınıf rehber öğretmenlerinizle görüşmeniz sizler için olumlu olacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden evde kariyer amaçlarını daha da netleştirerek ders/alan/bölüm seçimi üzerine düşünmeleri ve düşüncelerini aileleriyle paylaşmalarını istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-2'deki bölüm ve meslek alanlarının 4 yıllık lisans bölümlerinin tamamı olmadığı sadece belli başlı bölümlerin tabloda yer aldığı, öğrencilere bildirilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

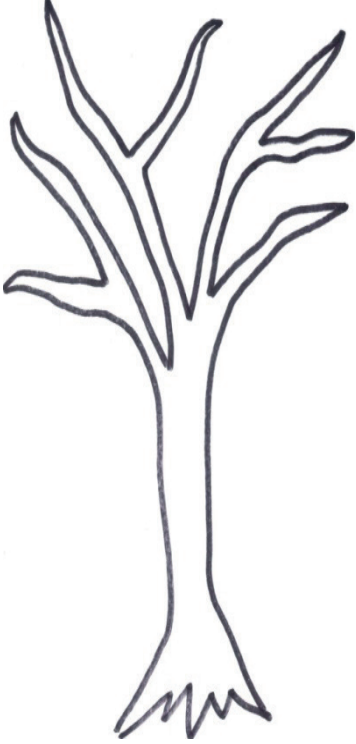
1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-3 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması sırasında öğretmen öğrencilere bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
3. Ders seçimi hakkında yapılan açıklamalar daha sade ifade edilerek ve Çalışma Yaprağı-1'de yer alan boşlukların tamamı yerine belirli kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
4. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için öğrencilere ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Barış YILMAZ

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER AĞACIM

Uzun Vadeli Amacım:		
15 yıl sonra:		
10 yıl sonra:		
		Orta Vadeli Amacım:
		7 Yıl Sonra:
		5 Yıl Sonra:
Kısa Vadeli Amacım:		
3 Yıl Sonra:		
1 Yıl Sonra:		

Çalışma Yaprağı 2

BÖLÜM VE MESLEK ALANLARI İLE ÜNİVERSİTE PUAN TÜRLERİ

Bölüm ve Meslek Alanları	Üniversite Sınavında Öğrenci Aldığı Puan Türü
Sağlık Bölümleri <ul style="list-style-type: none">• Tıp Fakültesi• Diş Hekimliği• Eczacılık• Beslenme ve Diyetetik• Dil ve Konuşma Terapisi	<ul style="list-style-type: none">• Veterinerlik• Fizyoterapi ve Rehabilitasyon• Odyoloji• Hemşirelik Sayısal (MF) Puan türü
Mühendislik Bölümleri <ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar Mühendisliği• Elektrik-Elektronik Mühendisliği• Endüstri Mühendisliği• Makine Mühendisliği• Elektronik ve Haberleşme Mühendisliği• Yapay Zekâ Mühendisliği• İşletme Mühendisliği	<ul style="list-style-type: none">• İnşaat Mühendisliği• Uçak Mühendisliği• Yazılım Mühendisliği• Uzay Mühendisliği• Metalurji ve Malzeme Mühendisliği• Mekatronik Mühendisliği• Biyomedikal Mühendisliği• Genetik ve Biyomühendislik Sayısal (MF) Puan türü
Mimarlık Fakültesi Bölümleri <ul style="list-style-type: none">• Mimarlık• İç Mimarlık• Peyzaj Mimarlığı	<ul style="list-style-type: none">• Endüstriyel Tasarım• Şehir ve Bölge Planlama Sayısal (MF) Puan türü
Eğitim Bölümleri <ul style="list-style-type: none">• İlköğretim Matematik Öğretmenliği• Matematik Öğretmenliği• Fizik Öğretmenliği	<ul style="list-style-type: none">• Bilgisayar Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği• Fen Bilgisi Öğretmenliği• Kimya Öğretmenliği Sayısal (MF) Puan türü
Temel Bilimler <ul style="list-style-type: none">• Fizik• Matematik• Kimya	<ul style="list-style-type: none">• Moleküler Biyoloji ve Genetik• Biyoloji Sayısal (MF) Puan türü
Hukuk Fakültesi	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
☐ Psikoloji ☐ Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	<ul style="list-style-type: none">• Sosyal Hizmet• Sosyoloji• Felsefe Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none">• İşletme• İktisat• İnsan Kaynakları Yönetimi• Maliye	<ul style="list-style-type: none">• Ekonomi• Ekonometri• Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri• Muhasebe ve Denetim Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü

<ul style="list-style-type: none"> Havacılık Yönetimi Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi 	<ul style="list-style-type: none"> Lojistik Yönetimi Denizcilik İşletmeleri Yönetimi 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Bankacılık Bankacılık ve Finans Bankacılık ve Sigortacılık 	<ul style="list-style-type: none"> Aktüerya ve Risk Yönetimi Sigortacılık ve Aktüerya Bilimleri 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Antropoloji Arkeoloji 	<ul style="list-style-type: none"> Klasik Arkeoloji Müzecilik 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
☐ Çocuk Gelişimi	☐ İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Sağlık Yönetimi 		Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Spor Yöneticiliği Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği (BESYO) 	<ul style="list-style-type: none"> Rekreasyon Antrenörlük Eğitimi 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Grafik Tasarım Moda Tasarımı 	<ul style="list-style-type: none"> İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Moda ve Tekstil Tasarımı 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Siyaset Bilimi Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi 	<ul style="list-style-type: none"> Kamu Yönetim Uluslararası İlişkiler 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Seyahat İşletmeciliği Konaklama İşletmeciliği Konaklama ve Turizm İşletmeciliği 	<ul style="list-style-type: none"> Turizm ve Otel İşletmeciliği Turizm ve Otelcilik Turizm İşletmeciliği 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Felsefe Grubu Öğretmenliği 	<ul style="list-style-type: none"> Sınıf Öğretmenliği 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
<ul style="list-style-type: none"> Yönetim Bilimleri Programları Yönetim Bilişim Sistemleri 	<ul style="list-style-type: none"> Bilgi ve Belge Yönetimi Bilim Tarihi 	Eşit Ağırlık (TM) Puan Türü
☐ Coğrafya Öğretmenliği ☐ Okul Öncesi Öğretmenliği ☐ Özel Eğitim Öğretmenliği	☐ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği ☐ Tarih Öğretmenliği ☐ Türkçe Öğretmenliği	Sözel Puan Türü
☐ Gastronomi ve Mutfak Sanatları		Sözel Puan Türü
☐ Gazetecilik ☐ Radyo, Televizyon ve Sinema ☐ Sinema ve Televizyon	☐ İletişim Fakültesi ☐ Basın ve Yayın	Sözel Puan Türü
☐ Halkla İlişkiler ☐ Halkla İlişkiler ve Tanıtım	☐ Halkla İlişkiler ve Reklamcılık ☐ Reklamcılık	Sözel Puan Türü
☐ İlahiyat		Sözel Puan Türü
☐ Mütercim-Tercümanlık ☐ (İngilizce-Fransızca-Almanca- Arapça-Rusça gibi)		Dil Puan Türü
☐ İngilizce Öğretmenliği ☐ Fransızca Öğretmenliği	☐ Almanca Öğretmenliği ☐ Arapça Öğretmenliği gibi öğretmenlikler	Dil Puan Türü
☐ İngiliz Dili ve Edebiyatı ☐ Alman Dili ve Edebiyatı ☐ Fransız Dili ve Edebiyatı	☐ Amerikan Kültürü ve Edebiyatı ☐ Arap Dili ve Edebiyatı	Dil Puan Türü

Çalışma Yaprağı 3

DERSLER SINIF		11.		
ORTAK DERSLER	TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI	5		
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ	2		
	TARİH	2		
	FELSEFE	2		
	BİRİNCİ YABANCI DİL	4		
	İKİNCİ YABANCI DİL	2		
	BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR	2		
	GÖRSEL SANATLAR/MÜZİK	2		
ORTAK DERS SAATİ TOPLAMI		21	Benim Seçmek İstedğim Dersler (Yan tarafa tik atmanız yeterli olacaktır.)	
SEÇMELİ DERSLER	DİL VE ANLATIM	SEÇMELİ TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (2)	(3)(5)	
		DİKSİYON VE HİTABET (1)	1	
		OSMANLI TÜRKÇESİ (3)	2	
	MATEMATİK VE FEN BİLİMLERİ	TEMEL MATEMATİK (2)	2	
		SEÇMELİ MATEMATİK (2)	6	
		SEÇMELİ FİZİK (2)	4	
		SEÇMELİ KİMYA (2)	4	
		SEÇMELİ BİYOLOJİ (2)	4	
		ASTRONOMİ VE UZAY BİLİMLERİ (1)	(1)(2)	
		MATEMATİK TARİHİ VE UYGULAMALARI (3)	2	
		FEN BİLİMLERİ TARİHİ VE UYGULAMALARI (3)	3	
		SOSYAL BİLİMLER	SEÇMELİ TARİH (1)	(2)(4)
	TÜRK KÜLTÜR VE MEDENİYET TARİHİ (1)		(2)(4)	
	İSLAM KÜLTÜR VE MEDENİYETİ (1)		2	
	İSLAM BİLİM TARİHİ (1)		2	
	SEÇMELİ COĞRAFYA (2)		(2)(4)	
	PSİKOLOJİ (1)		2	
	SOSYOLOJİ (1)		2	
	MANTIK (1)		2	
	DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)		1	
	İŞLETME (1)		2	
	EKONOMİ (1)		2	
	GİRİŞİMCİLİK (1)		1	
	YÖNETİM BİLİMİ (1)		2	
	ULUSLARARASI İLİŞKİLER (1)		2	
	DİN, AHLAK VE DEĞERLER	KUR'AN-I KERİM (4)	2	
		PEYGAMBERİMİZİN HAYATI (4)	2	
		TEMEL DİNİ BİLGİLER (2)	(1)(2)	
	YABANCI DİLLER VE EDEBİYATI	SEÇMELİ BİRİNCİ YABANCI DİL (4)	(2)(10)	
		SEÇMELİ İKİNCİ YABANCI DİL (4)	(2)(4)	
		YABANCI DİLLER EDEBİYATI (4)	(1)(2)	
	SPOR VE SOSYAL ETKİNLİK	SEÇMELİ BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR (4)	2	
		SOSYAL ETKİNLİK (4)	(1)(2)	
	GÜZEL SANATLAR	SEÇMELİ GÖRSEL SANATLAR (4)	2	
		SEÇMELİ MÜZİK (4)	2	
		SANAT TARİHİ (1)	2	
		DRAMA (1)	1	
	BİLİŞİM	BİLGİSAYAR BİLİMİ (2)	2	
		PROJE HAZIRLAMA (1)	(1)(2)	
	SEÇİLEBİLECEK DERS SAATİ SAYISI		18	
	REHBERLİK VE YÖNLENDİRME		1	
	TOPLAM DERS SAATİ		40	

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇABAM BOŞA DEĞİL

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirir./21.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Torba/kutu 4. 6 farklı renkte daha önceden hazırlanmış karton şapkalar (mavi, sarı, kırmızı, beyaz, siyah, yeşil) 5. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen (Bu alternatif Uygulayıcıya Not: kısmında belirtilmiştir.) seçenekten faydalanılacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneğe uygun ön hazırlık yapılmalıdır. 2. Çalışma Yaprağı-2 etkinlik öncesinde ilgili yerlerinden kesilerek altı parçaya ayrılır ve torbaya/kutuya konulur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından etkinliğin amacının eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirmek olduğu belirtilir. 2. Çalışma Yaprağı-1, etkileşimli tahta veya projeksiyon yardımıyla tahtaya yansıtılarak öğrencilerin görseli incelemeleri sağlanır ve uygulayıcı tarafından görseldeki açıklamalar okunur. Ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Tahtaya yansıttığım görselde insanların başarı hikâyelerinden söz ediliyor. Başarılı olmak için insanların ne kadar çok çabaladıkları görülüyor. Sizler de eğitim hayatınızda başarılı olmak için çaba harcıyorsunuz."</i> 3. Uygulayıcı tarafından şu sorular sorulur: <ul style="list-style-type: none">Görseldeki kişiler hedefleri için ne gibi çabalar göstermişler? Bu çabaları göstermeselerdi ne olurdu?Başarılı olmak için çaba göstermek neden önemli?Akademik hedeflerinize ulaşma konusunda neler yapıyorsunuz? 4. Öğrenciler 6 gruba ayrılır. 5. Her gruptan bir öğrenci torba/kutudan bir kâğıt çekip, çektiği kâğıtta yazan rengin şapkasını alarak grubunun yanına gider; böylece her grubun bir rengi olur.

Süreç (Uygulama Basamakları):

6. Uygulayıcı tarafından altı şapkalı düşünme tekniğini uygulayacakları belirtilir ve bu teknikte renklerin her birinin bir anlamı olduğunu söylenir. Çalışma Yaprağı-2'den yararlanılarak altı şapkalı düşünme tekniği hakkında bilgi verilir.
7. Öğrencilerden "eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisinin neler olabileceğini" şapka renklerine uygun olarak gruplarında tartışıp not almaları istenir. Daha sonra konunun sınıfça tartışılacağı belirtilir.
8. Gruplara 10 dakika süre verilir.
9. Gruplara verilen sürenin bitiminde tartışma, mavi şapkanın "bu tartışmanın hedef ve amacını" belirtmesi ile başlar. Tartışma kırmızı şapkanın "eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisine ilişkin duygu ve düşüncelerini" paylaşması ile devam eder. Tartışma sırası, "fikirlere ve muhtemel çözümler üretmesi" için yeşil şapkaya geçer. Daha sonra tartışma, "elde edilen bilgileri özetleyen" beyaz şapka ile "çözümleri eleştiren" siyah şapka arasında geçer.¹
10. Etkinliğe aşağıdaki sorularla devam edilir:
 - Bu etkinliğin size neler kattığını düşünüyorsunuz?
 - Başarıya giden yolu nasıl tanımlarsınız?
 - Çok çabaladığınız halde başarılı olamadığınız oldu mu?
 - Akademik hedeflerinize ulaşmak için bundan sonra neler yapmayı düşünüyorsunuz?
11. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle eğitsel çabanın akademik hedeflere ulaşmadaki etkisini değerlendirdik. Bildiğiniz gibi okula ve hayatın birçok alanına dair hedeflerimiz var. Başarılı olmak, hedeflerimizi gerçekleştirmek için sorumluluklarımızı yerine getirdiğimizde daha mutlu bir yaşamımız olur. Bu nedenle hedeflerimiz için çaba göstermek yaşamımızı kolaylaştırır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden günlük yaşamlarında zorluklar karşısında pes etmeyerek çaba harcayan ve hedeflerine ulaşmış ünlü kişileri araştırmaları istenebilir ve buldukları bilgileri sınıf veya okul panosunda paylaşımları sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişim olmayan okullarda Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar (6 adet) çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplama sürecinde öğrencilerin destek alabilecekleri akranları ile bir arada olması sağlanabilir.
 2. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
 3. Şapkalara ilişkin açıklamalar görselleştirilerek hatırlatıcı olması amacı ile öğrencilerin tamamının görebileceği bir yere asılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Aslı ALTUNKUŞ

¹ Işık, Ş. (2016). Ortaokulda Grup Rehberliği Etkinlikleri. Pegem Akademi: Ankara.

Çalışma Yaprağı 1

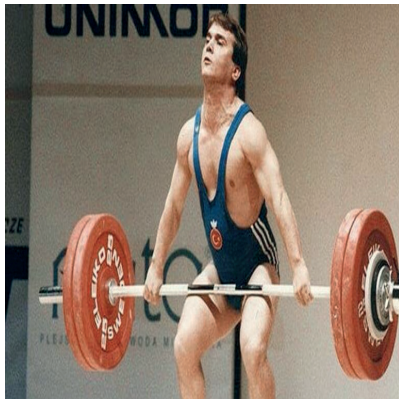
Aziz Sancar 1946'da Savur, Mardin'de sekiz kardeşin yedincisi olarak doğdu. Lisedeyken bir kimya öğretmeninden etkilenen Aziz Sancar'ın kimya ile ilişkisi o yıllarda kuruluyor. Prof. Mehmet Öztürk, Aziz Sancar'ın çalışma disiplini babasından, zekâsını annesinden aldığını söylüyor. Gönünde kimya okumak yatsa da arkadaşlarının ısrarıyla tıp fakültesine giren Aziz Sancar Güneydoğu'dan gelen bir öğrenci olarak tıp fakültesinde başarısız olmaktan çok korkuyor. Bu nedenle gece gündüz ders çalışıyor ve hiç bir sosyal etkinlikte yer almıyor, futbolu çok sevmesine rağmen tek bir maça bile gitmiyor. 2015'te ise 30 yıldır üzerinde çalıştığı DNA onarımı alanında Nobel Kimya Ödülü'nü kazandı.²

Denizli'de yaşayan evli ve bir çocuk babası Abdullah Özkaya, iş hayatına Adalet Bakanlığında bekçi kadrosundan memur olarak başladı. Özkaya, Adalet Bakanlığındaki birkaç aylık bekçilik hayatının ardından Denizli'ye tayin oldu. Özkaya, Denizli Adliyesinde kısa süre çalıştıktan sonra Pamukkale Üniversitesi güvenlik birimine yatay geçiş yaptı. Aynı yıl üniversite sınavına girdi ve PAÜ Tıp Fakültesi'ni kazandı. Denizli Pamukkale Üniversitesi (PAÜ) Tıp Fakülte'sinde 12 yıldır güvenlik görevlisi olarak çalışan 33 yaşındaki Abdullah Özkaya, güvenliğini sağladığı fakülteyi bitirip doktor oldu. Geceleri çalışan, gündüzleri de tıp eğitimi alan Özkaya, doktor önlüğünü giydi.

Aydın Efeler'de ailesiyle birlikte yaşayan 35 yaşındaki Mustafa Erol, doğumda beyninin oksijensiz kalması nedeniyle "serebral palsi" hastası olarak yaşam mücadelesi veriyor. Rahatsızlığı nedeniyle ellerini ve ayaklarını kullanamayan Mustafa Erol, 2009 yılında burnuyla kullandığı bilgisayarda yazmaya başladığı ve "Herkes beni engelli sanıyor" ismini verdiği kitabı 7 yılda bitirdi. Aydın Valiliği ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün desteğiyle bin adet bastırılan kitap, örnek olması için okullarda dağıtılıyor.⁴

1967'de Bulgaristan'ın Kırcaali şehrinde doğdu. Spor yaşamına güreşle başladı ancak başarılı olmadı. 1.47 boyundaydı, bedeni güçlüydü. Naim'e 'halterci olmak için doğmuş' yakıştırmaları yapılıyordu. Bir süre sonra halterci oldu ve hızla yükseldi. Bulgar Türk'ü olan Naim Turgut Özal'ın desteği ile Türk vatandaşı yapıldı. İlk dünya rekorunu 16 yaşında kırdı. 1992 Barselona Olimpiyatları'ndan altın madalyayla döndü. 1996 Atlanta Olimpiyatları'nda peş peşe üç altın madalya kazanan ilk halterci oldu. Yunan rakibi "En iyisi sensin Naim!" dediğinde, o "Hayır, en iyisi biziz!" demişti. Naim Süleymanoğlu, ardında 46 dünya rekoru bırakarak henüz 50 yaşındayken aramızdan ayrıldı. Hâlâ pek çok kişi tarafından gelmiş geçmiş en büyük halterci olarak görülüyor.⁵

² <https://services.tubitak.gov.tr/edergi/yazi.pdf?dergiKodu=4&cilt=49&sayi=917&sayfa=22&yaziid=39184>

³ <https://www.hurriyet.com.tr/egitim/guvenligini-sagladigi-fakultede-okuyup-doktor-oldu-23645858>

⁴ <https://onedio.com/haber/azmiye-engelleri-asti-7-yilda-burnuyla-kitap-yazan-mustafa-nin-hikayesi->

⁵ <https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hurriyet-cumartesi/ilham-veren-basari-oykuleri-41391250>

KARIYER AĞACIM

BEYAZ ŞAPKA	Açık ve Tarafsız ol	<ul style="list-style-type: none">☐ Net bilgiler ve sayısal ispatlar sunar.☐ Elde edilen verilerin objektif sunumu, bilgi ihtiyacını ve eksikliğini kapsayan düşünme tarzıdır.☐ Sezgi, deneyime dayalı yargı, duygu, izlenim ve kişisel görüşlerden kaçınır.
KIRMIZI ŞAPKA	Duygusal tepkilerini açıkla	<ul style="list-style-type: none">☐ Tarafsız ve objektif bilginin karşıtıdır.☐ Duygusal fikirler öne sürer.☐ Düşüncelerini savunurken gerekçe gösterme gereksinimi yoktur.
SİYAH ŞAPKA	Tehlikeleri bil	<ul style="list-style-type: none">☐ Daima mantıklıdır.☐ Duyguları dikkate almaz.☐ Olaylara her zaman olumsuzlukla bakar.☐ Bir şeyin neden işe yaramayacağını ortaya koyar.
SARI ŞAPKA	Avantaj ve faydalarını sırala	<ul style="list-style-type: none">☐ Bir önerinin neden işe yarayacağını belirtir.☐ Bir önerinin sunduğu faydalar açısından değerlendirilmesini sağlar.☐ Olumlu düşünme, iyimserlik, faydalara odaklanma, yapıcı düşünme hâkimidir.
YEŞİL ŞAPKA	Yaratıcılığını kullan	<ul style="list-style-type: none">☐ Yaratıcı düşünme ile ilgilidir.☐ Yeni fikirlerle ve yeni bakış açıları ile ilgilidir.
MAVİ ŞAPKA	Sonuçları toparla	<ul style="list-style-type: none">☐ Kontrol şapkasıdır.☐ Düşünme sürecinin düzenlenmesi ve kontrolü ile uğraşır.☐ Diğer şapkaların kullanımını ile de görevlidir.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

İPUÇLARINI ANLA TEPKİLERİNİ AYARLA

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Sosyal ipuçlarını yorumlayarak uygun tepkiler verir./22.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu bir hafta öncesinden öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden bu bilgileri iletişim kurarken kullanıp kullanmadıklarını gözlemlenmeleri ve deneyimlerini not etmeleri istenir. Etkinlik günü not edilen deneyimlerin sınıfta tartışılacağı belirtilir. 2. Öğrenci sayısı kadar Çalışma Yaprağı-1 çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile etkinliğin amacı açıklanır: <i>"Sevgili öğrenciler, sosyal ipuçları; beden dilimiz yani mimiklerimiz, bakışlarımız, el, kol hareketlerimiz, ses tonumuz, giyimimiz gibi görsel ve işitsel ifadeleri içerir. Tüm bu ifadeler, sözlü iletişimdeki mesajları destekler nitelikte kullanılabilmesi gibi zıt anlam taşımaları da söz konusu olabilir. Bugün sizlerle sosyal ipuçlarını yorumlamak ve uygun tepkiler vermek üzerine bir çalışma gerçekleştireceğiz."</i> 2. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılır. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, Etkinlik Bilgi Notunu geçen hafta sizlere dağıtmıştım ve bir hafta boyunca iletişim kurarken gözlem yapmanızı istemiştim. Bir hafta boyunca sosyal ipuçları ile ilgili gözlemlerinizi ve deneyimlerinizin oluştu. Şimdi tahtaya yansıttığım bilgi notunu incelemenizi ve her sosyal ipucu ile ilgili deneyimlerinizi ve iletişimin nasıl etkilendiğini, nasıl ilerlediğini, duygu, düşüncelerinizin neler olduğunu, bu ipucunda çıkarımlarınızın neler olduğunu ve iletişimin bu çıkarımla nasıl ilerlediğini etkinlik kartlarında ilgili alanlara yazmanızı istiyorum. Süreniz 15 dakikadır."</i> 3. Süre sonunda uygulayıcı tarafından paylaşımda bulunmak isteyen öğrencilere söz verilir. 4. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir: • Arkadaşlarının deneyimlerine benzer deneyimleriniz oldu mu? Bu

Süreç (Uygulama Basamakları):

deneyimler ile ilgili şu an ne fark ettiniz?

- Arkadaşlarınızın paylaşımlarını dinlediniz. Bu paylaşımlarda sizler arkadaşlarınızdan farklı çıkarımlarda buldunuz mu? Bulundu iseniz neye dayanarak böyle bir çıkarımda buldunuz? Sizin çıkarımınızla iletişim süreci nasıl etkilendi?
- Sosyal ipuçlarını yorumlamak neden önemlidir?

5. Paylaşımların sonunda aşağıdaki açıklamayla süreç sonlandırılır:

"Günlük yaşamda sözlü mesajların dikkate alınması kadar sosyal ipuçlarının dikkate alınması da önemlidir. Sosyal ipuçlarını uygun şekilde yorumlamamız iletişim kurduğumuz kişinin düşüncelerini, duygularını, konuşulan konunun onun için ne anlam ifade ettiğini, samimiyetini kavrayabilmemiz açısından önemlidir. Sosyal ipuçlarını dikkate almamız ve yorumlayabilmemiz konu ile ilgili uygun tepkiler verebilmemizi kolaylaştıracaktır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden gruplara ayrılarak sosyal ipuçlarını yorumlamanın önemini anlatan kısa oyunlar hazırlamaları istenebilir. Hazırladıkları bu oyunları arkadaşlarına sergilemeleri sağlanabilir ya da bu oyunlar kaydedilerek online paylaşımlar yapılması veya okul sitesine konması gibi seçenekler planlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan etkinlik kartlarını çoğaltma imkânı olmadığına tahtaya örnek durum yansıtılır ve öğrencilerin boş bir kâğıt yardımıyla boşlukları doldurmaları sağlanarak etkinlik gerçekleştirilir.
2. Etkinlik Bilgi Notu, tahtaya yansıtılmadığı durumlarda her sırada 1 adet olacak şekilde öğrenciler için çoğaltılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de doldurulması gereken alanların hepsinin tek seferde doldurulması yerine her bir durum sırayla ele alınarak etkinlik aşamalandırılabilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Onur GEDİZLİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Sosyal İpuçları

Göz teması kurmak: İletişim kurduğumuz kişiyle göz teması kurmamız dikkatimizi karşıımızdaki kişiye yönelttiğimiz bir göstergesidir. Göz teması karşı tarafa dinlendiğini ve dikkate alındığını hissettirir.

Yüz ifadesi kullanmak: Donuk, mutsuz, ilgisiz yüz ifadeleri yerine enerjik, ilgili bir yüz ifadesi iletişimi kuvvetlendirir.

Beden duruşu: İletişim kurulan kişiye dönük olunmalıdır.

Saçlarla oynamak ya da kafa kaşımak: Karşı tarafa kafanızın karışık olduğunu hissettirir ve güven duygusunu azaltır.

Jestler, mimikler: Jest ve mimikler çok fazla kullanıldığında abartılı bir ifade yarattığı gibi kullanılmadığında da donuk bir ifadeye neden olabilir. Konuşulan konu ve duyguya uygun ve kararında olmalıdır.

Kıyafet seçimi: Okula geliyor, arkadaşınızla buluşuyor ya da bir yakınınızın düğününe gidiyor olabilirsiniz. Kıyafet seçimi iletişim kurduğumuz kişilere ne kadar önem verdiğimizizi gösterir.

Ses tonu: Ne söylediğimiz tabii ki önemli ancak söylediğimiz şeyi nasıl söylediğimiz de bir o kadar önemlidir. Tonlamamız söylediğimiz cümlenin anlamında ya da duygusunda değişiklikler oluşturabilir.

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili öğrenciler;

Bir hafta boyunca gözlemediğiniz sosyal ipuçları ile ilgili deneyimlerinizi aşağıda belirtiniz.

Göz teması kurmak:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Yüz ifadesi kullanmak:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Beden duruşu:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Saçlarla oynamak ya da kafa kaşımak:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Jestler, mimikler:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Kıyafet seçimi:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

Ses tonu:

İletişimin nasıl etkilendi ve nasıl ilerledi:

Ne düşündün ve hissettin:

Bu duygu düşünceler ile iletişimin nasıl ilerledi:

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

GELİŞEN GÜÇLERİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini geliştirmek için çaba gösterir./23.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bant 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilerden daha önceki haftalarda fark ettikleri ve kendilerinde baskın olan beş karakter gücünü yazmaları ve bu karakter güçlerini geliştirmeye ilişkin nasıl bir eylem planı yapabileceklerini düşünmeleri istenir. 2. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılır ve etkinlik öncesinde okunur. 3. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çoğaltılır. 4. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının karakter güçlerini geliştirmeye yönelik çaba göstermek olduğu açıklanır. 2. Etkinlik Bilgi Notu öğrencilerin görebileceği bir yere asılır. 3. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sahip olduğunuz karakter güçlerini nasıl geliştireceğiniz üzerinde duracağız. Geçen hafta sizlere karakter güçlerinizi yazmanızı ve karakter güçlerinizi geliştirmeniz için bir eylem planı hazırlamanızı söylemiştim. Karakter güçlerinizi ve eylem planlarınıza geçmeden önce size iki farklı kişinin yaşamından örnek vereceğim."</i></p> 4. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere sesli bir şekilde okunur. 5. Aşağıdaki sorular öğrencilere sorularak grup paylaşımı yapılır: <ul style="list-style-type: none"> • Disney ve Sancar'ın öne çıkan karakter güçleri sizce neler? • Disney ve Sancar sahip oldukları karakter güçlerini geliştirmek için sizce neler yapmıştır? Hangi çabaları göstermişlerdir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Aşağıdaki açıklama yapılarak öğrencilerin karakter güçlerine ve eylem planları üzerinde durulur.

"Şimdi sizlerin yazmış olduğu karakter güçlerine ve eylem planlarınıza bakalım. Öncelikle sizlere Çalışma Yaprağı-2'yi dağıtacağım. Geçen haftadan sonra hazırladığınız eylem planınızı haftalık, aylık ve yıllık olmak üzere bu forma yazmanızı istiyorum. Bunun için yaklaşık 10 dakikanız var."

7. Aşağıdaki tartışma soruları sorularak grup paylaşımı yapılır:

- Sahip olduğunuz karakter güçlerini geliştirmek için çaba gösteriyor musunuz?
- Sahip olduğunuz karakter güçlerinizi geliştirmek için nasıl bir eylem planı hazırladınız?
- Bu eylem planını uygulamaya başladığınızda engellerle karşılaşırsanız bu engellerle baş etmek adına neler yapabilirsiniz?
- Sahip olduğunuz karakter güçlerinizi geliştirirken kimlerden destek alırsınız?

8. Tartışma sorularının ardından uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Bu hafta karakter güçlerinizi geliştirebileceğinizi gördünüz. Bu güçlerinizi geliştirebilmek için hem kısa vadede hem uzun vadede yapabileceğiniz çok şey var. Yeter ki pes etmeden çaba gösterin. Böylece karakter güçlerinizin zamanla daha da gelişeceğini göreceksiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden eylem planının haftalık sütununda yazdığı eylemleri yerine getirmeleri ve yaptığı çalışmalarını not almaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamazsa öğrencilerden bir kâğıda karakter güçlerini yazmaları ve haftalık, aylık ve yıllık bir eylem planı hazırlamaları istenir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımı desteklenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-2, zıt renkli bir zemin üzerine yapıştırılarak, yazılarının puntoları büyütülerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
3. Öğrencilerin performanslarına göre çalışma yaprağı doldurulurken bireysel destek sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Seda SEVGİLİ KOÇAK

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ERDEM VE KARAKTER GÜÇLERİ

ERDEM	TANIM	KARAKTER GÜCÜ
BİLGELİK	1 Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyiyimdir.	Özgünlük
	2 Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanırım.	Merak
	3 Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif alırım.	Öğrenme Aşkı
	4 Esnek ve açık fikirliyim, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat ederim.	Açık Fikirlilik
	5 Arkadaşlarım önemli olduğunu düşündüğümüz konularda bana danışırlar.	Çok Yönlü Bakış Açısı
CESARET	6 Kendimi güvenilir, değerleriyle tutarlı davranan ve dürüst bir insan olarak görürüm.	Dürüstlük
	7 Korktuğum zamanlarda bile sıkıntı ya da zorluk karşısında pes etmem.	Cesur olma
	8 Başladığım bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba gösteririm.	Azım
	9 Enerjik neşeli ve hayat doluyum.	Yaşam Coşkusu
İNSANLIK	10 Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına nezaketli davranırım.	Nezaket
	11 Sevgiyi almak ve vermek bana doğal gelir.	Sevme ve sevilme
	12 Kişiler arası becerilere sahip olan biri olarak bilirim.	Sosyal Zekâ
ADİLLİK	13 İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçerim.	Hakkaniyet
	14 İnsanlar genellikle lider olarak beni seçerler.	Liderlik
	15 Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesiyim ve grubumun başarısına katkı sağlamak için çaba harcarım.	Takım Çalışması
ÖLÇÜLÜLÜK	16 Kin tutmam, beni rahatsız edenleri kolayca affedebilirim.	Affetme
	17 İgi odağı olmayı ve diğerleri gibi herkesin dikkatini çekmeyi sevmiyorum.	Alçak gönüllülük
	18 Dikkatli ve tedbirliyimdir; davranışlarımdan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri alırım.	Tedbirlilik
	19 Zor koşullarda bile duygularımı ve davranışlarımı kontrol edebilirim.	Öz denetim
AŞKİNLİK	20 Sözlerimle ve davranışlarımla iyi şeyler için teşekkürlerimi ifade edebilirim.	Şükran duyma
	21 Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanırım ve umut ederim.	Umut
	22 Neşeli, komik ve mizahı seven biriyim.	Mizah
	23 Yüce bir gücün varlığına inanırım, dinî ya da manevi uygulamalar benim için önemlidir.	Maneviyat
	24 Doğada, sanatta, yaşamın birçok alanında mükemmeliyeti ve güzelliği derinden hissederim.	Estetik ve mükemmeliğin takdiri

Çalışma Yaprağı 1

Yaşamında çok sayıda olumsuz durumla karşılaştı. Yaşadığı olumsuz olaylar karşısında pes etmedi ve çalışmaya devam etti. Bir gün kaldığı odada bir fare gördü ve adına Mickey koydu. Walt Disney daha sonra bu fareyi çizerek çizgi film alanında dünya genelinde üne kavuştu.

Başarılı bir öğrenciydi. Tıp Fakültesini birincilikle bitirdi. Amerika'ya giderken İngilizcesi yeterince iyi değildi. Yaşamının bazı zamanlarında maddi zorluklar yaşadı. Aziz Sancar yılmadan çalıştı ve 2015 yılında Nobel Kimya Ödülü'nü aldı.

Çalışma Yaprağı 2

KARAKTER GÜÇLERİMİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK EYLEM PLANIM

	KARAKTER GÜÇLERİM	YAPACAKLARIM		
		HAFTALIK	AYLIK	YILLIK
1				
2				
3				
4				
5				

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZORLU HAYAT

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamda karşılaşılan zorlukların çaba ve zaman ile üstesinden gelinebileceğini fark eder./24.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Tahta Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 bir adet çıktı alınır. 2. Etkinlik için gerekli olan sıra düzeni ders öncesinde ayarlanmalıdır. Oturma düzeni grupların birbirinden bağımsız çalışabileceği aynı zamanda grup üyelerinin işbirliği ve iletişim içerisinde olabileceği şekilde düzenlenmelidir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle hayatımızın her anında ve her alanında karşılaşılabileceğimiz zorlukların neler olduğu ve bu zorlukların hayatımızı nasıl etkileyip hatta şekillendirdiği konusunda fikir alışverişinde bulunacağız. Bu sayede yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukların farkına varmayı hedefliyoruz.”</i></p> Etkinlik kitapçığında belirtilen gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak sınıf 5 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-1 içinde yer alan ve Eğitim/İş, Sağlık, Aile, Arkadaşlık İlişkileri, Ekonomi (maddi durum) kategorilerini barındıran formlar gruplara rastgele dağıtılır. Ayrıca bahsi geçen 5 kategori tahtaya yazılır. Aşağıdaki açıklama yapılır: <p><i>“Hayatımızdaki zorluklar genellikle bizim için önemli olan ve değer verdiğimiz alanlarda karşımıza çıkmaktadır. Bu alanları bugün 5 kategori hâlinde inceleyeceğiz. Bu kategoriler Eğitim/İş, Sağlık, Aile, Arkadaşlık İlişkileri, Ekonomi (maddi durum). Etkinliğin ilk bölümünde sizlere dağıttığım çalışma yaprağının sadece ilk aşamasını doldurmanızı istiyorum. Bu aşamada grubunuza denk gelen kategori ile ilgili hayatımızda karşılaşılabileceğimiz zorlukları aranızda tartışıp en az 3 tane olmak üzere aklınıza gelen tüm zorlukları yazmanızı istiyorum. İkinci kısım olan (Hayatımızı nasıl etkiler?) bölümünü bu aşamada doldurmuyoruz.”</i></p> Tüm gruplar tamamladıktan sonra uygulayıcı tarafından çalışma yaprakları toplanır ve karıştırılarak gruplara tekrar dağıtılır. Burada ilk aşamadaki aynı kategorinin aynı gruba denk gelmemesine dikkat edilmelidir. Aşağıdaki açıklama yapılır: <p><i>“Şimdi sizlerden bir önceki aşamada diğer grubun yazdığı zorlukları göz</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

önüne alarak ikinci aşama olan (Bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?) kısmını doldurmanızı istiyorum.”

4. Tüm gruplar çalışmasını tamamladıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır:
“Şimdi sırayla grup hâlinde tahtaya gelmenizi ve seçtiğiniz sözcünün önce karşılaşılan zorlukları sonra bu zorlukların hayatımızı nasıl etkileyeceğini açıklamasını istiyorum.”
5. Tüm gruplar paylaşımlarını yaptıktan sonra sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:
 - Sizlere verilen kategori ile ilgili yaşamda karşılaşılan zorlukları düşünürken neler hissettiniz?
 - Yaşamda karşılaşılan zorlukları bulurken zorlandınız mı? Evet ise, sebebi ne olabilir?
 - Daha önce yaşamda karşılaşılabilecek zorluklar üzerine düşünmüş müydünüz?
 - Yaşamımız boyunca karşılaşılabileceğimiz zorlukların farkına varmanın bize ne gibi katkıları olabilir?
 - Yaşamımız boyunca karşılaşılabileceğimiz zorluklar hayatımızı genel anlamda nasıl etkiler?
6. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

“Bugün sizlerle yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorluklar ve bu zorlukların hayatımıza etkisi hakkında konuştuk. Hayatımızda her an farklı alanlarda zorluklarla karşılaşabiliriz. Her biriniz birbirinizden farklı bireyler olarak değişik yaşam zorluklarıyla karşılaşabilirsiniz. Bugün hayatımızın farklı alanlarında ne gibi zorlukların karşımıza çıkacağı konusunda farkındalık kazandık. Önümüzdeki hafta yapacağımız etkinlikte farkına vardığımız bu yaşam zorluklarının nasıl üstesinden gelebileceğimizden ve üstesinden gelirken çaba ve zaman kavramlarının öneminden bahsedeceğiz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi gruplarına ait olan Çalışma Yaprağı-1’de yer alan “yaşamda karşılaşılabilecek zorluklar” konusunda araştırma yapmaları ve bu zorlukların üstesinden gelmek için neler yapılması gerektiği konusunda bir sonraki oturuma kadar bilgi sahibi olmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Öğretmen gruplara rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nuri Cemal BALCI

Çalışma Yaprağı 1

EĞİTİM/İŞ

Hayatımızın eğitim ve iş alanlarına dair karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

-
-
-
-
-
-
-

Eğitim ve iş alanlarına dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

-
-
-
-
-
-
-

AİLE

Hayatımız boyunca ailemiz ile ilgili karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Aile yaşantımıza dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SAĞLIK

Hayatımızın sağlık alanına dair karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

-
-
-
-
-
-

Sağlığımıza dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

-
-
-
-
-
-

ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ

Arkadaşlık ilişkilerimizde karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

-
-
-
-
-
-

Arkadaşlık ilişkilerimize dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

-
-
-
-
-
-

EKONOMİ (MADDİ DURUM)

Hayatımızda maddi durumumuz ile ilgili karşılaşılabileceğimiz zorluklar nelerdir?

-
-
-
-
-
-

Maddi durumumuza dair karşılaşılabileceğimiz bu zorluklar hayatımızı nasıl etkiler?

-
-
-
-
-
-

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YEŞEREN UMUTLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşamda karşılaşılan zorlukların çaba ve zaman ile üstesinden gelinebileceğini fark eder./25.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprığı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprığı-1’de yer alan hikâyeler, her öğrenciye bir hikâye verilebilecek şekilde çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle bir hafta önce yaptığımız etkinliğin devamı niteliğinde sizin de ilginizi çekeceğini düşündüğüm bir etkinlik yapacağız. Bir önceki etkinliğimizde yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukların neler olduğunu belirlemek için Eğitim/İş, Sağlık, Aile, Arkadaşlık İlişkileri, Ekonomi (Maddi Durum) olmak üzere 5 kategori kullanmıştık. Bu kategoriler içinde yer alabilecek zorlukları sıralamıştık ve bu zorlukların hayatımızı nasıl etkilediği hakkında konuşmuştuk. Bu hafta ise yaşamda herkesin karşılaşılabileceği bazı yaşam zorluklarının nasıl üstesinden gelebileceğimizi konuşacağız.”</i></p> Çalışma Yaprığı-1’deki hikâyelerden her öğrenciye bir tane dağıtılır. dağıtılır. Çalışma yaprakları dağıtıldıktan sonra aşağıdaki açıklama okunur: <p><i>“Sizlere dağıttığım çalışma yapraklarında yarım bırakılmış hikâyeler bulunmaktadır. Bu hikâyeleri tamamlamanızı istiyorum. Ancak kahramanın başına gelen bir yaşam zorluğunun anlatıldığı bu hikâyenin devamında, hikâye kahramanının bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz.”</i></p> Bu bölüme ortalama 15-20 dakika ayrılmalıdır. Tüm katılımcılar hikâyelerini tamamladıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <p><i>“Şimdi içinizden gönüllü olanların hikâyelerini dinleyebiliriz. Ama öncelikle her kategoriden en az bir hikâye dinleyelim daha sonra tüm paylaşmak isteyenlerin hikâyelerini dinleyebiliriz.”</i></p> Bu bölümde paylaşım yapmaları için öğrenciler cesaretlendirilir ve her kategori için en az bir hikâye okunmasına dikkat edilir. Paylaşımlar yapıldıktan sonra sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Etkinliğimizde verilen hikâyeleri tamamlarken zorlandınız mı? Neler hissettiniz?
- Yaşamınızda daha önce karşılaştığınız zorluklarla nasıl başa çıktınız?
- Yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukları sadece çabamız ile çok kısa bir zamanda aşabilir miyiz?
- Yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukları çaba sarf ederek ve gerekli zamanın geçmesini sabırla bekleyerek aşarsak bize ne katkısı olur?
- Yaşamda karşılaşılan zorlukları ve bu zorluklarla nasıl mücadele edeceğimizi gördüğümüz bu iki etkinlik sonunda kendinizle ilgili neler fark ettiniz?

6. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Arkadaşlar, sizlere verdiğim örnek hikâyelerde de gördüğünüz gibi hayatımızda karşılaşılabileceğimiz zorlukları çaba sarf ederek aşabiliriz ancak bazı zorluklar için çaba yeterli değildir. Çabayla birlikte belli bir zamanın geçmesi gerekir. Hayatımızda birçok zorlukla karşılaşabiliriz, bu zorlukların üstesinden gelmek için yapmamız gereken şey gerekli çabayı sarf etmek ve sabırla zamanının gelmesini beklemektir. İki hafta boyunca yaptığımız etkinlikler sonucunda yaşamda karşılaşılabileceğimiz zorlukların neler olduğunun ve bu zorlukların üstesinden gelebilmek için çaba ve zaman gerektiğinin farkına vardık."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Katılımcılardan önümüzdeki bir ay içerisinde karşılaştıkları herhangi bir yaşam zorluğunu not almaları, bu yaşam zorluğuyla nasıl başa çıktıklarını yazmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Yaşamda karşılaşılan zorluklar ile ilgili hassas yaşantıları olan katılımcılara dikkat edilmeli ve bu katılımcılara kendi yaşantıları dışında hikâyeler verilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan hikâyelerin daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Hikâyelerin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Hikâyelerin tamamlanması sırasında öğretmen bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nuri Cemal BALCI

Çalışma Yaprağı 1

HİKÂYE - 1 (EĞİTİM/İŞ)

Melike lise son sınıf öğrencisidir. Öğrenim hayatı boyunca çalışkan ve başarılı bir öğrenci olmuştur. Ancak şimdi karşısında aşması gereken önemli bir zorluk vardır. Üniversite sınavına hazırlanan Melike yapılan son denemelerde matematik netlerinin çok düşük olduğunu görmüştür. Bu netlerle çocukluğundan beri hayalini kurduğu mesleğe ulaşması mümkün değildir. Bir şeyler yapması gerektiğini ve en kısa zamanda netlerini artırması gerektiğini bilmektedir. Sınava daha 5 ay vardır.

"Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."

HİKÂYE - 2 (AİLE)

Ahmet 17 yaşında bir lise öğrencisidir. Annesi, babası ve iki kardeşi ile mutlu bir aileye sahiptir. Ancak son zamanlarda babasının Ahmet'e karşı tutumları sertleşmeye başlamıştır. Sürekli tartışıp kavga eder hâle gelmişlerdir. Aslında babasının Ahmet'e karşı sert davranmasının sebebi Ahmet'in uygun olmayan arkadaş çevresi, dışarıda çok fazla vakit geçirmesi ve babasına sürekli her konuda itiraz etmesidir. Ahmet, son tartışmalarında babasına hiç söylememesi gereken şeyleri söylemiş ve babasının kalbini kırmıştır. Yaşadıklarından pişman olan Ahmet, babasıyla arasındaki problemi çözmek istemektedir.

"Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."

HİKÂYE – 3 (SAĞLIK)

Büşra çocukluğundan itibaren atletizm branşları ile ilgilenmektedir. Daha 16 yaşında olmasına rağmen 400 metre engelli koşu dalında adından söz ettiren bir sporcu olmuştur. Liseyi bitirince hedefi dünya çapında bir atlet olmak ve olimpiyatlara katılmaktır. Katılması gereken önemli bir müsabakadan 6 ay önce geçirdiği bir trafik kazasında bacağı kırılmıştır. Doktorların söylediğine göre ilerleyen süreçte bacaklarını tekrar güçlendirebilecek ve sporculuk kariyerine devam edebilecektir. Ancak doktorlar 6 ay sonra gerçekleşecek müsabakada tam performansını sergilemesinin çok zor olduğunu ifade etmişlerdir. Büşra bu duruma çok üzülmüş ve ne yapacağını bilmemektedir.

“Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz.”

HİKÂYE – 4 (ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ)

Yağmur iyi arkadaşlık ilişkileri olan, esprili, sevecen ve fedakâr bir lise öğrencisidir. Yağmur son zamanlarda sosyal medyada gereğinden fazla vakit geçirmeye başlamıştır. Sürekli sosyal medya platformları üzerinde ne kadar beğenildiğini ve insanların kendisi hakkında ne düşündüğünü merak etmektedir. Artık bu durumu takıntı hâline getirmiş ve sosyal medyada beğenilmek onun için gerçek yaşamında takdir edilmekten daha önemli hâle gelmiştir. Bu yüzden en samimi olduğu arkadaşlarıyla bile sosyal medyada onu yeterince desteklemedikleri ve onu meşgul edip sosyal medyadan uzak tuttukları için arası bozulmuştur. Bir süre sonra Yağmur artık yanlış yaptığını ve tüm arkadaşlarını kaybettiğini fark etmiştir. Arkadaşlarını ve saygınlığını geri kazanmak istemektedir.

“Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz.”

HİKÂYE - 5 [EKONOMİ (MADDİ DURUM)]

Hakan bu yıl üniversite sınavına girmiş ve hukuk bölümünü kazanmıştır. Her zaman başarılı bir avukat olmayı hayal eden Hakan, bu hedefi için önündeki en büyük engeli aşmıştır. Ancak şimdi Hakan'ın önünde farklı bir engel vardır. Ailesi çiftçilikle uğraşmaktadır ve yıl boyunca ekip biçtikleri tarlalarından aldıkları mahsul haricinde hiçbir gelirleri yoktur. Bu yazın kurak geçmesi nedeniyle mahsul yeterli olmamıştır. Ailesi zor durumda kalan Hakan'ın üniversiteye gitmesi, kitaplarını alabilmesi ve diğer eğitim harcamalarını karşılaması çok mümkün görünmemektedir.

"Hikâyenin devamını sizin tamamlamanızı istiyorum. Hikâyenin devamında kahramanın bu yaşam zorluğu ile baş edebilmek için yapması gerekenlere ve elinden gelen tüm çabayı sarf ederse bu zorluğun üstesinden gelmek için ne kadar zamana ihtiyacı olduğuna mutlaka yer vermelisiniz."

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DÜĞÜM KURDELELER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Çatışma çözme becerilerini kullanır./26.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Kurdele 2. Cam Kavanoz
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı dersten önce öğrenci sayısı kadar aynı büyüklükte (10-15 cm.) kurdele kesip iki düğüm atar ve kurdeleleri şeffaf kavanoza koyar.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından elinde cam kavanoza konmuş düğümlü kurdeleler öğrencilerin görebileceği şekilde tutularak sınıfa girilir. Her öğrenciye 1 kurdele dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Arkadaşlar hepimizin önünde düğümlü birer kurdele var. Bu kurdeleleri çözmek için 2 dakika süreniz var. Kurdeleleri istediğiniz yolla çözebilirsiniz. Başla komutumuyla başlayıp dur komutumuyla elinizdeki kurdeleyi bırakacaksınız."</i> Süre bitimde öğrencilerin ellerindeki kurdeleyi bırakmaları istenir. Kurdeleyi çözebilen gönüllü öğrenciden kurdeleyi çözmek için neler yaptığını, hangi basamakları kullandığını anlatması istenir. Gönüllü öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile devam edilir: <i>"Çevremizdeki insanlarla da bu kurdelelerde olduğu gibi çözülmeyi bekleyen düğümler yani çatışmalarımız olabilir. Benzer çatışmalarla karşılaşsak da hepimizin vereceği tepkiler farklı olabilir. Tıpkı kurdelelerde olduğu gibi. Hepiniz kurdeleleri çözerken farklı adımlar takip ettiniz. Bazen kurdelelerdeki düğümler çözülür bazen de çözülemeyebilir, tıpkı hayatta yaşadığımız çatışmalar gibi. Ama kurdeleyi çözerken de çatışma durumunu çözerken de tek bir yol yoktur. Farklı yollar, farklı sonuçlar vardır. Bizlere düşense çözümler için farklı yollar denemeyi bilmek, bu yolları seçerken de hem karşıdaki kişinin neler hissettiğini hem de kendi duygularımızı göz önüne alarak iki taraf için de kazanç sağlayacak yolları seçmektir. Bizler çatışma durumunda nasıl tepkiler veriyoruz, nasıl tepkiler verebiliriz sizlerle bunu gözden geçirelim. Sizlerden okulda ya da okul çevresinde yaşadığınız çatışmalardan örnek durumlar istiyorum. Kendi yaşadığınız, tanık olduğunuz olaylardan örnekler verebilirsiniz. İsterseniz tamamen hayali örnekler de</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

verebilirsiniz. Örneklerde sadece olayı belirtelim olayın sonucunda neler yaşandığını söylemeyelim. Sizlere düşünmeniz için birkaç dakika veriyorum."

5. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin paylaşımlarından sonra sınıfta canlandırmaya uygun bir örnek olay seçilir.
6. Öğrencilere sınıfta bu olayı canlandırmaları için yeterli sayıda gönüllü öğrenci gerektiği belirtilir. Gönüllü öğrenciler tahtaya çağrılır.
7. Seçilen örnek olayı öğrencilerden doğaçlama olarak canlandırmaları istenir.
8. Olay canlandırıldıktan sonra uygulayıcı tarafından tahta 4 kısma ayrılarak "Çözümlerimiz Neler?-Taraflar Neler Hissetti?-Çözüm Yolu İki Taraf İçin de Yararlı mı?-Sonuç" şeklinde başlıklar atılır. Öğrencilere "Olayın devamında nasıl davranışlar sergilenebilir?" sorusu sorulur. Uygulayıcı tarafından öğrencilerin cevapları çözümler kısmına yazılır.
9. Her cevap kendi içinde teker teker aşağıdaki sorular için cevaplanır ve tahtaya yazılır:
 - Taraflar bu çözüm için neler hissetti?
 - Bu çözüm iki tarafın da kazandığı bir çözüm mü?
 - Olayı bu çözüm ile çözersek sonuç olumlu mu yoksa olumsuz mu olur?
10. Değerlendirme için öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir:
 - Bu etkinlikte neler fark ettiniz?
 - Etkinlik sürecinde farklı çözüm yollarının bu kadar çok olması size neler hissettirdi?
 - Günlük hayatta olumlu çözüme ulaşmak için sizler hangi davranışları sergiliyorsunuz?
 - Bu etkinlikten sonra çatışma ile karşılaştığınız zaman davranışlarınızda farklı yolların olabileceğini düşünüp hareket eder misiniz?
11. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Arkadaşlar tahtadaki tabloda gördüğünüz gibi karşılaştığınız çatışmaların yaşadığınız kişiler arası problemlerin farklı çözümleri vardır. Tahtadaki bu çözümleri üreten sizlersiniz. Çözüm üretebildiniz, farklı yollar deneyebileceğinizi gösterdiniz. Alternatif yollar üretebildiğiniz için hepimizi tebrik ediyorum. Aslında hem kendi duygularımızı hem karşıdaki kişinin duygularını fark edip çözüm yolları aradığımızda davranış tarzımızı değiştirebiliriz. Bunu çözümleri üretirken yapabildiğinizi zaten gördük. Sizlerin bu günden sonra kendinize uygun çözümleri düşünerek farklı yollar deneyebileceğinize güvenim tam. Her sorun karşısında kullandığımız çözümler bizleri sonuca götürmeyebilir. Bu durumlarda alternatif yollar düşünüp deneyebiliriz. Çatışmalar karşısında durup düşünürsek her iki taraf için yararlı olanı seçebiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden o hafta içinde karşılaştıkları çatışma durumu olursa hangi yolu denediklerini ve bu yolun sorunu çözüp çözmediğini bir yere not almaları, eğer çözüme ulaşılamamışsa diğer çözümleri yazarak devam etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Cam kavanoz bulunamazsa şeffaf poşet vb. kullanılabilir.
2. Sınıf mevcudunun fazla olduğu durumda gönüllü 4-5 öğrenci seçilerek kurdele çözme etkinliği yapılabilir.
3. Uygulayıcı imkânı dâhilinde farklı düğüm teknikleri ile kurdeleleri düğümleyebilir. Bu durumda hem yaşamda farklı çatışma durumları hem de farklı çatışma çözme yöntemleri somutlaştırılmış olur.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Kurdele çözerken öğretmen öğrencilere fiziksel yardım sunarak bireysel destek olabilir.
2. Öğretmen tahtaya yazdığı cevapların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve koyu olmasına dikkat ederek fiziksel çevreyi düzenleyebilir.
3. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil, kelime sayısı ve kelime zorluğu temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rümeysa DABANLI

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ALİŞKANLIK PİRAMİDİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	İyilik hâline ilişkin edindiği bilgileri yaşamında uygulamayı alışkanlık hâline getirir./27.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-3 etkinlik bitiminde her öğrencinin görebileceği şekilde sınıfta bir bölüme asılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak giriş yapılır ve açıklama sonunda Çalışma Yaprağı-1 sınıfa dağıtılır. <i>"Bazen kendimizi diğer günlerden daha iyi, daha zinde hissettiğimiz bazen de iyi hissetmediğimiz günler var değil mi? Daha iyi hissettiğiniz bir zamanı düşünmenizi istiyorum. Yakın zamanda daha iyi hissettiğiniz o günün işleyişini şimdi sizlere dağıtacağım forma, uyandırdığınız andan uyuduğunuz ana kadar hatırladığınız kadarıyla yazmanızı istiyorum."</i> 2. Tüm öğrenciler çalışma yaprağını doldurunca gönüllü öğrencilerden yazdıklarını okumaları istenir. 3. Gönüllü öğrenciler günlerinin özetini okuduktan sonra uygulayıcı tarafından sınıfa "Arkadaşlarınızın paylaştığı günlerde ortak neler vardı?" sorusu sorulur. Özellikle günlük rutin olarak yapılan düzenli uyku, düzenli beslenme, kişisel bakım, fiziksel aktivite öğeleri vurgulanır. 4. Cevaplar alındıktan sonra aşağıda yer alan açıklama yapılır: <i>"Arkadaşlar! Aşına olduğunuz gibi kişinin iyi hissetmesini, sağlıklı bir yaşam sürmesini etkileyen önemli faktörler vardır. Bu faktörler sizin bulunduğunuz yaş için ciddi önem arz etmektedir. Düzenli uyumanız, düzenli beslenmeniz, gün içinde hareketli olmanız, sportif faaliyetlere katılmanız ve kişisel düzene, temizliğe yani öz bakımınıza dikkat etmeniz çok önemlidir."</i> 5. Çalışma Yaprağı-2 sınıfa dağıtılır ve Çalışma Yaprağı-2'nin nasıl doldurulması gerektiğine dair aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Gördüğünüz gibi Çalışma Yaprağı-2'de piramitler yer almakta. Bu"</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

piramitlerden ilki sizlere örnek olması için doldurulmuş. İlk piramitte olduğum yer 5 olarak işaretlenmiş, olmak istediğim yer ise 9 olarak işaretlenmiş. Sizler de altta yer alan sizlerin daha sağlıklı olmanıza, daha iyi hissetmenize yardımcı olacak faktörleri belirten piramitlerde olduğunuz yeri bir sayı seçerek gösterecek, sonrasında olmak istediğiniz yer neresi ise uygun sayıyı işaretleyeceksiniz. Tüm piramitlerde işaretleme yaptıktan sonra yanlarında olduğum yer için neleri yapıyorum, olmak istediğim yer için neler yapacağım yazılan yerdeki boşlukları dolduracaksınız. Bu etkinlik için sizlere 15 dakika süre veriyorum."

6. Tüm öğrenciler Çalışma Yaprığı-2'yi tamamladıktan sonra etkinlik sürecini değerlendirmek için aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- Çalışma Yaprığı-2'yi doldururken düşünceleriniz nelerdi?
- Çalışma Yaprığı-2'yi doldururken neler hissettiniz?
- Günlük olarak yaptığınız rutinleri fark ettiğinizde neler hissettiniz?
- Farkı kapatmak için yazdığınız görevleri yapabileceğinizi düşünüyor musunuz?
- Kendiniz hakkında farkındalıklarınız oldu mu?
- Piramitlere siz isim verecek olsanız neler eklerdiniz?

7. Uygulayıcının açıklaması ile süreç sonlandırılır:

"Gördüğünüz gibi çoğunuz günlük rutinleri belli seviyelerde yapıyorsunuz. Bu rutinlerin hepimiz için ne kadar önemli olduğunu bir kere daha hatırladık, bundan sonra da sizlerin bu önemi hatırlayıp zaten yaptığınız davranışları en iyi şekilde yapmaya devam edeceğinizi biliyorum."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere örnek olarak etkileşimli tahtada gösterilen Çalışma Yaprığı-3'te yer alan Rutin Takvimi isimli takvimin benzerini kendileri için çizmeleri ve uygun bir yere asmaları söylenir. Öğrencilerden ilerlemelerini haftalık olarak takip etmelerini ve bu rutinleri, yapmayı hatırlamaları için kaydetmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprığı-3'te yer alan Rutin Takvimi A4 veya A3 kâğıtlarına bastırılabilir. Sınıfta uygun yer olmaması durumunda uygulayıcı tarafından, 21 gün olacak şekilde, boş hâliyle düzenlenerek uygun koşullarda sınıf sayısı kadar çoğaltılıp dağıtılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

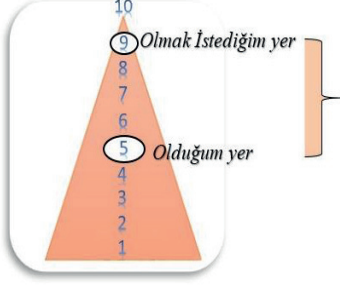
1. Çalışma Yaprığı-1 ve 2 ile çalışılırken gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
2. Çalışma Yaprığı-1 ile çalışılırken öğrencilerin tüm gününü yazmaları yerine sabah ya da öğlene kadar olan bölümü yazmaları istenebilir. Çalışma Yaprığı-2 ile çalışılırken de öğrencilerden tüm faktörlerin yerine, belirlenen ve daha az sayıda faktörü doldurmaları istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Çalışma Yaprığı-1 ve 2 ile çalışılırken öğretmen geri bildirim vererek öğrencilere destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rümeysa DABANLI

Çalışma Yaprağı 2

ÖRNEK

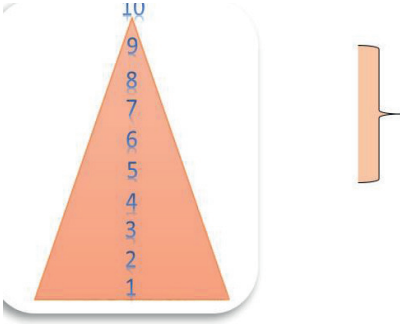
Olduğum yer (5 noktası) için neleri yapıyorum?

- 1- Yemekten önce bazen ellerimi yıkarım.
- 2- Dişlerimi günde 1 kez fırçalarım.

Olmak istediğim yer (9 noktası) için neler yapacağım?

- 1- Yemekten önce her zaman ellerimi yıkayacağım.
- 2- Dişlerimi günde 2 kez fırçalayacağım.

1. FAKTÖR

DÜZENLİ UYKU

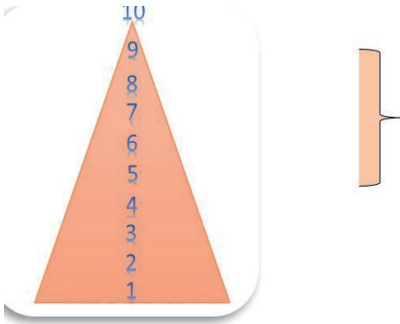
Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1-
- 2-

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1-
- 2-

2. FAKTÖR

DÜZENLİ BESLENME

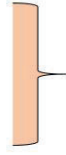
Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1-
- 2-

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1-
- 2-

3. FAKTÖR

DÜZENLİ HAREKET

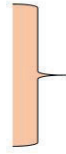
Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1-
- 2-

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1-
- 2-

4. FAKTÖR

ÖZ BAKIM

Olduğum yerde neleri yapıyorum?

- 1-
- 2-

Olmak istediğim yerde neleri yapacağım?

- 1-
- 2-

Çalışma Yaprağı 3

RUTİN TAKVİMİ

	Düzenli Uyku	Düzenli Beslenme	Düzenli Hareket	Öz Bakım
1.Gün	5	3	5	7	
2.Gün	5	5	5	7	
3.Gün	6	6	6	7	
4.Gün	6	6	7	8	
5.Gün	6	6	7	8	
6.Gün	7	6	8	8	
7.Gün	7	7	8	9	
8.Gün	7	8	9	9	
9.Gün	8	9	9	10	

Sevgili öğrenciler, bu takvim sizlere örnek olması için doldurulmuştur. Her faktör için günlük olarak kendinize 1-10 arası puan verip ilerlemenizi kaydedebilirsiniz.

! Kendiniz de boşluğa istediğiniz bir faktör ekleyebilirsiniz.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

KART GÖSTERME

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilişim teknolojileri kullanımında kendini yönetir./28.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Tahta kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan öncül maddeler imkanlar doğrultusunda etkileşimli tahtadan veya projeksiyon cihazından yansıtılabilir. Eğer bu imkân yoksa, öğrencilerin görebileceği bir yere asılır. 2. Çalışma Yaprağı-2, öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak renkler işaretli yerlerden kesilir. Her öğrenciye 3 ayrı renkten 1’er tane verilecek şekilde gruplandırılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak, etkinlik sırasında dağıtılmalıdır. 4. Etkinliğe başlamadan önce öğretmen/Uygulayıcıya Not: bölümünü okuyunuz.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır. <i>“Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle bilişim teknolojilerini kullanmada kendini yönetme konusunda bir etkinlik yapacağız. Çağımızın hızla ilerleyen gelişimleri takip ederek kendini sürekli yenilediği bir zaman içerisinde yaşıyoruz. Hayatımızı kolaylaştıracak, yaşam kalitemizi artıracak, daha sağlıklı ve daha güvenli bir hayat yaşayabilmek için bilgiyi işleme, sosyalleşme ve iletişim gibi alanlarda sürekli adımlar atılıyor. Yaşanılan gelişmeler neticesinde artık birçok şeye daha kolay ulaşabiliyoruz. Bilişim teknolojileri, bilgiye ulaşma ve iletişim gibi alanlarda bizlere fayda sağlamakla beraber, getirdiği kolaylıkların ardında gizlenen tehlikeleri de göz ardı etmemek gerekir.”</i> 2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir. <ul style="list-style-type: none"> • Hayatınızı kolaylaştırdığını düşündüğünüz teknolojiler hakkında ne düşünüyorsunuz? • Hangi bilişim teknolojilerini kullanıyoruz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bilişim teknolojileri bizlere neler kazandırabilir?
 - Sizce, bilişim teknolojilerin kullanımında karşılaşılabileceğimiz ne gibi tehlikeler olabilir?
 - Bilişim teknolojilerinin kullanımında karşılaşılabileceğimiz tehlikelere karşı ne gibi önlemler alabiliriz?
3. Öğrencilerin yanıtları alındıktan sonra, daha önceden hazırlanan renkli kağıtlar/kartonlar öğrencilere dağıtılır ve devam edilir.
4. Sonrasında yönerge öğrencilerle paylaşılır:

"Bilişim teknolojileri kullanımı konusunda sizlerle kart gösterme etkinliği yapacağız. Sizlere dağıtmış olduğum kırmızı, sarı ve yeşil renkli kağıt/kartonların her birine birer anlam vereceğiz. Kırmızı renk 'katılmıyorum', sarı renk 'kararsızım/bilgim yok' ve yeşil renk 'katılıyorum' anlamına geliyor. Sizlere örnek durumlar okuyacağım. Her durum için size uygun kartı kaldırmanızı istiyorum. Ardından kaldırdığınız kartın anlamı doğrultusunda düşüncelerinizi paylaşmanızı isteyeceğim. Kendinizi bir maçtaki hakem gibi düşünmenizi ve onlar gibi karşılaştığınız durumlara karşı kart göstermenizi istiyorum. Sizlerden gelen cevapları tahtaya yazacağım ve en son toplu bir değerlendirme yapacağız."

5. Her örnek durum paylaşımından sonra kaldırılan kartlarla ilgili öğrencilerden görüş istenirken aşağıdaki gibi sorular sorulabilir:
- Konu hakkındaki düşüncelerini ifade eder misin?
 - Farklı olduğunu düşündüğün durumu bizlerle paylaşır mısın?
 - Sen olsaydın ne yapardın?
6. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Paylaşım yapılırken tahtaya not alınır ve özellikle farklı problemler yazanların katkıda bulunmaları istenir. Ardından süreci değerlendirmek adına aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:
- Yapmış olduğumuz etkinlik sonucunda fark ettiğiniz neler oldu, yaşamınızda neyi değiştirmek istersiniz?
 - Daha önce farkına varmadığınız bir durumla karşılaştığınızda neler hissettiniz?
 - Bilişim teknolojilerini kullanmada kendini yönetebilmeniz için yaşadığınız nasıl bir etkisi oldu?
7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Yapmış olduğunuz paylaşımlar için teşekkür ederim. Bugün bilişim teknolojilerini kullanma konusunda kendimizi ne kadar tanıyoruz, hangi durumlarda ne gibi davranışlar sergiliyoruz, zamanımızı nasıl değerlendiriyoruz, bunları fark etmenizi ve olası bir tehlike karşısında neler yapabileceğinizi görmeyi istedim. Elbette yaşanan teknolojik gelişmeler hayatımızı birçok alanda kolaylaştırdı. İhtiyacımız olan ya da olmayan birçok bilgiye istediğimiz zaman istediğimiz yerde ulaşabiliyoruz. Bilişim teknolojilerinizi istediğimiz gibi kullanabiliyoruz. Sizlerin de görmesini istediğim şey, bu teknolojiyi yararınıza kullanarak, kendiniz için güvenli bir ortam oluşturmanız, zamanınızı yöneterek daha verimli bir şekilde değerlendirmenizdir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Kazanım değerlendirmesi yapabilmek için öğrencilerden, günlük ders çalışma zamanı, kitap okuma zamanı, serbest zaman değerlendirme, bilişim teknolojilerini kullanma gibi ayrı zaman dilimlerinden oluşan planlama yapımları ve günlük çizelge hazırlamaları istenebilir.
2. Ayrıca güvenli internet kullanımı ile ilgili sınıf içerisinde slogan yarışması düzenlenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Renklerin olduğu kâğıt yerine, uygun renklerde kartonlar da kullanılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Emre UĞUZ

Çalışma Yaprağı 1

1. Bilişim teknolojileri sayesinde iletişim kurmam ve yakınlarımla haberleşme olanağım artmıştır.
2. Bilgisayar veya telefon kullanırken zamanımı planlarım.
3. Boş zamanlarımı telefonumda yüklü olan uygulamalarla ilgilenerak geçiririm.
4. Sosyal medya hesaplarımı kullanırken kişisel bilgilerimi herkese açık bir şekilde paylaşabilirim.
5. Sosyal medyadaki arkadaş sayım, gerçek hayatta görüştüğüm arkadaş sayımdan fazladır. Bu durum beni oldukça mutlu etmektedir. Tanımadığım kişiler bile benimle arkadaş olmak isterler.
6. İnternet kullanımı sırasında oluşturduğum şifreleri güvendiğim arkadaşlarımla paylaşabilirim.
7. Sosyal medya hesaplarımın gizlilik ayarları açıktır.
8. İnternet üzerinden sipariş vereceğim zaman güvenilir sitelerden alışveriş yaparım.
9. Halka açık bir yerde, örneğin herkese açık bir Wi-Fi bağlantısı kullanarak çevrimiçi olduğumda, artık cihazımın güvenliğinin üzerinde doğrudan kontrolümün olmadığını bilirim.
10. İnternette herhangi bir silme butonu yoktur. Bu demek oluyor ki internet üzerinde paylaştığımız tüm yorumlar, resimler ve içerikler, biz silsek dahi internet üzerinde sonsuza dek kalabilirler.
11. İnternet ve teknoloji bağımlılığı diğer bağımlılıklarda olduğu gibi kişinin bağımlısı olduğu teknolojik ürüne ulaşamadığında yoksunluk yaşadığı bir durum olarak tanımlanmaktadır.¹
12. Gece geç saatlere kadar bilgisayarımın başında kalabilirim.
13. Evde her zaman uyguladığım ve sadık kaldığım bir planlamam vardır. Günlerimi bu planıma göre geçiririm.
14. İnternette tanışıp sohbet ettiğim arkadaşlarıma fotoğraflarımı gönderebilirim.
15. Gün içinde en verimli olduğumu hissettiğim anlarda sanal oyunlar oynamayı tercih ederim.

¹ <https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/teknoloji-bagimliliği> adresinden 01.03.2021 tarihinde ulaşılmıştır.

Çalışma Yaprığı 2

ETKİNLİK BİLGİ NOTU³

1. Hoş olmayan mesajlara ve maillere yanıt vermemelisin.
2. Tanımadığın kişilerden gelen mesajları, mailleri açmamalısın; linklere tıklamamalısın.
3. Tanıdığın ya da tanımadığın kişi ya da kişilerden hoş olmayan mesajlar, mailler aldığında, kişiyi engellemeli, bana veya öğretmene söylemelisin.
4. Çevrim içiyken okuduğun veya gördüğün bir şey hoşuna gitmediyse, seni rahatsız ettiyse bana veya öğretmenlerine söylemelisin.
5. Kendinle ve ailenle ilgili özel/kişisel bilgileri (adres, telefon numarası, kredi kartı numarası vb.), fotoğrafları paylaşırken dikkatli olmalısın. Çünkü paylaşılan her şey sonsuza kadar orada kalmakta, paylaştığın bilgiler kolaylıkla kopyalanabilmektedir. Paylaştığın bilgilerin çok az insana açık olduğundan emin olmalısın, çünkü bunların kimler tarafından görüntülenebileceğini bilemezsin.
6. Herhangi birisi senden kendinle ilgili kişisel bilgileri paylaşmanı ısrarla istiyorsa bana haber vermelisin.
7. Video oynatma yazılımı yüklemeni isteyen/gerektiren videoları indirmemelisin.
8. Yüz yüze nasıl davranıyorsan, çevrim içinde de aynı şekilde davranmalısın.
9. Güvenli şifreler oluşturmalı ve bunları kimseyle paylaşmamalısın.
10. İnsanlar çevrim içi olarak farklı davranıyor ya da kendilerini gizliyor olabilir. Bu nedenle tanımadığın kişilerle sanal iletişim kurmamalısın.
11. Herhangi bir içeriği indirmeden önce ailine haber vermelisin.
12. Sosyal medya hesaplarını gizli tutmalı, gizlilik ayarlarını düzenli olarak kontrol etmelisin.
13. Başkalarının gizliliğine saygı göstermelisin. Başkalarına ait kişisel bilgileri ve fotoğrafları onların izni olmadan paylaşmamalısın, kişileri etiketlememelisin.
14. Sohbet odalarında tanıştığın kişilerle benden izin almadan ve kim olduklarını bilmeden buluşmamalısın.

³ Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü (tarihsiz). Güvenli İnternet Kullanımı. https://orgm.meb.gov.tr/meb_ajs_dosyalar/2019_12/26113028_GUVENLY_YN-TERNET_KULLANIMI.pdf sayfasından 10.03.2021 tarihinde erişilmiştir.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

SORUNUN FARKINDAYIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Yerel ve küresel sorunları fark eder./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Makas 5. Torba/kutu (3 Adet)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan başlıklar, sınıf içinde oluşturulacak grup sayısı kadar çoğaltılarak işaretli yerlerden kesilir bir kutuya/torbaya konur. 2. Çalışma Yaprağı-2’de yer alan örnek sorunlar, küresel ve yerel olmak üzere iki gruba ayrılarak, oluşturulacak olan grup sayısı kadar çoğaltılarak işaretli yerlerden kesilir ve iki kutuya/torbalara ayrı ayrı konur. 3. Çalışma Yaprağı-3’te yer alan formlar, öğrenci grup sayıları kadar çoğaltılarak, işaretli yerlerden kesilip kutu/torbaya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle yerel ve küresel sorunlar ile ilgili bir etkinlik yapacağız. Yıllar içerisinde dünyamızda yaşanan teknolojik gelişmeler, yenilikler, farklılıklar yaşanan bir süreç olarak bizlere yeni imkânlar sağlasa da bu olanaklar hayatımızda bazı sorunlara yol açmaktadır. Bu sorunlar yakın çevremizden başlayarak bütün dünya ülkelerini de ilgilendirecek kadar büyük boyutlarda olabilir. Bizlerin yaşamı ve geleceğiyle ilişkili sorunları göstermekle beraber dünyamız üzerinde yaşayan her canlıyı ilgilendiren temel konuları da içerisinde barındırmaktadır.”</i> 2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek duygu ve düşüncelerini paylaşmaları cesaretlendirilir: <ul style="list-style-type: none"> • Ülkemiz ile ilgili sorunlar hakkında ne düşünüyorsunuz? • Bütün insanlığı ilgilendiren küresel sorunlar hakkında ne düşünüyorsunuz? • Dünya üzerinde yaşayan bütün canlıları ilgilendirecek boyutta sorunlar olduğu düşüncesi sizlere ne hissettiriyor? 3. Öğrencilerin yanıtları alındıktan sonra, daha önceden hazırlanan kura kutu/

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

torbaları bütün öğrencilerin görebileceği bir masaya konur.

4. Sonrasında aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:

“Şimdi etkinliğimize başlamadan önce 3’er kişilik gruplara ayrılmanızı ve içinizden 1 (bir) kişinin grup başkanı olmasını istiyorum. Grup başkanlarımız sırayla yanıma gelerek görmüş olduğunuz kura kutu/torbalarından öncelikle hangi komisyon olacağını belirlemek amacıyla kura çekecekler. (Çalışma Yaprağı-1’den hazırlanan kura kutusu) Ardından üyesi olduğunuz komisyonla ilgili daha önceden belirlenmiş olan sorun başlıklarından birini, ikinci kura kutu/torbalarından çekeceksiniz. (Çalışma Yaprağı-2’den hazırlanan kura kutusu) Son olarak sizlere komisyon üyeleriyle beraber doldurmanızı istediğim bir form vereceğim. (Çalışma Yaprağı-3) Sizlerden kendi komisyon üyelerinizle bir araya gelip sorun başlığınızı örneklendirmenizi ve yazmış olduğunuz sorunları bizlerle paylaşmanızı istiyorum.”

5. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Paylaşım yapılırken tahtaya not alınır ve özellikle farklı problemler yazanların katkıda bulunmaları istenir.

6. Aşağıdaki sorular ile süreç devam ettirilir:

- Yaşadığınız çevrede fark ettiğiniz güncel yerel sorunlar nelerdir?
- Daha önceden farkına varmadığınız yerel sorunlar olduğunu gördüğünüzde ne hissettiniz?
- Yaşadığınız bu dönemde fark ettiğiniz güncel küresel sorunlar nelerdir?
- Daha önceden farkına varmadığınız küresel sorunlar olduğunu gördüğünüzde ne hissettiniz?

7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Bugün yerel ve küresel sorunlardan bahsettik. Yerel ve küresel anlamda yolunda gitmeyen bir şeylerin var olması bizim hem bugünkü hem gelecekteki yaşamımızı tehdit etmektedir. Yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçmek, olası tehditleri önceden öngörmekle mümkün olabilir. Sizler bugün etkinlik sırasında yaptığınız paylaşımlarla, farkında olmak adına ilk adımlarınızı attınız. Umuyorum ki bizim çabalarımız ve yapacağımız güzel katkılar belki tüm insanlığın ortak çabası hâline gelir ve böylece barış, huzur, sağlık ve mutluluk dolu daha güzel bir dünyaya uyanırız.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinlik sonrasında öğrencilerden buldukları sorunlarla ilgili yapışkan kâğıtlar hazırlayarak sınıf panosunda bir köşe yapmaları istenebilir. Böylece farkındalık için devamlılık sağlanabilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Tahtaya alınan notların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilmesi için yazıların büyük boyutlarda ve net olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
3. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorularda kullanılan dil sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Emre UĞUZ

KÜRESEL SORUNLAR KOMİSYONU

YEREL SORUNLAR KOMİSYONU

Çalışma Yaprağı 2

KÜRESEL SORUNLAR

İNSAN HAKLARI
SORUNU

NÜFUS SORUNU

GÖÇ SORUNU

EĞİTİM SORUNLARI

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ
VE ÇÖLLEŞME

AZINLIKLAR

AÇLIK

GELİR DAĞILIMI
VE YOKSULLUK

TERÖR

SAĞLIK SORUNLARI

YEREL SORUNLAR

YEŞİL ALAN

TARIMSAL
SORUNLAR

DOĞAL AFET

KİRLİLİK SORUNU
(HAVA, DENİZ, SU)

EĞİTİM SORUNLARI

İŞSİZLİK

AŞIRI VE DÜZENSİZ
KENTLEŞME

ULAŞIM-TRAFİK

BAĞIMLILIK-ZARARLI
ALİŞKANLIKLAR

SOSYAL KÜLTÜREL
SPORTİF
FAALİYETLER İÇİN
ALT YAPI VE ERİŞİM
YETERSİZLİĞİ

Çalışma Yaprağı 3

YEREL SORUNLAR

1)

2)

3)

KÜRESEL SORUNLAR

1)

2)

3)

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BANA TAKTİK VER?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Öğrenme ortamlarındaki duygularını düzenler./30.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Büyük boy fon kartonu 2. Bant 3. Tahta kalem 4. Çalışma Yaprağı -1 5. Çalışma Yaprağı -2 6. Çalışma Yaprağı- 3 7. Çalışma Yaprağı- 4 8. Mevsim isimlerinin yazılı olduğu kartlar 9. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma yapraklarında bulunan örnek olaylar önceden okunur. 2. Sınıfa girmeden önce mevsim isimlerinin olduğu kartlar çıkartılıp sınıfın dört köşesine asılmak üzere hazırlanır. 3. Sınıftaki öğrenciler 4 gruba ayrılacağından çalışma yaprakları gruptaki öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. Örneğin 1. grupta 10 öğrenci varsa 1. gruba dağıtılacak olan Çalışma Yaprağı-1 10 adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere derse girerken dersle ilgili ne hissettikleri sorulur. Söz almak isteyenlere söz hakkı verilir, hislerinin nedenini de açıklamaları istenir. 2. Ardından öğrencilere birlikte bir grup çalışması yapacakları söylenir. 3. Büyük boy fon kartonu tahtaya asılır ve grup çalışması sonunda bu kartondan yararlanacakları söylenir. 4. Uygulayıcı tarafından sınıfın 4 köşesinin her birine mevsimlerin isimlerinin yazılı olduğu kartlar asılır. Örneğin 1. köşeye ilkbahar, 2. köşeye yaz, 3. köşeye sonbahar ve 4. köşeye kış yazılı kartlar bant yardımı ile asılır. Öğrencilerden istedikleri mevsime ait köşeye gitmeleri istenir. Böylece sınıf gruplara ayrılmış olacaktır. Eğer gruplardaki sayı eşitlenmediyse uygulayıcı tarafından eşitliği sağlamak amacıyla grup sayılarına müdahale edilir ve gruplardaki sayı eşitlenir. 5. Çalışma yaprakları gruplara dağıtılır ve öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir:

Süreç (Uygulama Basamakları):

"Sizlere verdiğim çalışma yapraklarındaki örnek olayları okumanızı, oradaki sorulara cevap vermenizi ve grupça düşünüp çalışma yaprağınızda soruların altına yazmanızı ve bittiğinde aranızdan bir sözcü seçmenizi istiyorum. Bunun için 10 dakika süreniz var. Süre bittiğinde içinizden seçtiğiniz grup sözcüsü grup adına yazdığınız cevapları okuyacak. Çalışma yaprağının en altında bulunan "Taktik ver." kısmını boş bırakmanızı istiyorum. O bölüme daha sonra devam edeceğiz arkadaşlar."

6. Çalışmalar tamamlandığında gruplar adına sözcülerden cevaplar alınır.
7. Gruplara 10'ar dakika daha süre verilir ve çalışma yapraklarında bulunan örnek olaydaki öğrencilere derslerinde başarılı olma, derste anlatılan konuyu daha iyi kavrama konusunda ellerindeki çalışma yaprağının en alt kısmındaki "Taktik ver" yönergesinin olduğu yeri doldurmaları, süre sonunda grup sözcüsünün sırası geldiğinde bu taktikleri okuyacağı söylenir.
8. Süre sonunda grup sözcülerinin paylaşımları alınır ve uygulayıcı tarafından sözcülerin okuduğu taktikler ders başında tahtaya asmış olduğu fon kartonuna tahta kalemi ile yazılır.
9. Aşağıdaki tartışma soruları gruplara yöneltilerek etkileşim sürdürülür:
 - Taktik verirken nelere dikkat ettiniz?
 - Derse girerken bu taktikler size nasıl hissettirir?
 - Sizce bu taktiklerin başarıya etkisi var mıdır?
 - Varsa, sizce nasıl bir etkisi olabilir?

10. Etkinlik aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugün derslere girmeden önce o dersle ilgili hislerinizi yönetmek ve başarmak konusunda hep birlikte taktikler belirledik. Derse girerken o dersle ve kendiniz ile ilgili düşünceleriniz ders başarınızı etkilemektedir. Sizler de derslere girmeden önce bu sınıf için hep birlikte belirlediğimiz bu taktikleri uygulayarak ders başarınızı artırabilirsiniz. Unutmayınız ki başarı genel olarak birey için anlamlı olan amaçların yapılmış günlük programlarla adım adım gerçekleşmesidir (Baltaş, 1997)."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden belirlenen taktikleri bir hafta derslere girerken uygulamaları, taktikleri uygulamanın ders başarısı ve katılımına bir etkisi oldu ise bunu bir kâğıda yazmaları ve bir hafta sonraki ders başında kâğıda yazdıkları deneyimlerini paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Gruplar arasında gezilerek öğrencilerin vereceği taktiklere ekleme yapılabilir. Anlamadıkları noktaları somutlaştırarak örnekler verilebilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Uygulayıcı etkinlik sürecinde yapılacakları aşama aşama görselleştirebilir ve etkinliğin nasıl yapılacağını bunun üzerinden öğrencilere anlatabilir.
 2. Öğrencilerin grup oluşturma sürecinde destek alabilecekleri akranları ile bir arada olmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
 3. Çalışma yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek ve çalışma yaprağına dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 4. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımı desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Birgül KARAÇALI

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olay 1:

AYŞE:

3 çocuklu bir ailenin büyük kızıdır. Derste çok güzel not tutar. Öğretmeni iyi dinler ve derse aktif katılır. Fakat sınavdan önceki gün başaramayacağını düşünerek sınavlardan düşük not alır.

1. Ayşe, derse girerken sizce ne hissediyordu?
2. Ayşe, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordu?
3. Ayşe, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordu?
4. Ayşe, sınavlara girerken sizce ne hissediyordu?

AYŞE'YE TAKTİK VER!

Çalışma Yaprağı 2

Örnek Olay 2:

AHMET:

Ahmet'in anne babası boşanmış, Ahmet annesiyle yaşamaktadır. Derste iyi not tutmaz. Genellikle dalıp gider. Çok konuşmaz, derste söz almaz. Gelecekte ne olacağına dair bir fikri yoktur. Genellikle devamsızlık yapar. Ödevlerini unuttur.

1. Ahmet, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Ahmet, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Ahmet, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Ahmet, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

AHMET'E TAKTİK VER!

Çalışma Yaprağı 3

Örnek Olay 3:

ÖMER:

Ailesinin tek çocuğudur. Derste not tutar. Tarih, coğrafya, edebiyat derslerinde başarılıdır. Matematik ve fizik derslerinde oldukça zorlanmaktadır. Babası mühendis olmasını istediği için mühendis olmak istemektedir. Matematik ve fizik dersinde zorlandığı için ödevleri yapma konusunda isteksizdir.

1. Ömer, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Ömer, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Ömer, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Ömer, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

ÖMER'E TAKTİK VER!

Çalışma Yaprağı 4

Örnek Olay 4:

FATMA:

2 çocuklu ailenin küçük kızıdır. Ablası tıp fakültesinde okumaktadır. Ailesi, Fatma'yı sürekli ablası ile karşılaştırmakta ve onu başarısız bulmaktadır. Fatma derslerde aktif değildir, derste genellikle arkadaşları ile konuşmaktadır. Ayrıca derslerde söz almamaktadır. Fatma'ya gelecekte ne olmak istediği sorulduğunda "Nasıl olsa benden bir şey olmaz." şeklinde cevap vermektedir. Derslere sürekli geç kalmakta ya da ders sırasında kantinde oturmaktadır. Ödevleri yapmak istememektedir.

1. Fatma, derse girerken sizce ne hissediyordur?
2. Fatma, öğretmen ders anlatırken sizce ne hissediyordur?
3. Fatma, derste söz aldığı anda sizce ne hissediyordur?
4. Fatma, sınavlara girerken sizce ne hissediyordur?

FATMA'YA TAKTİK VER!

İLKBAHAR

YAZ

SONBAHAR

KIŞ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ORADA DUR!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Gerektiğinde arkadaşlığını sonlandırır./31.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu birer adet çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına "İyi arkadaşlarda ve iyi arkadaşlıklarda özellikler olmalıdır." ifadesi yazılarak öğrencilerden iyi arkadaşlar ve iyi arkadaşlıklarda olması gereken özelliklerin neler olduğunu düşünüp boşluğu dolduracak özellikleri söylemeleri istenir. Gelen cevapların alınmasından ve sınıfla paylaşılmasından sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: <p><i>"Sevgili öğrenciler, hepimizin iyi arkadaş ve iyi arkadaşlığa ilişkin vermiş olduğu cevapları dinledik. İyi bir arkadaşlıkta güven, saygı, sevgi, bağlılık, paylaşma ve dayanışma gibi özellikler önemlidir. Bu özelliklerin pek çoğu arkadaşlık ilişkilerimizde olmasını arzu ettiğimiz özelliklerdir. Ancak bazen bu özellikleri içinde barındırmayan arkadaşlık ilişkileri içerisinde kendimizi bulabiliriz ve bu arkadaşlıklarımız bize zarar veren, yaşam doyumumuzu olumsuz yönde etkileyen bir noktaya gelebilir. Kurduğumuz arkadaşlıklar bizde sevilme, ait olma, paylaşma, değer verme, desteklenme ve dayanışma içinde olma duygularını hissettirmediklerinde bu arkadaşlıkların doğuracağı olumsuz sonuçlardan kendimizi korumak için arkadaşlığımızı sonlandırmamız gerekir. Bugün sizlerle işte bu arkadaşlığı sonlandırmamızı gerektiren durumlara ilişkin bir etkinlik yapacağız."</i></p> Uygulayıcı tarafından sınıfa aşağıdaki soru yöneltilerek sınıf içi etkileşim başlatılır. <ul style="list-style-type: none"> Arkadaşlığı sonlandırmayı gerektiren durumlar hangileri olabilir? Öğrencilerden gelen cevaplar uygulayıcı tarafından sınıf tahtasına yazılır ve eksik kalan durumlar Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak tamamlanır. Ardından Çalışma Yaprağı-1'de yer alan örnek olay uygulayıcı tarafından

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

sınıfa okunur ve sonrasında aşağıdaki sorular yöneltilerek sınıf içi etkileşim sürdürülür:

- Dinlediğiniz örnek olayda arkadaşlığın sonlandırılmasını gerektiren hangi durumları tespit ettiniz?
 - Örnek olaydaki durumları yaşayan bu kişi bu durumlar sebebiyle hangi duyguları hissetmiş ve ne gibi tepkiler vermiş olabilirler?
 - Sizin için bu örnek olayda bahsedilen durum arkadaşlığınızı sonlandırmanızı gerektiren bir durum mudur?
 - Siz böyle bir olay yaşasaydınız ne hisseder ve nasıl tepki veririniz?
5. Uygulayıcı tarafından gelen cevapların alınmasından sonra öğrencilere "Şimdi sizlerden arkadaşlık ilişkilerinizde arkadaşlığınızı sonlandırmanızı gerektiren ne gibi durumlar yaşadığınızı ve bu durumlar karşısında neler hissettiğinizi, aklınızdan neler geçtiğini ve ne gibi tepkiler verdiğinizi Çalışma Yaprağı-2'ye yazmanızı istiyorum." şeklinde bir açıklama yapılır ve Çalışma Yaprağı-2 doldurmaları için öğrencilere dağıtılır.
6. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmalarından sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
7. Öğrencilerden paylaşımlarının alınmasından sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim devam ettirilir:
- Herkesin arkadaşlık ilişkilerinde problem olarak gördüğü şeyler ve arkadaşlığını sonlandırmayı düşündüğü durumlar birbiri ile aynı olabilir mi? Neden?
 - Size zararları dokunan bir arkadaşlık ilişkisini sonlandırmanın sizin açısından ne gibi kazançları olur?
8. Öğrencilerden gelen cevapların alınmasından sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugün arkadaşlık ilişkilerinde bu ilişkilerimizi sonlandırmamız gereken durumlar ve bu durumlar karşısındaki hislerimiz ve tepkilerimiz üzerinde durduk. Sizlerin de fark ettiği gibi arkadaşlık ilişkilerinde sorun olan konular kişiden kişiye farklılık göstermekte ve yaşadığımız bu durumlar bizi farklı şekillerde etkilemektedir. Yaşanan durumlar bazılarımız için çözülmesi zor ve yıpratıcı bir şey olarak algılanırken bazılarımız için ise üstesinden gelinebilecek sorunlar olarak algılanmaktadır. Arkadaşlığı devam ettirmek ve sorunların üstesinden gelmeye çalışmak nasıl bir beceri ise bize zarar veren, kendimizle ilgili algılarımızı ve yaşam doyumumuzu olumsuz yönde etkileyen arkadaşlık ilişkilerini sonlandırmak da önemli bir beceridir. Bu beceriye sahip olmak daha güvenli ve doyurucu arkadaşlık ilişkileri kurmamızı ve insanlarla aramızdaki kişisel sınırlarımızı korumamızı sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden arkadaşlık ilişkilerini, arkadaşlığı sonlandırmayı gerektiren durumlar açısından değerlendirmeleri ve kendilerine zarar veren arkadaşlıkları gözden geçirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu gerektiğinde A3 boyutunda çıktı alınarak ya da etkileşimli tahtadan yansıtılarak sınıfla paylaşılabilir.
2. Sınıfta örnek olayda adı geçen kişilerle aynı isimde öğrenciler olması durumunda uygulayıcı metni farklı isimler belirleyerek okuyabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ

Çalışma Yaprağı 1

Selin, Esra, Ahmet, Bengü ve Osman birbirleri ile yakın arkadaşlardır. İlkokul ve ortaokulu birlikte okumuşlar ve şimdi de lisede aynı sınıfta eğitim görmekteledir. Uzun süredir devam eden arkadaşlıklarında son zamanlarda bazı sorunlar yaşamaya başlamışlardır. Selin, arkadaşları Esra ve Osman'ın sınıftaki bazı kız arkadaşlarına kendisi hakkında asılsız bazı sözler söylediğini işitmiş ve sınıftaki diğer kızların gözünde kendisini küçük düşürmeye çalıştıklarını fark etmiştir. Bu konuyu Esra ve Osman'la konuşmaya çalıştığında onlar bu durumu kabul etmemiş, onu olmayan şeyleri olmuş gibi uydurmakla itham etmiş ve acımasızca eleştirmişlerdir. Bunun üzerine Selin gösterdiği tepkiden dolayı kendisinden şüphe etmeye, hatalı bir davranış yaptığını, arkadaşlarını haksız yere suçladığını düşünmeye başlamış ve kendisini kötü hissetmiştir. Ertesi gün okula geldiğinde arkadaşlarından şüphelendiği için duyduğu vicdan azabıyla Esra ve Osman ile konuşup onlardan özür dilemeye çalışmıştır. Onların yanına gittiğinde Esra ve Osman'ın oldukça neşeli bir şekilde birbirleri ile sohbet ettiğini görmüş ve özür dilemek için girişimde bulunduğu Esra ve Osman'ın bu konuya duymadıklarını, kendisini ciddiye almadıklarını ve onu dinlemeyip yanından uzaklaştıklarını gördüğünde ikinci bir hayal kırıklığı daha yaşamıştır. Yaşadığı üzüntüyle arkadaşı Bengü'nün yanına giden Selin, Bengü'nün de kendisine karşı soğuk tavırları karşısında kendini daha da kötü hissetmiştir. Giderek sıkıntısını paylaşabileceği kişilerin azaldığını gören Selin, bu kez kendisini anlayacağı umuduyla arkadaşı Ahmet'in yanına gitmiştir. Selin, Ahmet'e olan biteni anlattığında Ahmet'in "Bu senin sorunun ve ben şu an buna kafa yormak istemiyorum. Sorun nasıl ortaya çıktıysa o şekilde hallet. Ben senin için bir şey yapamam." cevabı karşısında derin bir üzüntü ve yalnızlık içine girmiştir. Uzun zamandır "arkadaşım" dediği kişilerin bu davranışları karşısında büyük bir hayal kırıklığı yaşayan Selin yaşadığı bu durum sonucunda birkaç gün okula gitmemiş, ailesi okula gitmesi konusunda ısrarcı davranmasına karşın okula gitmeyi reddetmiştir. Selin bu durumlar sonrasında uzun yıllar devam eden bu arkadaşlık ilişkilerini sorgulamaya başlamıştır.

Çalışma Yaprağı 2

BENİM ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİM

ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİMİ SONLANDIRMAMI GEREKTİREN YAŞADIĞIM DURUMLAR

1.
2.
3.
4.
5.

BU DURUMLARIN BANA HİSSETİRDİKLERİ (DUYGULARIM)

1.
2.
3.
4.
5.

BU DURUMLAR SONRASINDA AKLIMDAN GEÇEN DÜŞÜNCELER

1.
2.
3.
4.
5.

BU DURUMLAR SONRASINDA VERDİĞİM TEPKİLER (DAVRANIŞLAR)

1.
2.
3.
4.
5.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ARKADAŞLIĞI SONLANDIRMAYI GEREKTİREN DURUMLAR

SÜREKLİ ELEŞTİRİCİ VE YARGILAYICI DİL KULLANILMASI

ZOR ZAMANLARDA DESTEK GÖREMEME

SÜREKLİ YALAN SÖYLENMESİ

SÜREKLİ DALGA GEÇİLMESİ VE ALAY EDİLMESİ

ÇIKAR TEMELLİ İLİŞKİ KURULMASI

İLİŞKİDE SAMİMİYET VE GÜVEN OLMAMASI

CAN GÜVENLİĞİNİ TEHLİKEYE ATACAK ŞEKİLDE DAVRANILMASI

ÇEŞİTLİ TÜRLERDEN ŞİDDET UYGULANMASI

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

ŞİDDETE DUR DE!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Gerektiğinde arkadaşlığını sonlandırır./32.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 3. Çalışma Yapağı-1 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 birer adet A3 boyutunda çoğaltılır ya da etkileşimli tahtadan yansıtılır. 2. Çalışma Yapağı-1, 5 adet (grup sayısı kadar) çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğin amacı açıklanır: <i>"Sevgili öğrenciler, bir önceki hafta arkadaşlık ilişkilerimizi sonlandırmayı gerektiren durumlar üzerinde konuşmuştuk. Bu hafta ise arkadaşlık ilişkilerini sonlandırmayı gerektiren arkadaş şiddeti üzerine bir etkinlik yapacağız."</i> 2. Uygulayıcı tarafından öğrencilere "Arkadaşlık ilişkilerinde şiddet dendiğinde ne anladıkları" sorulur. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra arkadaşlık ilişkilerindeki şiddet türlerini içeren Etkinlik Bilgi Notu sınıf tahtasına asılarak arkadaş şiddetinin türleri hakkında sınıfa açıklama yapılır. 3. Uygulayıcı tarafından sınıf 5 ayrı gruba bölünerek her bir gruba üzerinde farklı bir şiddet türünün yazılı olduğu Çalışma Yapağı-1 verilir. Öğrencilerden ellerindeki kâğıtta yazılı olan şiddet türünü dikkate alarak arkadaşlık ilişkilerinde bu şiddet türüne maruz kalmış bir kişiyi anlatan arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazmaları istenir. Öğrenciler senaryolarını yazdıktan sonra, öğrencilerden yazdıkları her bir senaryo için çalışma yapağında yer alan soruları; o senaryodaki durumları yaşayan kişiler üzerinden düşünceleri, grupça cevaplandırmaları istenir. 4. Gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra, her bir gruptan sırasıyla yazdıkları şiddet senaryosunu ve bu senaryodaki kişilerin duygu, düşünce ve tepkilerine yönelik grupça tespit ettiklerini sınıfla paylaşmaları istenir. 5. Gruplar sunumlarını tamamladıktan sonra aşağıdaki sorularla sınıf içi etkileşim başlatılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Sizler kendi arkadaşlık ilişkilerinizde bu şiddet türlerinden herhangi birisine maruz kaldınız mı? Paylaşmak ister misiniz?
 - Karşılaştınız bu durum karşısında neler hissettiniz ve ne gibi tepkiler verdiniz?
6. Öğrencilerden gelen cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki soruyla sınıf içi etkileşim sürdürülür:
- Arkadaş şiddetine maruz kalan kişiler bu arkadaşlıklarını sonlandırmadıklarında ne gibi başka problemlerle karşı karşıya kalabilirler?
7. Uygulayıcı tarafından gelen cevapların paylaşılmasından sonra Etkinlik Bilgi Notu-2 sınıf tahtasına asılarak şiddet döngüsü hakkında sınıfa bilgi verilir. Ardından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Arkadaşlık ilişkilerinde şiddet iletişimi koparan, güvenli ve sağlıklı arkadaşlık ilişkilerini sürdürmeyi mümkün kılmayan bir durumdur. Şiddet ne türlü ortaya koyulursa koyulsun kişiler için yıkıcı etkileri olur. Şiddete maruz kalmak çoğunlukla kişilerde güvensizlik, korku, çaresizlik, öfke gibi duygulara yol açar. Maruz kalınan şiddete sessiz kalındığında şiddet aynı şekilde ya da farklı şekilde dozu artarak devam edecektir. Bu nedenle şiddetin hâkim olduğu arkadaşlık ilişkilerinin bize verebileceği zararları dikkate alarak böyle durumlarda arkadaşlık ilişkilerimizi sonlandırabilmeli ya da arkadaşlıklarımızı daha sağlıklı ilişkiler sürebileceğimiz şekilde yeniden yapılandırmalıyız.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin arkadaşlık şiddeti ile ilgili farkındalık yaratmak için sonraki haftalarda arkadaş şiddetini konu alan slogan, afiş ve kompozisyon çalışmalarını yaparak ortaya koydukları ürünleri sınıfta sergilemeleri istenebilir.

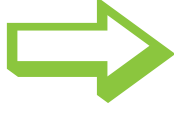
Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2'nin A3 boyutunda çoğaltılmaması durumunda etkileşimli tahtadan yansıtılabilir.
2. Grup oluştururken etkinlik kılavuzunda yer alan grup oluşturma yöntemlerinden birisi tercih edilmelidir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

Kişinin arkadaşının bedenine kasıtlı şekilde zarar verecek eylemleri yapması bu eylemleri her bir gerginliğin sonucunda başvurduğu bir çözüm olarak görmesidir.

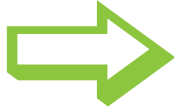
(Vurma, itme, bir eşyayı fırlatma, dövme vb.)

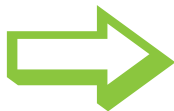
Kişinin arkadaşının kendisine olan saygısını kaybetmesine yol açacak şekilde sindirmesi, aşağılamasıdır. (Lakap takmak, dalga geçmek, küçümsemek, kıskanmak hakaret etmek, küfür etmek...)

Kişinin arkadaşı tarafından sosyal çevresinin kısıtlanması, sosyal ilişkilerinin engellenerek, yalnızlaştırılması ve çaresiz kalacak şekilde davranışlarda bulunulmasıdır. (Toplumda rezil etmek, küsmek, başkalarının onunla konuşmasını engellemek...)

Kişinin arkadaşının sanal ortamlarda, sanal sosyal medya araçları kullanarak kişiyi küçük düşürecek içerikler paylaşması, sanal ortamda fotoğraf ya da paylaşımlarını uygunsuz şekilde yayması, sosyal medya hesaplarının şifrelerini ele geçirerek uygunsuz içerikler ve paylaşımlar yapmasıdır.

Kişinin arkadaşını izlemesi ve takip etmesidir. Kişiyi gözdağı vermek ve onu güvensiz hissettirmeyi içerir. Kişinin özel hayatını ihlal etmek, hürriyetinden mahrum bırakmayı içerir.

Çalışma Yaprığı 1

FİZİKSEL ŞİDDET

Fiziksel şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

PSİKOLOJİK ŞİDDET

Psikolojik şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

SOSYAL ŞİDDET

Sosyal Şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

SANAL ŞİDDET

Sanal Şiddeti konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

ISRARLI TAKİP

Israrlı takip şiddetini konu alan bir arkadaşlık ilişkisi senaryosu yazınız.

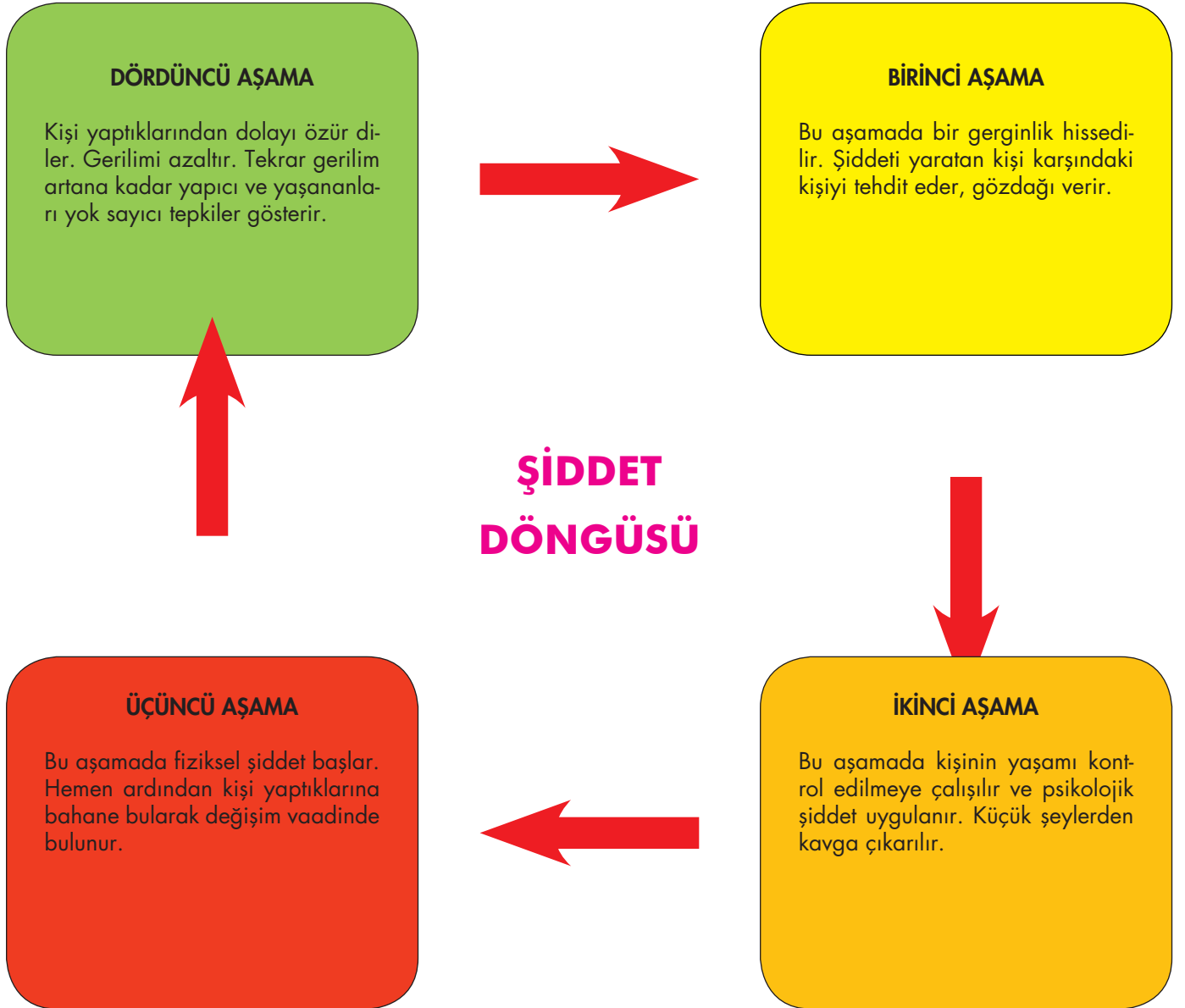
Yazdığınız bu senaryodaki durum size göre arkadaşlık ilişkisini sonlandırmayı gerektiren bir durum mudur?
Neden?

Siz bu yazdığınız senaryodaki durumu yaşasaydınız ne hisseder ne gibi tepkiler verirdiniz?

Bu hikâyedeki kişi arkadaşlık ilişkisini nasıl sonlandırabilir?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

ŞİDDET DÖNGÜSÜ

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

TAKIMIZ GELİŞİYORUZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Takım çalışmalarının kişisel gelişimine olan etkilerini fark eder./33.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Takım çalışmasına uygun oturma düzeni oluşturulur. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı ve öğrenci sayısı göz önünde bulundurularak çoğaltılır. 3. Sınıftaki öğrenci isimleri küçük kâğıtlara yazılarak kura için hazır hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>"Sevgili arkadaşlar, bugünkü konumuz takım çalışmalarının etkileri. Bu kazanımla ilgili bir etkinlik yapacağız. Okulda 9. sınıflar arası bilgi yarışması düzenlenecek ve sorular 10. sınıf öğrencileri tarafından hazırlanacak. Sizin sınıfınızın soru hazırlayacağı alan genel kültür. Soruları hazırlamak için gruplar oluşturacağız. Her grup 2 asıl, 1 yedek soru hazırlayacak ve sonunda içlerinden en uygun soruları seçeceğiz. Ayrıca 3 arkadaşınız da bu soruları yalnız hazırlayacak. Şimdi kura ile bireysel çalışacak 3 arkadaş belirleyeceğim."</i></p> 2. Öğrenciler çalışmalarını yapmaları için gruplara ayrılırlar ve çalışma yaprakları öğrencilere dağıtılır. Öğrencilere çalışma yapraklarını doldurmaları için 15-20 dakika süre verilir. 3. Aşağıdaki sorularla sürece devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> • Hangi soruları seçeceğinize karar verirken aranızda neler yaşandı? • Sizce ortak kararlar almak, olaylara farklı açıdan bakmanızı geliştirdi mi? • Farklı fikirleri görmek, kendi fikirlerinizi de geliştirdi mi? • Bir gruba dâhil olmak size neler hissettirdi? Tek başına soru hazırlarken neler hissettiniz? • Grupla ortak bir amaç için çalışma yapmak, arkadaşlarınızla

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

ilişkilerinizi nasıl etkiledi?

- Sorumluluğu paylaşmak stresi yönetmenizde etkili oldu mu?
- Bir işi tek başına yapmakla takım hâlinde yapmak arasındaki farklılıklar nelerdir?

4. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugünkü etkinliğimizde takım çalışmalarının kişisel gelişime olan etkilerini fark etme üzerine konuştuk. Takım çalışması; sorumluluğun paylaşılmasına, stresin azalmasına, iş birliğini artırarak kişiler arası ilişkilerin güçlenmesine, farklı fikirlere hoşgörü ile bakabilmeye, problem çözme yeteneğinin gelişmesine, ait olma duygusunun hissedilmesine katkı sağlamaktadır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca sınıfta veya okulda grup olarak yaptıkları, katıldıkları etkinlikleri gözlemlenmeleri ve kendilerine etkilerini değerlendirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrencilerin onlara destek olacak akranları ile bir arada grup olmaları sağlanabilir.
2. Öğrencilerin çalışma yaprağına soru yazabilmesi için kolaylaştırıcı ipuçları ve açıklamalar yapılabilir.
3. Sorular basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.
4. Soruların yazımı sürecinde öğrencilere ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşin KOÇAK

Çalışma Yaprağı 1

Sizden bu sayfada 2 asıl, 1 yedek genel kültür sorusu hazırlamanızı istiyoruz.

Bu bölüme aklınıza gelen tüm soruları sıralayın;

- SORU 1:.....
.....
.....
- SORU 2:.....
.....
.....
- SORU 3:.....
.....
.....
- SORU 4:.....
.....
.....
- SORU 5:.....
.....
.....
- SORU 6:.....
.....
.....

Daha sonra aralarından sizce en uygun olan 2 asıl ve 1 yedek soruyu seçerek cevaplarıyla birlikte aşağıya belirtin.

1. SORU :

.....

CEVAP :

2. SORU :

.....

CEVAP :

YEDEK SORU :

.....

CEVAP :

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

YÖNERGELER GÜVENLİ, HAYATIM DEĞERLİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi alışkanlık hâline getirir./34.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: <i>"Sevgili öğrenciler, daha önceki yıllarda kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi öğrenmişsiniz. Bu haftaki etkinliğimizde sizlerle kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemeyi artık uyguluyor olacağız. Etkinliğe geçmeden, kişisel hak ve kişisel güvenlik kavramlarını hatırlayalım."</i> Etkinlik Bilgi Notundan yararlanarak tanımlar açıklanır ve aşağıdaki soru yöneltilir: <ul style="list-style-type: none"> Kişisel hak ve kişisel güvenliği hatırladık. Peki, sizce kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergeleri izlemek neden önemlidir? Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Yönergeleri izlemek genel olarak hayatımızı kolaylaştırmaktadır. Yönergelere uyararak yaptığımız işlerde daha az zaman harcarız ve daha başarılı sonuçlar elde ederiz. Bu konu kişisel haklarımızı korumak ve kişisel güvenliğimizi sağlamak olduğunda yönergeleri izlemek daha hayati önem kazanır. Bu nedenle kişisel hak ve kişisel güvenliğimiz ile ilgili konularda dikkatli olmalı, uygulamamız gereken adımları atlamamalıyız."</i> Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, burada sizlerin internet kullanımında kişisel hak ve güvenliğiniz için takip etmeniz gereken adımlardan oluşan bir afiş görüyorsunuz. Afişi incelemenizi istiyorum."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıdaki sorularla tartışma başlatılır:

- İnternet kullanımı dışında kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliği sağlamak için yönerge izlememiz gereken başka hangi konular olabilir?
- Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergelere uygun davranmak neden önemlidir?
- Kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönergelere uygun davranmadığımızda ne gibi sonuçlarla karşılaşabiliriz?

6. Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

“Şimdi sizlerden hayatınızdaki kişisel haklarınızın korunması ve kişisel güvenliğinizi sağlamayı gerektiren durumları düşünerek bir yönerge hazırlamanızı istiyorum. Örnekteki gibi adım adım bu yönergeyi oluşturabilirsiniz.”

7. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler bugün sizlerle kişisel hakların korunması ve kişisel güvenliğin sağlanması için yönerge izleme konusunu uygulamalı olarak gerçekleştirdik. Sizlerde bundan sonra kişisel haklarınızın korunması ve kişisel güvenliğinizi sağlama konusunda yönergelere uygun davranmayı alışkanlık hâline getirirseniz daha başarılı, mutlu ve sağlıklı bir yaşam sürersiniz. Kişisel hak ve güvenliğimizi korumak istiyorsak uygulamamız gereken adımları unutmayalım.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler tarafından etkinlik sırasında geliştirilen Çalışma Yaprağı-2 formları etkinlik sonunda sınıf panosuna asılabilir.
2. Öğrencilerden bir ay boyunca etkinlik kapsamında hazırladıkları yönergeleri takip etme konusunda kendilerini gözlemlemeleri istenir. Bu deneyimlerden sonra yönergelerinde güncellemeler yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Bir sonraki haftanın etkinliği için öğrencilere şu açıklama yapılır: *“Sevgili öğrenciler, önümüzdeki hafta hayatımızın devamlılığını sağlayan doğayı nasıl koruyoruz, bunun için çevremizde ne gibi adımlar atılmış buna dikkat ederek gelmenizi bekliyorum. Sizden önümüzdeki haftaya kadar doğayı nasıl koruyabiliriz sorusunu düşünmenizi ve bulduğunuz bilgileri sınıfa getirmenizi istiyorum. Gazete haberi, dergi yazısı, bir araştırma, bir görsel ve belediyelerin paylaşımları olabilir. Ama sizden esas beklediğim şey doğayı korumanın hayatınızın neresinde olduğunu düşünmeniz. Bunu düşünüp gelerseniz yapacağımız çalışmaları daha verimli kılabiliriz.”*

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
2. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.
3. Öğrencilerin kendilerini gözlemlemelerine dönük gözlem çizelgeleri hazırlanarak öğrencilere rehberlik edilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe ÖZKAN-Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Kişisel Haklar:

En genel anlamda kişisel hakları tüm kişisel varlıklar üzerinde söz konusu olan ve şahsa bağlı kesin bir hak olarak tanımlamak mümkündür. Kişilik hakkına, şahsın hayatı, sağlığı, düşünce dünyası, ticari ve ekonomik faaliyetleri, şeref ve haysiyeti vb. dâhil olarak değerlendirilebilir. Yaşam hakkı, sağlık hakkı, özel yaşam gibi hakları en temel kişilik hakları arasında sayabiliriz.

Anayasanın 17. ve 40. maddeleri arasında yer alan başlıca kişisel haklar:

• Kişi dokunulmazlığı	• Mülkiyet hakkı
• Kişi özgürlüğü ve güvenliği	• Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı
• Özel hayatın gizliliği	• Dernek kurma özgürlüğü
• Konut dokunulmazlığı	• Süreli ve süresiz yayın hakkı
• Haberleşme özgürlüğü	• Basın özgürlüğü
• Yerleşme ve seyahat özgürlüğü	• Bilim ve sanat özgürlüğü
• Din ve vicdan özgürlüğü	• Düşünceyi açıklama ve yayma özgürlüğü

Kişisel Güvenlik

Güvenlik kelimesi en basit tanımıyla tehditler, kaygılar ve tehlikelerden uzak olma hissi anlamına gelmektedir. Kişinin kendi kendini kontrol edebilmesi onun emniyette ve güvende olmasını belirler. Kişisel güvenlik kişinin kendi yaşamını çevredeki riskleri dikkate alarak düzenlemesini içerir.

Kişisel güvenlik aşağıdaki faktörlerin toplamıdır:

- Kişinin fiziksel güvenliği
- Kişinin maddi güvenliği
- Kişinin sosyal ilişki güvenliği
- Kişinin kültürel güvenliği
- Kişinin kurumsal güvenliği
- Kişinin çevresel güvenliği

KAYNAK:

Akın, E. (2013). Kişisel haklar bağlamında Basın Hukukunda idari ve cezai yaptırımlar. Yüksek Lisans Tezi. Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Irak, G. (2020). Daha iyi yaşam indeksi açısından izlenen kişisel güvenlik politikaları: Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada ülkeleri örnekleri. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.

İNTERNETTE GÜVENDE OLMA ADIMLARI

1

Antivirüs Kullanın.

2

Şifrelerinizi kimseyle paylaşmayın.

3

Şüpheli mesaj, e-mail vb. açmayın.

4

Çok sayıda kişinin kullandığı bilgisayarlarda önemli işlemler yapmayın.

5

Sanal arkadaşlığı azaltın. Gerçek arkadaşlığı artırın.

6

Kişisel bilgilerinizi yada özel fotoğraflarınızı kimseyle paylaşmayın.

7

Okuduğunuz bilgilerin kaynağının güvenilir olduğuna dikkat edin.

Çalışma Yaprağı 2

1

.....
.....

2

.....
.....

3

.....
.....

4

.....
.....

5

.....
.....

6

.....
.....

7

.....
.....

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

DOĞAL YAŞAMI YAŞATIYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Doğal yaşamı korumak için duyarlı davranır./35.Hafta
Sınıf Düzeyi	10. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. 1 Kavanoz 5. Sınıf listesi 6. 10 Adet A3 kâğıdı 7. 1 Takım boya kalem 8. 5 Adet tükenmez kalem 9. 5 Adet kurşun kalem 10. 5 Adet silgi 11. 1 Adet düdük 12. Mantar pano iğnesi 13. 5 Adet yuvarlak oluşturacak şekilde oturma alanı 14. 1 Adet saat
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlikten bir hafta önce öğrencilere hazırlıklı gelmeleri adına şu açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, önümüzdeki hafta hayatımızın devamlılığını sağlayan doğayı nasıl koruyoruz, bunun için çevremizde ne gibi adımlar atılmış buna dikkat ederek gelmenizi bekliyorum. Sizden önümüzdeki haftaya kadar doğayı nasıl koruyabiliriz sorusunu düşünmenizi ve bulduğunuz bilgileri sınıfa getirmenizi istiyorum. Gazete haberi, dergi yazısı, bir araştırma, bir görsel ve belediyelerin paylaşımları olabilir. Ama sizden esas beklediğim şey doğayı korumanın hayatınızın neresinde olduğunu düşünmeniz. Bunu düşünüp gelerseniz yapacağımız çalışmalarını daha verimli kılabiliriz."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2, etkinlik öncesi tahtaya asılması için 1'er tane çıkartılır. 3. Etkinlikte oluşturulacak grupların belirlenebilmesi için sınıf listesinin bir çıktısı alınarak öğrencilerin isimleri tek tek kesilir ve fanusa (kavanoza) atılır. 4. Masalara Çalışma Yaprağı-1'deki çıktılar alınarak asılır. Her masaya ne

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

masası olduğu masa üstünde sabit kalacak şekilde yerleştirilir.

5. Etkinlik haftasından önce uygulama basamakları dikkatle gözden geçirilmelidir. Sınıfın olanakları göz önünde bulundurulmalıdır.
6. Her masaya 2 adet A3 kâğıdı konmalıdır.
7. Her masaya 1 adet tükenmez kalem, 1 adet kurşun kalem ve 1 adet silgi konmalıdır.
8. Resim masasına boya kalemleri konmalıdır.
9. Uygulayıcı etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazına alternatif olarak belirtilen (Bu alternatifler uygulayıcıya not: kısmında belirtilmiştir.) seçeneklerden faydalanacaksa etkinlik öncesinde bu seçeneklere uygun ön hazırlık yapılmalıdır.
10. Uygulayıcıya not: kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.

Süreç (Uygulama Basamakları):

1. Aşağıdaki açıklama ile çalışmaya başlangıç yapılır:

"Sevgili gençler, bugün sizlerle doğayı korumak için attığımız adımları değerlendireceğiz. Biliyorsunuz ki yaşamın devamı doğanın canlılığını sürdürmesine bağlı. Biz de canlılığını koruyabilmesi adına birtakım davranışlarımızda düzenlemeye gideriz. Sizden geçen hafta konumuzla ilgili etrafınızda olup bitenleri incelemenizi ve ulaşabildiğiniz görsel, haber, gazete yazısını sınıfa getirebileceğinizi ifade etmişim. Önce doğadaki değişimi kısaca ele alalım."

2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 tahtaya yansıtılır. Afişte yazılanlar öğrencilerle paylaşılır.
3. Aşağıdaki açıklama yapılır:

"Dünyadaki değişimleri ve bu değişimleri yavaşlatabilmek için gerekli olan bazı bilgileri sizinle paylaştım. Şimdi gelelim yapacağımız etkinliğe. Kavanozda her birinin ismi var. İçlerinden rastgele çekeceğim her 5 isim grup olacak. (İsimler çekilir, gruplarda kimlerin yer aldığı öğretmen tarafından bir kâğıda not alınır.) Toplam 5 grubumuz olacak. Sınıfımızda 5 ayrı masa olacak ve her masanın farklı bir görevi olacak. Bütün gruplar bütün masalardaki çalışmalara katkı sağlamış olacak. (Gruplar rastgele masalara yerleştirilir.) 1.afiş tasarlama masası, 2.bilgilendirici köşe yazısı yazma masası, 3.resim masası, 4.şiir masası, 5.masa ise öneri masasıdır. Düdüğü çaldığımda çalışmalarınıza başlayacaksınız, her grup bir yazman belirlesin ve masada bulunan kâğıtlara 5 dakika boyunca arkadaşlarınızla konuştuğunuz, ortak karara vardığınız cümleleri yazın. Her 5 dakikada düdüğü çalacağım ve düdüğü sesiyle masadaki gruplar bir sonraki masaya geçecek. Düdüğü sesiyle 1.masadakiler 2.masaya geçecek, 2.masadakiler 3'e, 3.masadakiler 4'e, 4.masadakiler 5'e ve 5.masadakiler de 1.masaya geçecekler. Farklı masaya geçtiğinizde masada önceki gruptan kalan çalışmanın devamını getireceksiniz. Sizler gruplarınızla birlikte her masada görev alacaksınız. Böylece etkinliğin sonunda 5 masada tamamlanan işlerde hepinizin katkısı olacak. Geçen hafta bu konuyla ilgili topladığınız bilgileri grup arkadaşınızla paylaşarak hangi masadaysanız o amaca uygun olacak şekilde yeni çalışmalar üretmenizi istiyorum. Şimdi etkinliği düdüğü çalarak başlatıyorum." (Düdüğü çalınır ve etkinlik başlar.)

4. Yaklaşık 25 dakika sürecek olan etkinlik (gruplar bütün masalarda görev aldığı anda) bitirme düdüğü ile sonlandırılır.
5. Grupların en son bulunduğu masada ortaya çıkan ürünleri sınıfla paylaşmaları sağlanır.
6. Sınıfta öğrencilerin "DÜNYA İÇİN BİLİNÇLENME" panosu oluşturmaları

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

sağlanır.

7. Öğrencilerin ortaya çıkardığı çalışmalarını bu panoya yerleştirmeleri sağlanır.
8. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
 - Sizce doğal yaşamı korumak hayatımızın içinde ne kadar yer alıyor?
 - Doğal yaşamı korumak neden önemlidir?
 - Bugüne kadar doğal yaşamı korumak için bireysel olarak neler yaptınız?
 - Bugünden sonra kendi yaşamınızda nelere dikkat etmeyi düşünüyorsunuz?
9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Doğal yaşamı korumanın önemi ve bu konuda duyarlı davranmanın bizlerin sorumluluğu olduğuna dair bir etkinlik gerçekleştirdik. Doğal yaşamı korumak bireysel olduğu kadar bir dünya vatandaşı olarak da üstlenmemiz gereken sorumluluklardan biridir. Bu nedenle doğal yaşamı korumakla ilgili davranışlarımızı değerlendirmek ve bu konuda ülkemizde ve dünyada yapılan çalışmalara destek vermek hepimizin yaşama ve insanlığa karşı görevidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden doğal yaşamı korumak için çalışan sivil toplum kuruluşlarını, bu kuruluşların faaliyetlerini araştırmaları; aileleri, arkadaşları, öğretmenleri ile görüşerek bu kurumlara nasıl destek verebilecekleri üzerine araştırmalar yapmaları ve bu doğrultuda adımlar atmaları istenebilir.
2. Doğal yaşamı korumak ile ilgili belgeseller/TV programlarını araştırıp izlemeleri, bu programlardan öğrendiklerini not alarak "Dünya İçin Bilinçlenme" panosuna asmaları istenir. Yeni öğrendikleri bu bilgileri doğal yaşamı korumak için kullanmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir.
 - Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
 - Etkinlik öncesinde, A3 boyutunda, poster şeklinde çıktı alınarak bu poster bütün öğrencilerin görebileceği şekilde tahtaya asılabilir.
2. Sınıfta 5 grup oluşturulacağı için sandalyelerin buna uygun olarak dersten önceki teneffüste hazırlanması sağlanmalıdır.
3. Etkinlik yüz yüze uygulanamayacaksa görseller çalışma sırasında kullanılacak cihaza indirilmeli ve çalışma sırasında eş zamanlı olarak öğrencilere gönderilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-2 ve 3'ün tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek büyüklükte ve netlikte çıktı alınmasına/yansıtılmasına dikkat edilerek materyallerde uyarılabilir.
2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Öğretmen gruplara rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe Rümeyşa KÜRTÜNLÜ

1. AFİŞ TASARLAMA MASASI

2. BİLGİLENDİRİCİ KÖŞE YAZISI MASASI

3. RESİM MASASI

4. ŞİİR MASASI

5. ÖNERİ MASASI

İklim Değişikliğindeki Oranlar

İklim değişikliği ciddi bir küresel sorundur. İşte herkesin bilmesi gereken bazı aydınlatıcı istatistikler.

Milyonda 416

Bu, Mayıs 2020 itibarıyla atmosferimizde bulunan karbondioksit oranının artmasıdır. İnsanlık tarihindeki en yüksek orandır.

2010lar = en sıcak on yıl

NASA'ya göre, kayıtlardaki en sıcak on yılın sonunu işaret ediyor.

Emisyonların% 11'i

Tüm küresel sera gazı salınımının yüzde on biri ormansızlaşmaya neden oldu.

Hepsi doğada yatıyor

Doğa temelli çözümlerin iklim değişikliğiyle mücadelede en etkili olduğu görülüyor, ancak tüm iklim fonlarının yalnızca% 3'ünü alıyorlar.

Harekete geçme zamanı.

Kendinizi eğiterek ve topluluğunuzu çevresel kaygıların ele alınmasına dahil olmaya teşvik ederek harekete geçin.

Bilgi kaynağı:
Uluslararası Koruma | www.conservation.org

DOĞAL YAŞAMI KORUMA

KÜÇÜK ADIMLAR BÜYÜK DEĞİŞİMİ GETİRİR.

SUYUMUZU KORUYALIM. KULLANMIYOR MUSUNUZ? KAPATIN.

Diş fırçalarken ya da elimizi yıkarken gereksiz yere suyu açık bırakıyoruz. Bunun yerine arada musluğu kapatabiliriz. Oldenburg Üniversitesi'nin bir araştırmasına göre diş fırçalarken açık bıraktığımız musluk 12 litreye kadar temiz içme suyunun boşa gitmesine sebep oluyor.

**ATIKLARINIZI AZALTIN
GERİ DÖNÜŞÜMÜ ALIŞKANLIK HALİNE GETİRİN**
Atıklarımızı türüne göre ayırarak geri dönüşüme katkıda bulunabiliriz.

ENERJİYİ İDARELİ KULLANIN VE MAKSİMİZE EDİN ENERJİ TASARRUFLU ALETLER KULLANIN

Buzdolabının kapağını, televizyonu, ışıkları, bilgisayar gibi aletleri kullanmadığınız sürece açık bırakmayarak, enerjiden kolayca tasarruf edebiliriz.

YÜRÜYÜN VE YEŞİL SEYAHAT EDİN

DAHA AZ KİRLİLİK, DAHA ÇOK FAYDA

Yürüyebileceğimiz mesafeler için araba kullanmayarak ve tek başına yapacağımız yolculuklar için toplu taşıma aracı kullanarak zehirli gaz salınımını azaltmış oluruz.

DOĞAYI KAYBETMEMEK İÇİN HAREKETE GEÇ

Günlük hayatımızda değişimi sağlarsak çevremizdeki insanların da uygulamaya geçmesi için harekete geçebiliriz. Ama değişimi kendimizde başlatmamız gerek.

POŞETLERDEN UZAK DURUN

Tek kullanımlık plastik poşetleri yerine bez çanta ya da alışveriş filesi kullanabiliriz. Bu şekilde doğada çözülemeyen plastik poşetlerin üretimine katkıda bulunmamış oluruz.

10. SINIF ETKİNLİKLERİ

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır./36.Hafta
Sınıf Düzeyi	İlkokul-Ortaokul-Lise kademelerindeki tüm sınıf düzeyleri
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının sene boyunca Sınıf Rehberlik Programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak boş bırakılan yerleri kendi düşünce ve duygularına göre doldurmaları istenir. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için yeterli süre verilir. Ardından gönüllü öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'deki cevaplarını paylaşır. (Gönüllü öğrenci çıkmaması hâlinde uygulayıcı teşvik eder.) Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> Rehberlik etkinliklerine yönelik duygu ve düşünceleriniz neler? Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için önerileriniz neler? Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan sizi etkileyen bir yaşantınızı paylaşır mısınız? Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. <p><i>"Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanlarında birçok faaliyete katıldınız. Bu etkinliklerle akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınızı planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik kazanımlar elde ettiniz. Aynı zamanda kendinizi tanıyıp, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirdiniz. Kişiler arası becerileri geliştirmek için</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalıştınız. Meslekleri tanıyıp, çalışma hayatı konusunda bilgiler edindiniz. Rehberlik etkinlikleri bu bilgiler ışığında sizi hayata hazırlama, beceri kazandırma, güçlü yanlarınızı geliştirme konularında destekler. Eğitim öğretim sürecinizde yine rehberlik etkinlikleri yaparak yeni kazanımlar öğreneceksiniz. Bu dönemin etkinlikleri sona erdi, ancak siz bu zamana kadar öğrendiğiniz bilgi ve becerileri yaşamınıza geçirebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, Okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden istedikleri bir konu ile ilgili etkinlik tasarımları istenir. Tasarlanan etkinlikler Okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine iletilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni tasarlanan etkinlikleri EBA ya yükleyebilir veya etkinlik oluşturma birimlerine ulaştırabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Boşlukları Dolduralım

Bu sene yaptığınız rehberlik etkinliklerinin değerlendirilmesi, geliştirilebilmesi amacıyla sizin fikirlerinize ihtiyacımız var. Etkinliklere ilişkin duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan kısımlara yazabilirsiniz. İhtiyaç duyarsanız arka sayfayı kullanabilirsiniz.

1- Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde
.....faaliyetleri yaptık.

2- Rehberlik etkinliklerinde daha önce bilmediğim.....
.....konularını öğrendim.

3- En çok
.....etkinliklere katılmaktan keyif aldım.

4-
.....etkinliklere katılmaktan çok hoşlanmadım.

5- Bence
.....konularında da etkinlikler olmalı.

TEŞEKKÜR EDERİM.

ORTAÖÖRETİM SINIF REHBERLİK ETKİNLİKLERİ

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARI YOLCULUĞU

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Başarılı olduğu durumlarda kendini takdir eder./1.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcuduna göre çoğaltılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır:

"Arkadaşlar, hepimizin hayatta başarılı olduğu durumlar vardır. Başarı sadece akademik değildir. Kimi zaman insanlarla ilişkilerimizde, kimi zaman kişisel özelliklerimizle, kimi zaman bizim diğerlerinden iyi yaptığımız şeylerde, yani aklınıza gelebilecek günlük yaptığımız şeylerde, başarılı olduğumuz yerleri görebiliriz. Şimdi hep beraber bir yolculuğa çıkalım. Bu yolculuk bizi tanıdığımız ama dikkatle incelemediğimiz olaylara yani geçmişteki başarılı olduğumuz durumlara götürecektir. Hepimiz için farklı uzaklıkta olan bir geçmiş. Sizlerden hayatta başarılı olduğunuz en önemli anlara gitmenizi ve bu anlardan iki tanesinin durağında durmanızı, durakta yolculuk ettiğiniz araçtan inmenizi ve olayı izlemenizi istiyorum. Sizlere hayallerinizde çıkacağınız bu yolculuk için 10 dakika süre veriyorum."

2. Süre bittiğinde uygulayıcı tarafından gönüllü öğrencilerden seçtikleri anıyı paylaşımları istenir. Gönüllü öğrencilere aşağıda yer alan sorular sırayla yöneltilir:
 - Bu durakta inip olayı izleyene kadar bu başarının farkında mıydın?
 - Bu olay yaşandıktan sonra kendini takdir ettin mi? Kendini takdir ettiysen nasıl takdir ettin?
3. Gönüllü öğrencilerden cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile devam edilir:

"Gördüğünüz gibi çoğu zaman başarılı olduğumuz durumların farkında olamıyoruz. Farkına vardığımız anlarda ise bazen kendimizi takdir etmeyi unutuyoruz. Hayattaki yolculuğumuzda, ilerlediğimiz araçtan başarı durağında inmeli ve kendimizi istediğimiz şekilde takdir etmeliyiz. Bazen bir

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

cümle bazen kendimize vereceğimiz küçük bir ödül olabilir bu."

4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak kendilerini bugüne kadar takdir etmedikleri başarıları için istedikleri şekilde takdir etmeleri istenir.
5. Çalışma Yaprağı-1 tüm öğrenciler tarafından doldurulduktan sonra gönüllü öğrencilerden takdir cümlelerini paylaşmaları istenir.
6. Değerlendirme için öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir:
 - Başarılarınız karşısında kendinizi takdir ettiğinizde neler hissettiniz?
 - Kendi başarılarımızı takdir etmek bizlere neler kazandırır?
7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Arkadaşlar başarılı olduğumuz durumlarda kendimizi takdir etmemiz bizleri yeni başarılarla götürebilir. Unutmayalım başarı hayatın her yerinde bulunabilir. Başarılarımızı görerek ve fark ederek takdir etmek bizi yaşam amaçlarımızı gerçekleştirme konusunda daha istekli hâle getirebilir. Başarılı olduğumuzu hissettiğimizde mutluluğumuz artabilir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca, özellikle insan ilişkilerinde kendilerini başarılı gördükleri konularda, her akşam kendilerini takdir eden cümleler yazmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'in sınıf mevcudu kadar çoğaltılamayacağı durumlar için örnek durum cümleleri etkileşimli tahtaya yansıtılabilir. Öğrencilerden sözel olarak cevaplar alınabilir.
2. Öğrencilerden cevaplar alınırken sadece akademik başarı cümlelerine değil sosyal anlamda kendilerini başarılı saydıkları cümlelerin vurgulanmasına dikkat edilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek öğrencilere destek sunabilir.
4. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan iki görev yerine bir tanesinin doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rumeyza DABANLI

Çalışma Yaprağı 1

BAŞARI DURAĞIM

Sevgili öğrenciler, aşağıda yer alan kutulara istediğiniz başarıyı yazarak bu başarı için kendinizi nasıl takdir edeceğinizi yazabilirsiniz.

1

Başarım:

.....

Bu başarım için kendimi nasıl takdir ederim:

.....

2

Başarım:

.....

Bu başarım için kendimi nasıl takdir ederim:

.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARMAK İÇİN KENDİMİ TANIYORUM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik konulardaki güçlü ve geliştirmesi gereken özelliklerini fark eder./2.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Etkinliğin amacının akademik konulardaki güçlü ve geliştirilmesi gereken özelliklerin fark edilmesi olduğu belirtilir.2. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Akademik başarıyı etkileyen güçlü yanlarınız, sizi daha ileriye götürüp adeta arkanızdan itecek özelliklerinizdir. Bu özelliklerinizi korumanız gerekir. Geliştirilmesi gereken özellikleriniz ise o anki durumuza göre başarılı olabilmemiz adına üzerinde sabır ve kararlılıkla beslemeniz gereken özelliklerinizdir ve onların farkına vardığınızda onları geliştirme süreciniz başlar."</i>3. Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları istenir.4. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra öğrencilerin her bir özellik için tek tek paylaşımları alınır. Öğrenci paylaşımları tahtaya yazılarak hangi özelliklere düşük ve yüksek puan verdikleri sorulur ve paylaşımları istenir. En çok paylaşılan düşük ve yüksek özellik tahtaya yazılır.5. Süreç aşağıdaki tartışma sorularıyla devam ettirilir:<ul style="list-style-type: none">• Bir kişinin başarılı olup olmadığını nasıl anlarsınız?• Puanlamayı yaparken kendinizde daha önce fark etmediğiniz bir özellik oldu mu? Bu özelliğinizi fark ettiğinizde kendinizi nasıl hissettiniz?• Puanlamada düşük puan verdiğiniz özelliklerin akademik başarıınıza ne gibi olumsuz etkileri olabilir?• Geliştirilmesi gereken hangi özellikleriniz olduğunu fark ettiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Puanlamada yüksek puan verdiğiniz özelliklerin akademik başarıya ne gibi olumlu etkileri olabilir?
 - Akademik başarıyı artırmak için bunların dışında, sizde bulunan hangi özellikleri sayabilirsiniz? Kendinizde fark ettiğiniz başarıyı etkileyen farklı özellikler nelerdir?
6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Başarıyı sağlayan en önemli durum; kişinin kendini iyi tanıması, kendinde bulunan ve başarısını olumlu etkileyen özellikleri için kendini takdir edebilmesi, geliştirilmesi gereken özellikleri adına hedefler koyup uygulamaya geçmesidir. Bir önceki başarı durumunuzdan daha ileriye gidebilmek adına kendi kendinizi değerlendirip ileriye dönük adımları planlamak işleri kolaylaştıracaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden düşük puanlama yaptıkları özellikleri ile ilgili bir hafta içinde, onları yüksek puana çıkaracak hedefler edinmelerini ve bu hedefleri küçük adımlarla planlamaları istenir. Her adımı gerçekleştirdiklerinde kendilerini takdir edip ödüllendirebileceklerini, bu ödüllerin, bir kahve molası, sevdiği arkadaşlarıyla görüşme, daha önce erteledikleri ve kendilerine zaman ayıracakları bir aktivite vb. olabileceği anlatılıp çeşitlendirilebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin uygulanması sırasında, öğrencilerin kendinde bulunan özelliklerinin kararlılık, motivasyon, planlama ile olumlu değişiklikler gösterebileceği hatırlatılır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülebilir.
 2. Öğrencilerin güçlü ve geliştirilmesi gereken yönlerine dönük kendini değerlendirme formları hazırlanarak öğrencilere geri bildirim sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Semanur KUZÖREN

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili öğrenciler başarılı insanların genel özellikleri ile kendinizde bulunduğunu düşündüğünüz özellikleri karşılaştırarak ortak olanları işaretleyiniz.

Başarılı İnsanların Genel Özellikleri	Sizde de bulunan ortak özellik (x işaretini kullanınız.)
Sorumluluk sahibidir.	
Araştırmalar yapmaktan hoşlanır.	
Zamanını iyi yönetir.	
Sabırlıdır.	
Kararlıdır.	
Çalışkandır.	
Gerektiğinde stres yönetimi yapar.	
Odaklanma becerisi yüksektir.	
Kaygılandığında durum değerlendirmesi yaparak kaygısını yönetir.	
Planlıdır.	
Sadece kendisinin bir önceki durumuyla rekabet eder.	
Krizleri fırsata çevirme konusunda yeteneklidir.	
Çevresel koşulları iyi yönetir.	
Olumlu bir benlik algısı vardır.	

Aşağıdaki cümleleri, en son yaşadığınız ve başarılı olduğunuz durumu/olayı düşünerek doldurunuz.

En son yaşadığım ve başarılı olduğum durum.....dır.

Başarılı oldum çünkü

Başarılı olduğum içinhissettim.

Başarılı olmak banakazandırdı.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÇALIŞ VE BAŞARILI OL!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Başarmak için çalışmanın gerekliliğine inanır./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Tahta kalem 4. Afiş hazırlama ve slogan için karton ve pastel boya
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2'nin çıktısı alınır, örnek durumlar ayrı ayrı kesilir ve bir zarfa konur. Etkileşimli tahta ya da projeksiyon yoksa Çalışma Yaprağı-1'in de çıktısı alınır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Çalışma Yaprağı-1'deki görsel etkileşimli tahta ya da projeksiyondan yansıtılır ve uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki soru sorulur: <i>"Bugünkü konumuza geçmeden önce bu resme bakmanızı istiyorum. Bu görsel sizin için ne ifade ediyor?"</i> 2. Öğrencilerin söyledikleri uygulayıcı tarafından tahtaya yazılır. Öğrencilerden istenen yanıt gelmezse yönlendirici sorularla öğrencilerin başarı ve çalışmak kelimelerinin kullanıldığı cümleler kurmaları sağlanır. Ardından, <i>"Bugün sizlerle çok önemli bir konu olan başarı ve çalışma kavramlarıyla ilgili etkinlik yapacağız."</i> denir. 3. Öğrencilerle "zaman makinesi" etkinliği yapılır. Uygulayıcı öğrencilerden arkalarına yaslanıp gözlerini kapatmalarını ister. <i>"Yavaş yavaş yürüyorsunuz. Önünüzde zaman makinesi var. Zaman makinesine binip üç yıl sonrasına gidiyorsunuz. Yolculuğunuz bitti ve gitmeyi düşündüğünüz üniversitenin önünde iniyorsunuz. Etrafınızda kimler var? Ne hissediyorsunuz? Şimdi yavaşça gözlerinizi açın."</i> denir ve sonra aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve grup etkileşimi sürdürülür: <ul style="list-style-type: none">Gözünüzü kapattığınızda neler gördünüz?Neler hissettiniz?Hedefinize ulaştınız mı?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Uygulayıcı tarafından öğrencilere "Sizin hayalinizde olduğu gibi hedefine ulaşan iki ünlünün hayatına bir bakalım, acaba onlar başarılı olmak için neler yapmış? Mozart beste yapmaya yedi yaşında başlamasına ve ergenliğinde ortaya koyduğu parçalar oldukça dikkat çekici olmasına rağmen en önemli başarılarını, 21 yaşından itibaren 10 bin saatini beste ve pratik yapmaya, yorumlamaya harcadıktan sonra ortaya çıkarmaya başlamıştır. Edison okula başladıktan bir müddet sonra algılamasının yavaşlığından dolayı okuldan uzaklaştırılmıştır. Birçok kez başarısızlık yaşamasına rağmen pes etmeden sürekli çalışarak elektriği bulmuştur." şeklinde bilgi verilir. Ardından aşağıdaki sorular öğrencilere sorulur:

- Mozart ve Edison'un başarılarındaki ortak nokta nedir?
- Başarılı olduğunuz bir durumu hatırlayın, başarılı olmak için neler yaptınız? Kendinizi nasıl hissettiniz?

Uygulayıcı, hedefimize ulaşmak için pes etmeden azimle çalışmanın önemli olduğunu, başarılı kişilerin ortak özelliklerinin karşılaştıkları zorluklara rağmen yılmadan, azimle çalışmalarını olduğunu söyler.

5. Öğrenciler beşer kişilik gruplara ayrılır. Öğrencilerden grup lideri seçmeleri istenir. Grup liderlerinin daha önceden kesilip zarfa konan olay kartlarından birer tane çekmeleri sağlanır. Böylece her gruba birer olay kartı verilir. Diğer gruplardansa başarı ve çalışmak kavramını içeren afiş ve slogan hazırlamaları istenir. Gruplar önerilerini karta yazar. Grup liderleri yazılanları sınıfla paylaşır. Afiş ve slogan hazırlayan gruplar da hazırladıklarını sınıfla paylaşır.

6. Aşağıdaki tartışma soruları öğrencilere yönlendirilerek öğrencilerin etkinlik hakkındaki duygu ve düşüncelerini belirtmeleri sağlanır:

- Bugünkü etkinlikte ne öğrendiniz?
- Etkinlik sırasında neleri fark ettiniz?
- Etkinlik sırasında neler hissettiniz?
- Başarmak için neler yapılması gerektiğini söyleyebilirsiniz?

7. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Bugünkü etkinliğimizde başarılı olmak için neler yapılması gerektiği ve başardığınızda neler hissettiğiniz üzerinde durduk. Başarmak için sabırla, yılmadan ve azimle çalışmamız gerektiğine inanmalıyız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Grupların hazırladığı öneri ve afişler sınıf panosuna asılır.
2. Öğrencilerden başarılı kişilerin başarı öykülerini araştırıp sınıfla paylaşmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıfınızda olay kartlarında ismi geçen kişilerin isimleri ile aynı isme sahip olan öğrenciniz varsa isimleri değiştirebilirsiniz.
2. Etkileşimli tahta yoksa Çalışma Yaprağı-1'in çıktısını alıp öğrencilere gösterebilirsiniz.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Süreç basamağında görselin öğrenciler için ne ifade ettiği sorusu yöneltilirken aynı zamanda gereksinimi olan öğrenciler için görsel betimlenerek öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hava BULUT

Çalışma Yaprağı 1

DAMLAYAN SU TAŞI DELER.

**Taşı Delen Suyun G¼c¼ Değil
Damlaların S¼rekliĐidir**

Çalışma Yaprağı 2

Ahmet, üniversite sınavını kazanmak istiyor, ama ne yapacağını bilmiyor? Ahmet'e ne önerirsin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eda, üniversite sınavında ilk 1000'e girmek istiyor. Eda'ya ne önerirsin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Alya, 2 yıldır üniversite sınavına girmesine rağmen istediği bölüme giremiyor? Alya'ya ne önerirsin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Eren, yurt dışında üniversite okumak istiyor. Eren'e ne önerirsin?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KİŞİLİĞİM=BEN

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişilik özelliklerine ilişkin farkındalık geliştirir./4.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Tahta kalem 5. Resim görüntüsünü yansıtmak için etkileşimli tahta ya da projeksiyon
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Görselin görüntüsünü yansıtmak için etkileşimli tahta hazır hâle getirilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Çalışma Yaprağı-1'deki görsel etkileşimli tahta ya da projeksiyon aracılığıyla öğrencilere yansıtılır ve uygulayıcı tarafından aşağıdaki soru sorulur: <i>"Bugünkü konumuza geçmeden önce bu resme bakmanızı istiyorum. Bu resim sizin için ne ifade ediyor?"</i> 2. Öğrencilerden "kişilik özellikleri" cevabı gelirse aşağıdaki açıklama yapılır. Öğrencilerden "kişilik özellikleri" cevabı gelmezse uygulayıcı tarafından yönlendirici sorular sorularak öğrencilerin "kişilik özellikleri" cevabını bulmaları sağlanır: <i>"Bugün sizlerle kişilik ve kişilik özellikleriyle ilgili etkinlik yapacağız. Kendimizi ve çevremizdeki insanları tanımamız ve davranışlarımızı hangi kişilik özelliklerimizin etkilediğini öğrenmemiz için oldukça önemli bir konudur."</i> 3. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilerden başlayarak cevapları alınır: <ul style="list-style-type: none">• Kişilik nedir?• Kişilik özellikleri denince aklınıza ne gelir?• Kişilik özelliklerimizi bilmenin bize faydası nedir? 4. Çalışma Yaprağı-2 etkileşimli tahta aracılığıyla yansıtılır ve öğrencilerden kişilik özelliklerini okumaları istenir. Çalışma Yaprağı-2 etkinlik boyunca gösterilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Çalışma Yaprağı-3 öğrencilere verilir ve aşağıdaki yönerge verilir:

"Birinci bölümde yer alan benim kişilik özelliklerim bölümüne kişilik özelliklerinizi yazmanız istenmektedir. Sonra çalışma yaprağını herkes yanındaki arkadaşıyla değiştirsin ve çalışma yaprakları değiştirildikten sonra 2. bölümde yer alan arkadaşımın kişilik özellikleri bölümüne sıra arkadaşının kişilik özelliklerini yazmanız istenmektedir. Tekrar çalışma yaprakları değiştirilir. Üçüncü bölümde ise arkadaşınız ve kendinizin ortak kişilik özelliklerinizi belirleyerek yazmanız istenmektedir". Gönüllü öğrencilerden başlanarak grup etkileşimi başlatılır.

6. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- Etkinlik sırasında kendi kişilik özellikleriniz ve arkadaşınızın sizin için belirttiği kişilik özellikleri ile ilgili neleri fark ettiniz?
- Bugünkü etkinlikte kişilik özelliklerinize ilişkin neleri fark ettiniz?
- En çok takdir ettiğiniz kişilik özelliğiniz nedir? Değiştirmek istediğiniz kişilik özelliğiniz var mı?

7. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Kişilik bir insanın bütün ilgilerinin, tutumlarının, yeteneklerinin, konuşma tarzının, dış görünüşünün ve çevresine uyum biçiminin özelliklerini içeren bir terimdir. Bununla beraber, dikkate değer bir husus, kişiliğin kendine özgü ahenkli bir bütün olmasıdır. Öyle ki, bir insana ilişkin her nitelik, o insanı anlamada bize bir ipucu verir. Onun belleği, dış görünüşü, direnme süreci, sesi ve konuşma tarzı, tepki hızı; insanlara tabiata ya da makinelere karşı ilgi duyması, sporculuğu vb. özellikleri, hepsi kişiliği betimlemede önemlidir. Bu anlamda hem kendimizin hem de diğer insanların kişilik özelliklerinin farkında olmak duygu, düşünce ve davranışlarımızı anlamamız açısından oldukça önemlidir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilerek bir sonraki haftaya bu soruların cevaplarını düşünmeleri ve yazmaları istenir.

- Geliştirmek istediğiniz kişilik özellikleriniz var mı? Varsa hangi kişilik özelliklerinizdir?
- Kendinize ve başka insanlara katkısı olduğunu düşündüğünüz kişilik özellikleriniz nelerdir?

Uygulayıcıya Not:

1. Etkileşimli tahtaya alternatif olarak projeksiyon kullanılabilir. Etkileşimli tahta ya da projeksiyon yok ise Çalışma Yaprağı-1 ve 2'deki görsellerin çıktısı alınarak öğrencilere gösterilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hava BULUT

Çalışma Yapradı 1

Çalışma Yaprağı 2

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ

İlgileri Alanları Geniş	Öne çıkan	Sakin	Lider
İçe Dönük	Dışa Dönük	Atılgan	Cesur
Baskın	Enerjik	Sosyal	Kaygılı
Fedakâr	Canlı	Sabırlı	Asi
Kibirli	Alçak Gönüllü	Sanata İlgili	Hoşgörülü
Neşeli	Dikkatli	Sorumsuz	Tutarlı
Meraklı	Acımasız	Bencil	Disiplinli
Yumuşak Başlı	İnatçı	Rahat	Gayretli
Empatik	Ciddi	Esprili	Samimi
Yenilikçi	Kaygısız	Cana Yakın	Hayal Gücü Kuvvetli
Uzlaşmacı	Yeni İlişkilere Açık	Rekabetçi	İyimser
Sakin	Anlayışlı	Girişken	Affedici
İş Birliği Yapan	Dürüst	Çözüm Odaklı	Şüpheli
Gayretli	Açık Fikirli	Kendine Güvenen	Meraksız
Doğrucu	Düzensiz	Dostça	Hazırlıklı
Düzenli	Hırslı	Tedbirli	Atak
Kibirli	Huzurlu	Karamsar	Meraklı

Çalışma Yaprağı 3

KİŞİLİK ÖZELLİKLERİM

1) BANA GÖRE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİM

2) ARKADAŞIMA GÖRE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİM

3) ORTAK KİŞİLİK ÖZELLİKLERİMİZ

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR DE BU TARAFTAN BAK!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Ergen-ebeveyn ilişkilerini değerlendirir./5.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Mukavva karton 2. Pinpon Topu 3. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 2. Sert bir mukavva karton ders öncesi hazır bulundurulur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından 4 gönüllü öğrenciye ihtiyaç olduğu belirtilir ve gönüllü öğrenciler tahtaya çağrılır. 2. Dört gönüllü öğrenciye aşağıda yer alan açıklama yapılır: <i>"Arkadaşlar, sizlere bir mukavva vereceğim her biriniz bir köşesinden tutacaksınız. Bende mukavvanın orta noktasına bir pinpon topu bırakacağım. Sizlere bazı yönergeler vereceğim. Bu yönergeleri uygularken pinpon topunu yere düşürmeden mukavvanın üzerinde tutmanızı istiyorum."</i> 3. Gönüllü öğrencilere aşağıdaki yönergeler verilir ve öğrencilerin yönergeyi uygulamaları istenir: <i>"1- Üçe kadar sayacağım. 3 dediğimde hep beraber sınıf kapısına gidip geri geleceksiniz. 2- Hepiniz ellerinizi kaldırın dediğimde sağ elinizi havaya kaldıracaksınız."</i> 4. Öğrenciler pinpon topunu yere düşürünce tüm sınıfa aşağıdaki soru yöneltilir: • Arkadaşlar sizce bu 4 kişi kimleri temsil edebilir? 5. Öğrencilerden cevaplar alınır ve "Aile" cevabı verilmezse uygulayıcı tarafından "AİLE" cevabı verilir. 6. Uygulayıcı tarafından aşağıda yer alan açıklama ile süreç devam ettirilir: <i>"Aile de tıpkı burada gördüğünüz gibidir. Pinpon topu ailenin dinamiğini"</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

temsil eder ve ailede olaylar karşısında herkesin bir görevi vardır. Top mukavvadan düşmesin diye arkadaşlarımız mukavvayı aşağı, yukarı, sağa, sola hareket ettirdi. Yaptıkları her harekette diğerleri topu kurtarmak için çaba harcadılar. Herkes üzerine düşeni yapmaya çalıştı. Bizler de bu ailenin bir parçasıyız. Bazen ebeveynimiz ile aramızdaki ilişkiyi sorgular, bazen destekleriz. Yapılan her hareketin aile içinde bir anlamı vardır. Bu gün sizlerle ebeveyn ilişkileriniz hakkında konuşmak istiyorum.”

7. Çalışma Yaprağı-1 sınıfa dağıtılarak doldurmaları için yeterli süre verilir. Tüm öğrenciler çalışma yaprağını doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerden 1. duruma cevap vermek isteyenlerden cevaplar alınır.

8. Aşağıdaki açıklama ve soru öğrencilere yöneltilir:

“Arkadaşlar ergen-ebeveyn ilişkilerinde pek çok çatışma ile karşılaşabiliriz. Bu çatışma durumu bunlardan sadece bir tanesi. Çatışmalarda iki tarafın da istekleri söz konusu olabilir. Siz bu çatışma durumuna baktığınızda iki taraf açısından nasıl bir değerlendirme yaparsınız?”

9. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan ikinci durum için gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve şu açıklama ile devam edilir:

“Arkadaşlar ergenlikle birlikte arkadaş çevremiz bizler için önem kazanır. Ancak ailemizle olan bağlarımız hiçbir zaman kopmaz. Aileye bağlanma her yaşta insan için çok değerli ve önemlidir. Sizler bu duruma baktığınızda iki tarafın yaklaşımları ve ebeveyn ilişkisi açısından nasıl bir değerlendirme yaparsınız?”

10. Çalışma Yaprağı-1’de yer alan 3. durum için de gönüllü öğrencilerden cevaplar alınır ve şu açıklama ile devam edilir:

“Burada gördüğümüz olay da bizim isteklerimiz ve aileminiz isteklerinin farklı olabildiği olaylardan sadece biri. Sizler özerk olmayı yani kendi istek ve sınırlarınızı belirlemeyi isteyebilirsiniz. Yaş itibarı ile bu çok normal bir durum. Sizler bu durumu nasıl değerlendirirsiniz?”

11. Değerlendirme için öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir:

- Ebeveyninizle ilişkilerinizi değerlendirirken neler hissettiniz?
- Örnek durumları okuduğunuzda düşünceleriniz nelerdi?
- Bu etkinlikten sonra ebeveyninizle ilişkilerinizi değerlendirme konusunda değiştirmek istediğiniz noktalar var mı?

12. Aşağıda yer alan açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Arkadaşlar özellikle ergenlik döneminde ebeveynimizle çatışma yaşadığımız durumlar, kendi kararlarımızı kendi alma isteğimiz ve aile bağları konusunda yaşayabileceğiniz bazı sorunlar, bazı değişiklikler olabilir. Sizler aynı zamanda bu dönemde bu tür durumları değerlendirebilecek yeterliliğe de sahipsiniz. Sizlerin değerlendirme yaparak bu süreci en doğru şekilde yönetebileceğini inanıyorum.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bundan sonraki süreçte aileleriyle yaşadıkları ilişki sorunlarını çatışma, bağlanma ve özerklik açısından değerlendirmeleri istenebilir. Bu değerlendirmede olaya hem kendi açılarından hem de aileleri açısından bakmaları her iki tarafında hissettikleri ve düşündüklerine odaklanmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılamazsa öğretmen durumu okuyarak ya da etkileşimli tahtaya yansıtılarak öğrencilerin kendilerinin not alarak yazması sağlanabilir.
2. Mukavva yerine birden çok köşesi olan sert zemine sahip başka bir materyal kullanılabilir.
3. Pinpon topu yerine yuvarlanabilecek herhangi bir materyal kullanılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması sırasında öğretmen rehberlik ederek destek sunabilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
4. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm görevler yerine belirli sayıda sorunun yanıtlanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rumeysa DABANLI

Çalışma Yaprağı 1

1. Durum: Arkadaşlarınla akşam dışarıda vakit geçirmek istiyorsun. Geç saate kadar dışarıda durmak için aileden izin almak istiyorsun. Yanlarına gidiyorsun.

Bu durumu kiminle yaşadın?

Sen ne söyledin? Ne hissederdin?

Ebeveynin sana ne söyledi? Ebeveynin ne hissedirdi?

2. Durum: Arkadaş gruplarıyla çok uzun saatler yüz yüze, telefonda ya da internet ortamlarında vakit geçiriyorsun. Ailen bu durumdan rahatsız ve kendileriyle de vakit geçirmeni istiyor. Bunun için ebeveynin seninle konuşmak için yanına çağırıyor.

Bu durumu kiminle yaşadın?

Sen ne söyledin? Ne hissederdin?

Ebeveynin sana ne söyledi? Ebeveynin ne hissedirdi?

3. Durum: Son sınıfa geldin. Üniversite sınavından sonra il dışında okumak için can atıyorsun. İstedğin bölüm şu an bulunduğun ilde var. Ailen il dışına çıkmanı istemiyor.

Bu durumu kiminle yaşadın?

Sen ne söyledin? Ne hissederdin?

Ebeveynin sana ne söyledi? Ebeveynin ne hissedirdi?

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AYAĞIMA BAĞLI ENGEL

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Akademik başarının önündeki engelleri fark eder./6.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrenci sayısı kadar bloknöt kâğıdı 2. Öğrenci sayısı kadar balon 3. Öğrenci sayısı kadar kesilmiş ip 4. Öğrenci sayısı kadar iğne 5. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinlik başlamadan önce sıralar duvar kenarlarına çekilerek ortada öğrencilerin hareket edebileceği bir alan oluşturulmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <p><i>“Sevgili öğrenciler bugün sizlerle akademik başarının önündeki engellerden bahsedeceğiz. Bu engellerin kimisi kişinin kendisinden, kimisi öğretmenden, kimisi veliden, kimisi eğitim ortamından, kimisi eğitim programı ve materyallerden kaynaklanabilir. Ancak bu etkinlikte sizden asıl istediğim şey, bu engellerin kişinin kendisinden kaynaklı olanlar üzerinde yoğunlaşmanızdır.”</i></p> 2. Her öğrenciye bir balon ve bloknöt kâğıdı verilir. Her öğrencinin akademik başarısının önündeki kendilerinden kaynaklı olan duygu, düşünce, davranış, alışkanlık ya da beklentileri gibi durumlarla ilgili engelleri düşünerek verilen bloknöt kâğıtlara yazmaları istenir. Yazdıkları kâğıtları balona koymaları ve şişirmeleri istenir. Şişirilen balonları kendilerine verilen iple ayaklarına bağlamaları istenir. 3. Aşağıdaki açıklama yapılır. <p><i>“Gençler, hepinizin ayaklarına bağlı bazı engeller var ve arkadaşınızı bu engelden kurtarmak istemez misiniz? Evet dediğinizi duyar gibiyim. O zaman benim ‘Engeller Kalksın!’ talimatıyla herkes sıra arkadaşına koşup ayağındaki balonu patlatarak onu ayağına bağlı engelinden kurtarsın.”</i></p> 4. Patlayan balonlardan çıkan küçük kâğıtlardaki yazılı olan engelleri

Süreç (Uygulama Basamakları):

öğrencilerin paylaşımları istenir. Paylaşılan engeller uygulayıcı tarafından tahtaya yazılır. Öğrenciler tarafından çok sık paylaşılan engellerin yanına birer artı koyulur ve bunlara dikkat çekilir.

5. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu okunur ve paylaşılmayan engel varsa tahtaya yazılan listeye eklenir.
6. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:

- Paylaşılan engeller arasında en sık tekrar eden engeller hangileridir? Sizin akademik başarınızı etkileyen engeller içinde yer almakta mıdır?
- Kendinize olan güveninizin olmaması akademik başarınızı nasıl etkiler?
- Derslere ya da sınavlara yönelik kaygılarınız akademik başarınızı nasıl etkiler?
- Bir derse karşı ilginiz, o dersi seviyor olmanız akademik başarınızı etkiler mi? Nasıl?
- Ders çalışmayı ertelemek, ya da masa başına geçmeyi ertelemek akademik başarınızı nasıl etkiler?
- Plansız olmak akademik başarınızı nasıl etkiler?
- Kendinizin ulaşamayacağı hedefler koymak akademik başarınızı nasıl etkiler?
- Kişilik yapınız (mükemmeliyetçilik vb.) akademik başarınızı etkiler mi? Nasıl?

7. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

Uygulayıcı elini öğrencilere göstererek *"Gençler elimi görüyorsunuz değil mi? Beş parmağımın beşi de bir mi? Hayır dediğinizi duyar gibiyim. Kardeşiniz, ablanız/abiniz ile birebir aynı özelliklere mi sahipsiniz? Hayır dediğinizi duyar gibiyim. İşte nasıl ki beş parmağımızın beşi de farklı ise ve bizler kardeşlerimizle birebir aynı özelliklere sahip değilsek, yani özelsek, her insanın akademik başarısının önünde kendi duygu, düşünce, davranış, alışkanlık ya da beklentilerinden kaynaklı engellerin olduğu fark edilerek önlem alınması akademik başarının artırılmasında önemli bir adım olacaktır."*

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bu zamana kadar akademik başarılarını engelleyen faktörlerden en sık tekrar edeni ve kendisinin en çok başvurduğu engeli düşünmeleri, gözlemlerini not etmeleri ve bu engelin kendisine zararlarıyla etkilerini ortadan kaldırabilmek için neler yapabileceklerini yazmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik hareketlilik gerektireceği için okulun imkânlarına göre toplantı salonu, konferans salonu, çok amaçlı salon gibi öğrencinin rahat hareket edebileceği boş alanların olduğu bir yerde yapılabilir.
2. Etkinlik sınıf dışında bir yerde yapılacaksa ve bu alanda tahta yoksa paylaşımlar, aşağıdaki şekillerde yapılabilir:
 - A3 boyutunda bir kâğıda ya da renkli fon kartonuna uygulayıcı tarafından yazılabilir ve öğrencilerin görebileceği bir yere asılabilir.

Uygulayıcıya Not:

- Taşınabilir yazı tahtasına uygulayıcı tarafından yazılabilir ve öğrencilerin görebileceği bir yere konabilir.
 - Projeksiyon cihazı varsa uygulayıcı yazdıklarını uygun bir yere (duvar, perde vb.) yansıtabilir.
3. Akademik başarı engellerinden bahsederken başarı beklentisinin düşük olması, erteleme, ulaşılması zor hedefler koyma, mükemmeliyetçilik, kaygı, ilgi, motivasyon üzerinde durulmalıdır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Etkinlik sırasında fiziksel desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere destek sunulabilir.
 2. Akademik başarı engellerine dönük kontrol listeleri hazırlanarak öğrencinin kendini tanımasına dönük geri bildirim sunulabilir.
 3. Hedef koyma ve hedefe ulaşmaya dönük öğrenci ile kendini izleme çizelgeleri hazırlanarak öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Fatma YENTİR KANAL

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Akademik Başarının Önündeki Kişinin Kendinden Kaynaklı Engelleri

- Ders çalışmaya karşı kendimi motive edemiyorum.
- Derse aktif katılamıyorum, katılamayınca konsantre olamıyorum.
- Ders esnasında ya da evde ders çalışırken dikkatim çok çabuk dağılıyor.
- Okuduğumu anlayamıyorum, muhakeme gücüm yok.
- Dersi sevmiyorum.
- Okulu sevmiyorum.
- Sevmediğim dersi yapacağımı düşünmüyorum.
- Başaramayacağım.
- Plan yapamıyorum.
- Dersin başına zamanında geçemiyorum.
- Ödev yapamıyorum.
- Özet çıkaramıyorum.
- Not tutma alışkanlığım yok.
- Zamanımı yönetemiyorum.
- Çok fazla televizyon izliyorum.
- Telefon/teknoloji/bilgisayar/oyun bağımlıyım.
- Arkadaşlarım beni dışarı çağırdığında onlara hayır diyemiyorum.
- Ödevlerimi son dakika yapıyorum.
- Sınavlara son gece çalışıyorum.
- Stresli olduğum zaman ders çalışamıyorum.
- Çok kaygılı biriyim, "Ya yapamazsam!" düşüncesine engel olamıyorum.
- Sınav için daha çok zamanım var.
- Mükemmel bir planım olmalı ve ben ona uymalıyım.
- Planıma harfiyen uymalıyım, uymazsam ders çalışmayı bırakıyorum.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

NE ZAMANA KADAR?

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Akademik sorumluluklarını ertelemenin sonuçlarını fark eder./7.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none">1. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı2. Etkinlik Bilgi Notu3. Çalışma Yaprağı-1 (Ali'yi tanıyor musunuz?)4. "https://www.youtube.com/watch?v=_spxTe5zEBE"bağlantılı "Tembelliğin Sonu (Dikkat! Aşırı Anlam İçerir- Ödüllü Animasyon)" adlı video5. Küçük plastik top6. A4 kâğıdı (4 adet)
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcıya Not: kısmı etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır: <i>"Hayatımız boyunca istesek de istemesek de bazı sorumlulukları yerine getirmemiz gerekir. Sorumlulukları yerine getirirken karşımıza engeller çıkabilir. Bu engellerden biri de erteleme davranışıdır. Erteleme davranışı hem günlük hayatımızda hem de okul hayatımızda görülebilir. Okul hayatımızdaki erteleme davranışı akademik erteleme diye adlandırılır. Akademik erteleme; öğrencilerin haftalık ödevlerini tamamlamayı geciktirmesi, ödevleri hazırlamayı son ana bırakması, önemli projelerin teslim tarihlerini kaçırmaması, sınavlara hazırlanmanın son dakikada yapılması olarak görülmektedir."</i>2. Açıklamadan sonra yazı tahtasına papatya resmi çizilir. (Yapraklar, içine birer neden yazılacağı için olabildiğince büyük çizilmeli.) Papatyanın ortasına "Akademik Ertelemenin Nedenleri" yazılır. Öğrencilere "Akademik ertelemenin nedenleri sizce ne olabilir?" sorusu sorulur. Cevap veren öğrencilerden söyledikleri nedenleri papatya yapraklarına yazmaları istenir. (Öğrenciler nedenleri tamamlayamazsa Etkinlik Bilgi Notundaki örnek nedenlerden faydalanılabilir.)

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Daha sonra "https://www.youtube.com/watch?v=_spxTe5zEBE" bağlantılı "*Tembelliğin Sonu (Dikkat! Aşırı Anlam İçerir-Ödüllü Animasyon)*" adlı video öğrencilere izletilir. Devamında öğrencilere şu sorular sorulur ve cevapları alınır:
 - Videonun anlatmak istediği nedir?
 - Zamanla büyüyen oyuncak sizce (simgesel olarak) neye benziyor?
4. Cevaplar dinlendikten sonra şu açıklama yapılır:

"Bazen ödevlerimizi, görevlerimizi yapmamız gereken zamanda yapmak istemeyiz. Daha sonra yaparım diye erteleriz. Bu durum bizi kısa bir süre için rahatlatır. Sonra yapmadığımız her şey gözümüzde çok büyür ve artık yapamayacağımızı düşünmeye başlarız."
5. Ardından katılımcılar eşit olarak dört gruba ayrılır. Her gruptan aralarından bir sözcü seçmesi istenir. Her gruba birer tane A4 kâğıdı verilir ve gruplardan beş dakika süre içerisinde akademik sorumluluklarını erteleme sonucunda neler yaşayacaklarını yazmaları istenir. Süre tamamlanınca grup sözcülerinden yazı tahtasının önüne geçip yazdıklarını okumaları istenir. Sözcülere teşekkür edilir.
6. Sonra şu sorular sorulur ve cevapları alınır:
 - Akademik sorumluluklarınızı erteleme sonucunda en sık karşılaştığınız durum nedir?
 - Karşılaştığınız bu durum size ne hissettiriyor?
7. Daha sonra Çalışma Yaprağı-1'deki "*Ali'yi Tanıyor musunuz?*" hikâyesi okunur. Hikâyeyi okuduktan sonra şu tartışma soruları sorulur ve cevapları alınır:
 - Sizce Ali'nin yaptığı hatalar nelerdir?
 - Ali'yi yaşadıklarından dolayı uyarmak isteseyiz ne derdiniz?
 - Ali böyle davranmaya devam ederse yaptığıının sonucunda neler yaşar?
 - Ali ile kendinizi kıyaslarsanız benzer yönleriniz var mı? Varsa nelerdir?
8. Sonra uygulayıcı önceden sınıfa getirdiği küçük topu eline alır. Etkinlikte değinilen konuların tekrar edilmesi için şu açıklamayı yapar: "*Bu topu rastgele birine atacağım. Elinde top olan öğrenci etkinlikle ilgili aklında kalan bir cümleyi söyleyecek. Ardından topu başka bir öğrenciye atacak. O da bir cümle söyleyecek. Bu şekilde devam edilecek.*" Bu oyun için beş altı dakika zaman verilir. Düşüncelerini ifade ettikleri için öğrencilere teşekkür edilir.
9. Son olarak uygulayıcı, "*Bugün akademik erteleme ne olduğu üzerine konuştuk. Akademik sorumlulukları erteleme sonuçlarından ve bu sonuçların hayatımıza etkisinden bahsettik. Bunları fark etmek umarım akademik sorumluluklarınızı erteleme azaltır. Hepinize katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.*"

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Katılımcılardan bir sonraki derse kadar erteleme davranışının sonucunda neler yaşadıklarını not etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı önerilen videolara ulaşamazsa erteleme ile ilgili başka kısa videolar tercih edebilir.
 2. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
 3. Sınıfta Ali isimli bir öğrenci varsa hikâyedeki isim sınıfta olmayan bir isimle değiştirilmelidir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
 2. Videoda yer alan örnek durum gereksinimi olan öğrencilere betimlenerek öğretmen desteği sağlanabilir.
 3. Akran eşleşmesine yer verilerek akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hanife DURAN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Akademik Ertelemenin Nedenleri

Başarısızlık Korkusu	Görevden Kaçma
Kaygı	Motivasyon Düşüklüğü
Zamanı Yönetememe	Olumsuz Eleştiriden Korkma
Öz Güven Eksikliği	Mükemmeliyetçilik vb.

Çalışma Yaprağı 1

ALİ'Yİ TANIYOR MUSUNUZ?¹

Ali, cuma günü okuldan ayrılırken daha önceki haftalardan eksik kalan çalışmalarını tamamlamak, hafta içi başlayacak sınavlara hazırlanmak için hafta sonunu çok iyi değerlendirmeye karar vermişti. Cuma akşamüstünü ve geceyi iyi geçirdi. Müzik dinledi, televizyon izledi. Gece geç saatte yattı. Cumartesi günü de arkadaşlarıyla birlikte oldu, gezindi, zamanın akıp gittiğini fark etmedi. Sözünde durmadığı için huzursuzluk da duydu. Önünde koskoca bir pazar günü olduğunu düşünerek bu duygusunu bastırdı. Ali, pazar sabahı 8.30'da uyanı. Güzel bir tatil kahvaltısı yaptı. Gazeteleri okuduktan sonra ders çalışmaya karar verdi. Gazeteler bittiğinde saat 10.30 olmuştu. Televizyonda tatil sinemasına bir göz atıp çalışma odasına çekilmek istedi. Film çok güzeldi. Öğleden sonra çalışabileceğini düşünerek oturup filmi izledi. Film 12.30'da bitti. Yemek saati gelmişti. Karnını doyurdu, çalışma odasına yöneldi. Gözü televizyonda naklen verilen futbol maçına takıldı. Çok çekişmeli geçen önemli bir maçtı. Maçtan sonra çok sıkı bir çalışma sergileyeceği konusunda kendi kendisine söz verdi. Maç bittikten sonra annesi çayın hazır olduğunu söyledi. Çayını içtikten sonra Ali'nin üzerine bir ağırlık çöktü. Haftanın yorgunluğu, maçın gerginliği, çayla birlikte yedikleri Ali'yi gevşetmişti. Ali, bu yorgunlukla verimli çalışamayacağını düşünerek dinlenmeye karar verdi. Kanepeye uzandı, tatlı bir uykuya daldı. Saat 18.00'de Ali uyandı. İçinde görevini ihmal eden insanların huzursuzluğu vardı. Bu sırada televizyonda en sevdiği dizi başladı. Akşam yemeğinden sonra çalışabileceğini düşünerek diziyi de izledi. Akşam yemeğini yedi. Bundan sonra yapılacak çalışmanın verimli olamayacağını, sabah dinlenmiş olarak kalkamayacağını düşündü. Ali, çalışmayı bir sonraki haftaya erteleyerek odasına yöneldi.

¹ http://marmarao.meb.k12.tr/meb_ajs_dosyalar/10/04/731939/dosyalar/2015_11/10102337_15083423_2.pdf adresinden alınmıştır.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

DEĞERLERİM VE DAVRANIŞLARIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Yaşam değerleri ve davranışları arasında bağ kurar./8.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Etkinlik Bilgi Notu 6. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı 7. 10-14 adet yapışkanlı not kâğıdı 8. Tahta kalem 9. "https://www.youtube.com/watch?v=-XaYri3biDA" bağlantılı "Dünya'yı değiştirmek sizin elinizde. Muhteşem bir video." ve "https://www.youtube.com/watch?v=4pOB5klspKl" bağlantılı "Paylaşımca olmak ve hoşgörü- Kısa film" adlı videolar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı, yapışkanlı not kâğıtlarına uygulama öncesinde Çalışma Yaprağı-1'de yer alan yaşam değerlerini yazmalıdır. 2. Çalışma Yaprağı-4 etkinliktten önce öğrenci sayısının üçte biri kadar çoğaltılıp belirtilen yerlerden kesilmelidir. Her öğrenciye rastgele bir örnek olay verilecek şekilde ayarlanmalıdır. 3. Uygulayıcıya Not: kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinliğe başlanır: <i>"Arkadaşlar bugün sizinle çok sık duyduğumuz bir konu üzerine konuşmak istiyorum. İnsan davranışlarını şekillendiren çeşitli etkenler vardır. Bu etkenlerden biri de kişinin edindiği tecrübelerin ve çevresinin etkisiyle oluşan değerlerdir. Bazen gözlem yoluyla bazen de olayları yaşayarak nasıl davranış tutumları sergileyebileceğimize karar veririz. Çeşitli yaşantılarla oluşan yaşam değerleri kişinin davranışlarına yön veren bir pusula gibidir. Bir duruma tepki verirken sahip olunan değerlere göre hareket edilir."</i> 2. Devamında yazı tahtasının sağ tarafına "YAŞAM DEĞERLERİ" başlığı yazılır ve önceden hazırlanan, değerlerin ayrı ayrı yazılı olduğu yapışkanlı not kâğıtları (en arka sıradaki öğrencinin de görebileceği boyutta olmalı) başlığın altına karışık olarak yapıştırılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Sonra "<https://www.youtube.com/watch?v=XaYri3biDA>" bağlantılı "Dünya'yı değiştirmek sizin elinizde. Muhteşem bir video" adlı ve "<https://www.youtube.com/watch?v=4p0B5klspKl>" bağlantılı "Paylaşımçı olmak ve hoşgörü- Kısa film" adlı iki video akıllı tahtadan izletilir. Sonra aşağıdaki sorular sorulur ve cevapları alınır:
 - Videolardaki kişiler hangi yaşam değerlerine sahip?
 - Hangi davranışlarından dolayı bu değerlere sahip olduklarını düşündünüz?
 - İlk videodaki izlediğiniz kişinin yaptığı davranışları düşündüğünüzde kendi yaşamınızdan neler buldunuz?
 - İkinci videodaki bisküvisini paylaşan gencin yerinde siz olsaydınız nasıl davranırdınız?
4. Ardından yazı tahtasının sol tarafına Çalışma Yaprağı-2'deki cümleler yansıtılır/yazılır. Aşağıdaki açıklama yapılır:

"Şimdi sizinle küçük bir etkinlik yapalım. Bu cümleleri söyleyen kişilerin hangi değerlere sahip olduğunu tahmin etmeye çalışalım. Tahmin ettiğiniz değerlerin yazılı olduğu yapışkanlı kâğıtları cümlenin üzerine yapıştıracaksınız. Yanlış değeri yapıştırırsanız eğer siz o değerle ilgili yaşadığınız ya da çevrenizde yaşanan bir durumu kısaca anlatacaksınız. Hadi şimdi başlayalım. İlk cümleyi kim yapmak ister?"
5. Tahtada yazılı olan tüm cümlelerin değerleri bulunana kadar etkinlik devam ettirilir. Katılan öğrencilere teşekkür edilir.
6. Sonra Çalışma Yaprağı-3'teki fotoğraflar veya benzerleri etkileşimli tahtadan açılır. Her fotoğraf için aşağıdaki sorunun gönüllü öğrenciler tarafından cevaplanması istenir:
 - Eylemi gerçekleştiren kişi ya da kişilerde hangi yaşam değerleri olsaydı bunları yapmazlardı?
7. Daha sonra Çalışma Yaprağı-4'te yer alan tamamlanmamış örnek olaylar (önceden çoğaltılarak) rastgele öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerin örnek olayları kendi yaşam değerlerini dikkate alarak iki üç cümleyle tamamlamaları istenir. Beş dakika süre verilir. Tamamlarken hangi yaşam değerinin etkili olduğunu hikâyenin başlığına yazmaları istenir. Yazıldıktan sonra kâğıtlar toplanır. Rastgele seçilen tamamlanmış örnek olaylardan altı-yedi tanesi seçilerek uygulayıcı tarafından okunur.
8. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır:

"Sizlerin de fark ettiği gibi düşünce ve davranışlarımız yaşam değerlerimizin etkisiyle şekil alıyor. Örnek olayları sahip olduğumuz değer çerçevesinde tamamlamaya çalıştık. Günlük yaşantımızda da farkında bile olmadan değerlere göre hareket ederiz."
9. Daha sonra oturum sürecinde neleri fark ettikleri öğrencilere sorulur. Gönüllü öğrencilerden cevaplamaları istenir.
10. Son olarak aşağıdaki açıklama yapılarak oturum sonlandırılır:

"Bu oturumda davranışlarımızı şekillendiren yaşam değerlerimizin neler olduğu üzerine konuştuk. Değerlerin takdir ettiğimiz ya da beğendiğimiz davranışların altında yatan önemli nedenlerden olduğunu fark ettik. Davranışlarımızı şekillendirirken değerlerimizi de dikkate alarak yaşamımıza devam edebiliriz. Duygu ve düşüncelerinizi bizimle paylaştığınız için hepimize teşekkür ediyorum."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden, davranışlarına karar verirken hangi değeri daha çok kullandığını bir hafta boyunca gözlemlenmesi istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı önerilen videolara ulaşamazsa değerlerle ilgili başka kısa videolar tercih edebilir.
2. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
3. Çalışma Yaprağı-2 örnek cümlelerin olduğu bir sayfadır. Uygulayıcı uygun gördüğü farklı cümleleri tercih edebilir.
4. Çalışma Yaprağı-3 örnek fotoğrafların olduğu bir sayfadır. Çalışma Yaprağı-1'deki değerlerle alakalı farklı fotoğraflar da tercih edilebilir. Derse gelmeden fotoğrafları belirlemek gerekmektedir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Tahtaya yazılan yazıların herkes tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde net ve büyük olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
2. Tahtaya yansıtılan fotoğraf ve videoların herkes tarafından rahatlıkla görülebilecek düzeyde büyük ve net olması sağlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-4'te yer alan hikâyeler daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
4. Hikâyelerin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
5. Hikâyelerin tamamlanması sürecinde öğretmen öğrencilere bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hanife DURAN

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Yaşam Değerleri Listesi

Başarı	Bağımsızlık
Aidiyet	Yaratıcılık
Özgecilik	Çevrecilik
Servet	Karşılıklı bağımlılık
Sağlık	Analiz
Tevazu	Mahremiyet
Sorumluluk	Maneviyat
Adalet	Dürüstlük

KAYNAK:

- Bacanlı, H. ve Bacanlı, F. (2007). Yaşam Değerleri Envanterinin Faktör Yapısı ve Güvenirliliği. 9. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresinde sunulan bildiri. 17-19 Ekim, Çeşme.
- Işık, Ş. (2020). (Ed.) Karakter Güçleri ve Erdemler. Ankara: PegemA

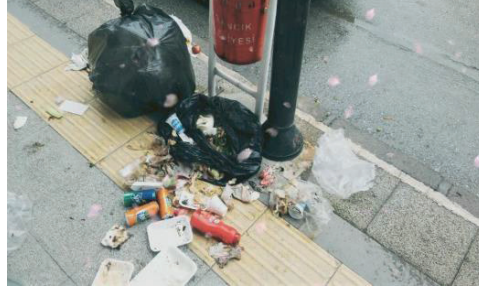
Çalışma Yaprağı 2

Örnek Cümleler

- Uçmayı seviyorsan, düşmeyi de bileceksin. (Nietzsche)
- Yüzümüzün ve gözlerimizin rengi ne olursa olsun, gözyaşlarımızın rengi aynıdır. (Afrika Atasözü)
- Kim kazanmazsa bu dünyada bir ekmek parası, dostunun yüz karası, düşmanının maskarası. (Mehmet Akif Ersoy)
- Sevgi insanı birliğe, egoizm ise yalnızlığa götürür. (Friedrich Schiller)
- Dünyanın gördüğü her büyük başarı, önce bir hayaldi. (Edgar Allan Poe)
- Herkes evinin önünü süpürürse sokaklar temiz olur.

Çalışma Yaprağı 3

Fotoğraf -1

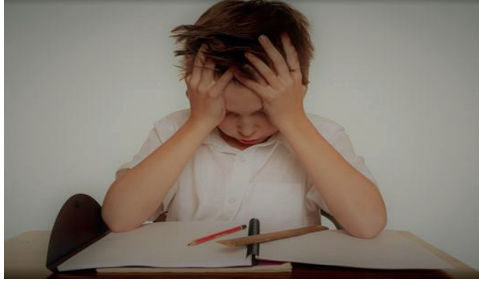
Fotoğraf -2

Fotoğraf -3

Fotoğraf -4

Fotoğraf -5

Çalışma Yaprağı 4

Deniz Yıldızının Hikâyesi (Yaşam Değeri.....)

Bir adam sabaha karşı okyanus kenarında yürüyormuş. Binlerce deniz yıldızının karaya vurduğunu fark etmiş. Daha da yaklaştığı zaman bir çocuk görmüş. Çocuk deniz yıldızlarını tek tek alarak denize götürüyormuş.

Adam çocuğa yaklaşarak sormuş:

- Bu deniz yıldızlarını neden denize geri atıyorsun?"

Çocuk:

- Güneş yükseliyor. Birazdan sular çekilecek ve bu denizyıldızları susuzluktan ölecekler. Sonra

.....

Baloncu Hikâyesi (Yaşam Değeri.....)

Küçük çocuk, baloncuyu büyülenmiş gibi takip ederken şaşkınlığını gizleyemiyordu. Baloncu dinlenmek için durakladığında o da duruyor ve sonra yine takibe koyuluyordu. Bütün cesaretini toplayarak:

- Baloncu amca benim hiç balonum olmadı.

Adam çocuğu süzdükten sonra:

- Paran var mı?

- Bayramda vardı, önümüzdeki bayram yine olacak.

- Öyleyse bayramda gel. Acelem yok, ben beklerim.

Çocuk sessizce geri döndü. Balonlardan ayırmadığı gözleri dolu dolu olmuş, yürümeye hâli kalmamıştı. Birkaç adım attıktan sonra elinde olmadan tekrar onlara baktığında, gördüklerine inanamadı

.....

Hayatta Fark Oluşturmak (Yaşam Değeri.....)

Mezar taşının üstündeki bir yazı: "Genç ve özgür iken, düşlerim sonsuzken, dünyayı değiştirmek isterdim. Yaşlanınca, dünyanın değişmeyeceğini anladım."

Ben de düşlerimi biraz kısıtlayarak sadece yaşadığım yeri değiştirmeye karar verdim. Ama pek değişeceğe benzemiyordu. İyice yaşlandığımda, son bir gayretle ailemi ve kendime yakın olanları değiştirmeyi denedim. Bunu da başaramadım. Sonra

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Çalışma Yaprağı-3'te yer alan değerler uygulayıcıya yol gösterici olması için aşağıda verilmiştir.

- Fotoğraf-1: Çevrecilik-Sorumluluk
- Fotoğraf-2: Sorumluluk-Maneviyat
- Fotoğraf-3: Tevazu-Özgecilik
- Fotoğraf-4: Başarı
- Fotoğraf-5: Sağlık

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÜÇÜ BİR ARADA TAM İSABET

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İlgi, yetenek ve mesleki değerlerini ilişkilendirir./9.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-1a 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Çalışma Yaprağı-2a 5. Çalışma Yaprağı-3 6. Çalışma Yaprağı-3a 7. Çalışma Yaprağı-4 8. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1a, 2, 3 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2a ve 3a sırası geldiğinde tahtaya yansıtılır. 3. Çalışma Yaprağı-4 öğrenci mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Mesleki yetenek, ilgi ve değerleri hatırlatmak amacıyla öğrenciler sınıf mevcuduna göre 5-8 kişilik 4 gruba ayrılır ve her gruptan kendisine bir isim vermesi istenir. Grupların isimleri uygulayıcı tarafından tahtaya yazılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Sevgili öğrenciler 9. ve 10. sınıflarda yetenek, ilgi ve mesleki değerlerin neler olduğunu öğrendiniz. Bugün yetenek, ilgi ve mesleki değerlerinizi ilişkilendirmeniz ile ilgili bir etkinlik yapacağız. Önce bunları hatırlamanız amacıyla 'kelime avı bulmaca' yarışması yapacağız. Bulmacayı çözmek için 5 dakika süreniz var".</i> Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtılır, grup isimlerinin kâğıtlara yazılması istenir. 2. Süre dolduğunda öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'i başka bir grup ile değiştirmeleri istenir ve Çalışma Yaprağı-1a gruplara dağıtılıp aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Elinizdeki cevap anahtarları ile diğer grubun çözmüş olduğu bulmacayı, her bir doğru işaretleme için 5 puan vererek değerlendiriniz. En son puanları toplayıp, ilgili grup isminin altına tahtaya yazınız."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Sonraki aşamada, gruplara Çalışma Yaprağı-2 dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere Çalışma Yaprağı-2'yi doldurmaları için 3 dakika süre verilir:

“Çalışma Yaprağı-2’de ilgi, yetenek ve değerlerle ilgili boş alanlar bırakılmıştır. Sizden, az önceki bulmacanın cevap anahtarına bakarak ilgi, yetenek ve değer ifade eden kelimeleri doğru yerlerine yerleştirmenizi istiyorum.” Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2’yi doldurduktan sonra başka bir grupla değiştirmeleri istenir. Çalışma Yaprağı-2a tahtada açılır/yansıtılır ve gruplardan her bir doğru yerleştirme için 5 puan vererek diğer grubun çalışma yaprağını değerlendirmeleri, puanları yine tahtada ilgili grup isminin altına yazmaları istenir. Toplamda en yüksek puana ulaşan grup alkışlatılır.

4. Çalışma Yaprağı-2a üzerinde tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir:

- Sizin sahip olduğunuz ilgi, yetenek ve değerler bunlardan hangileri olabilir? Neden?
- Sahip olduğunuz ilgi, yetenek ve değerlerinize uygun meslekler hangileri olabilir? Neden?

5. Gruplara Çalışma Yaprağı-3’ten (Yetenek, İlgi ve Değerlere Uygun Meslekler) birer tane verilir ve aşağıdaki açıklamayla etkinliğin diğer aşamasına geçilir:

“Çalışma Yaprağı-2a’ya bakarak Çalışma Yaprağı-3’te ki 12 farklı mesleğin hangi ilgi, yetenek ve değerleri içermesi gerektiğini bulup altlarındaki boşluklara yazınız.”

6. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-3’ü doldurmaları için 5 dakika süre verilir bittiğinde gönüllü olanlara yanıtları paylaşmaları için söz hakkı verilir. Sonrasında Çalışma Yaprağı-3a tahtada açılır/yansıtılır ve üzerinde 2-3 dakika tartışılıp aşağıdaki etkinlik değerlendirme soruları yöneltilir:

- En çok ilginizi çeken meslek hangisi ve bu mesleğin gerektirdiği ilgi, yetenek ve değerler arasında nasıl bir ilişki var?
- Sahip olduğunuz ilgi, yetenek ya da değerlerin uyumlu ve mesleğiniz ile ilişkili olması sizi nasıl etkiler?
- Sahip olduğunuz ilgi, yetenek ya da değerlerden bir kısmı mesleğinize uygun olmaz ise neler yaşayabilirsiniz?

7. Uygulayıcı öğrencilerin verdiği cevapları toplamak için *“Sevgili öğrenciler sizlerin de belirttiği gibi sahip olduğumuz ilgi, yetenek ve mesleki değerlerin bilincinde olmak meslek seçimi konusunda bize yol gösterir. Birbiri ile uyumlu ilgi, yetenek ve değerlerimize uygun meslekler seçtiğimizde; hayat bize mutluluk, başarı ve doyum sunacaktır.”* der ve herkese kendisini alkışlatıp oturumu sonlandırır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-4 oturum dışı etkinlik olarak verilerek bir ay süresince hedeflerindeki mesleklere sahip olduklarını hayal ederek doldurmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Bu etkinlik 11. sınıfın Kariyer Gelişim Alanının 1. etkinliği olduğu için konu ile ilgili 10. Sınıf, 2. ve 3. hafta etkinliklerinde yer alan kazanımları hatırlatma ihtiyacı duyulmuştur. Etkinliğin bir ders saatinde tamamlanabilmesi için uygulayıcının ön hazırlığı eksiksiz yapması ve süreci iyi yönetmesine bağlıdır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Tahtaya yansıtılacak çalışma yapraklarının kolay okunacak şekilde yazılarının net ve büyük puntoda olmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir.
3. Öğretmen gruplara geribildirim sunarak destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Melike ÇALIK

Çalışma Yaprağı 1

(Kelime avı bulmacası)

U	Z	G	Ş	A	T	Ş	Ö	L	G	E	İ	P	D	Ğ	J	V	Ç	V	E	ÜN SAHİBİ OLMA
Ğ	Ü	N	S	A	H	İ	B	İ	O	L	M	A	E	P	E	V	S	D	Ğ	MÜZİK
V	Ö	Ş	A	R	S	İ	Ü	D	K	N	Ü	E	E	T	L	E	E	G	Y	YARATICILIK
Y	B	V	Y	I	K	K	L	E	J	C	Z	Ö	K	Z	L	B	D	J	İ	SAYISAL
A	A	F	I	F	K	L	V	R	V	A	İ	R	Y	A	İ	D	O	B	H	EDEBİYAT
B	J	R	S	T	H	Y	P	L	Ğ	N	K	S	H	Y	N	A	P	S	Ş	YARIŞMA
L	M	K	A	Z	A	N	Ç	İ	P	L	Ğ	H	A	A	Y	İ	B	A	D	İŞ AYRINTILARI
S	I	N	L	T	B	İ	Ü	K	E	I	T	T	D	R	F	K	K	H	E	CANLI VARLIK
O	D	K	Ğ	E	I	L	Z	D	R	V	G	İ	H	I	Z	H	E	Ü	Ğ	SÖZEL
S	R	Ç	C	M	R	C	M	Z	Ğ	A	I	C	J	Ş	E	V	Ç	A	İ	TEMEL BİLİM
Y	A	Ü	H	E	G	L	I	C	Ğ	R	T	Ç	C	M	I	E	O	Ş	Ş	İŞBİRLİĞİ
A	Y	Ş	Ş	L	Ç	H	D	L	Ç	L	V	R	M	A	L	T	B	Z	İ	TİCARET
L	L	H	E	B	V	I	Ğ	M	I	I	O	G	I	L	K	İ	R	Ş	K	DEĞİŞİKLİK
B	A	L	K	İ	J	Ç	I	D	N	K	Ç	İ	Ç	R	R	C	I	T	L	İKNA
İ	Y	D	İ	L	K	Ş	L	Y	T	F	P	Y	F	L	P	A	R	İ	İ	SOSYAL BİLİM
L	S	B	L	İ	H	N	İ	Y	S	Ç	I	D	İ	Y	D	R	D	O	K	ŞEKİL UZAY
İ	O	S	U	M	V	O	A	E	Ö	Ş	B	Ğ	M	Ü	L	E	C	Ö	E	KAZANÇ
M	S	V	Z	D	U	E	I	H	Z	Ş	İ	L	Ş	R	Ş	T	J	I	Ğ	MEKANİK
İ	P	Ö	A	Ç	G	Ş	C	M	E	B	Y	Ç	İ	V	O	N	Ş	T	V	LİDERLİK
İ	Ş	A	Y	R	I	N	T	I	L	A	R	I	P	P	E	Ç	C	H	G	SOSYAL YARDIM

Çalışma Yaprağı 1a

(Kelime avı bulmacası cevap anahtarı)

										L										E	
		Ü	N	S	A	H	İ	B	İ	O	L	M	A							D	
				A						D		Ü	E						E		
Y				Y						E		C	Z			K			B		
		A		I						R		A	İ				A	İ			
				R	S					L		N	K				Y	N			
		M	K	A	Z	A	N	Ç	İ							A	A	İ		D	
S	I			L	T					K										E	
O	D			E	I							V					I			Ğ	
S	R			M		C						A					Ş			İ	
Y	A			E													M			Ş	
A	Y			Ş	L															Ş	
L	L			E	B							I	I						İ	K	
B	A			K	İ							K						R	C	L	
İ	Y			İ	L	K											L		A	İ	
L	S			L	İ					N							İ			R	
İ	O			U	M															K	
M	S			Z																E	
																				Ğ	
																				E	
																				İ	
İ	Ş	A	Y	R	I	N	T	I	L	A	R	I								İ	

Çalışma Yaprağı 2

(İlgi Yetenek ve Değerleri Ayrıştırma Tablosu)¹

İLGİLER	YETENEKLER	DEĞERLER

Çalışma Yaprağı 2a

(Örnek: İlgi Yetenek ve Değerleri Ayrıştırma Tablosu)²

<ul style="list-style-type: none">•MÜZİK•EDEBİYAT•İŞ AYRINTILARI•CANLI VARLIK•TEMEL BİLİM•TİCARET•İKNA•SOSYAL BİLİM•MEKANİK•SOSYAL YARDIM	<ul style="list-style-type: none">•SAYISAL•SÖZEL•ŞEKİL UZAY	<ul style="list-style-type: none">•ÜN SAHİBİ OLMAK•YARATICILIK•YARIŞMA•KAZANÇ•İŞBİRLİĞİ•DEĞİŞİKLİK•LİDERLİK
İLGİLER	YETENEKLER	DEĞERLER

¹ Çalışma Yaprağı-2'deki görseller <https://tr.depositphotos.com/> internet sitesinden telifsiz fotoğraflardan alınmıştır.

² Çalışma Yaprağı-2a'daki görseller <https://tr.depositphotos.com/> internet sitesinden telifsiz fotoğraflardan alınmıştır.

Çalışma Yapağı 3

(Yetenek, İlgi ve Değerlerime Uygun Meslekler) ³

3. Çalışma Yapağı-3'teki görseller <https://tr.depositphotos.com/> internet sitesinden telifsiz fotoğraflardan alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 3a

(Örnek: Yetenek, İlgi ve Değerlerime Uygun Meslekler) ⁴

 <p>SAYISAL ŞEKİL UZAY İŞ BİRLİĞİ KAZANÇ YARATICILIK</p>	 <p>SÖZEL SOSYAL BİLİMLER İKNA LİDERLİK</p>	 <p>SAYISAL ŞEKİL UZAY YARATICILIK YARIŞMA KAZANÇ</p>	 <p>SÖZEL İKNA SOSYAL YARDIM YARIŞMA DEĞİŞİKLİK</p>
 <p>SÖZEL SAYISAL İKNA LİDERLİK YARATICILIK</p>	 <p>ŞEKİL UZAY SAYISAL MEKANİK YARATICILIK YARIŞMA</p>	 <p>ŞEKİL UZAY TEMEL BİLİMLER YARATICILIK</p>	 <p>ÖZEL YETENEK VE İLGİLER ÜN SAHİBİ OLMAK YARIŞMA KAZANÇ</p>
 <p>ŞEKİL UZAY SAYISAL MEKANİK YARATICILIK YARIŞMA</p>	 <p>SÖZEL MÜZİK EDEBİYAT ÜN SAHİBİ OLMA YARATICILIK</p>	 <p>SÖZEL İKNA SOSYAL BİLİM YARIŞMA DEĞİŞİKLİK ÜN SAHİBİ OLMA</p>	 <p>SAYISAL TEMEL BİLİMLER İŞ BİRLİĞİ SOSYAL YARDIM</p>

4. Çalışma Yaprağı-3a'daki görseller <https://tr.depositphotos.com/> internet sitesinden telifsiz fotoğraflardan alınmıştır.

Çalışma Yapağı 4

(Oturum Dışı Etkinlik)

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

OLUR YA DA OLMAZ, DENEYİME DEVAM...

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Eğitsel etkinliklerdeki başarısızlıkların öğrenme sürecinin bir parçası olduğunu kabul eder./10.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci mevcudu kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 önceden tahtaya çizilir. 3. Çalışma Yaprağı-3 sırası geldiğinde tahtadan açılır. 4. Çalışma Yaprağı-3 bir tane çıkartılır ve 6 parça olacak şekilde kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı "Sevgili öğrenciler önceki derslerimizde akademik başarının önündeki engeller ile ilgili etkinlik yapmıştık. Bu dersimizde ise 'eğitsel etkinliklerdeki başarısızlıkların öğrenme sürecinin bir parçası olması' ile ilgili etkinlik yapacağız." diyerek etkinliği başlatır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerin 11 yıllık okul yaşantılarında ve öğrenme sürecinde yaşadıkları başarı ve başarısızlık durumlarını hatırlamaları istenir. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan geçmiş ve günümüzde yazan kısımlara en az birer tane, yaşadıkları başarı ya da başarısızlık durumunu yazmaları söylenir. Ayrıca gelecekte yaşanması muhtemel başarı ve başarısızlık durumları ile ilgili tahminde bulunarak "gelecekte" kısmına da en az bir durum yazmaları istenir. 3. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Öğrencilerin paylaşımları önceden tahtaya çizilen Çalışma Yaprağı-2 üzerine uygulayıcı tarafından kısaltılarak not edilir. Aynı paylaşımı başka bir öğrenci de yaptığında tahtada o durumun karşısına artı işareti eklenir. Böylece öğrencilerin en çok hangi alanlarda ve ne zaman başarılı oldukları ya da başarısızlık yaşadıklarına ilişkin bir liste oluşturulur. 4. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> • Tahtada yazılı olan başarı ve başarısızlık içeren cümleleri, yanındaki artı işaretlerini dikkate alarak içinizden okumanızı istiyorum. Burada

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

en çok dikkatinizi çeken başarı ya da başarısızlık durumları hangileri?
Neden?

- Tahtada yazılı olan başarısızlık durumlarından en çok tekrar edilenler ile ilgili neler söyleyebiliriz? Birden çok kişinin eğitim ve öğrenme sürecinde bu konularda başarısızlık yaşamasını nasıl açıklayabiliriz?
5. Cevaplar alındıktan sonra diğer aşamaya geçmek için Çalışma Yaprağı-3 tahtada açılır/yansıtılır ve öğrenciler 6 gruba ayrılarak Çalışma Yaprağı-3'ten her gruba birer parça verilir.

Uygulayıcı, "Çalışma Yaprağı-3'te dünyaca tanınmış çok önemli bilim insanları, yazarlar ve iş insanlarının okul yaşantıları ya da kariyerlerindeki başarı ve başarısızlıklarına dair birtakım bilgiler yer almaktadır. Her grup verilen bilgilerden yola çıkarak bu kişilerden bir tanesi ile ilgili şu soruları yanıtlayacaktır." der ve sorular uygulayıcı tarafından sorulur. Öğrencilerden soruların cevaplarını düşünüp kendi aralarında tartıştıktan sonra bir sözcü seçerek yanıtlamaları istenir.

- Sizce bu kişinin yaşadığı başarısızlıklara bakış açısı nasıldır?
 - Başarısızlıklar karşısında nasıl davranmış olabilir?
 - Sizler eğitim sürecinde hata yaptığınızda hangi bakış açısı ile kendinizi değerlendirirsiniz?
6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Hayatımızın her alanında olduğu gibi eğitim yaşantımızda da başarılar kadar başarısızlıklar yaşamamız, normaldir. İnsan olarak zaman zaman hata ya da başarısızlıkların hayatımızda var olacağını kabullenmemiz gerekir. Önemli olan bu durumda bile umutlu ve iyimser olarak güçlenip, deneyim kazanıp zorluklarla başa çıkma becerilerimizi geliştirmemizdir. Sizlerin de söylediği gibi hata yapmak ya da başarısız olmak öğrenme sürecinin bir parçasıdır ve bizi harekete geçiren gücü ortaya çıkarabilir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Oturum dışı etkinlik olarak öğrencilerden, diğer öğretmenleri ya da model aldıkları saygın kişiler ile onların eğitim hayatında yaşadıkları başarısızlıklar hakkında konuşmaları ve bu durumu nasıl değerlendirdikleri konusunda görüşmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin, başarısızlıklarını dile getirebilmesi için başka arkadaşlarının da bu tür yaşantılarının olduğunu ve bu durumun her öğrenci tarafından yaşanması muhtemel ya da normal olduğunu kavramaları önemlidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Çalışma yapraklarının tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Melike ÇALIK

Çalışma Yaprağı 1

(Eğitim ve Öğrenme Yaşantılarımdaki Başarı ve Başarısızlıklarım)

BAŞARILARIM

Geçmişte:
.....
.....
.....

Günümüzde:
.....
.....
.....

Gelecekte:
.....
.....
.....

BAŞARISIZLIKLARIM

Geçmişte:
.....
.....
.....

Günümüzde:
.....
.....
.....

Gelecekte:
.....
.....
.....

Çalışma Yaprağı 2

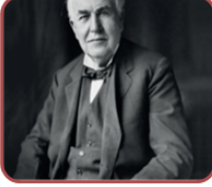
(Uygulayıcı için başarılı ve başarısız yaşantılar şablonu)

BAŞARILI YAŞANTILAR		Geçmişte	Günümüzde	Gelecekte
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

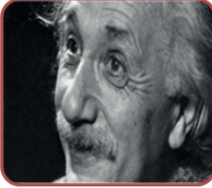
BAŞARISIZ YAŞANTILAR		Geçmişte	Günümüzde	Gelecekte
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Çalışma Yaprağı 3

(Başarıları ile Tanınan İnsanlar)

Thomas Edison Ampul üretim sürecinde 10.000 kez başarısız olduktan sonra sonunda istediği gibi bir ampul üretti. Başarısızlıkları hakkında soru soran bir gazeteciye ise şöyle cevap verdi: *“Ben 10.000 kez başarısız olmadım. Hatta bir kere bile başarısız olmadım. Ben ampul üretimi konusunda başarısızlığa yol açan 10.000 farklı yöntemi birebir denedim. Sonuç vermeyen bu yöntemleri ayıkladıktan sonra işe yarar bir yöntem buldum.”*

Albert Einstein: 4 yaşına kadar konuşamayan Einstein, 16 yaşındayken İsviçre’deki Zurich Federal Polytechnic’in giriş sınavında başarısız oldu. Üniversite hayatı boyunca vasat bir öğrenci idi. Fizik ve matematik dünyasının bir numarası olarak görülen, kuantum ve evrenin sırlarını keşfetmek bakımından inanılmaz çalışmalar ortaya koyan ve 1921’de Nobel ödülü alan Einstein bile bir zamanlar “ kaybeden” olarak görülüyordu.

Soichiro Honda: Honda Motor Company’nin kurucusu olan Soichiro Honda’nın şirketinin ürettiği piston yayları bir zamanlar Toyota tarafından uygun bulunmayıp reddedildi. Asla vazgeçmeyen Honda, okula gidip makine bilgilerini geliştirdi ve 2 yıllık deneme yanılmadan sonra Toyota’nın istediği gibi piston yayı üretmeyi başarıp Toyata ile sözleşme imzaladı.

Aziz Sancar Tıp Fakültesi’ni birincilikle bitirdi. Doktor olduktan 1.5 yıl sonra biyokimya eğitimi için Amerika’ya gitti fakat tek kelime İngilizce bilmiyordu. Hücrelerin hasar gören DNA’ları nasıl onardığını ve genetik bilgisini koruduğunu haritalandıran araştırması sayesinde Nobel Kimya Ödülü’nü kazandı.

J.K. Rowling 90 bin kelimededen oluşan ilk kitabı “Harry Potter ve Felsefe Taşı”nı bir bilgisayar olmadığı için elle yazdı. Onlarca defa yayınevleri kitabını basmayı reddettikten sonra küçük bir yayınevi basmaya karar verdi. Bunun nedeni yayınevi sahibinin sekiz yaşındaki kızının bu kitabı çok sevmesi imiş.

Stephen King İlk yayımlanan ve sadece 35 dolar kazandığı hikayesi Cam Zemin’den önce tam olarak 60 defa ret cevabı almıştır. Oysa Stephen King, bugün kitapları milyonlarca satan ünlü bir yazardır.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞARISIZLIK KARŞISINDA NE YAPACAĞIMI BİLİYORUM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Öğrenme sürecinde deneyimlediği başarısızlıkların üstesinden gelmek için farklı çözüm yolları dener./11.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak hazır hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından öğrencilere yapılacak olan etkinliğin amacının akademik olarak yaşadıkları başarısızlıkların üstesinden gelmek için alternatif çözüm yollarının bulunması olduğu açıklanır. 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Hepimizin hayatında hatalar, yanlışlar, başarısızlıklar olabiliyor. Bazen pes ettiğimizde bazen de hatalarımızdan büyük kazanımlar elde edebiliyoruz. Başarısızlıklarımızdan bir şeyler öğreneceğimizi bilmek başarıya ulaşmamızda bizi motive edecektir. Başarısızlıklarımızın üstesinden gelmede yeni yollar keşfederiz. Aslında yeni yollar ile birlikte kendimizi, kendi içsel gücümüzü, mücadeleciler yönlerimizi de keşfetmiş oluruz. Şimdi sizlerden okula başladığınız ilk günden bugüne kadar olan süreçte başarısız olduğunuz bir durumu ve bu başarısızlık karşısında bulduğunuz çözüm yollarını düşünmenizi ve çalışma yaprağınıza yazmanızı istiyorum."</i> 3. Öğrencilere düşünceleri ve çözüm yollarını çalışma yaprağına yazmaları için yeterli süre verilir. 4. Sınıfta gönüllü öğrencilere başarısızlık durumunu ve çözüm yollarını paylaşması için söz verilir. 5. Öğrenciler paylaşımda bulunduktan sonra aşağıdaki sorular yöneltilir ve gelen cevaplar sınıfta paylaşılır: <ul style="list-style-type: none"> • Bugüne kadar öğrenme sürecinizde başarısızlıkla sonuçlanan ve sizi etkileyen deneyimleriniz oldu mu? Olduysa bunlar nelerdi? • Başarısız olma deneyiminizin nedenleri nelerdi? • Başarısızlıklarınızın üstesinden gelmek ve başarıya ulaşmak için ne

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

gibi çözüm yolları denediniz? Bu çözüm yollarından hangileri size yarar sağladı?

- Etkinlik sonunda kendinizde neler fark ettiniz?

6. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra şu açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Öğrenme sürecinde birçok farklı deneyim yaşarız. Olumsuz sonuçlanan deneyimlerimiz, karşımıza çıkan engeller bizi yeni arayışlara götürür. Başarısızlığınızı gören ilk siz olursanız bunu telafi etmek daha kolay olacaktır. Ders alınmış bir başarısızlık aslında önemli bir başarıdır. Bunu bilmek sizleri öğrenme sürecinizde daha güçlü kılacak ve motive edecektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1 de belirttiği çözüm yollarını öğrenme sürecinde kullanmaya devam edebilirler.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

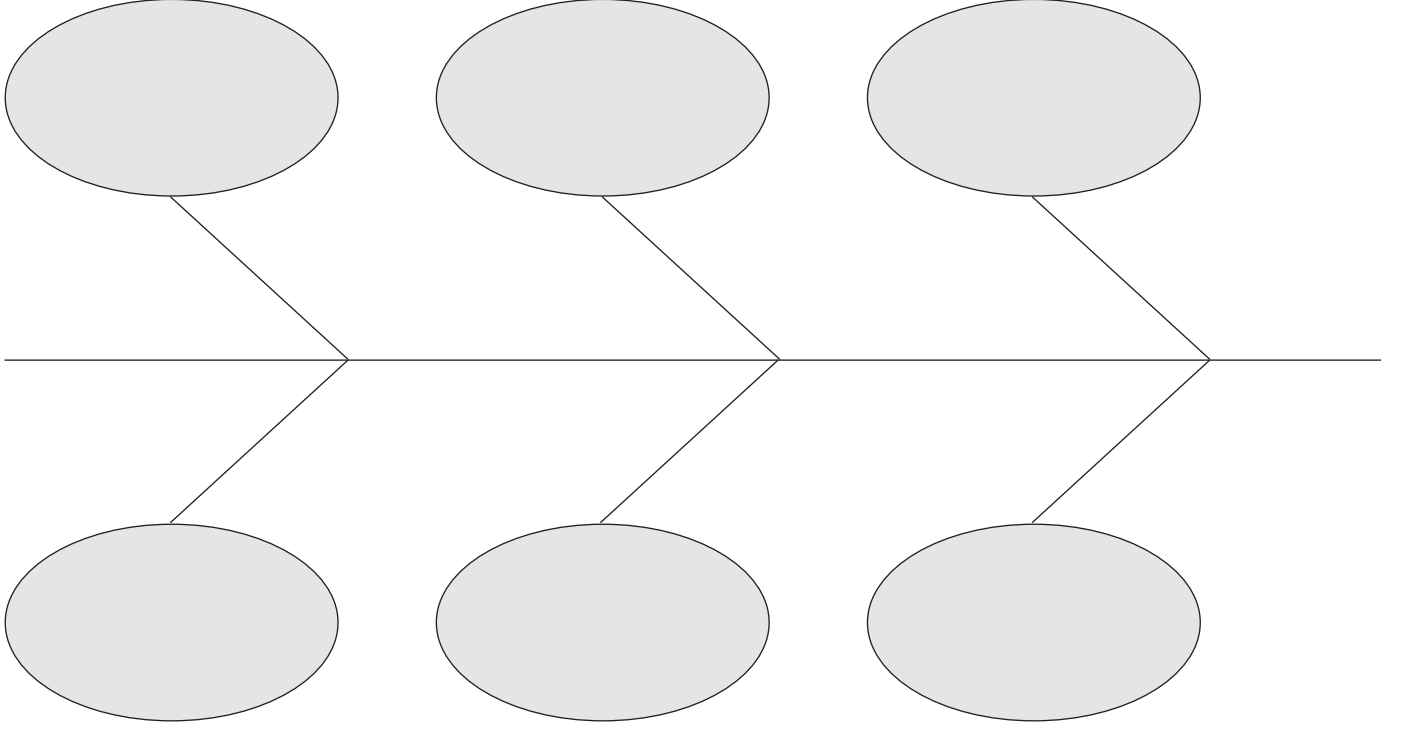
1. Çalışma yaprağının doldurulma sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Duygu Asena TÜRKER

Çalışma Yaprağı 1

Başarısız Olduğum Durumlar

Çözüm Yollarım

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GELECEĞİMİN YILDIZI BENİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Geleceğini hayal ederek başarılı yaşam amaçları oluşturur./12.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak hazır hâle getirilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Uygulayıcı tarafından aşağıda yer alan Umuş adlı şiir okunarak etkinlik başlatılır:
*"Umuş
Bütün iyi kitapların sonunda
Bütün gündüzlerin, bütün gecelerin sonunda
Meltemi senden esen
Soluğu sende olan
Yeni bir başlangıç vardır
Parmağını sürsen dünyaya, rengini anlarsın
Gözünle görsen elmayı, sesini duyarsın
Onu işitsen, yuvarlağı sende kalır
Her başlangıçta yeni bir anlam vardır.
Nedensiz bir çocuk ağlaması bile
Çok sonraki bir gülüşün başlangıcıdır. (Edip Cansever)"*
- Öğrencilerin şiir ile ilgili düşünceleri alınır ve şiirin kendilerinde uyandırdığı hisler üzerinde konuşulur. Öğrenciler yeni başlangıçlar, umutlar, gelecek hakkında fikirlerini ifade ettiklerinde aşağıdaki açıklama yapılır:
"İnsan hayal ettiği amaçları gerçekleştirme yolunda yürürken engellerle karşılaşsa dahi yorulmaz. Ancak amaçsız bir yaşam bize boşluktaymışız gibi hissettirebilir ve bizi yıpratır. Her geminin bir rotası olduğu gibi bizim de varmak istediğimiz bir hedef olmalıdır. Yeni ve umutlu başlangıçları ancak kendimiz gerçekleştirebiliriz. Bunları gerçekleştirirken asıl önemli olan bizleri mutlu edecek ve kişisel özelliklerimize ve değer yargularımıza uygun amaçlar belirleyebilmektir. Bu yüzden şimdi sizlerden Çalışma Yaprağı-1'deki yıldızları güçlü ve başarılı özellikleriniz ile doldurmanızı istiyorum."

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra aşağıdaki sorularla etkinliğe devam edilir:
 - Özelliklerinizi yazdığınız yıldızlar arasında sizi daha güçlü hissetmenizi sağlayan özellikleriniz neler?
 - Sahip olduğunuz bu özellikleri önceki yaşantılarınızda kullandınız mı? Kullandıysanız bunlar hangi yaşantılarınızdı?
4. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile Çalışma Yaprağı-2'nin öğrenciler tarafından doldurulması sağlanır:

"Güçlü ve başarılı özelliklerinizi bilmek gerçekçi ve ulaşılabilir amaçlar belirlemenize yardımcı olacaktır. Hedeflerimizi amaçlarımız ve kişilik özelliklerimiz doğrultusunda belirlemek hayatımızda önemli adımlar sağlayacaktır. Şimdi sizlerden çalışma yaprağındaki yıldızı kullanarak yaşam amaçlarınızı belirlemenizi istiyorum."
5. Çalışma Yaprağı-2 doldurulduktan sonra gönüllü olan öğrencilerin paylaşımları dinlenir. Paylaşımların öğrencilerin sosyal duygusal gelişimini destekleyici olmasına dikkat edilir.
6. Aşağıdaki tartışma soruları sorulur:
 - Belirlemiş olduğunuz amaçlarınıza ulaşmada size yardımcı olabilecek özellikleriniz nelerdir?
 - Yaşam amaçlarınız hayatınızı hangi yönde nasıl etkiler?
 - Amacınıza ulaşabilmeniz için hangi özelliklere ihtiyacınız var?
7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Yaşamamızın amacı uzun ve kıvrımlı bir yolda olabilir. Kendi özelliklerinizin farkında olmak, gücünüzün neye yeteceğini bilmek maksadınıza ulaşmada size büyük kolaylık sağlayacaktır. Kendinizi tanımak, potansiyellerinizin farkına varmak bu yolun en zorlu kısmıdır. Bunu gerçekleştirdiğiniz takdirde geleceğinize de kendinize de istediğiniz yönde şekil verebilirsiniz. Önemli olan başarmaya yönelik motivasyonunuzu ve güçlü yönlerinizi yanınıza alıp yola çıkmaktır ve bu serüvenli yolda yaşam yıldızınız tıpkı kutup yıldızı gibi size yönünüzü gösterecek ve yolunuzu aydınlatacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'deki Yaşam Yıldızı ile bugüne kadar kendi potansiyellerini kullanarak gerçekleştirdikleri başarıyla sonuçlanan amaçlarını bir kâğıda yazarak bu iki çalışmayı yan yana odalarında görebilecekleri bir yere asabilirler.

Uygulayıcıya Not:

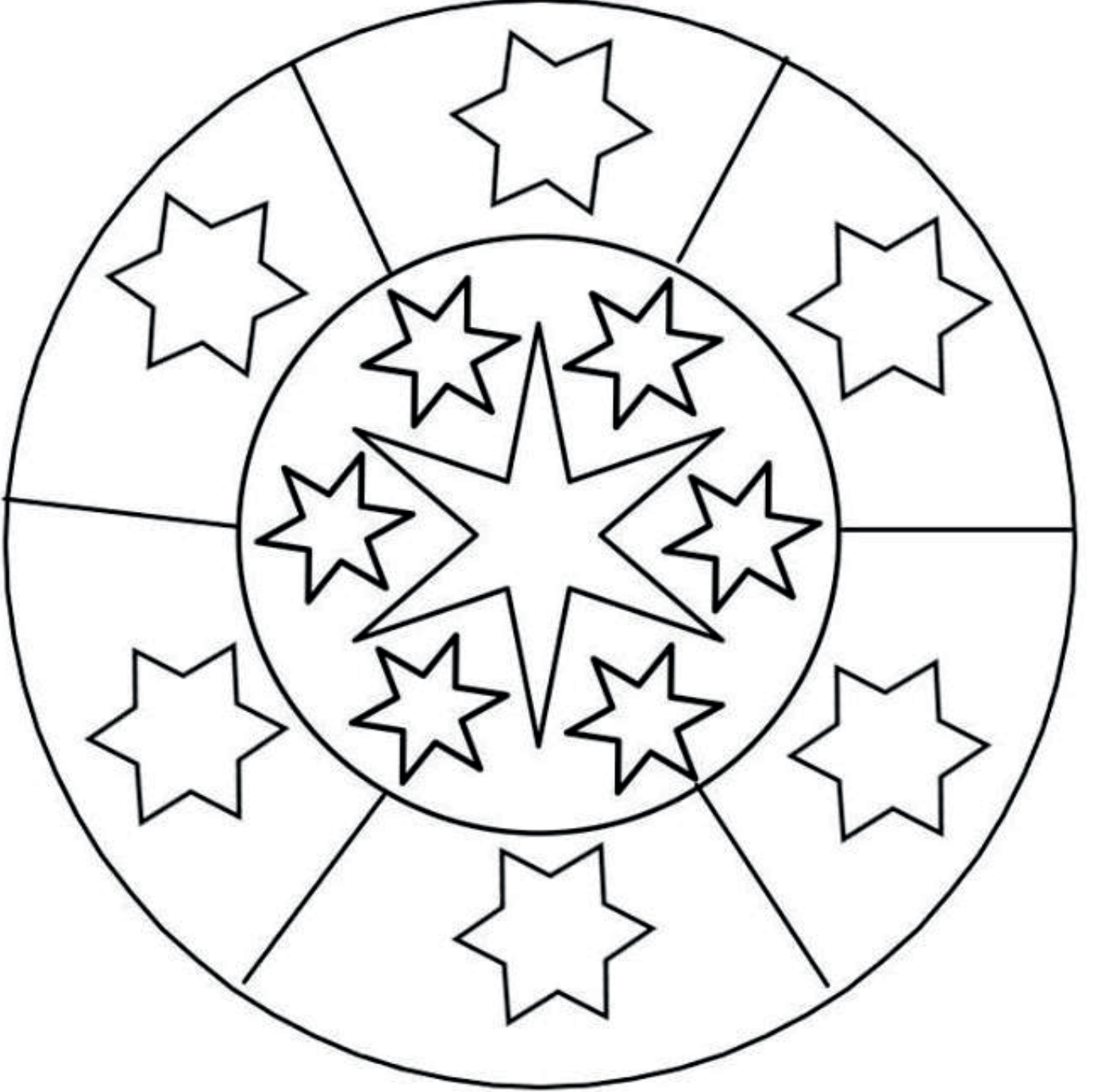
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak geri bildirim sunarak destek verebilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 ile çalışılırken gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 3. Öğretmen kişisel özellikler ve yaşam amaçlarına örnekler vererek öğrencilerden bekleneni daha açık ve net ifade edebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Duygu Asena TÜRKER

Çalışma Yaprağı 1

GÜÇLÜ VE BAŞARILI ÖZELLİKLERİM

Çalışma Yaprağı 2

GÜÇLÜ VE BAŞARILI ÖZELLİKLERİM

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIN İÇİN HAREKETE GEÇ!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşam amaçlarına ulaşmak için bir eylem planı hazırlar./13.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır:<p><i>“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin de aşına olduğunu düşündüğüm bir konuda sizlerle bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimizin konusu ise; yaşam amaçlarımız için plan hazırlamak. Bu etkinlikte amaçlarımıza ulaşmak için nasıl bir plan yapmamız gerektiğini öğreneceğiz. Sizlere şu soruları sormak istiyorum:</i></p><ul style="list-style-type: none">Yaşam amaçlarımız kavramından ne anlıyorsunuz?Bir insan amaçları için nasıl plan yapar?Amaçlarınız için daha önce plan yaptınız mı?”Gönüllü öğrencilerin cevapları alındıktan sonra öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve doldurmaları istenir.Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1’deki tabloları doldurduktan sonra her öğrencinin bir arkadaşı ile eş olması istenir. Aşağıdaki açıklama yapılır:<p><i>“Sevgili arkadaşlar, sizlerden eş olduğunuz arkadaşınıza yaşam amaçlarınızı anlatmanızı istiyorum. Anlattıktan sonra eşiniz, size amacınıza ulaşmanız konusunda önerilerde bulunacak. Daha sonra siz arkadaşınızın amaçlarını dinleyeceksiniz. Ona bu konuda nasıl bir eyleme geçmesi gerektiği konusunda önerilerde bulunacaksınız.”</i></p>Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:<ul style="list-style-type: none">Yaşam amaçlarınıza ulaşmak için eylem planınızı oluştururken hangi aşamalarda zorlandınız? Neden?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Arkadaşlarınızın önerisi ile planlarınızda değişiklik yapma ihtiyacı hissettiniz mi? Nasıl ve neden?
- Planladığınız yaşam amaçlarına ulaşmak için kendinizde neler değiştirdiniz ya da geliştirdiniz gerekir?

5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Arkadaşlar bugünkü etkinliğimizde yaşam amaçlarımıza ulaşmak için eylem planı oluşturduk. Yaşam amaçlarımızı oluşturduktan sonra en önemli şey harekete geçmek ve iyi bir plan yapmaktır. Bu eylem planını oluştururken kişisel güçlerimizi, potansiyelimizi ve sahip olduğumuz imkânlarımızı göz önünde bulundurarak uygulanabilir eylem planları oluşturursak yaşam amaçlarımıza ulaşmamız mümkün olur.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kısa ve uzun vadeli yaşam amaçları için hazırladığı eylem planını uygulama sürecinde sürekli olarak kendi kişisel güçleri, potansiyelleri ve sahip olduğu imkânlar açısından gözden geçirmesi ve uygulama sürecini not alması istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. İkili gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğrencilerin tabloyu tüm amaçları için doldurmaları yerine bir ya da iki amaç için doldurmaları istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Tabloların doldurulması sırasında ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
4. Öğretmen yaşam amacı, kısa ve uzun dönemli yaşam amaçlarına ilişkin örnekler vererek öğrencilere destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet HÖBEK

Çalışma Yaprağı 1

YAŞAM AMAÇLARI PLANIM			
Kısa Vadeli Amaçlarım			
	Bu amacımı gerçekleştirsem neler elde edeceğim?	Bu amacı gerçekleştirmek için atacağım adımlar nelerdir?	Amacıma ulaşmamda önümdeki engeller nelerdir?
AMAÇ-1	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
	3.	3.	3.
AMAÇ-2	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
	3.	3.	3.
AMAÇ-3	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
	3.	3.	3.

YAŞAM AMAÇLARI PLANIM
Uzun Vadeli Amaçlarım

	Bu amacımı gerçekleştirirsem neler elde edeceğim?	Bu amacı gerçekleştirmek için atacağım adımlar nelerdir?	Amacıma ulaşmamda önümdeki engeller nelerdir?
AMAÇ-1	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
	3.	3.	3.
AMAÇ-2	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
	3.	3.	3.
AMAÇ-3	1.	1.	1.
	2.	2.	2.
	3.	3.	3.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

LİDERLİK MERDİVENİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Liderlik özellikleri açısından kendini değerlendirir./14.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. 1 adet tahta kalem 5. Yapıştırıcı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2, A3 şeklinde çıktı olarak alınmalıdır ya da poster şeklinde çıkarılabilir. 2. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin de aşına olduğumu düşündüğüm bir konuda sizlerle bir etkinlik yapacağız. Konumuz liderlik özellikleri. Bildiğiniz üzere, çoğu zaman liderlik kavramı konuşmalarımız içinde geçer.</i> <i>Lider ruhlu, lider karakterli gibi ifadeler kullanırız. Liderlik deyince daha çok siyasi liderler aklımıza gelir. Liderliği daha çok bir konu, sorun ve durum hakkında yenilik üreten kişiler olarak tanımlıyoruz. Bu yüzden yaşamın her yerinde bu özelliklere ihtiyacımız var. Uzmanlar, çoğu zaman mesleğimizi icra ederken liderlik özelliklerine sahip olmanın ne derece önemli olduğunu anlatırlar. Hatta şirketler yöneticilerine, üniversiteler öğrencilerine, basın kuruluşları gazetecilerine, siyasi partiler siyasetçilerine liderlik özelliklerini geliştirici eğitimler verirler. İş hayatımızda ve sosyal ilişkilerimizde liderlik özelliklerine sahip bireylere ihtiyaç duyarız."</i> 2. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. <ul style="list-style-type: none">• Liderlik nedir?• Liderlik özelliklerini nasıl sıralayabiliriz?• Liderlik özelliklerine neden ihtiyaç duyarız?• Liderlik özelliklerini nasıl kazanabiliriz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlanan Çalışma Yaprağı-1 sınıfın uygun duvarına yapıştırılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

"Sevgili arkadaşlar, şimdi hepinizden buradaki 'Liderlik Özellikleri Nelerdir?' yazan kartona sizin için liderlik özellikleri ne ifade ediyorsa yazmanızı istiyorum."

4. Tüm öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i doldurduktan sonra, yazılan özelliklerin hepsi uygulayıcı tarafından bütün sınıfla paylaşılır. Öğrencilerin görüşleri sorulur ve paylaşımları alınır.
5. Uygulayıcı tarafından daha önceden hazırlanan Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-1'in yanına yapıştırılır (ya da ekrana yansıtılır) ve öğrencilerin okuması sağlanır.
6. Çalışma Yaprağı-3 olan "Liderlik Merdivenim" her öğrenciye uygulayıcı tarafından dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

"Sevgili arkadaşlar, sizlere dağıttığım Çalışma Yaprağı-3'ü (Liderlik Merdivenim) incelemenizi istiyorum. Seçeceğiniz meslekte ve sosyal yaşamda en çok ihtiyacınız olan liderlik özelliklerini, daha önce hazırladığımız liderlik özelliklerinden 10 tanesini seçerek merdivenlere yerleştirmenizi istiyorum. Bu sizin Liderlik Merdiveniniz. Çocuklar yerleştirirken şuna dikkat etmenizi istiyorum: En zor ulaşacağınızı düşündüğünüz liderlik özelliğini en üst basamağa yerleştirin, en kolay ulaşabileceğiniz liderlik özelliğini ise ilk basamağa yerleştirin."

7. Öğrenciler çalışma yapraklarını tamamladıktan sonra paylaşmak isteyen öğrencilerin paylaşımları alınır.
8. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
 - Liderlik merdiveninizi oluştururken neleri dikkate alarak liderlik özelliklerini belirlediniz?
 - Bugün ele alınan lider özelliklerini düşününce kendinizi liderlik açısından nasıl değerlendirirsiniz?
 - Liderlik özelliklerini geliştirebilir miyiz? Evet ise nasıl geliştirebiliriz?
9. Aşağıdaki açıklama ile sonlandırılır:

"Sevgili arkadaşlar, gördüğümüz gibi birçok liderlik özelliği sıraladık. Bir insan bu özelliklerin hepsine sahip olamaz. Ayrıca bu liderlik özellikleri de her insanda aynı düzeyde olmaz. Bugün hepiniz bu liderlik özelliklerinden okul ve sosyal yaşamınızda en çok ihtiyacınız olanları seçtiniz. Bundan sonraki süreçte ihtiyacınız olan liderlik özelliklerini nasıl geliştirebileceğiniz üzerine düşünmeniz ve bu doğrultuda adımlar atmanız sizin hem akademik hem kariyer hem de sosyal yaşamınızda liderlik özelliklerinizi daha çok sergilemenizi destekleyecektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerinizden çevrelerinde liderlik özelliklerine sahip kişileri gözlemlerini ve kendi özellikleri kapsamında değerlendirmelerini isteyebilirsiniz.
2. Öğrencilerinizden liderlik özellikleri ile tanınan siyasetçi, bilim insanı, iş insanı gibi insanların otobiyografilerini ve yaşam hikâyelerini okumalarını isteyebilirsiniz.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 A3 ya da poster olarak çıkartılamazsa büyük bir kartona uygulayıcı yaprakta yer alan şekli çizebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 A3 ya da poster olarak çıkartılamazsa projeksiyon ya da etkileşimli tahta yardımı ile ekrana yansıtılabilir. Ya da tüm öğrencilerin görebileceği büyüklükte bir kartona uygulayıcı tarafından elle yazılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'in öğrenciler tarafından doldurulması yerine, öğrencilerin söyledikleri tüm sınıf tarafından rahatlıkla görebilecek şekilde, büyük boyutlarda tahtaya yazılarak fiziksel çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda hazırlanarak, daha büyük boyutlarda basılarak ya da yansıtılacaksa yazıların net ve büyük olmasına dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-3'te yer alan 10 basamağın tamamının doldurulması yerine daha sınırlı sayıda basamağın doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
4. Çalışma Yaprağı-1 ve 3'ün doldurulması sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet HÖBEK

Çalışma Yaprağı 1

LİDERLİK ÖZELLİKLERİ NELERDİR?

1.		26.	
2.		27.	
3.		28.	
4.		29.	
5.		30.	
6.		31.	
7.		32.	
8.		33.	
9.		34.	
10.		35.	
11.		36.	
12.		37.	
13.		38.	
14.		39.	
15.		40.	
16.		41.	
17.		42.	
18.		43.	
19.		44.	
20.		45.	
21.		46.	
22.		47.	
23.		48.	
24.		49.	
25.		50.	

Çalışma Yaprağı 2

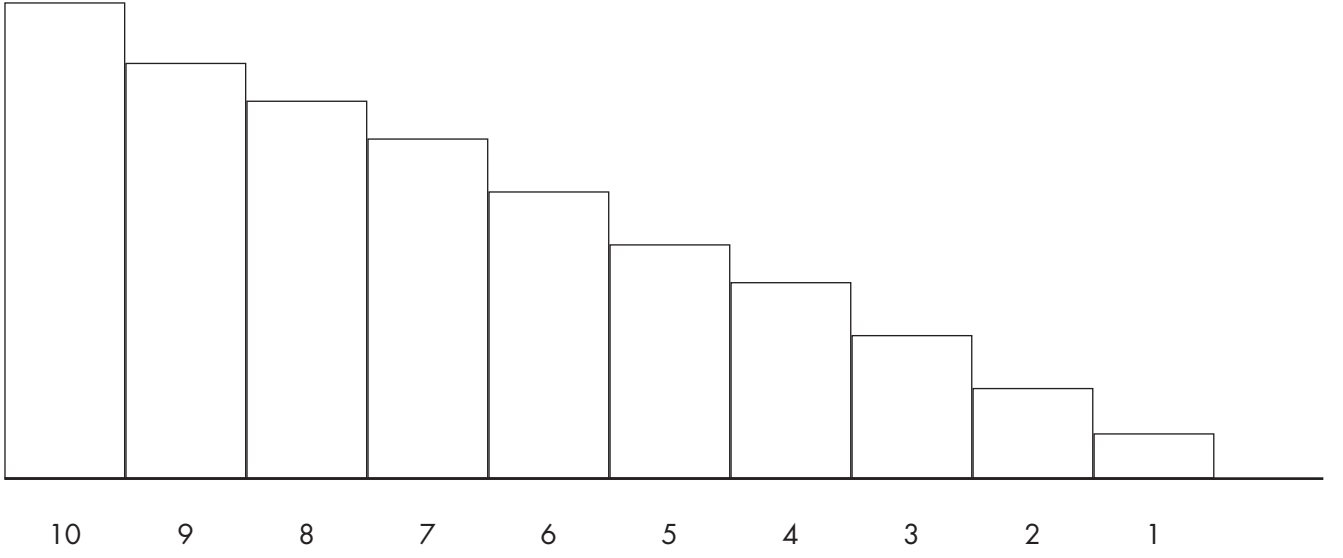
LİDERLİK ÖZELLİKLERİ

1.	Vizyon sahibi olma	11.	Açık iletişim kurma	21.	Üretken olma	31.	Öngörülü olma	41.	Örnek olma
2.	Fedakâr olma	12.	Duyarlı olma	22.	Yetkisini verme	32.	Önerileri dikkate alma	42.	Çözümlere odaklı olma
3.	Tutarlı olma	13.	Yenilikçi olma	23.	Öneriye açık olma	33.	Yanlışlardan ders alma	43.	Olumluyu örnek alma
4.	Güven verme	14.	Etkin karar verme	24.	Kontrollü olma	34.	Zamanı iyi yönetme	44.	Kalite anlayışı olma
5.	Motive etme	15.	Esnek olma	25.	Mizahı sevme	35.	Stresle başa çıkabilme	45.	Ben dilini kullanma
6.	İlham verme	16.	Girişimci olma	26.	İstikrarlı olma	36.	İşleri önem sırasına koyma	46.	Empati kurma
7.	Gelişim odaklı olma	17.	Paylaşmayı bilme	27.	Sistemli olma	37.	Sabit görüşlü olmama	47.	Risk alabilme
8.	Adaletli olma	18.	Rehberlik etme	28.	Demokratik olma	38.	Rekabetçi olma	48.	Öz eleştiri yapabilme
9.	Mütevazı olma	19.	Sorumluluk alma	29.	Hesap verme	39.	Pozitif olma	49.	Ödül verme
10	Dinleyici olma	20.	İnsanları iyi tanıma	30.	İşi yarım bırakmama	40.	Çok boyutlu düşünme	50.	Hedefi olma

Çalışma Yapağı 3

LİDERLİK MERDİVENİM

İhtiyacınız olan liderlik özelliklerini bu merdivene yerleştirirken en zor edineceğinizi düşündüğünüz özelliği son merdivene yerleştirin.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

FARK ET, ÇÖZÜM OL!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Yerel ve küresel sorunları tartışır./15.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Müzik çalar
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı, etkinliğin uygulanmasından 5 gün önce öğrencilere Etkinlik Bilgi Notunu çoğaltarak iletir. 2. Uygulayıcı etkinlik öncesi Çalışma Yaprağı-1’de verilen anketi Google formlara aktarır ve bu online anketin kısa yol internet adresi linkini öğrencilere mail ile yollar. Anket online olduğu için zaten bütün öğrenciler cevapladığında istatistiksel sonuçlar uygulayıcının elinde hazır olacaktır. 3. Uygulayıcı Çalışma Yaprağı-2’de verilen fotoğrafların A4 kâğıdı boyutunda çıktısını alır. 4. Uygulayıcı derse girmeden bir saat önce sınıfta öğrenci sıralarının dairesel bir oturma planıyla yerleştirilmesini sağlamalıdır. Ya da okulun sınıf dışında çok amaçlı bir salonu bulunuyorsa çok amaçlı salonda dairesel oturma yerleşimi hazırlanarak etkinlik çok amaçlı salonda da yapılabilir. 5. Uygulayıcıya Not: kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>“Sevgili arkadaşlar; sizlerle birkaç gün önce paylaştığım bilgi notunu okuduğunuz ve online ankete katıldığınız için teşekkür ederim. Yaşadığımız dünyada her an hızlı değişimler yaşanıyor. Değişimlerle beraber dünyada yaşanan birçok küresel ve yerel sorun var. Bugün bu sorunları tartışarak bu sorunlarla ilgili duygularımızı, gözlemlerimizi ve çözüm önerilerimizi paylaşmaya çalışacağız.”</i> 2. Önceden hazırlanmış fotoğraflar uygulayıcı tarafından sınıfta dairesel oturma planında oturan öğrencilerden yan yana oturan 8 öğrenciye verilir. <i>“Fotoğraf verdiğim arkadaşlarım elindeki fotoğrafı en fazla otuz saniye odaklanarak inceledikten sonra solundaki arkadaşına iletisin. Bu şekilde bütün</i>

Süreç (Uygulama Basamakları):

fotoğrafları hepiniz görünceye kadar fotoğrafları dolaştırmaya devam edelim.”

3. Fotoğrafların öğrencilerce incelenmesi sırasında uygulayıcı sınıfta sözsüz, enstrümantal, yavaş bir müzik açarak öğrencilerin fotoğraflarla duygusal etkileşim kurmasına yardım edebilir. Bu aşama için öngörülen süre yedi sekiz dakika kadardır.
4. Bütün öğrencilerin bütün fotoğrafları gördüğünden emin olduktan sonra fotoğrafları dolaştırma etkinliğini şu açıklamayla sonlandırılır:

“Arkadaşlar hepiniz fotoğrafları incelediniz. Gördüğünüz fotoğraflar içinden sizi en çok etkileyen fotoğrafın hangisi olduğunu düşünün. Bu fotoğraf sizde nasıl duygular uyandırdı. Fotoğraftaki sorun hangi yerel ve küresel sorunla ilgilidir?”

5. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
6. Daha sonra online anket sonuçları alınır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

“Arkadaşlar yaptığınız birbirinden farklı ve etkili paylaşımlar için teşekkür ederim. Şimdi sizlere etkinlik öncesi yanıt vermiş olduğunuz anketin sonuçlarını açıklamak istiyorum. Sonuçları açıkladıktan sonra, sonuçlar hakkında sizlerin de söz alarak kısa değerlendirmeler yapmanızı isteyeceğim.”

7. Uygulayıcı tarafından anket sonuçları açıklanırken her bir grafikte en yüksek değerleri alan üç veya dört konu başlığı açıklanır. Sonrasında öğrencilere aşağıdaki tartışma soruları yöneltilir:
 - Konuşulan sorunlar içerisinde sizi en çok etkileyen hangisiydi?
 - Yerel ve küresel sorunlar yaşamınızı doğrudan nasıl etkilemektedir?
 - Yerel ve küresel sorunlarda bizim bireysel olarak rolümüz nedir? (Hem sorunların oluşma sürecinde hem de sorunların çözüm süreci için düşünülmelidir.)

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Arkadaşlar bugün hep birlikte yerel ve küresel sorunlarla ilgili farkındalık kazandık. Bu sorunların oluşmasında rolümüz olduğu gibi çözümde de en büyük rolün bizlere düştüğünü unutmamalıyız. Ülkemizin ve dünyamızın yaşanabilir kalması için yerel ve küresel sorunlara duyarlı olmalı, bu sorunları fark etmeli ve çözümleri için adımlar atmamız.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Uygulayıcı öğrencilerden etkinlikte tartışılan sorunlarla ilgili resimli gazete haberleri bularak bu resimli haberlerden uygun olanlarla bir “Yerel ve Küresel Sorunlar” panosu oluşturabileceklerini açıklar.
2. Uygulayıcı öğrencilerin yerel veya küresel sorunlarla ilgili çalışma grupları oluşturarak farkındalık sağlama amaçlı proje fikirlerini grup hâlinde yazmalarını ister.
3. Uygulayıcı öğrencilerden yerel ve küresel sorunlarla ilgili bireysel olarak bir deneme, anı, araştırma yazısı veya kompozisyon yazmalarını ister.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıfta dairesel oturma düzeni hazırlamak mümkün değil ve çok amaçlı salon da kullanıma elverişli değil veya hiç yoksa uygulayıcı klasik sınıf yerleşimini de kullanabilir. Dairesel yerleşim planı tartışma etkinliği için daha verimli olduğundan tercih edilmiştir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-2’de yer alan fotoğraflar daha büyük boyutlarda basılarak ve kontrast renkte zemine yapıştırılarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Anketin yanıtlanması sırasında öğretmen rehberlik ederek destek sunabilir.
3. Etkinlik Bilgi Notu daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
4. Etkinlik Bilgi Notu kelime sayısı ve kelime zorluğu temelinde basitleştirerek ya da kısaltılarak kullanılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

İzzet Bülent SENYÜCEL

Çalışma Yaprağı 1

ANKET

Sevgili Çocuklar,

Bu anketi sizlere daha önce verilen Etkinlik Bilgi Notunu okuduktan sonra yanıtlayınız.

Soru 1- Aşağıda küresel sorunlardan hangileri aynı zamanda Türkiye'nin de yerel sorunları arasında yer almaktadır? (Birden fazla kutucuğu işaretleyebilirsiniz.)

- Küresel Isınma
- Çevre kirliliği
- İşe Yerleşme
- Eğitim
- Adalet
- Düzensiz kentsel yapılaşma
- Açlık
- Su ve enerji kaynaklarının plansız tüketimi
- Sağlık
- Bilinçsiz tüketici davranışları
- Doğa dostu olmayan endüstriyel üretim
- İklim değişikliği
- Etnik ayrımcılık
- Şiddet

Soru 2- Aşağıda küresel ve yerel sorunlardan hangilerinin çözümü sizce daha önceliklidir? Lütfen en fazla üç seçenek işaretleyiniz.

- Küresel Isınma
- Çevre kirliliği
- İşe Yerleşme
- Eğitim
- Adalet
- Düzensiz kentsel yapılaşma
- Açlık
- Su ve enerji kaynaklarının plansız tüketimi
- Sağlık
- Bilinçsiz tüketici davranışları
- Doğa dostu olmayan endüstriyel üretim
- İklim değişikliği
- Etnik ayrımcılık
- Şiddet

Çalışma Yaprağı 2¹

AÇLIK

<http://sumerliler.com/tag/afrika/>

ADALET

<http://sumerliler.com/tag/afrika/>

1. Resimler farklı web sayfalarından alındığı için her resmin alındığı web adresi resmin altında eklenmiştir.

BİLİNÇLİ TÜKETİCİ

<https://images.app.goo.gl/ubak6zCm8wCHGNUG7>

DÜZENSİZ KENTLEŞME

<https://images.app.goo.gl/on7XLXLiemWcHWKQ9>

ÇEVRE KİRLİLİĞİ

<https://images.app.goo.gl/GqHc4Bqp85U5dYsK7>

EĞİTİM

<https://images.app.goo.gl/HsNK9CuyNcPeMbCw5>

ENDÜSTRİYEL KİRLİLİK

<https://wallpapercave.com/wp/wp7004678.jpg>

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Dünyayı Anlayalım, Yorumlayalım (Küresel ve Yerel Sorunlar)

Merhaba Sevgili Öğrenciler;

Günümüz dünyasında gelişen teknoloji, iletişim ve ulaşım olanakları sayesinde, ülkeler farklı alanlarda yaşanan her türlü olumlu ve olumsuz gelişmeden anında haberdar olmaktadır. Ülkeler arasında kültürel, etnik, tarihsel ve toplumsal yaşam tarzı açısından farklılıklar olsa da evrensel değerler etrafında dünya ülkeleri giderek daha çok bütünleşiyorlar. Sevgi, saygı, hoşgörü, fırsat eşitliği, adalet gibi evrensel kavramlar insanları tüm dünyada yaygın sorunlar karşısında ortak hareket etme, iş birliği yapma anlayışına götürüyor. Yaşlı dünyamızın çözüm bekleyen ortak sorunları bulunuyor. Elbette sorunların çözümü noktasında tüm insanlığın en büyük güvencesi genç nüfustur. Şöyle ki:

Birleşmiş Milletler istatistiksel nedenlerden dolayı 10-19 yaşlar arasını ergenler ve 15-24 yaş arasını da genç insanlar olarak tanımlamaktadır. Bu iki grup bir arada değerlendirildiğine ise dünyada 10-24 yaş aralığı arasında en az 1,8 milyar genç insanın yaşadığı anlaşılmaktadır. (BM Nüfus Fonu, 2015) Dilerseniz küreselleşme ve bununla bağlantılı küresel sorunlar hakkında düşünmeden önce küreselleşmenin tanımına bakalım:

Küreselleşme dünyanın farklı bölgelerinde yaşayan insan, toplum ve devletler arasında karşılıklı etkileşimdir. Sizce bu etkileşim neden giderek daha çok ihtiyaç duyulan bir etkileşimdir? Çünkü az sonra başlıklar halinde sıralayacağımız sorunlar bütün yerkürenin, bu yerkürede yaşayan bütün insanların geleceğini yakından ilgilendirmektedir. Daha da önemlisi bütün dünyayı ilgilendirdiği için küresel sorun dediğimiz bu sorunlar, ortak akıl, ortak hareket ve insani evrensel değerler etrafında bütünleşmek yolu ile çözülebilecektir. Aslında küresel sorunların fark edilişi çok da yeni değildir. Birinci Dünya Savaşı'ndan bu yana, giderek dünya gündeminde en üst sıralarda yer alan küresel sorunlar, günümüzde göz ardı edilemez bir noktaya gelmiş durumdadır. Şimdi de bu küresel ve yerel sorunları sıralayalım:

Yoksulluk ve açlık, işsizlik, etnik ayrımcılık, adaletsizlik, eğitim sorunları, sağlık sorunları, şiddet, çevre kirliliği, küresel ısınma, iklim değişikliği, düzensiz kentsel yapılaşma, doğa dostu olmayan endüstriyel üretimler, su ve enerji kaynaklarının plansız tüketimi, bilinçli tüketici davranışları.

Değerli öğrenciler özetle siz sevgili gençler yetişkin bir insan olma adayı olarak dünyamızın yaygın sorunlarını yani küresel ve çevresel sorunları bilmelisiniz. Yine yazımızın girişinde ifade ettiğimiz gibi küresel ve çevresel sorunların azaltılması için sevgi, saygı, fırsat eşitliği, adalet ve hoşgörü gibi evrensel kavramları ilke edinerek çözüme katkıda bulunabilirsiniz. Bu konuda her bir bireyin dünyada olan bitenlerin farkında olması büyük önem arz ediyor. Siz de dilerseniz etkinliğin yapılacağı güne kadar farklı bilgi kaynaklarına bakarak bu konuda daha fazla bilgi edinebilirsiniz.

Dünyanın her yerinde küresel sorunlara karşı kendini ifade eden, dünyanın dikkatini sorunlara çekmeye çalışan genç insanlar var:

İsveçli Greta Thunberg küresel ısınma ve iklim değişikliği sorunları hakkında yaptığı eylemlerle bütün dünya gençleri için farkındalık yaratmıştır. 2019 Yılı 6 Ekim'de Birleşmiş Milletler uluslararası toplantısında dünya liderlerine gençlerin gözünden iklim sorunları hakkındaki düşüncelerini ve gençlerin beklentilerini ifade etti.

Pakistanlı Malala Yousafzai kız çocuklarının yaşadığı eğitim sorunları kısıtlı imkânlarla yayınladığı bir kişisel blog ile anlattı. Bu blog kısa sürede milyonlarca insan tarafından fark edildi. Malala 2014 yılında henüz 17 yaşında Nobel Barış Ödülünü alan en genç insan olarak tarihe geçti.

Ülkemizden pek çok okulda binlerce genç arkadaşımız Greta Thunberg'in "İklim Grevi" eylemine destek verdiler. Bunlar arasında 2019 yılında İstanbul Robert Kolej son sınıf öğrencisi olan Selin GÖREN adlı arkadaşımız 2018 yılında "Gelecek İçin Cumalar" adlı iklim hareketinin İsviçre'de yaptığı tüm dünya ülkelerinden çocukların katıldığı toplantıda gönüllü olarak ülkemizi temsil etmiştir. Basınımızda kendisine sorulan; "Kendini Türkiye'nin Greta'sı olarak görüyor musun?" şeklinde sorulan soruya bakınız nasıl yanıt vermiştir:

"Bana kalırsa Greta bir tane. Onu Greta yapan birçok faktör var ve Asperger's sendromu da bunlardan bir tanesi. Bu, ona her şeyi siyah-beyaz olarak görme, sosyal normlardan sıyrılıp düşüncelerini filtersiz savunma ve kendini yaptığı işe adama imkânı veriyor. O yüzden çok farklı koşullarımız var. Zaten Greta olmak gibi bir amacım da yok. Ben Greta'nın karakterini değil, savunduğu idealleri benimsedim; tıpkı temiz bir gelecek için mücadele eden diğer arkadaşlarım gibi. Greta 'ya benzemek istediğim bir konu varsa o da oluşturduğu farkındalık ve etki. Biz de Türkiye'de böylesi bir ses getirelim isterim."

Dünyamızda pek çok farklı alanda gençler küresel sorunların çözümü konusunda mücadele ederek dünyayı daha yaşanabilir bir yer hâline getirebilmek için, devletleri çözümler konusunda harekete geçirmeye çalışıyorlar.

KAYNAK:

1. Birleşmiş Milletler Kalkınma Ajansı

<https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>

2. AB Proje Yönetimi

<https://www.abprojeyonetimi.com/turkiyede-gonullu-olmaniz-gereken-10-sivil-toplum-kurulusu/>

3. Bayar, F. (2008). Küreselleşme kavramı ve küreselleşme sürecinde Türkiye. Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi, 32, 25-34.

4. İklim Değişikliği İle Mücadelede Gençliğin Sorumluluğu (İklim Değişikliği Modülleri 17. Kitap)

Dr. Barış Gençer BAYKAN

5. <https://www.sivilsayfalar.org/2019/12/21/turkiyenin-gretasi-selin-iklim-krizi-insanligin-gelecegini-belirliyor-lutfen-fark-edin/>

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YARATICI OBJELER TABLOSU

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Grup çalışmalarına aktif olarak katılır./16.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprağı-12. Çalışma Yaprağı-23. Çalışma Yaprağı-34. Etkinlik Bilgi Notu5. Minimal objeler6. Her renkten 4 adet olmak üzere siyah, beyaz, mavi 12 adet fon kartonu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından öncelikle öğrencilerle birlikte sınıfta fon kartonu sığacak şekilde sıralardan dört adet etkinlik masası oluşturulur.2. Her masaya Çalışma Yaprağı-2'de yer alan Grup A, Grup B, Grup C ve Grup D şeklinde bir grup adı kartı bırakılır. Bu ikişer sıradan oluşturulan sıralar dışında kalan diğer sıralar çalışma zemini olarak kullanılan sıralardan olabildiğince uzak şekilde sınıfta duvar kenarlarına sıralanarak dairesel bir oturma düzeni oluşturulur.3. Öğrencilerin evlerinden getirdikleri minimal objeler ayrıca beşinci bir çift sıra yapılarak öğrencilerin oturacağı dairesel alanın ortasında konumlandırılır. Objeler ve uygulayıcının getirdiği altı adet fon kartonu, bu çift sıra üstünde oluşan düz alana bırakılır. Böylece bir obje masası elde edilmiş olacaktır. Fon kartonları satın alındığı yerden rulo hâline getirilmemiş ve düz olarak alınmış olmalıdır. Aksi hâlde öğrenciler fon kartonlarına objeleri yerleştirirken düz bir zemin elde edemezler.4. Uygulayıcı öğrencilere minimal objeler hakkında etkinlikten üç gün önce şöyle bir açıklama yapar: <i>"Arkadaşlar, üç gün sonra yapacağımız etkinlik için para harcamanıza gerek olmaksızın objeler getirmenizi istiyorum. Örnek verecek olursak bu objeler; evlerinizde bulunan çantanıza sığacak büyüklükte olabilirler. Getirebileceğiniz bazı obje isimleri şunlar olabilir: Süs eşyaları, model arabalar, renkli kurşun kalemler, deniz kabukları, mümkün olan en küçük boyutlarda yapay veya gerçek bitkiler, estetik duran ofis büro malzemeleri, küçük boyutlarda kartpostallar, bir ele sığacak boyutu geçmeyen farklı malzemelerden yapılmış toplar, dekoratif görünen küçük boyutlu not defteri,</i>

Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık

küçük plastik insan, bitki veya hayvan figürleri ve anlatılan örneklerde olduğu gibi minimal yani küçük boyutlarda objeler... Getirilecek objeler, görüntü olarak rahatsızlık yaratmayacak ve herhangi bir kötü koku yaymayan objeler olmalıdır. Her öğrenci en fazla beş obje getirebilir. Fazla objeler etkinliğe dâhil edilmeyecektir."

5. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çıktı alınır.
6. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 bir adet çıktı alınır.

Süreç (Uygulama Basamakları):

1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır:

"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle hayal gücünüzü kullanacağınız eğlenceli bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimizin adı Yaratıcı Objeler Tablosu. Şimdi sizlere bir örnek uygulama gösterdikten sonra etkinliğimizin kurallarını ve etkinliği nasıl gerçekleştireceğimizi anlatacağım."

2. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır:

"Arkadaşlar; günlük hayatta kimisini sadece gördüğümüz ama dokunmadığımız süs eşyaları, kullandığımız bazı objeler ve çeşitli küçük nesnelere farklı bir şekilde aynı zeminde bir araya getirerek soyut bir tablo oluşturmanızı istiyorum. Her grup, objeler masasından eşit sayıda obje alarak kendilerine ait etkinlik masasının başına geçecek. Objeye seçimi için bütün gruplar belirlendikten sonra her grup sırayla birer obje olmak üzere karar vereceğimiz sayıda objeyi alacaklar. Gruplar onlara vereceğimiz beş dakikalık sürede tablolarını tamamlayacaklar. Süre dolduğunda hiçbir grup tablosuna müdahale edemez. Süre bitti dediğim anda yarışmacı gruplar ellerini havaya kaldırarak bekleyecekler."

3. Öğrenciler gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak dört gruba ayrılır ve Çalışma Yaprağı-2'de yer alan grup isim kartları çıktı alınarak her grubun sırasına asılır.
4. Öğrencilere örnek olması için Etkinlik Bilgi Notu gösterilebilir.
5. Uygulayıcı tarafından her gruba Çalışma Yaprağı-1'de yer alan bir adet etkinlik puan kartı verilir. Yalnız puan kartını verirken örneğin kart verdiği grup A grubuysa puanlamada A grubunun üstü çizilir. Her grup için bunu yaptıktan sonra şu açıklama yapılır:

"Arkadaşlar şimdi sırayla her grup etkinlik bölgesinde kendi masaları dışındaki masalardaki temaları inceleyerek diğer grupların her biri için puan verecek. Kendi grubunuza puan vermeyeceksiniz. Puanlamaya başlamadan önce her grup kendi arasında temaların hangi özelliklerine göre puan vereceği konusunda kriterler belirlemelidir. Bu sayede diğer gruplara ortak puan verirken daha kolay sonuca ulaşabilirsiniz. Kriter olarak örnekler verelim: Seçilen objeler bir tema yansıtıyor mu? Estetik bir görünüm var mı? Renk uyumu mu amaçlanmış? Bu kriterleri aynen almak zorunda değilsiniz. Başka kriterler belirleyebilirsiniz. Şimdi önce A grubu etkinlik alanında kalırken diğer gruplar oturma bölgesine geçebilirler. Grupların puanlama yapmak için 150 saniye, yani iki buçuk dakika, süreleri olacaktır. Arkadaşlar bütün gruplar puanlamalarını bitirdikten sonra, aralarından seçecekleri bir sözcü, gruplara puan verirken hangi kriterlere göre puan verdiklerini grup adına açıklayacaklardır."

6. Bütün gruplar puanlamasını tamamladıktan sonra uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-3 tüm öğrencilerin görebileceği bir yere asılır ve bütün gruplar puanlarını verdikten sonra, grupların sıralaması açıklanır ve sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

"Sizlerin verdiğiniz puanlarla birinci olan grubu alkışlayalım. Arkadaşlar

Süreç (Uygulama Basamakları):

aranızdan bir grup birinci olmuş olsa da biz burada grup olarak hareket etmek ve üretmek amacıyla etkinlik yaptık. Çalışmaya katılan diğer gruplar da son derece farklı ve güzel temalar oluşturdular. Puanlar sadece tatlı bir rekabet oluşturmak içindi."

7. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- Bireysel olarak tema üretmekle grup olarak tema üretmek arasında sizce ne gibi farklar var?
- Bir fikri grupla çalışarak üretmenin sizce ne gibi avantajları var?
- Etkinlik sonrası grubunuzla birlikte diğer gruplara gruptaki herkesin ortak fikri olan bir puan vermeye çalıştınız. Bunun eğlenceli, iyi ve zor tarafları nelerdi? Nasıl bir süreç yaşandı?
- Grup çalışmalarına aktif katılmanızı kolaylaştıran ve zorlaştıran özellikleriniz nelerdir?

8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün hayal gücümüzü ifade edip fikirler oluştururken gruptaki arkadaşlarınızla ortak hareket ederek ve bütün grubun fikirlerinin ortak yansıması olan temalar ürettiniz. Bireysel çalışmak gerekli ve önemlidir fakat grup çalışmalarına katılmak da bizim farklı yönlerden gelişmemize katkı sağlar. Örneğin sorumluluk paylaşımı, iletişim becerilerinin gelişmesi, iş birliği, aidiyet duygusu, çok yönlü bakış açısını geliştirme gibi. Bu nedenle grup çalışmaları da bireysel çalışmalar kadar gerekli, önemli ve faydalıdır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Arkadaşlar bu etkinlikle ilgili olarak önümüzdeki bir hafta boyunca günlük yaşantınızda; bireysel çalışmalara ve grupla ortak etkinlik ve yaşantılara ne kadar süre ayırdığınızı, neler yaptığınızı gözlemleyerek size özel bir deftere kısa notlar alınız. Bireysel çalıştığınız zamanlarla grup etkileşimlerine katıldığınız zamanları karşılaştırarak duygu ve düşünceleriniz arasında nasıl farklar oluştuğuna dikkat ediniz.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı etkinlik esnasında grupları oluştururken önceden belirlenmiş ve grup rehberliği dökümanlarında bulunan grup oluşturma yöntemlerinden uygun gördüğünü kullanarak grupları oluşturur.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil; kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı (obje) temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

İzzet Bülent SENYÜCEL

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ÖRNEK UYGULAMA GÖRSELLERİ

Çalışma Yaprağı 1

ETKİNLİK PUAN KARTI

GRUP A	GRUP B	GRUP C	GRUP D
10	10	10	10
20	20	20	20
30	30	30	30
30	30	30	30
40	40	40	40
50	50	50	50
60	60	60	60
70	70	70	70
80	80	80	80
90	90	90	90
100	100	100	100

Çalışma Yaprağı 2

GRUP İSİM KARTLARI

GRUP A

GRUP B

GRUP C

GRUP D

Çalışma Yaprağı 3

GRUP YARIŞMA TABLOSU

GRUP D	Adı Soyadı:				
GRUP C	Adı Soyadı:				
GRUP B	Adı Soyadı:				
GRUP A	Adı Soyadı:				

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AÇIK KAPI-I

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Okulda topluma katkı sağlayacak projeler üretir./17.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprığı-1 2. Çalışma Yaprığı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprığı-1 için toplumsal proje örneklerine ait görseller fon kartonuna yapıştırılır ya da projeksiyonla yansıtılır. 2. Grup sayısı kadar Çalışma Yaprığı-2 çoğaltılır. 3. Uygulayıcıya Not: Kısmı mutlaka okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle ilginizi çekeceğini düşündüğüm bir etkinlik yapacağız. Gelişen insan, kendi temel ihtiyaçlarını karşıladıktan sonra kendi dışındaki dünyayı bilmek ve anlamak ister. Yaşamın anlamı, tadı da budur zaten. Tek başına olmadığımızı bilmek, başka insanların hayatlarına karşı duyarlı olmak hem kendimizi güvende hissetmemizi hem de sorumlulukları paylaşmamızı sağlar. Bu duyarlılık, toplumun ayakta kalmasını sağlayacak olan yardımlaşmayı, hoşgörüyü artıracak ve toplumsal hayata katılımı sağlayacaktır."</i> 2. Aşağıdaki sorularla paylaşım sağlanır: • Sizin dışınızdaki dünyada neler olup bitiyor? Gazetede, televizyonda, sosyal medyada denk geldiğiniz haberler insanlar ile ilgili hangi sorunlara dikkat çekiyor? • Haberlerdeki konular ile ilgili başka ne tür sorunlar olabilir? 3. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe devam edilir: <i>"Arkadaşlar gerek ülkemizde gerekse tüm dünyada farklı sorunlar yaşanmakla birlikte bu sorunların eğitim, çevreye duyarlılık, yoksulluk, iklim değişikliği, insan hakları, sürdürülebilir, adalet, sağlık gibi konu başlıklarında yoğunlaştığını söyleyebiliriz. Bu sorunlara çözüm bulan çeşitli kurum ve kuruluşlar, sivil toplum örgütleri birçok çalışma yapmaktadır. Şimdi</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

bu çalışmalardan birkaçına bakacağız."

4. Tahtaya Çalışma Yaprağı-1 asılır ve "Bu görsellerdekilerle ilgili bilginiz var mı?" sorusu sorulur. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılarak kısaca bilgi verilir.
5. Aşağıdaki sorularla paylaşıma devam edilir:
 - Bu sorunlarla ilgili çözüm yolları neler olabilir?
 - Sizler kendinizi çözüm sürecinin neresinde görüyorsunuz?
 - Bireysel olarak yardımda bulunduğunuz durumlar oldu mu? Örnek verebilir misiniz?
 - Sizce neden bireysel yardımlar yapılabilirken projeler üretiliyor?
 - Bu tür projelere dâhil olmak sizce insanlara sosyal duygusal açıdan neler kazandırır? Siz dâhil olduysanız, neler kazanmışsınızdır?
6. Uygulayıcı tarafından (etkinlik bitimine yaklaşık 5 dakika kala) sınıf, gruplara ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak üç ya da dört gruba ayrılır.
7. Her gruptan eğitim, çevreye duyarlık, yoksulluk, iklim değişikliği, insan hakları, adalet, sağlık, engellilik, yaşlı ve hasta yaşamı gibi konulardan birini seçmesi istenir.
8. Gruplara Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve her gruptan belirlediği konunun çözümüne yönelik katkı sağlayacağı bir proje geliştirmesi istenir. Bu proje için bu hafta sadece genel bir taslak ve görev dağılımı yapmaları, haftaya bu çalışma üzerinden devam edecekleri için her grubun hafta içinde projesini bitirmesi ve haftaya getirmesi istenir.
9. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili arkadaşlar, bugün toplumsal yaşamda karşımıza çıkan, kendimiz yaşamasak bile birçok insanı ilgilendiren, gelecek yaşamlarımızı etkileyeceğini düşündüğümüz problemler üzerine paylaşımda bulunduk. Mutlaka her birimiz bireysel yardımlarda bulunmuşuzdur; ancak bugün, bütün toplumu ilgilendirecek kadar geniş kapsamlı sorunlarda bir araya gelerek çözüm üretmenin önemini, bu şekilde daha geniş kitlelere ulaşabileceğimizi gördük. Bir sonraki etkinlikte oluşturduğumuz gruplarla çözüm sürecinde aktif olarak yer aldığınızı hissedeceğimiz bir çalışma yapacağız."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bu hafta boyunca grup çalışması ile projelerini tamamlayarak haftaya yanlarında getirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinlikte kullanılan resimler daha büyük boyutlarda basılarak ve kontrast renkte zemine yapıştırılarak materyalde uyarlama yapılabilir.
2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
3. Sınıfta engeli olan çocuk varsa, bu engelin dışında konu seçilerek sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayla GÜNEŞ KILIÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

- **Hayatın Engellerine Kapak Olsun**

Türkiye Omurilik Felçlileri Derneği tarafından pet şişelerin mavi kapaklarının toplanmasıyla akülü araç temini için yürütülmüş bir projedir.

- **Yere Atma Geleceğin Çöp Olmasın**

Sakarya Üniversitesinin ağaçlandırma yoluyla toprak kaybını önlemeye yönelik sosyal sorumluluk projesidir.

- **1 Kap Yemek Kalp Sevgi**

Hayvanların Yaşam Hakları Konfederasyonunun sokak hayvanlarının beslenmesine yönelik sosyal sorumluluk projesidir.

- **Erişilebilirlik**

Kocaeli Büyükşehir Belediyesinin yaşlıların evde yaşayabilecekleri ev kazalarını önlemek amacıyla yürütüldüğü projedir. 65 yaş ve üstü vatandaşların evlerine banyo içi sabit tutunma barı, banyo içi tabure, kaydırmaz paspas, harekete duyarlı aydınlatma, tuvalet kenarına mafsallı tutunma barı gibi ihtiyaçlarının giderilmesine dayalıdır.

TÜRKİYE
OMURİLİK
FELÇLİLERİ
DERNEĞİ

Hayatın engellerine **KAPAK OLSUN!**

Sakarya Üniversitesi Sosyal Hizmet Bölümü Sosyal Sorumluluk Projesi

“Yere atma,
geleceğin çöp olmasın”

TÜRKİYE’de
her yıl
KIBRIS
adası
büyüklüğünde
toprak
denize
akıyor...

ÜLKEN’İN GELECEĞİ

ELLERİNDE

1 KAP YEMEK KALP SEVGİ

SOSYAL SORUMLULUK PROJESİ

Sokaklarda Açlıkla Mücadele Eden Hayvanlar İçin
"BİR KAP YEMEK BİR KALP SEVGİ"
Projesine Siz de Destek Olun

bilgi@haykonfed.org
553 917 2797

HayKonfed
Hayvanların Toplum Hakları
Konfederasyonu
www.haykonfed.org

ERİŞİLEBİLİRLİK PROJESİ

Çalışma Yaprağı 2

Projenin Adı	
Proje Grubu ve Üye Bilgileri	
Projenin Amacı	
Projeye Konu Olan Hedef Kitle	
Projeye Katkı Sağlayabilecek Kurum ve Kuruluşlar	
Proje Kapsamında Yapılan Çalışmalar	
Proje Ürünleri ve Somut Çıktılar	

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AÇIK KAPI-II

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Okulda topluma katkı sağlayacak projeler üretir./18.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Grupların hazırladıkları projeler
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilere grupça hazırladıkları projeleri getirmeleri hatırlatılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama ile bir önceki derste etkinlik özetlenir ve bu etkinliğin içeriğiyle ilgili kısa bir bilgi verilir: <i>“Sevgili arkadaşlar en son derste yaptığımız etkinlikte toplumsal yaşamda çözüm bekleyen sorunlar ve birçok birey ya da grup için dezavantaj olarak görünen durumlar, çözüm örnekleri ve kendimizi çözüm sürecinin neresinde gördüğümüzle ilgili paylaşım yapmıştık. Bugün ise bunların devamı niteliğinde, birey olarak ya da sizlerin de bir parçası olduğunuz okul olarak çözüm sürecinde neler üretebileceğimiz üzerinde duracağız.”</i>2. Uygulayıcı tarafından gruplardan bir hafta boyunca hazırlamış oldukları proje örneklerini sunmaları istenir.3. Her grup sunumunu tamamladıktan sonra aşağıdaki sorular grup üyelerine yöneltilir:<ul style="list-style-type: none">• Neden bu konuyu seçtiniz?• Birlikte bir sorunun çözümü aşamasında yer almak size ne hissettirdi ve ne düşündürdü?• Bu çalışma öncesinde ve sonrasındaki duygu ve düşüncelerinizi karşılaştırabilir misiniz? Fark var mı ne dersiniz?• Bu proje hazırlama sürecinde en çok zorlandığınız konular neler oldu? Neden? Nasıl çözdünüz bu zorlukları?• Bu proje içinde yer almak ve bu projede çalışmak size ne kazandırdı?4. Grupların sunumları tamamlandıktan sonra tüm projeler sınıfça oylanır ve

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

en çok oy alan proje okul idaresine sunulmak üzere sınıf projesi olarak belirlenir. Oy verme sürecinde dikkat edilmesi gereken nokta grupların kendi çalışmalarına oy vermemeleridir.

5. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili arkadaşlar, iki haftadır hep birlikte toplumsal yaşamda birçok insanı ilgilendiren sorunlara çözüm bulabilmek adına çalışma fırsatı buldunuz. Bunu yaparken bireysel olarak çalışmak yerine gruplar hâlinde çalıştınız. Böylelikle bütün toplumu ilgilendiren sorunlara bireysel olarak değil, bir araya gelerek daha kolay çözüm bulabileceğinizi görmüş oldunuz. Hem başka insanların problemlerini çözmeye sürecinin bir parçası olmanın hem de toplumsal herhangi bir olumsuzlukla karşılaşma durumunda yalnız olmayacağınızı görmenin size iyi hissettirdiğini düşünüyorum. Ben öğretmeniniz olarak başka insanların yaşamlarına duyarlı olma, yardımlaşma gibi toplumu ayakta tutacak değerleri siz gençlerin bugünkü çalışmamızda yansıttığınız için oldukça mutlu ve umutlu hissettiğimi söylemek isterim.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Sınıf oylaması ile seçilen proje okul idaresine sunulduktan sonra projenin eyleme geçmesi ve yürütülmesi sürecinde tüm sınıf birlikte çalışır.
2. Diğer projelerin okul ya da sınıf panosuna asılması sağlanarak okuldaki diğer öğrencilerin bilgilenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Yapılan açıklamalar, verilen yönergeler ve sorulan sorularda kullanılan dil; kelime sayısı, kelime zorluğu veya yabancılığı temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
2. Öğrencilerin anlatılan projeleri rahatlıkla duyabileceği şekilde fiziksel çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayla GÜNEŞ KILIÇ

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

DUYGULARIMLA İYİYİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	İyi oluşu ile duyguları arasında bağ kurar./19.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2 etkinlik öncesinde öğrenci sayısı kadar çoğaltılacaktır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Öğrenciler selamlanır ve "Ayağa Batan Çivi" hikâyesi Çalışma Yaprağı-1'den etkileşimli tahtaya yansıtılır ve öğrencilere anlatılır.Hikâye bittikten sonra etkileşim soruları yöneltilir ve öğrenci cevapları alınır:<ul style="list-style-type: none">Ayak ağrısını kendimizi kötü hissetmemize benzetirsek, çivi ne olurdu?Çivi (yani duygularımızı) ilk başta söyleseydik neler fark ederdi?Peki, o çivi hiç çıkarılmasaydı (yani duygularımız hiç ortaya çıkmasaydı) neler olabilirdi?Sorular öğrenciler tarafından cevaplandırıldıktan sonra aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır:<p>"Bu örnekteki çivi bizi rahatsız eden duygularımız, ayağımız ise mutluluk düzeyimiz olabilir. Mesela canımız sıkın iken bunun sebebi daha önce yaşadığımız bir sorun sebebiyle kızgın olmamız olabilir. Bu durumda eğer kızgın olduğumuzun farkında değilsek sebebini bilmediğimiz kötü bir ruh hâlinde olabiliriz. Duygularımızı tanımak kendimize ayna tutmak gibidir. İyi ya da kötü hissettiğimiz zaman bunun sebepleri olan duygularımızı bilebilir, tanıyabilirsek tıpkı çivi örneğinde olduğu gibi sorunun nereden çıktığını fark eder ve yaramıza pansuman yapabiliriz. Görmezden geldiğimiz zaman ise bir şeyler olduğunu sezer ama tam olarak anlayamayız. Tam olarak anlayamadığımız bir problemi çözmek ise gerçekten zordur. Bu problemi çözmeye çalışırken çok yorulabiliriz.</p>

Süreç (Uygulama Basamakları):

Bir Kızılderili hikâyesine¹ göre bir çocuk kendini bildi bileli kavga eden iki köpek varmış. Bunların biri siyah diğeri beyazmış ve her zaman birbirleriyle dalaşırlarmış. O sırada yanına gelen dedesine çocuk köpeklerden hangisinin yeneceğini sormuş. Dedesi ise 'Ben hangisini daha iyi beslersem o yenecektir!' demiş. Şimdi biz de ruh hâlimizi etkileyen duygularımızı iki yönlü olarak düşünelim."

4. Ardından şu sorular yöneltilerek cevapları alınır:
 - Hangi duygularımızı beslememiz gerekiyor?
 - Hangi duyguları daha güçsüz bırakmalıyız? Kontrol altında tutmalıyız?
5. Öğrencilerden gelen cevaplardan işlevsel ve doğru olanlar tahtaya yazılır. (Öğrencilerin cevaplarının yeterli olmaması durumunda beslememiz gereken duygulara mutluluk, neşe, minnettarlık, huzur, umut, eğlence eklenebilir. Güçsüz bırakmamız gereken duygulara ise üzüntü, korku, öfke, aşağılama, utanç, kaygı eklenebilir.)
6. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:

"Gördüğünüz gibi iyi oluşumuz için artırmamız gereken duygular olduğu gibi yönetmemiz gereken duygular da vardır. Bunlardan hangisini beslemeyi seçersek iyi oluşumuz ona göre şekillenecektir."
7. Öğrencilere birer adet Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama paylaşılır:

"Önünüzdeki kâğıtta tıpkı siyah ve beyaz köpek örneğinde olduğu gibi iyi oluşumuzu destekleyen ve azaltan iki duygu tarafı var. Az önce beslememiz gereken ve güçsüz bırakmamız gereken duyguları konuşmuştuk. Herkes kendi iyi oluşunu destekleyen ve azaltan duyguları düşünsün. Bu herkeste farklı duyguları ortaya çıkarabilir. Örneğin ben umutlu olduğumda daha iyi hissediyor olabilirim. Bunun gibi iyi oluşunuzu destekleyen ve azaltan duyguları yazmanızı istiyorum. Hangi tarafı daha çok doldurursanız o yön güçlenmeye daha yakın olacaktır. İyi oluşunuzun hangi yönünü beslemek istiyorsanız o yönde daha çok duygu keşfetmeye çalışmanız gerekir. Bunun için 10 dakikanız var."
8. Öğrencilere çalışmalarını tamamladıktan sonra aşağıdaki sorular yöneltilerek cevapları alınır:
 - İyi oluşunuzu etkileyen duygularınızı yazarken neler fark ettiniz? Bu nasıl bir deneyimdi?
 - Daha önce farkında olmayıp yazdığınız bir duygu var mıydı?
 - En çok dikkatinizi çeken duygu hangisi oldu? Neden?
 - İyi oluşumuzu destekleyen ya da azaltan duyguları fark etmek neden önemlidir?
9. Aşağıdaki açıklama ile oturum sonlandırılır:

"Gördüğünüz gibi iyi oluşumuzu aslında duygularımız ciddi oranda etkiliyor. Bunun için kendi duygu durumumuzu fark edip yapılandırmamız önemli. İyi hissettiren duyguları artırmaya çalışıp, bizi zora sokan duyguları da yönetmeyi öğrenmemiz önemlidir."

¹ Anonim hikâyelerden alıntı yapılmıştır.

**Kazanımın
Değerlendirilmesi:**

1. Öğrencilerden bir sonraki haftaya kadar iyi oluşlarını destekleyen faaliyetlerden birini seçerek günlük hayatına uyarlama ile ilgili bir adım atması istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıfta etkileşimli tahta ya da projeksiyon cihazı olmayan okullarda aşağıdaki alternatiflerden yararlanılabilir:

- Uygulayıcı kendi bilgisayarını sınıfa getirerek görseli bu şekilde öğrencilere yansıtabilir.
- Çalışma Yaprağı-1 uygulayıcı tarafından daha önce bilgisayar çıktısı alınarak okunabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken öğretmen öğrencilere bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek etkinlik farklılaştırılabilir.
3. İyi oluşu destekleyen ve azaltan duygular sırayla ele alınıp tartışılarak etkinlik aşamalandırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

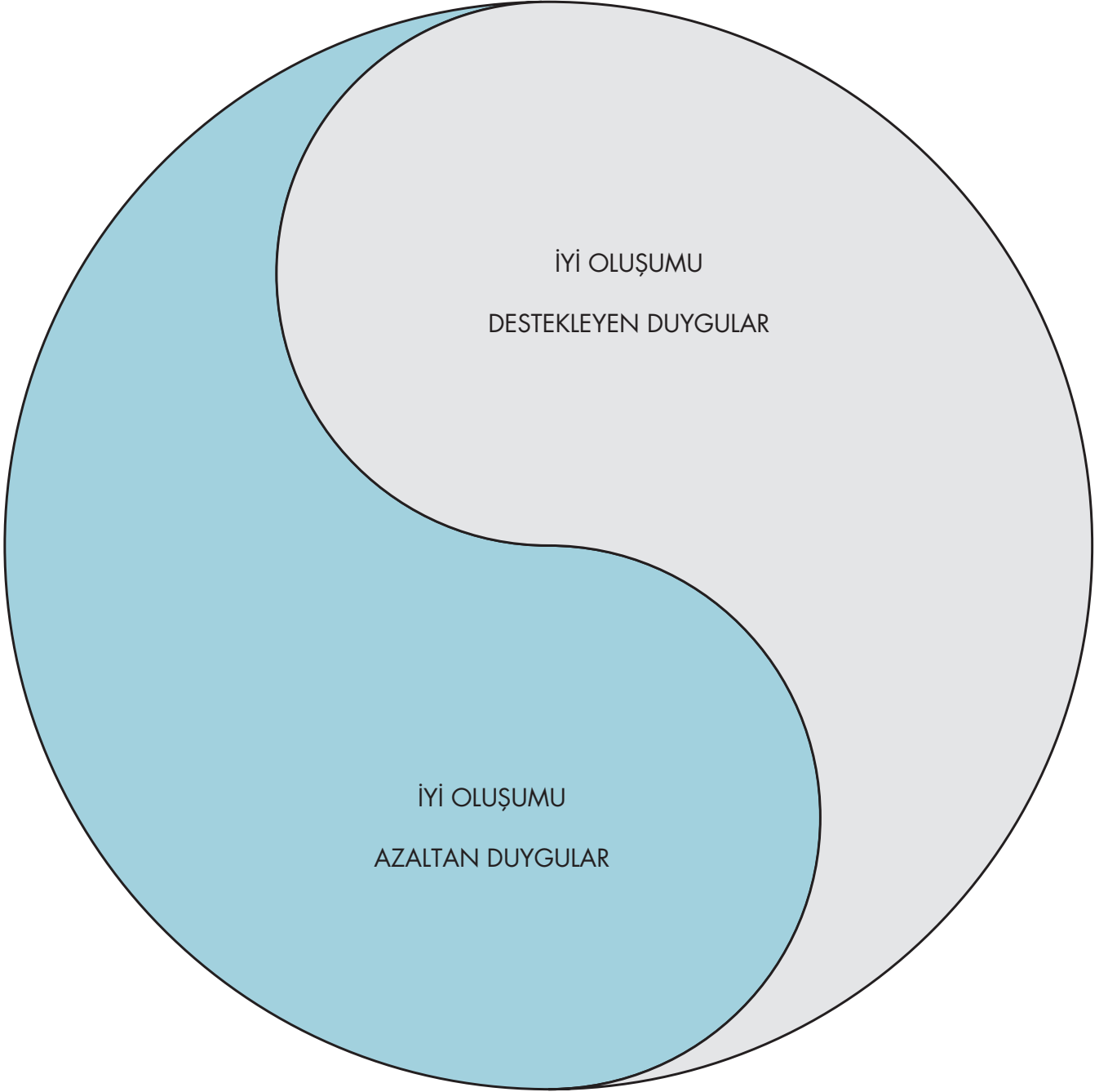
Kübra YANAR

Çalışma Yaprağı 1

Ayağa Batan Çivi

“Çocukken ayağınıza batan kırık bir çivi parçası olduğunu hayal edin. İlk battığında ufak bir parça olduğu için onu göremediniz. Ayağınız biraz acıdı fakat sonra acısı geçti. Ağrı olmadığı için de siz o kırık parçayı ve ayağınızda kaldığını unuttunuz. Yıllar sonra ayağınızda ciddi bir ağrı oluştuğunu hissettiniz. Bu ağrı çok rahatsız edici bir boyuta ulaştı. Doktora giderken aklınızda bir sürü ihtimal geldi. Ciddi bir durum mu, ayağında bir sorun mu var? gibi. Doktora gittiniz ve ayak filminiz çekildi. Doktor ayağınızdaki bir çivi parçasının kemiğinize dokunduğu için ağrı oluşturduğunu söyledi. Küçük bir operasyonla ayağınızda ufak bir kesik açıldı ve çivi alındı. Bir süre ayağınız pansuman edildi. Ameliyat yerinde yara ve iltihaplar olduğu görüldü, bunlar temizlendi ve zamanla ağrınız geçti.”

Çalışma Yapağı 2

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

ARKADAŞLIKTA ZOR KONULAR!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Arkadaşlık ilişkilerinde yaşadığı sorunları yapıcı yollarla çözer./20.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprağı-12. Çalışma Yaprağı-23. Çalışma Yaprağı-34. Çalışma Yaprağı-45. Çalışma Yaprağı-56. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı7. Öğrenci sayısı kadar sarı ve turuncu post-it
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprağı-2'nin oturma öncesinde çıktısı alınıp her bir örnek olay kesilir.2. Çalışma Yaprağı-3 uygulayıcıya fikir vermesi için kullanılacaktır, gerekli görülürse bir adet çıktı alınabilir.3. Çalışma Yaprağı-4'te oluşturulacak sununun içeriği mevcuttur. Oturma öncesinde sunu şekline getirilecek veya içerik word olarak dijital ortamda gösterilecektir.4. Çalışma Yaprağı-5'in çalışmadan önce çıktısı alınacaktır.5. Uygulayıcıya Not: kısmı etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: "Bugün sizlerle arkadaşlık üzerine konuşacağız. Şimdi sizden arkadaşlığın olumlu ve olumsuz tarafları ile ilgili birkaç cümle yazmanızı istiyorum. Olumlu cümlelerinizi sarı, olumsuz cümlelerinizi turuncu kâğıtlara yazın. 2 dakikanız var."2. Öğrencilere sarı ve turuncu renkte birer adet post-it dağıtılır. Beyaz tahta ikiye bölünür ve bir tarafın başına gülen yüz "☺" diğerinin başına asık surat "☹" çizilir. Öğrencilerden "arkadaşlık" ile ilgili cümlelerini post-itelere yazmaları ve olumlu cümleleri gülen yüzün, olumsuz cümleleri asık suratın altına yapıştırmaları istenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Daha sonra uygulayıcı tarafından yapıştırılan kâğıtlar toplanır ve birkaçı sınıfla paylaşılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:
"Her şeyde olduğu gibi arkadaşlıkta da bizler için güzel, mutluluk verici birçok taraf varken mutsuz eden taraflar da olabiliyor. Fakat mutsuz eden yaşantıların çoğu çözümsüz problemler değil. Yalnızca ne yapmamız gerektiğini bilmemiz gerekiyor."
4. Öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır ve sonra Çalışma Yaprağı-1'deki "Sosyal Problem Çözme Basamakları" etkileşimli tahtada yansıtılır:
"Az önce arkadaşlıktaki problemlerden konuştuk. Şimdi size bir problemle karşılaştığımızda kullanabileceğimiz sosyal problem çözme basamaklarından bahsedeceğim. Problemlerle karşılaştığımızda o soruna bakış açımız, o an ne yapacağımıza karar vermemiz aslında çok önemli. İlişkilerimizde sorun yaşadığımızda aklımızda bu sorunla ilgili neler yapabileceğimizde olmalı. Bu şekilde problem karşısında vakit kaybetmez, harekete geçer ve çözüme odaklanırsınız."
5. Açıklamanın ardından öğrenciler dört kişilik gruplara ayrılır. Her bir gruba Çalışma Yaprağı-2'deki birer örnek olay dağıtılır. Gruplardan örnek olaylara sosyal problem çözme basamaklarına uygun olarak çözüm getirmeleri ve bunu problem çözme basamaklarına uygun olarak açıklamaları istenir. Bunun için öğrencilere 10 dk.. süre verilir.
6. Süre bitiminde gruplardan birer adet gönüllü sözcü istenir. Tüm grup sözcüleri tahtaya çıkar ve örnek olayın sosyal problem çözme basamaklarına uygun olarak hazırladıkları çözümlerini açıklar.
7. Her grup sözcüsünün açıklamasından sonra uygulayıcı tarafından sınıfa "farklı cevaplar olup olmadığı" sorularak öğrencilerden dönüt alınır ve bu şekilde alternatif cevaplara da ortam oluşturulmaya çalışılır. Bu sırada eğer grup cevaplarında yapıcı olmayan içerikler varsa veya grup cevap bulamamışsa uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-3'teki örneklere bakıp yardım alınarak cevap verilebilir ya da cevaplar çeşitlendirilebilir.
8. Grupların örnek olaylara çözümleri dinlendikten sonra öğrencilere yönelik şu sorular yöneltilerek cevapları alınır:
 - Daha önce buradaki örnek olaylara benzer problemlerle karşılaşan kimler oldu?
 - Arkadaşlarınızla yaşadığınız problemlerli durumlarda bu çözümleri uygulamış olsaydınız acaba o anki senaryo nasıl değişirdi?
 - Açıklanan çözümlerden hangisini uygulamanın daha zor olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
 - Bu çözümleri günlük yaşamda bir sorun karşısında daha çok uygulamak için neler yapabiliriz?
9. Ardından Çalışma Yaprağı-4 (sunu hâline getirilmiş olarak veya etkileşimli tahtaya yansıtılmış hâlde) açılarak öğrencilere "Şimdi sizlere arkadaşlıklarla ilgili bazı sorular soracağım." denir. Çalışma Yaprağı-4'teki (ilk başlık hariç) her bir soru gönüllü bir öğrenciye veya tüm sınıfa sorulur. Her bir sorunun ardından Çalışma Yaprağı-5'te yer alan her bir başlık için açıklama yapılır. Bu şekilde Çalışma Yaprağı-4'te yer alan tüm sorular öğrencilere açıklanır.
10. Etkinliğin sonunda öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır:
"Gördüğünüz gibi arkadaşlıklar uzun bir yolda yürümeye benzer. O yol bazen çiçeklerle dolu bazen de engebeli olup bizi yorabilir. Böyle zamanlarda problemin farkına vararak yapıcı yollarla çözmeye çalışmak hem daha kolaydır hem de çoğunlukla olumlu sonuçlanır. Önemli olan yapıcı çözümleri üretmeyi alışkanlık hâline getirmektir. Çünkü alışkanlıklar hayatımızı şekillendirir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden gelecek bir hafta içerisinde bu oturumda kullanılan yapıcı çözüm yöntemlerinden birini arkadaş ilişkilerinde uygulamaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

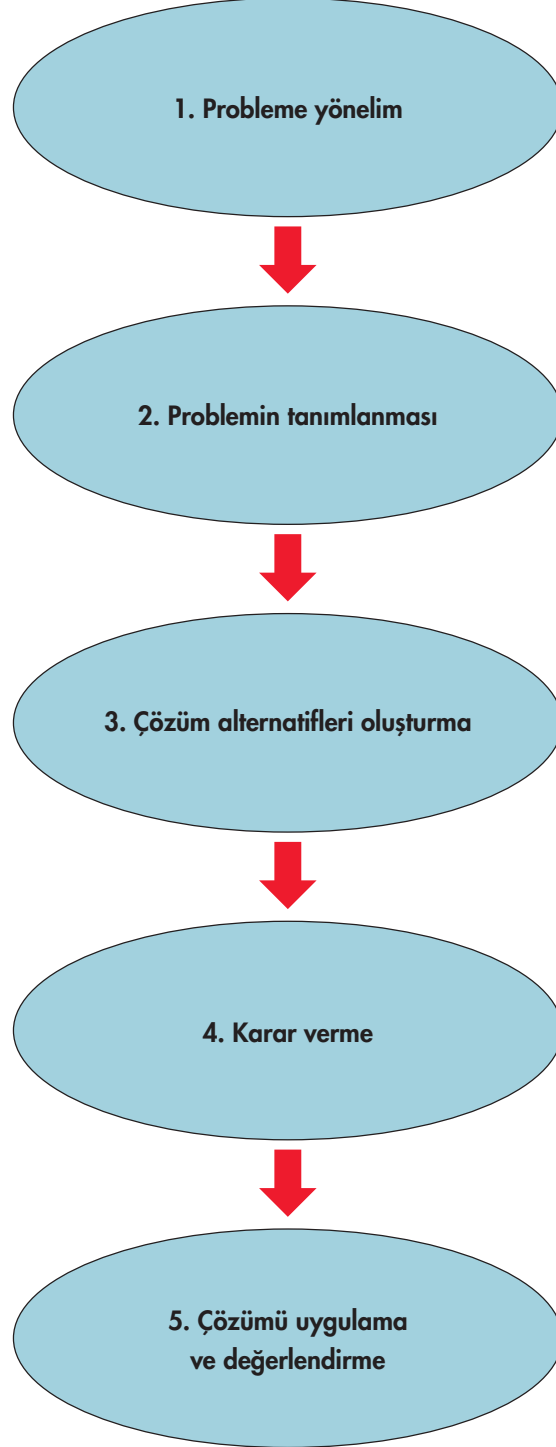
1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahta erişimi olmayan okullarda uygulayıcı tarafından aşağıdaki alternatiflerden faydalanılabilir:
 - Çalışma Yaprığı-1 tahtaya çizilerek açıklanabilir.
 - Çalışma Yaprığı-4 tahtaya büyük harflerle yazılabilir.
 - Uygulayıcı tarafından bilgisayar sınıfa getirilerek bu görseli yansıtılabilir.
 2. Uygulayıcı iki farklı renk sağladığı sürece farklı renklerde de post-itler kullanabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Öğrenciler post-itlere arkadaşlık ile ilgili cümlelerini yazarken gerekirse ek süre verilerek öğretim süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Kübra YANAR

Çalışma Yaprağı 1¹

SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BASAMAKLARI

1. D' Zurilla ve Nezu'ya (2007) göre sosyal problem çözme süreci basamaklarından alıntılanmıştır.

Çalışma Yaprağı 2

SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BASAMAKLARI

Örnek 1

Ali, sınıfın başarılı öğrencilerinden biridir. Arkadaşları ile iletişimi iyidir fakat genellikle sınav dönemlerinde arkadaşları ile problem yaşar. Sebebi arkadaşlarının sınavda ondan kopya istemesidir. Ali kendi emeği olduğu için bunu yapmak istemez fakat diğer arkadaşlarına bunu söylemek zordur. Çünkü arkadaşları da onlara yardım etmediğini düşündüğü için Ali'ye tavır alır. Ali arkadaşlarına durumu açıklamak ister. Kopyayı doğru bulmadığını ve bu durumun onlarla ilgisi olmadığını nasıl açıklayacaktır? Üstelik bunun sonuçlarından çekinmektedir.

Örnek 2

Tüm sınıfa bir hafta önceden matematik sınavı yapılacağı duyurulmuştu. Sınav günü geldiğinde ise sınavı yapacak öğretmen bir aksilikle karşılaşmıştı. Ya sınavı diğer sınıf öğretmeni yapacak ya da sınav haftaya kalacaktı. Sınıfıyla bu durumu konuşup sınav gününe öğrencilerin karar vermesini istedi. Sınıfın bir bölümü sınavın ertelenmesini isterken diğer kısmı o gün yapılmasını istiyordu. Öğrenciler tartışmaya başladılar. Bir grup çok çalıştıklarını ve erteleme olursa çalıştıklarının boşa gideceğini söylerken diğer grup bugün sınava girerlerse düşük puan alacaklarını söylüyor ve iki taraf da geri adım atmıyordu. Sonunda oylama yapıldı ve sınavın ertelenmesine karar verildi fakat arkadaşlar arasında ciddi tartışmalar yaşanmış ve bazı kişiler birbiriyle konuşmamaya başlamıştı. Bunlardan biri de Ema idi. Arkadaşlarına karşı çıkmış sert tartışmalar yaşamıştı. İki taraf da olanlardan pişmandı ama çözüm nasıl sağlanacaktı?

Örnek 3

Ozan, lise 2. sınıf öğrencisidir. Dersleri ortalama düzeyde başarılı, resim ve müzik yeteneği olan biridir. Küçük yaşlardan itibaren müzikle ilgilendiği için farklı sanatçılar ve türleri keşfetmiş yaşlılarına göre müzik zevki ayrılmıştır. Arkadaşlarının onu bu konuda anlamadıklarını ve yargıladıklarını düşünmektedir. Çünkü dinlediği şarkılara etrafındaki-lerden olumsuz ve bazen de dalgacı yorumlar almaktadır. Arkadaşlarının yorumlarına cevap vermek istemektedir. Çünkü sınıfta onun kadar iyi enstrüman çalmayı bilen biri yoktur dolayısıyla olumsuz yorumlara getirebileceği açıklamalar vardır. Fakat ne zaman konuşmak istese sorun çıkmasından çekindiği için sessiz kalmaktadır. Ama böyle de gittikçe sessizleşmekte ve geri çekilmektedir.

Örnek 4

Hale, sınıfta son günlerde problem yaşamaktadır. Genel olarak çok konuşkan olmayan bir öğrenci olduğundan arkadaşları ile kaynaşması zaman almıştır. Sınıf arkadaşlarından biri ile tartışmasının üzerine diğer arkadaşlarından da çekinmeye başlamıştır. Artık arkadaşlarının ondan uzaklaşmasından korkmakta fakat çok rahat konuşamadığı içinde ne diyeceğini bilmemektedir. Aslında birçok arkadaşı Hale hakkında olumlu şeyler düşünmektedir. Fakat tartıştığı arkadaşı Hale'ye tavır almıştır. Hale nasıl bir yol izleyeceğini düşünmektedir.

Çalışma Yaprağı 3

Probleme Yönelim	Problemin Tanımlanması	Çözüm Alternatifleri Oluşturma	Karar Verme	Çözümü Uygulama ve Değerlendirme
Yeterince gayret edersem başarabilir kendimi ifade edebilirim.	Arkadaşlarıma kopya çekme konusunda farklı düşündüğümü zü açıklayamıyorum.	a) Arkadaşlarıma kopya çekmeyi yanlış bulduğumu açıklayabilirim. b) Arkadaşlarıma onlarla beraber sınava çalışmayı teklif edebilirim. c) Direkt olarak kopya vermek istemediğimi söyleyebilirim.	Arkadaşlarıma kopya çekmeyi yanlış bulduğumu açıklamaya karar verdim. Çünkü iletişimin bozulmasını istemiyorum.	Arkadaşlarımla bugün konuştum. Söylediklerim onların hoşuna gitmedi ama büyük bir problem çıkarmadılar.
Mümkün olan en kısa sürede bu sorunu ele almalıyım.	Arkadaşımla birbirimize sert sözler söyledik ve ikimiz de kırıldık.	a) Hiçbir şey olmamış gibi davranabilirim. b) İlk adımı ben atıp tartışmada söylediklerimle ilgili açıklama yapabilirim. c) Arkadaşımın tepkisini gözlemleyip ona göre hareket edebilirim.	Arkadaşımın tepkisini gözlemlemeye karar verdim. Eğer o da bana yumuşak davranırsa kullandığım sert kelimelerden dolayı pişman olduğumu söyleyeceğim.	Arkadaşım ilk önce biraz mesafeliydi ama ben onunla konuşunca cevap verdi ve zamanla yumuşadı.
Çözümlemeyecek bir sorun değil.	Arkadaşlarımla müzik zevkime saygı duymadığını düşünüyorum.	a) Dinlediğim müziklerle ilgili bir yorum yaptıklarında onlara saygı duymaları gerektiğini söyleyebilirim. b) Sınıfta birkaç kez enstrüman çalarak bu konuda yetenekli olduğumu gösterebilirim. c) Müzik zevkime yorum yaptıklarında onları önemseyebilirim.	Okul korosuna girmeye karar verdim. Böylece sınıfta enstrüman çalma şansım olabilir.	Okul korosunda keman çaldım ve beğenildi. Artık müzik zevkimle ilgili daha az yorum yapıyorlar.
Çabalarım ilk başta başarısızlıkla sonuçlansa da ısrarcı olursam sorunu çözebilirim.	Yaşadığım tatsız tartışmadan sonra arkadaşlarımla konuşmaktan çekiniyorum.	a) Tartıştığım arkadaşım ile hiç konuşmayabilirim. b) Sınıftaki diğer arkadaşlarımla daha çok konuşabilirim. c) Tartıştığım arkadaşımın bana olan davranışlarına göre ben de ona yaklaşabilirim. d) Tartıştığım arkadaşım ile konuşmaya çalışabilirim.	Sınıftaki diğer arkadaşlarımla daha çok konuşmaya karar verdim.	Sınıftaki arkadaşlarımla iletişim kurmaya çalışıyorum. Aramız fena değil. Tartıştığım arkadaşım ile şimdi bir görüşme olmadı.

Çalışma Yaprağı 4

ARKADAŞLIKTA ZOR KONULAR!

KISA KISA!

ARKADAŞLIK=?

SINIRLAR!

Arkadaşlıkta sınırlar nasıl olmalı?

ZOR ZAMANLARDA
KONUŞABİLMEK!

Mümkün müdür?

TARTIŞMAK, DARILMAK,
KAVGA ETMEK HER
ARKADAŞLIKTA OLUR
MU?

ARKADAŞLIK
ZORUNLU MÜDÜR?

YOLLARIN
AYRILABİLECEK
OLMASI :/

Hep yollar ayrılır mı?

BEN=DIĞERLERİ

Arkadaşlıkta eşitlik nasıl olmalı?

SAMİMİYET NASIL
EDİNİLİR?

KAÇ GÜNDE
ARKADAŞ
OLUNUR? 😊

BANA ARKADAŞINI
SÖYLE....

Gerçekten de arkadaşlar alışkanlıklarımızı etkiler mi???

ARKADAŞLIKLAR
DEĞİŞİR Mİ?

Çalışma Yaprağı 5

ARKADAŞLIKTA ZOR KONULAR!

1- ARKADAŞLIK?

Arkadaşlık insanların birbiri ile sevgi bağı, anlaşılma gibi hislerini ortaklaşa paylaştıkları bir süreçtir. Genellikle kendiliğinden gelişir bu yüzden olduğumuz gibi davranmaktan korkmamak gerekir.

2- SINIRLAR! Arkadaşlıkta sınırlar nasıl olmalı?

Arkadaşlıkta yakınlık kadar sınır koymak da önemlidir. Sınırlarımızın aşıldığını hissediyorsak uygun bir dille bunu anlatabiliriz. Yine de bizim sınırlarımıza saldırı olduğunu hissediyorsak arkadaşlığımızı gözden geçirmekte fayda var. Çünkü arkadaşlık insanın kendini değersiz hissettirmemelidir.

3- ZOR ZAMANLARDA KONUŞABİLMEK! Mümkün müdür?

Problemleri konuşabilmek cesaret ister ve bazen bunu yapmak çok zordur. Fakat konuşulmayan her duygu daha yıkıcı bir şekilde ortaya çıkar. Bu yüzden cesaret etmeli ve sorunlarla uygun şekilde yüzleşmeyi öğrenmeliyiz.

4- TARTIŞMAK, DARILMAK, KAVGA ETMEK HER ARKADAŞLIKTA OLUR MU?

Tartışmak, anlaşamamak veya darılmak her arkadaşlıkta yaşanabilen sorunlardır. Bütün bunlar olurken birbirine saygı duymak önemli bir ayrıntıdır.

5- ARKADAŞLIK ZORUNLU MUDUR?

Anlaşamadığınız, yakın hissedemediğiniz veya birbirinize zarar verdiğiniz arkadaşlıklarınız varsa devam etmek zorunda değilsiniz. Aranıza mesafe koyabilirsiniz. Sizin için daha sağlıklı ve iyi hissettirecek arkadaşlarla da bu şekilde tanışabilirsiniz.

6- YOLLARIN AYRILABİLECEK OLMASI :/ Yollar hep ayrılır mı?

Arkadaşlar hayatı öğrenme yollarımızdan biridir. Fakat hayatımızın her aşamasında yanımızda olamayabilirler. Şartlar çoğunlukla hayatımızdaki insanların yerini etkiler. Bu ihtimalin sizin de başınıza gelebileceğini unutmayın.

7- BEN=DİĞERLERİ Arkadaşlıkta eşitlik nasıl olmalı?

Arkadaşlıkta iki taraf da aynı önemde olmalıdır. Sürekli bir tarafın istediği oluyorsa biraz durup düşünmeniz gerekiyor olabilir.

8- SAMİMİYET NASIL EDİNİLİR?

Arkadaşlık için görünüm, başarı veya güç önemli değildir. Düşündüğümüzün aksine daha küçük şeylerden mutlu olabildiğimizde gerçek samimiyeti hissederiz. Samimiyeti hissedebilmek için öncelikle bizim de samimiyet göstermemiz, olduğumuz gibi davranmamız gerekir. Zamanla size karşı olan samimiyeti böylelikle hissedebilirsiniz.

9- KAÇ GÜNDE ARKADAŞ OLUNUR?

Arkadaşlıklar hızlı değil yavaş ve zamanla oturur. Bir kişiyle dostluğunuzun pekişmesini istiyorsanız birbirinize zaman vermelisiniz.

10- BANA ARKADAŞINI SÖYLE, Gerçekten de arkadaşlar alışkanlıklarımızı etkiler mi?

Arkadaşlarınızın alışkanlıkları sizi az ya da çok etkileyecektir. Bunu asla unutmayın! Buna göre seçimlerinize dikkat etmeniz gerekebilir.

11- ARKADAŞLIKLAR DEĞİŞİR Mİ?

Arkadaşlığınızın da sizin gibi büyüyüp değişebileceğini aklınızdan çıkarmayın. Zamanla belki daha yakın olacaksınız belki de daha mesafeli. Bu konuda tahminde bulunmak çoğunlukla zordur fakat birlikte geçirdiğiniz yaşantılar size arkadaşlığınız ile ilgili ipucu verecektir.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜVENİLİRLİK SÜZGEÇİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgular./21.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Etkinlik Bilgi Notu-1 6. Etkinlik Bilgi Notu-2 7. Projeksiyon/etkileşimli Tahta
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-4 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2, Çalışma Yaprağı-3, Etkinlik Bilgi Notu-1 etkileşimli tahtaya yansıtılmak üzere hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır: <i>"Merhaba gençler, bugün sizlerle bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimizin amacından ve ne olduğundan bahsetmeden önce 6 tane gönüllü istiyorum."</i> 2. 6 gönüllü öğrenci seçilir ve gönüllü öğrencilere etkinlik için sınıf dışına çıkmaları gerektiği açıklanır ve çağrılana kadar birkaç dakika sınıf kapısının önünde beklemeleri istenir. 3. Öğrenciler dışarı çıkınca sınıfa aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Evet, gönüllü olan arkadaşlarınızın dışarı çıktı, öncelikle üçünü içeri davet edeceğim ve onlara bir görsel göstereceğim. Görselle ilgili arkadaşlarınızın yorumlarını dikkatle dinlemenizi istiyorum. Sizler hiçbir şekilde yorum yapmayacaksınız. 3 arkadaşınızın da yorumları bittikten sonra onları tekrar dışarı gönderecek ve diğer 3 arkadaşınızı çağıracağım. Onlara da farklı bir görsel göstereceğim ve onların da yorumlarını alacağım. Sizler yine sessiz kalarak arkadaşlarınızın yorumlarını dinleyeceksiniz. Yorumlamaları bittikten sonra dışarıda bekleyen diğer arkadaşlarınızı çağırarak yeni bir görsel göstereceğim. Şimdi başlayalım."</i> 4. Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1'de yer alan görsel tahtaya yansıtılır/asılır. Dışarıda bekleyen öğrencilerin üçü içeri davet edilir ve görselde neler

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

gördüğü sorularak paylaşımları alınır. Paylaşımlarının ardından görsel tahtadan alınır, paylaşımda bulunan öğrencilere teşekkür edilerek onlardan tekrar dışarıda beklemeleri istenir.

5. Uygulayıcı tarafından diğer 3 öğrenci içeri davet edilir ve Çalışma Yaprağı-2’de yer alan görsel tahtaya yansıtılır/asılır. Ardından 3 gönüllü öğrenciye görselde neler gördüğü sorularak paylaşımları alınır. Paylaşımlarının ardından görsel tahtadan alınır, paylaşımda bulunan öğrencilere teşekkür edilir.
6. Dışarıda bekleyen diğer öğrenciler içeri davet edilir ve Çalışma Yaprağı-3’te yer alan görsel tahtaya yansıtılır/asılır. Görsele ilişkin öncelikle gönüllü olan 6 öğrenci başta olmak üzere sınıfın görüşleri alınır.

7. Tüm paylaşımların ardından uygulayıcı tarafından şu açıklama yapılır:

“Bugün sizlere 3 farklı görsel gösterdim, ilk görselde elinde bıçak olan biri tarafından kovalanan insan resmi vardı. İkinci görselde bir kamera ekranında elinde bıçak olan birinin diğerini tehdit ettiğini gördük. Gönüllü arkadaşlarınızın yaptığı yorumlar aslında aynı resme aitti, ancak yorumlar nasıl da birbirinden farklıydı. Bunun nedeni bilgiye ulaşırken kullandığımız kaynakların bilgileri bize sunma şekilleridir. Bize sunulan bilgileri koşulsuz kabul ettiğimizde yanlış yargılara ulaşabiliriz. Bugünkü etkinliğimizin amacı da bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgulamaktır. Bizler her gün sosyal medya, televizyon ve radyo, gazete, sosyal paylaşım ve mesajlaşma uygulamaları, internet, çevrim içi bloglar gibi farklı kaynaklardan yüzlerce bilgi ve habere erişiyoruz. Okuduğumuz bilgilerin ne derece doğru olduğunu araştırıp sorguluyor muyuz?”

8. Öğrencilere “Bilgiye ulaşmada kullandığınız kaynaklar nelerdir?” sorusu sorulur.
9. Cevapların ardından Etkinlik Bilgi Notu-1’den yararlanılarak öğrencilerin ifade etmediği bilgi kaynakları açıklanır.

10. Sınıf gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak üçer kişilik gruplara ayrılır.

11. Grup sayısı kadar çoğaltılan Çalışma Yaprağı-4 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 gruplara dağıtılır. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-4’e yazmak üzere tahtada yazılı olan bilgi kaynaklarından birini grupça seçmeleri gerektiği açıklanır. Öğrencilerden seçtikleri bilgi kaynağında genellikle yayınlanan ya da basılan bilgi, haber, yazı ve görselleri düşünmeleri, grup arkadaşlarıyla paylaşımları ve grupça Etkinlik Bilgi Notu-2’den yararlanarak bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgulama aşamalarını incelemeleri istenir. Sonra kendi gruplarının bilgi kaynaklarının Etkinlik Bilgi Notu-2’deki kriterlerden hangilerine sahip olduğunu düşünerek Çalışma Yaprağı-4 üzerinde belirtmeleri istenir.

12. Çalışma Yaprağı-4 tamamlandıktan sonra gruplardan seçtikleri sözcüler aracılığıyla kendi çalışmalarını sınıfla paylaşımları istenir.

13. Tartışma sorularıyla etkileşim devam ettirilir:

- Etkinlik süresince neler hissettiniz? Kendinize ilişkin gözlemlerinizi, yaşadığınız duygular ve kişisel farkındalıklarınız neler oldu?
- Karşılaştığınız bilgileri, doğruluk ve güvenilirlik sorgulaması yapmadan çevrenize yaydığınız oldu mu?
- Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini sorgulamadan o bilgileri doğru kabul etmek ne gibi sonuçlar doğurur?
- “Bilgi güçtür” sözü size ne ifade ediyor?

14. Cevapların ardından öğrencilere teşekkür edilir ve aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Bugünkü etkinlikle hepimiz gördük ki kaynağın güvenilirliğini ve doğruluğunu sorgulamadan bilgileri kabul ettiğimizde yanlış yargılara varabiliyoruz. Gelişen teknolojiyle özellikle internete yüklenen bir bilgi/haber/yazı/görsel anında tüm dünyaya ulaşıyor ve önü kesilemez bir hızla elden ele dolaşılıyor. Doğru olmayan birçok bilgi bu ortamlarda yer alıyor. Araştırmalarımızda, çalışmalarımızda, toplumsal ve günlük yaşantımızda ihtiyaç duyduğumuz bilgilere ulaşmak için çeşitli kaynaklara yöneliyoruz. Bu kaynakların hepsinin doğru bilgi içerdiğini kabul etmeden önce bugün öğrendiğimiz güvenilirlik süzgecini kullanmalıyız. Bilginin her dönemde en büyük güç olduğunu unutmamalı ve buna göre hem paylaştığımız hem kullandığımız bilgilerin doğruluğundan emin olmalıyız. Unutmamalıyız ki etrafımız sahte bilgilerle dolu, böyle bir ortamda bilgileri süzgeçten geçirmeden kullanmak puslu havada yön bulmaya benzer."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden 1 hafta süreyle karşılaştıkları bilgilerin kaynağına güvenilirlik çalışması yapmaları istenir. Çalışma neticesinde keşfettileri doğru kabul edilen yanlışların neler olduğunu sonraki hafta sınıfla paylaşımları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çoğaltılmadığı durumlarda Etkinlik Bilgi Notu-2 tahtaya yansıtılabilir/ asılabilir.
2. Yansıtma imkânı olmayan durumlarda Çalışma Yaprığı-1, Çalışma Yaprığı-2, Çalışma Yaprığı-3, Etkinlik Bilgi Notu-1 birer adet çoğaltılarak öğrencilerin görebileceği şekilde asılır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Dökümanların etkileşimli tahta aracılığıyla yansıtılırken rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve net olmasına dikkat edilerek materyallerde uyarılama yapılabilir.
2. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.

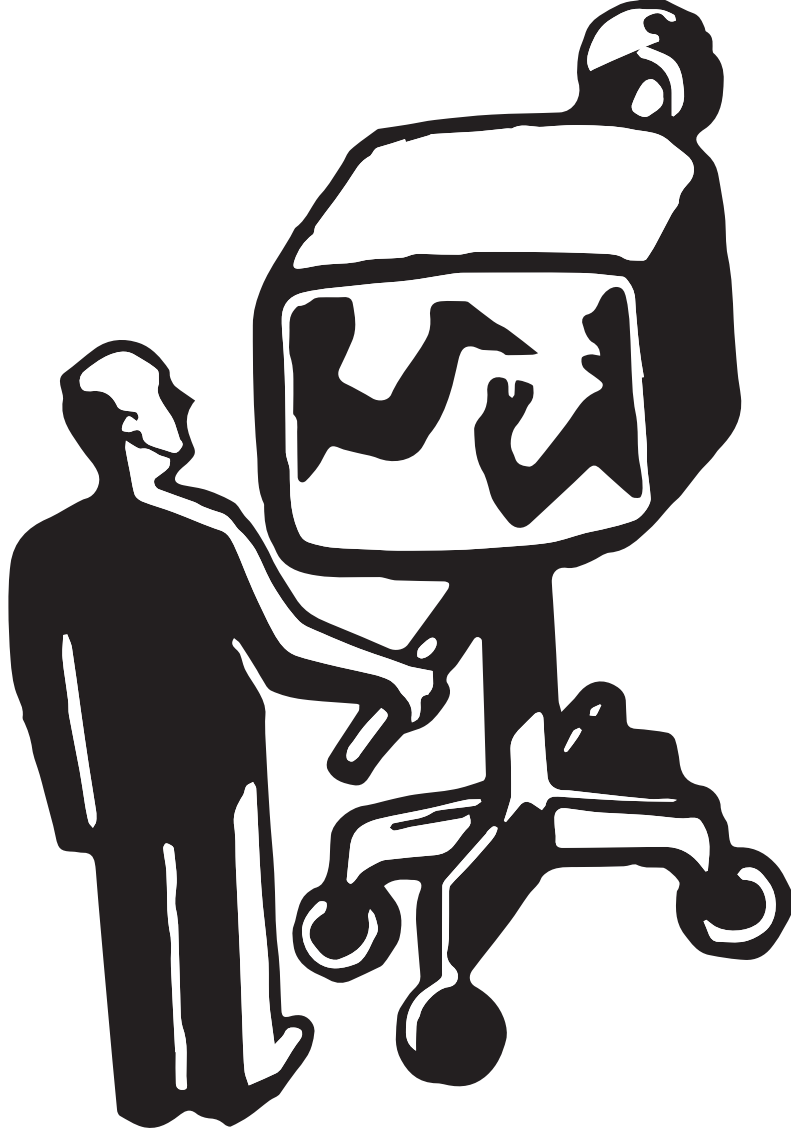
Etkinliği Geliştiren:

Çağla Yaprak BİLİCİ

Çalışma Yaprığı 1

Çalışma Yaprağı 2

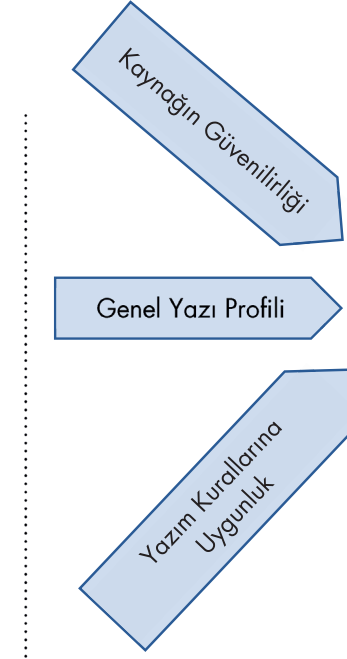

Çalışma Yapağı 3

Çalışma Yaprağı 4

GÜVENİRLİK SÜZGECİM

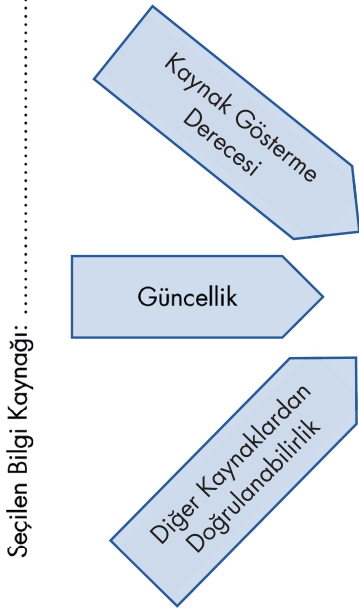

.....

.....

.....

.....

.....

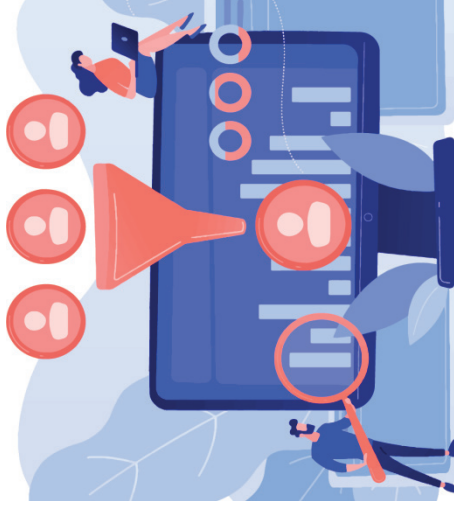
.....

.....

.....

Tarafsızlık

Görselleri Tarama

.....

.....

.....

.....

.....

Etik ve Yasal İkelere Uygunluk

Konunun Uzmanlarının Görüşü

.....

.....

.....

.....

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

BİLGİ KAYNAKLARI

- Anlık mesajlaşma uygulamaları
- Ansiklopedi
- Araştırma tezleri
- Çevrim içi bloglar
- Çevrim içi gazete
- Çevrim içi haber siteleri
- Çevrim içi kitap
- DVD ve CD
- Forum
- Gazete
- İnternet
- Kitap
- Kütüphane katalogları
- Radyo
- Sosyal paylaşım siteleri
- Sözlük
- Televizyon

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

BİLGİ KAYNAKLARININ GÜVENİLİRLİĞİNİ SORGULAMA YÖNTEMLERİ

GÜNCELİK	Bilgilerin güncelliği (yayın tarihi vs.) incelenebilir, yayınlanma tarihine bakılabilir.
DİĞER KAYNAKLARDAN DOĞRULANABİLİRLİK:	Bilgilerin farklı kaynaklarda yer alma derecesine bakılabilir.
KAYNAK GÖSTERME DERECEŚİ:	Verilen bilgilerde bilimsel kaynaklara atıf yapıp yapılmadığına bakılabilir.
KAYNAĞIN GÜVENİLİRLİĞİ:	Kaynağın kurumsal kimliğine, iletişim bilgilerine bakılabilir. İnternet sitesi uzantısı kontrol edilebilir.
YAZIM KURALLARINA UYGUNLUK:	Yazıda noktalama ve yazım kurallarına dikkat edilip edilmediğine bakılabilir.
GENEL YAZI PROFİLİ:	Yazı bütünlüğüne bakılabilir. Yazının ne anlattığına, konuyu nasıl ele aldığına bakılabilir.
TARAFSIZLIK:	Kaynağın tarafsızlığına, ifadelerde propaganda gibi amaçlar güdüp gütmeyeğine bakılabilir.
KONUNUN UZMANLARININ GÖRÜŞÜ:	Verilen bilgilerle ilgili o konunun uzmanlarının neler söylediğine, bilimsel çalışmaların neler olduğuna bakılabilir.
ETİK VE YASAL İLKELERE UYGUNLUK:	Bilgilerin etik ve yasal ilkelere uygunluğu kontrol edilebilir.
GÖRSELLERİ TARAMA:	Bilgilerde yer alan görsellerin doğruluğu başka kaynaklardan tarama yapılarak kontrol edilebilir.

KAYNAK:

Kızıl, M. (2007). Yükseköğretimde bilgi okuryazarlığı: Selçuk Üniversitesi örneği. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
Kurbanoğlu, S. (2010). Bilgi okuryazarlığı: Kavramsal bir analiz. Türk Kütüphaneciliği, 24.(4), 723-747.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

SAĞLIĞIM İÇİN BİRİ DEĞİL HEPSİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Sağlıklı yaşam alışkanlıkları ile bedensel ve psikolojik sağlığı arasında bağ kurar./22.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 6 adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklamayla etkinliğe giriş yapılır: <i>"Merhaba gençler, bugün sizlerle sağlıklı yaşam alışkanlıklarımızı tartışacağız. Sağlıklı yaşam alışkanlıklarımızın hem bedensel hem psikolojik sağlığımızı nasıl etkilediğini konuşacağız."</i> Açıklamanın ardından "Sizin sağlıklı yaşam için sürdürdüğünüz alışkanlıklarınız nelerdir?" sorusu sorulur. Cevapların ardından öğrencilere teşekkür edilerek sağlıklı yaşam alışkanlıklarının neler olduğu uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak açıklanır. (Açıklama yapılırken yalnızca başlıklar söylenmeli, grup çalışması tamamlandıktan sonra tüm bilgiler paylaşılmalıdır.) Sınıf gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak 6 gruba ayrılır ve her grup 1, 2, 3, 4, 5, 6 şeklinde numaralandırılır. (Dilerlerse öğrencilerin gruplarına bir isim de verebilecekleri söylenebilir.) Çalışma Yaprağı-1 gruplara dağıtılır. Her gruba grup numarasının yer aldığı başlık çalışmaları verilir. (1 numaralı gruba 1. başlık olan 'Yeterli ve Dengeli Beslenme' verilmesi gibi.) Her gruba konu verilmesinin ardından şu açıklama yapılır: <i>"Evet, her grubun bir başlığı var. Şimdi sizden istediğim, her grubun öncelikle bir yazman seçmesi. Sonrasında vermiş olduğum başlığa ilişkin kendi hayatlarınızda neler yaptığınızı, alışkanlıklarınızın neler olduğunu düşünerek bunları Çalışma Yaprağı-1'in 'Alışkanlıklarımız' kısmına; bu alışkanlıklarınızın bedensel ve psikolojik sağlığınıza faydalarını ise 'Bedensel ve Psikolojik Sağlığımıza Etkileri' kısmına grupça tartışarak yazmanızı istiyorum. Bu işlem için süreniz 4 dakika."</i> Süre dolduktan sonra her grubun kâğıdı bir sonraki gruba verilir (1 numaralı grubun kâğıdı 2 numaralı gruba, 2 numaralı grubun kâğıdı 3 numaralı gruba verilecek şekilde) ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Süreniz doldu ve ben doldurmuş olduğunuz kâğıtları bir diğer gruba dağıttım."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

Yine az önceki gibi başlıklara ilişkin çalışmanız devam edecek, bu defa konunuz grup numaranızdan bir sonraki başlıktır. Mesela 1 numaralı grubun başlığı şimdi 2. başlık olan 'Düzenli Fiziksel Aktivite ve Egzersiz' olacak. Diğer grubun başlamış olduğu çalışmaya sizler devam edeceksiniz. Süreniz 4 dakika, süre bittikten sonra gruplardan kâğıtları toplayıp tekrar diğer gruplara dağıtacağım ve her grup 6 başlık için de çalışmış olacak."

6. Tüm gruplar her başlık için çalışmasını tamamlayana dek etkinlik devam ettirilir.
7. Yazma işlemi tamamlandıktan sonra aşağıdaki tartışma sorularına geçilir:
 - Etkinlik süresince neler hissettiniz? Kendinize ilişkin gözlemlerinizi, yaşadığınız duygular ve kişisel farkındalıklarınızı neler oldu?
 - Sağlıklı yaşam alışkanlıklarını bir kenara bırakıp hayatımızdan çıkarsaydık bunun bedensel ve psikolojik etkileri nasıl olurdu?
 - Doğru olduğunu düşündüğünüz ancak grup yaşantısı esnasında yanlış olduğunu fark ettiğiniz bir alışkanlığınız oldu mu?
 - Grupta tartışılan sağlıklı yaşam alışkanlıklarının ne kadarını yaşamınızda uyguluyorsunuz?
 - Uyguladığınız sağlıklı yaşam alışkanlıkları sizlerin bedensel ve psikolojik sağlığını nasıl etkiliyor?
 - Sağlıklı yaşam için edinmeye karar verdiğiniz yeni alışkanlıklar neler?
8. Cevapların ardından öğrencilere katılımları için teşekkür edilerek aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Bugün hep beraber sağlıklı yaşam alışkanlıklarına değindik. Yeterli ve dengeli beslenme, stresle başa çıkma, kendine zaman ayırma, düzenli fiziksel aktivite ve egzersiz, kişiler arası sağlıklı ilişki ve kendine zaman ayırma, kişisel hijyen ve sağlıklı kıyafet, yeterli ve dengeli uyku daha keyifli ve sağlıklı bir yaşam sürmemiz için hayatımızdan hiç çıkarmamız gereken alışkanlıklardır. Bu alışkanlıkların her biri bedensel ve psikolojik sağlığımız için bir diğerine domino etkisi yapmaktadır. Mesela ne kadar yeterli ve dengeli beslensek, egzersizler yapsak da yeterli ve dengeli uyku alışkanlığımız yoksa hayatımız keyifsiz ve sağlıksız olacaktır. Veya ne kadar düzenli uyusak, kendimize vakit ayırsak da dengeli beslenmediğimiz zaman bünyemiz bundan olumsuz etkilenecektir. Bu nedenle kendi bedensel ve psikolojik sağlığımızın sorumluluğunu almalı ve bu alışkanlıkların hepsini hayatımıza eklemeliyiz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden sağlıklı yaşam için en az 3 yeni alışkanlık edinmeleri ve edindikleri alışkanlıklara ilişkin neler yaptıklarını gözlemlenmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1'i doldurmakta zorlandığı durumlarda Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilere yardımcı olunabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorular sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çağla Yaprak BİLİCİ

Çalışma Yaprağı 1

1. YETERLİ VE DENGELİ BESLENME

ALİŞKANLIKLARIMIZ

BEDENSEL VE PSİKOLOJİK SAĞLIĞIMIZA ETKİLERİ

2. STRESLE BAŞA ÇIKMA

ALİŞKANLIKLARIMIZ

BEDENSEL VE PSİKOLOJİK SAĞLIĞIMIZA ETKİLERİ

5. SAĞLIKLI KİŞİLER ARASI İLİŞKİ VE KENDİNE ZAMAN AYIRMA

ALİŞKANLIKLARIMIZ

BEDENSEL VE PSİKOLOJİK SAĞLIĞIMIZA ETKİLERİ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. KİŞİSEL HİJYEN VE SAĞLIKLI KIYAFET

ALİŞKANLIKLARIMIZ

BEDENSEL VE PSİKOLOJİK SAĞLIĞIMIZA ETKİLERİ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

1. Yeterli ve Dengeli Beslenme

Öğünlerde temel besin gruplarına yeterli şekilde yer verilmelidir. Et ve et ürünleri, tahıl ve tahıl ürünleri, süt ve süt ürünleri, meyve ve sebze grubu ürünleri yeteri miktarda yenmelidir. Yemeden önce gıda malzemeleri iyice yıkanmalıdır. Besin değeri yüksek gıdalar yemekte tercih edilmelidir. Güvenilir ve hijyenik yerlerden gıda alışverişi yapılmalıdır. Alışveriş yapılırken taze ürünlerin alınmasına dikkat edilmelidir. Hazır, dondurulmuş gıdaları, fastfood ürünlerini tüketmek yerine besin değeri yüksek gıdalar evde pişirilerek yenmelidir. Yeterli ve dengeli beslenme hastalıklara yakalanma riskini azaltır, sakin ve mutlu bir zihne sahip olmayı sağlar.

2. Stresle Başa Çıkma

Çeşitli yaşam olayları içerisinde kişinin ruhsal dengesini sarsan ve gerilim yaratan olaylar karşısında içinde bulunulan durum kontrol altına alınmalıdır. Stresle başa çıkmak için kişi psikolojik kaynaklarını belirlemelidir. Vücudun stres anında neler yaşadığının bilinmesi adına stresin etkileri öğrenilmelidir. Strese neden olan olaylar keşfedilmelidir. Yüksek stres yaşamak çeşitli hastalıklara yakalanma riski oluşturduğundan stresle başa çıkmak hastalıklara yakalanma riskini azaltır, psikolojik sağlamlığı doğrudan etkiler.

3. Yeterli ve Dengeli Uyku

Akşamları hafif yiyecekler tercih edilmelidir. Gece uykusuna özen gösterilmelidir. Akşam geç vakitte uyumama-ya çalışılmalıdır. Uyku için karanlık ortam tercih edilmelidir. Nevresim ve çarşafın temizliğine ve ferahlığına dikkat edilmelidir. Oda sık sık havalandırılmalıdır. Kafeinli içecekler uyku saatine yakın tüketilmemelidir. Her gün aynı saatte uyuyup aynı saatte uyanmaya özen gösterilmelidir. Telefon, televizyon gibi teknolojik aletlerle uyumadan iki saat önce vedalaşılmalıdır. Gece salgılanan hormonlarla vücudun dengesi korunurken uyku esnasında vücut dinlenir, böylece bir sonraki güne zinde ve hazır olarak uyanılır.

4. Düzenli Fiziksel Aktivite ve Egzersiz

Her gün yürüyüş, koşma, kol-bacak hareketleri yapılmalıdır. Hafif, orta ve ağır düzeydeki fiziksel aktiviteler düzenli olarak ve yeteri kadar yapılmalıdır. Açık havada egzersiz yapmaya özen gösterilmelidir. Kalbin ritmini düzenlemek, kas kuvvetini artırmak için düzenli spor yapılmalıdır. Düzenli fiziksel aktivite ve egzersiz vücudun formda görünmesini ve sağlığa kavuşmasını, kişinin kendini mutlu ve enerjik hissetmesini sağlar.

5. Sağlıklı Kişilerarası İlişki ve Kendine Zaman Ayırma

Kişilerarası ilişkide açık iletişim ön planda olmalıdır. İlişki kurmada etkin dinleme, açık iletişim, empati, kendini açma, koşulsuz kabul, olumlu beden dili gibi unsurlar kullanılmalıdır. Kişi, kişiler arası ilişki kurmaya vakit ayırdığı gibi kendine de vakit ayırmalıdır. Hoşlanılan etkinlikler yapılmalıdır. Kişi kendine ilişkin gözlem içinde olmalıdır. Sağlıklı kişiler arası ilişki ve kendine zaman ayırma psikolojik sağlamlığı artırır.

6. Kişisel Hijyen ve Sağlıklı Kıyafet

Yaşanılan ortamın temizliğine dikkat edilmelidir. Ortak kullanım alanları ve buralardaki eşyalar temiz kullanılmalıdır. Eller bol su ve sabunla yıkanmalıdır. Giyilen kıyafetler düzenli olarak yıkanmalı, temiz kıyafetler giyilmelidir. Kıyafet için kanserojen içerikli akrilik, polyester kumaşlar yerine pamuklu kumaşlar tercih edilmelidir. Ayakkabı seçimi doğru yapılmalıdır. Kişinin öz bakımını gerektiği gibi yapması ve sağlıklı kıyafetler giymesi hem bedensel sağlığına hem psikolojik sağlığına iyi gelecektir.

KAYNAK:

1. Owen, F. K. ve Çelik, N. D. (2018). Yaşam boyu sağlıklı yaşam ve iyilik hali. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 10(4), 440-453.
2. Yeşilay Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı, Lise Sağlıklı Yaşam Broşürü. (2021). Erişim Adresi: https://tbm.org.tr/media/brosurler/TBM_lise_saglik.pdf

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KENDİMİ SEVDİĞİM KADAR SAĞLIKLIYIM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Beden imgesi ile fiziksel ve psikolojik sağlığını ilişkilendirir./23.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sınıf, gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak 5 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek olaylar her gruba 1 adet dağıtılacak şekilde çoğaltılarak ilgili yerlerden kesilip hazır hâle getirilir. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğe aşağıdaki açıklama yapılarak başlanır: <i>"Sevgili öğrenciler, önceki yıllardaki etkinliklerden de bildiğiniz gibi beden imgeniz, sizlerin bedeninizle ilgili algılarınızı, düşüncelerinizi, duygularınızı, inançlarınızı, davranışlarınızı kapsayan bir kavramdır. Kişinin kendi bedeniyle etkileşimde bulunması olarak değerlendirilebilecek bu durum olumlu olabileceği gibi olumsuz da olabilir. Bugünkü etkinliğimizde beden imgenizle ilgili düşüncelerinizin sizlerin fiziksel ve psikolojik sağlığınıza ilişkisini ele alacağız."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek olaylar her gruba bir örnek olay gelecek şekilde öğrencilere dağıtılır. 3. Etkinliğe aşağıdaki açıklamayla devam edilir: <i>"Sevgili öğrenciler çalışma yaprağındaki örnek olayları grup olarak okuyun, A ve B ile empati kurmaya çalışın ve sorulara cevap verin."</i> 4. Her gruba söz verilerek paylaşımları dinlenir. 5. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve isim yazmadan cevaplamaları istenir, paylaşmak isteyenlere söz verilir. 6. Sürece aşağıdaki tartışma sorularıyla devam edilir: <ul style="list-style-type: none">• Çalışma Yaprağı-2'deki sorulara cevap verirken beden imgenizle fiziksel ve psikolojik sağlığınıza ilişkilendirirken neler fark ettiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bu farkındalık daha önce olsaydı yaşamınızda neler değiştirdi?
- Beden imgesi ile fiziksel ve psikolojik sağlık arasındaki ilişkiyi fark etmek neden önemlidir?

7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, etkinliğimizin sonunda görüyorum ki bedeninizi nasıl algıladığınızla sağlığınız arasında bir bağlantı olduğunu fark ettiniz, bazen bedenimizle ilgili algımız çok farklı sebeplerle olumsuz olabilir; bazen bu durum geçicidir, farklı baş etme yollarıyla üstesinden gelebiliriz; bazen de bu durumla baş etmekte zorlanabiliriz. Beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlıkla ilişkisini fark ettiğimiz için beden imgemizin bizim sağlığımızı olumsuz etkilediği durumlarda yardım alabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlığa olumlu ve olumsuz etkilerini anlatan bir pano hazırlamaları istenebilir.
2. Okul psikolojik danışmanı/ rehber öğretmeniyle iş birliği içinde, bir gün belirlenip o gün beden imgesinin fiziksel ve psikolojik sağlıkla ilişkisini içeren çeşitli aktiviteler planlanabilir. (Alt sınıflara sunum yapma, tüm okulda konu ile ilgili bir film izleme ve analizini yapma, öğle/teneffüs aralarında konu ile ilgili şarkılar çalma, slogan belirleme ve okulda bunu yayma...)

Uygulayıcıya Not:

1. Sınıf mevcuduna göre öğrenciler 4-5 kişilik gruplara ayrılmalıdır. Sınıf mevcuduna göre beş gruptan fazla olacak sınıflarda Çalışma Yaprığı-1’deki örnek olaylar birden fazla çoğaltılarak aynı örnek olayın birden fazla gruba verilmesi sağlanabilir ya da uygulayıcı tarafından yeni örnek olay yazılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çağla Yaprak BİLİCİ - Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

1. ÖRNEK OLAY

A, lise öğrencisidir. Son zamanlarda iştahı çok arttığı için fazla kilo almıştır. Bu sebeple mezuniyet törenine gitmekten, insan içine çıkmaktan çekinmektedir. Ayrıca fazla kiloları yüzünden beslenme alışkanlığını tamamen değiştirmiş, hiçbir şey yemeden günlerini geçirmeye başlamıştır. Bu yüzden tansiyon düşüklüğü problemiyle baş etmeye çalışmaktadır.

B, A ile yakın arkadaştır ve mezuniyet törenine birlikte gitmek istemektedir. Ayrıca A'nın kilosunun hiç de abarttığı gibi olmadığını, aynada gördüğü yansımalarının gerçekçi olmadığını düşünmektedir.

1. A'nın beden algısı fiziksel sağlığını nasıl etkilemektedir?
2. A'nın beden algısı psikolojik sağlığını nasıl etkilemektedir?
3. 5 yıl sonra herhangi bir önlem alınmazsa A'nın hayatında neler olabilir sizce?

2. ÖRNEK OLAY

A, lise öğrencisidir. Son zamanlarda sosyal medyada çok fazla zaman geçirmeye başlamıştır. Gelecekle ilgili kaygısı sebebiyle kısa zamanda çok para kazandıklarını düşünen Youtube fenomenlerini izleyerek video çekmeye karar vermiştir. Videoda izlediği ve çok güzel olduklarını düşündüğü insanlara benzemek için çok abartılı makyaj yapmaya ve lens kullanmaya başlamış, saç rengini değiştirmiştir. Ayrıca derslerine vakti kalmadığı için de akademik başarısı düşmüştür. Bu yüzden de okula gitmek istememektedir.

B, A'nın annesidir ve son zamanlarda kızının yüzünde başlayan alerji için endişelenerek onu doktora götürmüştür.

1. A'nın beden algısı fiziksel sağlığını nasıl etkilemektedir?
2. A'nın beden algısı psikolojik sağlığını nasıl etkilemektedir?
3. 5 yıl sonra herhangi bir önlem alınmazsa A'nın hayatında neler olabilir sizce?

3. ÖRNEK OLAY

A, lise öğrencisidir, sevgilisinin "Kaslı kişileri daha karizmatik buluyorum." demesi üzerine kendini spor yapmaya adanmıştır. Başlarda spor yapmanın çok faydasını gören A, bir süre sonra enerjisinin düştüğünü, motivasyonunun kalmadığını hissetmeye başlamıştır. Çünkü az zamanda daha fazla kas yapabilmek için kilosuna göre önerilen protein tozunun 3 katını alarak spora devam etmiştir.

B, kardiyoloji doktorudur, birkaç gün A'ya birtakım testler yaptıktan sonra gereğinden fazla protein tozu almasının kalbini yorduğunu ve bir süre hastanede kalması gerektiğini söylemiştir.

1. A'nın beden algısı fiziksel sağlığını nasıl etkilemektedir?
2. A'nın beden algısı psikolojik sağlığını nasıl etkilemektedir?
3. 5 yıl sonra herhangi bir önlem alınmazsa A'nın hayatında neler olabilir sizce?

4. ÖRNEK OLAY

A, lise öğrencisidir, son zamanlarda aynaya baktığında kendini çirkin hissetmekte ve sürekli diğer arkadaşlarıyla kendini karşılaştırmaktadır. Arkadaşlarıyla bir araya geldiğinde sadece fiziksel görünüşüyle ilgili sorular sormakta ve onları bunaltmaktadır. Bu yüzden de yalnız kalmaya başlamış, bunun sebebini de görünüşüne bağlamıştır.

B, A'nın babasıdır. Oldukça hoşgörülü bir tutuma sahip olan aile, estetik ameliyat isteyen çocuğuna laf geçirememektedir. Sonunda burun ameliyatı yaptırmıştır, fakat bu sefer de kulağıyla ilgili estetik olmak istemektedir.

1. A'nın beden algısı fiziksel sağlığını nasıl etkilemektedir?
2. A'nın beden algısı psikolojik sağlığını nasıl etkilemektedir?
3. 5 yıl sonra herhangi bir önlem alınmazsa A'nın hayatında neler olabilir sizce?

5. ÖRNEK OLAY

A, lise öğrencisidir. Okula uygun olmayan kıyafetlerle ve topuklu ayakkabıyla gelmektedir. Kıyafet yönetmeliğine uymadığı için disiplin kuruluna sevk edilen A, disiplin kurulunda okul formasının kendisini yeterince güzel göstermediğini söylemeye çekindiği için ailesinin forma almadığını söylemiştir.

B, A'nın annesidir, okuldaki öğretmenlerle görüşükten sonra durumu anlamıştır. A evden okul formasıyla çıkıp bir arkadaşında kıyafet değiştirmektedir. Böylece B, A'nın bir hafta önce olan ayak bileğini nasıl burktuğunu da anlamıştır.

1. A'nın beden algısı fiziksel sağlığını nasıl etkilemektedir?
2. A'nın beden algısı psikolojik sağlığını nasıl etkilemektedir?
3. 5 yıl sonra herhangi bir önlem alınmazsa A'nın hayatında neler olabilir sizce?

Çalışma Yaprağı 2

Kendi beden imgenizin psikolojik sağlığınıza ilişkisi hakkında neler söyleyebilirsiniz? Aşağıdaki soruları cevaplandırarak beden imgenizle psikolojik sağlığınıza arasındaki ilişkiyi gözden geçirin.

➤ Genel olarak bedenimden memnuniyet düzeyim nasıldır?

.....
.....
.....

➤ Aynanın karşısında harcadığım süre hakkında ne diyebilirim?

.....
.....
.....

➤ Vücuduma karşı tavrım olumlu mu/olumsuz mu?

.....
.....
.....

➤ Kilom (çok kilolu/çok zayıf) hakkında düşüncelerim neler?

.....
.....
.....

➤ Kendimi fiziksel yönden diğer insanlarla ne derece karşılaştırıyorum?

.....
.....
.....

➤ Vücudumu düşündüğümde kendimi nasıl hissediyorum/duygularım neler?

.....
.....
.....

Kendi beden imgenizin fiziksel sağlığınıza ilişkisi hakkında neler söyleyebilirsiniz? Aşağıdaki soruları cevaplandırarak beden imgenizle fiziksel sağlığınıza arasındaki ilişkiyi gözden geçirin.

➤ Kilom hakkındaki düşüncelerim doğrultusunda edindiğim alışkanlıklar neler?

.....
.....
.....

➤ Bedenimi olduğu gibi kabul etmekte zorlandığımda aklıma gelen çözüm yolları neler?

.....
.....
.....

➤ Kendime olan güvenimin ve değerimin vücut şeklimle ve ağırlığımla ilgili olduğumu düşündüğümde hayatımda neler değişiyor?

.....
.....
.....

➤ Kendimi fiziksel yönden diğer insanlarla karşılaştığımda daha iyi hissetmek için neler yapıyorum?

.....
.....
.....

➤ Vücuduma karşı tavrım olumsuz olduğunda başvurduğum yollar neler?

.....
.....
.....

➤ Tüm cevaplarınıza göre beden imgenizin fiziksel ve psikolojik sağlığınıza ilişkisini fark etmenize ilişkin ne söyleyebilirsiniz?

.....
.....
.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEN HAZIRIM!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörleri açıklar./24.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2'deki her bir örnek olay gruplara dağıtılmak üzere önceden makasla kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. "Sevgili arkadaşlar, sınavlara hazırlanmanızı etkileyen duygu, düşünce, tutum, beceri, alışkanlık ve davranışlarınıza da yansıyan birçok faktör vardır. Bugün sizlerle sınavlara hazırlanmayı etkileyen faktörler üzerinde duracağız." şeklinde açılama yapılarak etkinliğin amacı belirtilir ve etkinliğe başlanır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönergeyle devam edilir: "Sizlere dağıttığım çalışma yapraklarında sınavlara hazırlanmanızı etkileyen duygu, düşünce, tutum, beceri, alışkanlık ve davranışları içeren 10 bölüm ve her bölümde ikişer madde bulunmaktadır. Her maddeyi dikkatle okuyun ve her bölümden, sizin için daha geçerli olduğunu düşündüğünüz 1 maddeyi işaretleyin. Örneğin 3. bölümde belirtilen 'Kitap okuma alışkanlığım yoktur.' ve 'Okuma becerilerimin güçlü olması için her gün kitap okurum.' maddelerinden sizin için daha geçerli olan madde hangisiyse onu işaretleyin. Çalışma yapraklarına isim ve soy isimi yazılmayacağı ve çalışma yaprakları sizde kalacağı için gerçek düşüncelerinizle ilgili maddeleri içtenlikle işaretleyin." 3. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra öğrenciler 10 gruba ayrılır ve her bir gruba Çalışma Yaprağı-2'de bulunan örnek olaylardan 1 tanesi verilir. Öğrencilerden kendi gruplarına verilen örnek olaylar üzerinde düşünmeleri ve her gruptan bir öğrenciyi sözcü olarak belirlemeleri istenir. Bütün gruplar örnek olaylarla ilgili düşüncelerini tamamladıktan sonra sırasıyla her grubun

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

sözcüsüne söz hakkı verilerek grubun örnek olayla ilgili düşüncesini ifade etmesi istenir.

4. Sınıfın geneline yönelik aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:
 - Motivasyon, sınavlara hazırlık sürecini hangi yönde ve nasıl etkiler?
 - Kaygı, sınavlara hazırlık sürecini hangi yönde ve nasıl etkiler?
 - Hedef belirlemenin sınavlara hazırlık sürecindeki önemi nedir?
 - Planlı bir ders çalışma sisteminin sınavlara hazırlık sürecindeki önemi nedir?
 - Sınavlarla ilgili olumsuz duygu, düşünce ve tutumlarınızı değiştirmek için neler yapabilirsiniz?
5. Etkinlik Bilgi Notu okunarak etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1’de yer alan “Sınavlara hazırlık yapmayı etkileyen faktörler” ile ilgili araştırma yapmalarını, kendilerini olumsuz yönde etkileyen faktörleri ortadan kaldırabilmek için yapabileceklerini düşünmelerini, sınavlara hazırlık yapmayı etkileyen duygu, düşünce, tutum, beceri, alışkanlık ve davranışlarda kendilerinde zamanla meydana gelecek değişimleri gözlemlenmelerini isteyebilirsiniz.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin uygulanması sırasında öğrencilerin sınavlara hazırlık yapmalarını etkileyen olumsuz duygu, düşünce, tutum, beceri, alışkanlık ve davranışlar üzerinde durmalarına dikkat edilmelidir. Motivasyon, kaygı, hedef belirleme, planlı ders çalışma gibi faktörlere yönelik duygu, düşünce, tutum, beceri, alışkanlık ve davranışlar üzerine odaklanılmalıdır.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
 2. “Sınavlara hazırlık yapmayı etkileyen faktörlerle” ilgili gözlem formları hazırlanarak öğrencilerin kendilerini izlemeleri sağlanabilir.
 3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Alper KAMA

Çalışma Yaprağı 1

SINAVLARA HAZIRLANMAYI ETKİLEYEN FAKTÖRLER

1	Sınavlardan elde edeceğim yüksek notlar ve puanlar benim için her şeyden önemlidir.	
	Başarılı olmak için sınavlardan yüksek notlar ve puanlar almak önemlidir ancak başarının tek şartı sınavlar değildir.	
2	Ailemin benden beklentisi benim yapabileceğimin çok üzerinde.	
	Ailem benim yapabileceğimin farkındadır ve yapabileceğimden fazlasını beklemez.	
3	Sınavlara hazırlanırken "Düşük not alırsam aileme, öğretmenlerime ve arkadaşlarıma rezil olurum; ailemi, öğretmenlerimi hayal kırıklığına uğrattırım", "Sorular zor olacak, sınavım kötü geçecek" gibi düşünceler beni yoğun şekilde kaygılandırıyor.	
	Sınavlara hazırlanırken sadece çalışmaya odaklanırım, iyi bir şekilde çalışacağım takdirde başarılı olacağıma inanırım.	
4	Sınavlara sınav gününden bir ya da birkaç gün önce çalışmaya başlarım.	
	Derslerime her gün çalışırım, öğretmenlerimin anlattıkları konuları günlük tekrar ederim.	
5	Verimli ve planlı çalışmak için bir ders çalışma programım yok.	
	Verimli ve planlı çalışmak için bir ders çalışma programım var.	
6	Geleceğime yönelik herhangi bir hedefim yok.	
	Yeteneklerime, ilgilerime uygun bir hedefim var ve hedefime ulaşmak için çalışıyorum.	
7	Çalışmama rağmen sınavlarda başarısız olduğumda aşırı derecede üzülürüm.	
	Çalışmama rağmen sınavlarda başarısız olduğumda üzülürüm, ancak daha sonra başarısızlık nedenlerim üzerinde de düşünerek önlem almaya çalışırım.	
8	Evde ders çalışabilmem için uygun bir ortamım yok. (Kendine ait oda, ders çalışma masası, odanın ısı ve ışıklandırma durumu...)	
	Evde ders çalışabilmem için uygun bir ortamım var. (Kendine ait oda, ders çalışma masası, odanın ısı ve ışıklandırma durumu...)	
9	Kitap okuma alışkanlığım yoktur.	
	Okuma becerilerimin (metni okumanın amacı, ana fikri yakalama, okuduğunu anlama ve yorumlama...) güçlü olması için her gün kitap okurum.	
10	Telefon, tablet, bilgisayar, TV ve arkadaşlarıma çok zaman harcarım.	
	Telefon, tablet, bilgisayar, TV ve arkadaşlarıma vakit ayırırım ancak derslerime de düzenli olarak çalışırım.	

Çalışma Yaprağı 2

ÖRNEK OLAYLAR

1. GRUP

A isimli öğrenci sınavlardan elde edeceği yüksek notların ve puanların kendisi için her şeyden önemli olduğunu düşünmektedir. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

2. GRUP

B isimli öğrencinin ailesinin beklentisi, öğrencinin yapabileceklerinin çok üzerindedir. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

3. GRUP

C isimli öğrenci sınavlara hazırlanırken "Düşük not alırsam aileme, öğretmenlerime ve arkadaşlarıma rezil olurum, ailemi, öğretmenlerimi hayal kırıklığına uğrattırım", "Sorular zor olacak, sınavım kötü geçecek" gibi düşünceleri yoğun şekilde düşünüyor. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

4. GRUP

D isimli öğrenci sınavlara sınav gününden bir ya da birkaç gün önce çalışmaya başlıyor. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

5. GRUP

E isimli öğrencinin herhangi bir ders çalışma programı, planı yok. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

6. GRUP

F isimli öğrencinin geleceğine yönelik herhangi bir hedefi yok. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

7. GRUP

G isimli öğrenci çalışmasına rağmen sınavlarda başarısız olduğumda aşırı derecede üzülüyor. Bu durum, öğrencinin sonraki sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

8. GRUP

H isimli öğrencinin evde ders çalışabilmesi için uygun bir ortamı (Kendine ait oda, ders çalışma masası, odanın ısı ve ışıklandırma durumu...) yoktur. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

9. GRUP

I isimli öğrencinin kitap okuma alışkanlığı yoktur. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

10. GRUP

İ isimli öğrenci telefon, tablet, bilgisayar, TV ve arkadaşlarına çok zaman harcar. Bu durum, öğrencinin sınavlara hazırlanmasını nasıl etkiler?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Düşük motivasyon ve düşük kaygı ya da yüksek motivasyon ve yüksek kaygı sınavlara hazırlık yapmanızı olumsuz etkileyen faktörlerdendir. Sınavlara hazırlık yaparken motivasyon ve kaygı düzeyinizin orta seviyede olması, bu süreci sağlıklı bir şekilde atlatmanızı sağlayacaktır.

“Düşük not alırsam aileme, öğretmenlerime ve arkadaşlarıma rezil olurum, ailemi, öğretmenlerimi hayal kırıklığına uğrattırım”, “Sorular zor olacak, sınavım kötü geçecek” gibi olumsuz düşünceler öz güven eksikliğine, düşük motivasyona ve yüksek kaygıya neden olur. **“Sınavda elimden gelenin en iyisini yapacağım.”, “Çalıştığım sürece her zaman başarılı olabilirim.”, “Başarılı olmak için sınavlardan yüksek notlar ve puanlar almak önemlidir ancak başarının tek şartı sınavlar değildir.”** gibi düşünceler ise öz güveninizin tam olmasını, motivasyon ve kaygı düzeyinizin orta seviyede olmasını sağlar.

Sınavlara hazırlık yapmayı etkileyen başka bir faktör ise **hedef**dir. Hedefi olmayan gemiye hiçbir rüzgâr yardım etmez. Hedefler, yapmanız gereken çalışmaların planlanmasında size yol gösteren kılavuzunuzdur. **Hedefiniz, gerçekçi, yetenek ve ilgilerinize uygun olmalıdır. Gerçekçi olmayacak kadar yüksek ya da ulaşabileceğinizin çok altında kalan hedeflerin sizi başarısızlığa sürükleyeceğini unutmayın.**

Sınavlara hazırlık yapmayı etkileyen faktörlerden biri de **planlı ders çalışma sistemidir**. Sınavlara bir ya da birkaç gün öncesinden hazırlanmak yerine anlatılan konuları günlük tekrar etmek, **konularla ilgili sorular çözmek, not tutmak ve ders çalışma programı oluşturmak hem öğrenmenizi hem de sınavlara hazırlık yapmanızı kolaylaştıracaktır. Bunun yanında sınavlarda sorulan soruları daha iyi anlayabilmek, yorumlayabilmek için de günlük belli bir süre kitap okumak faydalı olacaktır.**

Sınavlara hazırlık sürecinde kendinize, ailenize ve arkadaşlarınıza da gerektiği kadar zaman ayırmayı unutmayın. Sınavlar başarı için gereklidir ancak her şey sınavlardan ibaret değildir.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

YAŞAMIMDA AKRAN DESTEKLERİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Akran grubunun yaşamındaki yerini açıklar./25.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. 1 adet bant 3. Keçeli kalem 4. Tahta 5. Makas
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı, çalışma yaprağını öğrenci sayısı kadar çoğaltır. 2. Uygulayıcıya Not: kısmı mutlaka etkinlik öncesinde okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin ilgisini çekeceğini düşündüğüm bir konuda sizlerle bir etkinlik yapacağız. Konumuz akran grubunun yaşamımızdaki yeri! Hepinizin bildiği gibi akran kelimesi; yaş, meslek, toplumsal durum vb. bakımından birbirine eşit olanlar anlamında kullanılmaktadır. Şimdi etkinliğimizi gerçekleştirmek için gruplara ayrılacağız." 2. Sınıfta bulunan öğrenciler uygun bir etkinlik ile 5 kişilik gruplara ayrılır. Grupların sınıfın uygun bölgelerinde birbirinden uzak olacak şekilde daire oluşturması sağlanır. 3. Her gruptan bir sözcü ve yazman belirlenmesi istenir. 4. Her gruba 2 tane çalışma yaprağı ve keçeli kalem dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: "Akranlarımız bizim hayatımızda birçok konuda bize destek olur. Şimdi sizin akranlarınızın önemini daha iyi anlamanız için grup olarak şöyle bir hayal kurmanızı istiyorum. Bir TV programına katılacaksınız. Arkadaşlarınızda yayına bağlanarak onunla geçirdiğiniz anıları, yaşantıları, onun yaşamındaki yerinize yönelik paylaşımlarda bulunacak. Katılacağınız programa hangi arkadaşlarınızın gelmesini isterdiniz, hangi anılarınızı paylaşmaları size iyi gelir ve bu arkadaşlarınızın yaşamınıza katkısını nedir?" 5. Her gruba bunu hayal etmesi için 5 dk. süre verilir. Sonra çalışma yaprağı dağıtılır ve biraz önceki hayalden yola çıkarak çalışma yaprağını doldurabilmeleri için aşağıdaki açıklama yapılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Akranlarım benim için önemli. Çünkü..." ifadesini tamamlayan kelimeler, sıfatlar cümleler yazmanız istenmektedir. Her grup yazmayı düşündüğü kelimeyi kendi içinde tartışsın. Ardından grup çoğunluğunun kararına göre çalışma yaprağının üzerine belirlediğiniz kelime, grup yazmanı tarafından keçeli kalemle okunaklı olarak yazılmalıdır. Çalışma yaprağında farklı renkler ile ayrılmış yerlere tek bir kelime veya cümle yazılmalıdır. Örneğin akranlarım benim için önemli, çünkü eğlenceli vakit geçirmemi sağlar denebilir. Burada çalışma yaprağında uygun yere keçeli kalemle eğlenceli vakit geçirmemi sağlar yazmak yeterlidir. Her grup 5 dk.. süre içinde elinden geldiği kadar tamamlayıcı kelime veya cümle oluşturmalıdır. Grupların ne yapacağı anlaşıldığına göre şimdi başlayabiliriz."

6. Süre bitiminde şu açıklama yapılır:

"Akranlarımız ile ilgili pek çok tamamlayıcı kelime, sıfat ve cümle ürettik. Şimdi her grubun sözcüsü bunları sınıfla paylaşacak ve tahtaya yazdığım duygusal destek, sosyal destek veya akademik destek kavramlarından hangisinin altına yapıştıracağımızı tartışacağız ve sınıf çoğunluğunun kararına göre uygun başlığın altına yapıştıracağız. Şimdi lütfen çalışma yaprağını yapıştırmaya uygun bir şekilde makasla parçalara ayıralım."

7. Her kavram, okunduktan sonra uygun başlığın altına yapıştırılır. Sonra diğer gruplarında ürettiği kelimeler, cümleler grup sözcüsü tarafından sınıfa okunur. Farklı olanlar uygun başlığın altına eklenir. Etkinlik sonunda tüm başlıklar altında toplananlar tüm sınıfla paylaşılır.

8. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir:

- Bu etkinlikte neler hissettiniz?
- Akranlarınızı ve ilişkilerinizi bu etkinlikte ele aldığımız şekilde daha önce değerlendirmiş miydiniz? Bu etkinlikte farklı olarak ne düşündünüz ya da ne fark ettiniz?
- Akranlarınızın yaşamınızdaki yerini fark etmek bize ne katkı sağlar?

9. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün sizlerle akran grubunuzun yaşamınızdaki yerini konuştuk. Her birimizi akranlarımız farklı şekillerde etkileyebiliyor. Kimi zaman duygusal destek, kimi zaman sosyal destek, kimi zaman da akademik destek verebiliyor. Akran desteğinin hayatımızda ne kadar önemli olduğunu fark etmiş olduk."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerimizden kendi çevresinde bulunan akranlarından gördükleri destekleri düşünmelerini ve bunları duygusal, sosyal ve akademik destek alanlarına göre listelemelerini isteyebiliriz.
2. Akranlarına hangi yönden destek olduklarını listeleyerek bunu nasıl artıracıklarını düşünmelerini isteyebiliriz.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Öğrenciler akran eşleşmesi olacak şekilde birbirinden destek alabilecek akranlar bir araya getirilerek gruplanabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1, yazıların puntosu büyütülerek ve kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir..
3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımı desteklenebilir.
4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Muhammed KARAMUSTAFA

Çalışma Yapağı 1

Akranlarım benim
için önemli.
Çünkü.....

Akranlarım benim
için önemli.
Çünkü.....

Akranlarım benim
için önemli.
Çünkü.....

Akranlarım benim
için önemli.
Çünkü.....

Akranlarım benim
için önemli.
Çünkü.....

Akranlarım benim
için önemli.
Çünkü.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLARIMA SOSYAL DESTEKLERİMİN ETKİSİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Kararlarında aile ve akranlarının etkilerini değerlendirir./26.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Kurşun kalem veya tükenmez kalem 3. Tahta kalemi veya tebeşir 4. Tahta
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle kararlarımızda aile ve akranlarımızın etkilerini fark edeceğiz, değerlendireceğiz."</i> 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve okuyarak doldurmaları istenir. 3. Uygulayıcı tarafından tahtaya aralıklı olarak "Neden?", "Kararda kim etkili?", "Kararlarını nasıl etkiledi?" soruları tahtaya yazılır. 4. Öğrenciler çalışma yapraklarını doldurduktan sonra aşağıdaki tartışma soruları sorulur: <ul style="list-style-type: none">Kararlarınıza kimlerin etkisi olurdu?Kararlarınızı etkileyenler, nasıl etkiledi? 5. Öğrencilerin cevapları tahtada uygun yerlere yazılır. 6. Aşağıdaki tartışma soruları sorulur: <ul style="list-style-type: none">Bu etkinlikle neler fark ettiniz?Kararlarınızı alırken aile ve akranlarınız üzerinizdeki etkisi fark etmeniz size nasıl bir yarar sağladı? 7. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Bugün sizlerle kararlarımızda aile ve akranlarımızın etkisini konuştuk. Kararlarımızı ailemiz ve akranlarımız farklı düzeylerde etkileyebiliyor. Buna izin veren biraz da bizleriz. Kararlarımıza nasıl etki ettiklerini fark etmemiz bu durumu yönetmemizi kolaylaştırır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerimizden kendi çevresinde bulunan sosyal destekleri (aile, arkadaş, akrabaları, öğretmen vb.) düşünmelerini ve bu desteklerin kararlarına etkilerini yazmalarını isteyebiliriz.
2. Öğrencilerimizden aileleri ve akranlarının kararlarına hangi yönlerden destek olduklarını listeleterek bunu nasıl artıracaklarını düşünmelerini isteyebiliriz.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan 5 örnek olayın tamamı yerine, bir kısmının okunması sağlanarak etkinlik basitleştirilebilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğrencilere ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 4. Çalışma sırasında öğretmen bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Muhammed KARAMUSTAFA

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili Öğrenciler,

Çalışma yaprağında size örnek olarak verilmiş olayları dikkatlice okuyunuz ve kararınızı Genel Toplam Çizelgesine yazınız. Bu kararı almanızda ailenizin ve arkadaşlarınızın etkisini 10 üzerinden puanlayınız. Aileniz ve arkadaşlarınız için verdiğiniz puanları çizelgedeki yerlerine yazarak toplayınız. Sonuçları ilgili kısma yazınız.

1. Örnek Olay

Aileniz iki günlük bir tatil için şehir dışına çıkacaktır. Yanlarında sizi de götürmek istemektedir, fakat aylardır gitmek istediğiniz okul gezisi de aynı tarihe denk gelmiştir. Hangisini seçeceğinize bir türlü karar verememektesiniz. Ailenizle giderseniz arkadaşlarınız, okul gezisine giderseniz de aileniz kırılacaktır. Hem ailenizle hem de arkadaşlarınızla bu durumu konuştunuz.

Olayla ilgili kararım.....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda ailem çok az etkili Kararımda ailem çok etkili

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda arkadaşlarım çok az etkili Kararımda arkadaşlarım çok etkili

2. Örnek Olay

Babanız aylardır izlemek istediğiniz tiyatro oyunu için üç kişilik bilet aldığını ve beraberce tiyatroya gidebileceğinizi söyledi. Tiyatronun olduğu saatte değer verdiğiniz bir arkadaşınızın doğum günü partisi var. Arkadaşınız sizi davet etti, siz de geleceğinize dair söz verdiniz. Bir türlü karar veremiyorsunuz.

Olayla ilgili kararım.....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda ailem çok az etkili Kararımda ailem çok etkili

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda arkadaşlarım çok az etkili Kararımda arkadaşlarım çok etkili

3. Örnek Olay

Okulda gelecek yıl için ders seçimi var. Aileniz özellikle seçmiş olduğunuz alanla ilgili dersleri seçmenizde ısrarcı fakat yakın arkadaşlarınız sizin seçtiğiniz dersleri seçmedi. Karar vermekte zorlanıyorsunuz.

Olayla ilgili kararım.....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda ailem çok az etkili Kararımda ailem çok etkili

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda arkadaşlarım çok az etkili Kararımda arkadaşlarım çok etkili

4. Örnek Olay

Yarın önemli bir dersten sınavınız var. Arkadaşlarınızla okuldan sonra bir araya gelerek sınava hazırlanmak için sözleştiniz. Aileniz de arkadaşları olan bir öğretmenden sizi sınava hazırlaması için ricada bulunmuş.

Olayla ilgili kararım.....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda ailem çok az etkili Kararımda ailem çok etkili

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda arkadaşlarım çok az etkili Kararımda arkadaşlarım çok etkili

5. Örnek Olay

Okulda masa tenisi ve basketbol takımı için seçmeler var. Kendinizi masa tenisi konusunda yetenekli buluyorsunuz ama arkadaşlarınızın birçoğu basketbol takımında. Anneniz ile bu konuyu konuştunuz ve yetenekli olduğunuz alanda ilerlemenin daha doğru olacağını söyledi. Arkadaşlarınız da basketbol takımına gelmeniz için ısrar ediyor.

Olayla ilgili kararım.....

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda ailem çok az etkili Kararımda ailem çok etkili

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Kararımda arkadaşlarım çok az etkili Kararımda arkadaşlarım çok etkili

Genel Toplam Çizelgesi

	Kararımda Ailemin Etkisi Puanı	Kararımda Arkadaşlarımın Etkisi Puanı
1. Örnek olay puanı		
2. Örnek olay puanı		
3. Örnek olay puanı		
4. Örnek olay puanı		
5. Örnek olay puanı		
Toplam Puan		

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

İKİ UÇLU TERAZİ: SORUMLULUKLAR VE SEÇİMLER

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişisel seçimleri ile toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında denge kurar./27.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı -1 2. Çalışma Yaprağı -2 3. Çalışma Yaprağı -3 4. Etkinlik Bilgi Notu 5. 1 adet sandalye
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, 2 ve 3 birer adet çoğaltılmalıdır. 2. Sınıf, Etkinlik Bilgi Notunda yer alan şekilde düzenlenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizinle ilginizi çekebileceğini düşündüğüm bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimiz toplumsal roller, bu rollerin gerektirdiği sorumluluklar ve bu sorumluluklara ilişkin kişisel tercihlerimiz arasında denge kurmak üzerinedir."</i> 2. Sınıftaki gönüllü öğrencilerden beşer kişilik iki grup oluşturulur ve bu grupların dışında bir gönüllü öğrenci belirlenir. 3. Oluşan iki grubun ve gönüllü öğrencinin Etkinlik Bilgi Notunda gösterilen düzeni almaları sağlanır. 4. Gönüllü öğrenciye Çalışma Yaprağı-1, birinci gruba Çalışma Yaprağı-2, ikinci gruba Çalışma Yaprağı-3 verilir. 5. Gruplardan ve gönüllü öğrencilerden kendilerine verilen çalışma yaprağındaki senaryo ve yönergeleri okumaları istenir. Bu senaryoyu az sonra sınıf önünde canlandıracakları belirtilir ve hazırlanmaları için öğrencilere 3-5 dakika süre verilir. 6. Öğrenciler hazırlandıktan sonra önce gönüllü öğrenci tarafından birinci senaryo okunur sonrasında birinci ve ikinci gruplar kendilerine verilen çalışma yaprağındaki yönergelerden yararlanarak bu senaryoya yönelik tepkilerini verirler. 7. Birinci ve ikinci grupların paylaşımları bittiğinde uygulayıcı, tarafından gönüllü öğrenciye aşağıdaki soru sorulur: <ul style="list-style-type: none">• Şimdi ne düşünüyorsun? Gerçekten çok merak ediyoruz.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

8. Gönüllü öğrencinin cevabı alındıktan sonra ikinci senaryo için farklı iki grup ve bir gönüllü öğrenci seçilir, aynı süreç ikinci senaryo için de gerçekleştirilir.
9. Sonrasında aşağıdaki sorular tüm sınıfa yöneltilir:
 - Arkadaşınızın senaryosu size tanıdık geldi mi ne dersiniz? Sizler benzer olayları yaşadınız mı? Yaşadıysanız bu süreçte ne yaptınız?
 - Grupların cümleleri sizlere tanıdık geldi mi? Siz bu cümleleri daha önceden de duydunuz mu? Ya da bunlardan farklı neler duydunuz?
 - Toplumsal rollerinizin gerektirdiği sorumlulukları düşündüğünüzde en çok hangilerinde zorlanıyorsunuz?
 - Kişisel tercihlerinizle toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasında kaldığınız zaman ne düşünüyorsunuz? Ne hissediyorsunuz?
 - Kişisel tercihleriniz ile toplumsal sorumluluk arasındaki dengeyi nasıl kuruyorsunuz?
10. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Günlük yaşamı bir tiyatro oyununa benzetirsek her oyuncuya senaryoda bir yer verildiğini ve bu oyuncunun sahnede sergilemesi gereken davranışların da belirlendiği kabul edilebilir. Örneğin baba, aşçı, genç, öğrenci, belediye başkanı, kurum müdürü vb. roller ve bu rollere uygun sahne davranışları vardır. İşte kişilerin varlığının parçası olan bu konumlara veya sıfatlara, genel olarak toplumsal statü denmektedir. Bir bireyin çocuk, kadın, erkek, kardeş, doktor gibi çok sayıda statüsü olabilir. Toplum, her statüdeki insanın belirli bir şekilde davranmasını bekler ve bu davranış rol olarak adlandırılır. İnsanların sahip oldukları statülere bağlı olarak çok sayıda rolü olabilir. Aynı zamanda bizlerin bireysel olarak birtakım değerleri, yaşam felsefesi, amaçları, kişisel zevkleri gibi birbirimizden farklı yönlerimiz de bulunmaktadır. Zaman zaman toplumsal sorumluluklarımızla kişisel seçimlerimizin çatıştığı durumlarla karşılaşabiliriz. Burada önemli olan kişisel seçimlerimizle toplumsal rollerin gerektirdiği sorumluluklar arasındaki dengeyi sağlamaktır. Ama bu dengeyi sağlarken önemli olan hem toplumsal yaşama uyum sağlamak hem de kendimize saygı duymaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerinizden toplumsal rollerinin gerektirdiği sorumluluklara uygun kişisel seçimler oluşturamadıkları durumları belirlemelerini ve denge kurmak için çözüm geliştirmelerini isteyebilirsiniz.

Uygulayıcıya Not:

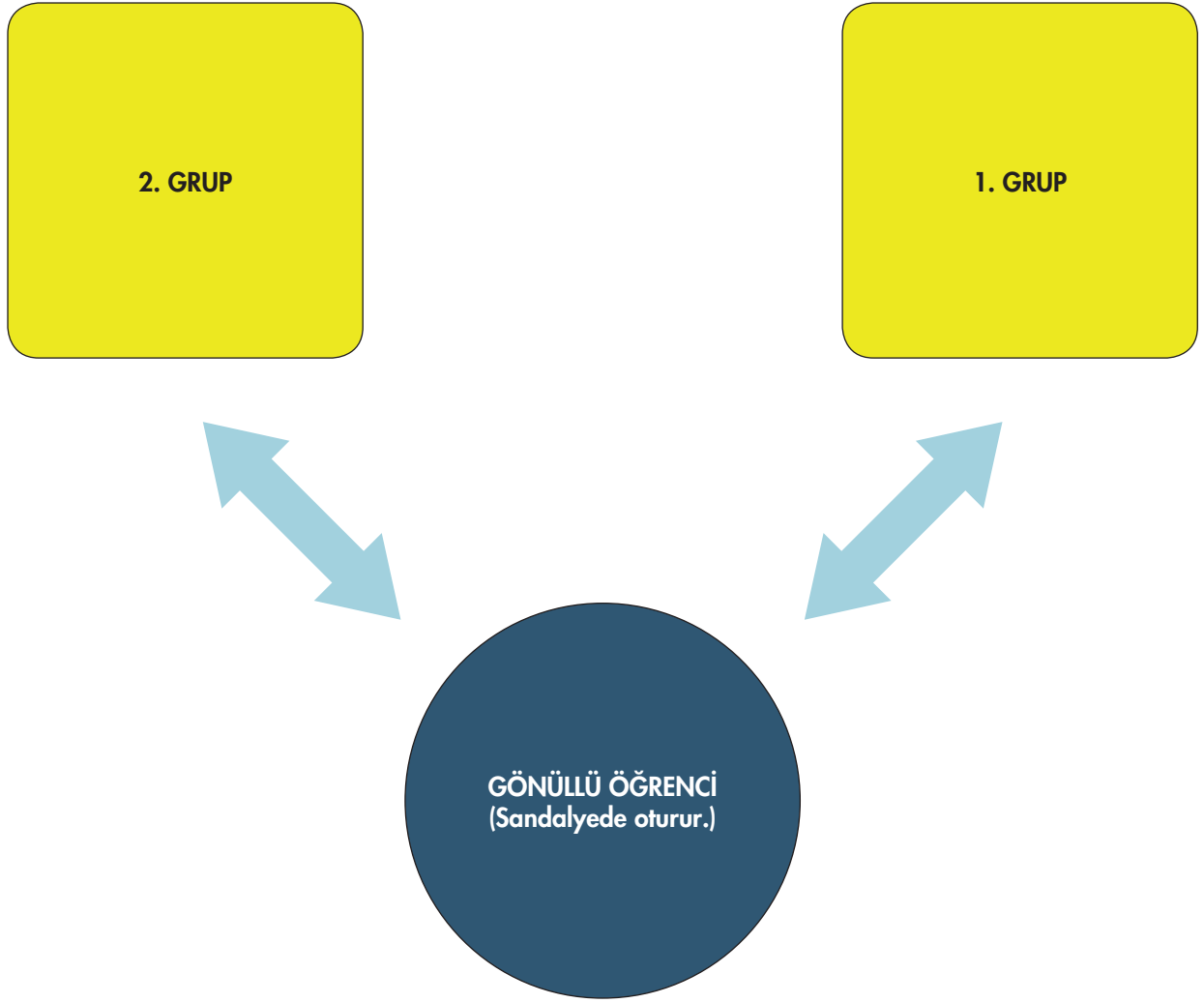
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayla GÜNEŞ KILIÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Çalışma Yaprağı 1

Senaryo 1:

Dün okuldan eve dönerken her zamanki gibi tramvaya bindim. Tam bütün koltuklar dolu derken bir tane boş koltuk gördüm ve hemen oturdum. Yanımdaki koltukta küçük bir çocuk oturuyordu. Küçüğün diğer yanında da sanırım çocuğun annesi olan bir kadın oturuyordu. Tam yerime yerleşmişken sonraki durakta tramvaya yaşlıca bir amca bindi. Etrafına bakındı tabii ki boş koltuk yoktu. Bana yakın bir yerde, ayakta ve tutunarak yolculuğuna devam etti. O da dâhil herkesin gözü benim üstümdeydi, farkındaydım. Kınayan gözler... Okuldan çıkmışım o kadar yorgunum ki! Yer vermek zorunda mıyım?

Senaryo 2:

Artık biraz büyüdüm. Farkındayım. Aslında evde hiçbir şey yapmıyor da değilim. Yatağımı topluyorum, ödevlerimi yapıyorum. Ama annemle babam benden alışveriş yapmamı, misafirlğe onlarla birlikte gitmemi, ortalığı toplamamı da istiyor. Hatta annem şu anda çöpü dökmem için beni bekliyor. Bunları yapmak zorunda mıyım?

Çalışma Yaprağı 2

(1. Grup)

Grup olarak sizin göreviniz arkadaşınıza sürekli olarak toplumun böyle bir durumda bir gençten ne beklediğini hatırlatmak. Bir genç olarak nasıl davranmalı? Bir süreliğine çevrenizdeki yetişkin rollerinden birine büründüğünüzü düşünün: Anneniz, babanız, öğretmeniniz, apartmandaki bir komşunuz gibi. Onun iç sesi olun.

Senaryo 1

Dün okuldan eve dönerken her zamanki gibi tramvaya bindim. Tam bütün koltuklar dolu derken bir tane boş koltuk gördüm ve hemen oturdum. Yanımdaki koltukta küçük bir çocuk oturuyordu. Küçükün diğer yanında da sanırım çocuğun annesi olan bir kadın oturuyordu. Tam yerime yerleşmişken sonraki durakta tramvaya yaşlıca bir amca bindi. Etrafına bakındı tabii ki boş koltuk yoktu. Bana yakın bir yerde, ayakta ve tutunarak yolculuğuna devam etti. O da dâhil herkesin gözü benim üstümdeydi, farkındaydım. Kınayan gözler... Okuldan çıkmışım o kadar yorgunum ki! Yer vermek zorunda mıyım?

Arkadaşınız birazdan yukarıdaki senaryoyu okuyacak.

Aşağıdaki örnek cümleleri kullanabilir ve bunlara uygun eklemeler yapabilirsiniz. Koro şeklinde aynı cümleyi birlikte söylemek şeklinde değil; cümleleri kimin söyleyeceğini belirleyip tek tek söylemeniz gerekmektedir.

- Arkadaşınız en sonda "... zorunda mıyım?" der demez onun konuşmasına izin vermeden içinizden belirlediğiniz kişi "Zorundasın tabii, sırtında taş taşıdın sanki!" cümlesiyle giriş yapabilirsiniz.
- Ortadaki arkadaşınızın ve diğer grubun da arada konuşmasına izin vererek cümleleri söylemeye devam ediniz.

"Yazık kim bilir adamcağız nasıl bir gün geçirdi."

"Sen yaşlanmayacaksın sanki."

"Haydi sen iyi bir gençsin..."

Konuşurken sesinizi istediğiniz gibi alçaltabilirsiniz, sertleştirebilirsiniz, taklit yapabilirsiniz. Ancak ekleme yaparken incitici, hakaret içerikli, küçük düşürücü ifadeleri kullanmadığınızdan emin olmalısınız.

Senaryo 2

Artık biraz büyüdüm. Farkındayım. Aslında evde hiçbir şey yapmıyor da değilim. Yatağımı topluyorum, ödevlerimi yapıyorum. Ama annemle babam benden alışveriş yapmamı, misafirlğe onlarla birlikte gitmemi, ortalığı toplamamı da istiyor. Hatta annem şu anda çöpü dökmek için beni bekliyor. Bunları yapmak zorunda mıyım?

Arkadaşınız birazdan yukarıdaki senaryoyu okuyacak.

Aşağıdaki örnek cümleleri kullanabilir ve bunlara uygun eklemeler yapabilirsiniz. Koro şeklinde aynı cümleyi birlikte söylemek şeklinde değil; cümleleri kimin söyleyeceğini belirleyip tek tek söylemeniz gerekmektedir.

- Diğer grup yani 2. grubun ilk cümlesinden sonra; aranızdan belirlediğiniz arkadaşınız "Atıversen ne olur? Eline mi yapışır?" cümleleriyle giriş yapabilir.
- Ortadaki arkadaşınızın ve diğer grubun da arada konuşmasına izin vererek cümleleri söylemeye devam ediniz.

"Anne baba ol seni de görürüz."

"Annen baban akşama kadar çalışıyorlar. Sen de bazı işleri yapmak zorundasın."

"Eee parayı kazanan onlar."

Konuşurken sesinizi istediğiniz gibi alçaltabilirsiniz, sertleştirebilirsiniz, taklit yapabilirsiniz. Ancak ekleme yaparken incitici, hakaret içerikli, küçük düşürücü ifadeleri kullanmadığınızdan emin olmalısınız.

Çalışma Yaprağı 3

(2. Grup)

Grup olarak sizin göreviniz; senaryoyu okuyan arkadaşınızı, toplumun ondan beklediklerini göz ardı etmesini ve kendi tercihlerine yönelmesini sağlayacak cümlelerle etkilemeye çalışmak. Bir süreliğine çevrenizdeki yetişkin rollerini unutun. Annenizi, öğretmeninizi, babanızı... Arkadaşınızın iç sesi olun.

Senaryo 1

Dün okuldan eve dönerken her zamanki gibi tramvaya bindim. Tam bütün koltuklar dolu derken bir tane boş koltuk gördüm ve hemen oturdum. Yanımdaki koltukta küçük bir çocuk oturuyordu. Küçüküğün diğer yanında da sanırım çocuğun annesi olan bir kadın oturuyordu. Tam yerime yerleşmişken sonraki durakta tramvaya yaşlıca bir amca bindi. Etrafına bakındı tabii ki boş koltuk yoktu. Bana yakın bir yerde, ayakta ve tutunarak yolculuğuna devam etti. O da dâhil herkesin gözü benim üstümdeydi, farkındaydım. Kınayan gözler... Okuldan çıkmışım o kadar yorgunum ki! Yer vermek zorunda mıyım?

Arkadaşınız birazdan yukarıdaki senaryoyu okuyacak.

Aşağıdaki örnek cümleleri kullanabilir ve bunlara uygun eklemeler yapabilirsiniz. Koro şeklinde aynı cümleyi birlikte söylemek şeklinde değil; cümleleri kimin söyleyeceğini belirleyip tek tek söylemeniz gerekmektedir.

- Diğer grubun yani 1. grubun ilk cümlesinden sonra; aranızdan belirlediğiniz arkadaşınız "O sırtındakini ver bakalım taşıyabilecek mi? Okul çantası değil ki taş taş." cümlesiyle giriş yapabilir.
- Ortadaki arkadaşınızın ve diğer grubun da arada konuşmasına izin vererek cümleleri söylemeye devam ediniz.

"Uyuyor taklidi yap. Hep işe yarar."

"Evde bir sürü işin var otur sen."

Konuşurken sesinizi istediğiniz gibi alçaltabilirsiniz, sertleştirebilirsiniz, taklit yapabilirsiniz. Ancak ekleme yaparken incitici, hakaret içerikli, küçük düşürücü ifadeleri kullanmadığınızdan emin olmalısınız.

Senaryo 2

Artık biraz büyüdüm. Farkındayım. Aslında evde hiçbir şey yapmıyor da değilim. Yatağımı topluyorum, ödevlerimi yapıyorum. Ama annemle babam benden alışveriş yapmamı, misafirlige onlarla birlikte gitmemi, ortalığı toplamamı da istiyor. Hatta annem şu anda çöpü dökmem için beni bekliyor. Bunları yapmak zorunda mıyım?

Arkadaşınız birazdan yukarıdaki senaryoyu okuyacak.

Arkadaşınız en sonda "... zorunda mıyım?" der demez onun konuşmasına izin vermeden içinizden belirlediğiniz kişi "Biraz büyüdün ya görevler de arttı. En iyisi anlaşma yapın. Annen senin ödevlerini yapsın sen iki dakika çöpü at." cümlesiyle giriş yapabilir.

- Ortadaki arkadaşınızın ve diğer grubun da arada konuşmasına izin vererek cümleleri söylemeye devam ediniz.

"Bir iki kere söyler annen, sonra baktı senden ses yok. Mecburen o yapacak işleri."

"Bir iki söylenir merak etme sen. Unutur onlar."

Konuşurken sesinizi istediğiniz gibi alçaltabilirsiniz, sertleştirebilirsiniz, taklit yapabilirsiniz. Ancak ekleme yaparken incitici, hakaret içerikli, küçük düşürücü ifadeleri kullanmadığınızdan emin olmalısınız.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜVENİLİR KAYNAK GÜVENİLİR GELECEK

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır./28.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 3. Etkinlik Bilgi Notu-2 4. Tahta kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 incelenir. 2. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı aşağıdaki cümleyi okur ve öğrencilerin cevaplama için süre vererek etkinliği başlatır: <i>"Sevgili öğrenciler, bugün mesleki bilgi kaynakları hakkında bir etkinlik yapacağız. Etkinliğimize sizlere J. Henderson'un bir cümlesini okuyarak başlamak istiyorum:</i> <i>'Hoşça vakit geçirmek, oyun oynamak ve güzel resimler görmek için son derece uygun olan www, gerçekten de iyi bir araştırma kaynağı mıdır? Evet, sadece eğer yeterince dikkatli olursanız.'</i> <i>Sizce sözün sahibi, bu cümle ile ne anlatmak istemiş olabilir?"</i> 2. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1 öğrencilerle paylaşılarak ardından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Az önce sizlerle paylaşmış olduklarım, bilginin güvenilirliği ile ilgiliydi. Sizler bu bilgi edinme sürecinde mesleki bilgi kaynaklarına ihtiyaç duyduğunuzda da başvurduğunuz kaynakların güvenilir kaynaklar olması oldukça önemlidir. Çünkü güvenilir olmayan bilgi kaynakları geleceğinizle ilgili vereceğiniz birçok kararda sizleri yanlış yönlendirebilir. Bugün mesleki bilgi kaynaklarından güvenilir ve güvenilir olmayan kaynaklarla ilgili bir etkinlik yapacağız."</i> 3. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır, aşağıdaki açıklama yapılır ve 15 dakika süre verilir:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

“Çalışma Yaprağı-1’de yazan örnek olayları incelemenizi ve örnek olaylarda geçen öğrencilerin başvurduğu mesleki bilgi kaynaklarının güvenilir bilgi kaynağı mı yoksa güvenilir olmayan bilgi kaynağı mı olduğunu değerlendirmenizi istiyorum. Bunun için 15 dakika süreniz var. Ardından bu düşüncelerinizi nedenleri ile birlikte sınıfta tartışacağız.”

4. Gönüllü öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1’deki örnek olaylar hakkında fikirlerini paylaşımları sağlanır. Öğrencilerin paylaşımlarının ardından öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu-2’den yararlanılarak dönüt verilir.
5. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinlik değerlendirilir:
 - Bu etkinlikte neler fark ettiniz?
 - Güvenilir ve güvenilir olmayan mesleki bilgi kaynaklarını ayırt etmek size nasıl bir yarar sağlar?
 - Güvenilir olmayan mesleki bilgi kaynaklarından yararlandığımızda bunun ne gibi sonuçları olabilir?
 - Güvenilir bir mesleki bilgi kaynağı ile güvenilir olmayan bir mesleki bilgi kaynağını nasıl ayırt edersiniz?
 - Etkinlikte bahsettiğimiz güvenilir ve güvenilir olmayan mesleki bilgi kaynaklarına uygun olabilecek başka kaynaklar neler olabilir?
6. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle güvenilir ve güvenilir olmayan mesleki bilgi kaynaklarını ayırt etme konulu bir etkinlik yaptık. Mesleki kararlarınız önemli ölçüde geleceğinizi şekillendirdiği için hayatınızda önemli bir yeri vardır. Mesleki kararlarınızı alırken güvenilir kaynaklardan yararlanmak hem doğru bilgiye ulaşmanıza hem de kararlarınızı daha objektif ve çok yönlü bir bakış açısıyla değerlendirmenize yardımcı olur. Haftaya yine güvenilir mesleki bilgi kaynaklarından bahsedeceğiz. Ancak bu sefer sizlerin de bu kaynaklar hakkında bilgi sahibi olmanız gerekecek. Sizlerden isteğim; haftaya YÖK Atlas, İŞKUR, MEB, üniversitelerin resmi genel ağ siteleri ve üniversitelerin kariyer merkezleri hakkında bir ön araştırma yapmanız ve bu siteleri ziyaret ederek içerikleri hakkında bir ön bilgi edinmeniz. Haftaya görüşmek üzere.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden gelecek hafta yapılacak etkinlik için güvenilir mesleki bilgi kaynaklarını araştırıp gelmeleri istenir.
2. Öğrencilerden bugüne kadar kullandıkları güvenilir ve güvenilir olmayan mesleki bilgi kaynaklarını, bu etkinlikte edindikleri bilgileri göz önüne alarak değerlendirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Örnek olaylardaki isimler sınıfta aynı isimli öğrenci varsa farklı bir isimle değiştirilir.
2. Etkinlik Bilgi Notu-2 uygulayıcı için hazırlanmıştır. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1 hakkındaki fikirlerine bu nottan faydalanarak geri dönüt verilir.
3. Öğrencilerin haftaya araştıracakları siteleri unutmamaları adına sitelerin (YÖK Atlas, İŞKUR, MEB, Üniversitelerin resmi genel ağ siteleri ve üniversitelerin kariyer merkezleri) isimleri tahtaya yazılır.
4. Evinde bilgisayarı olmayan öğrenciler için haftaya yapılacak etkinlik öncesinde okulda bu araştırmayı yapacağı bir ortam (öğretmenler odası, rehberlik servisi gibi mekânlar) yaratılır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Akran eşleşmesine yer verilerek akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Damla MERAL

Çalışma Yaprağı 1

ÖRNEK OLAY-1

Berin, üniversiteye giriş sınavlarına hazırlanmakta olan bir 12. sınıf öğrencisidir. Oldukça planlı bir şekilde çalışmasına rağmen hâlâ istediği bölüm konusunda karar verememiştir. Mühendislik alanına yatkın olduğunu söyleyen Berin, hangi mühendislik fakültesini seçeceğine bir türlü karar veremediği için bu konudaki kaynakları araştırmaya karar vermiş ve mühendislik okuyan öğrencilerin bulunduğu bir forum platformundan bilgi sahibi olmaya karar vermiştir.

ÖRNEK OLAY-2

Mavi, 11. sınıf öğrencisidir. Bir sene sonra üniversiteye giriş sınavlarına girecek olan Mavi'nin bu sınavlar hakkında hiçbir bilgisi bulunmamaktadır. Mavi bu konuda bilgi sahibi olarak kendine sınavlara hazırlık sürecinde yardımcı olacak bir ders programı hazırlamak istemektedir. Bu yüzden öncelikle sınav tarihlerini öğrenmekle işe başlar. Bunun için MEB'in sitesine girerek sınav uygulama takvimini incelemeye, ardından da oturum bilgileri için ÖSYM'nin sitesini ziyaret ederek konuyla ilgili bilgi sahibi olmaya karar verir.

ÖRNEK OLAY-3

Gediz, mimar olmak istemektedir. Hangi üniversitede okumak istediğine karar veren Gediz hedeflediği üniversitenin mimarlık bölümüne girebilmek için hangi dersten kaç net yapması gerektiğini araştırmak ister. Bunun için YÖK Atlas'a başvurup, sitenin Net Sihirbazı bölümünden istediği üniversiteyi bularak, istediği bölüme girmek için kaç net yapması gerektiğini araştırmaya karar verir.

ÖRNEK OLAY-4

Dora, beden eğitimi öğretmeni olmak istemektedir. Beden eğitimi öğretmeni olmak için üniversite sınavındaki sıralamasının hangi aralıkta olması gerektiğini merak etmektedir. Bu konu ile ilgili araştırma yapmaya koyulduğunda ise internette karşısına birçok site çıkar. Dora, arama motoruna "Beden Eğitimi Öğretmenliği Bölümü sıralama" yazarak karşısına çıkan haberlerden ve sitelerden her birini sırayla okumaya karar verir.

ÖRNEK OLAY-5

Aras, bir mesleki eğitim kursuna kaydolmak istemektedir. Bunun için internette bir araştırma yapmaya karar verir. İnternette İŞKUR'un sitesine girerek Mesleki Eğitim Kursları hakkında bilgi edinmeye ve şartlarını bu siteden öğrenmeye karar verir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1²

BİLGİNİN GÜVENİLİRLİĞİ

Yapılan araştırma sonuçlarına göre öğrenciler bilgi bulma konusunda en çok interneti kullanmaktadır. Diğer yandan öğrenciler buldukları bilginin güvenilirliği konusunda şüphe içindedir. İnternet; araştırmacılar, çalışanlar için de çok önemli ve vazgeçilmez bir kaynaktır. Yine burada kaynağın güvenilirliği, doğruluğu ve güncelliği sorunu ortaya çıkmaktadır. Çünkü web üzerinde yayınlanan bilgilerin her biri için herhangi bir denetim söz konusu değildir. İnternetteki bilgiler, belli bir yerde değil her yerde mevcuttur; bilgiler sürekli artmakta, yenilenmektedir. Bu da yine denetim yolunu çıkmaza sokmakta, bilgiyle ilgili şüpheye düşürmektedir. İnternet, isteyen herkesin istediği şekilde bilgi yayımlamasını mümkün kılan bir teknolojidir. Bu da internete olan güvenin azalmasında bir etkidir.

İnternette yayımlanan bilginin güvenilirliğini tespit etmek için bazı yollar vardır. Bunlardan birincisi bu bilgiyi kimin yazdığı, ikincisi kimin yayımlandığı (bilimsel kurumlar, kamuoyunca tanınan kurumlar ve mesleki bilimsel dergiler vb.), üçüncüsü ise belgenin ve bilginin ne kadar güncel olduğudur.

KİM YAZMIŞ?

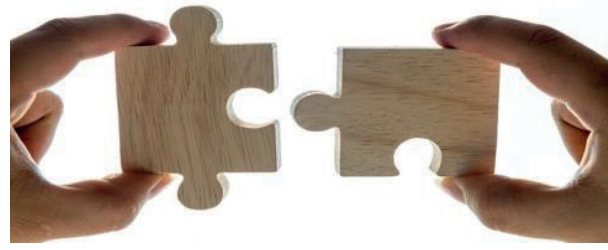
KİM
YAYINLAMIŞ?

BELGE/BİLGİ NE
KADAR GÜNCEL?

Ulaşılan bilginin ne zaman oluşturulduğu konusunda dikkatli olmak gerekir. Bilgiyi yayınlayan sitenin ne zaman güncellendiğini bilmemiz hepsinden önemlidir; güncelleme bilginin güvenilirliği açısından şarttır.

2. <https://lojistik.igdir.edu.tr/Documents/General/MESLEK%C4%B0%20GEL%C4%B0%C5%9E%C4%B0M/Bilgiye%20Ulasma%20Ve%20Veri%20Toplama.pdf> kaynağından alınmıştır

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

ÖRNEK OLAY-1

Forumlar güvenilir bilgi kaynakları değildir. Berin mühendislik fakültelerini araştırmak için YÖK Atlas'a, özellikle ilgisini çeken üniversiteler varsa bu üniversitelerin resmi genel ağ sitelerine veya bu üniversitelerin kariyer merkezlerine başvurabilir.

ÖRNEK OLAY-2

Mavi, güvenilir bilgi kaynaklarını tercih etmiştir.

ÖRNEK OLAY-3

Gediz, güvenilir bilgi kaynaklarını tercih etmiştir.

ÖRNEK OLAY-4

Dora, YÖK Atlas'a başvurarak (<https://yokatlas.yok.gov.tr>) Meslek Atlası kısmından Beden Eğitimi Öğretmenliği için Yerleşenlerin Başarı Sıralaması Analizi butonuna tıklayarak aradığı bilgiye güvenilir kaynaktan ulaşmış olacaktır.

ÖRNEK OLAY-5

Aras, güvenilir bir bilgi kaynağını tercih etmiştir.

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER YOLCULUĞUMDAKİ GÜVENLİ YOLLAR

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Projeksiyon cihazı 5. Tahta kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-2 ve Etkinlik Bilgi Notu incelenir. 2. Etkinlik öncesinde YÖK Atlas, MEB, İŞKUR siteleri, üniversitelerin kariyer merkezleri siteleri ve resmi ağ siteleri incelenir. 3. Çalışma Yaprağı-2, 5 adet çoğaltılır. (5 gruba dağıtılmak üzere)
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik başlatılır: <p><i>"Sevgili öğrenciler, geçen hafta sizlerle güvenilir ve güvenilir olmayan mesleki bilgi kaynaklarını ayırt etme konulu bir etkinlik yapmıştık. Bu hafta yapacağımız etkinlik için sizlerden güvenilir mesleki bilgi kaynaklarından bazılarını inceleyerek gelmenizi istemiştik. Bu haftaki etkinliğimiz bu güvenilir mesleki bilgi kaynakları ile ilgili olacak."</i></p> 2. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılarak/asılarak aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilere söz verilir: <p><i>"Tahtada görmüş olduğunuz internet siteleri sizlerin inceleyerek gelmenizi istediğim güvenilir bilgi kaynaklarının sitelerinden bazıları. Bu siteler hakkında neler biliyorsunuz?"</i></p> 3. Çalışma Yaprağı-2 dağıtılarak öğrenciler uygun olan gruplama yöntemlerinden biriyle 5 gruba ayrılır. Her grup için birer grup sözcüsü seçilir. 4. Gruplara sırayla A, B, C, D, E isimleri verilir ve bu isimlere karşılık gelen güvenilir bilgi kaynakları tahtaya yazılır. (Örneğin A harfinin altına YÖK Atlas yazılması.) Aşağıdaki açıklama yapılarak öğrencilere 15 dakika süre verilir:

Süreç (Uygulama Basamakları):

“Çalışma yaprağında güvenilir bilgi kaynaklarını kullanarak edinebileceğiniz bazı bilgileri görüyorsunuz. Bu kutucuklarda yazan bilgiler, kutucukların hemen altında bulunan 5 güvenilir bilgi kaynağına ait. Sizden istediğim şey, bu kutucuklarda yazan bilgileri edinmek için hangi kaynakları kullanacağınızı bulmanız ve bu kaynaklarla bilgileri eşleştirmeniz. Grubunuzla birlikte kendi kaynağınızı yukarıdaki bilgilerden hangilerini edinmek için kullanacağınıza karar vererek sonrasında aşağıdaki kaynaklardan çıkan okun karşısındaki dairelere bilgi numarasını yazmalısınız. (Örneğin bulunduğunuz grup A-YÖK Atlas grubuysa grubunuzdan çıkan okun karşısındaki daireye 1 ve 2 yazmalısınız.) A Grubu YÖK Atlas, B Grubu İŞKUR, C Grubu MEB, D Grubu Üniversitelerin Resmi Ağ Siteleri, E Grubu ise Üniversitelerin Kariyer Merkezleri¹ kaynaklarına ait bilgileri bulup eşleştirecek. Eşleştirme için 15 dakikanız var.”

5. Süre sonunda grup sözcülerine söz verilerek paylaşımda bulunmaları sağlanır.
6. Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak öğrencilere dönüt verilir.
7. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir:
 - Bu etkinlikte neler fark ettiniz?
 - Bir önceki hafta araştırdığınız güvenilir bilgi kaynakları ile ilgili bu etkinlikte neler öğrendiniz?
 - Daha önce bu kaynaklardan nasıl yararlandınız?
 - Etkinlikteki kaynaklar dışında güvenilir bilgi kaynakları neler olabilir?
 - Sahip olduğunuz bilgileri güvenilir mesleki kaynaklarından teyit etmek ve yeni bilgileri bu kaynaklardan öğrenmek size neler kazandırır?
8. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle güvenilir mesleki bilgi kaynaklarını kullanmaya yönelik bir etkinlik yaptık. Bilgi, güçtür. Bilgiyi doğru kaynaklardan edinmek ise bu gücü pekiştirerek hedefinize uzanan yolda sizlere ışık olur. Güvenilir mesleki bilgi kaynakları kariyer yolculuğunuzda doğru planlamaları ve kendinize uygun seçimleri yapabilmemiz için en değerli yardımcılarınızdır. Güvenilir mesleki bilgi kaynaklarını nasıl kullanacağınız hakkında daha fazla bilgi edinmek isterseniz rehberlik servisine başvurabilirsiniz.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bu etkinlikte söz edilen bilgi kaynaklarından başka güvenilir mesleki bilgi kaynaklarını araştırmaları istenebilir.
2. Öğrencilerden bu etkinlikte yer alan kaynaklardan, başka hangi konularda yararlanabileceklerini araştırmaları ve bu bilgileri arkadaşlarıyla paylaşmaları istenebilir.
3. Öğrenciler güvenilir mesleki bilgi kaynakları ve kullanımı hakkında bilgi edinmeleri için rehberlik servisine yönlendirilebilir.
4. Öğrencilerden etkinlikte öğrendikleri ve bunlara ek olarak araştırdıkları güvenilir mesleki bilgi kaynakları hakkında bir broşür hazırlamaları istenebilir.

¹ Özden, M. (2015). Üniversite yönetmelikleri çerçevesinde kariyer merkezlerinin amaç ve faaliyetleri. Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi, 7(12), 146-170.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı bulunmayan okullarda etkinlikten önce Çalışma Yaprağı-1 A3 boyutunda çıkarılıp etkinlik sırasında tahtaya asılır.
2. Sınıf 5 gruba ayrıldıktan sonra grup isimleri tahta kalemle tahtaya yazılır.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Tahtaya yansıtılması ya da çıktı alınıp asılması durumunda da Çalışma Yaprağı-1'nin rahatlıkla görülebilecek şekilde net ve büyük boyutta olmasına dikkat edilerek materyal görme açısından işlevsel hâle getirilebilir.
 3. Güvenilir mesleki bilgi kaynakları hakkında yapılan açıklamalar, sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Damla MERAL

Çalışma Yapağı 1

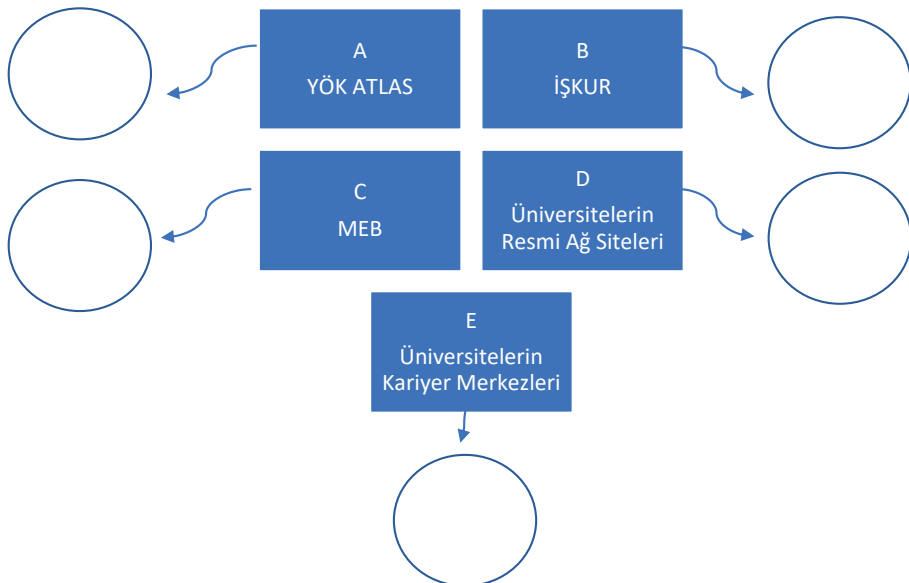
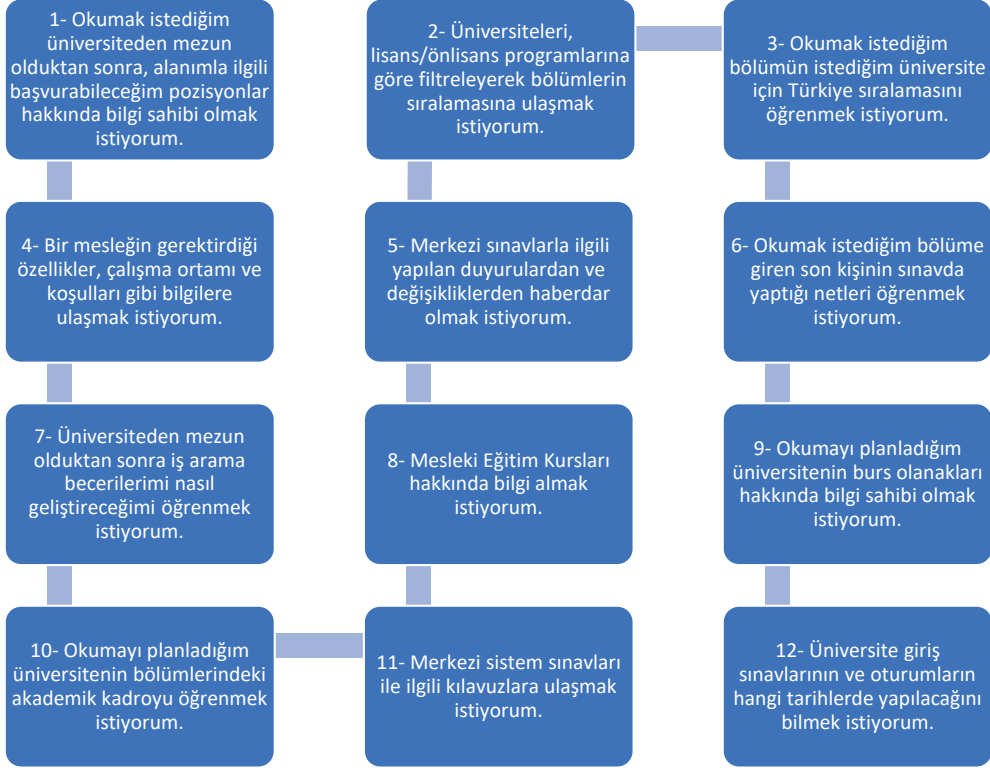
<https://yokatlas.yok.gov.tr>

<https://iskur.gov.tr>

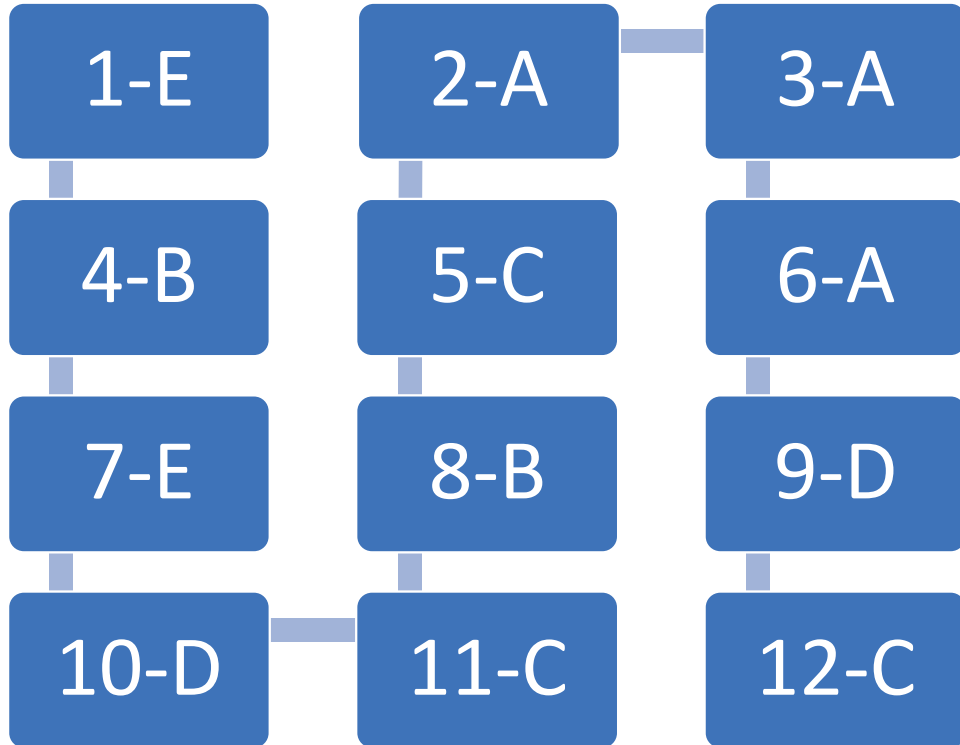

<https://meb.gov.tr/>

Çalışma Yaprağı 2

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

PLANIM VARSA GERİSİ KOLAY

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Seçmeyi düşündüğü mesleklerle ilgili kariyer planlaması yapar./30.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Drama etkinliğinde iş görüşmesi yapmak için 4 adet sıra yan yana, 1 adet sıra diğer 4 sıranın karşısına olacak şekilde yerleştirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklamayla etkinliğe başlanır: <i>"Merhaba çocuklar, bu hafta sizlerle kariyer planlamayla ilgili bir etkinlik yapacağız. Sizlerin de bildiği gibi meslek seçimi şansa bırakılmaz ve başarılı bir gelecek kazanmanın yolu iyi bir kariyer planı yapmaktan geçer. Bir üst öğrenim kurumuna, ardından bir mesleğe geçişimizi ve sonrasında meslekteki ilerlemelerimizi kariyer planı yaparak sağlarız. Sizler de bir kariyer hedefi belirleyerek kariyer planı oluşturmalsınız. Planınızı oluştururken kariyer seçimi açısından kendini tanımanız, mesleki bilgi kaynaklarından güvenilir olan ve olmayanları ayırt etmeniz ve kendinize uygun kariyer kararı vermeniz gerekmektedir."</i> 2. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır, yapılandırılmış formda yer alan sorulardan yararlanarak bireysel kariyer planlaması yapmaları istenir. Bu işlem için 10 dakika süre verilir. 3. Sınıf gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak 5 kişilik gruplara ayrılır ve her grup birden başlayarak grup sayısı kadar numaralandırılır. (3 grup oluştuysa 1, 2, 3; 5 grup oluştuysa 1, 2, 3, 4, 5 şeklinde.) Ardından öğrencilere bir iş görüşmesinin drama yoluyla canlandırılacağı açıklanır. Canlandırımada grup üyelerinden gönüllü bir öğrencinin iş görüşmesine katılacak kişi olacağı, diğer grup üyelerinin mülakatı yapacak işverenler olacağı söylenir. 4. İş görüşmesindeki mevzubahis iş, gönüllü öğrencinin kariyer planında yazan mesleklerden seçilir. Gönüllü öğrencinin iş görüşmesine giden kişi olarak mülakatı yapacak olan öğrencilerin karşısına oturması sağlanır. Mülakatı yapacak öğrencilerin soracağı sorular Çalışma Yaprağı-2'de yer almaktadır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

Uygulayıcı mülakatı yapacak grup üyelerinin yanında yer alarak aşağıdaki açıklamayla drama etkinliğini başlatır:

"Hoş geldiniz. Ben mülakatı yapacak grubun başkanayım. İş görüşmemizde size birkaç sorumuz olacak."

5. Drama başlatıldıktan sonra uygulayıcı Çalışma Yaprağı-2'yi mülakatı yapacak grup üyelerine verir ve her grup üyesinin sırayla bir soru sorması istenir, gönüllü olan öğrenci kişisel kariyer planından yararlanarak soruları cevaplandırır. Her grup için gerekli süre verilir.
6. 1. grup canlandırmasını tamamladıktan sonra uygulayıcı, grup başkanı olarak gönüllü öğrenciye ve mülakatı yapan grup üyelerine teşekkür eder, diğer grubun başkanı olarak canlandırmaları devam ettirir.
7. Tüm grupların canlandırması bittikten sonra tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir:
 - Etkinlik süresince kendinize ilişkin gözlemlerinizi, yaşadığınız duygular ve kişisel farkındalıklarınız neler oldu?
 - Farkındalıklarınız konusunda kendinizi geliştirmeye ilişkin planlarınız nelerdir?
 - İşveren olarak mülakat yapmak nasıl bir duyguydu ve neler düşündünüz?
 - İş görüşmesine giden biri olmak nasıl bir duyguydu ve neler düşündünüz?
 - Meslek seçiminde kariyer planlaması yapmanın faydaları sizce nedir?
 - Mesleklerin hızla değiştiği göz önüne alındığında hâlihazırda düşündüğünüz meslek yerine dijital çağın mesleklerinin yer aldığı bir kariyer planınız mevcut mu?
8. Alınan cevaplardan sonra aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Bugün kariyer planlaması yapmanın önemini hep birlikte gördük. Meslek seçimimizde iyi kurguladığımız bir kariyer planı bizi istediğimiz hedefe götürmede etkin rol oynar. Yalnızca üniversite/bölüm/meslek seçimi için değil, meslekte ilerlemeyi ve gelişmeyi sağlamak için de kariyer planlaması gereklidir. Ayrıca gelişen dünyanın ve teknolojinin şartları gereği mesleklerin hızla değiştiğini, bu nedenle yapmış olduğunuz kariyer planlarının zaman içerisinde güncellemelere ve değişikliklere ihtiyaç duyabileceğini unutmayalım."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden ailelerinin meslek seçimi sürecinde neler planladıklarını araştırmaları istenebilir.
2. Kariyer planlarını sınıfta veya evlerinde panoya, duvara vb. asmaları ve zaman ilerledikçe planlarındaki değişiklikleri kariyer planlarına ekleyerek güncellemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrenci mevcudunun fazla olduğu ve her grubun temsil yapma imkânı olmadığı takdirde uygulayıcı canlandırma yapacak grup sayısını azaltabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'in çoğaltılmasının mümkün olmadığı durumlarda uygulayıcı soruları tahtaya yazabilir/yansıtabilir.
3. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-1'den yararlanarak yaptıkları kariyer planlarını bir sonraki hafta tekrar getirmeleri istenmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Akran eşleşmesine yer verilerek akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çağla Yaprak BİLİCİ

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER PLANI OLUŞTURMA AŞAMALARI*

1. Kendini Değerlendirme

- İlgilerim, yeteneklerim ve mesleki değerlerim neler?
- Güçlü-zayıf yönlerim neler?
- Kariyerimle ilgili ana hedefim nedir?
- Çevrem kariyerim hakkında ne öneriler sunuyor?
- Gelecekte yapmak istediğim meslekler nelerdir?

2.Fırsatları Tanımlama

- Kariyer alanındaki farklı seçenekler ve fırsatlar neler?
- İlgi, yetenek ve kişisel özelliklerimi yapmak istediğim mesleklerden hangileriyle ilişkilendirebilirim?
- İstediğim mesleklerle ilgili bilgi kaynaklarım neler? Araştırmam sonucunda hangi kaynaklardan ne tür bilgilere ulaştım?

3.Hedefleri Belirleme

- Kısa-orta-uzun vadeli hedeflerim neler?

4. Planları Hazırlama

- Hedeflerime ulaşmak için kariyer planım nasıl olacak?

KARİYER PLANIM

KAYNAK:

1. *Kariyer planı oluşturma aşamaları için kaynak
2. Ereş, F. (2004). Millî Eğitim Bakanlığında kariyer yönetimi. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çalışma Yaprağı 2

MÜLAKAT SORULARI

1. Kendinizden bahseder misiniz? İlgileriniz, yetenekleriniz neler?
2. Sizi niçin işe kabul etmeliyiz, güçlü yönleriniz neler?
3. Kendinizi 5, 10, 30 yıl sonra nerede görüyorsunuz? Hedefleriniz neler?
4. B planınız var mı? Bu meslek dışında diğer fırsatlarınız seçenekleriniz neler?

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLAR ADASI KEŞFİ

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Meslek seçiminde karar verme becerisini kullanır./31.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 4. Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ya da dijital ortamda yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 her öğrenci için çoğaltılır. 3. Karar verme basamaklarını incelemek adına Etkinlik Bilgi Notu-1 incelenir. 4. Öğrencilerden 30. haftada yapmış oldukları kariyer planlarını getirmeleri istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklamayla etkinliğe giriş yapılır: <i>"Merhaba arkadaşlar, bugün sizlerle Kararlar Adasını keşfedeceğiz. Keşfinizin sonunda meslek seçiminize bir adım daha yaklaşacaksınız. Kararlar Adasının Keşif Haritasını tahtamızda görebilirsiniz. Etkinliğimize başlarken sizlere Kararlar Adasının keşif macerasına başlama hikâyesini okuyacağım. Hikâyeyi dikkatle dinlemenizi öneriyorum, böylece etkinliğimizde verimli bir şekilde ilerleyebiliriz."</i> 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 okunur, ardından gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak öğrenciler 4 kişilik gruplara ayrılır ve Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır. 3. Çalışma Yaprağı-2 dağıtıldıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanılarak karar verme basamakları öğrencilere hatırlatılır ve açıklanır. 4. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'yi inceledikten sonra şu açıklama yapılarak öğrencilerle etkileşim başlatılır ve yazma işlemi için 10 dakika süre verildiği söylenir: <i>"Evet çocuklar hepiniz Kararlar Adasının keşif macerasını ve karar verme basamaklarını dinlediniz. Şimdi sizlerden dağıttığım çalışma kâğıtlarına</i>

Süreç (Uygulama Basamakları):

meslek seçiminizi yaparken yararlanacağınız her adada yer alan karar verme basamaklarını kullanarak düşüncelerinizi yazmanızı istiyorum. Böylece meslek seçiminize sizi bir adım daha yaklaştıracak olan Kararlar Adasını keşfedeceksiniz. Kaptanı olduğunuz gemide Kararlar Adası keşfini yaparken grup arkadaşlarınızdan yararlanabilir, birbirinizle paylaşımda bulunabilirsiniz. Bir önceki hafta yaptığınız kariyer planlarınızdan da yararlanabilirsiniz.”

5. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2’de yer alan adımları izleyerek yazma işlemini sürdürürken uygulayıcı tarafından gruplar arasında dolaşılır ve öğrencilere işlem basamaklarıyla ilgili ihtiyaç duydukları takdirde yardım edilir.
6. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2’yi doldurduktan sonra grup üyelerinden gönüllü olanların paylaşımları alınır.
7. Tartışma sorularıyla etkinliğe devam edilir:
 - Etkinlik süresince neler hissettiniz? Kendinize ilişkin gözlemlerinizi, yaşadığınız duygular ve kişisel farkındalıklarınız neler oldu?
 - Meslek seçimi yaparken grup arkadaşlarınızdan yararlanmanın katkısı ne oldu?
 - Karar verme becerinizi kullanarak meslek seçimi yapmak size nasıl hissettirdi?
 - Eğer meslek seçimi yaparken karar verme becerinizi kullanmadan rastgele bir seçim yapsaydınız bu nasıl olurdu?
 - Meslek seçim sürecinizi keşif adası yerine başka metafora benzetecek olsaydınız bu ne olurdu?
8. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugün her biriniz keşif gemisinin kaptanı oldunuz ve karar verme becerilerinizi kullanarak meslek seçiminizi yapmanızı sağlayan Kararlar Adasını keşfettiniz. Keşif süresince elde ettiğiniz bilgiler ve uyguladığınız basamaklarla kariyeriniz için bir adım daha attınız. Kariyer süreci tıpkı bu keşif yolculuğu gibidir. Engellerle karşılaşırsınız; sadece kendimizi değil içinde yaşadığımız toplumun özelliklerini, gelişen dünyanın ve teknolojinin gereksinimlerini dikkate alırız; çevremize, ailemize, arkadaşlarımıza danışırız; doğru yolda olduğumuza emin olmak için avantaj-dezavantaj analizi yaparız ve en sonunda bir karara varırız. Ancak meslek seçimi kariyerimiz için bir son nokta değil bir basamaktır. Keşfetmeye devam edecek daha nice adım, kariyerimizde yer alacak nice dönüm noktaları olacaktır. Sadece adayı keşfetmeye değil, bu yolculukta ilerlemek için de motive olalım.”

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Çalışma Yaprağı-2’yi evlerine götürüp aileleriyle paylaşmaları istenebilir.
2. Seçmiş oldukları mesleğe yönelik araştırma yapmaları, seçtikleri meslekte çalışan bir kişiyle iletişime geçip kendilerinin yazmış oldukları mesleklerin avantaj-dezavantaj analizini yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin hatırlamakta zorlandığı durumlarda Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanılarak karar verme basamakları açıklanır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 herkes tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde, büyük boyutlarda ve Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
3. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
4. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan 5 adımdaki tüm boşluklar yerine belirli boşlukların doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çağla Yaprak BİLİCİ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

KARAR VERME BASAMAKLARI*

1. Verilecek kararı tanımlayın.
2. Karardan beklediğiniz sonucu belirleyin.
3. Bilgi toplayın.
4. Seçenekleri ve bu seçeneklerin her birinin avantaj ve dezavantajlarını belirleyin.
5. Kararı verin.

KAYNAK:

1. *Karar verme basamakları T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün Ortaöğretim Rehberlik Ve Yönlendirme Dersi Programında yer alan 10. Sınıf-17. etkinlikten alınmıştır.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

KARARLAR ADASI KEŞFİ

Yıllardır peşinde olduğunuz Kararlar Adasını keşfetmeye hazır mısınız? Uzun süredir Kararlar Adasına ulaşmak için bilgiler topladınız, araştırmalar yaptınız, bir yol haritası belirlediniz. Şimdi ise sizi oraya ulaştıracak bir yolculuğa çıkacaksınız. Bu yolculukta emrinizde bir gemi var, hepiniz de bu geminin kaptanısınız.

Güzergâhınız boyunca elinizde bulunan haritaya göre işaretlenen adalarda duraklayacak ve bir sonraki durağınıza gitmek üzere orada konaklayacaksınız. Bir gemi kaptanı olduğunuzu unutmadan hava koşullarını, denizin durumunu, geminizde olan mürettebatı düşünmek zorundasınız. Yolculuğunuz esnasında başka gemilerle ve kaptanlarla karşılaşabilirsiniz, bunları kendiniz için bir fırsat olarak görüp onlarla iletişime geçebilirsiniz. Yolculuğunuzun sonunda uzun yıllardır peşinde olduğunuz Kararlar Adasına varacak ve hayatınızın en önemli seçimlerinden birini yapmaya hazır olacaksınız. Şimdi hazırsanız yol haritanızı alın ve maceraya başlayın!

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

BENLİK ADASI

Adım 1: Verilecek kararı tanımlayın.

- ✓ Gelecekte yapmak istediğim meslek/meslekler nedir?

.....
.....

- ✓ İlgî, yetenek ve mesleki değerlerim nelerdir?

.....
.....
.....

- ✓ Neyi diğerlerinden iyi yapabiliyorum?

.....
.....
.....

Adım 2: Karardan beklediğiniz sonucu belirleyin.

- ✓ İstediyim meslekten beklediğim sonuçlar nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

- ✓ Yapmak istediğim mesleğin kararı kimi nasıl etkiliyor?

.....
.....
.....

BEKLENTİ ADASI

HAKİKATLER ADASI

Adım 3: Bilgi toplayın.

- ✓ İstediyim mesleğe ilişkin neler biliyorum?

.....
.....
.....

- ✓ İstediyim mesleğin benim için çekici olan yönleri nelerdir?

.....
.....
.....

- ✓ Çevrem bu konuda ne düşünüyor? Aileme, arkadaşlarıma göre başarılı olduğum alanlar nelerdir?

.....
.....
.....

- ✓ Yapmak istediğim meslekte gelişen dünyanın ve teknolojinin, içinde bulunduğum toplumun etkisi nasıl olacak?

.....
.....
.....

Adım 4: Seçenekleri ve bu seçeneklerin her birinin avantaj ve dezavantajlarını belirleyin.

ENGELLER ADASI

- ✓ İsteddiğim mesleği diğerlerinden daha iyi yapabilirim, çünkü.....

.....
.....
.....

- ✓ İsteddiğim mesleği diğerlerinden daha kötü yaparım/yapmakta zorlanırım, çünkü

.....
.....
.....

- ✓ Seçmek istediğim mesleklerin bana göre avantajları ve dezavantajları nelerdir?

.....
.....
.....
.....

- ✓ Seçmek istediğim mesleği yapmamda toplumsal engeller (rekabet, statü, çevre baskısı vb.), ekonomik engeller (ücret, çalışma koşulları, iş bulma süresi vb.), kişisel engeller (sağlık sorunları, hazırbulunuşluk vb.) nelerdir?

.....
.....
.....

Adım 5: Kararı verin.

- ✓ Tüm bulgular çerçevesinde seçmeyi düşündüğüm meslek nedir?

.....

KARARLAR ADASI

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYER ADIMLARIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Akademik amaçları ile kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklar./32.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Öğrenci sayısı kadar A4 kâğıt.
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. 30. kazanım ile ilgili etkinlik gözden geçirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, iki hafta önce sizlerin seçmeyi düşündüğünüz mesleklerle ilgili kariyer planlamanızı nasıl yapmanız gerektiği konusunda etkinlik gerçekleştirdik. Kimler neler hatırlıyor, paylaşmak isteyen var mı?"</i> diye sorulur ve gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. Öğrencilere bu hafta uygulanacak olan etkinliğin amacının akademik amaçları ile kariyer seçenekleri arasındaki ilişkiyi açıklamak olduğu bilgisi verilir. <i>"Sevgili öğrenciler, kariyer seçimi okul öncesi dönemden başlayarak tüm yaşamımız boyunca devam eden bir süreçtir. Bu süreçte yaş ve öğretim düzeyine bağlı olarak bir sonraki kariyer basamağına geçmek için yerine getirmemiz gereken akademik amaçlarımız vardır."</i> şeklinde bir ön bilgilendirme yapıldıktan sonra öğrencilere <i>"Sizce akademik amaç nedir?"</i> sorusu sorularak gönüllü öğrencilerin cevaplarını paylaşması sağlanır. Öğrencilerin cevapları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından <i>"Sevgili gençler, akademik amaç; derslerde başarılı olmanın ve yüksek notlar almanın yanı sıra, bir ders ya da konu hakkında yeni bilgiler edinmeye istekli olma, bireyin kendisi ile yarış hâlinde olması ve her konuda kendini geliştirerek mevcut performansının üstüne çıkmaya çalışmasıdır. Mesela; zorlandığınız bir derse daha çok zaman ayırarak ve farklı öğrenme yöntemleri kullanarak başarı düzeyinizi artırmaya çalışmak ya da çok başarılı olduğunuz bir alandaki mevcut başarınızı devam ettirmek ve daha yetkin bir hâle gelmek için çalışmaya, araştırmaya devam etmek, deneme sınavlarındaki net sayınızı artırmayı hedeflemek birer akademik amaçtır. Şimdi sizden 11. sınıf öğrencisi olarak seçmek istediğiniz kariyer alanını ve hedefinize ulaşmak</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

İçin belirlediğiniz akademik amaçlarınızı düşünüp size dağıtılan kâğıtlara yazmanızı istiyorum.” Şeklinde açıklama yapılır. Öğrencilere yukarıdaki açıklamada istenilenleri yazabilmeleri için yeterli süre tanındıktan sonra gönüllü olanların cevaplarını sınıfla paylaşması sağlanır.

4. Aşağıdaki tartışma soruları ile öğrencilerin akademik amaçları ile kariyer seçenekleri arasında ilişki kurmaları sağlanır:
 - Akademik amaçlarınızı belirlerken kariyer seçeneklerinizin hangi unsurlarını göz önünde bulundurdunuz?
 - Akademik amaçlarınızı belirlemenin kariyer seçeneklerinize ulaşmakta size ne gibi avantajlar sağlayacağını düşünüyorsunuz?
 - Akademik amaçlar ile kariyer seçenekleri arasında ilişki kurmak neden önemlidir?
5. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Kariyer, yaptığı işte insanın kendisini sürekli geliştirebileceğini düşündüğü alanları tespit edip, yaşam boyu bu alanda yoğunlaşarak kendini mesleki, ekonomik, sosyal, fikirsel ve duygusal açıdan tatmin edebilmesidir. Bu yüzden de kendimize uygun bir kariyer seçeneği belirlememiz ve bu seçeneğe ulaşmak için üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirmemiz önemlidir. Akademik amaçlarımız ise seçtiğimiz kariyer alanına bizi en başarılı şekilde ulaştıracak yol haritamızdır. Belirlediğimiz akademik amaçlarımızı gerçekleştirdiğimizde hedeflediğimiz kariyer seçeneğine adım adım ilerlemiş oluruz. Attığımız her adım ise bir taraftan başarılarımızı ve motivasyonumuzu artırırken diğer taraftan da hedefimize ulaşma konusundaki öz güvenimizi artırır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kariyer seçeneklerini ve buna uygun belirledikleri akademik amaçlarını yazdıkları çalışma kâğıtlarını saklamaları ve zaman zaman bu amaçlara ulaşma durumlarını değerlendirmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik esnasında kendilerine sorulan soruları cevaplamaları ve paylaşımda bulunmaları konusunda öğrenciler cesaretlendirilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Kariyer alanı belirleme ve akademik amaçları yazmaya başlamadan önce öğretmen model olarak neyin nasıl yapılacağını gösterebilir.
 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 3. Etkinlik sırasından öğretmen bireysel rehberlik ederek ve geri bildirim sunarak destek verebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşenur BOZKURT

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEN KİMİM?

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kimlik gelişimi ile sosyal bağlamları ilişkilendirir./33.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprığı-1 2. Çalışma Yaprığı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprığı-1 etkileşimli tahtada gösterilmek üzere hazırlanır ve çıktısı alınır. 2. Çalışma Yaprığı-2 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Uygulayıcı tarafından öğrencilere yapılacak olan etkinliğin kimlik gelişimi ile sosyal bağlamları (aile, okul, ülke vb.) ilişkilendirme ile ilgili olduğu vurgulanarak etkinliğin amacı açıklanır.Çalışma Yaprığı-1 etkileşimli tahtaya yansıtılarak, yüksek sesle okunduktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Tıpkı bu kartal yavrusu gibi bizim de 'Ben kimim, gerçekte olmak istediğim kişi miyim?' gibi sorular sorup, bu soruların cevabını ararken ailemizi, çevremizdeki kişileri, ülkemizi sorguladığımız zamanlar olmuştur. Sevgili öğrenciler, 'kimlik' ve 'kimlik gelişimine etki eden sosyal bağlamlar' ile ilgili bilgi vermek istiyorum. Kimlik, en yalın olarak 'Ben kimim?' sorusuna verilen yanıt olarak tanımlanabilir. İnsan; her şeyden önce sosyal bir varlık olduğu için kimliğin ortaya çıkmasında organizmanın iç dinamiklerinin yanında, sosyal yaşamın da belirleyici fonksiyonları vardır. Aile, okul, arkadaş çevresi gibi bireyin üyesi olduğu sosyal grupların, bireyin duygu, düşünce ve davranışlarını belirlemede önemli bir etkisi vardır. Kısacası kimlik gelişimi bireyin ait olduğu gruplara bağlı olarak şekillenebilmektedir."</i>Yukarıdaki açıklama yapıldıktan sonra Çalışma Yaprığı-2 öğrencilere dağıtılır. Öğrencilerden yukarıdaki bilgiler ışığında kendi kimlik gelişimlerini değerlendirerek önce sahip olduklarını düşündükleri olumlu-olumsuz özellikleri ilgili bölüme yazmaları, sonra da yazdıkları özelliklerin üyesi oldukları hangi sosyal grubun etkisiyle ortaya çıktığını düşünüyorlarsa ilgili bölüme de onu yazmaları istenir.Öğrencilere Çalışma Yaprığı-2'yi doldurmaları için yeterli süre verildikten sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımında bulunmaları sağlanır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra kimlik gelişimleri ile sosyal bağlamlar arasındaki ilişkiyi daha net anlamalarına yardımcı olmak amacıyla aşağıdaki sorular yöneltilir:

- Bu etkinlikte kimlik gelişiminizle ilgili fark ettiğiniz yeni şeyler oldu mu? Neler?
- Hangi özelliklerinizi birden fazla alana yazdınız? Neden?
- Kimlik gelişiminizde etkili olan sosyal bağlamların yaşamınıza etkileri hakkında ne düşünüyorsunuz?

6. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"Temel olarak kimlik gelişimi üzerinde iki ana faktör; çevre ve genetik etkidir. Genetik etken daha çok çocuğun potansiyelinin belirlenmesinde ön planda iken çevresel faktörler de bu potansiyelin kullanımına yöneliktir. Çevresel faktörler dediğimiz zaman da aklımıza öncelikle çocuğun içinde doğduğu aile gelmektedir. Çocuğun büyümesiyle beraber de çevresel faktörler değişmeye ve genişlemeye başlamakta, ailenin etkisi azalırken arkadaş çevresi, okul, öğretmen, kültür ve sosyal yapı gibi diğer sosyal bağlamların etkisi artmaya başlamaktadır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden kendi doldurdıkları Çalışma Yaprağı-2'yi saklayıp, belli aralıklarla kimlik gelişimlerini değerlendirerek, yazdıkları özelliklere yenilerini eklemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1, etkileşimli tahta yok ise uygulayıcı tarafından tüm öğrencilerin duyabileceği şekilde yüksek sesle okunabilir.

2. Çalışma Yaprağı-2, etkileşimli tahta yok ise ilgili şekil uygulayıcı tarafından tahtaya çizilebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak geri bildirim sunarak destek olabilir.

2. Öğrencilerin etkinliği tamamlayabilmesi için gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

3. Çalışma Yaprağı-2 de yer alan doldurulması gereken kısımlar öğrencilerin performansına göre sınırlandırılabilir.

4. Çalışma Yaprağı-2; yazılarının puntosu büyütülerek, resimler ve yazılar kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.

5. Öğrencilerin çalışma yaprağını yazı yazarak doldurması yerine kendi performanslarına göre farklı tepkilerle (örneğin anahtar sözcükler, kısa notlar ile) doldurmaları istenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşenur BOZKURT

Çalışma Yaprağı 1

TAVUKLARLA BÜYÜYEN KARTAL

Bir zamanlar muzip bir Kızılderili, bir kartalın yuvasından aşırıldığı yumurtayı kuluçkaya yatan yaban tavuğunun yumurtaları arasına katmış. Zamanı geldiğinde yumurtanın içindeki kartal yavrusu kabuğunu kırmış ve dünyaya gelmiş.

Kendisinin biraz farklı olsa da çevredeki yüzlerce tavuktan biri olduğunu düşünmüş. Oradaki tavuklarla birlikte, bir tavuk gibi büyümeye başlamış. Sadece o değil, etraftaki tüm tavuklar da onu bir tavuk olarak görüyor ve ona bir tavukmuş gibi davranıyormuş.

Zaman zaman içinden "Ben çevremdeki tavuklara benzemiyorum. Acaba ben kimim?" diye soruyormuş.

Bir gün öteki tavuklarla birlikte eşelenirken yukarılardan birkaç kartalın uçuşunu görmüş. Kendini tutamamış, yüreğinde bir anda oluşan coşkuyla haykırmış:

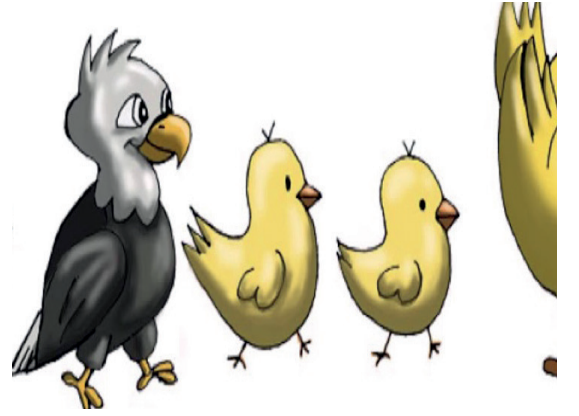
"Ne kadar güzel uçuyorlar. Ben de onlar gibi uçmak istiyorum." Tavuklar, onun bu sözlerine hep birlikte gülmüşler.

"Sen bir tavuksun ve tavuklar asla kartal gibi uçamaz."

Kendini yaban tavuğu sanan kartal her gün: "Ah tanrım, ne olur, ben de onlar gibi uçabilsem. Ben de onlar gibi özgürce kanat açabilsem göklerde."

O böyle konuştuğunda çevresindeki tüm tavuklar her zaman söyledikleri sözleri bir kez daha, bir kez daha yineliyorlarmış: "Vazgeç düşlerinden. Sen tavuksun ve hep tavuk olarak kalacaksın."

Küçük kartal, çevresindeki tavukların her gün birkaç kez yineledikleri bu sözlerinden öylesine etkilenmiş ki sonunda bir kartal gibi göklerde özgürce kanat açmak düşünden vazgeçmiş, hayatını bir tavuk gibi sürdürmüştü.

KAYNAK:

1. <http://forum.hunturk.net/index.php?topic=2262.msg45932#msg45932>

Çalışma Yaprağı 2

Arkadaş Çevremden
Gelen Özelliklerim

.....
.....
.....
.....

Ailemden Gelen
Özelliklerim

.....
.....
.....
.....

BEN

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Ülkemden (Kültürümden)
Gelen Özelliklerim

.....
.....
.....
.....

Okuldan
(Eğitim Yaşantımdan)
Gelen Özelliklerim

.....
.....
.....
.....

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

DOĞRU KAYNAK, DOĞRU TERCİH

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynaklara başvurur./34.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Çalışma Yaprağı-5 6. Çalışma Yaprağı-6
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, 3-4 adet çoğaltılarak etkinlik öncesi sınıfın uygun yerlerine asılmalı ve merak uyandırılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğe şu açıklama yapılarak başlanır: <i>"Sevgili öğrenciler, hayatınızı etkileyecek en önemli kararlardan birisi de bildiğiniz gibi kariyer tercihinizdir ve geçmiş yıllarda da bu konularla ilgili epeyce paylaşımlar oldu. Kariyer tercihi yaparken en önemli yardımcınız, kaynağınız kendinizsiniz aslında. Kendinizi tanımanız, hoşlandığınız alanlar, becerikli olduğunuz işleri bilmek gibi. Aileniz, yakın çevreniz, öğretmenleriniz hepsi destek alabileceğiniz kaynaklarınız. Fakat tabii ki yeterli olmayabilir, hayatınızın en önemli kararını vermeye çalışırken bunların yanında daha profesyonel ve objektif kaynaklara ihtiyaç duyabilirsiniz. İşte bugün kariyer tercihlerinizle ilgili yardım alabileceğiniz kaynaklarla sizi buluşturan bir etkinlik yapacağız."</i> 2. Öğrenciler 5 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-2, 3, 4, 5, 6 gruplara dağıtılır. 3. Etkinliğe şu açıklamayla devam edilir: <i>"Sevgili öğrenciler, çalışma yaprağınızda ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceğiniz kaynaklar bulunmaktadır. Bunları kullanarak size verilen meslekle ilgili merak ettiğiniz bilgileri alarak boş alana yazınız."</i> 4. Her gruba söz verilerek paylaşımlar dinlenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Sürece tartışma sorularıyla devam edilir:

- Etkinlik öncesi sınıfa asılan mesleklerle ilgili sorular ilginizi çekti mi?
- Mesleki bilgi kaynaklarının doğru ve güvenilirliğiyle ilgili neler düşündünüz?
- Bilgi kaynaklarından faydalanırken seçmeyi düşündüğünüz alanla ilgili değişiklikler oldu mu?

6. Etkinlik şu açıklamayla sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugün burada kariyer tercihlerinizle ilgili hem yardım alabileceğiniz kaynakları öğrendiniz. Görüyorum ki kafanızdaki soru işaretleri yerini doğru bilgiye ulaşmanın verdiği rahatlığa bıraktı. Kariyer basamaklarınızı birer birer çıkarken belki de size destek verecek araçlarla tanışmış ve kariyer farkındalığınızı bu yolla geliştirmiş oldunuz. Kaynaklarınız her zaman sağlam, yolunuz açık olsun."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden yakın çevreleri ve aile büyükleri ile meslek tercihlerini yaparken hangi kaynaklardan bilgi aldıkları konusunda sohbet etmeleri istenebilir.
2. Kendileri için önemli olan bu ve benzeri konularda araştırmadan, kulaktan dolma bilgilerle hareket etmelerinin yanlışlığı ve yaratacağı olumsuz sonuçlardan örnekler verilir. Rehberlik ve psikolojik danışma servisinden bilgi alabilecekleri belirtilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrenciler grup çalışmaları yaparken çalışma yaprağında verilen alanları değiştirebilir ve kaynak araştırması yapmaya gerçekten merak ettikleri bir meslekle devam edebilirler.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek, kâğıtlar kontrast renkte bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da kâğıtlara dokunsal özellikler eklenerek materyal görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.
 3. Öğrencileri grupta sürecinde birbirine destek olabilecek öğrencilerin bir arada olmasına dikkat edilebilir. Öğrencilerin etkinlik süreci takip edilerek geri bildirim verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

1

BUNLARI BİLİYOR MUYUM?

HAYAL ETTİĞİM YÜKSEKÖĞRETİM PROGRAMININ ÖĞRENİM SÜRESİ NE KADAR, AKADEMİK KADROSU NASIL?

GEREKTİRDİĞİ BİR ÖZEL YETENEK VAR MI, HAZIRLIK SINIFI VE YABANCI DİL VAR MI?

PROGRAMIN BULUNDUĞU ÜNİVERSİTELER HANGİLERİ?

PROGRAMIN BULUNDUĞU ÜNİVERSİTELERİN DÂHİL OLDUĞU ULUSLARARASI DEĞİŞİM PROGRAMLARI NELER?

PROGRAMIN BULUNDUĞU ÜNİVERSİTENİN KÜLTÜREL VE SANATSAL VE SPORTİF ETKİNLİKLERİ NELER?

PROGRAMIN BULUNDUĞU ÜNİVERSİTELERİN BARINMA KOŞULLARI:

PROGRAMIN BULUNDUĞU ÜNİVERSİTELERİN BURS KOŞULLARI:

PROGRAMI BİTİRDİKTEN SONRAKİ ÇALIŞMA KOŞULLARI:

PROGRAMI BİTİRDİKTEN SONRAKİ İŞ BULMA VE STAJ OLANAKLARI:

1. <https://molekulerbiyolojiyegenetik.org/>

Çalışma Yaprağı 2

2

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER ORTAÖĞRETİM SONRASI KARIYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM ALABİLECEĞİNİZ KAYNAKLAR AŞAĞIDADIR. BU KAYNAKLARA BAŞVURARAK HUKUK ALANIYLA İLGİLİ EDİNDİĞİNİZ BİLGİLERİ YAZINIZ.

1. <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
2. <https://www.osym.gov.tr/>
3. <https://www.osym.gov.tr/TR,20845/2021-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-kilavuzu.html>
4. <https://ii.metu.edu.tr/tr/urap>
5. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/girisimci-ve-yenilikci-universite-endeksi>
6. www.cbiko.gov.tr
7. <http://calibre.kyyd.org.tr/>
8. <https://www.iskur.gov.tr/>
9. <http://mbs.meb.gov.tr/>
10. <https://www.ankesob.org.tr/ankesoba-bagli-odalar/>

2. <https://tedmem.org/>

Çalışma Yapağı 3

3

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER ORTAÖĞRETİM SONRASI KARIYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM ALABİLECEĞİNİZ KAYNAKLAR AŞAĞIDIR, BU KAYNAKLARA BAŞVURARAK BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ ALANIYLA İLGİLİ EDİNDİĞİNİZ BİLGİLERİ YAZINIZ.

1. <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
2. <https://www.osym.gov.tr/>
3. <https://www.osym.gov.tr/TR,20845/2021-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-kilavuzu.html>
4. <https://ii.metu.edu.tr/tr/urap>
5. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/girisimci-ve-yenilikci-universite-endeksi>
6. www.cbiko.gov.tr
7. <http://calibre.kyyd.org.tr/>
8. <https://www.iskur.gov.tr/>
9. <http://mbs.meb.gov.tr/>
10. <https://www.ankesob.org.tr/ankesoba-bagli-odalar/>

3. <https://tedmem.org/>

Çalışma Yaprağı 4

4

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER ORTAÖĞRETİM SONRASI KARIYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM ALABİLECEĞİNİZ KAYNAKLAR AŞAĞIDADIR, BU KAYNAKLARA BAŞVURARAK PSİKOLOJİ ALANIYLA İLGİLİ EDİNDİĞİNİZ BİLGİLERİ YAZINIZ.

1. <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
2. <https://www.osym.gov.tr/>
3. <https://www.osym.gov.tr/TR,20845/2021-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-kilavuzu.html>
4. <https://ii.metu.edu.tr/tr/urap>
5. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/girisimci-ve-yenilikci-universite-endeksi>
6. www.cbiko.gov.tr
7. <http://calibre.kyyd.org.tr/>
8. <https://www.iskur.gov.tr/>
9. <http://mbs.meb.gov.tr/>
10. <https://www.ankesob.org.tr/ankesoba-bagli-odalar/>

4. <https://tedmem.org/>

Çalışma Yapağı 5

5

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER ORTAÖĞRETİM SONRASI KARIYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM ALABİLECEĞİNİZ KAYNAKLAR AŞAĞIDADIR, BU KAYNAKLARA BAŞVURARAK TIP ALANIYLA İLGİLİ EDİNDİĞİNİZ BİLGİLERİ YAZINIZ.

1. <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
2. <https://www.osym.gov.tr/>
3. <https://www.osym.gov.tr/TR,20845/2021-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-kilavuzu.html>
4. <https://ii.metu.edu.tr/tr/urap>
5. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/girisimci-ve-yenilikci-universite-endeksi>
6. www.cbiko.gov.tr
7. <http://calibre.kyyd.org.tr/>
8. <https://www.iskur.gov.tr/>
9. <http://mbs.meb.gov.tr/>
10. <https://www.ankesob.org.tr/ankesoba-bagli-odalar/>

5. <https://tedmem.org/>

Çalışma Yaprağı 6

5

SEVGİLİ ÖĞRENCİLER ORTAÖĞRETİM SONRASI KARIYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM ALABİLECEĞİNİZ KAYNAKLAR AŞAĞIDADIR, BU KAYNAKLARA BAŞVURARAK ECZACILIK ALANIYLA İLGİLİ EDİNDİĞİNİZ BİLGİLERİ YAZINIZ.

1. <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
2. <https://www.osym.gov.tr/>
3. <https://www.osym.gov.tr/TR,20845/2021-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yks-kilavuzu.html>
4. <https://ii.metu.edu.tr/tr/urap>
5. <https://www.tubitak.gov.tr/tr/girisimci-ve-yenilikci-universite-endeksi>
6. www.cbiko.gov.tr
7. <http://calibre.kyyd.org.tr/>
8. <https://www.iskur.gov.tr/>
9. <http://mbs.meb.gov.tr/>
10. <https://www.ankesob.org.tr/ankesoba-bagli-odalar/>

6. <https://tedmem.org/>

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

AMAÇLARIMA GİDEN YOLDA DEĞERLERİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kişisel değerleri ile yaşam amaçları arasında bağ kurar./35.Hafta
Sınıf Düzeyi	11. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç - Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 3. Etkinlik Bilgi Notu-2 4. Etkinlik Bilgi Notu-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Kişisel değerler, örnek yaşam amaçları ve Çalışma Yaprağı-1'in doldurulmuş hâlini görmek için Etkinlik Bilgi Notu-3 incelenebilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Kıymetli öğrenciler, bugünkü dersimizde sahip olduğumuz kişisel değerlerimiz ile yaşama yönelik amaçlarımızın aslında birbiri ile ne kadar da bağlantılı olduğunu fark edeceğiz. Önceki derslerimizde yaşam amaçlarımızı ve kişisel değerlerimiz hakkında konuşmuştuk. Şimdi derseniz bunları bir hatırlayalım."</i> 2. Tahta 2 sütuna ayrılır ve sütunun birine "kişisel değerlerim" diğerine "yaşamdaki amacım" başlığı atılır. Ardından aşağıdaki açıklama yapılarak gönüllü öğrencilerin fikirlerini paylaşmaları sağlanır: <i>"Öncelikle kişisel değerlerimiz üzerinde konuşalım. Aile hayatımız, arkadaşlık ilişkilerimiz okul yaşantımızı şekillendirirken kişisel değerlerimizi kullanırız. En çok önemseydiğiniz ve yaşamınızda kullandığınız kişisel değerleriniz nedir? Hepimizin yaşamda yaptığımız çalışmalarla, kurduğumuz hayallerle ve kişiler arası ilişkilerimizle ulaşmak istediğimiz amaçlarımız vardır. Yaşamınızda ulaşmak istediğiniz amaçlarınız nelerdir?"</i> Gerekli durumda Etkinlik Bilgi Notu-1'den de örnekler verilebilir. 3. Kişisel değerler ve yaşam amaçlarına yönelik öğrenciler tarafından verilen örnekler tahtadaki ilgili alanlara yazılır. 4. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve ardından aşağıdaki tartışma soruları öğrencilere sorulur: <ul style="list-style-type: none">• Dağıtılan çalışma yaprağındaki resim size ne ifade ediyor?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Resim üzerinden kişisel değerlerimiz ve yaşam amaçlarımız arasındaki bağı nasıl açıklayabiliriz?
5. Aşağıdaki açıklama ile kişisel değerler ve yaşam amaçları arasındaki bağı ile bu bağı resim ile olan ilişkisi açıklanır. Öğrencilerden resim üzerindeki boşlukları doldurmaları istenir ve aşağıdaki açıklama yapılır:
- "Resimde gördüğümüz dağın üzerinde duran bulutlar yaşam amaçlarımızı temsil ederken dağa çıkan, bulutlara ulaşmamızı sağlayan yol kişisel değerlerimizi temsil eder. Haydi, şimdi bulutlara yaşam amaçlarımızı yoldaki bölümlere de kişisel değerlerimizi yazalım."*
- İhtiyaç hâlinde örnek olması için Etkinlik Bilgi Notu-2'den örnekler öğrencilerle paylaşılabilir.
6. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
- Yaşam amaçları ve kişisel değerlerin birbiriyle örtüşmesi neden önemlidir?
 - Yaşam amaçlarına ulaşmaya çalışırken, kişisel değerlerin nasıl bir katkısı olmaktadır?
 - Sizin yaşam amaçlarınızla kişisel değerleriniz arasında nasıl bir bağı bulunmaktadır? Değiştirmek durumunda kalsanız neyi, neden ve nasıl değiştirirsiniz?
7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:
- "Kişisel değerlerimiz yaşam amaçlarımızla benzerlik gösterir ve kişisel değerlerimiz yaşam amaçlarımıza ulaşmamızda bir yol görevi görür. Değerlerimize tutunarak ulaşmak istediğimiz amaçlara yaklaşmaya bir adım daha yaklaşabiliriz."*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerinizden günlük tutmalarını, bu günlüğe kişisel değerlerini göz önünde bulundurarak ulaşmak istedikleri yaşam amaçlarına yönelik kısa vadeli hedefler oluşturup yazmalarını isteyebilirsiniz.

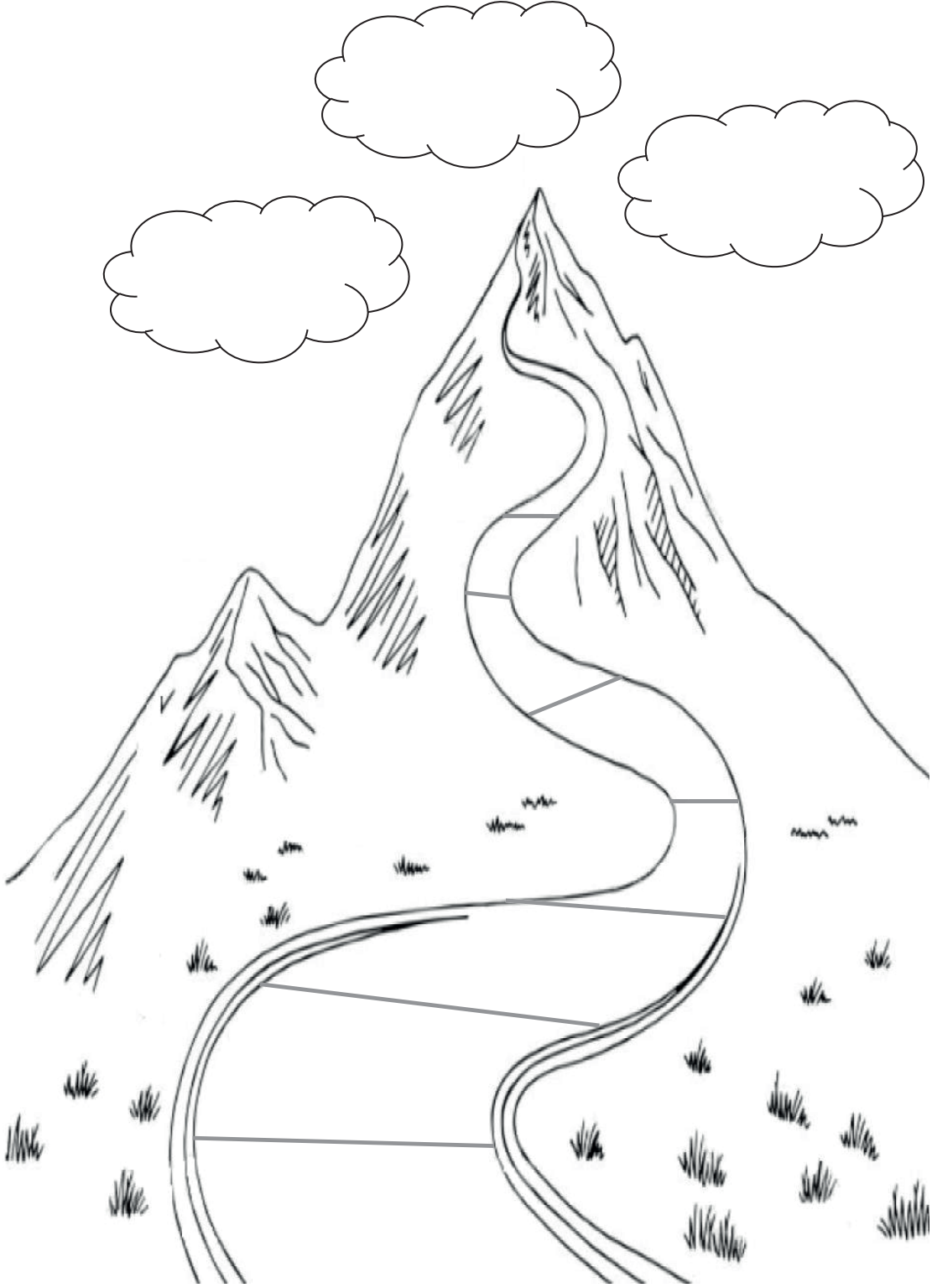
Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1'i çoğaltma imkânı olmadığı durumlarda, döküman etkileşimli tahta üzerinden yansıtılabilir. Öğrencilerin defterlerini kullanmaları sağlanabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Öğretmen, Çalışma Yaprağı-1 doldurulurken öğrencilere bireysel olarak geri bildirim sunularak destek verilebilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1 doldurulurken gerekirse ek süre verilerek öğretim süreci farklılaştırılabilir.
 3. Yapılan açıklamalarda kullanılan dil, kelime sayısı ve kelime zorluğu temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
 4. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğrencilerden önce yaşam amaçlarını, ardından kişisel değerlerini yazmaları istenerek etkinlik aşama aşama yaptırılabilir.
 5. Tahtaya yazılanların büyük boyutlarda ve koyu tonlarda olmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Furkan ERTEK

Çalışma Yapağı 1

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

ÖRNEK KİŞİSEL DEĞERLER

Yıllardır peşinde olduğunuz Kararlar Adasını keşfetmeye hazır mısınız? Uzun süredir Kararlar Adasına ulaşmak için bilgiler topladınız, araştırmalar yaptınız, bir yol haritası belirlediniz. Şimdi ise sizi oraya ulaştıracak bir yolculuğa çıkacaksınız. Bu yolculukta emrinizde bir gemi var, hepiniz de bu geminin kaptanısınız.

Güzergâhınız boyunca elinizde bulunan haritaya göre işaretlenen adalarda duraklayacak ve bir sonraki durağınıza gitmek üzere orada konaklayacaksınız. Bir gemi kaptanı olduğunuzu unutmadan hava koşullarını, denizin durumunu, geminizde olan mürettebatı düşünmek zorundasınız. Yolculuğunuz esnasında başka gemilerle ve kaptanlarla karşılaşabilirsiniz, bunları kendiniz için bir fırsat olarak görüp onlarla iletişime geçebilirsiniz. Yolculuğunuzun sonunda uzun yıllardır peşinde olduğunuz Kararlar Adasına varacak ve hayatınızın en önemli seçimlerinden birini yapmaya hazır olacaksınız. Şimdi hazırsanız yol haritanızı alın ve maceraya başlayın!

- Özgürlük (Bağımsızlık)
- Güvenlik
- Bilgelik
- Yaratıcılık
- Merak
- Mütevazılık
- Adalet
- Şükür
- Başarı
- Güç
- Para
- Girişkenlik
- Otoriterlik
- Fedakârlık
- Hırs
- Cesaret
- Dostluk
- Dürüstlük
- Etkili İletişim
- Aile
- Yardımseverlik
- Sadakat
- Affedicilik
- Eşitlik
- Yenilikçilik
- Takdir Edilme
- Dinî-Manevi Değerlere Bağlılık
- Spor
- Sağlık
- Estetik
- Başkaları Üzerinde İz Bırakma

Örnek Yaşam Amaçları

1. Kendini Tanıma-Kendini Geliştirme
2. Finansal Başarı (Maddi Kazanç Sağlama)
3. Yakın İlişkiler Geliştirme (Bağlılık kurma-Aile Kurma)
4. Topluma Katkı Sağlama (Üretken Olma)
5. Fiziksel Görünüme Dikkat Etme-Fiziksel Sağlığı Koruma
6. Tanınır Biri olma

KAYNAK:

Erbakan, F, M, A. (2010). *Kişisel Değerler- Liderlik Tarzları İlişkisi: Farklı Toplumsal ve Kültürel Ortamlardan Gelen Yöneticilerin Farklılaşması (s.19). (Doktora Tezi) Sosyal Bilimler Enstitüsü. Başkent Üniversitesi. Ankara.*

Deniz, E. (2020). *Lise Öğrencilerinde Yaşam Amaçları ve Umudun Öznel Oluşla İlişkisinin İncelenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Atatürk Üniversitesi. Erzurum.*

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

ÖRNEK YAŞAM AMAÇLARI İLE İLGİLİ KİŞİSEL DEĞERLER

1. Kendini Tanıma-Kendini Geliştirme

- Özgürlük (Bağımsızlık)
- Güvenlik
- Bilgelik
- Yaratıcılık
- Merak
- Mütevazılık
- Adalet
- Şükür
- Başarı

2. Finansal Başarı (Maddi Kazanç Sağlama)

- Güvenlik
- Güç
- Para
- Girişkenlik
- Bilgelik
- Otoriterlik
- Fedakârlık
- Hırs
- Başarı
- Cesaret

3. Yakın İlişkiler Geliştirme (Bağlılık kurma-Aile Kurma)

- Dostluk
- Dürüstlük
- Etkili İletişim
- Aile
- Yardımseverlik
- Fedakârlık
- Sadakat
- Affedicilik
- Cesaret
- Güvenlik
- Eşitlik

4. Topluma Katkı Sağlama (Üretken Olma)

- Yardımseverlik
- Yaratıcılık
- Merak
- Yenilikçilik
- Takdir Edilme
- Bilgelik
- Girişkenlik
- Eşitlik

- Cesaret

- Adalet

- Dini Manevi Değerlere Bağlılık

5. Fiziksel Görünüme Dikkat Etme-Fiziksel Sağlığı Koruma

- Spor

- Sağlık

- Estetik

- Takdir Edilme

- Güç

- Güvenlik

- Aile

6. Tanınır Biri olma

- Yaratıcılık

- Bilgelik

- Başarı

- Güç

- Otoriterlik

- Hırs

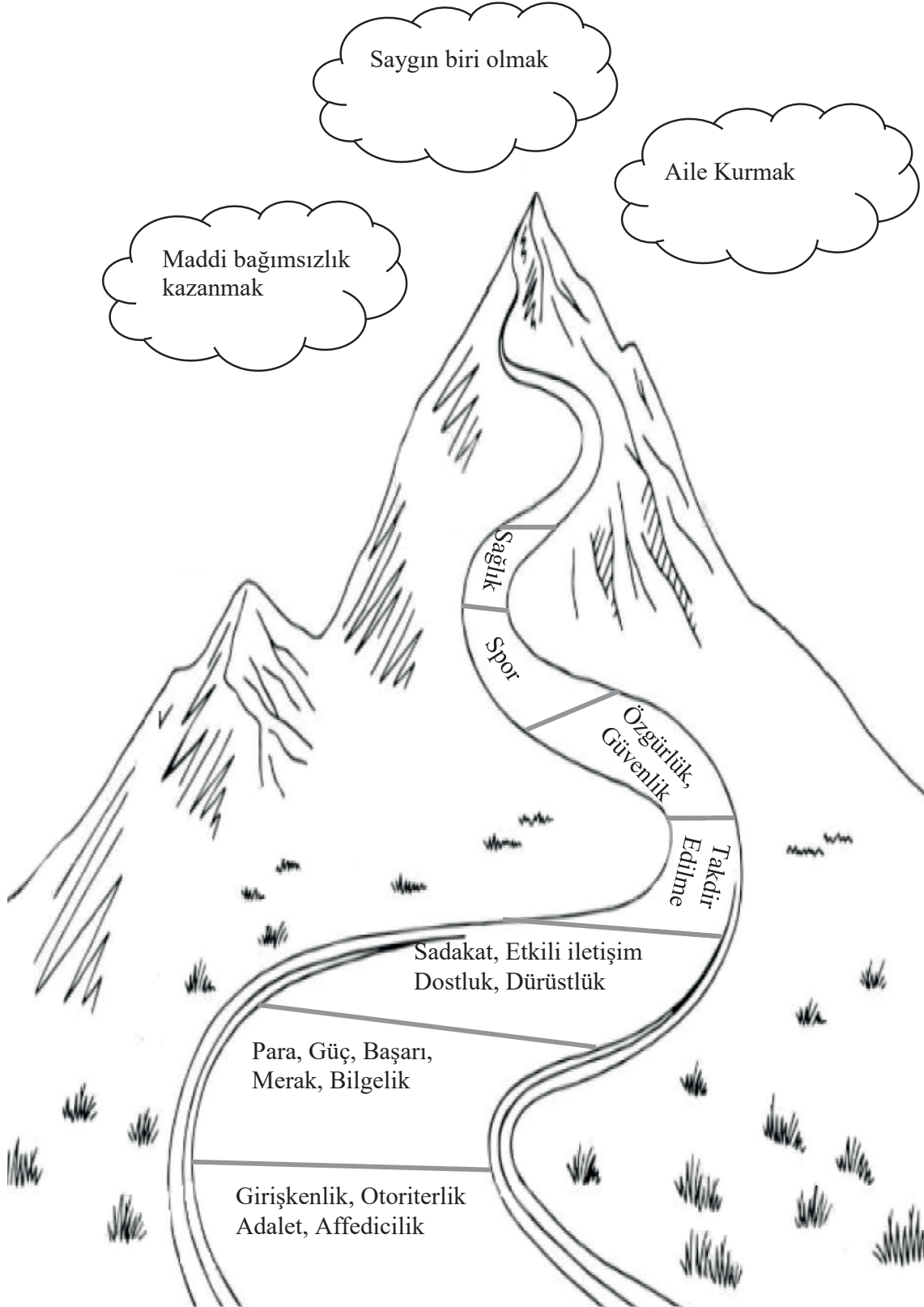
- Etkili iletişim

- Takdir Edilme

- Başkaları Üzerinde İz Bırakma

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 3

ÇALIŞMA YAPRAĞI DOLDURULMUŞ ÖRNEK

11. SINIF ETKİNLİKLERİ

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır./36.Hafta
Sınıf Düzeyi	İlkokul-Ortaokul-Lise kademelerindeki tüm sınıf düzeyleri
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak boş bırakılan yerleri kendi düşünce ve duygularına göre doldurmaları istenir. 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı- 1'i doldurmaları için yeterli süre verilir. 4. Ardından gönüllü öğrenciler Çalışma Yaprağı- 1'deki cevaplarını paylaşır. (Gönüllü öğrenci çıkmaması hâlinde uygulayıcı teşvik eder.) 5. Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> • Rehberlik etkinliklerine yönelik duygu ve düşünceleriniz neler? • Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için önerileriniz neler? • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan sizi etkileyen bir yaşantınızı paylaşır mısınız? 6. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. <p><i>"Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanlarında birçok faaliyete katıldınız. Bu etkinliklerle akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınızı planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik kazanımlar elde ettiniz. Aynı zamanda kendinizi tanıyıp, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirdiniz. Kişiler arası becerileri geliştirmek için</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalıştınız. Meslekleri tanıyıp, çalışma hayatı konusunda bilgiler edindiniz. Rehberlik etkinlikleri bu bilgiler ışığında sizi hayata hazırlama, beceri kazan-dırma, güçlü yanlarınızı geliştirme konularında destekler. Eğitim öğretim sü-recinizde yine rehberlik etkinlikleri yaparak yeni kazanımlar öğreneceksiniz. Bu dönemin etkinlikleri sona erdi, ancak siz bu zamana kadar öğrendiğiniz bilgi ve becerileri yaşamınıza geçirebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, Okul psikolojik danışmanınızdan/rehber öğretmeninizden destek isteyebilirsiniz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden istedikleri bir konu ile ilgili etkinlik tasarımları istenir. Tasar-lanan etkinlikler Okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmenine iletilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Okul psikolojik danışmanı/rehber öğretmeni tasarlanan etkinlikleri EBA ya yükleyebilir veya etkinlik oluşturma birimlerine ulaştırabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Boşlukları Dolduralım

Bu sene yaptığınız rehberlik etkinliklerinin değerlendirilmesi, geliştirilebilmesi amacıyla sizin fikirlerinize ihtiyacımız var. Etkinliklere ilişkin duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan kısımlara yazabilirsiniz. İhtiyaç duyar-sanız arka sayfayı kullanabilirsiniz.

1- Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde
.....
.....
faaliyetleri yaptık.

2- Rehberlik etkinliklerinde daha önce bilmediğim.....
.....
.....
konuları öğrendim.

3- En çok.....
.....
.....
etkinliklere katılmaktan keyif aldım.

4-
.....
.....
etkinliklere katılmaktan çok hoşlanmadım.

5- Bence
.....
.....
konularında da etkinlikler olmalı.

TEŞEKKÜR EDERİM.

**ORTAÖĞRETİM
SINIF REHBERLİK
ETKİNLİKLERİ**

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÜÇ BENDE ARTIK!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Sahip olduğu karakter güçlerini zorluklar karşısında kullanır./1.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2'deki her bir örnek olay gruplara dağıtılmak üzere önceden makasla kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar; karakter güçleri, insanların olumlu ve güçlü özelliklerini ifade eder. Bugün sahip olduğunuz karakter güçlerinizi zorluklar karşısında kullanmak üzerinde duracağız."</i>Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki yönergeyle devam edilir: <i>"Sizlere dağıtılan çalışma yapraklarında 24 karakter gücü ve tanımlarını içeren maddeler bulunmaktadır. Her maddeyi dikkatle okuyun ve sizin için geçerli olduğunu düşündüğünüz karakter gücünü işaretleyin. Çalışma yapraklarına isim, soy ismi yazılmayacağı için ve çalışma yaprakları sizde kalacağı için sizde bulunduğunu düşündüğünüz karakter güçleri ile ilgili maddeleri içtenlikle işaretleyin."</i>Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra öğrenciler 5 gruba ayrılır ve her bir gruba Çalışma Yaprağı-2'de bulunan örnek olaylardan 1 tanesi verilir. Öğrencilerin kendi gruplarına verilen örnek olaylar üzerinde düşünmesi ve her gruptan bir öğrencinin sözcü olarak belirlenmesi istenir. Bütün gruplar örnek olaylarla ilgili düşüncelerini tamamladıktan sonra sırasıyla her grubun sözcüsüne söz hakkı verilerek grubun örnek olayla ilgili düşüncesini ifade etmesi istenir.Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:<ul style="list-style-type: none">Sınavlara hazırlık sürecinde, karakter güçlerinden sizin için en faydalı olanı hangisi? Neden?Sınavlara hazırlanırken hangi karakter gücünü daha fazla kullanıyorsunuz? Bunun karşılaştığınız sorunlara karşı ne gibi etkileri oluyor?Sınavlara hazırlık sürecinde hangi karakter güçlerinizi geliştirmeye ihtiyacınız var? Neden?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili arkadaşlar, hayatınızın her döneminde çeşitli sorunlarla karşılaşabilirsiniz. Bu sorunlara verilen tepkiler, hissedilen duygular ve düşünceler kişiden kişiye değişir. Sahip olduğunuz karakter güçlerini doğru bir şekilde kullanmak, karşılaştığınız sorunların çözümünde size yardımcı olacaktır. Sınavlara hazırlık sürecinde de çeşitli sorunlarla karşılaşabilirsiniz. Bu süreçte başarısızlıklar yaşayabilir, çeşitli nedenlerden dolayı yoğun kaygı yaşayabilirsiniz. Yaşadığınız başarısızlıklar ve yoğun kaygı karşısında hiçbir zaman cesaretinizi, umudunuzu, yaşam coşkunuzu kaybetmemeli; hedefinizden vazgeçmemeli; hedefinize ulaşmak için çalışmalarınıza devam etmeli; yeni yollar denemeli ve her zaman öğrenmeye açık olmalısınız. Karşılaştığınız zorluklarla karakter güçlerinizi doğru ve etkin bir şekilde kullanarak başa çıkabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden birkaç hafta boyunca sınav sürecine ilişkin karşılarına çıkan zorluklar ve bu zorluklar karşısında kullandıkları karakter güçlerini ve bu karakter güçlerini nasıl kullandıklarını not etmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyal uyarlaması yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek öğrencilere destek sunabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
4. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Alper KAMA

Çalışma Yaprağı 1

KARAKTER GÜÇLERİ

1	Estetik ve mükemmelliği takdir etmek: Hayatın her alanında güzelliği, mükemmelliği ve iyi performansı takdir etmek.	
2	Cesaret: Tehditler, zorluklar ve acı karşısında geri çekilmemek.	
3	Takım Çalışması: Bir grupta birlikte iyi çalışabilmek, gruba sadık kalmak.	
4	Yaratıcılık: Yeni ve verimli yollar bulmak. Sanatsal başarıyı da içerir.	
5	Merak: Olan bitenle ilgilenmek, her konuyu etkileyici bulmak, keşfetmek.	
6	Adil olma: Herkese karşı adaletli davranmak, kişisel hislerin kararları etkilemesine izin vermemek.	
7	Affetme: Hataları affetmek, kişilere ikinci şans tanımak.	
8	Şükran Duyma: Olup biten iyi şeylerden haberdar olmak ve değerini bilmek.	
9	Umut: En iyisini bekleme ve bunun için çalışma.	
10	Mizah: Gülmeyi sevmek, başkalarının yüzünü güldürmek, şakalar yapmak.	
11	Dürüstlük: Doğruyu söylemek ve kendini samimi tanıtmak, hisler ve aksiyonların sorumluluğunu almak.	
12	Çok Yönlü Bakış Açısı: Olayları uzun uzun ve her yönden düşünmek, hemen cevaplara atlamamak, tüm bulguları adil değerlendirmek.	
13	İyi Yüreklilik: Başkaları için iyi şeyler yapmak, yardımcı olmak.	
14	Liderlik: Kişileri bir olay için cesaretlendirmek, aynı zamanda içinde bulunulan grupta iyi ilişki kurmak ve etkinliklere öncülük etmek.	
15	Sevgi: Özellikle karşılıklı olan yakın ilişkilere değer vermek.	
16	Öğrenme aşkı: Yeni yetenekler, bilgiler edinmek. Merakla bağlantılı gelişir ama onun da ötesine geçer.	
17	Alçak gönüllülük: Kendini başkalarından yukarıda görmemek.	
18	Sebatkârlık: Başlanan şeyi bitirmek, engellere rağmen devam etmek.	
19	Açık fikirlilik: Başkalarına yol gösterebilmek, anlam ifade eden bakış açısına sahip olmak.	
20	Tedbirlilik: Seçimlerde dikkatli olmak, gereksiz riskler almamak, pişman olunacak hareketler yapmamak.	
21	Öz-düzenleme: Hisleri ve davranışları kontrol edebilme, disiplinli olmak.	
22	Sosyal zekâ: Başkalarının ve kendinin duygu ve niyetlerini anlayabilmek, değişik sosyal durumlara uyum sağlamak.	
23	Maneviyat: Tutarlı inanışlara sahip olmak.	
24	Yaşam Coşkusu: Hayata heyecanla yaklaşma, işleri yarım yamalak yapmama. Hayatı macera gibi yaşama.	

Çalışma Yaprağı 2

Örnek Olaylar

1.GRUP

A isimli öğrenci sınavlara hazırlanırken "Düşük not alırsam aileme, öğretmenlerime ve arkadaşlarıma rezil olurum. Ailemi, öğretmenlerimi hayal kırıklığına uğrattırım.", "Sorular zor olacak, sınavım kötü geçecek." gibi düşünceleri yoğun şekilde düşünüyor. Öğrenci bu düşüncelerle hangi karakter gücünü/güçlerini ve nasıl kullanarak başa çıkabilir? (Çalışma Yaprağı-1'deki karakter güçleri listesinden faydalanabilirsiniz.)

2.GRUP

B isimli öğrenci çalışmasına rağmen sınavlarda başarısız olduğunda aşırı derecede üzülüyor. Öğrenci bu duyguyla hangi karakter gücünü/güçlerini ve nasıl kullanarak başa çıkabilir? (Çalışma Yaprağı-1'deki karakter güçleri listesinden faydalanabilirsiniz.)

3.GRUP

C isimli öğrenci sınavlardan elde edeceği yüksek notların ve puanların kendisi için her şeyden önemli olduğunu düşünmektedir. Arkadaşları kendisinden yüksek not/puan aldığı zaman üzülmemektedir. Öğrenci bu duygu ve düşünceyle hangi karakter gücünü/güçlerini ve nasıl kullanarak başa çıkabilir? (Çalışma Yaprağı-1'deki karakter güçleri listesinden faydalanabilirsiniz.)

4.GRUP

D isimli öğrenci YKS'ye kadar konuları yetiştiremeyeceğini düşünüyor ve yoğun kaygı yaşıyor. Öğrenci bu duygu ve düşünceyle hangi karakter gücünü/güçlerini ve nasıl kullanarak başa çıkabilir? (Çalışma Yaprağı-1'deki karakter güçleri listesinden faydalanabilirsiniz.)

5.GRUP

E isimli öğrenci telefon, tablet, bilgisayar, TV ve arkadaşlarına çok zaman harcıyor. Bu yüzden ders çalışmaya pek vakti olmuyor. Öğrenci bu durumla hangi karakter gücünü/güçlerini ve nasıl kullanarak başa çıkabilir? (Çalışma Yaprağı-1'deki karakter güçleri listesinden faydalanabilirsiniz.)

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

HAZIRIM, BAŞARACAĞIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Okula hazırlıklı gelme ile akademik gelişimi arasında bağ kurar./2.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 3. Etkinlik Bilgi Notu-2 4. Kutu/torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'deki örnek olaylar gruplara dağıtılmak üzere önceden makasla kesilerek torbaya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından "Sevgili arkadaşlar; bugün okula hazırlıklı gelme ile akademik gelişim arasındaki ilişki üzerinde duracağız." şeklinde açıklama yapılarak etkinliğin amacı belirtilir ve etkinliğe başlanır. 2. Sınıf 5 gruba ayrılır, gruplardan birer sözcü seçilir. Her bir grubun sözcüsüne torbadan Çalışma Yaprağı-1'de bulunan örnek olaylardan bir tanesi çektilerle örnek olaylar gruplara dağıtılır. 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: "Grubunuza verilen örnek olaylar üzerinde olaydaki kişilerin araç-gereç, fizyolojik, psikolojik, bilişsel ve başka nasıl bir hazırlık yapması gerektiğini grup olarak düşünmenizi ve görüş alışverişinde bulunmanızı istiyorum. Bunları not almanızı ve sonrasında grup sözcülerinin grubun çalışmasını sunmasını istiyorum." 4. Bütün gruplar örnek olaylarla ilgili çalışmalarını tamamladıktan sonra sırasıyla her grubun sözcüsüne söz hakkı verilerek grubun örnek olayla ilgili çalışmasını sunması istenir. 5. Öğrencilerin sunumlarına ilişkin ek açıklamalar yapmak gerektiğinde uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanarak yapılır. 6. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir: <ul style="list-style-type: none">• Örnek olaylar üzerinde çalışırken neler hissettiniz/düşündünüz?• Örnek olaydaki kişilerin yapacağı hazırlıkların onlara yapacakları işlerde ne gibi katkıları olabilir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Okula gelmek için ne gibi araç-gereç hazırlıkları yapılabilir?
 - Okula gelmek için ne gibi fizyolojik hazırlıklar yapılabilir?
 - Okula gelmek için ne gibi psikolojik hazırlıklar yapılabilir?
 - Okula gelmek için ne gibi bilişsel hazırlıklar yapılabilir?
 - Sizler okula gelmek için hangi hazırlıkları yapıyorsunuz?
 - Yapacağınız hazırlıkların akademik gelişiminize ne gibi katkıları olabilir?
7. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, örnek olaylarda gördüğünüz gibi yaşamdaki pek çok aktivite, görev ve sorumluluk öncesinde birtakım hazırlıklar yapmayı gerektirmektedir. Bu hazırlıkların doğru ve yeterli bir şekilde yapılması beraberinde başarıyı getirmektedir. Okula gelirken de hazırlıklı olma oldukça önemlidir. Öğrenci olarak okula hazırlıklı gelmek sorumluluk ve görevleri başarılı bir şekilde yerine getirmenizi sağlayarak akademik gelişiminizi güçlendirecektir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden okula hazırlıklı gelme ile ilgili sorumluluklarını dikkate alarak bir kontrol listesi oluşturmalarını ve okula gelmeden önce kendilerini bu liste aracılığıyla değerlendirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Tartışma sorularının öğrenciler tarafından cevaplanması sürecinde gerektiğinde uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu-2’den yararlanılarak ek açıklamalar yapılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Hazırlıkların yapılacağı kategoriler öykülerin altına ya da tahtaya yazılarak öğrencilerden beklenenler açık hâle getirilebilir.
 3. Öğretmen gruplara rehberlik ederek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Alper KAMA, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Örnek Olaylar

1.GRUP

Daha önce hiç kamp yapmadınız ve hafta sonunda tek başınıza kamp yapmak istiyorsunuz? Kamp gününe kadar nasıl bir hazırlık yaparsınız?

2.GRUP

Bir voleybol takımının teknik direktörünüz. 3 gün sonra takımınızın maçı var. Maç öncesine kadar nasıl bir hazırlık yaparsınız?

3.GRUP

Yürüttüğünüz proje ile ilgili patronlarınıza 2 gün sonra önemli bir sunum yapacaksınız. Nasıl bir hazırlık yaparsınız?

4.GRUP

Öğretmensiniz. Ertesi gün anlatacağınız konu için nasıl bir hazırlık yaparsınız?

5.GRUP

1 hafta sonra YKS'ye gireceksiniz. Sınav gününe kadar nasıl bir hazırlık yaparsınız?

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

KAMP HAZIRLIĞI:

Araç-Gereç Hazırlığı: Kamp için gerekli olan çadır, ip, uyku tulumu ya da şişme yatak, masa, sandalye gibi araç gereçlerin hazırlanması.

Fizyolojik Hazırlık: Kamp gününe kadar uyku ve beslenme düzenine dikkat edilmesi, hareketi kısıtlayan ve dikkati dağıtan besin maddelerinden uzak durulması.

Psikolojik Hazırlık: Güzel bir kamp süreci geçireceğinizi düşünerek kendinizi psikolojik olarak kampa hazırlamanız, dikkatinizi yapacağınız kampa yoğunlaştırmanız.

Bilişsel Hazırlık: Daha önce kamp yapmış birinden bilgi alınması ya da kamp yaparken dikkat edilmesi gerekenlerle ilgili doğru kaynaklardan bilgi edinilmesi, kampa gitmeden önce uygun bir alanda (evin bahçesi gibi) çadır kurmaya yönelik uygulama yapılması.

Diğer Hazırlıklar: Acil durumlar için aranacak numaraların listesi, acil yardım çantası, taşınabilir şarj cihazı.

MAÇ HAZIRLIĞI:

Araç-Gereç Hazırlığı: Oyuncuların maçta kullandığı eşyalarda (forma, dizlik, krampon vb.) bir eksiklik olup olmadığıyla ilgili bilgi alınması, eksiklik varsa giderilmesinin sağlanması.

Fizyolojik Hazırlık: Maç gününe kadar uyku ve beslenme düzenine dikkat edilmesi, dikkati dağıtan besin maddelerinden uzak durulması.

Psikolojik Hazırlık: Takımınızın güzel bir maç yapacağını düşünerek kendinizi psikolojik olarak maça hazırlamanız, dikkatinizi takımınızın yapacağı maça yoğunlaştırmanız.

Bilişsel Hazırlık: Rakip takımın oyuncularını ve taktikleri ile ilgili bilgi almanız, takımınızın taktiklerini hem kendi oyuncularınıza göre hem de rakip takımın taktiklerini göz önünde bulundurarak düzenlemeniz.

Diğer Hazırlıklar: Maç esnasında oluşabilecek acil durumlar için tedbirler alınması. (Sakatlanan oyuncunun yerine her zaman hazır yedek bir oyuncunun bulundurulması).

KONSER HAZIRLIĞI:

Araç-Gereç Hazırlığı: Konser başlamadan önce ses sisteminin kontrol edilmesi, sanatçının özel olarak kullanacağı enstrüman varsa akordunun yapılması.

Fizyolojik Hazırlık: Konser gününe kadar uyku ve beslenme düzenine dikkat edilmesi, performansını düşürecek yiyecek ve içeceklerden uzak durulması.

Psikolojik Hazırlık: Güzel bir konser vereceğinizi düşünerek kendinizi psikolojik olarak konsere hazırlamanız, dikkatinizi vereceğiniz konsere yoğunlaştırmanız.

Bilişsel Hazırlık: Konserde söylenecek şarkıların provasının yapılması.

Diğer Hazırlıklar: Giyilecek elbiselerin hazırlanması.

DERS HAZIRLIĞI:

Araç-Gereç Hazırlığı: Anlatılacak konunun içeriğine göre kullanılacak araç gereçlerin hazırlanması.

Fizyolojik Hazırlık: Uyku ve beslenme düzenine dikkat edilmesi.

Psikolojik Hazırlık: Güzel bir ders saati olacağını düşünerek kendinizi psikolojik olarak derse hazırlamanız, dikkatinizi yapacağınız derse yoğunlaştırmanız.

Bilişsel Hazırlık: Anlatılacak konuya hazırlık yapılması, konuyla ilgili önemli görülen yerlerin belirlenmesi, öğrencilere sorulacak soruların belirlenmesi.

Diğer Hazırlıklar: Okulda giyilecek kıyafetin belirlenmesi.

SINAV HAZIRLIĞI:

Araç-Gereç Hazırlığı: Sınavda kullanılacak silgi, kalem gibi araçların hazırlanması. (Son birkaç yıldır, kalem ve silgi ÖSYM tarafından veriliyor.)

Fizyolojik Hazırlık: Sınav gününe kadar uyku ve beslenme düzenine dikkat edilmesi, dikkati dağıtan besin maddelerinden uzak durulması.

Psikolojik Hazırlık: Güzel bir sınav olacağını düşünerek kendinizi psikolojik olarak sınava hazırlamanız, özellikle son 2 günü tamamen kendinize ayırmanız.

Bilişsel Hazırlık: Sınavda çıkacak konular için genel bir tekrarın yapılması, deneme çözülmesi, önemli bilgilerin ve formüllerin son kez tekrarı.

Diğer Hazırlıklar: Sınavdan birkaç gün önce sınav yerinin kontrol edilmesi, sınavdan önceki gün sınav giriş belgesi ve kimlik kartının çantaya ya da cüzdana koyulması, sınav esnasında stresinizi azaltmaya yardımcı olabilecek su ve şeker gibi maddelerin hazırlanması.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

Okula hazırlık 5 başlık altında sınıflandırılabilir:

- 1. Araç-Gereç Hazırlığı:** Derste anlatılan konuyu takip etmek, önemli yerlerin altını çizmek, not tutmak öğrenmeyi kolaylaştıran faktörlerdendir. Bu yüzden okula gelirken haftalık ders programınızda yer alan o günkü derslerin kitaplarını, defter ve kaleminizi yanınızda bulundurmanız akademik gelişiminiz için önemlidir.
- 2. Fizyolojik Hazırlık:** Derste anlatılan konuyu dikkatli bir şekilde dinleyebilmek için uyku ve beslenme düzeninize dikkat etmeniz gerekmektedir. Akademik gelişiminiz için geç saatlerde uyumamaya, her sabah kahvaltı yapmaya özen göstermelisiniz. Aç ve uykusuz bir şekilde dinlediğiniz dersi öğrenmeniz mümkün değildir.
- 3. Psikolojik Hazırlık:** Günlük hayatta sizi kaygılandıran, heyecanlandıran, üzülmeye yol açan bazı problemler olabilir. Bu problemleri okula gelirken dersten önce bir kenara bırakarak dikkatinizi anlatılacak ders ve konu üzerinde yoğunlaştırmanız öğrenmenizi kolaylaştırır, akademik gelişiminize katkı sağlar.
- 4. Bilişsel Hazırlık:** Haftalık ders programınızda yer alan derslerde anlatılacak konular için bir önceki gün ön hazırlık yapmak, konuyu okumak, özet çıkarmak, öğretmene sormak için sorular hazırlamak anlatılacak konuyu öğrenmenizi ve kavramanızı kolaylaştırır.
- 5. Diğer Hazırlıklar:** Sizi motive edecek, rahatlatacak, dikkatinizi açık tutacak en sevdiğiniz kalem, su, şeker gibi maddeleri okula gelirken yanınızda bulundurmanız akademik gelişiminize katkı sağlar.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

VAKİT NAKİTTİR

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Zamanını ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlar./3.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-2 ve Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Etkinliğin amacının zamanın ihtiyaçlar ve sorumluluklar çerçevesinde planlanması olduğu açıklanır.2. Uygulayıcı tarafından tahtaya "Vakit nakittir." atasözü yazılarak bu atasözünün ne ifade etmek istediği sorulur. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra öğrencilere, "Bir bankada hesap sahibi olduğunuzu düşünün. Hesabınıza her sabah 86.400 Türk Lirası yatırılıyor. Fakat bu paranın hepsini akşama kadar harcamak zorundasınız. Ertesi güne transfer edilemeyecek. Paranızı kullansanız da kullanmasanız da ertesi gün sıfırlanacak. Harcamalarda en çok nelere dikkat ederseniz bu kaynağı verimli kullanmış olursunuz?" sorusu yöneltilerek gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. Ardından aşağıda verilen açıklama yapılır: <i>"Bir günümüz içerisinde 24 saat ve 86.400 saniyemiz bulunmakla beraber her saniyemiz çok değerlidir. Zaman; belirli bir ritimle akan, depolayamadığımız, geri döndüremediğimiz önemli bir kaynaktır. Yaşamda daha başarılı olan insanları diğerlerinden ayıran temel fark zaman kullanımımızdır. Bu insanlar zamanı verimli kullanırlar; ihtiyaç ve sorumluluklarını, önceliklerini belirleyerek işlerini kısa sürede nitelikli bir şekilde tamamlarlar. Zamanın etkili bir biçimde planlanması, üretkenliğin ve performansın artmasında, akademik başarı ve hedeflere varmada, kişisel gelişime zaman ayrılmasında ve öz güvenin yükselmesinde önem taşımaktadır. Zamanı planlayamama ise akademik başarının düşmesine, diğer kişisel ve sosyal faaliyetlerimize yeterince zaman ayıramamamıza neden olmakta ve yaşamdan alınan doyum azaltmaktadır. Düzgün ve iyi düşünülmüş bir planla akıp giden zamanı en iyi şekilde değerlendirebilmek elimizdedir. Mesela yarın ne yapacağımızı, ne zaman yapacağımızı ve nasıl yapacağımızı planlamak ve onu uygulamak zamanın boşa gitmemesini sağlar ve hayatımız kolaylaşır."</i>3. Uygulayıcı tarafından zamanı planlamanın önemi ve sağlayabileceği avantajları hakkında bilgi verildikten sonra zamanı planlarken dikkat edilmesi

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

gereken hususların yer aldığı Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır.

4. Paylaşımların ardından sınıfa, "Tahtaya yansıtılmış olduğum bilgiler doğrultusunda düşündüğünüzde zaman planlaması yaparken dikkate almamız gereken ne gibi ihtiyaçlar ve sorumluluklar olabilir? Şimdi dağıtacağım çalışma yaprağına bunları yazmanızı istiyorum." yönergesi verilerek Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve 10 dakika süre verilir.
5. Süre bitiminde gönüllü öğrencilerden yazdıklarını paylaşımları istenir.
6. Öğrenci görüşleri alındıktan sonra aşağıdaki tartışma soruları yöneltilir:
 - İhtiyaç ve sorumluluklarınızı belirlemede zorlandınız mı? Neden?
 - Zamanınızı planlamada ihtiyaç ve sorumluluklarınızı belirlemek ve bunları göz önünde bulundurmak size nasıl bir avantaj sağlayabilir?
 - Zamanı ihtiyaç ve sorumluluklar çerçevesinde planlayamamak nasıl sorunlara yol açabilir?
 - Bundan sonra etkinliğimizle bağlantılı olarak zaman yönetimi konusunda neleri değiştirmeyi planlıyorsunuz?
7. Sorulara cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Zaman planlaması yapmak zamanımızı verimli ve etkili bir şekilde kullanmak için oldukça önemlidir. Zamanımızı planlamak için öncelikle ihtiyaç ve sorumluluklarımızı belirlememiz gerekmektedir. Böylece daha gerçekçi ve bilinçli bir zaman planlaması yapabiliriz. Zamanımızı planlı kullandığımız sürece verimsizliği ortadan kaldırır, sosyal-duygusal gelişimimizi destekleyebilir, akademik ve kariyer hedeflerimize ulaşabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinlik sonunda Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılarak öğrencilere dağıtılır ve öğrencilerden bir hafta boyunca ihtiyaç ve sorumluluklarını göz önünde bulundurarak zaman planlaması yapmaları ve çalışmalarını bir sonraki hafta yapılacak etkinlikte kullanılmak üzere sınıfa getirmeleri istenir.
2. Çalışma Yaprağı-3'de belirlenen ihtiyaç ve sorumlulukları dönem boyunca güncelleyebilecekleri, ihtiyaç ve sorumluluklara göre ayırdıkları süreleri değiştirebilecekleri belirtilebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahta uygulaması bulunmayan okullarda çıktı alınıp çoğaltılarak öğrencilere dağıtılabılır. Ayrıca okul imkânları dâhilinde renkli ve A3 boyutunda poster hâline getirilerek tahtaya yapıştırılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılırken uzaktan da rahatlıkla görülebilecek şekilde daha büyük punto ve boyutlarda olmasına dikkat edilerek ve Çalışma Yaprağı-2 ile 3'ün de daha büyük puntoda ya da Braille yazı eklenerek hazırlanmasına dikkat edilerek materyallerde uyarılama yapılabilir.
 2. Zamanı verimli kullanmak ile ilgili yapılan açıklamalar ve tartışma soruları kelime sayısı ve kelime zorluğu temelinde sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.
 3. Çalışma Yaprağı-2'nin tamamlanması sırasında ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 4. Çalışma Yaprağı-2'nin tamamlanması sırasında öğrencilere bireysel olarak geri bildirim sunularak destek verilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mustafa DALGIÇ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Zamanı Planlama Rehberim

Çalışma Yaprağı 2

İhtiyaçlarım ve Sorumluluklarım

İhtiyaçlarım	Sorumluluklarım

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ZAMAN PLANINI GÖZDEN GEÇİR!

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Zamanını, ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlar./4.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">Öğrencilerden bir önceki etkinlik doğrultusunda hazırladıkları haftalık planı getirmeleri istenir.Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Tahtaya aşağıdaki söz yazılır ve öğrencilere bu söz hakkında ne düşündükleri sorularak gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır. <i>"Zaman tasarrufu yapmanın en iyi yollarından biri, önceden düşünmek ve plan yapmaktır. Beş dakikalık düşünme, genelde bir saatlik iş tasarrufu sağlar."</i> Charles GibbonsÖğrencilere etkinliğin amacının zamanını ihtiyaçları ve sorumlulukları çerçevesinde planlamak olduğu açıklanır.Etkinliğin amacının açıklanmasının ardından, <i>"Geçen hafta sizlerle zamanı planlamanın önemi ve zamanı planlarken dikkat edeceğimiz noktalar üzerine etkinlik yapmıştık. İhtiyaç ve sorumluluklarımızın neler olduğunu belirlemeye çalışmıştık. Bir hafta boyunca gözlem yaptıktan sonra ihtiyaç ve sorumluluklarınız çerçevesinde haftalık planlarınızı oluşturarak getirmenizi istemiştik. Bugün ihtiyaç ve sorumluluklarımız çerçevesinde hazırlanan planlarımızı değerlendireceğiz."</i> şeklinde yönerge verildikten sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan soruları üzerinden haftalık planlarını değerlendirmeleri için 15 dakika süre verilir.Verilen sürenin tamamlanmasının ardından gönüllü öğrencilerin yazdıklarını paylaşımları istenir. Ardından aşağıda yer alan tartışma soruları yöneltilir:<ul style="list-style-type: none">Zaman planlamanız ihtiyaçlarınızı karşılamaya ve sorumluluklarınızı yerine getirmeye uygun mu?Zamanı planlarken ihtiyaç ve sorumlulukları göz ardı etmek nasıl sonuçlar doğurabilir?İhtiyaç ve sorumluluklarınız çerçevesinde zamanı planladığınızda hangi kazançları elde edeceğinizi düşünüyorsunuz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıda belirtilen açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Başarılı zaman planlamasının çok çalışmayla, günün her dakikasını işle doldurmayla, gece bitiminde bitkin olmayla bir ilgisi bulunmamaktadır. Zamanı ihtiyaç ve sorumluluklarımız çerçevesinde, akılcı, bilinçli ve planlı kullanmamız kaliteli ve başarılı bir yaşamı beraberinde getirecektir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin planları dâhilinde yaptıkları çalışmalarını bir ajandaya kaydetmeleri ve belirli aralıklarla zaman yönetimlerini değerlendirmeleri istenebilir.
2. Ailesinde veya çevresindeki başarılı insanların zaman planlamasında nelere dikkat ettiklerini gözlemlemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Planını yanında getirmeyen öğrencilerin olması hâlinde bu öğrencilerden bir hafta boyunca yerine getirdikleri ihtiyaç ve sorumlulukları için ayırdıkları zaman dağılımlarını düşünerek Çalışma Yaprağı-1’i doldurmaları istenebilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1, daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1’in doldurulması aşamasında gerekirse ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1’in doldurulması sırasında öğretmen bireysel olarak rehberlik edip, geri bildirim vererek öğrencilere destek sunabilir.
4. Akran eşleştirmesi yapılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Mustafa DALGIÇ

Çalışma Yaprağı 1

ZAMAN PLANLAMAMI DEĞERLENDİRME KÖŞEM

• İhtiyaç ve sorumluluklarınızı belirlerken zorlandınız mı? Neden?

• En çok hangi ihtiyaç ve sorumluluklara zaman ayırdığınızı fark ettiniz?

• Hiç zaman ayıramadığınız ihtiyaç veya sorumluluklarınız oldu mu? Neler?

• Zamanı planlarken daha çok yer vermeniz gereken ihtiyaç veya sorumluluklar fark ettiniz mi? Neler?

• İhtiyaç ve sorumluluklarınız zaman içerisinde değişiklik gösterebilir mi? Nasıl?

• İhtiyaç ve sorumluluklarımız değişiklik gösterdiğinde planda ne gibi düzenlemeler yapılabilir?

• Zamanı ihtiyaçlar ve sorumluluklar çerçevesinde planlamak nasıl bir avantaj sağlar?

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

MEDYAMETRE

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişisel Güvenliğini Sağlama
Kazanım/Hafta	Bilişim teknolojileri kullanımı konusunda kendini değerlendirir./5.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Teknolojinin hızla gelişmesiyle insanların birbirleri ile olan etkileşimi buna paralel olarak artmıştır. Özellikle bilgisayar ve internet teknolojisinde yaşanan hızlı gelişmeler bu etkileşimde başrol oynamaktadır. Yazılı, işitsel ve görsel olarak farklılık gösteren medya günümüzde ise sanal ortamda oluşturulan sosyal medya ile oldukça büyük kitleler üzerinde etkili olma özelliği kazanmıştır. Artık yeni bir medya çağı yaşanmaktadır. Her geçen gün bizleri biraz daha tesiri altına almakta ve o ölçüde hayatlarımızı değiştirmektedir. Bugün sizlerle teknolojinin gelişmesiyle birlikte bunun kullanımı konusunda kendimizi değerlendiren bir etkinlik yapacağız."</i>Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur:<ul style="list-style-type: none">Medya ve kitle iletişim araçları denince ne anlıyoruz?Çevrenizdeki gelişmeleri hangi medya aracıyla takip ediyorsunuz?Çevrenizdeki insanlar medya ile ne yapıyor?En az bir alanda sosyal medya hesabı olanlar kimler? (Sadece parmak kaldırmaları istenir.)Sosyal medya kullanım süreniz/sıklığınız nedir?Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve "A) Sosyal Medya Kullanım Sıklığı" ile "B) Sosyal Medya Kullanım Amacım" bölümlerini doldurmaları istenir.Öğrenciler çalışma yaprağının A ve B bölümlerini tamamladıktan sonra, duygu ve düşüncelerini paylaşmaları konusunda cesaretlendirilir ve şu sorular sorulur:<ul style="list-style-type: none">Sosyal medyaya kullanımının kişiden kişiye farklılık gösteren istek, ihti-

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

yaç ve motivasyon kaynağı vardır. Sizlerin de sosyal medya kullanım amacınız birbirinizden farklılık gösterebilir. Bu durumu nasıl açıklarsınız?

- Sosyal medya kullanım amacınız nedir? Sosyal medya hesabınızı açarken hiç düşündünüz mü?
 - Sosyal medyanın hayatımıza olumlu yönde etkileri nelerdir?
 - Sosyal medyanın hayatımıza olumsuz yönde etkileri nelerdir?
5. Daha sonra Çalışma Yaprağı-1'deki C bölümünü doldurmaları istenir.
6. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1 C bölümünü tamamladıktan sonra, duygu ve düşüncelerini paylaşmaları konusunda cesaretlendirilir ve aşağıdaki sorular sorulur:
- Sosyal medyayı bu kadar yoğun kullananların kullanım sebeplerini neye bağlıyorsunuz? Bu durumu neyle ilişkilendiriyorsunuz?
 - Sosyal medyayı kontrollü/az kullananlar bunu nasıl başarıyor?
 - Medyanın insan üzerindeki etkileri nelerdir?
7. Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır ve etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, sosyal medyanın kullanıcı kitlesinin önemli bir bölümünü gençler oluşturmaktadır. İnternet ve mobil iletişim araçlarıyla geçirilen zamanın fazlalığı; beden sağlığının bozulmasına, sosyal yaşamdan kopmaya ve eğitim-öğretim süreçlerinin olumsuz etkilenmesine neden olmaktadır. Bazen hiç farkına varmayız sosyal medyada geçen zamanın. Bu anlamda sosyal medya kullanımı konusunda ara ara kendimizi değerlendirmek iyi olabilir. Kullanım amaçları ve süresine dikkat edildiği sürece bilişim teknolojileri yaşamımızı kolaylaştırır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca ne kadar süre sosyal medyada zaman geçirdiklerini not etmeleri istenerek kendilerini değerlendirmeleri, süreyi kontrol edemediklerinde neler yapabilecekleri ile ilgili bir eylem planı hazırlamaları önerilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilere sosyal medya hesapları sorulmamalı.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen öğrencilere rehberlik edip, geri bildirim sunarak destek verebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Halil ÖZTÜRK

Çalışma Yaprağı 1

A) Sosyal medya kullanım sıklığınız; (Kullandığınız sosyal medya aracını yazınız ve ne sıklıkla kullandığınızı ilgili yere (X) işareti koyarak doldurunuz.)

Kullandığınız Sosyal Medya Aracı						
Hiç Kullanmıyorum						
Ara Sıra Kullanıyorum						
Sürekli Kullanıyorum						

B) (Aşağıda eksik cümleler verilmiştir. Lütfen eksikleri tamamlayınız. Eksik cümleleri istediğiniz gibi tamamlayabilirsiniz.)

Sosyal medya kullanım amacım;

- artırmak için
- izlemek için
-dinlemek için
- hissedebilmek için
- öğrenmek için
- Kendimi için
- İçimdeki..... için
- Başkalarına..... için
- Yeni..... için
- İlgi..... için
- duygularımı..... için
- düşüncelerimi..... için
- hakkında..... için
- farklı..... için
- yardımcı..... için

C) Sosyal medyanın üzerimdeki etkisi;

İnternet ve mobil iletişim araçlarıyla geçirdiğim son bir hafta içerisinde zaman sizi nasıl etkiliyor. Ailenle bu konuda sorun yaşıyor musun? (Lütfen aşağıdaki ölçekte etki düzeyini (X) işaretleyiniz.)

Hiç										Tamamen
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

İnternet ve mobil iletişim araçlarıyla geçirdiğim son bir hafta içerisinde zaman sizi nasıl etkiliyor. Bilgisayar kullanımı nedeniyle notlarında düşme oldu mu? (Lütfen aşağıdaki ölçekte etki düzeyini (X) işaretleyiniz.)

Hiç										Tamamen
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

İnternet ve mobil iletişim araçları başında zaman geçirdiğin için arkadaşlarınla eskisinden daha az görüşmene neden oldu mu? (Lütfen aşağıdaki ölçekte etki düzeyini (X) işaretleyiniz.)

Hiç										Tamamen
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BEDENİM VE HİSSETTİKLERİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Kendi bedenine ilişkin olumlu tutum geliştirir./6.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Tahta kalem 2. Çalışma Yaprığı-1 3. Çalışma Yaprığı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı etkinlikten önce Çalışma Yaprığı-1 ve Çalışma Yaprığı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Hepimiz, anne ve babamızdan gelen genler sebebiyle doğuştan farklı fiziksel özelliklere sahip oluruz. Sınıfımıza baktığımızda da her birimizin farklı farklı bedensel özelliklere sahip olduğumuzu görürüz. Burnumuz, saç ve göz rengimiz, cildimizin renk tonu gibi birçok özelliğimiz kişiye özgüdür ve özeldir. Fiziksel yapımız ve beden yapımız zamanla birlikte değişim gösterir. Dolayısıyla birçoğumuzun liseye ilk başladığımız yılki fiziksel ve beden yapımızla şimdiki yapımız farklılık göstermektedir. Bunu en iyi fotoğraflarımızdan anlarız. Dolayısıyla bedenimizi kabul edip olumlu bir tutum içerisinde olmak sağlıklı bir öz saygı için çok önemlidir."</i> Öğrencilere aşağıdaki sorular sorulur ve tartışma başlatılır: <ul style="list-style-type: none"> Görünüm baskısı deyince aklınıza ne geliyor? Dış görünümü ile ilgili baskı hisseden insan nasıl düşünür, nasıl hisseder ve nasıl davranır? Kişinin dış görünüşüyle çok meşgul olması, dış görünüşünü değiştirmeye çalışması sağlıklı bir durum mudur? Hepimizin farklı farklı genetik yapısı varken, ideal kavramını kim ortaya çıkarıyor? İdeal ölçülere ulaşmaya çalışmak sizce mümkün mü? Çalışma Yaprığı-1 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir. Çalışma yaprağını tamamlayan öğrencilerden istekli olanların paylaşması sağlanır. Daha sonra şu ifadelerle benzer açıklamalar yapılır: <i>"İnsanların öz saygısı kendilerine verdikleri değeri ve tutumu yansıtmaktadır. Kendisini pek çok konuda olumlu değerlendiren insanlara baktığımızda</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

yüksek öz saygıya sahip olduklarını göreceksiniz. Kendisine ilişkin olumsuz tutumlar arttıkça öz saygı da bununla birlikte düşecektir. Hem zayıf yönlerimiz hem de güçlü yönlerimiz olacaktır. Bunları fark edip kabul etmek öz saygınızı artıracaktır. Bu anlamda kendimize yönlendirdiğimiz olumlu iletiler mutlu ve motive edici iken, olumsuz iletiler ise tam tersi etkiye sahiptir.

Şimdi sizlere olumsuz bazı iletilerden örnekler vereceğim: Yüzümde oluşan sivilceler üzerine çok düşünüyorum. Cildimdeki bu durum güzel/yakışıklı görünmemi engelliyor. (Olumsuz iletiler tahtaya yazılır.)”

5. Daha sonra aşağıdaki soru yöneltilir:
 - Bu iletiyi nasıl olumluya çevirebiliriz? (Öğrencilerden gelen cevaplar tahtaya yazılır. Öğrenciler olaylara pozitif bakmak, olumluya odaklanmak, daha az kaygı uyandıran cümleye odaklanmak gibi ipuçlarıyla yönlendirilebilir.)
6. Daha sonra olumsuz olan bu iletiler aşağıda verilen örnekteki gibi olumluya çevrilir:

“Vücudum sürekli değişim hâlinde ve bu değişim devam etmekte. Bu değişimin parçası olarak sivilcenin çıkması doğal.”
7. Olumsuz iletiler olumluya çevrildikten sonra öğrencilere aşağıdaki soru sorulur ve tartışma başlatılır:
 - Öz güveni yüksek bir insan ne düşünür, ne hisseder ve nasıl davranır?
8. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere dağıtılır ve doldurmaları istenir.
9. Çalışma yaprağını tamamlayan öğrencilerden istekli olanların paylaşması sağlanır.
10. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
 - Bir insanın tüm vücudunun doğuştan mükemmel olması mümkün mü? Gerekli mi? Neden?
 - Bedenimize ilişkin olumlu tutum geliştirmek neden önemlidir?
11. Uygulayıcı tarafından aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır ve etkinlik sonlandırılır:

“Zaman akıp gitmekte ve bazı özelliklerimiz sürekli değişmektedir. Boyumuz, kilomuz, saçımızın uzunluğu, kaşımız, yüzümüzdeki kıllar, yanaklarımız, cildimiz, el ve parmaklarımız yaşam boyunca değişim hâlinindedir. Bu değişim tüm insanlar için geçerlidir. Hayatımız boyunca belki de birçok defa kendimizi bu değişimlerden dolayı değerlendirip kaygılı ya da mutlu hissederiz. Olumlu tutumlar mutlu ve keyifli olmamızı sağlarken olumsuz tutumlar ise kaygılı ve mutsuz hissetmemize neden olur. Şunu unutmayalım ki insanın değerli olmasını sağlayan bedeninin ötesinde düşünceleri, davranışları, duyguları, tutumları ve sözleridir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin bedeninde sürekli bir değişim olduğunu ve bu değişimin devam edeceğine ilişkin en önemli kanıtların 1 yıl önce, 2 yıl önce, 3 yıl önce çekilmiş fotoğraflarını karşılaştırarak fark edeceklerini ve bu farkı gözlemlenmelerini ister.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin birbirinin bedenini değerlendirme ve yorum yapmalarına izin verilmemeli.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan organ/vücut parçasına ilişkin düşüncelerin tamamı yerine belirli birkaç tane yazılması ve Çalışma Yaprağı-2'deki tüm boşluklar yerine daha az sayıda doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
2. Çalışma yaprakları ile çalışılırken gerekirse ek süre verilerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Çalışma yaprakları ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Halil ÖZTÜRK

Çalışma Yaprağı 1

Bedenim ve Hissettirdikleri

Lütfen bedeninize odaklanın ve organlarınızın/vücudunuzun parçalarının ne gibi amacı olduğuna odaklanın. Daha sonra bu organınıza/vücudunuzdaki parçanıza ilişkin memnun olduğunuz ve memnun olmadığınız yönleri belirtiniz.

Organlarım/Vücudumun Parçaları	Memnun olduğum yönler	Memnun olmadığım yönler
Ayaklarım		
Bacaklarım		
Burnum		
Cildim		
Dişlerim		
Ellerim		
Gözlerim		
Kaşlarım		
Kirpiklerim		
Kollarım		
Kulaklarım		
Parmaklarım		
Saçlarım		
Tırnaklarım		
Yanaklarım		

Çalışma Yaprağı 2

Olumlu Tutumlarım

Bedeninize ilişkin memnun olmadığınız yönleriniz için hangi olumlu tutum ya da tutumları geliştirmelisiniz. Lütfen bunları aşağıya yazınız.

Bedenime İlişkin Memnun Olmadığım Yönler	Hangi olumlu tutumları sergileyebilirim?
Örnek: Kilomdan bir türlü memnun olmadığım için sürekli internet üzerinden bulduğum diyetleri uyguluyorum.	İnsan bedenine ilişkin doğru bilgiyi doğru yerlerden edinmeliyim.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

DÖRT ADIMDA BAŞARI

Gelişim Alanı	Akademik Gelişim Alanı
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Üst öğrenim kurumlarına geçiş sınavlarına hazırlanmak ve başarılı olmak için stratejiler geliştirir./7.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu uygulayıcı tarafından etkinliğe başlamadan önce okunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı sınıfa aşağıdakine benzer bir açıklama yaparak etkinliğin amacını açıklar: <i>"Zaman zaman üniversite sınavlarından sonra bu sınavlara girmiş öğrencilerin sınavlara nasıl hazırlandıkları, hedeflerine ulaşmak için nasıl bir çalışma yaptıkları ile ilgili paylaşımlarını dinleriz. Bazen onların yerinde olmak isteriz, bazen de onların bu başarıyı nasıl elde ettiklerini merak ederiz. İşte bugün sizlerle hepimizin kendi başarı hikâyelerinizi yazabilmenize katkı sağlayacak stratejik planlar üzerinde çalışacağız."</i> 2. Uygulayıcı tarafından gruplara ayırma yöntemlerinden birini kullanılarak sınıf 5 gruba ayrılır. Her gruptan da birer sözcü seçilir. 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve öğrencilerden yaprakta yer alan sorular üzerinde düşünmeleri ve bu soruları grupça tartışmaları ve not almaları istenir. Grup tartışmasının sonucunda sorulara ilişkin varılan ortak cevaplar grup temsilcileri tarafından sınıfta paylaşılır. 4. Grup paylaşımlarından sonra uygulayıcı tarafından üst öğretim kurumlarına geçiş sınavına hazırlık süreci Etkinlik Bilgi Notundaki bilgilerden yararlanılarak açıklanır. Bu sürecin; ulaşılabilir ve gerçekçi bir hedef belirleme, yapılacak çalışmalar için etkili bir zaman planlaması yapma, çalışmalardan üst düzeyde verim almak için etkili çalışma yöntemlerini kullanma ve yapılan çalışmaların sonuçlarını ve çalışma gidişatını ortaya koymak için çalışmaların sonucunu değerlendirme aşamalarından oluştuğu ifade edilerek bu aşamalar hakkında Etkinlik Bilgi Notundan kısa bilgiler verilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Uygulayıcı tarafından öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır.
6. Öğrencilere kendi çalışma gruplarında ve sınıfta yapılan paylaşımları göz önünde bulundurarak kendi üst öğretim kurumlarına geçiş sınavına hazırlıkları üzerine düşünceleri ve kendileri için Çalışma Yaprağı-2 üzerinde sına-va yönelik bir stratejik planı geliştirmeleri istenir ve öğrencilere yeterli süre verilir.
7. Süre sonunda gönüllü öğrencilerden Çalışma Yaprağı-2 üzerinde geliştirdikleri sınava hazırlık stratejilerini paylaşmaları istenir.
8. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki tartışma soruları ile süreç devam ettirilir:
 - Etkinlik sürecinde neler düşündünüz/hissettiniz?
 - Üst öğretim kurumlarına geçiş sınavına ilişkin hazırlanma ve başarılı olmaya yönelik stratejilere sahip olmanız neden önemlidir?
 - Üst öğretim kurumlarına geçiş sınavına ilişkin hazırlık stratejilerini geliştirmekte zorlandınız mı? Neden?
 - Üst öğretim kurumlarına geçiş sınavına ilişkin hazırlanma ve başarılı olmaya yönelik stratejileri geliştirirken neleri göz önünde bulundurdunuz?
 - Etkinliğin size neler kattığını düşünüyorsunuz?
9. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra uygulayıcı tarafından aşağıdaki-
ne benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, her başarının ardında yoğun bir çaba ve güçlü bir strateji bulunmaktadır. Başarılar tesadüfi bir şekilde ortaya çıkmaz. Başarılar bireyin geliştirilmesi gereken yönlerini fark ederek, hedefler belirleyerek, planlı çalışarak, etkili öğrenme metotlarını kullanarak ve bu doğrultuda uygun stratejiler geliştirip bu stratejiler doğrultusunda çalışarak elde edilir. Siz de geliştirmiş olduğunuz sınav stratejinizi uygulayın ve üniversite sınavında başarıyı yakalayın!"

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden hazırladıkları sınav hazırlık stratejilerini uygulamaya başlamadan önce ve bu planları uygulamaya başladıktan sonraki gelişme durumlarını belirli aralıklarla gözden geçirmeleri istenebilir.
2. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu öğrencilerin yararlanabilmesi için etkinliğin bitiminden sonra sınıf panosuna asılabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı etkinliğin uygulanmasından bir hafta önce öğrencilerin **EBA Akademik Destek** programını inceleyerek stratejiler için bir ön hazırlık yapmalarını, veri toplamalarını isteyebilir.
2. Uygulayıcı etkinliğin uygulanmasından bir hafta önce öğrencilerin **YÖK Atlas** programını incelemelerini, olası hedef ya da hedeflerinin gerektirdiği koşullarla ilgili bilgi sahibi olmalarını isteyebilir.
3. Uygulayıcı hedef belirleme ve zaman planlama gibi temel strateji belirleme konularında kaygılanan veya aşırı kararsızlık yaşayan öğrencileri rehberlik servisine yönlendirebilir.
4. Uygulayıcı tarafından öğrencilere belirledikleri stratejileri değerlendirmek veya güçlendirmek için okul rehberlik servisinden yardım alabilecekleri belirtilir.

Uygulayıcıya Not:

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken öğretmen öğrencilere bireysel olarak rehberlik edip geribildirim sunarak destek verebilir.
3. Bireysel etkinliğin tamamlanması için gerekirse ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
4. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tüm boşlukların doldurulması yerine belirli miktarda doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
5. Bireysel çalışma sırasında akran eşleştirmesi yapılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çiğdem SESLİ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

BENİM STRATEJİM

Nasıl başarılı olunur?

1. Soru: Sizce sınavlarda başarılı olmak için nasıl bir strateji geliştirilmelidir? Başarıya götüren stratejiler ne olabilir? Başarıya ulaşmak için geliştirilen stratejilerin özellikleri nelerdir?

.....

.....

.....

.....

Biz Neler Yapıyoruz?

1. Sizler hedeflerinize ulaşmak için nasıl bir yol izliyorsunuz?

.....

.....

.....

2. Sınav hazırlık sürecinde kendinizde gördüğünüz güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken yönler neler?

.....

.....

.....

3. Sınav hazırlık sürecinde kendinizi geliştirmek için ne tür yeni stratejiler belirleyebilirsiniz?

.....

.....

.....

4. Sınav hazırlık sürecinde belirlenen stratejilerin uygulanmasında olası güçlükler ve bu güçlükleri aşmak için kullanılacak kaynaklar nelerdir?

.....

.....

.....

Çalışma Yaprağı 2

BAŞARININ ADIMLARI

Hedefimi Belirlemek İçin Yapmam Gerekenler	1
	2
	3
	4
	5
Zaman Planlamak İçin Yapmam Gerekenler	1
	2
	3
	4
	5
Öğrenme Becerilerimi Geliştirmek İçin Yapmam Gerekenler	1
	2
	3
	4
	5
Çalışmalarımı Değerlendirme Yöntemlerim	1
	2
	3
	4
	5

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

ÜNİVERSİTE SINAV STRATEJİLERİ

HEDEFİNİ BELİRLE

1.Sınav hazırlığının sonucunda ulaşılmak istenen motive edici, ulaşılabilir ve gerçekçi bir hedef ya da hedefler belirlemelisiniz.

2.Belirlenen bu hedef/hedefler gelecekte yapılması düşünülen bir meslek ya da bir mesleğe yönelik eğitim veren yükseköğretim programı olabilir. (Bu konuda YÖK Atlas ve çeşitli meslek ve üniversite/bölüm tanıtım videolarından faydalanabilirsiniz.)

3.Hedefinizin sizi motive etmesi için sizin tarafınızdan belirlenmiş ve yetenek, ilgi ve tüm eğitim yaşamınızdaki akademik başarınız ile uyumlu olması önemlidir. Böyle belirlenen hedefler daha gerçekçi hedefler olacaktır.

4.Belirlenen hedef/hedeflerin gerektirdiği koşulları araştırmalısınız. (Hangi yükseköğretim programı, hangi puan türü ile öğrenci alıyor, programın puanı, başarı sıralaması, öğretim türü, gereken özel koşullar.)

5.Hedefinize ulaşmak için sınavlarda öncelikli olarak çalışmanız gereken dersleri araştırınız. (Örneğin tıp eğitimi için üniversite sınavlarında öncelikli dersler fen ve matematik dersleridir.)

6.Hedef/hedeflere ilişkin şu anki performansınızı gösteren bir değerlendirme yapılmalıdır (Değerlendirme için yaptığınız deneme sınavlarından ya da değerlendirme testlerinden almış olduğunuz sonuçları hedeflerinizin gerektirdiği sonuçlarla kıyaslayabilirsiniz, bu konuda EBA Akademik Destek uygulamasından faydalanabilirsiniz.)

7.Şu anki performansınızdan yola çıkarak hedefinize ulaşmak için önceliklerinizi belirleyin ve gerçekleştirmeniz gerekenleri kısa, orta ve uzun vadede yapılması gerekenler olarak sıralayınız.

ZAMANINI VE ÇALIŞMALARINI PLANLA

Üniversite sınav hazırlığı uzun ve yorucu bir süreç olabilir. Ancak iyi bir planlama ile hem hedeflerinizle örtüşen bir sınav performansı yakalayabilir hem de kendinize (hobiler, ilgi duyulan aktiviteler, sosyal ilişkiler) yeterli zaman ayırabilirsiniz. Zamanı planlamak için aşağıdaki adımları takip etmeniz önerilir.

1.Hedefinize ulaşmanız için çalışmanız gerekli olan derslerin ve ders konularının listesini çıkarınız.

2.Liste oluşturduğunuz ders ve ders konuları içerisinde başarılı olmanızda zorlandıklarınızı, kendinizi kısmen yeterli hissettiklerinizi ve kolaylıkla başarabildiklerinizi sınıflandırınız.

3.Yaptığınız bu sınıflandırma sonrasında hedefinize puan katkısı yüksek olan derslerden ve öğrenmeniz gereken konulardan başlayarak çalışma önceliklerinizi belirleyiniz. Çalışmaya rağmen çok zorlandığınızı bildiğiniz konularda size puan kazandıracığını bildiğiniz daha kolaylıkla öğrenebildiğiniz konuları programınıza alabilirsiniz. (Örneğin matematik dersinin tüm konularını iyi düzeyde bilmiyor, hatta bazı konulara çalışmaya rağmen öğrenmekte zorlanıyor olabilirsiniz. Bu durumda matematik dersinden tamamen vazgeçmeden matematiğin yapabileceğiniz konularını öncelikli planınıza alabilirsiniz.)

4.Belirlediğiniz dersler ve konuları çalışmak için önce aylık, sonra haftalık, daha sonra da günlük planlar oluşturunuz. (Örneğin aylık plan için derslerin konularını ayın haftalarına dağıtabilirsiniz. İçeriği yoğun olan ders konularına birkaç hafta üst üste zaman ayırmanız uygun olacaktır.)

5.Hangi saatlerde çalışmalıyım.

6.Günlük ve haftalık çalışma planınızı çalışma planınızı ortalama 40-45 er dakikalık çalışma süreleri ve 10 ar dakikalık molalar ile oluşturmanız uygun olabilir.

7.Hazırladığınız planda dinlenmeye, kişisel aktivelerinize de mutlaka zaman ayırmalısınız. (Örneğin spor yapmaya zaman ayırmak, özel hobiler için uygun zamanlar belirlemek, aile arkadaşlarla zaman geçirmek için uygun zamanlar belirlemek...)

ETKİLİ ÖĞRENME BECERİLERİNİ KULLAN

Etkili öğrenme metotları yaptığınız çalışmadan üst düzeyde verim almanızı sağlar. Etkin öğrenme için aşağıdaki becerileri kullanabilirsiniz.

1. Her öğrencinin farklı bir öğrenme stili vardır. Öncelikle öğrenme stillerinizi öğrenin. (Görsel, işitsel, kinestetik...)
2. Çalışmalarınızı rahatlıkla yapabileceğiniz bir çalışma odası ya da çalışma köşesi belirleyin. Çalışma alanında dikkatinizi dağıtacak resim, afiş vb görsellerin olmamasına dikkat edin.
3. Çalışmalarınızı yaparken önce konu çalışın sonra tekrar ve pekiştirme için soru çözün.
4. Konu çalışırken ya da dinlerken önemli yerleri, anlamadığınız bölüm ya da soruları not tutmaya ve bu notları belirli aralıklarla tekrar etmeye özen gösterin. Bunun için not defteri ve soru defteri oluşturabilirsiniz.
5. Derslerinize sözel sayısal ya da sayısal sözel sıralaması ile çalışın. Derslerin özelliğine göre kavram haritaları, kodlama, şifreleme gibi farklı hafızda tutma ve öğrenme stratejilerini kullanın. Derse özgü öğrenme yöntemlerini kullanın.
6. Konulara çalıştıktan sonra önce basit, sonra orta sonra zor düzey soruları çözün. Soru çözerken bir strateji oluşturun. Hangi dersten hangi sıralama ile soru çözeceğinizi belirleyin. Deneme sınavlarında turlama taktiğini kullanarak soru çözme stratejinizi uygulayın.
7. Çalışmalarınızı belirli aralıklarla tekrar edin.
8. Sürekli iyi bildiğiniz ve daha yüksek netler yaptığınız derslere ve konulara çalışmayın. Önceliği daha çok güçlendirmek zorunda olduğunuz derslere ve konulara verin.

DEĞERLENDİRME YAP

Yapılan planlama ve kullanılan çalışma becerilerinin sizi hedefinize ne ölçüde yaklaştırdığını tespit etmek için yapılan çalışmaların ve planların gözden geçirilmesi önemlidir. Değerlendirme yapmanız için aşağıdaki önerileri uygulayabilirsiniz.

1. Belirlediğiniz hedefin size uygunluğunu gözden geçirmek için hedefinizin gerektirdiği başarı düzeyi ile sizin çalışmalarınız sonucunda ulaştığınız başarı düzeyini tekrar karşılaştırın. Eğer hedefinizin gerisinde kaldıysanız eksik olduğunuz konuları, kendinizi geliştirmeniz gereken dersleri ve planınızda yapmanız gereken düzeltmeleri belirleyin.
2. Planınıza uymanızı güçleştiren faktörleri ve zaman hırsızlarını tespit edin. Bunları azaltmak için önlemler alın.
3. Soru çözerken yanlış çözdüğünüz ya da çözemediğiniz soruları biriktirdiğiniz defterdeki sorulara bakarak en çok hangi konu ya da soru türünde zorluk yaşadığınızı tespit edip bunun üzerine yoğunlaşın.
4. Çalıştığınız konularla ilgili soru çözerken belli sayıda sorudan oluşan bir teste dikkat ya da bilgi eksikliğinden kaynaklı bazı yanlışlarınız olması doğaldır. Ancak bu yanlışlarınız tüm soruların yarısını ya da yarısından fazlasını içeriyorsa bu durumda konu yeterince öğrenilememiş demektir. Bu durumda tekrar konuyu eksiklerinizi giderecek şekilde yeniden çalışın.
5. Deneme sonuçlarınızı düzenli bir şekilde dosyaların ve sürecin başından bu yana gösterdiğiniz performansı gözden geçirin.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARLILIK KARNEM

Gelişim Alanı	Akademik Gelişim
Yeterlik Alanı	Akademik Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olur/8.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Uygulayıcı tarafından 12. sınıf öğrencisinin akademik olarak yerine getirmesi gereken sorumluluklar, görevler ile ilgili araştırma ve ön hazırlık yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının öğrencilerin akademik çalışmalarını zamanında bitirmede kararlı olmaları olduğu açıklanır. Etkinlik Bilgi Notundan "Kararı Görseydim Eğer!" adlı gerçek yaşam hikâyesi okunduktan sonra (son cümle okunmadan) öğrencilere şu sorular sorulur: <ul style="list-style-type: none"> Bu hikâyeden ne anladınız? Sizce bu hikâyedeki birinci kişide eksik olan şey nedir? Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra son cümle okunarak hikâyenin ana fikri verilir. Öğrencilere aşağıdakine benzer bir açıklama yapılır: "Sevgili öğrenciler, başarının en önemli anahtarlarından birisi kararlılıktır. Kararlılıkla sürdürülen işlerde daha başarılı oluruz. Bu etkinlikte de 12. sınıf öğrencisi olarak sizlerin akademik başarıyı yakalamak için yapmanız gereken çalışmaları zamanında ve kararlı bir şekilde yürütüp yürütmediğiniz üzerinde duracağız. Buna ek olarak kararlı olmanın önemini vurgulayacağız." Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak aşağıdakine benzer kısa bir açıklama yapılır: "Şimdi sizden 12. sınıfta okuyan bir öğrenci olarak 10 maddenin olduğu bu formu kendinizi düşünerek değerlendirmenizi istiyorum." Öğrencilerden, formu doldurduktan sonra işaretledikleri maddelerin üzerinde yazan puana göre toplam puanlarını bulmaları, istenir. Bu değerlendirmeden alınabilecek en yüksek puanın 50 olduğu ve en düşük puanın 10 olduğu söylenir. Puanların yüksek olmasının akademik çalışmalarını zamanında yapma konusunda kararlı olmak anlamına geldiği, düşük olmasının kendilerini geliştirmeleri gerektiği anlamına geldiği açıklanır. Düşük puanlı

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

maddeleri incelemeleri istenir. Puanlama yapıldıktan sonra toplam puanlarını grupla paylaşmak isteyen öğrenciler cesaretlendirilir. Hangi konularda eksikleri olduğunun farkında olmaları sağlanır.

7. Öğrencilere aşağıdakilere benzer sorular sorularak etkileşim sürdürülür:
 - Akademik çalışmalarınızı zamanında bitirmede kararlılık neden önemlidir?
 - Kararlı olarak çalışan ve çalışmayan öğrencinin durumu ne olur?
 - Üniversite hedefinize ulaşmak için yapmanız gereken çalışmaları zamanında yapma konusunda kararlılık düzeyiniz yeterli mi?
 - Akademik çalışmalarınızı zamanında bitirmenin geleceğinize ne gibi katkıları olabilir?
 - Akademik çalışmalarınızı zamanında bitirme konusunda bundan sonraki süreçte neler yapmayı düşünüyorsunuz?

8. Etkinlik aşağıdakine benzer bir konuşma ile sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler; bir sonraki adımınız üniversite olacak. Ardından devam eden bir kariyer yolculuğu sizi bekliyor. Bu yolculukta başarılı olmanızın yolu, şu an yapmanız gereken akademik çalışmaları ertelemekten zamanında yerine getirmeniz ve bu konuda kararlı olmanızdır. Kararlı bir şekilde çalışmak başarının anahtarıdır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca yapmaları gereken akademik çalışmaları kararlı bir şekilde zamanında bitirebilmeleri için kendilerine "kararlılık önerileri listesi" oluşturmaları istenir. Sonraki hafta gönüllü öğrencilerin çalışmalarını sınıfta sunmaları sağlanabilir.
2. Evde çarpıcı kararlılık sözleri üretmeleri ve diğer hafta sınıfta paylaşımları istenir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken öğretmen öğrencilere bireysel olarak rehberlik ederek destek sunabilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek etkinlik süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bekir EROL, Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

SON OTUZ SANTİM

Altın madenleri ilk kez keşfedildiğinde Amerika'da birçok insan sahip olduğu her şeyi satarak altın bulmak için arazi satın aldılar. Bir adam koca bir tepeyi satın aldı. Her şeyi riske attı. Çok zengin olmak için bir tepe satın aldı. Ve altın madenini kazmak için var olan son teknolojik makineleri satın aldı.

Günlerce kazıp durdu, altına dair bir iz bulamadı. Parası ve cesareti tükendi, arkadaşları onu terk etti. Ailesi ona, "yeter artık başaramıyorsun," demeye başladı. Sonunda pes etti ve tepeyi, kazmak için aldığı tüm makinelerle birlikte satmaya karar verdi.

Ve bir adam çıkıp arsayı satın aldı. Ona da tepeyi ve makineleri satın almak için harcadığı paranın tamamını ödedi. Adam bile parayı alırken korktu. "Ne zamandır uğraştığımı ve tek bir altın bile bulamadığımı biliyorsun, değil mi?" dedi.

Diğer adam, "Her şeyi duydum. Endişelenme." dedi. Ve adam kazmaya başladığı ilk gün altın buldu. Sadece otuz santim ilerledikten sonra buldu. Ve adam milyarder oldu.

Sorun, sadece otuz santimetre kala geri dönmendir. Yapman gereken tek bir şey var o da bir işte kararlı olmak. Osho, 2015. Modern Dünyada Kusursuz Farkındalık. Butik Yayınları.

Çalışma Yaprağı 1

KARARLILIK PUANIM

Aşağıdaki tabloda 12. Sınıf öğrencisi olarak akademik başarı konusunda kararlılıkla uygulanması gereken çalışmalar verilmiştir. Her bir madde için kendinize uygun seçeneği "X" şeklinde işaretleyiniz.

	KARARLILIKLA GERÇEKLEŞTİRMEM GEREKEN AKADEMİK ÇALIŞMALARIM	YETERSİZ (1)	BİRAZ (2)	ORTA (3)	İYİ (4)	ÇOK İYİ (5)
1	Okul derslerimi günü gününe tekrar etme konusunda kararlıyım.					
2	Öğretmenlerimizin verdiği projeleri ve ödevleri ertelemeyen zamanında tamamlama konusunda kararlıyım.					
3	Derse gelmeden gerekli hazırlıkları yapma konusunda kararlıyım.					
4	Meslek hedefimle ilgili gerekli bilgileri zamanında toplama konusunda kararlıyım.					
5	Üniversite sınavına hazırlık çalışmalarımı belirli bir program dahilinde zamanında uygulama konusunda kararlıyım.					
6	Düzenli olarak deneme sınavları yapma konusunda kararlıyım.					
7	Sınavlara hazırlanırken eksik olduğum konuları belirleyip ona göre planlama yapma konusunda kararlıyım.					
8	Günlük olarak belirli bir süre öğrenme faaliyetlerine ayırma konusunda kararlıyım.					
9	Yetersiz olduğum konuları öğretmenlerimden ve kaynaklardan zamanında öğrenme konusunda kararlıyım.					
10	Öğrenmemi geliştirmek için tüm kaynaklardan (görsel, yazılı, dijital vs.) yararlanma ve araştırma yapma konusunda kararlıyım.					

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KİŞİSEL KARIYER PLANIMI OLUŞTURUYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Kariyer planlama sürecinde kişisel özelliklerini kullanır./9.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2

Uygulayıcı İçin
Ön Hazırlık

1. Etkinlik gerçekleşmeden önceki iki haftalık zaman diliminde öğrencilere psikolojik danışman/okul rehber öğretmeni ile iş birliği yapılarak "Kendini Değerlendirme Envanteri" uygulanır ve sonuçlar değerlendirilerek hem yazılı, bir A4 kâğıdını aşmayacak şekilde, hem sözlü geri bildirim verilir. Böylece öğrencilerin yetenek, ilgi ve mesleki değerleri hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanır.
2. Etkinlik gerçekleşmeden bir hafta önce öğrencilerden seçmeyi düşündükleri meslek/meslekler (En fazla üç meslek seçilmelidir.) hakkında mesleğin gerektirdiği özellikler, çalışma ortamı ve koşulları, çalışma alanları ve iş bulma olanakları, kazanç durumu, meslekte ilerleme imkânı olup olmadığı, mesleğin gerektirdiği eğitimin özellikleri başlıklarına yer vererek araştırma yapmaları istenir.¹
3. Öğrencilere araştırma yaparken YÖK Atlas, İŞKUR, MEB, üniversitelerin kariyer merkezleri ve üniversitelerin resmi genel ağ sitelerinin güvenilir kaynaklarını kullanmaları belirtilir.²
4. Öğrencilerden yaptıkları araştırma ve kendilerine uygulanan envanterin sonuçlarını okuyup yanlarına alarak sınıfa gelmeleri istenir. Envanter sonuçlarını getirmeyen öğrenciler olabileceği düşünülerek rehberlik servisiyle iş birliği yapılarak her bir öğrencinin envanter sonucunun birer nüshası sınıfa getirilir.
5. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.

¹ (2021, Şubat 7). <https://esube.iskur.gov.tr/Meslek/MeslekleriTaniyalim.aspx> adresinden alınmıştır.

(Mesleklerin incelendiği başlıklar adı belirtilen internet adresinden alınmış, çalışma yaprağı 2 de bu doğrultuda oluşturulmuştur.)

² MEB. (2020). T. C. Milli Eğitim Bakanlığı Sınıf Rehberlik Programı. <https://orgm.meb.gov.tr/www/sinif-rehberlik-programi/icerik/1362> adresinden alınmıştır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır:
"Merhaba arkadaşlar, etkili bir kariyer planının olmazsa olmazlarından biri kişisel özelliklerimizi dikkate almaktır. Bugün sizlerle birlikte kariyer planlama sürecinde kişisel özelliklerinizi kullanacağınız bir etkinlik yapacağız."
2. "Kendini Değerlendirme Envanteri" sonucunu yanında getirmeyen öğrenci olup olmadığı sorulur ve getirmeyen öğrencilere çoğaltılan envanter sonuçlarından kişiye/kişilere ait olanı verilerek tüm sınıftan iki dakika boyunca envanter sonuçlarına göz atarak hatırlamaları istenir.
3. Aşağıdaki soru öğrencilere yöneltilir ve gönüllü öğrencilerden cevapları alınır:
"Arkadaşlar etkinliğe geçmeden önce uygulanan envanter sonuçlarının sizi yansıttığını düşünüyor musunuz?"
Öğrenci envanter sonuçlarının kendisini yansıtmadığını söylüyorsa öğrencilerin uygulamaları içtenlikle ve yeteri kadar zaman ayırarak yapmamış olabilecekleri göz önünde bulundurulmalıdır. (MEB, 2013, s. 58)³
4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve uygulanan envanter sonuçlarını da dikkate alarak doldurmaları, çalışma yapraklarının kendilerinde kalacağı, paylaşım yapmak isteyenlerin paylaşımında bulunabileceği belirtilir.
5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için yeterli süre tanındıktan sonra Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve seçmeyi düşündükleri meslek/mesleklerle ilgili yaptıkları araştırmanın sonuçlarını dikkate alarak doldurmaları için yeterli süre tanınır.
6. Yaptıkları araştırmayı getirmeyen öğrencilerden Çalışma Yaprağı-2'yi araştırma sonuçlarını hatırladıkları kadarıyla, gerekli araştırmayı yapmayan öğrencilerden ise seçmeyi düşündükleri meslek/meslekler hakkında geçmiş bilgilerinden hareketle doldurmaları istenebilir.
7. Öğrencilerden kişisel özellikleri ile seçmeyi düşündükleri meslek/mesleklerin özelliklerini birlikte düşünmeleri istenir ve aşağıdaki tartışma soruları sorularak gönüllü öğrencilerden cevapları alınır:
 - Fiziksel özelliklerinizle (yaş, boy, ağırlık, cinsiyet) seçmeyi düşündüğünüz mesleğin/mesleklerin özellikleri örtüşüyor mu?
 - İlgilerinizle seçmeyi düşündüğünüz mesleğin/mesleklerin özellikleri örtüşüyor mu? Neden?
 - Yeteneklerinizle seçmeyi düşündüğünüz mesleğin/mesleklerin özellikleri örtüşüyor mu? Neden?
 - Mesleki değerlerinizle seçmeyi düşündüğünüz mesleğin/mesleklerin özellikleri örtüşüyor mu? Neden?
 - Okuldaki genel akademik başarı durumunuz seçmeyi düşündüğünüz meslek/mesleklere ulaşmanızı sağlar mı? Neden?
 - Kişisel özelliklerinizi bir bütün olarak düşündüğünüzde seçmeyi düşündüğünüz meslek size ne derece uygundur?
 - Etkinlik sonunda kişisel özelliklerinize uymadığını fark ettiğiniz meslek/meslekler oldu mu? Neler?
8. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:
"Kariyer planlama sürecinde kişisel özelliklerinizi kullanmak planınızın etkili olmasını sağlar. Dolayısıyla etkili bir kariyer planı özelliklerinize uygun olmalıdır."

³ MEB. (2013). Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı. Ankara: Meb. Yayınevi.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinlik sonunda öğrencilerden kendilerini 10 yıl sonra nerede gördüklerini, o zamanda ne yaptıklarını içeren kısa bir mektup yazmaları ve bunu sınıfla paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik öncesinde uygulanacak envanter belirtildiği gibi etkinliğin uygulanmasından önceki iki haftalık zaman diliminde bunun mümkün olmadığı durumda ise sonuçların güvenilir olması amacıyla mutlaka yakın zamanda uygulanıp öğrencilere geri bildirim verilmelidir.
2. Etkinlikte öğrencilere "Kendini Değerlendirme Envanterinin" uygulanmasının mümkün olmadığı durumda rehberlik servisinden daha önce uygulanan "Kendini Değerlendirme Envanteri" sonuçları istenerek kullanılabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 daha büyük puntoda ya da Braille yazı eklenerek hazırlanarak materyallerde uyarlama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'de yer alan etkinliklerin tamamı yerine belirli bir kısmının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek ve geri bildirim vererek destek sunabilir.
4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Rabia BOLAT

Çalışma Yaprağı 1⁴

KİŞİSEL ÖZELLİKLERİM

Fiziksel özellikleriniz (boy, ağırlık, cinsiyet, yaş) nelerdir? Her birini yazınız.

.....
.....
.....
.....
.....

İlgileriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

Yetenekleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

Mesleki değerleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....
.....

Okuldaki genel akademik başarı durumunuz nedir? (Bir önceki yılın yıl sonu not ortalamasını dikkate alarak cevaplayabilirsiniz.)

.....
.....
.....
.....
.....

Boş zaman etkinlikleriniz nelerdir? (Spor, müzik, tiyatro vb.)

.....
.....
.....
.....
.....

⁴MEB. (2013). Ortaöğretim Rehberlik ve Yönlendirme Dersi Programı. Ankara: Meb. Yayınevi. (Sorular adı geçen kitapta sayfa 52'de bulunan bilgilerden yararlanılarak oluşturulmuştur.)

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİLGİ KAYNAKLARI

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Ortaöğretim sonrası kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynaklara başvurur./10.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Küçük Not Kâğıtları 2. Kavanoz 3. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrencilerden bir hafta önceden bir hafta boyunca kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabilecekleri kaynakları araştırmaları istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilere aşağıdaki hikâye okunarak etkinlik başlatılır: <i>"Hakan, Kalaba Lisesi 12-F sınıfı öğrencisidir. Okulun bitmesine yaklaşık bir ay kalmıştır. Sınıfta bulunan diğer öğrenciler kendi aralarında gitmek istedikleri üniversite ve tercih edecekleri bölüm hakkında konuşmaktadırlar. Bu konular ne zaman açılrsa Hakan sessiz kalarak dikkat çekmeden oradan uzaklaşmaktadır. Hakan, hangi üniversiteye gitmek istediği ve seçeceği bölüm hakkında oldukça kararsızdır. Üniversiteler ve bölümler hakkında yeterince bilgili olmayan Hakan'ın kafası karışık ve ne yapacağını bilmemektedir."</i> 2. Öğrencilere "Hakan'ın kariyer tercihlerinde hangi kaynaklardan yardım alabilir?" sorusu yöneltilir ve öğrencilerden yaptıkları araştırma sonucunda kariyer tercihleri ile ilgili ulaştıkları yardım alabilecekleri kaynakları sunmaları istenir. 3. Öğrencilerin belirttikleri kaynaklardan öne çıkanlar uygulayıcı tarafından küçük not kâğıtlarına yazılır. 4. Not kâğıtları kavanoza atılır ve öğrencilerden gönüllü olanlardan başlayarak sırayla çekmeleri istenir. 5. Not kâğıdını çeken öğrenci üzerinde yazan kariyer tercihleri ile ilgili yardım alabileceği kaynağı okur. 6. Uygulayıcı tarafından öğrenciye "Bu kaynak hakkında neler biliyorsun?" sorusunu yöneltilir ve paylaşımda bulunması istenir. Sonrasında bu kaynakla ilgili söz almak isteyen diğer öğrencilere söz verilir. Süreç bu şekilde devam ettirilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

7. Kavanozdaki tüm kâğıtlar bittikten sonra Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır.
8. Öğrencilerden çalışma yaprağını incelemeleri istenir ve incelemelerinin ardından aşağıdaki tartışma soruları ile süreç devam ettirilir:
 - Kariyer kaynaklarını öğrenmenizin kariyer tercihlerinizde ne gibi bir etkisi olabilir?
 - Hangi kariyer kaynağının sizin için daha faydalı olduğunu düşünüyorsunuz? Neden?
 - Hangi kariyer kaynağı sizin için daha ulaşılabilir?
9. Öğretmen kariyer tercihlerinde farklı kaynaklar hakkında bilgi sahibinin ve bu kaynaklardan yararlanmanın önemine değinilerek etkinlik sonlandırılır.

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden etkinlik sonunda bilmedikleri ve yeni öğrendikleri kariyer kaynaklarını ifade etmeleri istenir. Daha önce bilgi sahibi oldukları kariyer kaynakları hakkında da yeni öğrendikleri bilgileri ifade etmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerden üniversite tercih sürecinde tek bir kaynakla sınırlı kalmamalarını, birden fazla kaynağa başvurmalarını ve kendilerine en uygun tercih hakkında araştırma yaparak doğru bilgiye ulaşması istenir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1, daha büyük puntoda ya da Braille yazı eklenerek hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
 2. Öğrencilere, kavanozdan çekilen ya da adı geçen kaynak hakkındaki bilgilerini hatırlayabilmeleri için daha uzun düşünme süresi verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 3. Öğrencilerin birbirlerini rahatlıkla duyabilecekleri şekilde oturmaları sağlanarak fiziksel çevre düzenlenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Sevgi ÇAĞLAYAN

KARİYER TERCİHLERİ İLE İLGİLİ YARDIM ALABİLECEĞİM KAYNAKLAR

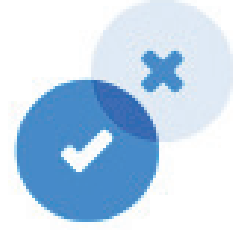
**Okul Rehberlik
Servisi**

**Rehberlik ve
Araştırma
Merkezi**

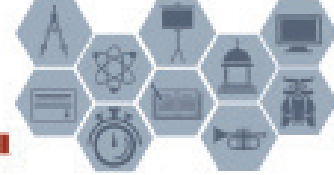
Ebeveynler

**E-tercih
Robotları**

**Üniversite web
sayfaları**

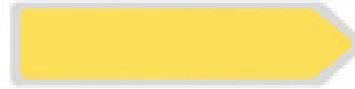
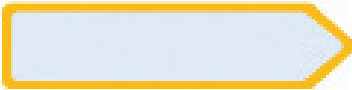
**Üniversite
tanıtım stantları**

UNIVERSITY

**Meslek
Mensupları**

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KÜLTÜREL DUYARLILIK SERTİFİKAM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Kültürel farklılıklara duyarlı bakış açısı geliştirir./11.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Uygulayıcı tarafından tahtaya "kültürel farklılık" yazılır. Öğrencilerin dikkatleri çekilerek bu kavramdan neler anladıkları üzerine beyin fırtınası yapılır.2. Öğrencilerin olabildiğince çok yorum yapmaları ve görüş bildirmeleri sağlanır. Verdikleri cevaplar toparlanarak şu şekilde bir açıklama yapılır: <i>"Kültürel farklılıklara duyarlılık, kişinin farklı kültüre sahip kişilerle iletişim kurmadan önce, iletişim sırasında ve sonrasında olumlu duygu ve düşüncelere sahip olmasını ve farklılıklara saygı duymasını ifade etmektedir. Ülkemizde ve dünyada yaşayan insanların farklı özellikleri, davranışları, tutumları, inançları, tercihleri ve yaşam biçimleri vardır. Dünya üzerinde yaşayan her insan farklı özellikler, inançlar, yaşam biçimleri, bakış açısı, gelenek göreneklere sahiptir. İşte bu farklılıklara biz kültürel farklılıklar diyoruz. Her birinizin de farklı özellikleri var. Bunlara saygı duymak bir arada yaşamının en güzel ve doğru yoludur. Bugünkü etkinliğimizde de kültürel farklılıklara duyarlı bakış açısı geliştirmenin önemi üzerinde duracağız."</i>3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve maddeleri okuyarak kendilerinin uyguladıkları, sahip oldukları maddelere (✓), kendilerinde olmayan uygulamadıkları özelliklere (X) işareti koymaları söylenir.4. Tüm öğrenciler çalışmayı tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.5. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1'deki kültürel duyarlılık kontrol listesinde verdikleri cevapları dikkate alarak kendileri için kültürel duyarlılık sertifikaları hazırlamaları istenir. Bu sertifikayı hazırlarken kültürel duyarlılık açısından sahip oldukları ve onların duyarlı davranışlar sergilemelerini sağlayan özellikleri sertifikadaki "verilme gerekçesi" bölümüne, kültüre duyarlı bakış açısı geliştirmek için sahip olmaları gereken özellikleri "geliştirilmesi gereken özellikler" bölümüne yazmaları istenir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Tüm öğrenciler tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
7. Aşağıdaki sorular sorularak etkinliğe devam edilir:
 - Çevrenizde ve sınıfınızda kültürel farklılık gördüğünüzde duygu ve düşünceleriniz neler oluyor?
 - Kültürel farklılıklara duyarlı olduğunuzu gösteren düşünce ve duygularınıza örnek verebilir misiniz?
 - Etkinlik süresince kendinize yönelik keşfettiğiniz özellikler neler oldu?
8. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

"21. yüzyıl küreselleşmenin en üst seviyede yaşandığı bir dönemdir. Küreselleşme ile birlikte farklı kültürlerin bir arada yaşaması artmıştır. Bu nedenle bu yüzyılda kültürel farklılıklara duyarlı bakış açısı geliştirmek önemli bir gerekliliktir. Kültürel farklılıklara duyarlı bakış açısı geliştirmek farklı kültürden, özellikten, inanıştan, yaşam biçiminden insanlarla bir arada yaşamamızı kolaylaştırarak aidiyet, iş birliği, güven, zenginlik açısından daha yaşanabilir bir dünyaya sahip olmamızı sağlar."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden sertifikalarında yazdıkları geliştirilmesi gereken özelliklerden öncelikle birini ele almaları, bunu geliştirmek için adımlar atmaları ve deneyimlerini not alarak arkadaşları ile paylaşmaları istenir. Ele aldıkları özelliği geliştirdikten sonra geliştirmeleri gereken diğer özelliklere geçmeleri ve bu özellikleri geliştirmek için adımlar atmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
 2. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
 3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

No	Maddeler	(√) (X)
1.	Farklı kültürlerden insanlarla etkileşim kurmaktan zevk alırım.	
2.	Farklı kültürlerden insanlarla etkileşim kurma konusunda kendimden oldukça eminim.	
3.	Farklı kültürlerden insanların değerlerine saygı duyarım.	
4.	Farklı kültürlerden insanlara karşı açık görüşlüyümdür.	
5.	Farklı kültürlerden insanların davranış biçimlerine saygı duyarım.	
6.	Farklı kültürlerden insanlarla etkileşim kurarken mümkün olduğu kadar çok bilgi edinmeye çalışırım.	
7.	Bence, benim kültürüm diğer kültürlerden daha iyidir.	
8.	Farklı kültürlerden insanların fikirlerini kabul etmem.	
9.	Kültürel olarak farklı insanlarla uğraşmak zorunda kalacağım durumlardan kaçınırım.	
10.	Kültürel olarak farklı akranıma, sözlerimle ve hareketlerimle onu anladığımı sık sık belli ederim.	
11.	Her kültürün kendini geliştirebilmesi için desteklenmesi gerekliliğine inanırım.	
12.	Sınıf ortamında farklı görüşlerin dile getirilmesini engellemeye çalışırım.	
13.	Bizi değerli yapanın farklılıklarımız olduğuna inanırım.	
14.	Farklı kültürleri tanımanın, farklı seçenekleri görmeye yardımcı olduğuna inanırım.	
15.	Her kültürün kendi değer ve normlarına göre değerlendirilmesi gerektiğine inanırım.	
16.	Kendi kültürel geçmişimi sorgularım.	
17.	Farklı kültürleri tanımak için araştırmalar yaparım.	

KAYNAK:

- Başbay, A., & Kağnıcı, D. Y. (2011). Çok kültürlü yeterlik algıları ölçeği: Bir ölçek geliştirme çalışması. Eğitim ve Bilim, 36(161).
- Üstün, E. (2011). Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılık ve etnik merkezlik düzeylerini etkileyen etmenler. Öğretmen adaylarının kültürlerarası duyarlılık ve etnik merkezlik düzeylerini etkileyen etmenler, Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Çalışma Yaprağı 2

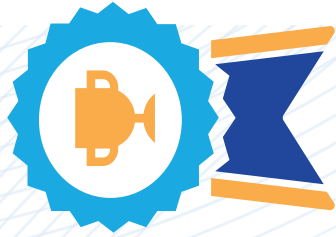

Kültüre Duyarlılık Sertifikam

Verildiği kişi:

Verilme Gerekçesi

Geliştirilmesi Gereken Özellikler

Tarih:

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

SİYAH VE BEYAZ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Kültürel farklılıklara duyarlı davranışlar sergiler./12.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Siyah ve beyaz A4 kâğıdı (Birkaç Tane) 2. Yapıştırıcı ve Bant 3. Çalışma Yapağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yapağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Öğrencilerden bir hafta boyunca kendi kültürleri, yaşam tarzları, dünya görüşlerini dikkate alarak kendilerinden farklı olan alışkanlık, kültür, yaşam tarzı, inanış ve davranışları, araştırmaları, incelemeleri ve bunlardan duyarlı davranmakta zorlandıkları, ön yargılı oldukları bir örneği belirleyerek etkinliğe gelmeleri, mümkünse belirledikleri örnekle ilgili bir materyal (haber, yazı, araç-gereç vb.) varsa getirmeleri istenir. 3. Uygulayıcı etkinlikten önce beyaz A4 kâğıdının üstüne yine beyaz kâğıttan kesilmiş şekilleri (kare, üçgen, dikdörtgen, daire vb.) belirgin olmayacak şekilde yapıştırır. Aynı şekilde siyah A4 kâğıdının üstüne beyaz şekiller kesilerek (üçgen, kare, dikdörtgen vb.) benzer bir işlem yaparak etkinliğe hazırlık yapar.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Uygulayıcı tarafından ön hazırlıkta yapılan önce beyaz kâğıt üstüne beyaz şekiller yapıştırılmış kâğıt tahtaya bantla yapıştırılır. Aşağıdaki sorular sorularak öğrencilerin dikkatleri çekilir: <ul style="list-style-type: none">Bu kâğıt üzerinde ne görüyorsunuz?Şekilleri görebiliyor musunuz?Şekilleri görmekte ve ayırt etmekte zorlandınız mı? 2. Daha sonra siyah kâğıt üzerine yapıştırılmış beyaz şekillerin olduğu kâğıt tahtaya yapıştırılır ve aşağıdaki sorular sorulur. <ul style="list-style-type: none">Kâğıt üstünde gördükleriniz neler?Şekilleri daha kolay mı gördünüz?Birinci kâğıt ile ikinci kâğıt arasındaki farklılığı nasıl yorumlayabilirsiniz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

3. Öğrencilerin açıklamalarından sonra şu açıklama ile etkinliğin hedefi vurgulanır:

"Beyazın üstünde beyazı görmekte zorlandınız. Ama zıt renklerde (siyahın üstündeki beyaz şekilleri) daha kolay fark ettiniz. Eğer siyah olmasaydı beyazın, beyaz olmasaydı siyahın bir önemi olmayacaktı. İşte dünya üzerindeki kültürler de böyledir. Her şey tek tip ve tek renk olsaydı onun dünya üzerinde bir önemi olmazdı. Farklılık bir şeye değer katan faktörlerden biridir. İşte bu hafta kültürel farklılıklara karşı duyarlı davranışlar sergilemenin önemi üzerinde duracağız."

4. Öğrencilere aşağıdakilere benzer sorular sorularak etkileşim sürdürülür:

- Kültürel farklılıklara duyarlı davranış sergilemekten ne anlıyorsunuz?
- Kültürel farklılıklara duyarlı davranışlar sergilemezsek toplumda neler yaşanabilir?
- Çevrenizde kültürel farklılığı olan kişilere, arkadaşlarınıza karşı tutum ve davranışlarınız nasıl?
- Kültürel farklılıklara karşı duyarlı davranışlar sergiliyor musunuz? Nasıl?

5. Öğrenciler gruplara ayrılır ve her gruba Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Gruplardan bir hafta önce hazırlık yaparak getirdikleri örnekleri grup arkadaşları ile paylaşmaları istenir. Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:

"Arkadaşlar çalışma yaprağının başına grupça her birinizin duyarlı davranış sergilemekte zorlandığı örneği yazmanızı istiyorum. Bu durumlarda duyarlı davranış sergilemek için sahip olmanız gereken özellikler neler, grupça tartışarak bu özellikleri ilgili bölüme yazınız. Üçüncü bölüme ise getirdiğiniz örneklere yönelik duyarlı davranış sergilemek için günlük yaşamınızda yapmanız gerekenleri grupça tartışarak somut örnekler, davranış şekilleri, eylem planları, etkinlikler yazmanızı istiyorum."

6. Gruplar çalışmalarını bitirdikten sonra grup sözcüleri grup çalışmaları tüm sınıfla paylaşır.

7. Her grubun sunumundan sonra aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:

- Sizler bu grubun ele aldığı kültürel farklılıklar konusunda duyarlı olma konusunda kendinizi nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Sizler bu gruptaki arkadaşlarınıza duyarlılıklarını geliştirmek için neler önerebilirsiniz?

8. Tüm gruplar sunumları tamamlayıp sorular için gönüllülerin cevapları alındıktan sonra aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugünkü etkinliğimizde kültürel farklılıkların yaşamın bir parçası olduğunu ve günlük yaşamda bu farklılıklara nasıl duyarlı davranışlar sergileyebileceğimizi ele aldık. Kendi kültürel farklılığımıza saygı gösterilmesini ve duyarlı davranılmasını istiyorsak günlük yaşamımızda kültürel farklılığı olan herkese karşı daha hoşgörülü, saygılı ve duyarlı davranmamız gerekmektedir. Böylece daha yaşanabilir bir dünyaya sahip olabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden grup çalışmaları kapsamındaki planladıkları etkinlikleri, davranışları sergilemeleri ve yaşadıkları deneyimleri not alarak arkadaşları ile paylaşmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı kendi kültüre duyarlılık durumu ile ilgili etkinlik öncesinde öz değerlendirme yapmalıdır.
2. Uygulayıcı sınıfındaki kültürel farklılıkların oluşturabileceği olumsuz durumların analizini yaparak gerekli tedbirleri almalıdır.
3. Uygulayıcı bir önceki hafta uygulanan etkinliği ve çalışma yapraklarını incelemelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Bekir EROL-Etkinlik Düzenleme Kurulu

Grupta Ele Alınan Kültürel Farklılıklar.....

Grupta ele alınan kültürel farklılıklara yönelik duyarlı davranışlar sergilemek için grup üyelerinin gelişirmesi gereken özellikler

Çalışma Yapağı 1

Grupta ele alınan kültürel farklılıklara günlük yaşamda duyarlı davranış sergileme örnekleri (neler yapılabilir?)

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

FARKINDAYIM SAVUNUYORUM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Adil olmayı güçlendirmek için hak savunuculuğu yapar. /13.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1'in 6 topluluğun her biri için birer adet olmak üzere toplamda 6 adet çıktısı alınır. 2. Hak savunuculuğu konusunda açıklama yapmak için Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılabilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerin de aşına olduğunu düşündüğüm bir konuda etkinlik yapacağız. Konumuz adil olmak ve hak savunuculuğu yapmak! Karşılaştığımız durumlara göstermiş olduğumuz tepkiler, bizim adalet algımız ve haklarımızı nasıl savunduğumuz konusunda bilgi verir. Şimdi sizleri 6 gruba ayıracağım ve her bir gruba farklı bir topluluk ismi vereceğim. Sizlerden istediğim bu toplulukların sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğradıklarını, uğradıkları hak mağduriyetine karşı onların haklarını hangi alanlarda ve nasıl koruyabileceğinizi ve kişisel hayatınızda bu toplulukların haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabileceğinizi grupça tartışıp ilgili başlıkların altına yazmanız."</i> Uygulayıcı tarafından açıklama yapıldıktan sonra sınıf gruba ayırma yöntemlerinden biri kullanılarak 6 gruba ayrılır. Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak hak savunuculuğu hakkında sınıfa bilgi verilir. Çalışma Yaprağı-1 her gruba rastgele dağıtılarak her grubun birer topluluk alması sağlanır. Gruplardan bir yazman ve bir sözcü belirlemeleri istenir. Çalışma Yaprağı-1 tamamlandıktan sonra grup sözcüleri tahtaya davet edilir ve sırayla 'Kadınlar, Yaşlılar, Göçmenler/Mülteciler, Engelliler, Çocuklar, Farklı Din/Ulusan Olan İnsanlar' gruplarının sözcülerinden yazılanlara ilişkin paylaşımları alınır. Her grup sözcüsü paylaşımda bulunduktan sonra uygulayıcı tarafından sını-

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

fa ekleme yapmak isteyip istemedikleri sorulur.

7. Tartışma sorularıyla etkileşim sürdürülür:

- Etkinlik süresince kendinize ilişkin gözlemlerinizi, yaşadığınız duygular ve kişisel farkındalıklarınız neler oldu?
- Farkındalıklarınız konusunda kendinizi geliştirmeye ilişkin planlarınız nelerdir?
- Sizce her durumda adil davranılabilir mi? Adil bir hak savunucusu olmak için nasıl davranmak gerekir?
- Neden hak savunuculuğuna ihtiyaç vardır?
- Hak mağduriyetine uğrayan insanlar için hak savunucuları olmasaydı neler yaşanırdı?
- Hak savunuculuğu yaparken nasıl iletişim kurulmalıdır?

8. Cevapların ardından öğrencilere teşekkür edilir. Aşağıdaki açıklama yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Evet, arkadaşlar, bugün her grup farklı toplulukların yaşadıkları hak mağduriyetleri karşısında nasıl hak savunuculuğu yapılacağını paylaştı. Hepimizin paylaşımlarıyla gördük ki hak mağduriyetine uğradığımızda veya başkalarının hak mağduriyetine uğradığına şahit olduğumuzda adil olmak ve hak savunuculuğu yapmak durumundayız. Bunun için haklarımızın ne olduğunu bilmeli, haklarımızı savunma becerisi geliştirmeliyiz. Empati, iletişim, eşitlik ve adaletin hak savunuculuğu için gereklidir, ayrıca farklılıklara saygılı olmalı ve toplumdaki farklılıkların zenginlik olduğunu unutmamalıyız. Sosyal adaletsizliğin ve baskının olduğu yerde hak savunucularına ihtiyaç olduğunu hep hatırlamalıyız.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden daha önceden hak arayış yollarında yanlışlık olduğu için haklıyken haksız duruma düştükleri durumları (varsa) düşünmeleri istenebilir. Bu durumlarda alternatif hak arayış yollarının neler olabileceğiyle ilgili sorgulama yapmaları istenebilir.
2. Öğrencilerden 1 hafta süreyle çevresinde etkinlikte bahsedilen gruplardan herhangi birinin hak mağduriyetine uğrayıp uğramadığını gözlemlenmeleri istenir. Bu durumda nasıl davrandıkları veya nasıl daha farklı davranabilecekleri sınıfta tartışılabilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Grupların ihtiyaç duyması hâlinde ilgili grubun topluluğunun çıktısı gerektiği kadar alınır/ek kâğıt temin edilir.

Etkinliği Geliştiren:

Çağla YAPRAK BİLİCİ - Gülay TELATAR - Alper KAMA

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

HAK SAVUNUCULUĞU

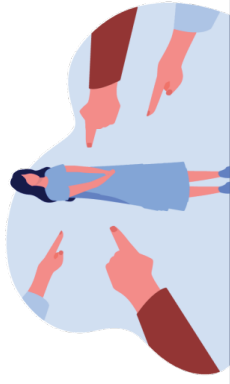
Adalet, hakkın gözetilmesi ve yerine getirilmesi anlamına gelir. Haklı ile haksızın ayırt edilmesi adaletle sağlanır. Adalet her şeyi olması gereken yere koymak, olması gerektiği gibi kullanmak, hakkı hak sahibine vermek demektir. Herkese ya da her şeye layık olduğu şekilde davranmak, hak savunuculuğu yapmak adil olmanın gereğidir. Gerçek adalette kimseye ayrıcalık tanınmaz. Adalet, insanlar arasında hiçbir ayırım yapmadan hükmetmeyi, insanların hakkını korumayı, haksızlığa uğrayanlara yardım eli uzatmayı içerir.

Kişilerin iyi oluşlarının önünde engel teşkil eden kurumsal veya dışsal koşulları azaltmak ya da ortadan kaldırmak amacıyla yasalara ve değer yargılarına uygun olarak yapılan her şey hak savunuculuğudur. Bireylerin kişisel-sosyal, mesleki ve akademik gelişimlerini engelleyen çeşitli zorluklarla baş etmelerinde sahip oldukları hakları ve bunları nasıl savunmaları gerektiğini bilmeleri oldukça önemlidir.

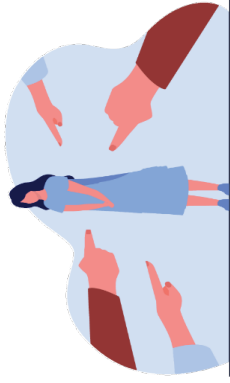
Hak savunuculuğunun 1. adımı farkında olmaktır. Haklarının farkında olduktan sonra 2. adım o konuda yeterli bilgiye sahip olarak gerçekleşir. Hak savunuculuğunda son aşama ise haklarını savunma becerisini geliştirmektir. Hak savunuculuğu yapan kişi, tüm kişisel duygu ve düşüncelerini bir tarafa bırakarak, kendisinden yardım talep eden taraflara adaletli davranmayı ilke edinir. Hak savunuculuğu yapan kişi; haksızlığı yapan kişi en yakını olsa bile haksızlığı örtbas etmemeli, ön yargılı olmaktan kaçınmalı, kendi hatalarında ısrarcı olmamalı, özür dileyip hatasını kabul edenlere kin gütmemeli, sinirliyen hüküm vermemelidir.

KAYNAK:

1. Işık, Ş. (Ed.). (2017). Okulda pozitif psikoloji uygulamaları. Ankara: Pegem Akademi.

FARKINDAYIM SAVUNUYORUM GRUBUMUN SAVUNDUĞU TOPLULUK “KADINLAR”

Sosyal adaletsizliğe ve baskıya karşı grupça ‘Kadınlar’ topluluğunu savunuyoruz.

- Kadınlar sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğruyor?

▲
▲
▲
▲

- Ugradıkları hak mağduriyetine karşı kadınların haklarını hangi alanlarda korumalıyız? Bunu toplum olarak nasıl başarabiliriz?

▲
▲
▲
▲

Farkındayız, ‘Kadınlar’ topluluğu için grupça hepimiz birer hak savunucusuyuz.

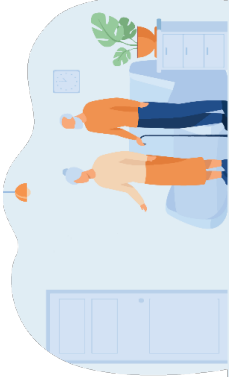
- Kişisel hayatımızda kadınların haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabiliriz?

▲
▲
▲
▲

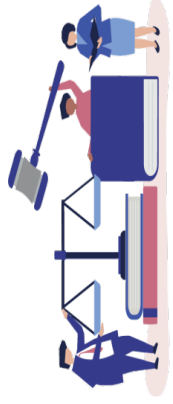
FARKINDAYIM SAVUNUYORUM GRUBUMUN SAVUNDUĞU TOPLULUK “YAŞLILAR”

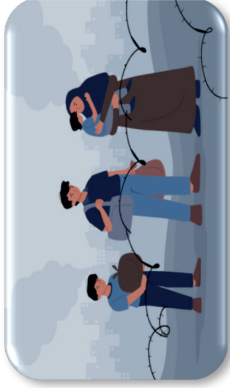

Sosyal adaletsizliğe ve baskıya karşı grupça ‘Yaşlılar’ topluluğunu savunuyoruz.

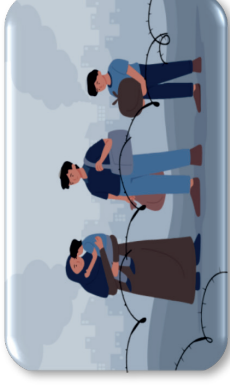
- Yaşlılar sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğruyor?
.....
.....
.....
.....
- Uğradıkları hak mağduriyetine karşı yaşlıların haklarını hangi alanlarda korumalıyız? Bunu toplum olarak nasıl başarabiliriz?
.....
.....
.....
.....
- Kişisel hayatımızda yaşlıların haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabiliriz?
.....
.....
.....
.....

Farkındayız, ‘Yaşlılar’ topluluğu için grupça hepimiz birer hak savunucusuyuz.

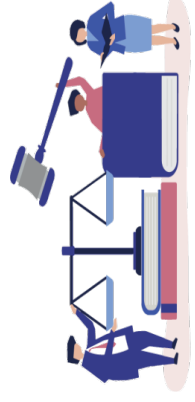

FARKINDAYIM SAVUNUYORUM GRUBUMUN SAVUNDUĞU TOPLULUK “GÖÇMENLER/MÜLTECİLER”

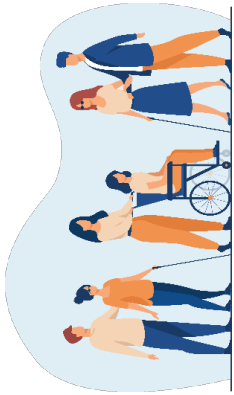

Sosyal adaletsizliğe ve baskıya karşı grupça ‘Göçmenler/Mühteciler’ topluluğunu savunuyoruz.

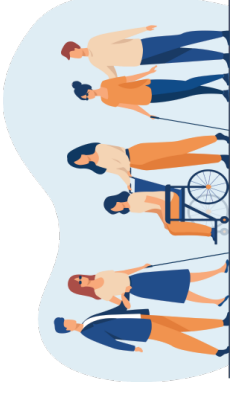
- Göçmenler/Mühteciler sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğruyor?
 >
 >
 >
 >
- Uğradıkları hak mağduriyetine karşı göçmenlerin/mühtecilerin haklarını hangi alanlarda korumalıyız? Bunu toplum olarak nasıl başarabiliriz?
 >
 >
 >
 >
- Kişisel hayatımızda göçmenlerin/mühtecilerin haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabiliriz?
 >
 >
 >
 >

Farkındayız, ‘Göçmenler/Mühteciler’ topluluğu için grupça hepimiz birer hak savunucusuyuz.

FARKINDAYIM SAVUNUYORUM GRUBUMUN SAVUNDUĞU TOPLULUK “ENGELLİLER”

Sosyal adaletsizliğe ve baskıya karşı grupça ‘Engelliler’ topluluğunu savunuyoruz.

- Engelliler sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğruyor?

▲
▲
▲
▲

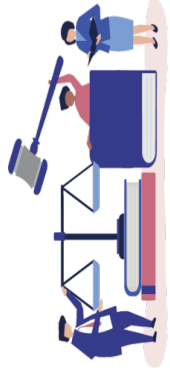
- Uğradıkları hak mağduriyetine karşı engellilerin haklarını hangi alanlarda korumalıyız? Bunu toplum olarak nasıl başarabiliriz?

▲
▲
▲
▲

Farkındayız, ‘Engelliler’ topluluğu için grupça hepimiz birer hak savunucusuyuz.

- Kişisel hayatımızda engellilerin haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabiliriz?

▲
▲
▲
▲

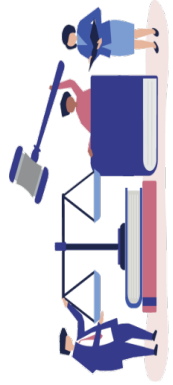
FARKINDAYIM SAVUNUYORUM GRUBUMUN SAVUNDUĞU TOPLULUK “ÇOCUKLAR”

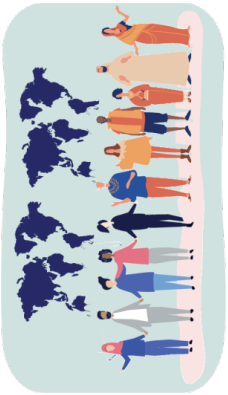

Sosyal adaletsizliğe ve baskıya karşı grupça ‘Çocuklar’ topluluğunu savunuyoruz.

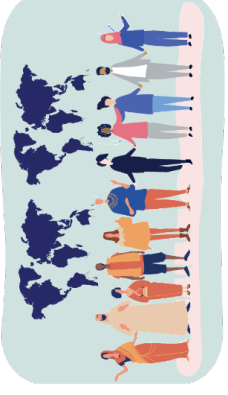
- Çocuklar sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğruyor?
 ▲
 ▲
 ▲
 ▲
- Uğradıkları hak mağduriyetine karşı çocukların haklarını hangi alanlarda korumalıyız? Bunu toplum olarak nasıl başarabiliriz?
 ▲
 ▲
 ▲
 ▲
- Kişisel hayatımızda çocukların haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabiliriz?
 ▲
 ▲
 ▲
 ▲

Farkındayız, ‘Çocuklar’ topluluğu için grupça hepimiz birer hak savunucusuyuz.

FARKINDAYIM SAVUNUYORUM GRUBUMUN SAVUNDUĞU TOPLULUK “FARKLI DİN/ULUSTAN OLAN İNSANLAR”

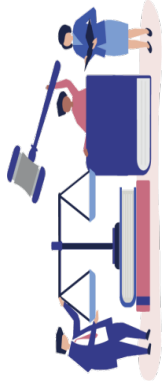
Sosyal adaletsizliğe ve baskıya karşı grupça ‘Farklı Din/Ulutan Olan İnsanlar’ topluluğunu savunuyoruz.

- Farklı din/ulustan olan insanlar sağlık sisteminde, eğitim sisteminde ve sosyal hayatlarında hangi durumlarda hak mağduriyetine uğruyor?
.....
.....
.....
.....

- Uğradıkları hak mağduriyetine karşı farklı din/ulustan olan insanların haklarını hangi alanlarda korumalısınız? Bunu toplum olarak nasıl başarabiliriz?
.....
.....
.....
.....

Farkındayız, ‘Farklı Din/Ulutan Olan İnsanlar’ topluluğu için grupça hepimiz birer hak savunucusuyuz.

- Kişisel hayatımızda farklı din/ulustan olan insanların haklarının korunması ve geri kazanılması için kişisel olarak neler yapabiliriz?
.....
.....
.....
.....

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÖZDEN GEÇİR, DÜZENLE, UYGULA!

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Karar Verme
Kazanım/Hafta	Yaşam amaçlarıyla ilgili eylem planını gözden geçirir./14.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprığı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Çalışma Yaprığı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.2. Bir hafta öncesinde öğrencilere 11. sınıfın 12 ve 13. haftalarında kendi yaşam amaçları ve bu amaçlara yönelik bir eylem planı hazırladıkları hatırlatılır ve bu etkinliklerdeki formları dolduran öğrencilerin bu etkinlik için o formları yanlarında getirmeleri istenir. Formları olmayan öğrencilerden o etkinlik kapsamında hazırladıkları yaşam amaçları ve eylem planlarını düşünmeleri ve hatırladıklarını not almaları istenir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Tahtaya <i>"Yaşamın amacı nedir?"</i> yazılır. Ardından öğrencilerden bir yaşam amacı örneği istenir. Gönüllü öğrencilerin cevapları alınır. (Öğrencilere daha önceki hafta ve yıllarda bu konuda yaptıkları çalışmalar hatırlatılır ve o derslerdeki bilgilerini kullanabilecekleri ifade edilir.) Öğrencilerin en çok ifade ettiği yaşam amacı tahtaya yazılır.2. Öğrencilere tahtadaki yaşam amacına nasıl ulaşabileceği sorulur ve gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.3. Aşağıdaki yönerge ile öğrencilerin cevaplarının farklılığına dikkat çekilir ve amaca ulaşan birden çok yol olabileceği, amaca ulaşan yolun farklılaşabileceği vurgulanır: <i>"Aynı yaşam amacına ulaşmak için birçok yol önerdiniz. Amaca giden birden çok yol vardır. Hayat boyunca amaca giden yol sabit kalmaz, yolda araç değiştirmek, ara yolları kullanmak, hatta bazen yol açmak gerekebilir."</i>4. Öğrencilere Çalışma Yaprığı-1 dağıtılır ve aşağıdaki sorular yöneltilerek cevaplarını kâğıtlarına yazmaları istenir:<ul style="list-style-type: none">• Yaşam amaçlarınız nelerdir? (Geçmiş yıllardaki formlarını yanlarında getirenler o formlardan yararlanabilir ya da not aldıkları hatırladıkları amaçları yazabilirler.)• Eğer birden fazla yaşam amaç yazdıysanız bir tanesini seçiniz ve bu amaca ulaşmak için nasıl bir yol izleyeceğinizi ve bu amaca ulaşmak için planınızın ne olduğunu aşama aşama yazınız. (Daha önceki derslerde yazanlar o eylem planını yazabilirler.)

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Aşağıdaki yönerge öğrencilerle paylaşılır:

"Sizlere dağıtılan çalışma yaprağındaki yıldızın ortasına yaşam amaç ya da amaçlarınızı, yıldızın kenarlarına bu amaç/amaçlara ulaşmak için planladığınız eylem planlarınızı yazınız. Amacınıza ulaşmak için uzak hedeflerinizi plana yazabileceğiniz gibi yakın zamanda da amacınıza ulaşmanıza katkı sağlayacak aylık hedeflerinizi yazmayı unutmayınız."

6. Öğrenciler ikiye bölünür. Her öğrenci yaşam amacı ve bu amaca ulaşmakta kullanacağı eylem planının yazılı olduğu kâğıdı grup arkadaşına verir. Grup arkadaşı bu planı inceler, değerlendirir ve arkadaşının amacına ulaşmasında karşılaşılabileceği sorunları yazar. Değerlendirme sonunda öğrenciler kâğıtlarını geri alırlar ve okumaları için bir süre beklenir.

7. Ardından öğrencilere şu sorular sorulur:

- Şu anki davranışlarınızı, koşullarınızı, kaynaklarınızı değerlendirdiğinizde bu planın size uygun olduğunu düşünüyor musunuz? Planınızı uygulayabileceğinizi düşünüyor musunuz?
- Düşünmüyorsanız ne gibi değişiklikler yapabilirsiniz?
- Arkadaşlarınızın dönütleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

8. Öğrencilerden arkadaşlarının yazdıkları ve son sorulara verdikleri cevapları inceleyerek ihtiyaç duyuyorlarsa planlarını değiştirmeleri istenir.

9. Öğrencilerden planlarında yaptıkları değişiklikler hakkında paylaşım yapmaları istenir.

10. Gönüllü öğrencilerin süreçle ilgili duygu ve düşünceleri dinlenir.

11. Süreç istenirse aşağıdaki açıklamadan da yararlanılarak özetlenir ve sonlandırılır:

"Yaşam amaçları ulaşmak istediğimiz nihai sonları ifade eder, uzak ve soyuttur. Bu sebeple ona ulaşmak için plan yapılmalıdır. Bu plan bizim aylık hatta haftalık planlarımızı kapsamaktadır. Yapılan bu plan hayat boyunca değişebilir, yenilenebilir. Planın yenilenmesinde çevresel faktörler ya da kişinin kendisiyle ilgili faktörler etkili olabilir. (Örneğin taşınmak, istediği mesleği yapamamak gibi çevresel faktörler etkili olabilir.) Bununla birlikte kişinin plana uygun davranmaması, kişinin değerlerinin değişmesi sebebiyle başka hedefler belirlemesi de yaşam hedefleri planında değişiklik yapılmasını gerektirebilir. Önemli olan yaşam hedeflerine ulaştıran eylem planını gözden geçirme, güncellemek ve uygun hâle getirmektir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin diğer yaşam amaçlarını da ilgili planlarını benzer şekilde gözden geçirmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Eğer çalışma yaprağının çoğaltılması mümkün değilse öğrenciler boş kâğıtlara da amaçlarını ve eylem planlarını yazabilirler.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.
2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
3. Çalışma yaprağının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hifa Nazile YILDIZ - Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprığı 1

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KAYGIN SONSUZA KADAR SÜRMEYECEK

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	Yaşadığı yoğun duyguları yönetir./15. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu bir adet çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Öğrencilere etkinliğin amacı belirtilerek günlük yaşamda hangi durumlarda yoğun duygular yaşadıkları sorulur.2. Yaşamın her alanında zaman zaman yoğun duygular hissedilebileceği belirtilerek bugünkü etkinliğin sınava yönelik hissedilen yoğun duyguları fark etmek ve yönetmek üzerine odaklandığı belirtilir.3. Öğrencilere sınava yönelik yoğun duygular yaşayan olup olmadığı, varsa hangi duyguları yaşadıkları sorulur ve gönüllü öğrencilerden cevapları alınır.4. Bazı kişilerin sınav öncesinde ve sınav esnasında yoğun kaygı-korku hissedilebileceği ifade edilir. Öğrencilere bugünkü etkinlik kapsamında bir sınavın zihinde canlandırmasının yapılacağı belirtilir. Etkinlik esnasında eğer kendilerini kötü hissederlerse canlandırmayı bırakabilecekleri, kendilerini zorlamamaları gerektiği söylenir.5. Öncelikle öğrencilerden sıralarının üstüne sınav kitapçığını temsil etmesi için bir defter ayrıca sınav ortamını kitapçığını temsil etmesi için kalem, silgi ve su şişesi (yoksa su şişesini temsil edecek herhangi bir eşya kalemlik, başka bir kalem vs.) koymaları istenir.6. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notunun 1. bölümü okunur. Uygulayıcı okuma sırasında ses tonu, jest ve mimiklerini örnek duruma uygun şekilde ayarlamalıdır.7. Zihinde canlandırma bittikten sonra öğrencilere canlandırma esnasında neler yaşadıkları, kaygılarıyla başa çıkmak için ne gibi yollar denedikleri sorulur.8. Sınav ile ilgili yoğun duygularla baş etmek için aşağıdaki öneriler öğrenci-

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

lerle paylaşılır:

“Sınav esnasında yoğun kaygı hissederseniz elleriniz-ayaklarınız üşüyebilir, kalbinizin hızlı atabilir, nefesiniz hızlanabilir, okuduğunuzu anlamıyormuş gibi hissedebilirsiniz, aklınıza olumsuz düşünceler gelebilir. (Hiçbir şeyi anlamıyorum, hiçbir soruyu yapamayacağım, soruların hepsi çok zor, başarısız olacağım vb.)

Böyle hissettiğinizde kendinize yoğun kaygı hissettiğinizi ve bunun geçici olduğunu hatırlatın. Derin nefes almanız adrenalin seviyesini düşürecek ve kaygınızı yatıştıracaktır. Kalemı bırakıp gözlerinizi kapatarak derin nefes alıp verin. Ancak bunu fazla yaptığınızda bu sefer de fazla oksijen sebebiyle başınız döner. Birkaç yudum su içebilirsiniz ancak susamadıysanız birkaç yudumdan fazla içmemeye özen gösterin çünkü bu sefer de tuvalete gitme ihtiyacı hissedebilirsiniz. Aklınıza gelen olumsuz düşüncelerin kaygı sebebiyle olduğunu ve gerçekçi olmadıklarını kendinize hatırlatın. Kendinizi daha sakin hissettiğinizde sınava dönün.”

9. Öğrencilere tekrar zihinde canlandırma yapacakları söylenir ve Etkinlik Bilgi Notunun 2. bölümü okunur. Uygulayıcı okuma sırasında ses tonunu, jest ve mimiklerini örnek duruma uygun şekilde ayarlamalıdır.
10. Öğrencilere süreçte ne hissettikleri, ne düşündükleri sorulur gönüllü öğrencilerin cevapları alınır.
11. Süreç aşağıdaki açıklamadan da yararlanılarak özetlenir ve sonlandırılır:

“Sınav esnasında bazen yoğun duygular hissedilebilir, bunları yaşadığımızda fark etmek ve bu duygularla başa çıkmak için belirtilen önerileri yapmak kaygınızı yatıştıracaktır. Ancak sınava ilişkin yoğun duygular hissettiğinizi fark ediyorsanız sınav yaklaşmadan mutlaka okul psikolojik danışmanından ya da eğer okulunuzda psikolojik danışman yoksa profesyonel bir ruh sağlığı uzmanından destek almalısınız. Çünkü bu duygularla başa çıkılmasının öğrenmesi bazen uzun sürebilir.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden sınav süreçlerine kadar etkinlik kapsamında yapılan zihinde canlandırma etkinliği tekrarlamaları istenir. Böylece sınav esnasında yaşadıkları yoğun duyguları yönetmeye deneyim kazanmaları için bu tekrarların ara ara yapılmasının faydalı olacağı belirtilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Sınava ilişkin yoğun duygular yaşayan öğrencilerin canlandırma esnasında zorlandıklarını hissettikleri anda canlandırmayı sonlandırmaları hatırlatılmalı ve öğrenciler gözlemlenmelidir. Yoğun duygu yaşayan kişiler okul psikolojik danışmanına yönlendirilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Zihinde canlandırma sırasında uygun davranışlara model olunarak öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Hifa Nazile YILDIZ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

1. BÖLÜM

Şimdi bir sınavdasınız, henüz sınav başlamadı. Sınav salonu sessiz, herkes sınavın başlamasını bekliyor. Sınava girince genelde kendinizi kaygılı hissediyorsunuz. Aklınızdan "Acaba bildiğim sorular çıkacak mı?", "Sorular çok zor olacak mı?", "Başarılı olabilecek miyim?", "Başarılı olamazsam ne olacak?" gibi sorular geçiyor. Kaygılandığınızı hissediyorsunuz. Ellerinizin üşüdüğünü, nefesinizin hızlandığını hissediyorsunuz. Bir süre sonra gözetmen "Başlayabilirsiniz." diyor. Hemen kitapçıyı açıp soruları okumaya başlıyorsunuz. İlk soru bilmediğiniz yerden geliyor, ikinci soruya geçiyorsunuz. İkinci soruyu okuduğunuz hâlde anlayamıyorsunuz. Panik yapmaya başlıyorsunuz. Üçüncü soruya geçiyorsunuz ancak okuduğunuz şeyleri anlamıyormuş gibi hissediyorsunuz, sanki hiçbir şey bilmiyormuşsunuz gibi kafanızdan her şey uçup gidiyor. Yoğun kaygı yaşadığınızı fark ediyorsunuz. Şimdi bu kaygıyla başa çıkmak için neler yapacağınızı düşünün ve yapın.

2. BÖLÜM

Şimdi bir sınavdasınız, henüz sınav başlamadı. Sınav salonu sessiz, herkes sınavın başlamasını bekliyor. Sınava girince genelde kendinizi kaygılı hissediyorsunuz. Aklınızdan "Acaba bildiğim sorular çıkacak mı?", "Sorular çok zor olacak mı?", "Başarılı olabilecek miyim?", "Başarılı olamazsam ne olacak?" gibi sorular geçiyor. Kaygılandığınızı hissediyorsunuz. Ellerinizin üşüdüğünü, nefesinizin hızlandığını hissediyorsunuz. Bir süre sonra gözetmen "Başlayabilirsiniz." diyor. Hemen kitapçıyı açıp soruları okumaya başlıyorsunuz. İlk soru bilmediğiniz yerden geliyor, ikinci soruya geçiyorsunuz. İkinci soruyu okuduğunuz hâlde anlayamıyorsunuz, biraz panik yapmaya başlıyorsunuz, üçüncü soruya geçiyorsunuz ancak okuduğunuz şeyleri anlamıyormuş gibi hissediyorsunuz, sanki hiçbir şey bilmiyormuşsunuz gibi kafanızdan her şey uçup gidiyor. Yoğun kaygı yaşadığınızı fark ediyorsunuz. Bu olanların yoğun kaygı sebebiyle olduğunu kendinize hatırlatıyorsunuz. Kalemı bırakıp arkanıza yaslanıyorsunuz ve gözlerinizi kapatarak üç kez derin nefes alıp veriyorsunuz. Kaygınızın azaldığını fark ediyorsunuz. Birkaç yudum su içiyorsunuz. Her sınavda zor ve kolay sorular olduğunu tüm soruların bilmediğiniz yerden çıkmasının gerçekçi olmadığını, bildiğiniz her şeyi unutmuş gibi hissetmeniz kaygı sebebiyle olduğunu düşünüyorsunuz. Bu yaptıklarınız kaygı seviyenizi azaltıyor. Sınava geri dönüyorsunuz. Şimdi kendinizi daha iyi hissediyorsunuz. Artık okuduğunuz anlıyorsunuz ve her zamanki gibi soruları çözmeye devam ediyorsunuz.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BİR ÖZ GEÇMİŞ YAZ EN ETKİLİSİNDEN

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Öz geçmiş yazar./16.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3 4. Çalışma Yaprağı-4 5. Çalışma Yaprağı-5 6. Çalışma Yaprağı-6
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve 2 sınıf mevcudunun yarısı kadar çoğaltılmalıdır. İkili eş olan öğrencilerden A olan öğrenci, Çalışma Yaprağı-1 (A rol kartını), B olan öğrenci Çalışma Yaprağı-2 (B rol kartını) almalıdır. 2. Öğrencileri 5 gruba ayırırken gruba ayırma yöntemlerinden biri seçilebilir. 3. Çalışma Yaprağı-3, 4, 5, 6 ise 5'er tane (grup sayısı kadar) çoğaltılarak dağıtılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğe şu açıklamayla başlanır: <i>"Sevgili öğrenciler, okul hayatınız boyunca meslekleri tanıma ve özelliklerini bilme, mesleklerin toplum yaşamına katkısını fark etme, çalışma ve üretmenin katkısını anlama, kariyer amaçlarınızı oluşturma, yeteneklerinizle derslerinizin ve mesleklerin ilişkisini fark etme, yaşam değerlerinizle mesleki değerlerinizi ayırt edebilme, seçmeyi düşündüğünüz mesleklerle ilgili kariyer planlaması yapma gibi konularda adım adım ilerleyerek bugüne geldiniz. Bugün bir adım daha ilerleyerek, iş arama sürecinin en önemli aşamalarından biri olan, iş başvurusu yapan kişinin eğitim durumunu, deneyimlerini, çalışma yaşamına dair bilgilerini, kişisel bilgi ve değerlerini işverene sunduğu bir araç olan öz geçmişle ilgili çalışacağız."</i> 2. Öğrencilerden A ve B olarak 2'li eş olmaları istenir. A olan öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 (A rol kartı) dağıtılır, B olan öğrencilere de Çalışma Yaprağı-2 (B rol kartı) dağıtılır. 3. Öğrencilere şu açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler çalışma yaprağındaki diyalogları önce içinizden okuyunuz, sonra eş olduğunuz arkadaşınızla yüz yüze gelerek rolünüze girmeye"</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalışarak canlandırınız, sonra rol değiştirerek canlandırmayı diğer rolde deneyimleyiniz. Sonrasında neler hissettiğinizi eşinizle ve sınıfla paylaşabilirsiniz."

4. Gönüllü öğrenciler tarafından yapılan paylaşımlar dinlenir.
5. Öğrenciler 5 gruba ayrılır. Çalışma Yaprağı-3 (Öz geçmiş nasıl yazılır?), Çalışma Yaprağı-4, 5, 6 (öz geçmiş örnekleri) dağıtılır, öğrencilerden bilgileri okumaları ve öz geçmiş örneklerini incelemeleri istenir.
6. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:
 - A rolünde insan kaynakları müdürü olduğunuzda neler hissettiniz?
 - B rolünde iş için görüşmeye gitmek ne hissettirdi?
 - A ve B rolündeyken öz geçmiş isterken ve henüz yazmadığınızı söylerken ne hissettiniz?
 - Öz geçmiş nedir?
 - Öz geçmişin nasıl yazılacağıyla ilgili daha önce bilginiz var mıydı?
 - Öz geçmişin nasıl yazılacağıyla ilgili bilgilerden aklınızda kalanlar neler oldu?
 - Öz geçmişinizi öğrendiğiniz bilgiler doğrultusunda yazmak size neler sağlar?

7. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugün etkili bir öz geçmiş nasıl yazılmalı bunu paylaştık, öz geçmiş hazırlamanın başlı başına önemli bir iş olduğunu, ne kadar etkili ve doğru hazırlanırsa mülakatlara ve kariyer süreçlerinize o kadar katkısı olacağını fark ettiğinizi düşünüyorum. Bugün farklı öz geçmiş örneklerini incelediniz haftaya kendi öz geçmişlerinizi yazmaya hazır olun."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerimizin çevrelerindeki insanların öz geçmişle ilgili yaşantılarını dinlemeleri istenebilir.
2. İnternet ortamında öz geçmiş örneklerini incelemeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrenciler; beşerli gruplarla Çalışma Yaprağı-3, 4, 5, 6 ile çalışırken tüm grupları izlemek ve gerektiğinde paylaşım yapabilmeleri için destek vermek faydalı olabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Grup çalışması sırasında akran desteği sağlanabilir.
2. Öz geçmiş yazmaları sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

A Rol Kartı

A, büyük bir şirketin insan kaynakları müdürüdür. Sekreteri eleman aradıkları pozisyon için bir kişinin görüşmeye geldiğini bildirir. İçeri almasını söyler.

A: Hoş geldiniz öz geçmişinizi alabilir miyim?

B: Henüz yazmadım.

A: Öz geçmiş olmadan görüşme yapamıyoruz, haftaya mutlaka yazın.

B: Peki. Öz geçmişimin etkili olabilmesi için biraz ipucu alabilir miyim?

A: Çıkışta Çalışma 3 klasöründen öz geçmiş nasıl yazılır formunu alabilirsiniz.

1

Çalışma Yaprağı 2

B Rol Kartı

B, üniversiteden iki yıl önce mezun olmuş fakat henüz iş bulamamıştır. Bir sitede tam da istediği pozisyonla ilgili bir ilan görmüş ve görüşmek için insan kaynakları müdürü A'nın kapısını çalmıştır.

A: Hoş geldiniz öz geçmişinizi alabilir miyim?

B: Henüz yazmadım.

A: Öz geçmiş olmadan görüşme yapamıyoruz, haftaya mutlaka yazın.

B: Peki. Öz geçmişimin etkili olabilmesi için biraz ipucu alabilir miyim?

A: Çıkışta Çalışma 3 klasöründen öz geçmiş nasıl yazılır formunu alabilirsiniz.

2

Çalışma Yaprağı 3

3

Öz geçmiş Hazırlama Adımları

A4 kâğıda yazılmalıdır.

- En fazla 2 sayfa olmalıdır.
- Uzun paragraflardan kaçınılmalıdır.
- İkinci ya da üçüncü şahıslardan bahsedilmemelidir. (Yaptım, çalıştım ifadeleri yerine; yapıldı, çalışıldı ifadeleri tercih edilmelidir.)
- Kelime ve cümlelerin altı çizilmemelidir.
- Yazım hatası yapılmamalıdır.

Fotoğraf

- Bir yıl içinde çekilen ve profesyonel imajın sergilendiği bir fotoğraf kullanılmalıdır.
- Mümkünse erkekler için takım elbise, kravat ve gömlek, kadınlar için ise gömlek, ceket ya da sadece gömlek şeklinde olmalıdır.

Kişisel Bilgiler

- İsim soy ismi, irtibat numarası, açık adres ve e-posta adresi muhakkak doğru, güncel olacak şekilde ve öz geçmişin ilk sıralarına yazılmalıdır.
- Doğum tarihi, doğum yeri, medeni durum gibi bilgiler mutlaka yazılmalıdır.
- Uyruk kısmı, yurt dışındaki işlere başvuru yaparken yazılabilir.

Eğitim Bilgileri

- Mezun olunan programlar ters kronolojik sıra ile yazılmalıdır.

³ <https://www.michaelpage.com.tr/>

Örnek:

- 2016-2020 Beykent Üniversitesi/Hukuk Fakültesi/Hukuk
2013-2015 Beykent Üniversitesi/Meslek Yüksekokulu/Adalet
2009-2013 Örnek Lisesi
- Okurken alınan dereceler ya da önemli başarılar ve genel not ortalaması özellikle belirtilebilir.

İŞ/ STAJ DENEYİMLERİ

Ters kronolojik sıra ile iş ve staj deneyimleri yazılmalıdır.

Örnek:

ABC Danışmanlık A.Ş. / İstanbul 04/2014 – Devam

Muhasebe Uzmanı

XYZ Mali Müşavirlik Ltd. Şti. / Ankara 07/2013- 09/2013

- Çalışılan yerdeki pozisyon belirtilerek, her birinin altına sorumluluklar ve genel olarak yapılan işler kısaca açıklanabilir.
- Başarılar özellikle vurgulanmalıdır.
Eğitimler Sertifikalar
Kurs, eğitim ve sertifikalar bu başlık altında belirtilebilir.
- Üniversitede katılım gösterilen seminerler, konferans ve sertifikalar, kulüp etkinliklerini muhakkak yazılmalıdır.

Beceriler Yetkinlikler

BİLGİSAYAR BİLGİSİ: Öz geçmişte yer alabilecek bilgisayar program örnekleri aşağıdaki gibidir:

Microsoft Office...

- Word...
- Excel...
- PowerPoint...
- Outlook Programı...
- Access...

Kendi bölümün/programın ile alakalı olan, kariyerine katkı sağlayacak bilgisayar bilgilerini bu kısma ekleyerek bir adım öne geçebilirsiniz.

YABANCI DİL BİLGİSİ:

Öz geçmişte yabancı dil bilgisi, sadece 'iyi' şeklinde bırakılmamalıdır. "Kime göre iyi?", "Sertifikan var mı?" gibi soruları ortadan kaldırabilmek adına, gidilen kursun adı, bitirme tarihi ve seviye mutlaka yazılmalıdır. TOEFL, IELTS, YDS sınavlarından birine girildiyse puan mutlaka belirtilmelidir.

HOBİLER:

Öz geçmişinizde yer alan hobileriniz, karakterinizin yansımasıdır. Takım oyuncusu, sabırlı ya da planlı olup olmadığınız konusunda işe alımcıya ipuçları verirler. Bu yüzden hobilerinizi öz geçmişinizde nasıl yazdığınız önemlidir. Hobilerinizi öz geçmişinize eklemeyen önce, yaptığınız rutinler gözden geçirilmeli ve size katma değeri olan hobiler eklenmelidir.

DERNEK VE KULÜP ÜYELİKLERİ:

Üniversitede yapılan faaliyetler, çalışılan alanlar yazılmalıdır. Kulüp faaliyetleri veya yer aldığınız sosyal sorumluluk projeleri mutlaka belirtilmelidir. Kulübünle birlikte yaptığınız çalışmalara yer verilmelidir.

Referanslar

İki referans yazılabilir.

- Yeni mezunsan, referanslarının biri üniversite bölüm başkanın, bir diğeri stajyer olarak bağlı çalıştığınız firmanın yöneticisi olabilir.
- Eğer referans yoksa bu bölüm eklenmeyebilir.
- Başvuru sahibini yakından tanımayan kişiler referans olarak gösterilmemelidir. Referans gösterilen kişilere önceden haber verilmelidir.⁴

⁴ <https://www.beykent.edu.tr/ogrenci/ogrenci-dekanligi/kisisel-gelisim-ve-kariyer-birimi/ozgecmis-hazirlama>

Çalışma Yaprağı 4

İBRAHİM KUMOVA

Ahçıbaşı Mh. No: 38 D: 10 Üsküdar/İSTANBUL • (532) 255-7788 • ornek@mail.com

EĞİTİM BİLGİLERİ

- 2002–Devam: İTÜ Uçak ve Uzay Bilimleri Fakültesi, Uzay Mühendisliği, Anadal, Sınıf: 3
- 1999 –2002: Özel Yesevi Lisesi (Burslu)
- 1995–1999: Hilmi Fırat Anadolu Lisesi
- 1990–1995: Sıdika İlköğretim Okulu

Staj Deneyimi: 2004 Yaz Stajı: İTÜ Maçka Atölye Stajı

Projeler: Arena ile havaalanı simülasyonu, Sunum Mantı Restoranı için faaliyet ve süreç analizi projesi, SQL destekli Microsoft Access üzerinde örnek sanat galerisi database projesi

BECERİ VE YETENEKLER

Bilgisayar

- Programlama Dilleri: Java, SQL
- İşletim Sistemleri: Windows 95/98, Windows XP
- Paket Programlar: Arena, Autocad, Matlab, Minitab, Microsoft Word, Excel, Access, Powerpoint

Yabancı Dil

- İleri Düzey İngilizce
- Orta Düzey Almanca

DiĞER BİLGİLER

Sosyal Aktiviteler

- Bilkent Üniversitesi Operational Research Kulübü aktif üyesi
- Bilkent Üniversitesi Teknoloji Topluluğu Üyesi
- Bilkent Üniversitesi Sinema Topluluğu aktivitelerine katılım
- Sinema, Dart

Kişisel Özellikler

- Sosyal
- Takım çalışmalarına uyumlu
- Analitik ve yaratıcı düşünebilen
- Öğrenileni kolay uygulayabilen

Çalışma Yaprağı 5

Adres :

Cep Telefonu :

E-Posta :

Eğitim Durumu : Yüksek Lisans (Öğrenci)

Doğum Tarihi : 18.10.1984

Medeni Durum : Bekar

Doğum Yeri : Sivas

Toplam Tecrübe : 2 yıl

Ehliyet : B(2008)

Çalışma Durumu : Çalışmıyor

Askerlik Durumu : Tecilli

Uyruk : Türkiye Cumhuriyeti

Yüksek Lisans Yıldız Teknik Üniversitesi
Fen Bilimleri Enstitüsü, Kıyı ve Liman Mühendisliği

Üniversite Atatürk Üniversitesi - (Örgün Öğretim) 2,45/4
Mühendislik Fakültesi, İnşaat Mühendisliği - Türkçe

Lise Sivas Lisesi 4,64/5
Fen

Yabancı Dil İngilizce [Okuma:10 Yazma:10 Konuşma:10]
Rusça Okuma:5 Yazma:5 Konuşma:10]

Bilgisayar Bilgileri Microsoft Ofis Programları, AutoCad

Sertifika Bilgileri Kariyer Yönetimi ve Liderlik
Türk Management - 04.05.2007

Toplam Kalite Yönetimi
T.C. Atatürk Üniversitesi - 05.05.2007

KOSGEB Genel Girişimcilik
KOSGEB İdaresi Başkanlığı - 04.05.2007

AutoCad
Özel Boyut Kursları - 05.04.2007

İş Deneyimleri Teknoden Yapı Denetim ve Danışmanlık Ltd. Şti. / Kontrol Mühendisi / Honda Türkiye
A.Ş. Pres Binası İnşaatı (02.07.2007/26.06.2008)

Teknoden Yapı Denetim ve Danışmanlık Ltd. Şti. / Proje Mühendisi / Logiturc Depo ve
Ofis Binaları İnşaatı (26.06.2008/31.10.2008)

Sigara Kullanımı Kullanmıyorum

Hobiler Yüzme, Tenis, DVD Film, Kitap, Basketbol, Futbol

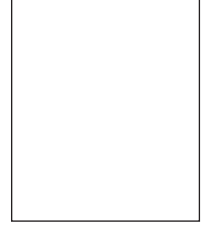
Çalışma Yaprağı 6

Ahmet Demir

Çiçek Sok. No: 22/4 Ada Gardenya 4/21

Bağcılar, İstanbul

E-mail : mail@gmail.com

KİŞİSEL BİLGİLER

Doğum Tarihi : 1968

Medeni Durum : Evli

Askerlik Durumu : Tamamlandı

İŞ TECRÜBESİ

1994 -1998 : ULUSLARARASI BİLGİSAYAR A.Ş., İstanbul

Muhasebe - Finansman Müdürü

- Muhasebe organizasyonunun kurulması yönetimi ve denetimi
- Finansman politikalarının geliştirilmesi, yönetilmesi, stratejilerin belirlenmesi, mali konularda raporların oluşturulması ve sunulması
- Personel ücret bordrolarının hazırlanması ve takibi

1993-1994 : TEZGÖR ELEKTRONİK A.Ş., İstanbul

Muhasebe Müdürü

EĞİTİM BİLGİLERİ

1992 : Gazi Üniversitesi, Ankara

Yüksek Lisans, Maliyet Muhasebesi

1989 : Ankara Üniversitesi

Lisans, Maliye Bölümü

SEMİNER ve KURSLAR

Tek Düzen Hesap Planı Uygulama Semineri, 1997, Ankara

Maliyet Muhasebesi, 1996, İstanbul

Windows Excel Kursu, 1995, Ankara

BİLGİSAYAR BİLGİSİ

Logo Gold, Mikro, Eta, Windows 95

REFERANSLAR

İstenildiğinde temin edilecektir.⁵

5. <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/kariyer-akademi/ozgecmis>

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

DOĞRU ADAY BENİM! İŞTE ÖZ GEÇMİŞİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Öz geçmiş yazar./17.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı -1 2. Çalışma Yaprağı -2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sorular ve cevaplar kesilerek ayrılmalı, karıştırılmalı ve her öğrenci rastgele bir tane çekmelidir. 2. Çalışma Yaprağı-1 kesilmemiş hâliyle bir tane öğretmende bulunmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğe şu açıklama yapılarak başlanır: <i>"Sevgili öğrenciler, geçen hafta öz geçmişin nasıl yazıldığı konusunda bilgilenmiştik, bugünkü etkinliğimizde de kendi öz geçmişimizi yazacağız."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1'deki soru ve cevaplar kesilerek karıştırılır, her öğrencinin bir kâğıt seçmesi sağlanır. Seçilen kâğıtlardan bazıları soru bazıları cevaptır. Soruların yer aldığı kâğıdı seçen bir öğrenci soruyu okuduğunda cevap hangi öğrencideyse o cevabı okuyacaktır. 3. Etkinliğe şu açıklamayla devam edilir: <i>"Bu soru cevap etkinliğiyle geçen hafta öğrendiklerimizi hatırlamış olduk. Şimdi de size verilen boş öz geçmiş sayfasına ya da boş dosya kâğıdına hayalinizdeki mesleği, iş pozisyonunu düşünerek edindiğiniz ya da edineceğiniz bilgi, beceri, deneyim ve eğitim durumlarınızı belirten bir öz geçmiş yazmanızı istiyorum."</i> 4. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları dinlenir. 5. Sürece aşağıdaki tartışma sorularıyla devam edilir: <ul style="list-style-type: none">• Soru cevap çalışmasında neler fark ettiniz?• Daha önce öz geçmiş yazmış mıydınız?• Öz geçmişinizi yazarken neler hissettiniz?• Öz geçmişinizi yazarken zorlandınız mı?• İki haftadır aldığınız bilgiler ve farkındalıklar etkili bir öz geçmiş yazmanızda faydalı oldu mu?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Öz geçmişinizi yazarken hayal ettiniz meslek, iş ya da pozisyonla almayı düşündüğünüz eğitimler, deneyimler arasında bir tutarlılık ve bağlantı oluştu mu?
6. Etkinlik aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak sonlandırılır:
- “Sevgili öğrenciler, öz geçmiş yazmanın da bir şekilde kendinizi ifade etmenin bir yolu, çabanızın emeğinizin bir özeti olduğunu fark ettiniz. Bugün burada henüz eğitiminizi tamamlamadan yazdığınız bu öz geçmiş sayesinde belki geleceğe dair bir prova yapmış oldunuz. Belki kafanızda daha net beklentiler oluştu diye düşünüyorum. Hayal ettiğiniz mesleğe, pozisyona daha net ve kararlı adımlarla ilerlemenin önemini fark ettiğinizi düşünüyorum. Öz geçmiş yazmayı bilmek aslında neyi ne kadar bildiğinizi, neler yapabileceğinizi ifade etmek, potansiyelinizi yansıtmak, olumlu bir ilk izlenim uyandırmak ve kendinizi karşınızdakine göstermek için en iyi araca sahip olma avantajı sağlar. Yani öz geçmiş aracılığıyla kendinizi sunabilirsiniz ve belki de bu sunuş o işteki geleceğinizi belirler.”*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden yazdıkları öz geçmişlerini içinde yer alan bilgiler değiştiğinde (iletişim bilgileri, eğitim alma, sertifika vb.) güncellemeleri istenebilir.
2. Öğrencilere görüntülü öz geçmiş (videolu öz geçmiş) hazırlama konusunda internette yardım alabilecekleri bilgisi verilebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı ve etkileşimli tahtadan yardım alarak internet ortamındaki öz geçmiş örnekleri yansıtılabilir.
 2. Soru cevap etkinliğinde karıştırılan soru ve cevaplar bir kesenin, kutunun içine ya da masanın üstüne kâğıtlar katlanarak koyulabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağındaki yazıların puntosu büyütülerek, kâğıt kontrast bir zemin üzerine yapıştırılarak ya da materyale dokunsal özellikler eklenerek görme bakımından işlevsel hâle getirilebilir.
 2. Çalışma yaprağındaki doldurulacak kısımlar sayıca azaltılarak etkinlik öğrencilerin düzeyine göre basitleştirilebilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Nilgün ATAY

Çalışma Yaprağı 1

SORULAR VE CEVAPLAR

SORU: ÖZ GEÇMİŞ NEDİR?

CEVAP: ÖZ GEÇMİŞ; İNSANIN HAYATINI, KABİLİYETİNİ, YETENEĞİNİ, İŞ YAPMA GÜCÜ VE TECRÜBELERİNİ ORTAYA KOYAN BİR BELGEDİR.

SORU: ÖZ GEÇMİŞ NE İŞİMİZE YARAR?

CEVAP: İŞ BAŞVURU SÜREÇLERİ GÜNÜMÜZDE OLDUKÇA REKABETLİ OLDUĞUNDAN SIYRILMAK VE ÖNE ÇIKMAK İÇİN İŞİMİZİ KOLAYLAŞTIRIR.

SORU: NASIL YAZILDIĞI ÖNEMLİ MİDİR?

CEVAP: NASIL YAZILDIĞI ÖNEMLİDİR. ÖZ GEÇMİŞİNİZ SİZİ BAŞVURDUĞUNUZ POZİSYON İÇİN UYGUN BULUNUP MÜLAKAT AŞAMASINA GETİRECEK OLAN İLK DEĞERLENDİRME AŞAMASIDIR.

SORU: KENDİ REKLAMIMIZI YAPMAK DOĞRU MUDUR?

CEVAP: O İŞLE İLGİLİ BECERİ VE YETENEKLERİNİZİ ÖN PLANA ÇIKARARAK KENDİ REKLAMINIZI YAPMANIZ DOĞRUDUR.

SORU: ÖZ GEÇMİŞİN ANA BAŞLIKLARI NELERDİR?

CEVAP: AD SOYADI, İLETİŞİM BİLGİLERİ, ÖZET BİLGİ, ÖN YAZI, EĞİTİM BİLGİLERİ, İŞ ALANI, YABANCI DİL, REFERANS.

SORU: TELEFON NUMARASI YAZARKEN NELERE DİKKAT EDİLMELİ?

CEVAP: TELEFONUN VE DİĞER İLETİŞİM BİLGİLERİNİN GÜNCEL OLMASINA DİKKAT EDİLMELİ

SORU: KRONOLOJİK ÖZ GEÇMİŞ NEDİR?

CEVAP: ÖĞRENİM DURUMU VE ÖNCEDEN ÇALIŞILAN İŞ SAHALARI, BUGÜNDEN BAŞLAYIP GERİYE DOĞRU GİDİLEREK KRONOLOJİK BİR SIRA İÇİNDE YAZILIR. BUNA KRONOLOJİK ÖZ GEÇMİŞ DENİR.

SORU: FONKSİYONEL ÖZ GEÇMİŞ NEDİR?

CEVAP: KİŞİNİN İŞ HAYATINDAKİ TECRÜBELERİNİN ÖZETİ VERİLİR. KİŞİ KENDİ DÜŞÜNCELERİNDEN, İLGİLİ ALANA GETİRECEĞİ FAYDALARDAN BAHSEDEREK KENDİ NİTELİKLERİNİ AÇIKLAR.

SORU: DİL ÖNEMLİ MİDİR? SOSYAL MEDYADA KULLANDIĞIMIZ KISALTMALAR YA DA MECAZLAR KULLANILABİLİR Mİ?

CEVAP: DİL ÇOK ÖNEMLİDİR, DÜZGÜN VE ANLAŞILIR BİR DİL KULLANMALI, İMLA HATASI YAPILMAMALI, BİLİNMEYEN KISALTMALAR KULLANILMAMALIDIR.

SORU: FOTOĞRAF NASIL OLMALIDIR SOSYAL MEDYADA ÇEKİLEN EĞLENCELİ ÖZÇEKİM FOTOĞRAFLARI UYGUN MUDUR?

CEVAP: YÜZÜN GÖRÜNDÜĞÜ, DÜZGÜN BİR SAÇ, DÜZGÜN BİR KIYAFET SEÇİMİ OLMALIDIR.

SORU: E-POSTA ADRESİ ÖNEMLİ MİDİR?

CEVAP: CİDDİ BİR ADRES İSMİ ÖNEMLİDİR. ÖZELLİKLE DE ADINIZI SOYADINIZI İÇEREN BİR MAİL ÖNEMLİDİR.

SORU: SAYFA SAYISI ÖNEMLİ MİDİR?

CEVAP: SAYFA SAYISI MÜMKÜN OLDUĞUNCA AZ OLMALIDIR. MÜMKÜNSE 2 SAYFAYI GEÇMEMELİDİR.

SORU: DİL OLARAK HANGİ ZAMAN KULLANILMALIDIR?

CEVAP: İKİNCİ YA DA ÜÇÜNCÜ ŞAHISLARDAN BAHSEDİLMEMELİDİR. (YAPTIM, ÇALIŞTIM İFADELERİ YERİNE; YAPILDI, ÇALIŞILDI İFADELERİ TERCİH EDİLMELİDİR.)

SORU: ÖZ GEÇMİŞ YERİNE KULLANILAN CV NİN ANLAMI NEDİR.

CEVAP: CURRICULUM VITAE NİN KISALTILMIŞIDIR CV LATİN KÖKENLİ KELİMELER HAYAT KOŞUSU OLARAK ÇEVİRİLİR.

SORU: HOBİLER ÖZ GEÇMİŞE KONULMALI MIDIR?

CEVAP: HOBİLER VE İLGİ ALANLARI İŞE GİRMENE YARDIMCI OLACAĞINI DÜŞÜNÜYORSAN YAZILMALIDIR.

Çalışma Yaprağı 2

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

- İsim:
- Doğum Yeri:
- Doğum Tarihi:
- Uyruğu:
- Medeni Durumu:
- Askerlik Durumu:
- Ehliyet:

Fotoğraf

İŞ TECRÜBELERİ

-
-

ÖĞRENİM DURUMU

-
-
-

YABANCI DİL VE DÜZEYİ

-

BİLGİSAYAR BECERİLERİ

(Programları kullanma seviyenizi belirtiniz.)

-
-
-
-

KURS VE SERTİFİKALAR

-
-

REFERANSLAR

(Referans istenilmişse yazılır.)

-
-

(BAŞKA BAŞLIKLAR EKLEYEREK DEVAM EDEBİLİRSİNİZ.)

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

STRES DEDEKTİFİ

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	Stres yaratan kaynakları fark eder./18.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu 4. Etkileşimli tahta veya projeksiyon cihazı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notunun bir adet çıktısı alınarak çalışma öncesinde öğrencilere gerekli destekleri sağlayabilmek için incelenmelidir. 2. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmalıdır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Sevgili arkadaşlar, bugün günlük yaşamımızın içinden olan bir konu üzerine etkinlik gerçekleştireceğiz. Konumuz stres kaynakları. Stres yaşamımızın her alanında ve ayrıntısında karşımıza çıkabilen bir unsur. Stres etkenlerinin çok fazla olduğu ortamda, dengemizi koruyabilmek sağlık ve yaşam kalitemizi yükseltebilmek için yapılacak ilk adım stresle ilgili bilgi dağarcığımızı geliştirmek olmalıdır. Bu yüzden bu hafta sizlerle stres kaynaklarını ele alacağız."</i> 2. Öğrencilere stres kavramının onlar için anlamı sorulur ve cevaplar alındıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Stres, kişinin kendisi ve çevresi arasındaki ilişkiye bağlı olarak ortaya çıkan ve uygun düzeyde olduğunda güdülenmeye yardımcı, aşırı olduğu durumlarda ise bireyin dengesini bozup kaynaklarını tüketen bir durumdur."</i> 3. Çalışma Yaprağı-1 etkileşimli tahtaya yansıtılır, çalışma yaprağında yer alan örnek olaylar gönüllü öğrencilerce okunup örnek olayda geçen stres kaynaklarının neler olduğu sınıfa sorularak gelen cevaplarla stres kaynakları bulunur. Etkinlik Bilgi Notundan yararlanılarak eksiklikler tamamlanır. 4. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır, aşağıdaki yönerge okunur ve çalışma için süre tanınır: <i>"Şimdi hepimiz yaşadığımız stres durumları üzerine düşünelim ve stres kaynaklarımızı keşfedip formu dolduralım."</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
6. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:
 - Bu etkinlikle kendinize dair daha önce farkında olmadığınız neyi keşfettiniz?
 - Sizin çoğunlukla stres yaşamamıza sebep olan kaynaklar neler?
 - Stres kaynaklarını tanımanın önemi ne olabilir?
 - Stres kaynakları herkeste aynı sonuca neden olur mu?
7. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"Evet arkadaşlar, bugün hep birlikte stres yaşamamıza sebep olan kaynakları keşfettik. Artık bir stres durumu içinde olduğumuzda kendimizi daha iyi tanıdığımız için bu stresi neden yaşadığımızı fark edebilir ve stres kaynağını kontrol etmek için adımlar atabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler stres durumları yaşadıkça streslerinin kaynaklarını somut hâle getirip fark etmeleri için Çalışma Yaprağı-2'ye daha sonra da ekleme yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon cihazı veya etkileşimli tahtaya erişimi olmayan okullarda Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'de geçen isimler sınıf ortamında varsa çalışma uygulayıcı tarafından sınıftan olmayan bir isimle okunur.
3. Öğrencilerin zorlanmalarında ipuçları vererek öğrencilere yardımcı olunabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılacaksa yazıların rahatlıkla okunabilecek boyutlarda ve netlikte olmasına, öğrencilere dağıtılacaksa puntolarının daha büyük olmasına ya da Braille yazı eklenmesine dikkat edilerek materyalde uyarılama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken tüm boşlukların aynı anda doldurulmasının istenmesi yerine birinin doldurulmasından sonra paylaşım yapılması ve diğerine geçilmesi istenerek etkinlik aşamalandırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-2 ile çalışılırken ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gizem TAVLAN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

STRES KAYNAKLARI

STRES KAYNAKLARI

a. Bireysel Stres Kaynakları:

Bu stres faktörleri bireyin kendisinden kaynaklanır.

- Bireyin fizyolojik ve biyolojik yapısı
- Bireyin sahip olduğu bir sağlık sorunu
- Bedensel bir engelden kaynaklı biyolojik sorunlar
- Temel gereksinimlerin karşılanmasında yaşanan zorluklar
- Strese yatkın kişilik özelliği (Sabırsız, rekabetçi, aceleci, iki şeyi aynı anda yapan, başarıyı miktarı ile ölçen...)

b. Örgütsel Stres Kaynakları:

Bireyin çalışma hayatı veya eğitim hayatıyla ilgili yaşadığı stres kaynaklarıdır.

- İş yükü
- Ödev yükü
- Derslerin yoğunluğu
- Çok ödev verilmesi
- Karşılanması güç beklenti ve talepler
- Kariyer gelişimi
- Zaman baskısı
- Performans durumlarında başarısızlık...

c. Çevresel Stres Kaynakları:

Bu stres kaynağı bireyin içinde yaşadığı toplum ve kültürden etkilenmesiyle ortaya çıkan bir stres kaynağıdır.

- Toplumsal yalnızlık
- Kişiler arası çatışmalar
- Ailesel olaylar
- Ekonomik koşulların değişmesi
- Gürültü
- Kirlilik
- Trafik
- Çevre baskısı...

KAYNAK:

Demir, M. (2019). Lise öğrencilerinin problem çözme becerileri, algılanan stres ve yaşam doyumu düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanından elde edildi. (Tez no: 587159).

Çalışma Yaprağı 1

STRES KAYNAĞI DURUM ÖRNEKLERİ

Sevgi, lisede öğrenim gören bir öğrencidir. Ödevlerini ve ders başarısını oldukça önemser. Yaptığı her işi de en iyi şekilde yapması gerektiğini düşünür. Öğretmenlerinin vermiş olduğu proje ödevi için röportaj çalışması gerçekleştirmesi gerekmektedir. Çalışmasının yüksek not almasını, okul sitesinde kendi adıyla yayınlanmasını ister. Okul çıkışında eve giderken ayağının kayıp düşmesi sonucunda ayağını incitmiştir. Röportaj çalışmasını nasıl yapacağını düşünmekten geceleri uyumakta zorlanmaya başlar. Yazıyı tamamlayamazsa, başarısız olursa düşünceleri kafasında döndükçe başına ağırlar girer. Günler ilerler ve Sevgi hâlâ rahatlıkla yürüyemediği için çalışmasını tamamlayamadıkça gerilir.

BİREYSEL STRES KAYNAKLARI

Sena, üniversite birinci sınıf öğrencisidir. Kendi harçlığını kazanmak için yarı zamanlı olarak bir giyim firmasında çalışmaktadır. Mağazanın indirimine girdiği ve işin çok yoğun geçtiği süreçte sınava girmesi ve ödevlerini tamamlaması gerekmektedir. İşinden ayrılmayı da istememektedir. Sorumluluklarını tamamlayamadıkça Sena'nın nasıl yetişeceği düşünceleriyle midesi bulanır. Kendisine bir planlama yapma kararı verir. Planlama yaparken finallere az bir süresi kaldığını gören Sena yetiştiremeyeceği ve senesini uzatacağı düşüncesiyle gerilir. Gözlerini kapatır derin bir nefes alır ve planlamasını tamamlar.

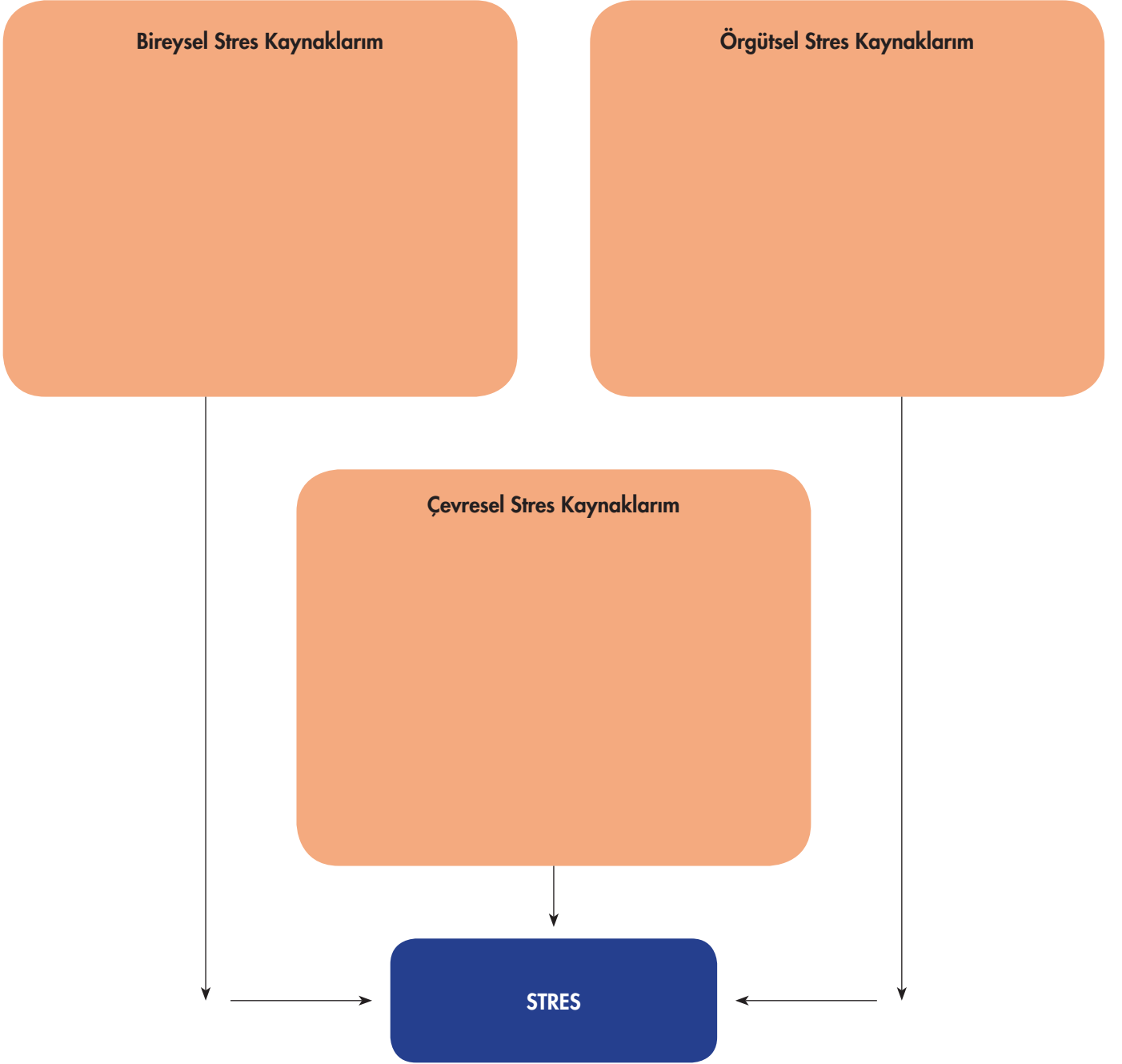
ÖRGÜTSEL STRES KAYNAKLARI

Deniz, lise son sınıf öğrencisidir. Deneme sınavına giderken trafiğin yoğun olması nedeniyle yetişememe endişesi yaşamaktadır. Sınava tam zamanında yetişince bir rahatlama hissedebilmiştir. Sınav formları dağıtılmış ve sınava başladıkları esnada gözetmenin giymiş olduğu topuklu ayakkabının sesi konsantrasyonunu bozmuş. Soruya bir türlü odaklanamadığını fark ettikçe de gerginlik hissetmiştir. Arkadaki sıradaki öğrencinin kalemle sorularının altını çizme sesi de gürültüye eklenince Deniz sınavda başarılı olamayacağı ailesinin de sonuçlar yüzünden kendisine kızacağını düşünmeye başlamıştır.

ÇEVRESEL STRES KAYNAKLARI

Çalışma Yaprağı 2

STRES KAYNAKLARIMI KEŞFEDİYORUM

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

İŞ GÖRÜŞMESİ İÇİN HAZIRIM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	İş görüşme becerilerini açıklar./19. Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 3. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 öğrencilere bilgi vermek için önceden incelenmelidir. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki yönerge ile öğrencilerin geçmiş öğrenmeleri de uyarılarak etkinlik başlatılır: <i>"Sevgili öğrenciler, iş hayatının kapılarını açmaya çalıştığımızda hatırlarsanız yaptığımız ilk girişimiz öz geçmiş hazırlamaktı. Gönderdiğimiz öz geçmişin incelendiğini ve telefonunuzun çaldığını düşünün. Sizi üç gün sonra iş görüşmesine davet ediyorlar. İşte bu noktada hazırlıklı olabilmek için bu hafta sizlerle iş görüşme becerileri hakkında etkinlik gerçekleştireceğiz."</i> Aşağıdaki soru öğrencilere yönlendirilir: <i>"Sizce iş görüşmesi nedir ne amaçla yapılır?"</i> Gönüllü öğrencilerden alınan cevapların arkasından açıklama yapılır: <i>"Herhangi bir iş pozisyonu için adayın uygunluğunu değerlendirmek için aday ve alım yapan uzman ya da kurum müdürünün gerçekleştirdiği görüşmedir. Mülakatlar aracılığıyla hem işverenin aday seçmesi sağlanmakta hem de adaya işvereni seçmesi için gerek duyduğu bilgi verilmektedir. Adayların kendilerini ifade etmeleri, beden dili kullanımları, öz güvenleri de ayrıca süreçte incelenir."</i> Etkinlik Bilgi Notu-1'den yararlanılarak uygulayıcı tarafından öğrencilere mülakat çeşitleri hakkında bilgi verilir. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır. Aşağıdaki soru ile etkinliğe devam edilir: <i>"Telefonunuz çaldı ve iş için görüşmeye çağırıldığınız belirtildi. Nasıl hazırlık yapacaksınız ve iş görüşmesinde nelere dikkat edeceksiniz?"</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

7. Gönüllü öğrencilerden alınan cevaplar değerlendirilip öğrenciler tarafından Çalışma Yaprağı-1'e yazılırken uygulayıcı tarafından da tahtaya yazılır.
8. Etkinlik Bilgi Notu-2 ile uygulayıcı eksik kalan becerileri öğrencilerin tamamlamasını sağlar.
9. Aşağıdaki tartışma soruları ile etkinliğe devam edilir:
 - Bu etkinlikle ne fark ettiniz?
 - İş görüşmesinde ilk izlenimin olumlu olması için neler yapılmalıdır?
 - İş görüşmesine hazırlıklı gitmenin görüşmeye nasıl etkileri olabilir?
 - İş görüşmesinde ne tür hatalardan uzak durmalıyız?
 - İletişim becerilerinin görüşmeye katkıları neler olabilir?
 - İş görüşmesinde işveren siz olsanız nelere dikkat ederdingiz?
10. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"İş hayatına atıldığımızda karşımıza çıkan fırsatları en iyi şekilde değerlendirebilmemiz için iş görüşmeleri konusunda bilgi sahibi olmamız gerekir. İstedikimizi elde edebilmek için gerekli becerileri, dikkat edilmesi gereken hususları bu hafta inceledik. Haftaya iş görüşme becerilerimizi kullanma üzerine etkinliğimizi gerçekleştireceğiz bu yüzden hepinizin iş görüşmelerinde en çok sorulan soruları araştırmanızı ve nasıl cevaplar vermeniz gerektiğini düşünmüş olarak etkinliğe katılmanızı bekliyorum."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden iş görüşmelerinde çıkabilecek soruları araştırmaları ve evde nasıl (beden dili ve iletişim becerileri de dikkate alınarak) cevap verebilecekleri üzerine düşünmeleri ve ayna önünde deneme yapmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin bulmakta zorlandığı örnekler için Etkinlik Bilgi Notu-2 yardımıyla öğrencilere ipuçları verilerek yardım edilir.
2. Öğrencilere haftaya yanlarında Çalışma Yaprağı-1'i getirmeleri söylenir. Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gizem TAVLAN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

MÜLAKAT TEKNİKLERİ

A.Davranış Belirleyici Mülakat:

Son dönemlerde en sık kullanılan mülakat çeşidi olup işverene adayı daha yakından tanıma olanağı verir. Bu tür mülakatların temelinde hem adayın tecrübelerini ve davranışlarını değerlendirmek hem de adayın geçmiş tecrübelerine bakarak adayın gelecekteki iş hayatındaki performansının, yetkinliklerinin nasıl olacağına dair bilgi edinmek yer alır.

B.Panel Mülakatı:

Genellikle görüşmeyi yapan insan kaynakları uzmanı birden fazla olur. Bu tür mülakatta uzmanlar adaya sırayla soru yöneltir ve aday hakkında daha hızlı karar verilmesini sağlarlar. Bir tartışma ortamında yapılan panel mülakatı genellikle çok sayıda adayın farklı pozisyonlara işe alımı sırasında yapılır.

C.Klasik Mülakat:

Bu mülakat aday ile birebir yalnız yapılır. Adaya kendisi ile ilgili bilgi vermesi için birkaç soru yönlendirilir ve iş hakkında bilgi verilir. Amaç adayın pozisyon için uygunluğunun belirlenmesidir. Bu teknikle yapılan mülakatlarda kişinin işe uygunluğu hakkında değerlendirme yapılır. Genellikle sohbet havasında geçebileceği gibi adayın stres yönetimi de test edilebilir.

D.Grup Mülakatı:

Birden fazla insan kaynakları uzmanının katıldığı mülakat türünde, mülakata davet edilen birden fazla aday ile aynı anda görüşme yapılır. Bu tür mülakatlarda adayların grup içindeki tavır ve davranışları birbirleri ile uyumları ve yetkinlikleri gözlemlenerek işe alım sürecini hızlandırmak amaçlanır.

E.Stres Mülakatı:

Stres mülakatı çoğunlukla adayın stres altındayken nasıl davrandığını, stresle mücadele etmeyi bilip bilmediğini ölçmek amacıyla kullanılır. Görüşme esnasında görüşmeyi yapan insan kaynakları uzmanının adaya karşı küçümseyici bir tavır alması, adayın deneyimlerini yahut yetkinliklerini küçümsemesi vb. örnek olarak gösterilebilir. Stres mülakatı, adayın gerginken sergilediği tutum ve davranışların insan kaynakları uzmanı tarafından değerlendirilmesi suretiyle yapılır.

F.Video Mülakatı:

İnsan Kaynakları uzmanlarının son dönemde sıkça kullandığı araçlar arasında yerini almaya başladı. Uzak mesafedeki adaylarla görüşme kolaylığı, zaman tasarrufu sağlaması, aynı soruya farklı adayların verdiği cevapları karşılaştırma imkânı sunması video mülakatın tercih edilme nedenlerindedir. Aday için, birebir mülakat işe girme sürecinde ne kadar önemli ise video mülakatı da en az onun kadar önemlidir. Unutmayın video mülakatta, İnsan Kaynakları uzmanı, adayları jest mimikleriyle, cevaplarıyla ilk kez görecektir ve buna göre de sürece devam edip etmemenize karar verecektir. Bu nedenle en az birebir mülakata yapılan hazırlık kadar video mülakata hazırlık yapmak başarılı sonuç almanıza yardımcı olacaktır.

KAYNAK:

1. <https://www.aydin.edu.tr/tr-tr/arastirma/arastirmamerkezleri/kariyer/Pages/M%C3%BClakat-Teknikleri.aspx> adresinden elde edilmiştir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

İŞ GÖRÜŞMESİNDE NEYE DİKKAT EDİLMELİ?

İŞ GÖRÜŞMESİ ÖNCESİ¹

1. Firma ve pozisyon hakkında detaylı bilgi sahibi olun. (Şirket web sitesinden, sosyal medya hesaplarından, şirket içindeki bağlantılarınızdan bilgi alabilirsiniz.)
2. Başvurduğunuz firma ve pozisyonu tercih etme nedenlerinizi iyi belirleyin.
3. Öz geçmiş örneğinizi yanınızda bulundurun.
4. İş görüşmesinin yerini ve adresi öğrenin.
5. Mümkünse mülakat yapacak kişinin ismini ve pozisyonunu öğrenin.
6. İş görüşmesine geç kalmayın, 10 dakika önce orada olun.
7. Kıyafet seçiminize dikkat edin. (Giysilerinizin çalışma ortamına uygun olduğundan ve düzgün oturduğunuzdan emin olun.)
8. Gelebilecek soruları düşünün ve hazırlanın. Görüşme provası yapın.
9. Bekleme odasındaki davranışlarınıza dikkat edin.

İŞ GÖRÜŞMESİ SIRASINDA²

1. Tokalaşırken daha samimi bir tokalaşma gerçekleştirin ve mutlaka göz teması kurun. (Tokalaşmada karşıdaki kişinin elini normal bir şekilde kavrayın.)
2. Firma ve pozisyon ile ilgili sorular sormaktan çekinmeyin. (Sorular; maaş, yan haklar ya da tatil günleri vb. gibi konularda olmamalı.)
3. Kararlı ve ne istediğini bilen, kendinin farkında olan bir tutum sergileyerek görüşmeyi sürdürün.
4. Beden dilinize dikkat edin. (Görüşme sırasında dik oturun ve hafifçe öne doğru yaslanın. Göz temasını düzenli, ama delici veya izlemeli değil, yapın. Ellerinizi göğüs hizasında kavuşturmayın bu iletişime kapalı olduğunuzu gösterir. Ortamda masa varsa masanın üstüne ellerinizi koyabilirsiniz.)
5. Dürüst olun ve sorulara doğru yanıtlar verin.
6. Bilmediğiniz bir şey sorulursa bilmediğinizi söylemekten çekinmeyin.
7. Mülakattan sonra teşekkür etmek için zaman ayırın.

Dikkat Et

-İsteksiz ve düşük enerjili olmayın.

-Daha önce çalıştığı firma ya da çalışanları kötülemeyin.

-Abartılı ifadeler kullanmamak, abartılı davranışlardan ve esprilerden uzak durun.

-İletişimde karşı tarafın sözünü kesmeyin, açık anlaşılır bir dil kullanın, beden dilinize dikkat edin.

- Karşı tarafa saygı duyduğunuzu ve güvenilir olduğunuzu hissettirin.

¹ <https://www.kent.edu.tr/content/files/kariyer/M%C3%BClakat%20Teknikleri.pdf> adresinden derlenerek oluşturulmuştur.

² <http://cdn.istanbul.edu.tr/FileHandler2.ashx?f=mulakat-web-sunum.pdf> adresinden derlenerek oluşturulmuştur.

Çalışma Yaprağı 1

İŞ GÖRÜŞMESİ ÖNCESİ HAZIRLIKLARI

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MÜLAKAT SIRASINDA DİKKAT EDİLECEKLER

İletişim Becerileri

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

İLK İŞ GÖRÜŞMEM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	İş görüşme becerilerini kullanır./20.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Projeksiyon- Etkileşimli Tahta 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. İki sandalye 5. Masa
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Öğrenciler önceden üçerli gruplara ayrılır. 2. Çalışma Yaprağı -2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Tüm öğrencilerin görebileceği şekilde canlandırma yapmak için iki sandalye ve bir masa hazırlanır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik başlatılır. <i>"Sevgili öğrenciler geçen hafta hatırlarsanız iş görüşme becerilerini ele almış, bir iş görüşmesi öncesi ve sırasında neler yapmamız gerektiğinden bahsetmiştik. Bu hafta ise edindiğimiz bu becerileri kullanarak ilk iş görüşmemizi gerçekleştireceğiz."</i> 2. Öğrenciler 3'erli gruplara ayrılır. 3. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır. 4. Çalışma Yaprağı-2 ise öğrencilere dağıtılır. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik devam ettirilir: <i>"Sevgili öğrenciler, görmüş olduğunuz gibi elinizde iş görüşmelerinde sıklıkla kullanılan soruların örnekleri var. Hatırlarsanız görüşme öncesinde firma ve pozisyon hakkında detaylı bilgi almamız gerektiğinden bahsetmiştik. Şimdi sizlere görüşme için çağrıldığınız şirketin bilgilerini okuyacağım. Arkasından ise grubunuzla bu şirketin iş görüşmesinde dikkat etmeniz gerekenleri düşüneceksiniz. Elinizdeki sorularla iletişim becerileri, beden dili kullanımına dikkat ederek bir olumlu bir olumsuz senaryo yazacaksınız ve bunu gönüllü olan gruplar canlandıracak. Senaryo hazırlamak için süreniz 15 dakikadır."</i> 5. Çalışma Yaprağı-1 uygulayıcı tarafından seslice okunur. 6. Öğrencilere 15 dakika düşünceleri için süre verilir.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

7. Gönüllü öğrencilerle iş görüşmesi deneyimini sınıf ortamında iki sandalye ve bir masa ile görüşme canlandırılır. Canlandırma aşamalarında görüşmeye katılan aday öğrencinin ön hazırlıkları, giyim kuşamının nasıl olduğunu arkadaşlarına tasvir etmesi istenir.
8. Sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:
 - İş görüşmesi deneyiminde neler hissettiniz?
 - Gördüğünüz olumlu örnek ve olumsuz örnek hakkında düşünceleriniz neler?
 - İş görüşmelerinde sizce en önemli beceriler nelerdir?
 - İşveren olsanız karşıdaki kişiden ne beklersiniz?
 - Kendini ifade edebilmenin iş görüşmesinde önemi nedir?
 - İş görüşme becerilerini bilmek neden önemlidir?
9. Aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Bugün hep birlikte iş görüşmesi deneyimi yaşadık. Ön hazırlık ve görüşme sırasında dikkat etmemiz gerekenler var. Karşımızdaki işvereni etkilemek için de ifade yeteneğimizin güçlü olması, beden dili kullanımı, öz güveniniz ve sorulara açık ve net cevaplar vermek çok önemli. İlerleyen süreçte yaşayacağınız iş görüşmelerinde bunlara dikkat etmeniz etkili sonuçlar elde etmenizi sağlayacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin kendi özelliklerini göz önünde bulundurarak iş görüşmesi için özellikle nelere dikkat etmeleri gerektiğini düşünmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Projeksiyon ya da etkileşimli tahta yoksa Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılıp gruplara verilebilir.
2. Canlandırmada sahneye bir görüşmeyi gerçekleştiren bir de görüşmeye katılan olmak üzere iki öğrenci çıkarılır. Canlandırmalar bir olumlu bir olumsuz örnek içermelidir. Farklı örnekler farklı gruplar tarafından gerçekleştirilmesi tavsiye edilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
2. Grup çalışması sırasında akran eşleştirmesi yapılarak akran desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Gizem TAVLAN

Çalışma Yaprağı 1

İŞ İLANI

İŞ YERİNİN GENEL NİTELİKLERİ

- Hazır giyim sektöründe faaliyet göstermekte.
- Stil sahibi kişilerin kendilerini bulmaya yarayan bir moda anlayışına sahip.
- Kadın, erkek giyimi üzerine çalışmakta.
- Ülkemizde güçlü ve tanınmış bir marka.

İLAN

- Mağaza personelinin performansı ve yönetiminden sorumlu olacak,
- Mağaza çalışanlarımızın gelişimini sağlayacak,
- Hedef ve sonuç odaklı çalışacak, müşteri memnuniyetini ön planda tutacak,
- Keyifli ve dinamik bir ortam yaratıp yönetebilecek,
- Müşteri odaklı satış politikalarını benimseyecek takım arkadaşları arıyoruz.

İŞ TANIMI

- Tercihen üniversite mezunu,
- Perakende mağazacılık yöneticiliği konusunda en az 3 yıl tecrübeli,
- Mağazacılık alanında kariyer hedefleyen,
- Raporlama ve analiz becerisine sahip,
- İletişim becerileri yüksek, insan ilişkileri güçlü,
- Ekip çalışmalarında başarılı,
- MS Office (Excel, Word) programlarına hâkim,
- Erkek adaylar için askerlikle ilişkisi olmayan veya en az 2 yıl tecilli

ADAY KRİTERLERİ

Tecrübe : 3 –15 yıl tecrübeli adaylar

Askerlik Durumu : Yapıldı, Muaf, Tecilli

Eğitim Seviyesi : Lise (Mezun), Ön Lisans (Öğrenci), Ön Lisans (Mezun), Üniversite (Öğrenci), Üniversite (Mezun), Yüksek Lisans (Öğrenci), Yüksek Lisans (Mezun), Doktora (Öğrenci), Doktora (Mezun)

POZİSYON

Firma Sektörü : Tekstil

Departman : Pazarlama

Çalışma Şekli : Sürekli/Tam zamanlı

Personel Sayısı : 5

Ülke/Şehir : 81 il

KAYNAK:

1. kariyer.net adresinden bir iş ilanından alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 2

İŞ GÖRÜŞMESİ SORU VE İPUÇLARI

Ön Hazırlık

- Kıyafet seçimi hakkında bilgilendirmenizi yapın.
- Ön çalışmalarınızdan bahsedin.

Görüşme Sırasında

- İlk girişi ve selamlaşmayı gerçekleştirin.
- İletişim becerilerinizi kullanın:
 - Etkin dinleme,
 - Açık ve doğru mesajlar verme
 - Göz teması kur (ölçülü)
 - Beden diline dikkat et vb.
 - Teşekkür ederek sonlandırın.

SORULAR:

1. Bana kendinizden bahseder misiniz?

Bu soruda gerçekte senden öğrenilmek istenen başvurduğunuz işle eğitiminin, iş geçmişin ve profesyonel yeteneklerinin ne ölçüde uyduğudur.

2. Neden burada çalışmak istiyorsunuz?

Gerçekten bu işe uygun musun? İşe alımcının gerçekte öğrenmek istediği konu bu.

3. Zayıf yönleriniz var mı?

Asıl sorulmak istenen: Kendinin farkında mısın? Daha iyi olmak için çaba harcıyor musun?

Gerçek hayattan alıntı yaparak "ufak" bir zayıflığından ve sonra bunun üzerine çalışarak nasıl iyileştirdiğinden ve "öğrendiğinden" bahset.

4. 5 yıl içinde kendinizi nerede görüyorsunuz?

Mülakatı yaptığın yöneticiye bu konu hakkında daha önce düşündüğün izlenimi ver. Cevap verirken başvurduğunuz pozisyon ve senin kariyer planın ile ilgili ortak noktaları ve kariyerine katabileceği artıları anlat.

5. Sizi en çok ne motive eder?

İdeal bir çalışan kendi kendine motive olur. Sen de ideal bir çalışan olarak belirli bir hedefin olduğunda motive olduğunu, kendini ve yeteneklerini geliştirmenin seni motive ettiğini söyle.

6. Maaş beklentiniz nedir?

Maaşları araştırmak için vakit harca ya da maaş beklentin sorulduğunda pozisyona göre değişeceğini söyle. Sorumlulukların ve işin zorlukları hakkında daha fazla bilgi almak istediğini belirtebilirsin.

7. Karşılaştığın en büyük zorluklar ve problemler nelerdi?

Yaşadığın zorlu olaylardan ve/veya projelerden ve bunların üstesinden nasıl geldiğinden bahset.

8. En güçlü yönleriniz nelerdir?

Bu tarz bir soruyu cevaplamanın en iyi yolu başvurduğunuz pozisyonla doğrudan alakası olan becerilerinden ve deneyimlerinden bahsetmektir.

KAYNAK:

1. <https://toptalent.co/en-onemli-is-gorusmesi-sorulari-ve-cevaplari> adresinden yararlanılmıştır.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

GÖNÜL AĞACI

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Kişiler Arası Beceriler
Kazanım/Hafta	Toplum için gönüllü çalışmada duyarlı davranır./21.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Çalışma Yaprağı-2 4. Torba/kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu incelenir. 2. Etkinlik Bilgi Notu ve Çalışma Yaprağı-2 bir adet, Çalışma Yaprağı-1 ise grup sayısı kadar çoğaltılır. 3. Çalışma Yaprağı-2 ilgili yerlerden kesilerek bir torbaya/kutuya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe başlanır: <i>"Değerli öğrenciler bugün hem toplum üzerinde hem de bizim üzerimizde önemli değişiklikler yaratacak güzel bir etkinliği uygulayacağız. Bu etkinliğimizin esas amacı, toplum için gönüllü çalışmalarda istekli olmak ve duyarlılık kazanmaktır. Bilindiği gibi toplum yararına TEMA, YEŞİLAY, LÖSEV gibi çeşitli kurum ve kuruluşların yapmış olduğu çalışmaların temelinde gönüllülük kavramı yer almaktadır."</i> 2. Etkinlik Bilgi Notu okunur. 3. Sınıf 4-5 kişilik gruplara ayrılır. Gönüllülük esasına dayalı olarak her gruptan bir sözcü seçilir. Grup sözcülerinden torba/kutudan bir kâğıt seçmeleri istenir. Daha sonra gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılarak seçtikleri kâğıt-taki temayı temel alıp çalışma yaprağını doldurmaları istenir. 4. Tüm gruplar çalışmalarını tamamladıktan sonra grup sözcülerinden kendi gruplarının çalışmalarını sınıfla paylaşmaları istenir. 5. Etkinliği pekiştirmek için öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilir: <ul style="list-style-type: none">• Gönüllülük kavramı size neler çağırıştırıyor?• İnsanlar, neden toplum için gönüllü çalışmalarda duyarlı davranmalıdır?• Günümüzde fiziki olarak katılım sağlanmadan da toplum için gönüllü olunabilir mi?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Aramızda gönüllü çalışmalara katılım sağlamış olan varsa duygu ve düşüncelerini bizimle paylaşmak ister mi?

6. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

“Toplum için gönüllü çalışmalarda duyarlı davranmanın ve rol almanın modern ve gelişen dünyada bireylerin üstlenmesi gereken kaçınılmaz bir görev olduğunu bu etkinlikte anladık. Bu görevi üstlenerek hem gönüllü çalışmalar yapan kurum ve kuruluşlara güç vermekteyiz hem de bizlerde başta öz güven gelişimi, sosyalleşme, toplumsal duyarlılık, görev ve sorumluluk bilinci gibi birçok olumlu değişiklikler yaptığını görmekteyiz. Böylelikle duyarlı olan birey, dünyada var olup bitenleri daha yakından takip edebilmekte, süreci izlemek yerine sürecin içinde yer alarak topluma katkı sağlamakta ve iyi bir birey olma yolunda önemli bir adım atmış olmaktadır.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden Türkiye’de ve dünyada gönüllülük kavramını araştırmaları istenir.
2. Etkinlik sonunda “Etkinlik Bilgi Notu” ve her grubun “Çalışma Yaprağı” sınıf panosuna asılır.
3. Öğrencilerden kendi projeleri ile ilgili bir şeyler yaptıkça gruplarının ağacına not etmeleri, yaptıkları etkinliğin yer aldığı dalı fotoğraflarla yeşertmeleri istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Öğretmen gruplara geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet TUNÇ

Çalışma Yaprağı 1

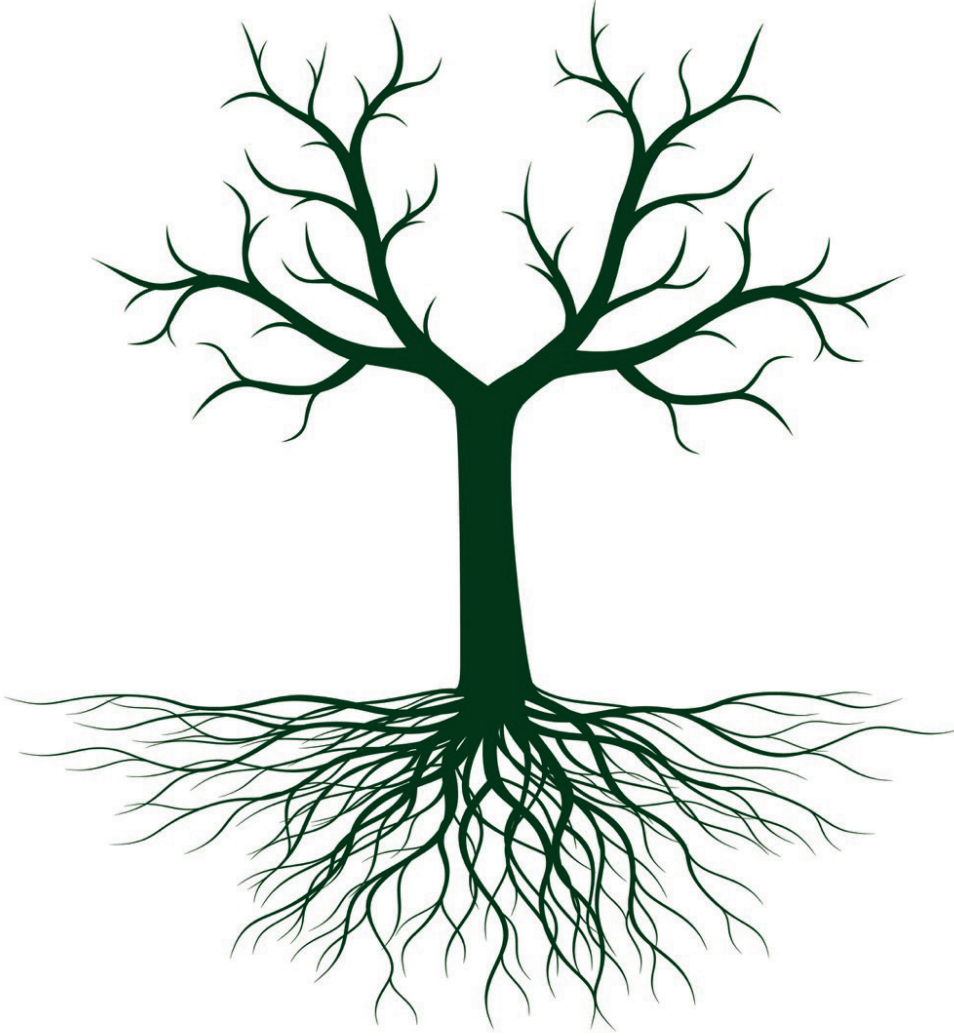
"Gönül Ağacı"

Projenin Konusu :

Projenin Adı :

Projenin Sloganı :

1. Aşağıdaki gönül ağacımızın köklerine projenizin amaçlarını yazınız.
2. Aşağıdaki gönül ağacımızın dallarına projenizin amacı doğrultusunda yapabileceğiniz çalışmaları yazınız.

Çalışma Yaprağı 2

YOKSULLUK
SAĞLIKLI YAŞAM
NİTELİKLİ EĞİTİM
TEMİZ SU VE SIHHİ KOŞULLAR
ERİŞİLEBİLİR VE TEMİZ ENERJİ
EŞİTSİZLİKLERİN AZALTILMASI
DOĞA DOSTU ŞEHİR VE YAŞAM ALANLARI
SORUMLU TÜKETİM VE ÜRETİM
İKLİM EYLEMİ
ADİL OLMA VE HAK SAVUNUCULUĞU

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Gönüllülük Nedir, Bireye Ne Kazandırır?¹

Gönüllülük, bir bireyin maddi karşılık beklemeden ya da başka bir çıkar beklentisi içinde olmadan, ailesi ya da yakın çevresi dışındaki bireylerin yaşam kalitesini artırmak ya da genel olarak toplumun yararına olduğu düşünülen bir hedefe ulaşmak için, yalnızca içinden gelerek ve doğru olduğuna inanarak, bir toplumsal girişime ya da bir sivil toplum kuruluşu (STK) bünyesindeki etkinliklere destek olması biçiminde tanımlanabilir.

Gönüllüler; bilgi, deneyim, enerji, hoşgörü, paylaşımcılık, iyi beşerî ilişkiler, profesyonel yaklaşım, sorumluluk üstlenme gibi niteliklere sahip olabileceği gibi, bu nitelikleri taşımadığı halde toplum için bir şey yapmak isteyen bireyler de olabilir. Bir gönüllünün taşıması gereken ilk ve vazgeçilmez nitelik samimi olarak "gönüllü" olmasıdır.

Gönüllü olarak yapılan etkinlikler, sonunda bir kazanç beklentisi güdülmese de, bireylere çeşitli nitelikler kazandırabilir. Bu kazançlar, bir anlamda, bireyleri gönüllü olarak çalışmaya sevk eden nedenlerle örtüşmektedir:

a. Haz ve içsel zenginleşme: Gönüllü çalışan birey, karşılık beklemeden topluma yarar sağlamanın hazzını yaşar, yaşam deneyimini geliştirir. Yapılan çalışma ne kadar çetin ve sorunlu olursa olsun, zamanı ve olanakları en verimli biçimde kullanmak ve elde edilen sonuçtan keyif almak, gönüllü çalışmanın en teşvik edici unsurlarındandır.

b. Öz güven gelişimi: Özellikle, henüz öğrencilik aşamasında olan, meslek yaşamına atılmamış ya da profesyonel yaşamdan uzak, toplumsal işbirliği deneyimi olmayan vb. bireyler için, bir STK bünyesinde diğer gönüllü ve profesyonel ekiple birlikte çalışmak, bireyin başka toplumsal projelerde kendine güveninin artmasını sağlayacaktır.

c. Ekip çalışması becerilerinde artış: Benzer biçimde, ekip çalışması deneyimi olmayan gönüllüler, belli bir hedef doğrultusunda uyum, iş bölümü ve iş birliği gerektiren bir disiplinle çalışmayı öğrenerek kendilerini geliştirebilir, yeni beceriler edinebilir. Ekip içinde daha geniş sorumluluklar üstlenen ve ekibin eş güdümünü yürüten bireyler ise, bu süreçte liderlik niteliklerini geliştirebilir.

d. Toplumsal konum: Toplum yararına gönüllü çalışan bireylerin toplum içindeki saygınlığı artabilir ve toplum tarafından takdir edilebilir. Bu saygı ve takdir, gönüllünün hizmet götürdüğü hedef gruplardaki bireyler tarafından gösterilebileceği gibi, sivil toplum camiası ya da toplumun geneli tarafından da ifade edilebilir. Gönüllüler, diğer bireylerin toplumsal çalışmalara katkı sağlaması açısından da örnek oluşturur. Gönüllünün gördüğü saygı ve takdir, hiç bir şekilde, hizmet götürdüğü grubun bireylerinden ya da diğer insanlardan kendini daha üstün görme hakkını vermez. 'Alçak gönüllülük', gönüllülüğün erdemlerinden biri olmalıdır.

e. Yeni bir çevre ve arkadaşlıklar: Çevresi geniş olsun olmasın, bir birey, gönüllü çalışmalar sayesinde çevresini genişletebilir ve yeni arkadaşlıklar kurabilir. Toplumsal ilişkileri gelişmiş olmayan bireyler için gönüllü çalışma, önemli bir sosyalleşme olanağıdır. Bu süreçte bireyin topluma karşı duyarlılığı da gelişir.

f. Yeni ilgi alanları: STK'nın çalışma sahası ya da gönüllünün dahil olduğu etkinlik, daha önce hiç tanımadığı bir sahaya adım atmasını sağlayabilir, hatta yaşamında yeni ufuklar açabilir.

¹ Kaynak: www.stgm.org.tr/Yayımlar/STK'lar için Gönüllülük ve Gönüllü Yönetim Rehberi-1/2006-Ankara.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARAKTER GÜÇLERİMLE İYİYİM

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Karakter güçleriyle iyi oluş arasında bağ kurar./22.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 4. Etkinlik Bilgi Notu-2 5. Çekiliş kutusu 6. 9 Adet Mektup Zarfı
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. "Çalışma Yaprakları" ve "Etkinlik Bilgi Notları" okunur ve incelenir. 2. Tahtaya Etkinlik Bilgi Notu-1'deki "6 Temel Erdem ve 24 Karakter Gücü" yansıtılır. 3. Çekiliş için küçük bir kutu hazırlanır. Daha sonra Çalışma Yaprağı-1'deki tanımlar makasla kesilir, kutuya atılır. Kutu etkinlik için sınıfa getirilir. 4. Çalışma Yaprağı-2'deki tanımlar kesilir, ayrı ayrı zarfların içine konur. Zarflar etkinlik için sınıfa getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Aşağıdaki açıklamayla etkinliğe giriş yapılır: <i>"Değerli öğrenciler bugün sizlerle hem sosyal ve duygusal yaşamımızı hem de akademik başarılarımızı olumlu yönde etkileyecek önemli bir etkinliği birlikte uygulayacağız."</i> 2. Öğrencilere şu sorular yöneltilir: <ul style="list-style-type: none">Karakter güçleri derken ne anlıyorsunuz?İyi oluş derken ne anlıyorsunuz? 3. Etkinlik Bilgi Notu-1gönüllü bir öğrenciye okutulur ve sonrasında tahtaya yansıtılır. 4. Çalışma Yaprağı-1'deki tanımların içinde olduğu çekiliş kutusu öğrencilere gösterilerek öğretmen masasına konur. Daha sonra öncelikle gönüllü öğrencilerden başlamak üzere 10 öğrenciden sırasıyla kutunun içindeki tanımlardan bir tanesini çekmesi istenir. Çekilen tanım cümlesi yüksek sesle okunur ve öğrenciye tanımın hangi karakter gücüne ait olduğu tahtadan buldurulmaya çalışılır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

5. Çalışma Yaprağı-2'deki tanımların içinde olduğu zarflar masaya konur. Yine gönüllü öğrencilerden başlamak üzere 9 öğrenciden birer zarf çekmeleri istenir. Çekilen zarfın içindeki tanım cümlesine uygun olarak öğrenciden kendi yaşamından bir örnek vermesi istenir. Örneğin zarfın içinden "Özerklik" ölçütü çıktığında, öğrencinin bu iyi oluş ölçütünü kendi yaşamıyla "Alan seçimimi veya meslek seçimimi kendim yaparım." diyerek ilişkilendirebilir.
6. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan her bir iyi oluş göstergesi için en az iki öğrencinin görüşü alınır.
7. Sonra aşağıdaki soruyla sürece devam edilir:
 - Karakter güçleri ile iyi oluş arasında sizce nasıl bir bağ vardır?
8. Etkinlik Bilgi Notu-2 gönüllü bir öğrenciye okutulur.
9. Aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
 - Sahip olduğunuz karakter güçleriniz ile iyi oluşunuz arasında nasıl bir ilişki kuruyorsunuz?
 - Bu karakter güçlerinden hangisini geliştirirseniz iyi oluşunuz artacağını düşünüyorsunuz?
10. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

"İyi oluşumuzu destekleyen karakter güçlerimizi geliştirerek sadece akademik olarak değil, sosyal ve duygusal yönümüzün de gelişebileceğini bu etkinliğimizde gördük. Gençlik, insan yaşamının evreleri içinde risklere en açık, aynı zamanda gelişmeye de en yatkın olduğu dönemdir. Bu dönem, gençlerin iyi oluş hâllerinin ve tüm yönleriyle gelişmelerinin sağlanması, riskli davranışlarının azaltılması ve güçlü yanlarının geliştirilmesi için özel bir öneme sahiptir. Sonuç olarak diyebiliriz ki karakter güçleri ile iyi oluş arasında yüksek düzeyde bir bağ vardır. Karakter güçleri gelişmiş ve iyi oluşları yüksek olan bireylerin yetişmesi, gelecek nesillerimizin daha sağlıklı ve başarılı olmalarında anahtar rol oynayacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Etkinlik sonunda "Çalışma Yaprakları" ve "Etkinlik Bilgi Notları" sınıf panosuna asılır.
2. Öğrencilerden kendilerinde olan karakter güçlerini ve iyi olduklarını düşündükleri iyi oluş ölçütlerini tespit ederek bunu okul ve sosyal yaşamlarında daha faydalı ve etkin bir biçimde nasıl kullanabilecekleri üzerinde düşünceleri istenir.
3. Öğrencilerden kendilerinde olmayan karakter güçlerini ve eksik olduklarını düşündükleri iyi oluş ölçütlerini tespit ederek bunu geliştirecek ne gibi çalışmalar yapabilecekleri üzerinde düşünmeleri istenir.

Uygulayıcıya Not:

- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
 2. Etkinliğin tamamlanması için öğrencilere ek süre verilebilir.
 3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ahmet TUNÇ

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

Karakter Güçleri ve Erdemler

Karakter güçleri; bireyin iyi olma düzeyine katkı sağlayan ve geliştirilebilir özelliklerdir. Karakter güçleri, her bireyde farklı düzeylerde bulunan, bireyin duygu, düşünce ve davranışlarıyla ortaya konan pozitif özellikler olarak tanımlanır. Bütün kültürlerde yaygın olarak bilinen, bireyin iyi oluşuna ve yaşam doyumuna katkı sağlayan ve ahlaki açıdan değerli olan özellikler “6 temel erdem ve 24 karakter gücü” olarak sınıflandırılmıştır. Bunlar;

- **Bilgelik erdemi;** bilginin edinilmesine ve kullanılmasına yönelik özgünlük (yaratıcılık), merak, öğrenme aşkı, açık fikirlilik ve çok yönlü bakış açısı karakter güçlerini;
- **Cesaret erdemi;** yaşam zorlukları karşısında hedefe ulaşma için motive eden dürüstlük, cesur olma, azim ve yaşam coşkusu karakter güçlerini;
- **İnsanlık erdemi;** diğer insanları anlama ve onlarla derin, doyurucu, anlamlı ilişkiler kurma konusunda bireye yardımcı olan iyi yüreklilik, sevme/sevilme ve sosyal zekâ karakter güçlerini;
- **Adalet erdemi;** sağlıklı bir toplumsal yaşamın sağlanabilmesi ile ilişkili olan adil olma, liderlik ve takım çalışması karakter güçlerini;
- **Ölçülülük erdemi;** bireyi aşırılığa karşı koruyan affetme, alçakgönüllülük, tedbirlilik ve öz denetim karakter güçlerini;
- **Aşkınlık erdemi;** bireyin hayatına anlam katmasına yardımcı olan şükran duyma, umut, mizah, maneviyat, estetik ve mükemmelliğin takdir edilmesi karakter güçlerini içermektedir.

İyi Oluş ve Ölçütleri

İyi oluş psikolojik ve öznel iyi oluş olmak üzere iki boyutta değerlendirilir. Öznel iyi oluş yaşam doyumunu, daha fazla pozitif duygular ve daha az negatif duygulardan oluşurken; psikolojik iyi oluş bireyin kendisiyle barışık olması, çevresiyle doyurucu ve sağlıklı ilişkiler kurması, kendi kararlarını kendisinin alabilmesi, yaşamını etkin bir biçimde yönetebilmesi, yaşamın bir anlamının ve amacının olması, değişime, gelişime, deneyimlere açık olmasından oluşmaktadır.

Çalışma Yaprağı 1

"Bazı Tanımların Hangi Karakter Gücüne Ait Olduğunu Bulma Etkinliği"¹

TANIM	KARAKTER GÜCÜ
Yeni düşünceler geliştirme ve bir şeyin en iyisini yapma konusunda iyiyimdir.	Özgünlük (Yaratıcılık)
Bir şeyler keşfetmek, sorular sormak ve farklı deneyimlere açık olmaktan hoşlanırım.	Merak
Fikirleri, kavramları, olguları öğrenmekten keyif alırım.	Öğrenme Aşkı
Esnek ve açık düşünceliyim, karar vermeden önce bütün ayrıntıları ile düşünmeye dikkat ederim.	Açık Fikirlilik
Arkadaşlarım önemli olduğunu düşündüğümüz konularda bana danışırlar.	Çok Yönlü Bakış Açısı
Güvenilir, değerleriyle tutarlı davranan ve doğru hareket eden biriyim.	Dürüstlük
Gözümün gördüğü hiçbir şeyden korkmam.	Cesur Olma
Başladığım bir işi bitirmek için sonuna kadar çaba gösteririm, asla pes etmem.	Azim
Enerjik, neşeli ve hayat doluyum.	Yaşam Coşkusu
Herhangi bir karşılık beklemeden başkalarına yardım etmeyi severim.	İyi Yüreklilik
Sevgiyi almak ve vermek bana doğal gelir.	Sevme ve Sevilme
Kişiler arası becerilere sahip olan biri olarak tanınıyorum.	Sosyal Zekâ

¹ Uygulayıcı, tanımları karakter gücü sütunundan ikiye ayırıp sadece tanımları kesip çekiliş kutusuna koymalıdır.

İnsanlar haksızlığa, zorbalığa, şiddete maruz kaldıklarında harekete geçerim.	Adil Olma
İnsanlar genellikle önder olarak beni seçerler.	Liderlik
Bir takımın, grubun, topluluğun aktif bir üyesiyim ve grubumun başarısına katkı sağlamak için çaba harcarım.	Takım Çalışması
Kesinlikle kin tutmam, kişi hatasını anlayıp özür dilerse kolayca bağışlarım.	Affetme
İlgi odağı olmayı ve diğerleri gibi herkesin dikkatini çekmeyi sevmiyorum.	Alçak Gönüllülük
Dikkatliyimdir; davranışlarımdan doğacak risk ve problemleri tahmin edip gerekli önlemleri alırım.	Tedbirliklik
Zor koşullarda bile duygularımı ve davranışlarımı kontrol edebilirim.	Öz Denetim
Sözlerimle ve davranışlarımla iyi şeyler için teşekkürlerimi ifade edebilirim.	Şükran Duyma
Kötü şeylerden çok iyi şeylerin olacağına inanır ve ümit ederim.	Umut
Neşeli, komik ve şakayı seven biriyim.	Mizah
Yüce bir gücün varlığına inanırım, dini ya da manevi duygular benim için önemlidir.	Maneviyat
Doğada, sanatta, kısacası yaşamın birçok alanında kusursuz olmayı ve güzelliği derinden hissederim.	Estetik ve Mükemmelliğin Takdiri

Çalışma Yaprağı 2

“İyi Oluş Ölçütlerinden Yola Çıkararak Günlük Yaşamdan Örnek Verme Etkinliği”

İYİ OLUŞUN ÖLÇÜTLERİ VE TANIMLARI
Kendini Kabul: Bireyin kendisiyle barışık olması, bütün olarak kendinden hoşnut olması ve geçmiş yaşantısını kabullenebilmesi gibi anlamlara gelmektedir.
Diğerleriyle Pozitif İlişkiler: Çevresindeki insanlarla uyumlu olması, derin, doyurucu ve sağlıklı ilişkiler kurabilmesidir.
Özerklik: Bireyin kendi kararlarını kendisinin alabilmesini ve karar almada kendisine güvenmesini içermektedir.
Çevresel Kontrol: Yaşamını etkin bir şekilde yönetebilmesi ve günlük yaşamın stresiyle baş edebilmesi durumudur.
Yaşam Amacı: Güçlü ve ruhsal açıdan iyi olunan bir hayat sürdürebilmek için yaşamın bir anlamının ve amacının olması gerekir.
Kişisel Gelişim: Bireyin gelişime, değişime ve deneyime açık olmasını ifade eder.
Pozitif Duygular: Hayattan keyif almayı sağlayan duygular.
Negatif Duygular: Korku, kızgınlık, kaygı gibi yönetilmesi zor olan duygular.
Yaşam Doyumu: Bireyin kendi seçtiği ölçütlere yaşam kalitesinin genel değerlendirilmesidir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

Karakter Güçleri ve İyi Oluş İlişkisi

Karakter güçleri iyi oluşun göstergeleriyle, akademik başarı, yaşam doyumu, gençlerin iyilik halleriyle ilişkili olup, kişisel iyi oluş ve mutluluk duygusuna katkı sağlamakta, iyi oluşu arttırmakta ve gençleri psikolojik rahatsızlıklara karşı korumaktadır.

Karakter güçleri, olumlu sınıf içi davranışlarını da pozitif yönde etkilemektedir. Olumlu sınıf içi davranışı, öğrenmeye aktif katılım, dikkatli olma, diğer öğrencilere yardım gibi ahlaki olarak olumlu ve değerli bir bakış açısı içerdiğinden iyi karakterin okul başarısının temel bir bileşeni olan olumlu sınıf içi davranışı için gerekli bir faktör olduğu da söylenebilir. Bu olumlu sınıf içi davranışları yanında okul başarısı da azim, öğrenmeye açık oluş gibi karakter güçlerinin varlığıyla ortaya çıkabilir, olumlu sınıf içi davranışlarıyla birlikte öğrencilerin akademik performanslarını da en üst düzeye çıkarabilir.

Karakter güçleri kendi başına önemlidir ama ayrıca bireyin iyi oluşu ve mutluluğunu arttırmaya getirdiği katkı açısından ve psikolojik rahatsızlıklara karşı koruyucu olduğundan da önemli görülmektedir.

Bu anlamda her bir karakter gücü iyi oluşu etkileyen farklı davranış ve yaşantılara yol açabilir. Örneğin yaşam doyumunun umut, yaşam coşkusu, sevgi, şükran duyma ve mizah karakter güçleri ile güçlü bir ilişkisi bulunmaktadır. Aynı zamanda karakter güçleri ile pozitif duygu ve benlik saygısı arasında pozitif ilişki bulunmuştur. Umut, yaşam coşkusu, affetme, takım çalışması, çok yönlü bakış açısı öznel iyi oluş ile öğrenme aşkı, azim, çok yönlü bakış açısı, iyi yüreklilik, adil olma, okul başarısı ile ilişkili bulunurken, umut, yaşam coşkusu ve liderlik karakter güçlerine sahip olan ergenlerin kaygı ve depresyon düzeylerinin düşük olduğu ve karakter güçlerinin madde kullanımı, şiddet gibi riskli davranışlarla negatif ilişkili olduğu bulunmuştur.

KAYNAK:

1. Nansook Park, Christopher Peterson ve Martin Seligman (2004)'in Pozitif Psikoloji alanında yapmış oldukları araştırmalar.
2. <http://www.rasyonelpozitifdemek.org/psikolojik-iyi-olus/>
3. Kabakçı, Ö. F. (2013). Karakter güçleri açısından pozitif gençlik gelişiminin incelenmesi. Karakter Güçleri Açısından Pozitif Gençlik Gelişiminin İncelenmesi, Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
4. Şerife, Işık., Kılıç, S., Atalay, N. Ü., İlhan, S. T., & Kaynak, Ü. İlkokul ve Ortaokul Öğrencileri için Önerilen 100 Temel Eserde Karakter Güçlerinin İncelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34(3), 839-859.
5. Ang, A. P. S. (2016). An observational study of character strengths and subjective well-being in Australian and Singaporean pre-adolescents. (Unpublished doctoral dissertation). Flinders University.
6. Wagner, L., & Ruch, W. (2015). Good character at school: positive classroom behavior mediates the link between character strengths and school achievement. *Frontiers in Psychology*, 6, 610. doi:10.3389/fpsyg.2015.00610
7. Douglass, R. P., & Duffy, R. D. (2014). Strengths and life satisfaction: A moderated mediation approach. *Journal of Happiness Studies*, 16, 619–632. <http://dx.doi.org/10.1007/s10902-014-95254>
8. Park, N., & Peterson, C. (2006). Character strengths and happiness among young children: Content analysis of parental descriptions. *Journal of Happiness Studies*, 7(3), 323-341. <http://dx.doi.org/10.1007/s10902-005-3648-6>

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

İYİ KARTLAR

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Duyguları Anlama ve Yönetme
Kazanım/Hafta	İyi oluşunu destekleyen duyguları yaşamında sıklıkla deneyimler./23.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısının dörtte biri kadar çoğaltılarak dörde kesilir ve etkinlik için hazır hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Aşağıdaki açıklama ile etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili arkadaşlar, bugün sizlerle iyi oluşumuzu destekleyen duyguları günlük hayatımızda deneyimleme ile ilgili bir etkinlik yapacağız. Bu etkinlikte iyi oluşumuza katkı sağlayan pozitif duyguları sizlere getirdiğim kartlara isim olarak vereceğiz ve bu kartlar bizlere günlük yaşamımızda iyi oluşumuza etki eden duyguları nasıl deneyimleyebileceğimizi gösterecek."Öğrencilerden iyi oluşlarını destekleyen duygularla ilgili örnek vermeleri istenir ve örnekler tahtaya yazılır. Aşağıdaki açıklama öğrencilerle paylaşılır: "Sevgili arkadaşlar, pozitif duygular bize kendimizi iyi hissettiren duygulardır. Yaşamınızda sizi iyi hissettiren pozitif duygular vardır, bunlar sizin daha mutlu ve daha iyi hissetmenizi sağlar. İyi oluşunuzu destekleyen bu duyguları bizimle paylaşmak ister misiniz?"Duygular tahtaya yazıldıktan sonra aşağıdaki açıklama yapılır: "Şimdi sizlerden tahtada yazılı olan iyi oluşunuzu destekleyen pozitif duygulardan birini seçip kartınıza isim olarak vermenizi istiyorum ve bu karta seçtiğiniz bu pozitif duygunun iyi oluşunuzu nasıl desteklediğini yazınız."İyi kartlar oluşturulduktan sonra gönüllü öğrencilerden kartlarında yazan pozitif duyguyu ve bu duygunun iyi oluşlarını nasıl desteklediklerini sınıf arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.Kartlar paylaşıldıktan sonra sürece aşağıdaki tartışma soruları ile devam edilir:<ul style="list-style-type: none">Pozitif duyguları günlük yaşamınızda deneyimlemenin iyi oluşumuza katkıları nelerdir?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Arkadaşlarınızın kartlarında yazan önerileri günlük hayatınızda uyguladınız mı? Uygulamayı düşünür müsünüz?
 - Arkadaşlarınızın kartlarına yazdıkları duygular ile ilgili sizin deneyimlediğiniz ve önermek istediğiniz deneyimleriniz var mı?
6. Tartışma soruları sonrasında aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:
- “Bugün sizlerle iyi oluşumuzu destekleyen duyguları deneyimleme ile ilgili bir etkinlik yaptık. Yaşamınızda duygular her zaman yer alacak bununla beraber iyi oluşunuza katkı sağlayan, size kendinizi iyi hissettiren pozitif duyguları fark etmeniz, bu duygular üzerinde düşünmeniz, olumlu ve güzel haberleri çevrenizle paylaşmanız ve bu duyguları yaşamınızda sıklıkla deneyimlemeniz sizleri daha mutlu edecektir.”*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerinizden iyi oluşlarını destekleyen üç duyguyu bulmaları ve bu duyguları daha fazla deneyimlemek için eylem planı oluşturmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Uygulayıcı dijital ortamda ders yapıyorsa Çalışma Yaprağı-1’i kesmek yerine ekrana yansıtabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Pozitif duygular tahtaya yazılırken yazıların tüm sınıf tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde koyu ve büyük boyutlarda yazılmasına dikkat edilerek fiziksel çevre düzenlenebilir.
 2. İyi kartların tamamlanması için gerekirse ek süre verilebilir.
 3. İyi kartlar tamamlanırken öğretmen bireysel olarak öğrencilere geri bildirim vererek destek sunabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Safa BİNGÖL

Çalışma Yaprağı 1

İYİ KARTLAR

<p>İYİ OLUŞUMU DESTEKLEYEN DUYGU</p> <p>İYİ OLUŞUMA KATKILARI</p>	<p>İYİ OLUŞUMU DESTEKLEYEN DUYGU</p> <p>İYİ OLUŞUMA KATKILARI</p>
<p>İYİ OLUŞUMU DESTEKLEYEN DUYGU</p> <p>İYİ OLUŞUMA KATKILARI</p>	<p>İYİ OLUŞUMU DESTEKLEYEN DUYGU</p> <p>İYİ OLUŞUMA KATKILARI</p>

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEĞİME GİDEN YOLLAR

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Mesleki bilgi kaynaklarını kullanır./24.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu 2. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1, öğrenci sayısı kadar çoğaltılır veya ders çevrim içi yapılıyorsa doküman sınıfla paylaşılabilir ya da sadece ekrana yansıtılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu dersten önce uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Öğrencilerin dikkatini çekmek için aşağıdaki metin okunup etkinliğe giriş yapılır ve metnin sonundaki soru sorularak öğrencilerin fikirleri alınıp grup tartışması yapılır: <i>“Sevgili öğrenciler; meslek, hayatınızın önemli bir parçasıdır. Yaşamınızı sürdürmenizde gerekli olan parayı kazanmada önemli bir araç olan meslek, toplumsal saygınlığınızı ve mutluluğunuzu da etkiler. Dolayısıyla meslek seçimi yaşamınızda önemli bir rol oynamaktadır. Meslek seçimi yaparken ilginizin, yeteneklerinizin ve değerlerinizin yanı sıra mesleklerle ilgili bilgileri de dikkate almalısınız. Bu bilgileri güvenilir ve güncel mesleki bilgi kaynaklarından sağlamanız meslek seçimi için çok önemlidir. Mesleğin tanımı, meslek eğitimine giriş koşulları, çalışma ortamı, maaşı, kariyer süreci, meslek eğitiminin verileceği üniversitenin kalitesi, mesleğin istihdam oranı gibi sorular mesleki bilgi kaynaklarını kullanarak araştırmanız gereken konulardır. Bu dersinizde mesleki bilgi kaynaklarını kullanmayı öğreneceksiniz. Peki, sevgili öğrenciler, sizler meslek araştırması yaparken mesleklerle ilgili hangi konuları merak edersiniz?”</i> 2. Öğrencilerden alınan cevaplarla ilgili grup tartışması yapıldıktan sonra öğrencilerin mesleklerle ilgili merak ettikleri bilgilere ulaşabilmeleri adına aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilerin bildiği mesleki bilgi kaynakları hakkında grup tartışması yapılır: <i>“Sevgili öğrenciler, mesleklerle ilgili araştırma yaparken merak ettiğiniz bu bilgilere doğru, güvenilir ve güncel kaynaklardan ulaşmak çok önemlidir. Peki, araştırmalarınızda kullandığınız mesleki bilgi kaynakları nelerdir?”</i> 3. Öğrencilerin kullandıkları mesleki bilgi kaynakları dinlendikten sonra Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ya da dijital ortamda ekrana yansıtılır ve aşağıdaki yönerge verilerek etkinliğe başlanır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

“Sevgili öğrenciler, bu etkinliğimizde tahtada bulunan çalışma yaprağındaki mesleklerle ilgili araştırma konularını ve mesleki bilgi kaynaklarını eşleştireceğiz. Ayrıca çalışma yaprağında olmayan hayalinizdeki mesleklerle ilgili merak ettiğiniz, araştırmak istediğiniz bilgileri ve bu bilgilere ulaşmada kullanılacak mesleki bilgi kaynaklarını da tartışabiliriz. Tahtada bulunan araştırma konularının cevaplarına hangi mesleki bilgi kaynağını ya da kaynaklarını kullanarak ulaşabilirsiniz.”

4. Aşağıdaki tartışma soruları ile süreç devam ettirilir:
 - Mesleki bilgi kaynaklarını bilmek neden önemlidir?
 - İlk kez karşılaştığınız mesleki bilgi kaynağı var mı?
 - Mesleki bilgi kaynaklarının doğru, güvenilir ve güncel olması neden önemlidir?
 - Bu etkinlikten sonra hedeflediğiniz mesleklerle ilgili hangi mesleki bilgi kaynaklarını kullanacaksınız?
5. Aşağıdaki yönergeyle mesleki bilgi kaynaklarının güvenilir ve güncel olmasına vurgu yapılarak etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler; meslek seçimi yaparken mesleklerin tanımını, görevlerini, eğitim sürecini, maaşını, kariyer süreçlerini, istihdam oranını, mesleğin eğitiminin verildiği yükseköğretim kurumlarını incelemek kariyeriniz için çok değerlidir. Bununla beraber mesleki bilgi kaynaklarının doğru ve güvenilir olması aynı zamanda güncel olması için dersimizde öğrendiğiniz mesleki bilgi kaynaklarını kullanmalısınız. Sizler de mesleki bilgi kaynaklarını kullanarak hedeflediğiniz mesleklerle ilgili merak ettiğiniz konularda doğru bilgilere ulaşabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrenciler, merak ettiği meslekler hakkında mesleki bilgi kaynaklarını kullanarak araştırma ödevi yapabilirler. Ödevlerini rapor hâline getirip arkadaşlarıyla paylaşabilirler.

Uygulayıcıya Not:

1. Sürecin birinci basamağında Etkinlik Bilgi Notunda yer alan araştırma konularıyla ilgili ipuçları verilebilir.
2. Sürecin ikinci basamağında Etkinlik Bilgi Notunda yer alan mesleki bilgi kaynakları ile ilgili ipuçları verilebilir.
3. Sürecin üçüncü basamağında Etkinlik Bilgi Notunda yer alan mesleki bilgi kaynakları aracılığıyla ulaşılacak araştırma konularından destek alabilir ve bu basamakta okul rehberlik servisinden destek alınabileceği ifade edilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1'in doldurulması aşamasında öğretmen bireysel olarak rehberlik ederek öğrencilere destek sunabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Safa BİNGÖL

Çalışma Yaprağı 1

Mesleki Araştırma Konuları

1. Mesleğin tanımı, görevleri
2. Mesleğin gerektirdiği genel özellikler
3. Mesleğin çalışma ortamı ve koşulları
4. Meslek eğitiminin verildiği yerler
5. Meslek eğitiminde üniversitelerin kalitesi, istatistiki bilgileri
6. Mesleğe giriş netleri, kontenjanları
7. Meslek eğitiminin süresi, içeriği ve okutulan dersler
8. Çalışma alanları ve iş bulma olanakları
9. Meslek eğitimi süresince ve eğitim sonrası kazanç
10. Meslekte ilerleme
11. Meslek eğitimi verilen yükseköğretim programlarından mezun olunan öğrencilerin başarıları
12. Meslek eğitim verilen yükseköğretim kurumlarının kalitesi (Laboratuvar sayısı öğrenci başına düşen akademisyen sayısı vb.)

Mesleki Bilgi Kaynakları

- a) YÖK Atlas
- b) İŞKUR
- c) Ulusal Mesleki Bilgi Sistemi
- d) Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi ÜNİVERİ Projesi
- e) TÜBİTAK Üniversitelerin Alan Bazında Yetkinlik Analiz raporları
- f) CALIBRE Yükseköğretim İstihdam Endeksi
- g) Üniversitelerin Kariyer Merkezleri
- h) Meslek Elemanları
- i) Üniversitelerin Akademisyen ve Öğrencileri
- j) Meslek Odaları
- k) Üniversitelerin Resmi İnternet Siteleri
- l) Üniversitelerdeki Programların (mesleklerin) Ders İçerik Sayfaları

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

1. YÖK Atlas:

Mesleklerin tercih edilme istatistiklerini, mezunların KPSS-1, KPSS-2, TUS-TT1, TUS-TT2, TUS-KTP, DUS, AB-AYB sınav başarılarını, üniversite adaylarının en çok merak ettikleri konulardan biri olan hedefledikleri bölüme(mesleğe) girebilmek için hangi testte kaç net yapmaları gerektiği, programların (mesleklerin) yurt içi yurt dışı eğitim programları trafiği, akademik personel sayıları ve akreditasyon bilgileri içermektedir.

2. İŞKUR web sitesi: (<https://esube.iskur.gov.tr/Meslek/MeslekleriTaniyalim.aspx>)

Türk meslekler sözlüğü ve meslekleri tanıyalım dosyası aracılığıyla mesleğin tanımı, görevler, kullanılan alet malzeme ve eğitim materyali, mesleğin gerektirdiği özellikler, çalışma ortamı ve koşulları, meslek eğitimi, meslek eğitiminin verildiği yerler, ön eğitimde başarılı olunması gereken dersler, meslek eğitimine giriş koşulları, eğitimin süreci ve içeriği, eğitim sonunda alınan belge, diploma ve unvan, çalışma alanları ve iş bulma olanakları, kazanç, meslekte ilerleme ve benzer meslekler. MEB tarafından geliştirilen MBS meslekler hakkındaki bilgileri Türk Meslekler Sözlüğünden çevrimiçi olarak sağlanmaktadır.

3. Ulusal mesleki bilgi sistemi – MEB (<http://mbs.meb.gov.tr/>)

Hayat boyu sürecek öğrenme ve gelişim yolculuğunda size rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu sistemin amacı, kendinizi tanıma, yapmaktan hoşlandığınız şeyleri, yeteneklerinizi fark etme, meslek seçimi, iş değiştirme gibi konularda sizlere destek olmaktır.

4. ÜNİ-VERİ- Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi (<https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>)

Üniversite lisans mezunlarının işgücü piyasası performanslarını “bölüm bazında” değerlendiren Üni-Veri, başta üniversite tercihi yapacak öğrenciler olmak üzere eğitimi devam eden gençlerin ve profesyonellerin doğrudan yararlanabileceği ulusal bir araştırmadır.

5. CALIBRE YÜKSEKÖĞRETİM İSTİHDAM ENDEKSİ (calibre.kyyd.org.tr)

CALIBRE Kariyer ve Yetenek Yönetimi Derneği'nin verilerine göre Türkiye'deki tüm üniversite mezun deneyimleri üzerine kurgulanmıştır. İstihdamdan ücrete, eğitim kalitesinden üniversitelerin yurt, burs ve sosyal yaşam imkânlarına kadar raporlar bulabilirsiniz.

6. TÜBİTAK Üniversitelerin Alan Bazında Yetkinlik Analiz Raporları

Üniversitelerin araştırma alanları bazında performanslarının birbirlerine karşılaştırmalı olarak değerlendirilebilmesini sağlamaktır. Ayrıca, bir üniversitenin kendi bünyesinde araştırma faaliyeti yürüttüğü tüm araştırma alanlarından hangilerinde; görece daha yetkin olduğunun analiz edilebilmesine de imkân tanımaktadır.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARIYERİME ADIM ADIM

Gelişim Alanı	Kariyer Gelişimi
Yeterlik Alanı	Kariyer Hazırlığı
Kazanım/Hafta	Seçmeyi düşündüğü mesleklerle ilgili kariyer planlaması yapar./25.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">Uygulayıcı tarafından öğrencilere aşağıdaki sorular sorularak grup etkileşimi başlatılır: "Hayatımızdaki önemli dönemler neler olabilir?" (Uygulayıcı öğrencilerin cevaplarına örnek teşkil etmesi açısından bebeklik, okula ilk adım, ergenlik, lise seçimimiz, 10 ve 11. sınıfta alan seçimi, üniversite programlarını seçmemiz, ilk işimiz, evlilik vb. cevaplarını verebilir.) "İyi bir okul okumak ve okulu dereceyle bitirmek tek başına yeterli midir?" "Kariyer nedir? Kariyerini kim planlar?"Gönüllü öğrencilerden gelen açıklamalar dinlendikten sonra uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır ve öğrencilere Çalışma Yaprağı-1'i doldurmaları için 15 dakika süre verilir: "Sevgili öğrenciler; peki bir kariyer nasıl planlanır? Kişinin bireysel ihtiyaçlarını geleceğin ihtiyaçları doğrultusunda geliştirmesi ve yönlendirmesine kariyer planlaması denir. Bireyin ilgi, yetenek ve değerlerinin farkında olarak hayallerini ve hedeflerini mesleki açıdan gerçekleştirmesi için yapılan her planlama ve organizasyon, kariyer planlama kapsamı içerisinde değerlendirilebilir. Kariyer planı gerçek anlamda bireyin yaşamını planlamasıdır. Çalışma Yaprağı-1'de kariyer planlama basamaklarını ifade eden kutucuklar görüyorsunuz. Sizden isteğim bu kutucukların içindeki sorulara uygun cevapları yazmanız."Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.Aşağıdaki tartışma sorularıyla etkinlik süreci hakkında konuşulur:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bu etkinliği yaparken en çok hangi basamakta düşündünüz?
 - Kariyerinizi planlamayı öğrenmek size nasıl bir yarar sağlar?
 - Bireylerin yaşamlarında verdiği en önemli iki karar ne olabilir?
5. Gönüllü öğrencilerin cevapları dinlendikten sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır:

"Kariyer yaşam boyu süren bir süreçtir. Kariyer; meslek öncesini, mesleğin icrasını ve meslek sonrasında da kapsar. Emekli olunca kariyerimiz bitmez. Kariyer zannedildiği gibi üniversite yıllarından başlamaz okuma-yazmayı öğrendiğimiz yıllardan itibaren başlar. Doğru kariyerin anahtarı için iyi bir okul okumak ve okulu dereceyle bitirmek tek başına yeterli olmaz. Kariyer basamaklarını tırmanmak, doğru bir kariyer planlamasını ve kişisel gelişimi gerektiriyor. Kişisel gelişimin sonu olmadığı gibi kariyer gelişiminin de sonu yoktur."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Uygulayıcı öğrencilere etkinliğin sonunda ev ödevi olarak "Gelecekteki Kendime Mektup" adlı çalışmayı yaptırabilir. Öğrenci kendine yazdığı bu mektupta bundan sonraki hayatında yapmak istedikleri, gitmek istediği ülkeler, öğrenmek istediği diller, merak ettiği müzik aletleri kısaca hedeflerinden, ideallerinden kesitler yazabilir. Uygulayıcı öğrencilerden bir sonraki derste bu mektupları getirmelerini ve gönüllü olanların paylaşmalarını isteyebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çevrim içi derslerde uygulayıcı Çalışma Yaprağı-1'i dağıtmayıp ekrana yansıtabilir. Uygulayıcı yansıttığı ekrandan öğrencilerin düşüncelerini alabilir.
 2. Öğrenciler "Kariyer nedir?" sorusunda ifade etmekte zorlanırsa Etkinlik Bilgi Notundan faydalanılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken tüm boşlukların bir seferde doldurulmasının istenmesi yerine boşlukların sırayla doldurulup, tartışılması istenerek etkinlik aşamalı hâle getirilebilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm boşluklar yerine belirli miktarının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Aysel DAĞDELEN

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

KARİYER NEDİR?

Kariyer, etimolojik olarak Fransızca "carriere", İngilizce "career" kelimesinden gelmektedir. Meslek, hayat boyu ilerleme, kişinin hayatının işi olarak seçtiği meslek anlamında kullanılmaktadır. Kariyer, "Kişinin başlangıç yaptığı, yaşamının üretken yıllarını kullanarak geliştirdiği ve genelde çalışma hayatının sonuna dek sürdürdüğü iş ya da pozisyon" şeklinde tanımlanmaktadır.

Türk Dil Kurumu Sözlüğünde ise kariyer, genellikle tek bir iş alanında dikey olarak ilerlenebilecek ve yapılan uğraşta uzmanlaşacak işleri tanımlamaktadır.

- Kariyer, Sonu Olmayan Bir Gelişme Yoludur.
- Kariyeriniz Saygınlığınızdır.
- Kariyeriniz Hayat Boyu Edineceğiniz Bilgi ve Deneyimlerinizin Bileşkesidir.
- Kariyeriniz Ulaşabileceğiniz En Uç Noktadır.
- Kariyeriniz Sizi Sürekli Geliştiren Adımlarınızdır.
- Kariyeriniz Yaşamınızdır.

Çalışma Yaprağı 1

KARİYER PLANLAMA BASAMAKLARI

1. BASAMAK

KENDİNİ TANI VE FARKINDA OL
GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİN

-
-
-
-
-
-

2. BASAMAK

HEDEFİNİ BELİRLE
SEÇMEYİ DÜŞÜNDÜĞÜN MESLEK VEYA MESLEKLER NELER?

-
-

3. BASAMAK

HEDEFİNDEKİ MESLEĞE GİDEN YOLLAR
HEDEFİNDEKİ MESLEĞE ULAŞMAK İÇİN NELERİ YAPMAN GEREKİYOR?

-
-
-
-

4. BASAMAK

HEDEFİNE ULAŞTIĞINI HAYAL ET
NE HİSSEDERSİN?

-
-
-
-
-

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

MESLEĞİME KARAR VERDİM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Meslek seçiminde karar verme becerisini kullanır./26.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Çalışma Yaprağı-3
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-3 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Aşağıdaki açıklama yapılarak uygulayıcı tarafından etkinliğe giriş yapılır: "Sevgili öğrenciler, bu haftaki etkinliğimizi yaparken meslek seçiminde karar verme becerisini kullanmayı öğreneceksiniz. Bu yıl sizin meslek seçimi kararınızı vermeniz gerekiyor. Önceki rehberlik saatlerinden birinde karar verme becerisini öğrenmişsiniz. Şimdi meslek seçiminde karar verme becerinizi kullanabilmeniz için karar verme becerisini kazanırken neler öğrendiğinizi hatırlayınız." Çalışma Yaprağı-1 tahtaya yansıtılır. Her basamakla ilgili sorular incelenir. Şu açıklama yapılır: "Çalışma Yaprağı-1'de sunulanlar sanırım hepinizin karar verme becerisinin basamaklarını hatırlamanıza yardımcı olmuştur. Şimdi tahtaya astığım Çalışma Yaprağı-2'de sunulan örnek meslek seçimini inceleyelim." Çalışma Yaprağı-3 dağıtılır ve şu açıklama yapılır: "Sevgili öğrenciler az önceki örneğimizde gördüğünüz gibi bir mesleğe karar verirken etraflıca düşünmeniz ve karar verme basamaklarını kullanmanız kendinize daha uygun seçimler yapmanızı sağlayacaktır. Şimdi sizin meslek seçimi için karar verme becerisinin basamaklarını kullanmanızı istiyorum. Meslek kararınız lise sonrası iş hayatına atılma şeklinde ya da yükseköğretime devam etme şeklinde de olabilir. Kendinize en uygun şekilde doldurabilirsiniz." Aşağıdakilere benzer sorularla tartışma başlatılır: <ul style="list-style-type: none"> Verdiğiniz kararlar ilgili ne düşünüyorsunuz? Karar verme basamaklarından birisini atlayarak karar vermeye devam ederseniz karar verme sürecinde neler yaşayacağınızı düşünüyorsunuz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Karar verme basamaklarını sırasıyla takip ederek meslek seçimi yapmak meslek seçiminizi nasıl etkiledi? Açıklayınız.
- Karar verme becerisini meslek seçiminizi yaparken kullanmak neden önemlidir? Açıklayınız.

5. Aşağıdakine benzer bir açıklama ile etkinlik sonlandırılır:

“Sevgili öğrenciler, bugün sizlerle meslek seçiminizi yaparken karar verme becerisini kullanmayı öğrenmenizi sağlayan bir etkinlik uyguladık. Kısacası karar vermek, birbirini takip eden davranışları yerine getirmeyi gerektiren basamaklardan oluşan bir süreci gerçekleştirerek meydana gelir. En uygun bir kararı verebilmek için bu basamakları izlemek gerekmektedir. Dolayısıyla meslek seçiminde karar verme becerisini kullanmak kendimize daha uygun mesleki kararlar vermemizi sağlar. Bugün etkinliği uygularken verdiğiniz meslek kararınız son kararınız olmayabilir. Bugün meslek seçiminde karar verme becerisini kullanmayı öğrendiğiniz bu etkinlikte öğrendiklerinizi bundan sonraki meslek seçimi, üniversite seçimi gibi kararlarınızda da kullanabilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Çalışma Yaprağı-3 tüm öğrencilere boş olarak verilir. Öğrencilerden karar verme becerisini kullanarak meslek seçimi yapmayı, sınıf dışından akranları ile paylaşmaları istenebilir.
2. Öğrencilerden Yüksek Öğretime Öğrenci Yerleştirme Sınavı sonuçları açıklandıktan sonra sınav sonuçlarını da dikkate alarak meslek seçimlerinde karar verme becerisini kullanmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Önceki sınıflarda ve önceki haftalarda yer alan karar verme becerisi etkinliklerinin gözden geçirilmesi yararlı olabilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 ve 2'nin tahtaya yansıtılmadığı durumlarda bu kâğıtlardan her sıraya 1 tane olacak şekilde çoğaltma yapılabilir.
3. Sınıfta Deniz isimli öğrenci varsa Çalışma Yaprağı-3'te isim değiştirilmelidir. Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Çalışma yaprağında yer alan yazılı materyallere Braille yazı eklenebilir ya da punto büyütülerek materyal desteği sağlanabilir.
 2. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilebilir.
 3. Çalışma yapraklarının doldurulması sırasında öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ayşe ÖZKAN

Çalışma Yaprağı 1¹

KARAR VERME BASAMAKLARI

Sağlıklı karar verme için her basamakta bulunan sorular cevaplanmalıdır.

¹ Bacanlı, F. (2008). Kariyer Karar Verme Süreci. İçinde Ragıp Özyürek (Editör) Kariyer Yolculuğu, Ankara, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığı Hayat Boyu Öğrenme Programı.

Çalışma Yaprağı 2

ÖRNEK KARAR VERME SÜRECİ

Deniz, 12. sınıfa devam etmektedir. Bu dönem tıpkı sizin gibi Deniz'in de hangi mesleği seçeceğine kararı vermesi gereken kritik bir dönemdir. Deniz kendi özelliklerine uygun bir meslek seçmek istemektedir. Deniz de sizin gibi daha önce günlük yaşamındaki kararlarını verirken kendisinin en uygun kararı vermesini sağlayan karar verme becerisini öğrenmişti. Çoğu kez günlük kararlarını verirken karar verme becerisinin basamaklarını izleyerek karar veriyordu. Bu basamakları izleyerek verdiği kararlarından da oldukça memnundu. Deniz, karar verme becerisini meslek seçimi kararını verirken de uygulamak istedi. Şimdi Deniz'in karar verme becerisini meslek seçimine nasıl uyguladığını görelim.

1. Güçlüğü (problemi/sorunu) fark etmek/bulmak:

- 12. sınıf meslek seçimimi yapmam gereken önemli bir yıldır.

2. Problemi tanımlamak:

- Meslek seçimi kararımı vermem gerekiyor.
- Kendi özelliklerim ve mesleklerin özellikleri ile ilgili bilgilere ihtiyacım var.

3. Seçenekler hakkında bilgi toplamak:

• Seçmeyi istediğim meslekler (seçenekler) mühendislik ve matematik öğretmenliği. Bu seçeneklerle ilgili bilgiler toplamam gerekiyor.

• Yeteneklerim, ilgilerim ve meslek değerlerim hakkında bilgiler topladım. Daha açık bir anlatımla hangi yeteneklerimin, ilgilerimin ve mesleki değerlerimin olduğunu belirlemeliyim.

4. Toplanan bilgileri istekleri karşılama açısından değerlendirmek:

- En önemli bilgiler mesleklerin özellikleri, yeteneklerim, ilgilerim ve mesleki değerlerim ile ilgili bilgiler.

5. Değerleri belirlemek:

- Para kazanmak ve saygınlık istiyorum. Ailemin istekleri de bu yönde.

6. Seçenekler ve sonuçları:

• Matematik öğretmenliğinde öğrencilerin duygu ve düşüncelerini anlayabilen biri olmam gerekiyor. Kendimle ilgili şimdiye kadarki topladığım bilgilerle bu durum uyumuyor.

- Mühendislik için yönetim becerilerine de sahip olmak gerekiyor. Bu da bana uymayan bir özellik.

• Olası çözüm mühendislik seçmek ancak ileride yönetim kademesinde çalışmamak. Çünkü matematik öğretmenliğini seçersem empati yeteneğim her an kullanmam gereken bir özellik olacak.

7. Belirlenen seçeneği uygulamaya koymak:

• Kararımı yükseköğretim sınavı sonrası uygulamaya koyacağım. Tercih döneminde bu kararı uygulayacağım.

8. Değerlendirme:

• Meslek seçimi kararım seçtiğim mesleğin özellikleri ve kendi özelliklerimle örtüşen bir karar. Bu kararımdan memnunum. İleride de aynı kararı vereceğimi düşünüyorum.

Çalışma Yaprağı 3

Karar verme becerinizi meslek seçiminize uygulayınız

1

Güçlüğü
(Problemi/sorunu) fark
etmek/bulmak:

.....
.....
.....

2

Problemi
tanımlamak:

.....
.....
.....

3

Seçenekler
hakkında bilgi
toplamak:

.....
.....
.....

4

Toplanan bilgileri
istekleri karşılama
açısından
değerlendirmek:

.....
.....
.....

5

Değerleri
belirlemek:

.....
.....
.....

6

Seçenekler ve
sonuçları:

.....
.....
.....

7

Belirlenen
seçeneği
uygulamaya
koymak:

.....
.....
.....

8

Değerlendirme:

.....
.....
.....

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KARARIMI YAZIYORUM

Gelişim Alanı	Kariyer
Yeterlik Alanı	Kariyer Planlama
Kazanım/Hafta	Üst öğretim kurumuna ya da iş yaşamına ilişkin kariyer kararını verir./27.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı -1 2. Çalışma Yaprağı -2 3. Çalışma Yaprağı -3 4. Kalem
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır veya yansıtılır. 2. Çalışma Yaprağı-2 tahtaya asılır veya yansıtılır. 3. Çalışma Yaprağı-3 her öğrenci için çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 tahtaya asılır veya yansıtılır daha sonra aşağıdaki yönerge verilir: <i>"Sevgili öğrenciler, daha önceki derslerimizde seçeceğimiz meslekleri belirlemiş ve bu konuda karar verme süreci basamaklarını kullanmıştık. Bugün seçtiğiniz mesleklerin ilerleyen yıllarda sizlere neler getireceği ile ilgili bir etkinlik yapacağız."</i> 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere okunur. 3. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-1'i inceledikten sonra aşağıdaki soru sorulur ve gelen cevaplar alınarak tahtaya yazılır: <i>"Metinde dikkatinizi çeken noktalar nelerdir?"</i> 4. Çalışma Yaprağı-2 öğrencilere okunur. 5. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-2'i inceledikten sonra aşağıdaki soru sorulur ve gelen cevaplar alınarak tahtaya yazılır: <i>"Metinde dikkatinizi çeken noktalar nelerdir?"</i> 6. Çalışma Yaprağı-3 her öğrenciye dağıtılarak aşağıdaki açıklama yapılır. Her öğrenciye Çalışma Yaprağı-3'ü doldurmaları için 15 dakika süre verilir. <i>"Artık hayatımızın önemli aşamalarından bir tanesine daha geldik. Bu süreçte kariyer hedeflerinizi belirlediniz ve yakın zamanda bu yolda üst öğrenim kurumuna ve ya iş yaşamına geçiş yapacaksınız. Sizden istediğim belirlediğiniz mesleklerle ilgili mesleğin adından başlayarak, hangi üniversitede okumak istediğinizi ve üniversite eğitiminizi, üniversiteden sonra veya lise</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

eğitiminizden sonra iş yaşamına geçecekseniz iş hayatına başlayabilmek için hangi nitelikleri sağlayacağınızı, çalışma koşullarınızı, iş ve okul hayatının size kattığı olumlu özellikleri ve ilişkileri, görevde yükselme adımlarınızı, işinizde başarılı olmak için ekstra bir eğitim alıp almadığınızı ve ekstra bir iş yapıp yapmadığınız durumları hayal edip yazınız."

7. Öğrenciler Çalışma Yaprağı-3'ü doldurduktan sonra gönüllü öğrencilerin paylaşımları sağlanır.
8. Tartışma sorularıyla etkinlik süreci değerlendirilir:
 - Bu etkinlikte neler fark ettiniz?
 - Lise veya üniversite eğitiminiz ilerleyen yaşamınızı ve iş hayatınızı nasıl etkiledi?
 - Kariyerinizde mesleğinizin size kattığı en önemli unsur ne oldu?
 - İş yaşamına hemen başlamak ve üst öğrenim kurumuna devam etmek belirlediğiniz mesleği nasıl etkilemektedir?
 - Kararlarınızı gözden geçirdiğinizde mutlu musunuz? Niçin?
 - Kariyer hedefleriniz doğrultusunda arkadaşlarınız ile benzer ve farklı yönleriniz nelerdir?
9. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Evet, mesleklerinizi belirledikten sonra iş yaşamına başlamak veya üst eğitim kurumuna geçmek, mesleklerin çalışma koşullarını ve bize kazandıracığı özellikleri büyük ölçüde etkilemektedir. Kariyer kararını vermek insanların hayat tarzını şekillendiren en temel unsurlardan bir tanesidir. Seçilen meslekte iş yaşamına hemen başlarsanız kendinizi geliştirmek için ekstra eğitimler alarak başarılarınızı artırabilirsiniz. Üniversite eğitiminiz sürecinde ve ilerleyen yıllardaki alacağımız eğitimler kariyerimizi ve gelişimimizi büyük oranda etkilemektedir. İster iş yaşamına hemen başlayın ister üniversite eğitiminin ardından başlayın seçtiğiniz meslek sosyal hayatımızı da büyük ölçüde etkilemektedir. Kariyer kararınızı net bir şekilde belirlemek ve bu yönde ilerlemek yaşadığınız çevreyi, ekonomik durumunuzu, statünüzü, bireysel kimliğinizi ve sosyal ortamınızı etkilemekte ayrıca başarılı ve mutlu bir süreci de beraberinde getirmektedir."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerin Çalışma Yaprağı-3'ü evlerine götürmeleri, aileleri ile paylaşımları ve ebeveyni ile görüş alışverişinde bulunmaları istenilebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2'deki metinlerde geçen kişi ile sınıfta aynı isimle öğrenci var ise bu isim değiştirilebilir.
2. Online olarak uygulamak gerekiyorsa öğrenciler boş bir kâğıda yazabilirler veya öğrencilere dosya gönderimi sağlanabilir.

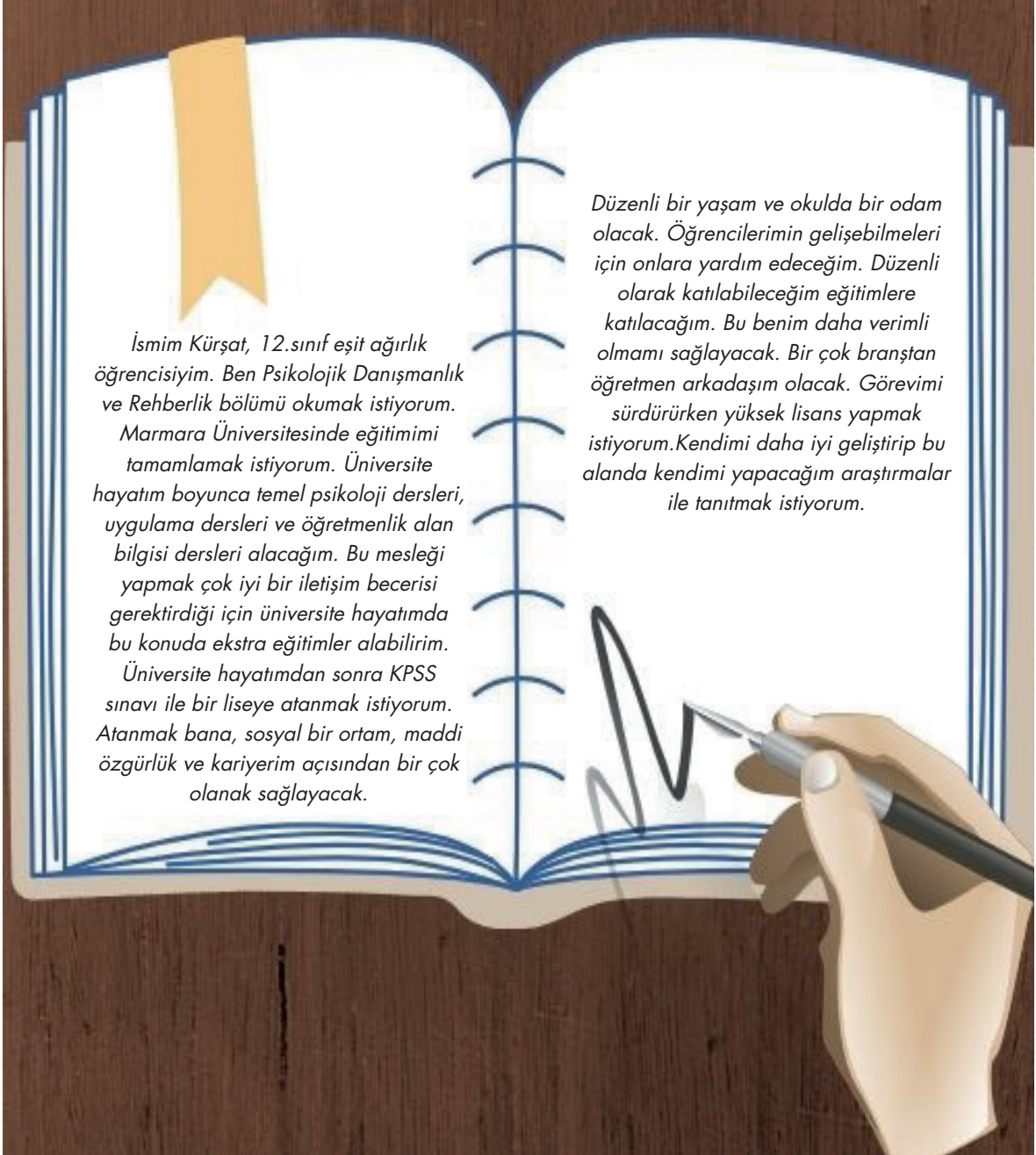
Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 çıktı alınacaksa puntolarının büyük olmasına, projeksiyondan yansıtılacak ise de yazıların kolay okunacak şekilde net ve büyük puntoda olmasına dikkat edilerek materyallerde uyarılama yapılabilir.
2. Çalışma Yaprağı-3'ün tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-3 ile çalışılırken öğretmen bireysel olarak geri bildirim vererek destek sunabilir.

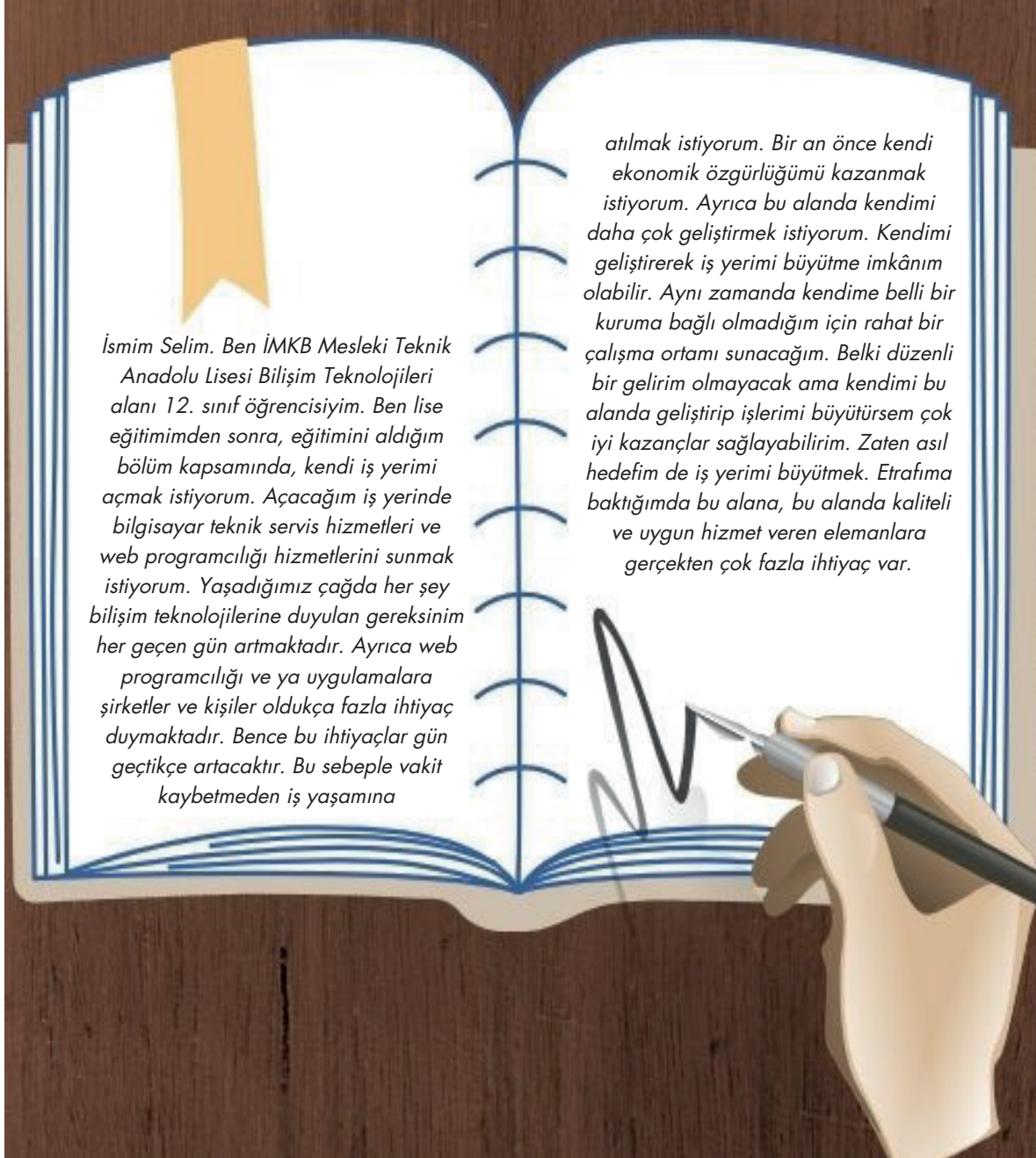
Etkinliği Geliştiren:

Ramazan UÇKUN

Çalışma Yaprağı 1

Çalışma Yaprağı 2

Çalışma Yaprağı 3

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BAŞ ET, VAZGEÇME

Gelişim Alanı	Sosyal Duygusal
Yeterlik Alanı	Benlik Farkındalığı
Kazanım/Hafta	Değişim ve belirsizlikle baş eder./28.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	<ol style="list-style-type: none"> 1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Kalem 4. Etkileşimli tahta veya bant
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none"> 1. Öğrencilere 1 hafta öncesinden gelecek hayatlarında karşılaşılabilecekleri belirsizlik ve değişiklik yaratan durumları düşünmeleri ve not almaları söylenir. 2. Uygulayıcı Çalışma Yaprağı-1'i ve Etkinlik Bilgi Notunu incelemelidir. 3. Çalışma Yaprağı-1 A3 olarak çıkartılmalıdır. 4. Çalışma Yaprağı-1 tahtaya asılır ya da dijital ortamda yansıtılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aşağıdaki ifade ile etkinliğe giriş yapılır: <i>"Değerli arkadaşlar, bugün sizinle günlük hayatta ve gelecek yaşamda karşılaşılabilen durumlarla ilgili bir etkinlik yapacağız. Konumuz hayatımızda yaşadığımız ve yaşayacağımız değişim ve belirsizlikler ile baş etmek. Karşılaştığınız ve karşılaşıacağınız değişim ve belirsizlikler stres yaratabilir. Stresten uzak kalmak için değişim ve belirsizlikler ile baş etme yöntemlerini kullanmak oldukça önemlidir."</i> 2. Öğrencilere aşağıdaki soru sorulur ve paylaşımları alınır: <ul style="list-style-type: none"> • Geçmişte yaşadığınız bir belirsizlik ve değişim durumunu düşünün. Bu durumu yaşadığınızda neler hissettiniz? Nasıl baş ettiniz? 3. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Çalışma Yaprağı-1'i doldurmak için yaşamın farklı alanlarında karşılaştığınız belirsizlik ve değişim durumlarının neler olabileceğini düşünün. Bu durumlar karşısında ne hissedersiniz ve bu durumlarla baş etmek için ne yaparsınız? Bunları ilgili sütunların altına not alınız."</i> 4. Öğrenciler çalışma yaprağını doldurduktan aşağıdaki sorular sorulur: <ul style="list-style-type: none"> • Hangi belirsizlik ve değişim durumları ile karşılaşıacağınızı düşündünüz?

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

- Bu durumlarda neler hissettiniz?
 - Bu durumlarla baş etmek için neler yapmayı planladınız?
5. Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılır, öğrencilerle birlikte incelenir, baş etme yöntemleri birlikte ele alınır ve aşağıdaki sorular öğrencilere yöneltilir:
- Bu baş etme yöntemlerinden bugüne kadar hangileri değişim ve belirsizlik durumlarında kullandınız? Kullandığınız bu yöntemin baş etme sürecine nasıl katkısı oldu?
 - Çalışma Yaprağı-1’de planladığınız baş etme yöntemleri arasında bu yöntemlerden var mı? Neden bu yöntemi seçtiniz?
 - İlk defa duyduğunuz bir yöntem oldu mu? Bu yöntemi belirsizlik ve değişim durumunda nasıl kullanırsınız?
 - Bu baş etme yöntemlerinden başka hangi yöntemleri kullanabiliriz?
6. Aşağıdaki açıklama ile etkinlik sonlandırılır:
- “Evet arkadaşlar, hayatta akademik, kariyer ve sosyal-duygusal alanlarda bir çok belirsizlik ve değişim durumu ile karşılaşılabilir. Karşılaşılan değişim ve belirsizlik durumlarında bahsettiğimiz baş etme yöntemleri kullanılabilir. Değişim ve belirsizlik durumlarında arkadaşlardan, ebeveynlerden, öğretmenlerden, sağlık kuruluşlarından veya teknoloji gibi kaynaklardan destek almak bu süreçlerle baş etmekte sağlıklı ve faydalı olacaktır.”*

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Yaşamlarında karşılaştıkları belirsizlik ve değişim durumlarında etkinlikte ele alınan baş etme yöntemlerini kullanmaları ve bu yöntemin baş etme sürecine etkilerini gözlemlemeleri ve değerlendirmeleri istenir.
2. Öğrencilerinizden çevrelerindeki insanların belirsizlik ve değişim durumlarında hangi baş etme yöntemlerini kullandıklarını gözlemlemelerini ve bu gözlemleri kendi davranışları ile karşılaştırmaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik online olarak uygulanacaksa öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 ekran paylaşımı yapılarak paylaşılabilir.
 2. Etkileşimli tahta bulunmayan kalabalık sınıflarda Etkinlik Bilgi Notu her öğrenci için çoğaltılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma yaprağının doldurulması sırasında ekran ya da öğretmen desteği sağlanabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ramazan UÇKUN

Çalışma Yapağı 1

Yaşadığınız Belirsizlik ve Değişimler:	Değişim ve Belirsizlikler Karşısında Hissettikleriniz:	Değişim ve Belirsizlikler ile Nasıl Baş Ettiniz?	
<p>Sağlık</p> 			
<p>Eğitim</p> 			
<p>Aile</p> 			
<p>Arkadaş</p> 			
<p>Kariyer Hedefleriniz</p> 			

ETKİNLİK BİLGİ NOTU

Bireyler hayat boyu birçok değişiklik ve belirsizlik durumları ile karşı karşıya kalmaktadır. Karşılaşılan bu değişiklik ve belirsizlik durumları bireylerde kaygı ve stres yaratmaktadır. Belirsizlik ve değişiklik durumlarını aşmak ve oluşan stres ve kaygıdan kurtulmak için baş etme yöntemleri kullanılır.

Baş çıkma, stres vericilerin uyandırdığı duygusal gerilimi azaltma, yok etme ya da bu gerilime direnme amacıyla gösterilen bilişsel, davranışsal ve duygusal tepkilerin bütünüdür (Folkman, 1984).

Baş Etme/Baş Çıkma Yöntemleri-1

Yüzleşerek Baş Çıkma	Israrlı çabalarla durumu değiştirmeye çalışmak anlamına gelmektedir.
Sosyal Destek Arama	Sosyal destek arama, somut bilgilere ulaşmayı ve duygusal destek aramayı içermektedir.
Planlı Sorun Çözme	Problemleri durumu değiştirmek için problem odaklı çabaları içermektedir. Bireyler, analitik yaklaşımı kullanarak problemi çözmeye çalışırlar.
Kendini Kontrol Etme	Kendini kontrol etme stratejisi, bireyin kendi duygularını ve düşüncelerini düzenlemesi anlamına gelmektedir.
Mesafe Koyma	Bireyin, stres oluşturan koşullar arasında uzaklık koymasidir.
Sorumluluk Alma	Problemi çözmek için gerekli olan sorumlulukları üstlenme anlamına gelmektedir.
Kaçma-Kaçınma	Problemden uzaklaştırıcı düşüncelere ve davranışlara yönelme anlamına gelmektedir.

Bu baş etme yöntemlerine duygusal, bilişsel ve davranışsal olarak aşağıdaki tabloda yer alan örnekleri vermek mümkündür.

Baş Etme/Baş Çıkma Yöntemleri-2

Duygusal Yöntemler	Bilişsel Yöntemler	Davranışsal Yöntemler
Kendini motive etmek	Durumu anlamaya çalışmak	Aileyle konuşmak
Durumların iyi tarafında odaklanmak	Dikkati başka şeylere yöneltmek	Arkadaşlarla konuşmak
Öfkeyi kontrol etmek	Kendine olumlu sözler söylemek	Uzmanlarla konuşmak
Mutlu eden etkinlikler yapmak	Her şeyi unutmuş gibi yapmak	Öğretmenler ile konuşmak
İyi şeyler olmasını umut etmek	Plan yapmak	Bir şey yokmuş gibi devam etmek
Hayal kurarım	Durumla ilgili bilgi edinmek	Spor yapmak
Duygularımı dışa vurmak	Olumlu düşünceler kurmak	Başkalarını model almak
Duygularımı kendime saklamak	İstekleri gerçekleştirmek	Dinlenmek
Kendine güvenme	Sonuçları hayal etmek	Geçmiş tecrübeleri kullanmak
Ümitsiz ve çaresiz hissetmek	Farklı bakış açıları geliştirmek	Hobileri gerçekleştirmek

KAYNAK:

Folkman, S. (1984). Personal control and stress and coping processes: a theoretical analysis. *Journal of personality and social psychology*, 46(4), 839.

Folkman, S. ve Lazarus, RS (1984). *Stress, appraisal, and coping*. New York: Siproinger Publisher.

Görseller ve içerik <https://www.canva.com/> sayfasından alınmıştır.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

SINAV HAZIRLIĞIMDA DUYGU YÖNETMENİYİM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara ilişkin yoğun duygularını yönetir./29.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Çalışma Yaprağı-2 3. Etkinlik Bilgi Notu-1 4. Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma yaprağı-1, Çalışma Yaprağı-2 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Etkinlik Bilgi Notu-1 tahtaya yansıtılmak için hazır hâle getirilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sınava ilişkin genel duygular ve bu duyguların yönetilmesi olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından "Duygular, bizleri bir olay veya durum karşısında harekete geçiren his ve izlenimlerdir. Bir karar verirken ve onu davranışa dökerken genellikle duygularımız, düşüncelerimize ağır basmaktadır. Yani duygularımız, yaşadığımız durum ve olaylar karşısında bizlere eşlik eder." açıklaması yapılır. 3. Uygulayıcı tarafından Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. "Şimdi sınava ilişkin hissettiğimiz duyguları listeden seçerek yuvarlak içine alıyoruz ve yoğunluk durumuna göre en yoğun beş duygumuzu sıralıyoruz." açıklaması yapılır. Ardından öğrencilere çalışma yaprağını doldurmaları için biraz zaman verilir. Daha sonra gönüllü öğrencilerin sınava ilişkin yoğun duygu listesini paylaşması sağlanır. Tahtaya ifade edilen duygular yazılır. Tekrarlanan duyguların yanına çarpı atılarak öğrenciler tarafından ortak yaşanan duygular belirlenir. Aşağıdaki soru yöneltilerek öğrenciler, duygu ve düşüncelerini paylaşmaları için cesaretlendirilir. <ul style="list-style-type: none"> • Sınava yönelik en yoğun hissedilen duygular nelerdir? 4. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki yönerge sakin ve yavaş bir şekilde okunur: <p>"Şimdi yoğun duygularımızı yönetmeye çalışırken genellikle başvurduğumuz bir yöntemi canlandıracağız. Öncelikle hepiniz çift olacak şekilde oturun. Birbirinize dönün ve güçlü hissettiğiniz kolunuzu belirleyin. Bir kitap/defter seçin. Elinizi dur işareti yapar gibi kitabın bir yüzüne dayayın, diğer tarafına da karşısındaki öğrenci elini dayasın. Kitabı aranızda düz duracak şekilde tutun. Şimdi gözlerinizi kapayın. Bu kitabın sizin sınava yönelik hissettiğiniz</p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

kaygı, stres, korku, heyecan, panik, yetersizlik gibi yoğun duygularınız olduğunu düşünün. Bu duyguların gerçekte hayatınızı nasıl etkilediğini hayal edin. Olumsuz etkilerinden kurtulmak için kitabı yani yoğun duygularınızı kontrol etmeye çalışın. Duygularınız ne kadar yoğunsa kitabı her iki taraf da o kadar sıkı bir şekilde ittirin. İtmeye devam edin. Bu duyguların gitmesini istiyorsunuz. İtmeye devam edin. (Bir dakika daha beklenir.) Kurtulmaya çalıştığınız yoğun duygularınızın ne kadar çaba, güç ve enerji gerektirdiğini fark edin. İtmeye devam ederken aynı zamanda ders çalışmak, film izlemek, yemek yemek, uyumak, sohbet etmek, kitap okumak, yürümek, test çözmek gibi günlük yaptığınız rutinelere devam ettiğinizi düşünün. Yaşarken bu duygularınızı sürekli itiyorsunuz. Bu durumda günlük rutinlerinizi yapabilir miydiniz, düşünün. Evet, yorulduunuz, farkındayım. Şimdi yavaşça gözünüzü açın ve kitabı masanızın üstüne koyun. Siz bu etkinliği birkaç dakikadır yapıyorsunuz ve gerçekten kolunuz çok yoruldu. Aynı anda başka bir işle uğraşmak mümkün değildi. Ancak siz bunu yıllardır yapıyorsunuz. O sınava yönelik duygularınız zaman zaman şiddeti değişse de hep sizinle. Yanı başınızda. Ve siz onları yok saymaya, bastırmaya, ittirmeye çalışırken sınava hazırlanmaya çalışıyorsunuz. Zihninizin, bedeninizin, sağlığınızın ne kadar yorulduğunu ve çaba harcadığını fark ettiniz mi? Bu yoğun duygularınızı bastırma veya görmezden gelme yöntemi hepimizin sıklıkla ve ısrarla yaptığı bir yöntemdir. Bu şekilde duygularımızı yönetebildiğimizi sanarız.”¹

5. Aşağıdaki sorular yöneltilerek öğrenciler, duygu ve düşüncelerini paylaşımları için cesaretlendirilir:
 - Canlandırma ile ilgili neler hissettiniz/düşündünüz?
 - Yoğun duygularımızı nasıl yönetebiliriz?
 - Duygularımızı yönetemediğimizde ne gibi zorluklar yaşayabiliriz?
 - Sınav esnasında ortaya çıkabilecek olası olumsuz duygularımızı yönetebilmek bizlere neler sağlayabilir?
6. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılır ve öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu-1’den yararlanarak duygu yönetimi hakkında bilgiler aktarılır.
7. Öğrencilere duygu yönetimi hakkındaki bilgiler verildikten sonra onlardan biraz önce Çalışma Yaprağı-1’de belirlemiş oldukları yoğun duygular arasından sınava hazırlanırken yönetmekte zorlandıkları bir duyguyu seçmeleri istenir.
8. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır:

“Sevgili öğrenciler, biraz önce sizlere duygu yönetimine ilişkin vermiş olduğum bilgiler doğrultusunda sınava yönelik belirlemiş olduğunuz yoğun duygunuzu yönetmek için Çalışma Yaprağı-2’deki adımlar doğrultusunda neler yapabileceğinizi yazmanızı istiyorum. Duygu yönetimi adımları konusunda tahtada gördüğünüz Etkinlik Bilgi Notu-1’den yararlanabilirsiniz.”
9. Öğrencilere Çalışma Yaprağı-2’yi tamamlamaları için yeterli süre verilir. Süre sonunda gönüllü öğrencilerin paylaşımları alınır.
10. Öğrencilerin paylaşımlarının ardından aşağıdaki tartışma soruları yöneltilerek süreç devam ettirilir:
 - Duygunuzu yönetirken en çok hangi adımda zorlandınız?
 - Duygunuzu yönetirken en rahat yapabildiğiniz aşama hangisiydi?
 - Sınava ilişkin yoğun duygularınızı yönetmek için sizin kullandığınız ve işlevsel olan başka yöntemleriniz var mı? Bunlar neler?
 - Sınava ilişkin yoğun duygularınızı yönetmenin sizlere nasıl katkısı olabilir?

¹ Russ Harris’in ACT’i Kolay Öğrenmek (2019) kitabındaki Pano metaforundan uyarılama çalışması yapılmıştır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

11. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama yapılarak süreç sonlandırılır:
"Bizler için harekete geçirici güç olan duygularımızı işe yarar şekilde yönetebilmek sınava hazırlanma sürecinde birçok kolaylık sağlayacaktır. Artık biliyoruz ki düşüncelerimizi ve davranışlarımızı etkileyen duygularımızı yönetebilmek bizim elimizde. Böylece duygularınızı yöneterek hayatımızın kontrolünü elimize alabiliriz."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilere Etkinlik Bilgi Notu-2 dağıtılır. Etkinlik Bilgi Notu-2'deki yönergeye uygun olarak nefes egzersizini öğrenmeleri, sınava hazırlanma sürecinde yoğun duygular yaşadıklarında nefes egzersizini uygulamaları ve duygu yönetme adımlarını farklı duygularla çalışmalarını istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılamayacağı durumlarda etkileşimli tahtaya yansıtılabilir, öğrencilerin oradan not almaları sağlanabilir. A3 boyutunda poster olarak hazırlanıp tahtaya asılabilir.
 2. Kâğıt tasarrufu için Çalışma Yaprağı-1 ve Çalışma Yaprağı-2 arkalı önlü çıktı alınarak çoğaltılabilir.
 3. Etkinlik Bilgi Notunun tahtaya yansıtılmadığı durumlarda A3 boyutunda poster olarak hazırlanıp tahtaya asılabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Çalışma Yaprağı-1'in tahtaya yansıtılırken uzaktan da rahatlıkla görülebilecek şekilde daha büyük punto ve boyutlarda olmasına dikkat edilerek ve Çalışma Yaprağı-2 ve 3 ile Etkinlik Bilgi Notu-2'nin de daha büyük puntoda ya da Braille yazı eklenerek hazırlanmasına dikkat edilerek materyallerde uyarılama yapılabilir.
 2. Bireysel etkinlikler sırasında ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 3. Çalışma Yaprağı-2'de yer alan tüm boşluklar yerine belirli bir miktarının doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
 4. Yapılan açıklamalar ve sorulan sorular dil bakımından sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ümmügülsüm ERDOĞDU, Etkinlik Düzenleme Kurulu

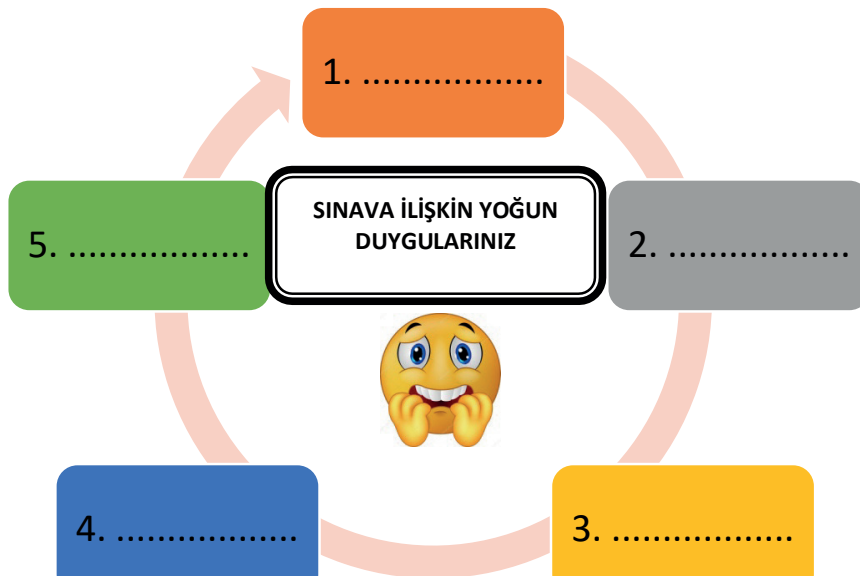
Çalışma Yaprağı 1

DUYGU LİSTESİ²

Aşağıda hayatımızda yaşadığımız duygulardan bazıları verilmiştir. Sınava hazırlanma sürecinde, sınav anında ve sonrasında yaşadığınız duyguları işaretleyiniz. Ekleme istediğiniz başka duygular varsa en alt satıra yazabilirsiniz.

Aksi	Cesur	Harika	Mahcup	Stresli	Özenli
Alınmış	Çılgın	Heyecanlı	Mahvolmuş	Şanslı	Panik
Amaçsız	Düşünceli	Harap	Neşeli	Toleranslı	Ümitli
Anlayışlı	Değersiz	Hareketli	Motive olmuş	Şanssız	Sevinçli
Azimli	Dikkatli	Huysuz	Mükemmel	Tetikte	Sinir bozucu
Bağımlı	Enerjik	İçi rahat	Nahoş	Vicdanlı	Ümitsiz
Başarılı	Esnek	İyimser	Ölecek gibi	Yalnız	Şaşkın
Becerikli	Hoşgörülü	Kaygılı	Rahat	Korkmuş	Eğlenceli
Berbat	Engellenmiş	Karamsar	Önemsiz	Zeki	Sevgi dolu
Bıkmış	Endişeli	Kararsız	Özgür	Yetersiz	Utanmış
Boşlukta	Galip	Kaygısız	Sabırlı	Usanmış	Üzgün
Canı yanmış	Gençleşmiş	Kendinden emin	Sakin	Kızgın	Öfkeli
Cesareti kırılmış	Güçlü	Kırgın	Savaşçı	Dargın	Mutlu
Cesaretli	Gözü pek	Kibirli	Savunmacı	Huzurlu	Öz güvenli
Ciddi	Güler yüzlü	Köşeye sıkışmış	Sersem	Hevesli	Baskı altında
Çekingen	Gergin	Kontrolcü	Soğukkanlı	Hüzünlü	Başarısız

Sınava ilişkin yaşadığınız en şiddetli beş duygunuzu yoğunluklarına göre listeleyiniz.

² Kuzucu, Y. (2006). Duyguları fark etmeye ve ifade etmeye yönelik bir psiko-egitim programının, üniversite öğrencilerinin duygusal farkındalık düzeylerine, duyguları ifade etme eğilimlerine, psikolojik ve öznel iyi oluşlarına etkisi. Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Çalışma Yapağı 2

DUYGU YÖNETME FORMU

Durumunuz/Duygunuz	
Durumun Değiştirilmesi	
Dikkatin Dağıtılması	
Biliş Değişikliği	
Tepkilerin Oluşturulması	

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1³

DUYGU YÖNETİMİ (DUYGU DÜZENLEME)

Duygu Nedir?

Duygu, bir olay veya durum karşısında bizi harekete geçiren his ve izlenimlerdir. Duygu sözcüğü, Latince'de hareket anlamına gelen emote kelimesinden türemiştir. Kuvvetli duygular fizyolojik belirtileri harekete geçirir. Örneğin korktuğumuzda kaçmayı kolaylaştırmak için kan bacaklarımızdaki iskelet sistemine yönelir ve yüzümüz donuklaşır. Sevgi ve sevecen duygularda gevşeme tepkisi gösterilir. Aslında tüm duygular, canlının hayatta kalması için programlanmıştır. Duygular canlının tehdit veya tehlike anında hızlı tepkiler vermesini sağlar. Yani duygular hayat rehberi görevi görmektedir. (Goleman, 2016)

Duygu Yönetimi Nedir?

Duygu yönetimi (düzenleme), hissetmekte olduğumuz duyguyu fark etme, duyguyu yaşamaya devam etme, duygunun yoğunluğunu ve sıklığını artırma ve azaltma, tepkilerimizi değiştirme yeteneğidir. (Gross, 2002) Duyguların bizi değil, bizim duygularımızı düzenlememizi sağlayan, böylelikle ruhsal ve bedensel sağlığımızı korumamıza destek olan, öğrenilebilen becerilerdir.

Duygu Yönetimi (Düzenleme) Adımları

Gross (2002), duygu yönetimini süreç olarak değerlendirmiş ve beş adımda tanımlamıştır:

1. Durumunuz/Duygunuz

Şu anda yaşamakta olduğunuz duygu nedir?

Duygunuza bağlı olarak zihninizden geçen düşünceler nedir?

2. Durumun Değiştirilmesi

Gözlerinizi kapayın ve kendinizden, duygularınızdan, zihninizden bir adım geriye çekilin. Neyi değiştirmek isterdin? Kendine ne söylemek isterdin?

3. Dikkatin Dağıtılması

Kendinizi iyi hissettiğinizde yaptığınız etkinlikleri düşünün. Olumsuz duygular içindeyken neler yapıyorsunuz? (Spor, yürüyüş, müzik dinleme, film izleme, uyuma, yemek yeme...)

4. Bilgi Değişikliği

Şu anda yaşadığınız duygu, düşünce ve inançlarınızı izleyin. Varlıklarını kabul edin. Yaşamakta olduğunuz duruma bir isim vererek hikâyeleştirin. (sınav kaygımın ayak sesleri gibi) Duygunuzu yapıcı ve olumlu şekilde ifade edin. (yazarak, çizerek, anlatarak vb)

5. Tepkilerin Oluşturulması

Duygunuzu hissedin. Sizde yol açtığı bilişsel, duygusal, bedensel belirtilerin farkına varın. Kabul edin, ifade edin. Nefes ve gevşeme egzersizleri yapın ve yerine geçebilecek yeni tepkiler oluşturun.

3 Goleman, D (2016). Duygusal Zekâ (Çeviri: B. S. YÜKSEL). İstanbul: Varlık Yayınları

Gross, J. (2002). Emotion Regulation: Affective, Cognitive, and Social Consequences. *Psychophysiology*, 39, 281-91.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

Nefes Egzersizi

Sevgili Öğrenciler,

Aşağıda size sınava ilişkin yoğun duygular yaşadığınızda uygulayabileceğiniz bir nefes egzersizi pratiği bulunmaktadır. Bu egzersizi ne kadar düzenli olarak uygularsanız yaşadığınız yoğun duygularınızı yönetmede o derece etkili olacaktır.

- 1- Arkanıza yaslanın.
- 2- Ayaklarınızı yere düz bir şekilde basın.
- 3- Sağ elinizi göbeğinizin altına, sol elinizi göğsünüzün üzerine koyun.
- 4- Gözlerinizi kapatın.
- 5- Nefes almadan önce ciğerlerinizi boşaltın.
- 6- İçinizden beşe kadar sayarak derin bir nefes alın.
- 7- Nefesinizi beşe kadar sayarak tutun.
- 8- Beşe kadar sayarak yavaşça nefesinizi verin.
- 9- Tekrar beşe kadar sayarak derin bir nefes alın, tutun, verin.
- 10- Bunu 10 kere tekrarlayın.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

KAYGIM BAŞIMDA DUMAN

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Sınavlara ilişkin yoğun duygularını yönetir./30. Hafta (Sınav kaygısıyla baş etme yolları ve yönlendirmeye odaklanılır.)
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Çalışma Yaprağı-1 3. Etkinlik Bilgi Notu-2
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır. 3. Etkinlik Bilgi Notu-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının sınav kaygısıyla baş etme ve kaygıyı yönetme olduğu açıklanır. 2. Uygulayıcı tarafından öğrencilere sınav kaygısıyla ilgili bilgileri hatırlatmak amacıyla Etkinlik Bilgi Notu-1 dağıtılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>“Sınavlara ilişkin genellikle stres, kaygı, heyecan, panik gibi ortak duygular yaşarız. Merkezi ve genel sınavlarda bu duygu yoğunluğumuz daha da yüksek olabilir. Sınav kaygısı, değerlendirilme düşüncesiyle sınav öncesi, sınav anı ve sonrasında bireyde meydana gelen duygusal, fizyolojik ve bilişsel etki ve engellemelerdir. Bu kaygının bireyin sınava yüklediği anlama göre şiddeti değişmektedir. Genelde olumsuz etken olarak görülür. Yeteri kadar, orta düzeyde kaygı başarıyı ve planlı çalışmayı destekler. Ancak kaygı seviyesinin çok düşük veya çok yüksek olduğu durumlarda başarı, olumsuz etkilenir.”</i> 3. Uygulayıcı tarafından öğrencilere Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır ve aşağıdaki yönerge verilir: <i>“Sınava hazırlanma sürecinde ve sınav anında hissettiğiniz kaygıyı düşünün. Şu an sınav kaygınız sizin odaklanmanızı, düşünmenizi, çalışmanızı engelliyor. Sınav kaygınızdan kurtulmak, kaçınmak, bastırmak, uzaklaşmak istiyorsunuz. Kendinize göre çözüm yolları deniyorsunuz. Şimdi bu denediğiniz çözüm yollarını ve sonuçlarını düşünerek çalışma kâğıdını yanıtlayabilirsiniz.”</i>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

4. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra öğrencilere aşağıdaki sorular yöneltilerek Çalışma Yaprağı-1'deki çalışmalarını paylaşmaları sağlanır:
 - Sınav kaygınızı yönetmekte en sık kullandığınız çözüm yolları nelerdir?
 - Sıklıkla kullandığınız çözüm yollarının uzun vadeli etkileri nasıldır?
 - Sınav kaygınızı yönetmekte kullandığınız ve işe yarayan yöntemler nelerdir?
5. Uygulayıcı tarafından *"Şimdi bizi meşgul eden olumsuz düşünce, inanış ve hislerden uzaklaşmak için başka bir etkinlik yapacağız. Gözlerinizi kapatın ve şu an sınavda olduğunuzu hayal edin. Sorulara odaklanmaya çalışırken olumsuz düşünce ve inanışlara dalıp gittiğinizi, dakikaların geçmekte olduğunu, soruları çözemediğinizi fark edince birden kalp atışınız hızlanıyor, elleriniz terlemeye başlıyor, gözleriniz kararıyor. Bu durum başınıza geldiğinde panikliyor ve telaşlanıyorsunuz."* açıklaması yapılır. Sonrasında sakin ve yavaş bir ses tonuyla Etkinlik Bilgi Notu-2'deki yönergeler okunur.
6. Tüm öğrencilerin egzersizlerini tamamladıktan sonra aşağıdaki tartışma soruları öğrencilere yöneltilir:
 - Şu an kendinizi nasıl hissediyorsunuz?
 - Bedeninizde ve zihninizde neler değişti?
 - Sınav kaygınızı yönetmek ve yönlendirmek için kullandığınız diğer yöntemlere göre bu egzersizlerin avantajları nelerdir?
 - Bu egzersizleri kullanmanın sınav kaygınıza nasıl bir etkisi oldu?
 - Sınav kaygınızı kontrol etmek size nasıl bir katkı sağlar?
7. Aşağıdaki açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, sizlerle birlikte son iki hafta sınava ilişkin yoğun duygular ve sınav kaygısı konuları üzerinde çalıştık. Sınava hazırlanma sürecinde duygularınızı ve kaygınızı yönetme yöntemlerinden bazılarını deneyimlediniz. Bu duygu yönetme adımlarını ya da yöntemlerini düzenli olarak kullanmanız yoğun duygularınızı kontrol etmenize yardımcı olacaktır. Baş edemediğiniz durumlarda okul psikolojik danışmanına başvurmanızı tavsiye ederim."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden sınava hazırlık sürecinde ve sınav anında yaşanabilecek sınav kaygısını yönetme becerilerini geliştirmeleri için Etkinlik Bilgi Notu-2'yi çalışma masalarına yapıştırmaları ve her gün buradaki yönergeleri uygulamaları istenebilir.
2. Bir önceki hafta öğrendikleri duygu düzenleme adımlarını çalışma masalarına yapıştırmaları ve sınav kaygısı durumlarına uygulamaları istenebilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-1 ve Etkinlik Bilgi Notu-2 öğrenci sayısı kadar çoğaltılmayacağı durumlarda etkileşimli tahtaya yansıtılabilir, öğrencilerin oradan not almaları sağlanabilir. A3 boyutunda poster olarak hazırlanıp tahtaya asılabilir. Uygulayıcı başlıklar halinde tahtaya yazabilir. Kâğıt tasarrufu için arkalı önlü çıktı alınabilir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Etkinlik Bilgi Notu-1 ve 2 ile Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyal uyarlaması yapılabilir.
2. Yapılan açıklamalarda kullanılan dil basitleştirilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
3. Çalışma Yaprağı-1'in tamamı yerine belirli bir kısmının tamamlanması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
4. Çalışma Yaprağı-1'in tamamlanması için ek süre verilerek ve öğrencilere bireysel geri bildirim sunularak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Ümmügülüm ERDOĞDU, Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1¹

Sınav Kaygısı Nedir?
Bir değerlendirme durumunda düşük başarı ve performans ihtimaline yönelik bilişsel, duygusal ve davranışsal tepkilerdir. Sınav kaygısı sınav öncesi, sınav anı ve sınav sonrasında yaşanabilir. Yeni bilgiler öğrenilmesini ve daha önce öğrenilen bilgilerin kullanılmasını güçleştirebilir.
Sınav Kaygısının Belirtileri Nedir?
Bilişsel belirtiler Olumsuz düşünceler, unutkanlık, dikkat dağınıklığı, dikkat dağınıklığı, yeni bilgiler öğrenememe veya öğrendiklerini hatırlayamama gibi tepkiler kaygı durumunda yaşanan bilişsel değişikliklerdir.
Fizyolojik belirtiler Nabız ve solunumda hızlanma, gözbebeklerinde büyüme, ter bezlerinde hızlanma, kas gerginlik ve seğirme oluyorsa, mide bulantısı ve karın ağrısı, iştahsızlık, uyku sorunları, titreme gibi tepkiler kaygı durumunda yaşanan bedensel değişikliklerdir.
Psikolojik belirtiler Okuldan ve sınavlardan kaçma, arkadaş ortamından uzaklaşma, erteleme, huzursuzluk ve can sıkıntısı, panik, kendine güvensizlik gibi tepkiler kaygı durumunda yaşanan duygusal değişikliklerdir.
Sınav Kaygısının Nedenleri
<ul style="list-style-type: none">• Anne baba beklentilerinin yüksek olması• Çevresinde kaygılı insanların olması• Özgüven düşüklüğü• Öğrenilmiş çaresizlik• Ders çalışma yetersizliği• Verimli çalışma ve öğrenme tekniklerinin kullanılmaması• Bireyin kendine karşı yüksek beklenti ve eleştirici olması• Sınava ve başarıya çok değer verilmesi
Sınav Kaygısını Yönetme Becerileri
<ul style="list-style-type: none">• Planlı ve verimli ders çalışma alışkanlığı kazanma,• Düşünce ve inanışların farkına varma ve bunlarla mücadele etme,• Olumsuz düşüncelere alternatif düşünceler üretme,• Sınav kaygısının belirtilerine değil sınava ve sınava hazırlanma sürecine odaklanma,• Nefes ve gevşeme egzersizleri,• Sınava ve başarıya gerçekçi anlamlar yükleme,• Test çözme tekniklerini öğrenme,• Sağlıklı uyku ve beslenme alışkanlığı kazanma,• Hayal gücünü olumlu kullanarak hedefine odaklanma gibi becerilerin sınav kaygısını yönetmede etkili olduğu görülmüştür.

¹ Yaşar Kuzucu'nun (2014) Küçükler için Bülüklere kitabında sınav kaygısı bölümünden alınmıştır.

Çalışma Yaprağı 1

SINAV KAYGISINI YÖNETEBİLMEK İÇİN DENENMİŞ ÇÖZÜM YOLLARI VE BUNLARIN UZUN SÜRELİ ETKİLERİ²

Sınavın sizde oluşturduğu hisler, duygular, düşünceler, inançlar, davranışlar nelerdir?
.....
.....

Son 1 aydır hissetmekte olduğunuz sınav kaygınıza 0 ile 100 arasında bir değer verecek olursanız kaç verirsiniz?

Sınav kaygınızdan, sınav kaygısının olumsuz etkilerinden, bedeninizde ve zihninizdeki baskılardan kaçınmak, kurtulmak, bastırmak için neler yaptınız? Aklınıza gelen her şeyi yazın. Bilinçli veya bilinçsiz yaptığınız, denediğiniz her şeyi yazın.	1- Düşünceleriniz ve duygularınızdan kurtuldunuz mu? 2- Ne kadar süre faydalı ve etkili oldu? 3- Denediğiniz yolların etkisi geçtikten sonra sınav kaygınızın durumu nasıldı?	Denediğiniz çözüm yolu sınav kaygınızı yönetmeye yardımcı olup sınav hazırlanma sürecini ve sınav başarınızı olumlu etkiledi mi?	Denediğiniz çözüm yolunun size zaman, enerji, para vb. konularda nasıl bir maliyeti oldu? Sağlığını, canlılığınızı, fırsatlar, ilişkileriniz, başarılarınız, işiniz, iyiliğiniz, boş zamanınız yönünden olumlu ve olumsuz etkileri nasıl oldu?

² Russ Harris'in ACT'i Kolay Öğrenmek (2019) kitabındaki Denenmiş çözümler ve bunların uzun vadeli etkileri alıştırmaları uyarlanarak geliştirilmiştir.

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

10 NEFES ALIN³

Sınav öncesi, sınav anı ve sonrasında kendinizi kaygılı hissettiğinizde her zaman uygulayabilirsiniz.

1. Lütfen ayaklarınız yere düz basacak şekilde oturun, sırtınızı dikleştirin, gözlerinizi bir noktaya sabitleyin ya da tamamen kapatın. Dikkatinizi nefes alışına verin.
2. 10 defa yavaş ve derin bir biçimde nefes alın. Ciğerleriniz tamamen boşalana kadar mümkün olduğunca yavaşça nefes vermeye odaklanın ve sonra bırakın ciğerleriniz tekrar kendi kendine dolsun.
3. Ciğerlerinizin boşalma hissini farkına varın. Tekrar doluşuna dikkat edin. Göğüs kafesinizin yükselip alçalmasına odaklanın.
4. Düşüncelerinizin sanki sokakta ilerleyen arabalar gibi gelip gitmesine müsaade edişinizi izleyin.
5. Aynı anda nefes alışverişinize ve bedeninize odaklanın.

5 ŞEYİ FARK ETMEK³

Özellikle sınav anında kendinizi kaygılı hissettiğinizde, odaklanma sorunu yaşadığınızda, olumsuz duygu, düşünce ve inanışlarınıza kapıldığınızda uygulayabilirsiniz.

1. Bir anlığına durun.
2. Çevrenize bakın ve görebildiğiniz beş şeye odaklanın.
3. Dikkatlice dinleyin ve duyabildiğiniz beş sese odaklanın.
4. Vücudunuza temas eden beş şeye odaklanın.
5. Ve beş defa yavaş ve derin bir biçimde nefes alın.

GEVŞEME EGZERSİZİ⁴

Kendinizi kaygılı, vücudunuzu gergin hissettiğinizde, sınav kaygınızın bedensel ve ruhsal sağlığınıza olumsuz etkilediğini düşündüğünüzde, uyku sorunları yaşadığınızda kaslarınızı gevşetmek için uygulayabilirsiniz.

1. En rahat olduğunuz şekli alın.
2. Gözlerinizi kapatın. Daha önce öğrendiğiniz gibi derin bir nefes alın, nefesinizi tutun ve verin. İki yumruğunuzu da sıkın. İyice sıkın. Yumruklarınızın ve ellerinizin gerginliğini hissedin. Şimdi gevşetin. Bu gerginliğin yavaş yavaş ortadan kalktığını hissedin. Ellerinizin ne kadar gevşediğini hissedin. Yavaşça derin bir nefes alın. Nefesinizi tutun ve bırakın. Sıra kollarınızı ve yumruklarınızı birlikte sıkmaya geldi. Başlayın ve iyice sıkın. Ellerinizdeki ve kollarınızdaki gerginliği hissedin. Şimdi serbest bırakın. Tamamen gevşek bırakın. Ne kadar gevşediğinizi hissedin. Yavaşça derin bir nefes alın, nefesinizi tutun ve bırakın.
3. Sağ omzunuzu kulağınıza doğru kaldırmaya çalışın, iyice kaldırın. Şimdi gerginliği hissedeceksiniz. Yavaş yavaş serbest bırakın. Tamamen gevşemesini sağlayın. Omzunuzdaki gevşemeyi hissedin. Şimdi sol omzunuza aynı şeyi yapacaksınız. Sol omzunuzu kulağınıza doğru kaldırmaya çalışın. İyice kaldırın, gerginliği hissedin. Yavaş yavaş serbest bırakın, gevşemesini sağlayın. Omzunuzdaki gevşemeyi hissedin. Yavaşça derin bir nefes alın, nefesinizi tutun ve bırakın.
4. Sağ ayağınızdaki kasları germeye çalışın, ayak parmaklarınızı iyice kıvrın ve bu gerginliği hissedin. İyice hissedin. Yavaş yavaş bırakın. Tamamen gevşeyin. Bütün gerginliğin akıp gitmesini sağlayın. Sol ayağınızdaki kasları germeye çalışın. Sol ayağınızın parmaklarını iyice kıvrın ve bu gerginliği hissedin. İyice gerin. Yavaş yavaş bırakın, tamamen gevşemelerini sağlayın. Yavaşça derin bir nefes alın, nefesinizi tutun ve bırakın. Aynı şeyi kalçalar ve bacaklarla yapacaksınız. Sol bacağınızı ve kalçanızı gerin. İyice gerin. Bu gerginliği hissedin. Bırakın şimdi. Yavaşça gevşetin, gevşemeyi hissedin. Sol bacağınızı ve kalçanızı gerin. İyice gerin. Bu gerginliği hissedin. Şimdi bırakın. Yavaşça gevşetin ve gevşemeyi hissedin. Bütün gerginlik vücudunuzda akıp gidiyor. Yavaşça derin bir nefes alın, nefesinizi tutun ve bırakın.
5. Yavaşça derin bir nefes alın. Nefesinizi tutun ve bırakın. Başınızı, çeneniz göğsünüze degecek şekilde öne doğru bükün. Boynunuzdaki gerilimi hissedin. Yavaşça serbest bırakın. Gevşetin, gevşemeyi hissedin.
6. Şimdi yumruklarınızı, kollarınızı, omuzlarınızı, ayaklarınızı ve bacaklarınızı, başınızı hep birlikte ve aynı anda gerccek ve kasacaksınız. Önce derin bir nefes verin ve sonra derin bir nefes alın ve tutun. Yumruklarınızı sıkın. Kollarınızı, omuzlarınızı gerin. Ayak parmaklarınızı, bacaklarınızı iyice gerin. Başınızı kaldırın ve yüzünüzü buruşturun ve iyice gerin. Bütün bedeni kasın ve öylece bir dakika kadar bekleyin. Şimdi bütün bedeni serbest bırakın. İyice gevşetin. Tüm vücudunuzu tatlı bir gevşeme kaplasın.
7. Şimdi karın kaslarınızı kasın, iyice kasın, karnınızdaki gerginliği iyice hissedin. Serbest bırakın, tamamen gevşetin. Karın kaslarınızın tamamen gevşediğini hissedin. Karnınızın giderek yumuşadığını hissedin.
8. Yavaşça derin bir nefes alın. Nefesinizi tutun ve bırakın. Başınızı çeneniz göğsünüze degecek şekilde öne doğru bükün. Boynunuzdaki gerilimi hissedin. Yavaşça serbest bırakın. Gevşetin, gevşemeyi hissedin.
9. Yavaşça derin bir nefes alın. Nefesinizi tutun ve bırakın. Bütün bedeninizin gevşediğini hissedin.

3 Russ Harris'in ACT'i Kolay Öğrenmek(2019) kitabındaki alıştırmalarından uyarlanmıştır.

4 Şerife Işık editörlüğündeki Lisede Grup Rehberliği (2016) kitabından alınmıştır.

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÖĞRENMENİN YAŞI YOK

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Öğrenmenin hayat boyu devam ettiğine inanır./31.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1 2. Etkinlik Bilgi Notu 3. Torba/kutu
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 ve Etkinlik Bilgi Notu grup sayısı kadar çoğaltılır. 2. Gelişim dönemleri kura yöntemini kullanmak üzere kâğıtlara yazılır ve bir torbaya/kutuya konur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tahtaya "Hayat Boyu Öğrenme" yazılarak öğrencilere bu kavramdan ne anladıkları sorulur. 2. Hayat boyu öğrenmenin tanımı aşağıdaki gibi yapılır: "Sevgili öğrenciler, hayat boyu öğrenme insan yaşamının başlangıcından sonuna kadar devam eden bir süreçtir. Bu süreçte hayat boyu öğrenme, örgün eğitimin getirdiği yaş ve mekân sınırına bağlı kalmaksızın, bireyin eğitim yoluyla kazandığı her türlü bilgi, beceri, tutum ve davranışları kapsar. Hayat boyu öğrenme, okulda, işte, evde kısaca toplum içerisinde her alanda gerçekleşmektedir. Hayat boyu öğrenme için yaş, sosyal statü ya da eğitim durumu gibi sınırlandırmalar söz konusu değildir. Bu nedenle hayat boyu öğrenmeyi, hem bireylerin hem de toplumun mesleki ve sosyal başarısını sağlayacak bilgi ve becerilerin edinilmesini destekleyen sürekli bir etkinlik olarak düşünmek gerekir."¹ 3. Açıklamanın ardından sınıf 6 gruba ayrılır ve her gruptan bir temsilci seçilir. 4. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklamalar yapılır: "Sevgili öğrenciler, şimdi her grubun temsilcisi torbadan birer kâğıt çekecekler. Her bir kâğıtta Bebeklik ve İlk Çocukluk Dönemi (0-6 yaş), Son Çocukluk Dönemi (11-12 yaş), Ergenlik Dönemi (12-18 yaş), Genç Yetişkinlik (19-29 yaş), Orta Yetişkinlik (30-59 yaş) ve Yaşlılık Dönemi (60 yaş ve üstü) olmak üzere insanın içinden geçtiği altı gelişim döneminden birer adet yazılmıştır. Her grup temsilcisi kura sonucunda grubuna bir gelişim dönemi çekecek. Sonrasında gruplar, dağıtılacak olan Çalışma Yaprağı-1'i kendisine çıkan gelişim döneminde insanın neler öğrendiğini/öğrenebileceğini düşünerek dolduracaklar."

Süreç (Uygulama Basamakları):

5. Grup temsilcileri tarafından torbadan/kutudan yaşam dönemlerinin yazılı olduğu kâğıtlardan birer adet çekilir, gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır.
6. Gruplara çalışmalarını tamamlamaları için yeterli süre verilir.
7. Süre sonunda her gruptan bir sözcü seçmeleri istenir ve dönemlerin sırasına uyularak yazılan fikirlerin sınıfla paylaşmaları sağlanır. Bu arada uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu tahtaya yansıtılarak öğrencilerin gelişim dönemlerine ilişkin cevaplarına ek açıklamalar yapmak için yararlanılır.
8. Paylaşımlar tamamlandıktan sonra süreç tartışma sorularıyla devam ettirilir:
 - Bu etkinlik size neler düşündürdü/hissettirdi?
 - Öğrenmenin yaşam boyu devam ettiğine dair çevrenizden örnekler verebilir misiniz?
 - Hayat boyu öğrenme neden önemlidir?
 - Sizler belirtilen gelişim dönemlerinde ne tür öğrenme etkinlikleri yapmak isterdiniz?
9. Tartışma sorularına yönelik paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, etkinlikte insanın yaşamı boyunca sürekli öğrenme süreciyle karşı karşıya olduğunu gördük. Örneğin sizler bu sene liseden mezun olacaksınız ancak gelecek sene her biriniz kendinizi farklı bir öğrenme yaşantısının içerisinde bulacaksınız. Hayat boyu öğrenme, sizlerin içinde yaşadığınız bilgi toplumuna uyum sağlamanıza ve hayatlarınızı daha iyi kontrol edebilmenize yönelik olarak sosyal ve ekonomik yaşamın tüm basamaklarında aktif katılım göstermenizi sağlamaktadır."

Kazanımın Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden emekli olmuş herhangi bir yetişkin ile "Hayat Boyu Öğrenme" hakkında röportaj yapmaları ve yaptıkları röportajı video, ses kaydı veya yazılı metin haâlinde sınıfta sunmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılmayacağı durumlarda etkileşimli tahtaya yansıtılabilir, öğrencilerin oradan not alması sağlanabilir ya da A3 boyutunda poster olarak hazırlanıp tahtaya asılabilir.
 2. Etkinlik Bilgi Notunun tahtaya yansıtılmayacağı durumlarda grup sayısı kadar çoğaltılması ve öğrencilerin oradan okuması sağlanabilir.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Uygulayıcı etkinlik sürecinde yapılacakları aşama aşama görselleştirebilir ve nasıl yapılacağını bunun üzerinden öğrencilere anlatabilir.
 2. Öğrencilerin grup oluşturma sürecinde destek alabilecekleri akranları ile bir arada olmaları desteklenerek sosyal ortam düzenlenebilir.
 3. Tartışma soruları basitleştirilerek öğrencilerin sürece katılımları desteklenebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Yeşim ERUĞUZ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

ETKİNLİK BİLGİ NOTU³

	Bebeklik ve İlk Çocukluk (0-6 yaş)	<ul style="list-style-type: none">• Katı yiyecekleri yemenin öğrenilmesi• Yürümenin, konuşmanın öğrenilmesi• Öz bakım becerilerinin (kendi kendine yemek yiyebilme, üstünü giyinebilme gibi) kazanılması• Cinsiyet farklılıklarının öğrenilmesi• Okumaya hazır hâle gelme• Doğru/yanlışın ayırt edilmeye başlanması
	Son Çocukluk (7-11 yaş)	<ul style="list-style-type: none">• Cinsiyete uygun davranışları (cinsiyet rollerini-uygun erkeksi veya kadınsı sosyal rolü) öğrenme• Okuma/yazma/dört işlem gibi temel becerileri kazanma• Değer ve vicdan anlayışı geliştirme• Yaşlılarıyla geçinmenin başarılması• Sosyal grup ve kurumlara karşı tutum geliştirme
	Ergenlik (12 -18 yaş)	<ul style="list-style-type: none">• Toplumsal sorumluluk alma isteği duyma• Erkeksi veya kadınsı sosyal role tam olarak erişme• Bedenini kabul ederek etkili şekilde kullanma• Ahlak sistemi, ideolojiler, kendine has değerler sistemi kazanma• Mesleğini seçme• Duygusal bağımsızlığı kazanma• Evlilik ve aile hayatına hazırlanma
	Genç Yetişkinlik (19-29 yaş)	<ul style="list-style-type: none">• Eş seçimi yapma• Evli şekilde yaşamayı öğrenme• Vatandaşlık görevlerini yerine getirme işe girme ve kariyerinde ilerleme• Çocuk yetiştirme• Topluma uyumlu bir sosyal gruba katılma
	Orta Yetişkinlik (30-59 yaş)	<ul style="list-style-type: none">• Yeni kuşaklara rehberlik etme• Fizyolojik değişiklikleri kabullenme• Bazı hobiler edinmeye başlama• Kendini eşyle ilişkilendirme
	İleri Yetişkinlik/Yaşlılık (60 ve üzeri)	<ul style="list-style-type: none">• Yaşlılığın getirdiği azalan bilişsel ve fizyolojik güce uyum sağlama• Emekliliğin getirdiği azalan gelire uyum sağlama• Eşinin ölümüne uyum sağlama

Çalışma Yapağı 1

GELİŞİM DÖNEMİ:

BU GELİŞİM DÖNEMİNDE NELER ÖĞRENDİM/ÖĞRENEBİLİRİM?

1-.....

2-.....

3-.....

4-.....

5-.....

6-.....

7-.....

9-.....

10-.....

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÜNİVERSİTE SINAVI DEDEKTİFLERİ

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Eğitsel Planlama ve Başarı
Kazanım/Hafta	Üst öğrenim kurumlarına geçiş sınavlarıyla ilgili bilgi edinir./32.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	<ol style="list-style-type: none">1. Bir hafta öncesinde öğrenciler beş gruba ayrılır. Gruplardan bir sonraki haftaya kadar üniversiteye geçiş sınavına ilişkin araştırmalar yapmaları istenir. Bu süreçte birinci gruptan üniversite sınavıyla ilgili olarak okul rehber öğretmeniyle görüşmeleri, ikinci gruptan ÖSYM Sınav Kılavuzunu incelemeleri, üçüncü gruptan internet kaynaklarını incelemeleri, dördüncü gruptan özel yetenek sınavlarıyla öğrenci alımı yapan kurumlardan birisindeki öğretim elemanlarıyla/yetkililerle görüşmeleri; beşinci gruptan da üniversite öğrencileriyle görüşmeleri istenir.2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısınca çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none">1. Etkinliğin amacının üst öğrenim kurumlarına geçiş sınavlarıyla ilgili bilgi edinmek olduğu açıklanır.2. Uygulayıcı tarafından aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sevgili öğrenciler, eğitim hayatınızın önemli bir dönüm noktası yükseköğretime geçiştir. Bunun için uzun bir süreden beri üniversite sınavına hazırlanıyorsunuz. Bugünkü etkinliğimizde üniversiteye geçiş sınavlarına ilişkin bir hafta boyunca farklı kaynaklardan yaptığınız araştırmalar sonucunda edindiğiniz bilgileri birbirinizle paylaşacak ve sınava ilişkin bilgilerinizi zenginleştireceksiniz. Şimdi sınıfı yeni gruplara ayıracağım ve her grupta farklı kaynaklardan üniversite sınavına ilişkin bilgiler edinmiş öğrenciler olacak. Gruplar kendi aralarında bir hafta boyunca hangi kaynaktan hangi bilgileri edindiklerini birbirine aktaracak ve birazdan dağıtacağım çalışma yaprağı üzerinde bir rapor hâline getirecekler. Daha sonra her grup kendi çalışmasını sınıfa sunacak. Hazırsanız başlayalım!"</i>3. Uygulayıcı tarafından farklı kaynaklardan bilgi toplayan öğrencilerin bir araya geleceği şekilde 5 grup oluşturulur. Her bir grubun bir sözcü belirlenmesi istenir.4. Gruplara Çalışma Yaprağı-1 dağıtılır. Ve doldurmaları için yeterli süre verilir.5. Süre sonunda grup sözcülerinden çalışmalarını sunmaları istenir. Öğrencilerin soruları varsa alınır ve cevaplanır.

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

6. Gruplar çalışmalarını sunduktan sonra aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir:
 - Üniversite sınavlarına ilişkin farklı kaynaklardan bilgi toplarken zorlandınız mı? Nasıl?
 - Süreçteki grup çalışmasında farklı kaynaklardan bilgi toplamanın ne gibi katkıları oldu?
 - Farklı kaynaklardan bilgi toplamak üniversite sınavına ilişkin hangi yeni bilgileri öğrenmenizi sağladı?
 - Yaşamınızda bir konuya ya da duruma ilişkin farklı kaynaklardan bilgiye ulaşmanızın ne gibi katkıları olabilir?

7. Öğrencilerin paylaşımları alındıktan sonra aşağıdakine benzer bir açıklama ile süreç sonlandırılır:

"Sevgili öğrenciler, bugünkü etkinliğimizde üniversiteye geçiş sınavına ilişkin farklı kaynaklardan edindiğiniz bilgileri birbirinizle paylaştınız. Farklı kaynaklardan diğer kaynaklardan edinmeyeceğiniz bazı bilgilere ya da farklı bakış açılarına ulaşarak sınava ilişkin bilgilerinizi zenginleştirdiniz. Bu bilgiler, sınava ait bilgi eksikliği nedeniyle yaşıyor olabileceğiniz bir takım kaygılarınızla baş etmenizde size yardımcı olabilir. Ayrıca edindiğiniz bilgilerin sınava hazırlık konusunda size ipuçları verdiğini düşünüyorum. Üniversite sınavına hazırlık sürecinde sizlere başarılar dilerim."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Grup temsilcilerinden grupların üzerinde çalıştıkları çalışma yapraklarını bir araya getirerek birbirinde olmayan bilgileri de ekleyerek A3 ya da büyük bir fon kartona ortak bir "Üniversite Sınavı Bilgi Afışı" oluşturmaları ve bunu sınıfın panosuna asmaları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin görüşme yapacakları kişilerle yüz yüze görüşme imkânları bulunmuyorsa bu kişilerle e-mail ya da video konferans yöntemiyle görüşebilirler.
 2. Okullarında psikolojik danışman/rehber öğretmen olmayan öğrenciler farklı bir okuldaki psikolojik danışmanlarla/rehber öğretmenlerle görüşebilirler.
- Özel gereksinimli öğrenciler için;
1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
 2. Bilgi kaynakları konusunda yapılan açıklamalar ve tartışma soruları sadeleştirilerek etkinlik basitleştirilebilir.

Etkinliği Geliştiren:

Abdullah Mücahit ASLAN

Çalışma Yaprağı 1

Sevgili öğrenciler, aşağıdaki tabloyu doldururken üniversite sınavına ilişkin edindiğiniz bilgileri hangi kaynaktan elde ettiyseniz o kaynağın karşısındaki boşluğa yazınız. Edindiğiniz bilgileri kısa ve öz olarak yazınız. Aynı bilgiyi birden fazla kaynaktan aldıysanız bu bilgiye bir kod (ör. *,&,# v.b.) vererek ya da kısaltma ekleyerek diğer kaynaktan yalnızca bu kodu/kısaltmayı belirtiniz. İyi çalışmalar.

BİLGİ KAYNAKLARI	EDİNİLEN BİLGİLER
Okul Psikolojik Danışmanı/Rehber Öğretmeni	
ÖSYM Sınav Kılavuzu	
Özel Yetenek Sınavıyla Öğrenci Alan Kurumun Yetkilisi/Öğretim Elemanı	
Üniversite Öğrencisi	
İnternet Kaynakları	

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

ÜNİVERSİTE YOLUNDA

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Bir üst öğrenim kurumuna ilişkin ön bilgiler edinir./33.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Etkinlik Bilgi Notu-1 2. Etkinlik Bilgi Notu-2 3. Çalışma Yaprağı-1 4. A4 kâğıdı 5. Makas 6. Kutu/Torba
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Bir hafta öncesinde Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılıp öğrencilere dağıtılarak öğrencilerden Çalışma Yaprağı-1’de bulunan sorularla ilgili bir sonraki haftaya kadar araştırmalar yapmaları istenir. 2. Çalışma Yaprağı-1’deki soru kartları makas ile işaretli yerlerden kesilerek torba/kutunun içerisine konur. 3. Grup sayısı kadar boş A4 kâğıdı hazırlanır. 4. Etkinlik Bilgi Notu-1 tahtaya yansıtılır. 5. Etkinlik Bilgi Notu-2 uygulayıcı tarafından okunur.
Süreç (Uygulama Basamakları):	1. Etkinliğin amacının öğrencilerin bir üst öğrenim kurumuna ilişkin ön bilgiler edinmesi olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. 2. Uygulayıcı tarafından etkinliğin yapıldığı günün tarihi ve saati tahtaya yazılır ve aşağıdaki açıklama yapılır: <i>“Sevgili öğrenciler, şimdi sizden gözlerinizi kapamanızı gelecek sene bugün, tam da bu saatlerde kendinizi üniversitede, dersten yeni çıkmış, elinizde bir bardak çay veya kahveyle arkadaşlarınızla sohbet ederken hayal etmenizi istiyorum.”</i> Öğrencilere birkaç dakika süre verdikten sonra şu soru sorulur: <i>“Bu hayali kurarken ne hissettiniz?”</i> 3. Gönüllü birkaç öğrencinin cevaplarını dinledikten sonra aşağıdaki açıklama yapılır:

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

"Birçoğunuzun üniversite hayatına adım atmak için uzun zamandır emek verdiğinizin farkındayım. Bugünkü etkinliğimizde üniversiteler hakkında bazı ön bilgiler edineceksiniz."

- Öğrenciler 8 gruba ayrılır ve her bir gruptan bir sözcü seçilir.
- Grup sözcülerinin kutudan birer kart çekmeleri sağlanır. Ve her bir grup sözcüsüne birer A4 kâğıdı verilir.
- Etkinlik Bilgi Notu-1 tahtaya yansıtılarak öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir:

"Sevgili öğrenciler, geçtiğimiz hafta sizlere dağıttığım ve tahtada gördüğünüz konu başlıkları ile ilgili yaptığınız araştırmalara göre her bir grup sözcüsünün çektiği kartlarda yer alan konularla ilgili grup olarak bildiklerinizi yazmanızı istiyorum. Daha sonra bu yazdıklarınızı grup sözcüleri sırayla sınıfla paylaşacaklar."

- Gruplara çalışmaları için verilen yeterli sürenin sonunda grup sözcülerinin sırayla yaptıkları çalışmayla ilgili paylaşımları alınır.
- Her grubun paylaşımı bittikten sonra sınıftaki öğrencilerin yaptıkları araştırmalar doğrultusunda varsa eklemek istedikleri bilgileri eklemeleri sağlanır ya da soruları alınır. Uygulayıcı tarafından Etkinlik Bilgi Notu-2'de yer alan ve gruplar tarafından değinilmemiş olan noktalar varsa tamamlanır.
- Tüm grupların paylaşımları tamamlandıktan sonra süreç aşağıdaki tartışma sorularıyla sürdürülür:
 - Üniversitelerle ilgili ön bilgiler edinmek için araştırma yaparken zorlandınız mı? Neden?
 - Bu etkinlikte üniversitelerle ilgili neleri fark ettiniz?
 - Etkinlik sürecinde neler hissettiniz/düşündünüz?
 - Üst öğrenim kurumuna ilişkin edindiğiniz bu bilgiler size nasıl bir yarar sağlayacak?
- Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır:

"Bugün bir üst öğrenim kurumuna ilişkin bazı bilgiler edindiniz. Bu bilgileri edinmek size gerek tercih döneminde, gerekse üniversiteyi kazandıktan sonra çok yarar sağlayacaktır. Bugün konuştuklarımız ve bunlar dışındaki pek çok bilgiyi en doğru şekilde elde etmeniz için ÖSYM ve üniversitelerin kendi web sitelerinden faydalanmanızı öneririm. Buradaki bilgiler sürekli güncellendiğinden bu kaynakları kullanmanız daha doğru olacaktır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

- Öğrencilerden, kazanmak istedikleri üniversiteleri etkinlikten öğrendiği bilgiler ışığında araştırarak edindiği bilgileri arkadaşlarıyla bir sonraki hafta paylaşımları istenir.
- Öğrencilerden buldukları illerdeki üniversiteleri etkinlikten öğrendiği bilgiler ışığında araştırarak edindiği bilgileri arkadaşlarıyla bir sonraki hafta paylaşımları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinlik sürecinde öğrencilerin yaptıkları araştırmalar sonucunda doğru bilgilere ulaşmış ulaşmadıkları değerlendirilerek gerektiğinde uygulayıcı tarafından doğru bilgiler verilmelidir.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Gruplar oluşturulurken uygun akran eşleştirmesi yapılarak sosyal çevre düzenlenebilir.
2. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyalde uyarlama yapılabilir.
3. Tahtaya yansıtılan Etkinlik Bilgi Notu-1'in tüm öğrenciler tarafından rahatlıkla görülebilecek şekilde büyük ve net olmasına dikkat edilerek materyalde uyarlama yapılabilir.

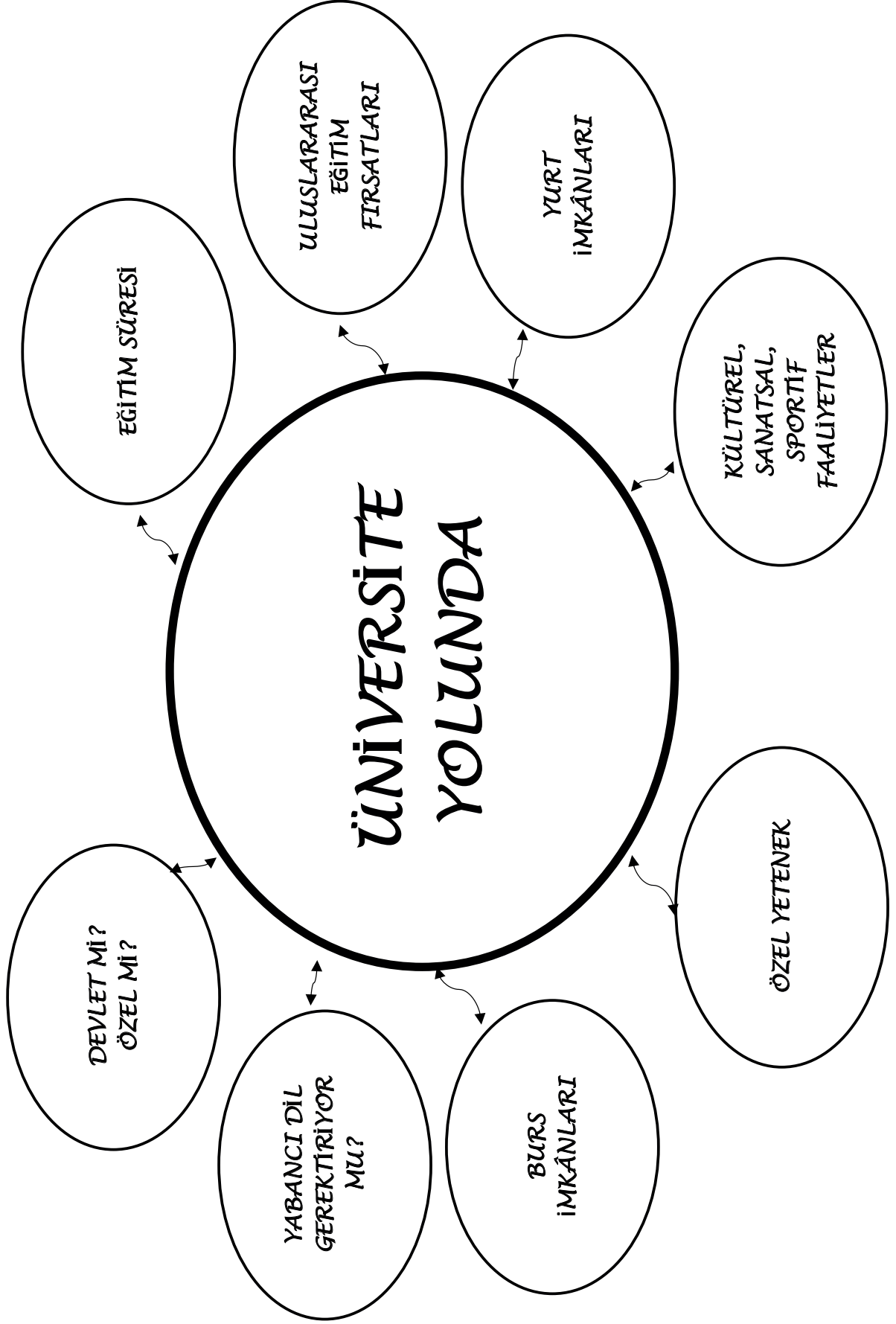
Etkinliği Geliştiren:

Elifcan KIRBAÇ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Devlet ya da özel üniversiteler arasında ne gibi farklılıklar bulunmaktadır?	Üniversitelerde eğitim süresi ne kadardır? Eğitim süresi programlara göre farklılık göstermektedir midir?	Üniversitelerde ne gibi uluslararası eğitim fırsatları bulunmaktadır? Bu fırsatlardan nasıl yararlanılabilir?
Üniversitelerde ne gibi yurt imkânları bulunmaktadır? Bu imkânlardan nasıl yararlanılabilir?	Üniversitelerde ne gibi kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler bulunmaktadır? Bu faaliyetlerden nasıl yararlanılabilir?	Üniversitelere girişte özel yetenekle öğrenci alımı hangi programlar tarafından, nasıl yapılmaktadır?
	Üniversitelerde ne gibi burs imkânları bulunmaktadır? Bu imkânlardan nasıl yararlanılabilir?	
	Üniversitelerdeki yabancı dil hazırlık sınıflarının amacı nedir? Hangi programlar yabancı dil hazırlık sınıflarını içermektedir?	

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 1

ETKİNLİK BİLGİ NOTU 2

“Sevgili öğrenciler, size dağıttığım çalışma yapraklarında bir üst öğrenim kurumları yani üniversiteler ile ilgili bilmemiz gereken temel bilgilerin neler olduğu yer almaktadır. Bugün sizlerle bu bilgileri gözden geçireceğiz.”

DEVLET Mİ? ÖZEL Mİ?

“Bazı üniversiteler devlet üniversitesiyken bazıları vakıf üniversitesi yani özel üniversitelerdir. Her ikisinin de imkânları kendi içlerinde çeşitlilik gösterebilir. Özel üniversiteleri burslu kazanmadığınız takdirde daha maliyetli olduğunu unutmayın.”

EĞİTİM SÜRESİ

“Üniversitede bazı programlar 2 yıllık, bazı programlarsa 4 yıllık eğitim verir. 2 yıllık yani ön lisans programlarına TYT puanınızla, özel yetenekle öğrenci alan bölümler dışındaki 4 yıllık programlara, yani lisans programlarına ise AYT puanlarınızla yerleştirilirsiniz.”

YABANCI DİL GEREKTİRİYOR MU?

“Üniversitede bazı bölümlerde, eğer yeterli İngilizce seviyesine sahip değilseniz hazırlık okumanız gerekir. Bildiğiniz gibi günümüzde yabancı dil öğrenmek ve geliştirmek çok önemli; dolayısıyla hazırlık sınıfında alacağınız yabancı dil eğitimi size bu imkânı sağlar. Ancak hazırlık eğitiminin sonunda sınavı geçemediğiniz takdirde kendi bölümünüzde eğitime başlayamıyorsunuz. Bu anlamda seçeceğiniz üniversite ve bölümde bunları göz önünde bulundurmanızı öneririm.”

ULUSLARARASI EĞİTİM FIRSATLARI

“Yabancı dilinizi geliştirmek için uluslararası eğitim fırsatları da sizin için çok faydalı olacaktır. Bazı üniversitelerin dâhil olduğu uluslararası öğrenci değişim programları vardır. Bu programlara dâhil olduğunuzda, eğitim yaşantınızın belli bir süresini yurt dışında geçirmiş oluyorsunuz. Bu size yabancı dilinizi geliştirme imkânı verdiği gibi, farklı kültürleri tanıma ve farklı kültürlerden insanlarla tanışma imkânı sağlar.”

YURT İMKÂNLARI

“Üniversiteler hakkında bilgi sahibi olmanız gereken bir başka konu da yurt imkânlarıdır. Eğitiminiz sürdürürken devlet yurtlarında veya özel yurtlarda kalma imkânınız bulunuyor. Yurtlar genelde üniversitelere yakın olsa da, bazı yurtların daha uzakta olduğunu ve ulaşım için ekstra bir maliyet ve zaman gerektirdiğinden önceden araştırmanız gerektiğini unutmayın.”

BURS İMKÂNLARI

“Gerek devlet üniversitelerinde, gerekse özel üniversitelerde burs imkânları bulunmaktadır. Kredi Yurtlar Kurumu (KYK), başbakanlık burslarının yanı sıra, üniversitelerin kendi burs olanakları, öğrenim gördüğünüz ildeki çeşitli vakıf veya dernekler de öğrencilere burs imkânları sunar.”

ÖZEL YETENEK

“Üniversitede resim, müzik, beden eğitimi öğretmenliği gibi bazı bölümler özel yetenek sınavıyla öğrenci alır. Bu sınavlarla ilgili genel bilgiler YÖK’ün yayınladığı tercih kılavuzunda ve üniversitelerin web sitelerinde yer alır.”

KÜLTÜREL, SANATSAL, SPORİF FAALİYETLER

“Üniversite hayatı size okuduğunuz bölümle ilgili eğitim vermenin yanında, kendinizi geliştirmeniz, sizinle benzer ilgilere sahip arkadaşlar edinebilmeniz ve hobiler edinebileceğiniz çeşitli kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere katılabilme imkânı da sunar. İyi bir üniversite hayatı geçirebilmek için bu imkânlardan yararlanmanız, faaliyetlere katılım sağlamanız, okuyacağınız bölümdeki dersler kadar sizlere yararlı olacaktır.”

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

GELECEK ÇARKIM

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Okula ve Okulun Çevresine Uyum
Kazanım/Hafta	Bir üst öğrenim kurumuna ve iş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade eder./34.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 sınıf mevcudu kadar çoğaltılır. 2. Çalışma kâğıtları öğrencilere dağıtılmadan önce çark şeklinde kesilir.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının öğrencilerin bir üst öğrenim kurumuna ve iş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerini ifade etmek olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. 2. Çalışma Yaprağı-1, öğrencilere dağıtılır ve öğrencilere aşağıdaki açıklama yapılır: <i>"Sizler birkaç hafta sonra artık liseyi bitirmiş olacaksınız. Ortaöğretim sizlerin üniversite ve iş yaşamına geçişinizden bir önceki basamaktır. Şimdi sizlerden dağıttığım Çalışma Yaprağı-1'de bulunan çarkın üzerindeki soruları cevaplayarak üniversite ve iş yaşamına geçiş sürecine ilişkin duygu ve düşüncelerinizi ifade etmenizi istiyorum."</i> 3. Öğrenciler çalışmalarını tamamladıktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımları alınır. 4. Aşağıdaki tartışma sorularıyla sürece devam edilir: <ul style="list-style-type: none"> • Yazdığınız cevaplara göre üniversite ve iş yaşamına geçiş sürecinin yaşamınızı nasıl etkilediğini düşünüyorsunuz? • Doldurmuş olduğunuz çalışma kâğıtlarına baktığınızda ne hissediyorsunuz/düşünüyorsunuz? • Bu etkinlikte nelerin farkına vardınız? 5. Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: <i>"Bugün sizlerle bir üst öğrenim kurumuna ve iş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşüncelerinizi konuştuk. Hiç şüphesiz bu süreç hem önceki eğitim sürecinizdeki yaşadıklarınızı hem de gideceğiniz üniversite ya da iş dünyasında yaşanacak olanları düşündüğünüz ve farklı duygular içerisinde olduğunuz bir süreç. Bu süreçle ilgili duygu ve düşüncelerinizi fark etmeniz, sizlerin sürece yönelik daha bilinçli olmanızı ve doğru kararlar almanızı sağlayacaktır."</i>

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden bir hafta boyunca bir üst öğrenim kurumuna ve iş yaşamına geçiş sürecine yönelik duygu ve düşünceleri üzerinde durarak fark etmeleri ve bu duygu düşüncelerini yansıtacak resim, şiir, müzik vb. oluşturmaları istenir. Gönüllü öğrencilerin bir sonraki hafta çalışmalarını sınıfta sunmaları sağlanabilir.

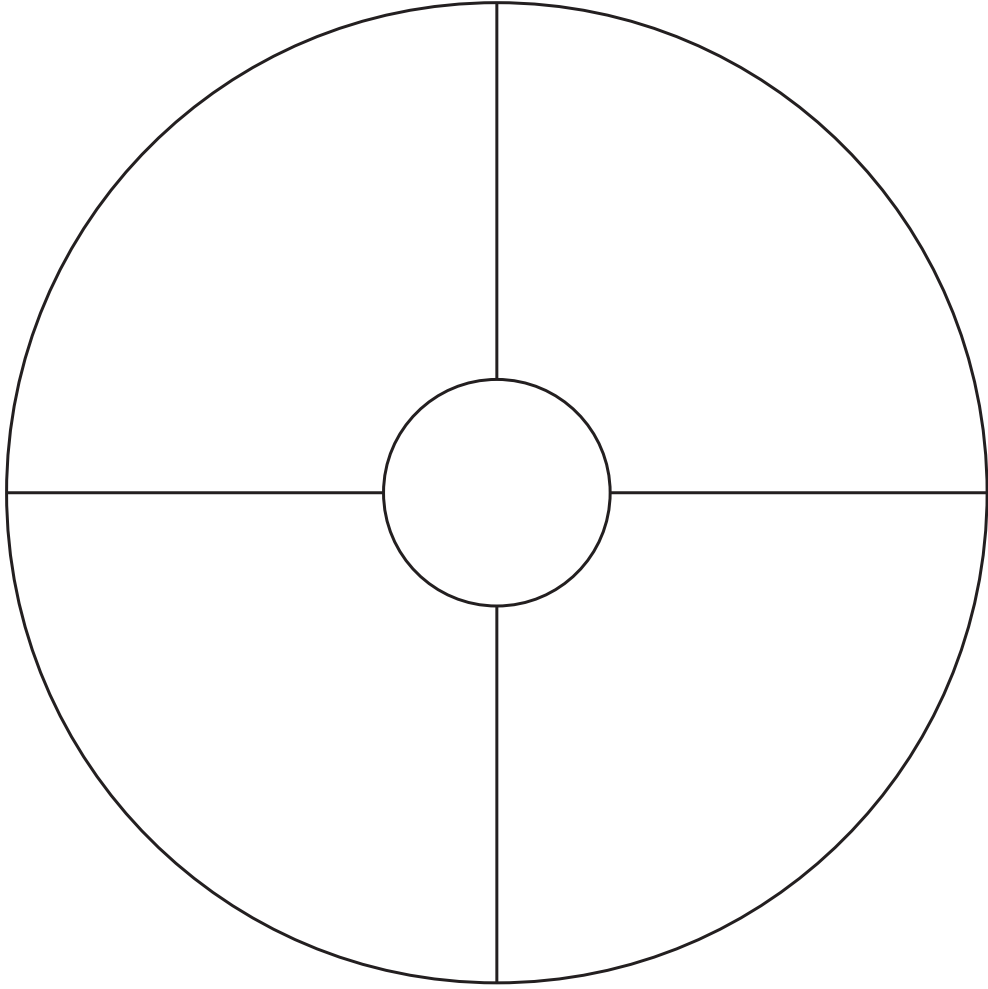
Uygulayıcıya Not:

1. Öğrencilerin dikkatini daha çok çekmesi için Çalışma Yaprağı-1 farklı renklerde çoğaltılabilir.
Özel gereksinimli öğrenciler için;
 1. Çalışma Yaprağı-1 daha büyük puntoda ya da Braille yazı ile hazırlanarak materyal uyarlaması yapılabilir.
 2. Çalışma Yaprağı-1 ile çalışılırken akran eşleştirmesi yapılarak öğrenme süreci farklılaştırılabilir.
 3. Çalışma Yaprağı-1'de yer alan tüm alanlar yerine belirli bölümlerinin doldurulması istenerek etkinlik basitleştirilebilir.
 4. Etkinliğin tamamlanması için ek süre verilerek öğrenme süreci farklılaştırılabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Elifcan KIRBAÇ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprığı 1

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

FİLM ŞERİDİ

Gelişim Alanı	Akademik
Yeterlik Alanı	Akademik Anlayış ve Sorumluluk
Kazanım/Hafta	Eğitim öğretim hayatının kendisine kattıklarını değerlendirir./35.Hafta
Sınıf Düzeyi	12. Sınıf
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Çalışma Yaprağı-1 öğrenci sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> Etkinliğin amacının eğitim öğretim hayatlarının kendilerine neler kattığını değerlendirmek olduğu belirtilerek etkinliğe başlanır. Öğrencilere aşağıdaki yönerge verilir: "Sevgili öğrenciler, şimdi sizden gözlerinizi kapatmanızı istiyorum. Okul hayatınızı bir film şeridi gibi gözünüzün önünden geçirin ve bir süre orada kalın." Bu yönerge verilip 10 dakika kadar beklenir. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılır ve öğrencilerden doldurmaları istenir. Çalışma Yaprağı-1 doldurulduktan sonra gönüllü öğrencilerden paylaşımlar alınır. Aşağıdaki tartışma sorularıyla süreç devam ettirilir: <ul style="list-style-type: none"> Kendinize ait bu film şeridine dönüp baktığınızda ne hissediyorsunuz? Arkadaşlarınızın yaşadıklarıyla ilgili yaptıkları paylaşımları dinlerken neler hissettiniz? Eğitim öğretim hayatınızın, kişiliğinize ve hayatınıza nasıl ve ne kadar katkısı olduğunu düşünüyorsunuz? Aşağıdaki açıklamayla etkinlik sonlandırılır: "Eğitim öğretim hayatı sadece sizleri bir üst öğretim kurumuna veya iş yaşamına taşıyacak bilgileri teorik olarak öğrenme süreci değildir. Aynı zamanda sizlerin sosyal beceri ve iletişim yetinizin gelişmesine, ilgi ve yeteneklerinizi açığa çıkarmaya ve sonuç olarak kendinizi gerçekleştirmenize fayda sağlar. Yaptığımız bu 'Film Şeridi' etkinliği, kendinize daha bütünsel bir şekilde bakarak, eğitim öğretim hayatınız sayesinde geliştirdiğiniz potansiyelinizin farkına varmayı sağlamıştır."

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden eğitim öğretim hayatlarının kendilerine katkıları üzerine bir poster tasarlayarak sınıfla paylaşımları istenir.

Uygulayıcıya Not:

1. Etkinliğin uygulanması sırasında öğrenciler paylaşım yaparken olumsuz yaşantılarını anlatmaları durumunda; kendilerini ifade etmelerine izin verilip bu etkinlikte daha çok eğitim öğretim hayatlarının olumlu yaşantıları ve kazandırdıklarını düşünmeleri konusunda hatırlatma yapılır.

Özel gereksinimli öğrenciler için;

1. Çalışma yaprağı tamamlanırken ekran ya da öğretmen desteği sunulabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Elifcan KIRBAÇ, Etkinlik Düzenleme Kurulu

Çalışma Yaprağı 1

Okulun bana kazandırdığı güçlü yönlerim

Okulda farkına vardığım yeteneklerim

Okulda tercih ettiğim sosyal kulüpler ve bana kazandırdıkları

Okulda edindiğim arkadaşlıkların bana kazandırdıkları

Okul hayatım boyunca bende iz bırakan öğrenimlerimin bana kattıkları

12. SINIF ETKİNLİKLERİ

BOŞLUKLARI DOLDURALIM

Gelişim Alanı	Ortak
Yeterlik Alanı	Ortak
Kazanım/Hafta	Sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtır./36.Hafta
Sınıf Düzeyi	İlkokul-Ortaokul-Lise kademelerindeki tüm sınıf düzeyleri
Süre	40 dk. (Bir ders saati)
Araç-Gereçler	1. Çalışma Yaprağı-1
Uygulayıcı İçin Ön Hazırlık	1. Sene boyunca gerçekleştirilen sınıf rehberlik çalışmaları ve kazanımları gözden geçirilir. 2. Çalışma Yaprağı-1 grup sayısı kadar çoğaltılır.
Süreç (Uygulama Basamakları):	<ol style="list-style-type: none"> 1. Etkinliğin amacının sene boyunca sınıf rehberlik programı etkinliklerine/yaşantılarına ilişkin duygu ve düşüncelerini yansıtmak olduğu açıklanarak etkinliğe giriş yapılır. 2. Çalışma Yaprağı-1 öğrencilere dağıtılarak boş bırakılan yerleri kendi düşünce ve duygularına göre doldurmaları istenir. 3. Öğrencilere Çalışma Yaprağı- 1'i doldurmaları için yeterli süre verilir. 4. Ardından gönüllü öğrenciler Çalışma Yaprağı- 1'deki cevaplarını paylaşır. (Gönüllü öğrenci çıkmaması halinde uygulayıcı teşvik eder.) 5. Paylaşımlar alındıktan sonra aşağıdaki sorular ile devam edilir. <ul style="list-style-type: none"> • Rehberlik etkinliklerine yönelik duygu ve düşünceleriniz neler? • Rehberlik etkinliklerinin daha iyi yapılması ve geliştirilmesi için önerileriniz neler? • Bu sene sınıf rehberlik etkinlikleri uygulanırken aklınızda kalan sizi etkileyen bir yaşantınızı paylaşır mısınız? 6. Öğrencilerden paylaşımları alındıktan sonra aşağıdaki yönerge ile etkinlik sonlandırılır. <p><i>"Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde akademik gelişim, kariyer gelişimi, sosyal duygusal gelişim alanlarında birçok faaliyete katıldınız. Bu etkinliklerle akademik anlayış ve sorumluluk geliştirme, okula uyum sağlama, eğitsel çalışmalarınızı planlayabilme gibi eğitim öğretim hayatınıza yönelik kazanımlar elde ettiniz. Aynı zamanda kendinizi tanıyıp, kişisel güvenliğinizi sağlamanın yollarını değerlendirdiniz. Kişiler arası becerileri geliştirmek için</i></p>

Süreç
(Uygulama
Basamakları):

çalıştınız. Meslekleri tanıyıp, çalışma hayatı konusunda bilgiler edindiniz. Rehberlik etkinlikleri bu bilgiler ışığında sizi hayata hazırlama, beceri kazandırma, güçlü yanlarınızı geliştirme konularında destekler. Bu dönemin etkinlikleri sona erdi, ancak siz bu zamana kadar öğrendiğiniz bilgi ve becerileri yaşamınıza geçirebilir, yardıma ihtiyaç duyduğunuzda benden, okul psikolojik danışmanınızdan destek isteyebilirsiniz.”

Kazanımın
Değerlendirilmesi:

1. Öğrencilerden istedikleri bir konu ile ilgili etkinlik tasarımları istenir. Tasarlanan etkinlikler okul psikolojik danışmanına/rehber öğretmene iletilir.

Uygulayıcıya Not:

1. Okul psikolojik danışmanı /rehber öğretmeni tasarlanan etkinlikleri EBA ya yükleyebilir veya etkinlik oluşturma birimlerine ulaştırabilir.

Etkinliği Geliştiren:

Derya ATALAY

Çalışma Yaprağı 1

Boşlukları Dolduralım

Bu sene yaptığınız rehberlik etkinliklerinin değerlendirilmesi, geliştirilebilmesi amacıyla sizin fikirlerinize ihtiyacımız var. Etkinliklere ilişkin duygu ve düşüncelerinizi boş bırakılan kısımlara yazabilirsiniz. İhtiyaç duyar-sanız arka sayfayı kullanabilirsiniz.

1- Bu sene sınıf rehberlik etkinliklerinde
.....
.....
faaliyetleri yaptık.

2- Rehberlik etkinliklerinde daha önce bilmediğim.....
.....
.....
konuları öğrendim.

3- En çok.....
.....
.....
etkinliklere katılmaktan keyif aldım.

4-
.....
.....
etkinliklere katılmaktan çok hoşlanmadım.

5- Bence
.....
.....
konularında da etkinlikler olmalı.

TEŞEKKÜR EDERİM.

